

School of Theology at Claremont

1001 1380045

NEW TESTAMENT

The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

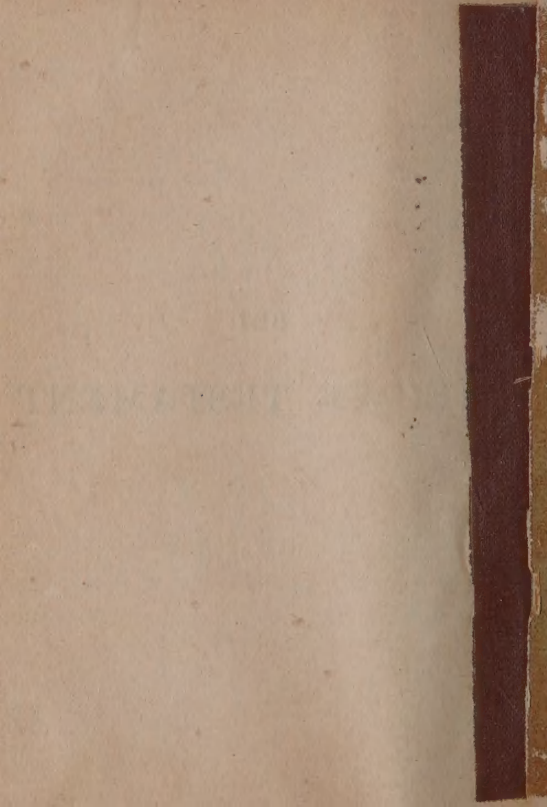
WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

Flemish
(Catholic)

HET

NIEUWE TESTAMENT

5124
1909

Bible, NT, Flemish, 1907
HET

NIEUWE TESTAMENT

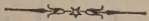
VAN

ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS

VERTAALD VOLGENS DE GEMEENE LATIJNSCHE OVERZETTING

Bevattende de vier Evangeliën,
de Werken der Apostelen, de XIV brieven van Paulus,
de VII katholieke brieven
en het boek der Openbaring van Joannes.

MET APPROBATIËN

PARIS
58, RUE DE CLICHY

—
1907

AANMERKING

Deze uitgave bevat den geaprobeerden tekst (nieuwe spelling), en geeft bovendien aan den voet van de bladzijden, volgens het oorspronkelijke Grieksch, enkele terechtwijzingen en verschillen van vertaling.

De approbatiën betreffen alleen de vertaling.

VERKORTINGEN.

- „ *Gr.* „ will zeggen de vertaling volgens het oorspronkelijke.
- „ *Gr. of* „ wijst op eene andere vertalingswijze.
- „ *Gr. heeft niet* „ beteekent dat de aangehaalde woorden in het Grieksch niet gevonden worden.

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

GOEDKEURING

VAN DEN HEERE BOEKKEURDER DES BISDOMS

VAN ANTWERPEN.

Om te kennen de waardigheyd van het boek, dat hier wordt in 't licht gegeven, heeft men enkelyk noodig de oogen te slaen op den titel van hetzelfde : Het is het *Nieuwe Testament van ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS, vertaeld volgens de gemeene latynsche overzettinge*, enz. Dat is een kort verhael van het leven, de werken, de leeringen, en het lyden van den Zaligmaker der wereld, den grondsteen van den heyligen godsdienst, denwelken Jezus Christus heeft komen planten op der aerde : het is het boek der kinderen Gods, in 't welk zy leeren kennen hunne goddelyke geboorte, het recht en voordeel derzelve, benevens de heylige regels en de wetten, naer dewelke zy hun leven moeten bestieren, om niet onwaardig te zyn aen zoo eene uytmuntende verhevenheid, dewelke oneyndelyk overtreft al 't geene de wereld geven kan. Verders, wat aengaet deze vertalinge, ik verklare dat zy nauwkeurig overeenkomt met de *Vulgate* of gemeene latynsche overzettinge, en dat zy volgens den aerd en het tegenwoordig gebruyk van onze nederduytsche tale, zeer klaer en fraey is. Waerom zy, als ook om meer andere redens, door den druk mag worden in 't licht gegeven, tot bevestiging van het catholyk geloove, tot voortplantinge der goede zeden en tot glorie van het hoogzalig evangelie van onzen Heere Jezus Christus, die gebenedyd moet zyn in der eeuwigheid.

Actum binnen Antwerpen, 5 february 1717.

A. VAN ERTBORN,
S. T. L. Can. Grad. L. C.

KEUR-OORDEEL

VAN EENIGE GODSGELEERDEN VAN LOVEN.

Examinavi hanc *Novi Testamenti* versionem belgicam, *secundum textum Vulgatæ*; censeoque commendari eam imprimi posse hoc nomine, quod sit *verborum tenacior cum perspicuitate sententiæ*. Sunt gravissimi theologi, etiam quidam ex ordine nostro, qui, præter fidelitatem translationis, nitorem quoque laudant et concinnitatem sermonis; de quibus proclive est credere, idiomatis vernaculi eos esse peritiores. Mihi equidem constat, loca omnia difficiliora et obscuriora *Vulgatæ* hic valdè feliciter translata et illustrata esse, in cæteris autem passim reperiri interpretationem fidelem et planam, in notis vero et tabulis multum judicii et eruditionis.

Datum Lovanii, hâc die 25 Maii 1717.

FRANCISCUS MARTIN, *S. Theologiæ Doctor, Regius
Sacrarum Litterarum Professor, et Linguae Græcæ
Interpres publicus in Academiâ Lovaniensi.*

VERTALING

Onderzocht hebbende deze *nederduytsche vertaling van het Nieuwe Testament van ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS*, opgesteld volgens de gemeene latynsche overzettinge, oordeele ik, dat zy verdient hoog geprezen te worden, uit dien hoofde, dat zy de nauwkeurige overzettinge der woorden met de heldere klaerheyd van den zin heeft weten te vervoegen. Eenige hoogagtbare godsgeleerden, onder welke sommigen doctor zyn gelyk wy, pryzen niet alleen de getrouwigheyd der overzettinge, maer ook de nettigheyd en sierlykheyd der tale, van dewelke men ligt gelooven zal, dat zy in hunne moederlyke tale beter ervaren zyn; aen my nogtans is het blykelyk, dat al de moeyelyke en duystere plaetsen van de *Vulgate* hier zeer gelukkigelyk overgezet en verklaerd zyn, dat verders de vertalinge getrouw en verstaenbaer valt.

Gedaen te Loven, den 25 mey 1717.

FRANCISCUS MARTIN, *Koninglyke Professor van de H. Schriftuer, Doctor en Regent van de H. Godsgeleerdheyden openbare Leermeeester der Grieksche Tale binnen de Universiteyt van Loven.*

Ik hebbe met groot genoegen en voldoeninge gelezen deze nieuwe vertalinge van het *Nieuwe Testament van ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS*, en hebbe bemerkt, dat dezelve niets behelst hetgene strydende is aen het catholyk geloof, noch aen goede zeden. Daerenboven bevinde dezelve getrouw te wezen volgens de *Vulgate*: zoo dat zy my bezonder wel bevalt, en zeer net en verstaenbaer voorkomt, fraeyer en klaerder, als ik wete tot nog toe eene in onze nederduytsche tale gezien te hebben. Waerom oordeele dezelve, tot verbreydinge van het eeuwig en aanbiddelyk evangelie, voordeelig te mogen gedrukt worden.

Gegeven tot Loven, den 31 mey 1717.

Fr. JOANNES LIBENS, *Augustyn, Doctor en Professor van de H. Godsgeleerdheyd in de Universiteyt van Loven.*

Alzoo ik met groote vreugd gezien hebbe, dat deze vertalinge van het *Nieuwe Testament van ONZEN HEERE JEZUS CHRISTUS, opgesteld volgens de gemeene latynsche overzettinge*, enz. den lof en de goedkeuringe verdiend heeft, ook van verscheydene hooge godsgeleerden, en doctors dezer universiteyt van Loven, van dewelke ik wete, dat zy zeer nauwkeurig overzien is; zoo kan ik aan dezelve ook onze toestemminge niet weygeren, verklarende dat zy my ten uysterste behaegt, zoo om hare nette en duydelijke overstellinge van den zin en de letter der *Vulgate*, als om hare sierlyke vloeyendheyd. Waerom ik mede van gevoelen ben, dat zy door den druk voordeelig gemeen zal gemaekt worden: vermits men zoo tot onderwyzinge, troost en zaligheyd der geloovigen, als tot beschaemdmakinge der oncatholyken, die onze Moeder de H. Kerk over dit stuk niet ophouden te lasteren, niets treffelykers kan verrichten, als de zalmakende waerheden der H. Schrifture door dusdanige oprechte overzettinge aan het licht te brengen; by wier onwetendheyd, eertyds de H. oudvader J. Chrysostomus, en nog onlangs de H. Theresia geklaegd hebben, dat alle kwned en onheyl onder de christenen voortkwam.

Gegeven tot Loven, 4 juny 1717.

J.-B. SCHOEPS, *Licenciaet en Professor ordinarius in de H. Godsgeleerdheyd, en Plebaen van de Collegiale Kerke van Sint-Peters binnen Loven.*

HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS

VOLGENS DE BESCHRIJVING VAN

MATTHEUS

KAPITTEL I.

HET geslachtboek van JEZUS CHRISTUS, zoon van David, zoon van Abraham;

2 Abraham won Isaac. Isaac won Jacob. Jacob won Judas en zijne broeders.

3 Judas won Phares en Zara bij Thamar. Phares won Esron. Esron won Aram.

4 Aram won Aminadab. Aminadab won Naasson. Naasson won Salmon.

5 Salmon won Booz bij Rahab. Booz won Obed bij Ruth. Obed won Jesse. Jesse won David, den koning.

6 De koning David won Salomon bij die Uria's huisvrouw geweest was.

7 Salomon won Roboam. Roboam won Abias. Abias won Asa.

8 Asa won Josaphat. Josaphat won Joram. Joram won Ozias.

9 Ozias won Joatham. Joatham won Ahas. Ahas won Ezechias.

10 Ezechias won Manasses. Manasses won Amon. Amon won Josias.

11 Josias won Jechonias en zijne broeders, in de overvoering naar Babylonie.

12 En na de babylonische overvoering: Jechonias won Salathiël. Salathiël won Zorobabel.

13 Zorobabel won Abiud. Abiud won Eliacim. Eliacim won Azor.

14 Azor won Sadoc. Sadoc won Achim. Achim won Eliud.

15 Eliud won Eleazar. Eleazar won Mathan. Mathan won Jacob.

16 Jacob won Joseph, den man van Maria, uit dewelke Jezus geboren is, die genoemd wordt CHRISTUS.

17 Al de geslachten dan van Abraham tot David, zijn veertien geslachten; en van David tot de babylonische overvoering, veertien geslachten; en van de babylonische overvoering tot Christus toe, veertien geslachten.

18 Doch de geboorte van Christus gebeurde aldus: Als zijne moeder Maria ten huwelijk gegeven was aan Joseph, eer zij te zamen kwamen, werd zij bevrucht bevonden, ontvangen hebbende van den Heiligen Geest.

19 Joseph dan haar man, alzoo hij rechtvaardig was, en haar geene openbare schande wilde aandoen, was van zin haar heimelijk te verlaten.

20 Maar terwijl hij in deze ge-

dachten was, ziet, zoo verscheen hem een engel des Heeren, in den slaap, zeggende : Joseph, Davids zoon! wees niet bevreesd Maria uwe huisvrouw tot u te nemen; want hetgeen in haar geboren is, is van den Heiligen Geest.

21 En zij zal eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam JEZUS noemen: want hij zal zijn volk verlossen van hunne zonden.

22 Doch dit is alles geschied, opdat volbracht zoude worden hetgeen van den Heere door den propheet aldus gezegd is :

23 Ziet, eene maagd zal bevrucht worden, en zij zal eenen zoon baren, en men zal zijnen naam EMMANUËL noemen; dat is te zeggen, God met ons. (*Isaias*, 7: 14.)

24 Joseph dan uit den slaap opstaande, deed gelijk hem de engel des Heeren bevolen had, en nam zijne huisvrouw tot zich.

25 En hij had haar niet bekend *als zij baarde haren eerstgeboren zoon, aan wien hij den naam van JEZUS gaf.

KAPITTEL II.

ALS nu Jezus geboren was te Bethlehem in Juda, ten tijde van den koning Herodes, ziet, zoo kwamen de wijzen uit het Oosten te Jerusalem, zeggende :

2 Waar is de Koning der Joden, die geboren is? want wij hebben zijne sterre in het Oosten gezien, en zijn gekomen om hem te aanbidden.

3 De koning Herodes dit hoo- rende, werd ontsteld, en geheel Jerusalem met hem.

4 En hebbende al de opperpriesters en de schriftgeleerden des volks te zamen vergaderd, onderzocht van hen, waar de Christus zoude geboren worden.

5 Zij zeiden hem : Te Bethlehem in Juda : want zoo is er door den propheet geschreven :

6 En gij Bethlehem, land van Juda, zijt geenszins de minste onder de prinsen van Juda : want uit u zal de Vorst voortkomen, die mijn volk Israël bestieren zal. (*Mich.* 5: 2.)

7 Dan riep Herodes de wijzen in 't heimelijk, en vernam naarstiglijk van hen naar den tijd, dat de sterre hun verschenen was.

8 En hen naar Bethlehem zende, zeide hij : Gaat en onderzoek naarstiglijk naar het kind; en als gij het zult gevonden hebben, zoo boodschapt het mij, opdat ik het ook kome aanbidden.

9 Zij den koning gehoord hebbende, zijn vertrokken. En ziet, de sterre, welke zij in het Oosten gezien hadden, ging voor hen, totdat zij komende boven de plaats, waar het kind was, bleef staan.

10 Als zij nu de sterre zagen, waren zij verheugd met eene zeer groote blijdschap.

11 En in het huis komende, vonden zij het kind met Maria, zijne moeder; en nedervallende, hebben zij het aanbeden; en hunne schatten geopend hebbende, droegen zij hem geschenken op, goud, wierook en myrrhe.

12 En door eene openbaring in den slaap vermaand zijnde, dat zij niet weder zouden keeren tot Herodes, zijn zij door eenen an-

* Gr. totdat.

deren weg wedergekeerd naar hun land.

13 Als zij nu vertrokken waren, zoo verscheen de engel des Heeren aan Joseph in den slaap, zeggende : Sta op en neem het kind en zijne moeder, en vlucht naar Egypte, en blijf daar totdat ik't u zeggen zal; want Herodes zal het kind zoeken om het te dooden.

14 Hij dan opstaande, nam het kind en zijne moeder des nachts, en vertrok naar Egypte;

15 alwaar hij bleef tot den dood van Herodes; opdat volbracht zoude worden hetgeen de Heer door den propheet gezegd heeft : Uit Egypte heb ik mijnen Zoon geroepen. (*Oseas 11 : 1.*)

16 Herodes dan ziende dat hij van de wijzen bedrogen was, werd zeer vergramd; en hij deed gaan dooden al de kinderen die in Bethlehém en binnen al deszelfs landpalen waren, van twee jaren af en daaronder, volgens den tijd dien hij van de wijzen nauwkeurig onderzocht had.

17 Toen werd volbracht hetgeen door den propheet Jeremias aldus gezegd was :

18 In Rama is een gerucht gehoord, veel gekerm en gehuil : Rachel beweene de hare kinderen, wilde niet getroost worden, omdat zij er niet meer waren. (*Jeremias 31 : 15.*)

19 Als Herodes nu gestorven was, ziet, zoo verscheen de engel des Heeren aan Joseph in den slaap in Egypte.

20 zeggende : Sta op, en neem het kind en zijne moeder en trek naar het land van Israël; want die op het kinds leven uit waren, zijn gestorven.

21 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kind en zijne moeder en kwam in het land van Israël.

22 Maar verstaande dat Arche-laüs in Judeën regeerde in plaats van zijnen vader Herodes, vreesde hij derwaarts te gaan; en in den slaap vermaand zijnde, vertrok hij naar het land van Galileën.

23 en kwam wonen in eene stad met name Nazareth : opdat volbracht zoude worden hetgeen door de propheeten voorzeggd was : dat hij Nazareër zoude genoemd worden.

KAPITTEL III.

IN dien tijd kwam Joannes de Dooper prediken in de woestijn van Judeën,

2 zeggende : * Doet penitentie; want het rijk der hemelen is aanstaande.

3 Want dit is degene, van denwelken de propheet Isaias sprak, als hij zeide : Eene stem zal roepen in de woestijn : Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne voetpaden recht. (*Isaias 40 : 3.*)

4 En deze Joannes had een kleed van kemelshaar, en eenen leeren riem om zijne lenden; en zijne spijs was sprinkhanen en wilde honig.

5 Dan gingen tot hem uit die van Jerusalem, en geheel Judeën, en al het land rondom de Jordaan.

6 En zij werden van hem in de Jordaan gedoopt, belijdende hunne zonden.

7 Hij dan ziende velen van de phariseën en van de saduceën tot

* Gr. Bekeert u.

zijn doopsel komen, zeide tot hen : Gij slangenbroedsels, wie heeft u gewaarschuwd te vluchten voor de toekomende gramschap?

8 Doet dan waardige vruchten van * penitentie :

9 En zegt niet bij u zelven : Wij hebben Abraham tot vader; want ik zeg u, dat God machtig is om uit deze steenen aan Abraham kinderen te verwekken.

10 Want de bijl is alreeds aan den wortel der boomen gesteld. Alle boom dan, die geene goede vruchten voortbrengt, zal uitgekapt en in het vuur geworpen worden.

11 Ik doop u wel met water tot + penitentie; maar die na mij komt is machtiger dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben te dragen; die zal u doopen met den Heiligen Geest en met vuur.

12 Hij heeft zijne wan in de hand, en hij zal zijnen dorschvloer uitzuiveren, en zijne tarwe op den zolder vergaderen; maar het kaf zal hij met een onuitblusschelijk vuur verbranden.

13 Toen kwam Jezus van Galileë aan de Jordaan tot Joannes, om van hem gedoopt te worden.

14 Maar Joannes wederhield hem, zeggende : Ik moet van u gedoopt worden, en komt gij tot mij?

15 Maar Jezus antwoordende, zeide tot hem : Laat dit nu zoo wezen : want zoo betaamt het ons alle gerechtigheid te volbrengen. Toen liet hij hem geworden.

16 En Jezus gedoopt zijnde, kwam terstond uit het water; en

ziet, de hemelen werden hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen gelijk eene duive, en op hem komen.

17 En ziet, daar kwam een stem uit den hemel, zeggende : Dit is mijn welbeminde Zoon, in wien ik mijn welbehagen genomen heb.

KAPITTEL IV.

TOEN is Jezus van den Geest naar de woestijn geleid, om van den duivel bekoord te worden.

2 En nadat hij veertig dagen en veertig nachten gevestigd had, kreeg hij honger.

3 En de bekoorder bijkomende, zeide hem : Is 't dat gij de Zoon Gods zijt, zoo zeg dat deze steenen brooden worden.

4 Maar hij antwoordde, zeggende : Daar staat geschreven : De mensch leeft niet bij brood alleen, maar bij alle woord dat uit Gods mond voorkomt. (*Deuter. 8 : 3.*)

5 Toen nam hem de duivel op naar de heilige stad, en stelde hem op de tinne des tempels,

6 en zeide tot hem : Indien gij de Zoon Gods zijt, zoo werp u van boven neder; want daar staat geschreven, dat hij zijne engelen over u last gegeven heeft, en dat zij u op de handen zullen dragen, opdat gij toch uw en voet niet zoudt stooten aan eenen steen. (*Psalms 90 : 11.*)

7 Jezus antwoordde hem : Daar staat ook geschreven : Gij zult den Heere uw en God niet tergen. (*Deuter. 6 : 16.*)

8 De duivel nam hem wederom op naar eenen zeer hoogen berg, en toonde hem al de koninkrijken

* Gr. bekeering.

+ Gr. bekeering.

der wereld met hunne pracht.

9 En hij zeide tot hem: Al deze dingen zal ik u geven, zoo gij nedervallende mij aanbidt.

10 Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, Satan! want daar staat geschrever: Den Heere uwen God zult gij aanbidden, en hem alleen dienen. (*Deut. 6: 13.*)

11 Toen verliet hem de duivel; en terstond kwamen de engelen en dienden hem.

12 Doch Jezus gehoord hebbende dat Joannes gevangen was, vertrok naar Galileë.

13 En de stad Nazareth verlatende, ging hij wonen te Capharnaüm, eene plaats gelegen aan de zee, op de uiterste palen van Zabulon en Nephtalim;

14 opdat volbracht zoude worden hetgeen door den propheet Isaias voorzeggd is:

15 Het land van Zabulon, en het land van Nephtalim, de weg naar de zee over de Jordaan, het Galileë der heidenen,

16 een volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en aan degenen die in 't land van de schaduwe des doods zaten, is een licht verschenen. (*Isaias 9: 1.*)

17 Van dien tijd af begon Jezus te prediken, zeggende: * Doet penitentie; want het rijk der hemelen is aanstaande.

18 En als Jezus wandelde langs de zee van Galileë, zag hij twee gebroeders, Simon, die Petrus genoemd wordt, en Andreas, zijnen broeder, werpende het net in de zee; want zij waren visschers.

19 En hij zeide tot hen: Volgt

mij, en ik zal u visschers der menschen maken.

20 Zij dan terstond de netten verlatende, zijn hem gevolgd.

21 En vandaar voortgaande, zag hij twee andere gebroeders, Jacobus, zoon van Zebedeüs, en Joannes, zijnen broeder, in het schip met hunnen vader Zebedeüs, hunne netten vermaken; en hij riep ze.

22 Zij terstond de netten en hunnen vader verlatende, zijn hem gevolgd.

23 En Jezus ging door geheel Galileë, leerende in hunne synagogen, predikende het evangelie van het rijk, en genezende alle kwalen en ziekten onder het volk.

24 En zijn naam door geheel Syrië verspreid zijnde, brachten zij tot hem allen die kwalijk te pas, en met verscheidene kwalen en smarten bevangen waren, en bezetenen, en maanzieken, en lammen; en hij genas ze.

25 En vele scharen volgden hem van Galileë, van Decapolis, van Jerusalem, van Judeë, en van over de Jordaan.

KAPITTEL V.

ALS Jezus dan de menigte des volks zag, klom hij op eenen berg: en als hij nedergezeten was kwamen zijne discipelen bij hem.

2 En zijnen mond opendoende, leerde hij hen, zeggende:

3 Zalig zijn de armen van geest; want het rijk der hemelen komt hun toe.

4 Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk bezitten.

* Gr. Bekeert u.

5 Zalig zijn zij die weenen; want zij zullen vertroost worden.

6 Zalig zijn zij die hongerig en dorstig zijn naar de rechtvaardigheid; want zij zullen verzaad worden.

7 Zalig zijn de barmhartigen; want zij zullen barmhartigheid verwerven.

8 Zalig zijn de zuiveren van harte; want zij zullen God zien.

9 Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genoemd worden.

10 Zalig zijn zij die vervolging lijden om de rechtvaardigheid; want het rijk der hemelen komt hun toe.

11 Zalig zijt gijlieden, als men u zal lasteren en vervolgen, en liegende, alle kwaad tegen u zal spreken, om mijnen wil:

12 Verblijdt en verheugt u, want uw loon is zeer groot in den hemel. Want zoo hebben zij de profeten vervolgd, die voor u geweest zijn.

13 Gij zijt het zout der aarde. Doch indien het zout zijne kracht verliest, waarmede zal men het zouten? het is nergens meer bekwaam toe, dan om weggeworpen te worden.

14 Gij zijt het licht der wereld. Eene stad die boven op eenen berg gelegen is, kan niet verborgen worden.

15 Noch men ontsteekt een licht, om het onder een korenvat te zetten; maar men stelt het op den kandelaar, opdat het zoude lichten voor allen die in 't huis zijn.

16 Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken zien, en glorie ge-

ven aan uwen Vader die in den hemel is.

17 En wilt niet denken dat ik gekomen ben om de wet of de profeten te niet te doen; ik ben niet gekomen om die te niet te doen, maar om ze te voltrekken.

18 Want ik zeg u voorwaar: hemelen en aarde zal eer vergaan, dan dat er een letterken of stipken van de wet zal vergaan, hetwelk niet volbracht worde.

19 Zoo wie dan een van deze minste geboden overtreedt, en de menschen alzoo leert, die zal de minste in het rijk der hemelen genoemd worden; maar die doen en leeren zal, zal groot genoemd worden in het rijk der hemelen.

20 Want ik zeg u: tenzij uwe rechtvaardigheid grooter zij dan die van de schriftgeleerden en de phariseën, gij zult in het rijk der hemelen niet komen.

21 Gij hebt gehoord dat aan de ouden gezegd is: Gij zult niet doodslaan (*Exod.* 20: 13); en zoo wie doodslaat, zal strafbaar zijn voor het gerecht.

22 Maar ik zeg u, dat al wie vergramd is op zijnen broeder, strafbaar zal zijn voor 't gerecht. En dat zoo wie tot zijnen broeder zegt: Raca! strafbaar zal zijn voor den grooten raad. En zoo wie zegt: Gij, dwaze! schuldig zal zijn aan het helse vuur.

23 Als gij dan uwe gift opdraagt aan den autaar, en aldaar indachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft;

24 zoo laat uwe gift daar voor den autaar, en gaat u eerst verzoenen met uwen broeder; en dan zult gij uwe gift komen opdragen.

25 Maakt intijds overeen te ko-

men met uwe tegenpartij, terwijl gij nog met hem op den weg zijt; opdat u mogelijk de tegenpartij aan den rechter niet overgeve, en de rechter u aan den dienaar levere, en gij in de gevangenis geworpen wordt.

26 Ik zeg u voorwaar: gij zult er niet uitkomen, voordat gij den laatsten penning betaald zult hebben.

27 Gij hebt gehoord dat aan de ouden gezegd is: Gij zult geen overspel doen. (*Exod. 20: 14.*)

28 Maar ik zeg u, dat al wie eene vrouw aanziet om dezelve te begeeren, nu alreeds overspel met haar bedreven heeft in zijn hart.

29 Indien dan uw rechteroog ■ ergert, trekt het uit en werpt het van u; want het is u beter, dat er een van uwe ledematen verloren ga, dan dat uw geheel lichaam geworpen worde in de hel.

30 En zoo uwe rechterhand u ergert, kapt ze af en werpt ze van u; want het is u beter, dat er een van uwe ledematen verloren ga, dan dat uw geheel lichaam in de hel zoude varen.

31 Ook is er gezegd: Zoo wie zijne huisvrouw verlaat, dat hij haar eenen scheidbrief geve. (*Deuter. 24: 1.*)

32 Maar ik zeg u, dat al wie zijne huisvrouw verlaat, tenzij om overspel, die doet haar overspel begaan; en die de verlatene trouwt, doet overspel.

33 Wederom hebt gij gehoord, dat aan de ouden gezegd is: Gij zult geen valschen eed zweeren; maar gij zult den Heere uwe eeden volbrengen. (*Levit. 19: 12.*)

34 Doch ik zeg u: zweert geens-

zins; noch bij den hemel, want hij is Gods troon;

35 noch bij de aarde, want zij is de voetbank zijner voeten; noch bij Jerusalem, want zij is de stad van den grooten Koning;

36 gij zult ook bij uw hoofd niet zweeren, want gij kunt er niet een haar wit of zwart van maken.

37 Maar laat uw woord zijn, ja, ja; neen, neen; want wat daar meer bij is, komt van den kwaade.

38 Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog, en tand voor tand. (*Exod. 21: 24.*)

39 Maar ik zeg u: wederstaat niet aan die u kwaad doet; maar zoo u iemand op de rechterwang slaat, biedt hem ook de andere;

40 en zoo iemand u in het recht wil trekken om uw onderkleed te leenen, laat hem ook den mantel;

41 en zoo u iemand dwingt eene mijl verre te gaan, gaat met hem nog twee andere mijlen.

42 Geef aan die van u eischt, en keert u niet af van dengene, die iets van u wil leenen.

43 Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Gij zult uwen even-naaste liefhebben en uwen vijand haten. (*Levit. 19: 18.*)

44 Maar ik zeg u: bemint uwe vijanden, doet wel aan die u haten, en bidt voor die u vervolgen en belasteren;

45 opdat gij kinderen moogt wezen van uwen Vader die in den hemel is; die zijne zon doet opgaan over goeden en kwaden, en zijnen regen afzendt over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

46 Want indien gij maar bemint die u beminnen, wat loon zult gij hebben? En doen dit ook de publicanen niet?

47 En indien gij alleenlijk uwe broeders groet, wat doet gij toch bijzonders? En doen de heidenen dit ook niet?

48 Weest gijlieden dan volmaakt, gelijk uw hemelsche Vader volmaakt is.

KAPITTEL VI.

ZIET toe dat gij uwe rechtvaardigheid niet doet voor de menschen, om van hen gezien te worden: anders zult gij geen loon hebben bij uwen Vader, die in den hemel is.

2 Wanneer gij dan aalmoezen doet, zoo laat het niet uittrompetten voor u, gelijk de schijnheiligen in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de menschen zouden geëerd worden. Voorwaar ik zeg u: zij hebben hunnen loon al ontvangen.

3 Maar als gij aalmoezen geeft, laat uwe linkerhand niet weten, wat uwe rechterhand doet:

4 opdat uwe aalmoes in het heimelijk geschiede: en uw Vader die het in het heimelijk ziet, zal het u loonen.

5 Zoo ook als gij bidt, doet niet gelijk de schijnheiligen, die geerne bidden in de synagogen en op de hoeken der straten, al staande, om van de menschen gezien te worden. Voorwaar ik zeg u: zij hebben hunnen loon al ontvangen.

6 Maar gij, wanneer gij bidt, gaat binnen in uwe kamer, en de deur gesloten hebbende, bidt uwen Vader in het heimelijk: en uw Vader die het in het heimelijk ziet, zal het u loonen.

7 Doch als gij bidt, zoo gebruikt niet veel woorden, gelijk de hei-

denen, welke meenen dat zij door de menigte hunner woorden zullen verhoord worden.

8 En maakt u dan aan hen niet gelijk: want uw Vader weet wel wat gij van noode hebt, aleer gij hem bidt.

9 Gij zult dan aldus bidden: Onze Vader, die in den hemel zijt! geheiligd zij uw naam.

10 Dat uw rijk aankome. Dat uw wil geschiede op de aarde als in den hemel.

11 Geef ons heden ons dagelijksch brood.

12 En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven aan onze schuldenaren.

13 En leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwade. Amen.

14 Want indien gij aan de menschen hunne misdaden vergeeft, zoo zal ook uw hemelsche Vader uwe zonden aan u vergeven.

15 Maar indien gij aan de menschen niet vergeeft, zoo zal ook uw Vader uwe zonden aan u niet vergeven.

16 En wanneer gij vast, zoo weest niet droevig gelijk de schijnheiligen, die de gedaante van hun aanzicht veranderen, opdat de menschen zouden zien dat zij vasten. Voorwaar ik zeg u, dat zij hunnen loon al ontvangen hebben.

17 Als gij dan vast, zoo zalft u hoofd, en wascht uw aanzicht;

18 opdat het van de menschen niet gemerkt worde dat gij vast, maar van uwen Vader die in het heimelijk is; en uw Vader die het in het heimelijk ziet, zal 't u loonen.

19 En vergadert voor u geene

schatten op de aarde, waar de roest en de motten die verderven, en waar de dieven die uitgraven en stelen.

20 Maar vergadert schatten voor u in den hemel, waar de roest en de motten die niet verteeren, en waar de dieven die niet uitgraven noch stelen.

21 Want waar uw schat is, daar is ook uw hart.

22 Het licht uws lichaams is uw oog: indien uw oog eenvoudig is, zoo zal uw geheel lichaam verlicht zijn.

23 Maar indien uw oog ondeugend is, zoo zal uw geheel lichaam verduisterd zijn. Indien dan het licht dat in u is, duisternis is, hoe groot zal de duisternis zelve zijn?

24 Niemand kan twee heeren dienen: want of hij zal den eenen haten en den anderen liefhebben; of hij zal den eenen verdragen en den anderen versmaden. Gij kunt God en den rijkdom niet dienen.

25 Daarom zeg ik u: weest niet bekommerd voor uw leven, wat gij eten zult: noch voor uw lichaam, waarmede gij gekleed zult worden. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam niet meer dan de kleding?

26 Aanschouwt de vogelen des hemels. Zij zaaien, noch maaien, noch zij verzamelen in de schuren; en uw hemelsche Vader voedt ze. En zijt gij niet veel waardiger dan die?

27 En wie is er toch onder u, die met al zijne bekommernis, zijne lengte eene elle kan vergrooten?

28 Wat zijt gij ook voor de kleding bekommerd? Aanschouwt

de leliën des velds, hoe zij groeien: zij arbeiden of spinnen niet.

29 Ik zeg u nochtans, dat Salomon zelf in al zijne pracht, niet is gekleed geweest gelijk eene van die.

30 Indien dan God het veldge- was, dat heden is en morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt; hoeveel te meer u, gij kleinen van geloof?

31 En weest dan niet bekommerd, zeggende: Wat zullen wij eten of drinken; of waarmede zullen wij gekleed worden?

32 Want al deze dingen onderzoeken de heidenen. En uw Vader weet wel dat gij dit alles van noode hebt.

33 Zoekt dan eerst het rijk Gods en zijne rechtvaardigheid; en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

34 Zoo dan weest niet bekommerd voor den morgen; want de dag van morgen zal voor zich zelve bekommerd zijn. Elke dag heeft genoeg met zijne eigene kwelling.

KAPITTEL VII.

EN oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

2 Want met het oordeel, waarmede gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met de maat, waarmede gij meet, zal u weder gemeten worden.

3 Wat ziet gij toch eenen splinter in het oog van uwen broeder; gij die eenen balk in uw eigen oog niet bemerkt?

4 Of hoe zegt gij tot uwen broeder: Laat mij den splinter uit uw oog trekken, terwijl er een balk in uw eigen oog is?

5 Gij schijnheilige! doe eerst den balk uit uw eigen oog, en dan zult gij zien om den splinter uit het oog van uwen broeder te trekken.

6 En geeft het heilige aan de honden niet, noch werpt uwe peerlen voor de varkens; opdat zij misschien dezelve niet onder de voeten treden, en zich omkeerende u verscheuren.

7 Vraagt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal geopend worden.

8 Want al wie vraagt, verkrijgt; en al wie zoekt, vindt; en aan dengene die klopt, zal men opendoen.

9 Of wat mensch is er onder ulieden, die indien zijn zoon brood van hem vraagt, hem eenen steen zal geven?

10 Of zoo hij visch vraagt, hem eene slang zal geven?

11 Indien gij dan, gij die boosaardig zijt, aan uwe kinderen wel goede dingen weet te geven; hoeveel te meer zal uw Vader, die in den hemel is, goede gaven geven aan degenen die er hem om bidden?

12 Doet dan aan de menschen al hetgeen gij wilt dat zij aan u doen. Want hierin bestaat de wet en de profeten.

13 Gaat in door de enge poort; want de poort is wijd, en de weg is breed, die tot het verderf leidt; en velen zijn er die langs daar ingaan.

14 Hoe eng is de poort, en hoe nauw is de weg die tot het leven leidt! en hoe weinig zijn er die hem vinden!

15 Wacht u voor de valsche profeten, die in schaapskleederen

tot u komen, maar van binnen grijpende wolven zijn.

16 Uit hunne vruchten zult gij hen kennen. Plukt men wel druiven van de doornen, of vijgen van de distelen?

17 Alzoo brengt elke goede boom goede vruchten voort; maar een kwade boom brengt kwade vruchten voort.

18 Een goede boom kan geene kwade vruchten voortbrengen; noch een kwade boom goede vruchten.

19 Alle boom die geene goede vruchten voortbrengt, zal uitgekapt en in het vuur geworpen worden.

20 Zoo dan uit hunne vruchten zult gij hen kennen.

21 Zij zullen niet allen in het rijk der hemelen komen, die tot mij zeggen: Heere, Heere! maar die volbrengt den wil van mijnen Vader die in den hemel is, die zal in het rijk der hemelen komen.

22 Velen zullen in dien dag tot mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij in uwen naam niet gepropheteerd, en in uwen naam de duivelen uitgejaagd, en in uwen naam vele mirakelen gedaan?

23 En dan zal ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van mij, gij die boosheid bedrijft!

24 Zoo wie dan deze mijne woorden hoort en volgens dezelve doet, die zal gelijk zijn aan eenen verstandigen man, die zijn huis op eene steenrots gebouwd heeft;

25 en de regen is gevallen, de waterstroomen zijn gekomen, de winden hebben gewaaid, en hebben geweld op dat huis gedaan; en het is niet gevallen, omdat

het op eene rots gegrond was.

26 Maar zoo wie deze mijne woorden hoort en volgens dezelve niet doet, die zal gelijk zijn aan eenen dwazen man, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;

27 en de regen is gevallen, de waterstroomen zijn gekomen, de winden hebben gewaaid, en hebben geweld op dat huis gedaan: en het is nedergefallen en zijne verderving is groot geweest.

28 Als Jezus deze woorden vol-eindigd had, verwonderde zich het volk over zijne leering:

29 Want hij leerde hen als macht hebbende, en niet gelijk hunne schriftgeleerden en phariseën.

KAPITTEL VIII.

ALS hij nu van den berg afge-komen was, volgde hem eene groote menigte van volk.

2 En ziet, daar kwam een melaatsche, die hem aanbad, zeggende: Heere! indien gij wilt, gij kunt mij zuiveren.

3 En Jezus de hand uitstekende, raakte hem, zeggende: Ik wil; word gezuiverd! En terstond werd zijne melaatschheid gezuiverd.

4 En Jezus zeide tot hem: Zie toe dat gij het aan niemand zegt; maar ga henen, vertoon u aan den priester, en draag de gifte op, die Moyses geboden heeft, tot eene getuigenis voor hen. (*Levit. 14:2.*)

5 Als hij nu binnen Capharnaüm gekomen was, kwam tot hem een honderdste-man, die hem bad,

6 zeggende: Heere! mijn knecht ligt te huis met eene lammigheid geslagen, en lijdt zware pijn.

7 Jezus zeide tot hem: Ik zal hem komen genezen.

8 Maar de honderdste-man antwoordende, zeide: Heere! ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak zoudt komen; maar spreek alleen een woord, en mijn knecht zal gezond worden.

9 Want ik ben ook een mensch, die hoewel onder de macht van een ander staande, soldaten onder mij heb; en ik zeg tot den eenen: Ga daar! en hij gaat er; en tot den anderen: Kom hier! en hij komt; en tot mijnen knecht: Doe dit! en hij doet het.

10 Jezus, dit hoorende, was verwonderd, en zeide tot degenen die hem volgden: Ik zeg u voorwaar, dat ik zoo groot een geloof in Israël niet gevonden heb.

11 Ook zeg ik u, dat er velen van het Oosten en van het Westen zullen komen, en met Abraham en Isaac en Jacob zullen zitten in het rijk der hemelen;

12 maar dat de kinderen des rijks in de buitenste duisternissen zullen geworpen worden; daar gewezen zal zijn en knersing der tanden.

13 Toen zeide Jezus tot den honderdste-man: Ga, en dat u geschiede gelijk gij geloofd hebt. En op dezelfde uur is de knecht gezond geworden.

14 En als Jezus in het huis van Petrus gekomen was, zag hij zijne schoonmoeder met de koorts te bed liggen;

15 en hij raakte hare hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op en diende hen.

16 Als 't nu avond geworden was, brachten zij vele bezetenen tot hem. En hij wierp de booze

geesten uit met een woord, en genas allen die kwalijk te pas waren.

17 Opdat volbracht zoude worden hetgeen door den propheet Isaias gezegd is : Hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen (*Isaias* 53 : 4.)

18 Jezus dan vele scharen rondom zich ziende, beval dat men naar de overzijde van het meir zoude varen.

19 En een schriftgeleerde bij hem komende, zeide : Meester ! ik zal u volgen alwaar gij gaat.

20 Jezus zeide tot hem : De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten : maar de Zoon des menschen heeft niet waar hij zijn hoofd mag nederleggen.

21 Een ander van zijne discipelen zeide tot hem : Heere ! laat mij eerst gaan om mijnen vader te begraven.

22 Maar Jezus zeide tot hem : Volg gij mij, en laat de dooden hunne dooden begraven.

23 En als hij in het schipken gegaan was, zijn hem zijne discipelen gevolgd.

24 En ziet, daar ontstond een groot tempeest in de zee, zoodat het schipken van de baren overdekt werd : doch hij sliep.

25 De discipelen dan tothem komende, wekten hem op, zeggende : Heere ! help ons ; wij vergaan !

26 Jezus zeide tot hen : Wat zijt gij bevreesd, gij kleinen van geloof ? Toen stond hij op, en bestrafte de winden en de zee ; en het weer werd zeer stil.

27 En de menschen waren verwonderd, zeggende : Wie is

deze, aan wien ook de winden en de zee gehoorzamen ?

28 Als hij nu aan de overzijde gekomen was, in het land der Gerasenen, zoo ontmoetten hem twee bezetenen, die uit de graven kwamen, en zoo wreed waren, dat niemand langs dien weg konde voorbijgaan.

29 En ziet, zij riepen, zeggende : Jezus, Gods Zoon ! wat hebt gij met ons te doen ? Zijt gij hier gekomen om ons voor den tijd te pijnigen ?

30 Doch niet zeer verre vandaar was eene groote kudde varkens, die weidde.

31 En de duivelen baden hem, zeggende : Indien gij ons hier uitjaagt, zoo laat ons in de kudde varkens gaan.

32 Hij antwoordde hun : Gaat henen. Zij gingen dan uit, en voeren in de varkens. En ziet, de geheele kudde liep langs de hoogte met geweld neder in de zee, en zij stierven in het water.

33 En degenen die ze weidden, vluchtten weg ; en in de stad komende, verhaalden zij alles, ook hetgeen aan de bezetenen geschied was.

34 En terstond trok de geheele stad naar buiten Jezus te gemoet ; en hem gezien hebbende, verzochten zij dat hij van hunne palen zoude willen vertrekken.

KAPITTEL IX.

EN in het schipken gegaan zijnde, voer hij over, en kwam in zijne stad.

2 Toen brachten zij tot hem eenen lamme, liggende op een bed ; en Jezus hun geloof ziende, zeide tot den lamme : Betrouw,

zoon! uwe zonden worden u vergeven.

3 En ziet, daar waren sommigen van de schriftgeleerden, die in zich zelve zeiden: Deze blasphemieert.

4 Jezus ziende hunne gedachten, zeide: Waarom denkt gij kwaad in uwe harten?

5 Wat is er lichter, te zeggen: Uwe zonden worden u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?

6 Doch opdat gij zoudt weten dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde om de zonden te vergeven: Sta op, zeide hij alsdan tot den lamme, neem uw bed op en ga naar uw huis.

7 En hij stond op, en ging naar zijn huis.

8 Als nu de scharen dit zagen, waren zij verbaasd, en loofden God, die aan de menschen zoodanige macht gegeven had.

9 Jezus vandaar voortgaande, zag eenen mensch in het tolhuis zitten, genoemd Mattheüs, en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande, is hem gevolgd.

10 En 't geschiedde als hij in huis ter tafel zat, dat er vele publicanen en zondaars met Jezus en zijne discipelen kwamen aanzitten.

11 't Welk de phariseën ziende, zeiden zij tot zijne discipelen: Waarom eet uw Meester met de publicanen en zondaars?

12 Jezus dit hoorende, zeide: De gezonden hebben den geneesmeester niet van noode, maar wel de zieken.

13 Daarom gaat, leert wat het te zeggen is: Ik wil barmhartigheid, en geene slacht-offerande. (Oseas 6: 6): want ik ben niet ge-

komen om de rechtvaardigen te roepen, maar om de zondaars.

14 Dan kwamen de discipelen van Joannes tot hem, zeggende: Hoe komt het dat wij en de phariseën dikmaals vasten, en dat uwe discipelen niet vasten?

15 Jezus zeide tot hen: Hoe kunnen des bruidegoms speelgenooten treuren zoolang de bruidegom met hen is? Maar de dagen zullen komen, dat de bruidegom van hen zal weggenomen worden, en dan zullen zij vasten.

16 Ook zet niemand een stukken nieuw laken op een oud kleed: want het aangezet stuk scheurt wederom van het kleed af, en dan wordt de scheur nog erger.

17 Men doet ook geen en nieuwen wijn in oude leeren flesschen; anders zoo barsten de flesschen, de wijn loopt uit, en de flesschen worden bedorven; maar men doet den nieuwen wijn op nieuwe flesschen, en zoo worden zij beide behouden.

18 Terwijl hij hun deze dingen zeide, kwam er een overste tot hem, die hem aanbad, zeggende: Heere! mijne dochter is zoo terstond overleden; maar kom, leg uwe hand op haar, en zij zal levend worden.

19 En Jezus opstaande, volgde hem met zijne discipelen.

20 En ziet, daar kwam eene vrouw van achter, die twaalf jaren lang het bloedvloeien gehad had; en raakte den boord van zijn kleed aan.

21 Want zij zeide in zich zelve: Indien ik alleen zijn kleed mag raken, zoo zal ik gezond worden.

22 Jezus zich omkeerende, en

haar ziende, zeide : Betrouw dochter ! uw geloof heeft u gezond gemaakt. En 'erzelfder ure is de vrouw gezond geworden.

23 Als Jezus in het huis van den overste gekomen was, en de treurspelers en het woelende volk zag, zeide hij :

24 Gaat weg, want het dochterken is niet dood, maar het slaapt. En zij lachten hem uit.

25 Als nu het volk uitgedreven was, ging hij binnen, en nam het dochterken bij de hand. En het stond op.

26 En 't gerucht hiervan verspreidde zich door dat geheele land.

27 Als Jezus vandaar voortging, zijn hem twee blinden gevolgd, roepende en zeggende : Davids Zoon, ontferm u onzer !

28 En als hij te huis gekomen was, kwamen de blinden tot hem. Jezus zeide tot hen : Geloofst gij ook dat ik machtig ben om u dit te doen ? Zij antwoordden hem : Ja zeker, Heere !

29 Toen raakte hij hunne oogen, zeggende : Dat u geschiede volgens uw geloof.

30 En hunne oogen werden geopend. Doch Jezus heeft hun wel scherpelijk verboden, zeggende : Ziet toe dat het niemand wete.

31 Maar zij gingen henen, en maakten hem vermaard door dat geheele land.

32 Nadat zij uitgegaan waren, bracht men tot hem een mensch, die stom en bezeten was.

33 En de booze geest uitgejaagd zijnde, sprak de stomme ; en de scharen waren verwonderd, zeggende : Nooit is er zulk iets gezien in Israël.

34 Maar de phariseën zeiden : Hij jaagt de duivelen uit door den prins der duivelen.

35 En Jezus trok door alle steden en dorpen, leerende in hunne synagogen, predikende het evangelie van het rijk, en genezende alle kwalen en ziekten.

36 En ziende de menigte des volks, had hij medelijden met hen, omdat zij deerlijk gesteld en verstrooid lagen, gelijk schapen die geenen herder hebben.

37 Toen zeide hij tot zijne discipelen : De oogst is wel groot, maar daar zijn weinige werklieden ;

38 bidt dan den Heere van den oogst, dat hij werklieden in zijnen oogst zende.

KAPITTEL X.

EN zijne twaalf discipelen samentegeroepen hebbende, gaf hij hun macht over de onzuivere geesten, om dezelve uit te jagen, en om alle kwalen en ziekten te genezen.

2 Deze zijn nu de namen van de twaalf apostelen : De eerste was Simon, die Petrus genoemd wordt ; en Andreas, zijn broeder ;

3 Jacobus, de zoon van Zebedeüs, en Joannes, zijn broeder ; Philippus en Bartholomeüs ; Thomas en Mattheüs, de tollenaar ; Jacobus, de zoon van Alpheüs, en Thaddeüs ;

4 Simon Cananeüs ; en Judas Iscariotes, die hem verraden heeft.

5 Deze twaalf zond Jezus af en gebod hun, zeggende : Gaat niet op den weg der heidenen, noch in de steden der Samaritanen.

6 Maar gaat liever tot de verlo-

rene schapen van het huis van Israël.

7 En henengaande, predikt en zegt : Dat het rijk der hemelen aanstaande is.

8 Geneest de kranken, verwekt de dooden, zuivert de melaatschen, jaagt de duivelen uit : voor niet hebt gij 't ontvangen, geeft het ook voor niet.

9 En draagt geen goud, noch zilver, noch geld in uwe beurzen;

10 geen en reiszak op den weg, noch twee kleederen, noch schoenen, noch stok : want een werkmans is zijnen kost waardig.

11 En in wat stad of dorp gij zult komen, onderzoekt wie daar binnen waardig is; en blijft daar todat gij vertrekt.

12 Doch in het huis komende, groet het, zeggende : Vrede zij aan dit huis.

13 En indien dat huis zulks waardig is, zoo zal uw vrede daarover komen; maar is het zulks niet waardig, uw vrede zal tot u wederkeeren.

14 En zoo iemand u niet ontvangt, noch naar uwe woorden hoort, vertrekt uit het huis of uit de stad, en schudt het stof van uwe voeten af.

15 Ik zeg u voorwaar, dat het in den dag des oordeels verdragelijker zal zijn voor het land van Sodoma en van Gomorrha, dan voor die stad.

16 Ziet, ik zend u als schapen in 't midden van de wolven. Daarom zijt voorzichtig als de slangen, en eenvoudig als de duiven.

17 En wacht u van de menschen. Want zij zullen u aan de raden overleveren, en in hunne synagogen zullen zij u geeselen.

18 En gij zult ook om mijnentwil voor stadhouders en koningen geleid worden, om voor hen en de heidenen getuigenis te geven.

19 Doch als zij u zullen overleveren, weest niet bezorgd hoe of wat gij zeggen zult : want het zal u terzelfder ure ingegeven worden wat gij zeggen moet.

20 Want gij zijt het niet die daar spreekt; maar het is de Geest van uwen Vader die spreekt in u.

21 Voorts zal de eene broeder den anderen ter dood leveren, en de vader den zoon; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en hun den dood aandoen.

22 En gij zult van alle menschen gehaat worden om mijnen naam; maar die tot het einde toe volharden zal, die zal zalig zijn.

23 Als zij u dan in de eene stad zullen vervolgen, zoo vlucht in de andere. Ik zeg u voorwaar, dat gij de steden van Israël niet zult doorreisid hebben, of de Zoon des menschen zal komen.

24 De discipel is niet boven den meester, noch de knecht boven zijnen heer.

25 Het moet den discipel genoeg wezen, dat hij zij gelijk zijn meester, en de knecht gelijk zijn heer. Indien zij den vader des huisgezins Beëlzebub genoemd hebben, hoeveel te meer zijne huisgenooten?

26 Vreest hen dan niet. Want daar is niets zoo bedekt of het zal ontdekt worden; en niets zoo verborgen of het zal bekend worden.

27 Hetgeen ik u in het duister zeg, zegt dat in het licht; en hetgeen u in het oor gezegd wordt, predikt dat op de daken.

28 En vreest hen niet die het

lichaam dooden, maar die de ziel niet kunnen dooden; doch vreest liever hem, die ziel en lichaam kan verdoemen in de hel.

29 Verkoopt men niet twee musschen voor een penningsken? En nochtans valt er niet een van die op de aarde, zonder den wil van uwen Vader.

30 Ja ook al de haren van uw hoofd zijn geteld.

31 Weest dan niet bevreesd : gij zijt immers waardiger dan vele musschen.

32 Zoo wie mij dan zal erkennen voor de menschen, dien zal ik ook erkennen voor mijnen Vader die in den hemel is.

33 Maar zoo wie mij loochent voor de menschen, dien zal ik ook loochenen voor mijnen Vader die in den hemel is.

34 En denkt niet dat ik gekomen ben om vrede op de aarde te brengen; ik ben niet gekomen om den vrede, maar om het zwaard te brengen.

35 Want ik ben gekomen om den mensch tweedrachtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder;

36 en iemands eigene huisgenooten zullen zijne vijanden zijn.

37 Die vader of moeder meer lief heeft dan mij, is mij niet waardig; en die zoon of dochter boven mij liefheeft, is mij niet waardig.

38 En die zijn kruis niet opneemt, en mij volgt, is mij niet waardig.

39 Die zijn leven ontziet, zal het verliezen; en die zijn leven om mijnentwil verliest, zal hetzelfde vinden.

40 Die u ontvangt, ontvangt mij; en die mij ontvangt, ontvangt hem die mij gezonden heeft.

41 Die eenen propheet ontvangt in den naam van propheet, zal den loon van eenen propheet ontvangen; en die eenen rechtvaardige ontvangt in den naam van rechtvaardige, zal den loon van eenen rechtvaardige ontvangen.

42 En zoo wie maar eenen beker koud water te drinken geeft aan eenen van deze allerminsten, als zijnde een discipel : ik zeg u voorwaar, dat hij zijnen loon niet verliezen zal.

KAPITTEL XI.

EN het is geschied als Jezus het onderrichten van zijne twaalf discipelen geëindigd had, dat hij vandaar voortging, om in hunne steden te leeren en te prediken.

2 Doch als Joannes in de gevangenis de werken van Christus gehoord had, zond hij twee van zijne discipelen, en liet hem vragen :

3 Zijt gij degene die komen moet, of hebben wij nog eenen anderen te verwachten?

4 En Jezus antwoordende, zeede tot hen : Gaat, boodschapt aan Joannes hetgeen gij gehoord en gezien hebt :

5 De blinden zien, de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gezuiverd, de dooven hooren, de dooden verrijzen, en aan de armen wordt het evangelie verkondigd;

6 en zalig is hij, die in mij niet geërgerd wordt.

7 Als zij nu weggingen, begon Jezus van Joannes tot het volk te

zeggen : Wat zijt gij in de woestijn gaan zien ? een riet met den wind over en weer gedreven ?

8 Wat zijt gij toch gaan zien ? eenen mensch die zacht gekleed is ? Ziet, die zacht gekleed gaan, zijn in de huizen der koningen.

9 Wat zijt gij dan gaan zien ? eenen propheet ? Ja, zeg ik u, en nog meer dan eenen propheet.

10 Want het is deze, van wien geschreven staat : Ziet ik zend mijnen engel voor u aanschijn, die uwen weg voor u bereiden zal. (*Malach. 3 : 1.*)

11 Ik zeg u voorwaar, dat er onder de kinderen der vrouwen geen grootere is opgestaan dan Joannes de Dooper ; maar die de minste is in het rijk der hemelen, is grooter dan hij.

12 En van de dagen van Joannes den Dooper tot nu toe, lijdt het rijk der hemelen geweld, en de geweldigen nemen het in.

13 Want tot Joannes toe hebben al de propheten en de wet toekomende dingen voorzegd.

14 En zoo gij het wilt aannemen, hij is de Elias die komen moet.

15 Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

16 Doch waarbij zal ik dit geslacht vergelijken ? Het is gelijk aan de kinderen die op de markt zitten, en die tot hunne gezellen roepende,

17 zeggen : Wij hebben voor u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst ; wij hebben treurliedekens voor u gezongen, en gij hebt niet geweend.

18 Want Joannes is gekomen noch etende noch drinkende, en zij zeggen : Hij heeft den duivel in.

19 De Zoon des menschen is gekomen etende en drinkende, en zij zeggen : Ziet den gulzigaard en wijnzuiper, den vriend der publicanen en zondaars. Doch de wijsheid is rechtvaardig geoordeeld van hare kinderen.

20 Toen begon hij aan de steden, in dewelke zijne meeste mirakelen geschied waren, te verwijten dat zij * geene penitentie gedaan hadden.

21 Wee u, Corozain ! wee u, Bethsaida ! want indien de mirakelen die in u geschied zijn, in Tyrus en Sidon geschied waren, zij zouden al overlang in harenkleederen en assche † penitentie gedaan hebben.

22 Daarom zeg ik u : Het zal voor Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan voor ulieden.

23 En gij Capharnaüm, meent gij tot aan den hemel verheven te zijn ? Gij zult tot in de hel vernederd worden. Want indien de mirakelen, die in u geschied zijn, in Sodoma geschied waren, misschien zou zij tot dezen dag toe blijven staan zijn.

24 Daarom zeg ik u dat het voor het land van Sodoma zal verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan voor u.

25 Op denzelfden tijd sprak Jezus aldus : Ik dank u, Vader, Heere van hemel en aarde ! dat gij deze dingen hebt verborgen voor de wijzen en verstandigen, en geopenbaard aan de kleinen.

26 Ja wel, Vader ! omdat het u zoo behaagd heeft.

* Gr. zich niet bekeerd hadden

† Gr. zich bekeerd hebben.

27 Alle dingen zijn mij van mijnen Vader overgegeven. En niemand kent den Zoon dan de Vader; of niemand kent den Vader dan de Zoon, en aan wien het de Zoon wil openbaren.

28 Komt tot mij, allen die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken.

29 Neemt mijn juk op u, en leert van mij dat ik zachtmoedig en ootmoedig van harte ben, en gij zult rust voor uwe zielen vinden.

30 Want mijn juk is zoet, en mijn pak is licht.

KAPITTEL XII.

IN dien tijd ging Jezus langs de granen op eenen sabbatdag; en, zijne discipelen honger hebbende, begonnen de aren te plukken en te eten.

2 't Welk de phariseën ziende, zeiden tot hem: Ziet, uwe discipelen doen hetgeen niet geoorloofd is te doen op de sabbat-dagen.

3 Maar hij antwoordde hun: Hebt gij niet gelezen wat David deed, als hij, en die bij hem waren, honger hadden? (1. Koning. 21: 6.)

4 Hoe hij in het huis Gods gedaan is en de voorgestelde brooden geëten heeft, die 't hem niet geoorloofd was te eten, noch aan die met hem waren, dan aan de priesters alleen?

5 Of hebt gij in de wet niet gelezen dat de priesters den sabbat op de sabbat-dagen in den tempel overtreden, en nochtans onschuldig zijn? (Num. 28: 9.)

6 Nu ik zeg u, dat die hier te-

genwoordig is, meerder is dan de tempel.

7 Doch indien gij wist wat dit te zeggen is: Ik wil barmhertigheid en geene offerande (Oseas 6. 6), nooit zoudt gij de onschuldigen veroordeeld hebben.

8 Want de Zoon des menschen is de Heer ook van den sabbatdag.

9 En vandaar voortgaande, kwam hij in hunne synagoge.

10 En ziet, daar was een mensch die eene verdroogde hand had; en zij vraagden hem, zeggende: Is het ook geoorloofd op den sabbat-dag te genezen? om hem te kunnen beschuldigen.

11 Maar hij zeide tot hen: Wie is er onder u die een schaap heeft, en hetzelfde, indien het op den sabbat-dag in eene gracht valt, niet zal aanvatten en daaruit trekken?

12 Hoeveel is nu een mensch niet waardiger dan een schaap? Zoo dan is het geoorloofd op de sabbat-dagen wel te doen.

13 Toen zeide hij tot den mensch: Steek uwe hand uit. Hij stak ze uit, en zij werd in gezondheid hersteld gelijk de andere.

14 En de phariseën uitgaande, hielden raad tegen hem, hoe zij hem zouden verderven.

15 Maar Jezus dit wetende, vertrok vandaar; en velen volgden hem, dewelke hij allen genas.

16 En hij beval hun dat zij hem niet kenbaar zouden maken.

17 Opdat volbracht zoude worden hetgeen door den propheet Isaias gezegd is:

18 Ziet, mijn Zoon, welken ik uitverkoren heb; mijn beminde, in wien mijne ziel haar welbeha-

gen genomen heeft. Ik zal mijnen geest op hem doen rusten, en hij zal het oordeel aan de heidenen verkondigen. (*Isaias* 42 : 1.)

19 Hij zal niet twisten noch roepen, en niemand zal zijne stem op de straten hooren;

20 het gekrookte riet zal hij niet voortbreken, en de rookende wiek zal hij niet uitblusschen, totdat hij de gerechtigheid ter overwinning zal brengen;

21 en in zijnen naam zullen de heidenen hopen.

22 Toen is er een bezetene, die blind en stom was, tot hem gebracht; en hij genas hem zoodanig, dat hij sprak en zag.

23 En al de scharen stonden versteld, en zeiden: Is dit niet de Zoon van David?

24 Maar de phariseën dit hoorende, zeiden: Hij jaagt geene duivelen uit, dan door Beëlzebub, den prins der duivelen.

25 Doch Jezus hunne gedachten kennende, zeide tot hen: Alle rijk dat tegen zich zelf verdeeld is, zal verwoest worden; en geene stad of huis dat tegen zich zelf verdeeld is, zal blijven staan.

26 Alzoo indien de eene duivel den anderen uitjaagt, zoo is hij tegen zich zelven verdeeld; hoe zal dan zijn rijk blijven staan?

27 En indien ik door Beëlzebub de duivelen uitjaag, door wien jagen uwe kinderen hen uit? daarom zullen die zelf uwe rechters zijn.

28 Maar indien ik door den Geest Gods de duivelen uitjaag, zoo is dan het rijk Gods tot u gekomen.

29 Hoe kan ook iemand in het huis van eenen sterken man

ingaan, en zijn huisraad rooven, tenzij hij eerst dien sterke vastbinde om alsdan zijn huis te berooven?

30 Die met mij niet is, is tegen mij; en die met mij niet vergaard, die verstroot.

31 Daarom zeg ik u: Alle zonde en lastering zal aan de menschen vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal niet vergeven worden.

32 En zoo wie iets zegt tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden; maar zoo wie tegen den Heiligen Geest spreekt, het zal hem niet vergeven worden, noch in dit leven, noch in het toekomende.

33 Of houdt den boom goed en zijne vruchten goed; of houdt den boom kwaad en zijne vruchten kwaad; want uit de vruchten wordt de boom gekend.

34 Gij slangenbroedsels! hoe zoudt gij goed kunnen spreken, daar gij kwaad zijt? want uit de volheid des harten spreekt de mond.

35 Een goede mensch brengt uit eenen goeden schat goede dingen voort; en een kwade mensch brengt uit eenen kwaden schat kwade dingen voort.

36 Doch ik zeg u, dat de menschen in den dag des oordeels rekening zullen geven van elk ijdel woord, hetwelk zij zullen gesproken hebben.

37 Want uit uwe woorden zult gij rechtvaardig verklaard worden; en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden.

38 Toen spraken tot hem eenigen der schriftgeleerden en phariseën, zeggende: Meester! wij

wilden wel een teeken van u zien.

39 Maar hij antwoordde, en zeide tot hen : Dit boos en overspelig geslacht zoekt een teeken; en daar zal hun geen teeken gegeven worden, dan het teeken van den propheet Jonas.

40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten in den buik van den walvisch geweest is, zoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten in het hart der aarde zijn. (*Jonas 2 : 1.*)

41 Het volk van Ninive zal in het oordeel opstaan met dit geslacht, en hetzelfde veroordeelen : omdat zij * penitentie gedaan hebben op het prediken van Jonas; en ziet, die hier is, is meer dan Jonas.

42 De koningin van het Zuiden zal in het oordeel opstaan met dit geslacht, en hetzelfde veroordeelen : omdat zij van het uiterste der aarde gekomen is om de wijsheid van Salomon te hooren (*III Koning. 10 : 1*); en ziet, die hier is, is meer dan Salomon.

43 Wanneer de onzuivere geest uit den mensch gegaan is, wandelt hij door waterlooze plaatsen, zoekende rust, en hij vindt geen.

44 Dan zegt hij : Ik zal wederkeeren naar mijn huis vanwaar ik ben uitgegaan. En daar komende, vindt hij het ledig, geveegd en versierd.

45 Dan gaat hij henen, en neemt nog zeven andere geesten met zich, die booser dan hij zijn, en zij gaan daarin wonen : en het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste. Zoo zal het

ook gaan met dit boos geslacht.

46 Terwijl hij nog tot het volk sprak, zoo stonden zijne moeder en broeders daarbuiten, zoekende hem te spreken.

47 En iemand zeide tot hem : Zie, uwe moeder en uwe broeders staan daarbuiten en vragen naar u.

48 Maar hij antwoordde aan dengene die hem dit zeide : Wie is mijne moeder, en wie zijn mijne broeders?

49 En de hand uitstekende over zijne discipelen : Ziet hier, zeide hij, mijne moeder en mijne broeders!

50 Want zoo wie den wil doet van mijnen Vader die in den hemel is, die is mijn broeder, zuster en moeder

KAPITTEL XIII.

OP denzelfden dag ging Jezus uit den huize en zat omtrent de zee.

2 En daar vergaderde zoogroote menigte van volk bij hem, dat hij in een schip ging zitten, en al het volk stond op den oever.

3 En hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende : Ziet, een zaaier ging uit om te zaaien.

4 En als hij zaaide, viel er een deel van het zaad langs den weg, en de vogelen des hemels kwamen en aten het op.

5 Het ander viel op teenachtige plaatsen, daar het niet veel aarde had; en het sproot terstond uit, omdat de aarde die het had, niet diep was;

6 Maar als de zon was opgekomen, werd het verbrand; en

* Gr. zich bekeerd hebben.

't verdroogde, want het had geen wortel.

7 Het ander viel tusschen de doornen; en de doornen opwasende, versmachten het.

8 Doch het ander viel in goede aarde, en het gaf vruchten; het een honderd, het ander zestig, en het ander dertig voor een.

9 Die ooren heeft om te hooren dat hij hoore.

10 En de discipelen bij hem komende, vraagden hem: Waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen?

11 Hij antwoordde hun. Omdat het u vergund is de verborgenheden van het rijk der hemelen te kennen, maar aan hen is het niet vergund.

12 Want aan al wie heeft, zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben; maar zoo wie niet heeft, van dien zal zelfs hetgeen hij heeft, afgenomen worden.

13 Daarom spreek ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien; en hoorende niet hooren, noch verstaan.

14 En in hen wordt volbracht deze prophetie van Isaias: Met het gehoor zult gij hooren, en niet verstaan; en ziende zult gij zien, en niet bemerken:

15 want het hart van dit volk is bezwaard geworden, en zij zijn hard van gehoor geworden, en hebben hunne oogen toegesloten; opdat zij met de oogen niet zouden zien, noch met de ooren hooren, noch met het hart verstaan en bekeerd worden, en ik hen geneze. (*Isaias 6: 9.*)

16 Maar uwe oogen zijn zalig, omdat zij zien; en uwe ooren omdat zij hooren.

17 Want ik zeg u voorwaar, dat vele propheten en rechtvaardigen hebben gewenscht te zien hetgeen gij ziet, en zij hebben 't niet gezien; en te hooren hetgeen gij hoort en zij hebben 't niet gehoord.

18 Luistert gij dan naar de gelijkenis van den zaaier.

19 Als iemand het woord van het rijk hoort, en daar niet op let, zoo komt de booze, en neemt weg hetgeen in zijn hart gezaaid was: dit is degene, daar het zaad langs den weg valt.

20 Die het zaad op steenachtige plaatsen ontvangt, is degene die het woord hoort, en hetzelfde aanstonds met blijdschap aanneemt;

21 doch hij heeft geen wortel in zich zelven, en volhardt maar voor eenigen tijd; maar als er verdrukking en vervolging opkomt om het woord, zoo wordt hij terstond geërgerd.

22 En die het zaad tusschen de doornen ontvangt, is degene die het woord aanhoort; maar de bekommernissen dezer wereld en het bedrog der rijkdommen versmachten het woord, en het wordt vruchteloos.

23 Maar die het zaad in goede aarde ontvangt, is degene die het woord aanhoort en daar op let; die ook vruchten draagt en voortbrengt, het een honderd, het ander zestig, en het ander dertig voor een.

24 Hij stelde hun nog eene andere gelijkenis voor, zeggende: Het rijk der hemelen is gelijk aan eenen mensch, die goed zaad in zijnen akker gezaaid had.

25 Maar terwijl de menschen

sliepen, kwam zijn vijand en zaaide onkruid in het midden der tarwe, en ging henen.

26 Als nu het kruid was opgewassen, en vruchten voortbracht, dan openbaarde zich ook het onkruid;

27 en de dienaars van den vader des huisgezins kwamen hem zeggen: Heere! hebt gij niet goed zaad in uwen akker gezaaid? hoe komt er dan het onkruid in?

28 Hij antwoordde hun: Dit heeft een vijand gedaan. De dienaars zeiden tot hem: Wilt gij dat wij het gaan bijeenplukken?

29 Hij antwoordde: Neen. Opdat gij het onkruid uitplukken de, niet te zamen met hetzelfde de tarwe uittrekt.

30 Laat het beide opgroeien tot den oogst; en ten tijde van den oogst zal ik tot de maaiers zeggen: Plukt eerst het onkruid bijeen, en bindt het in bussels, om te verbranden; maar vergadert de tarwe op mijnen graan-zolder.

31 Eene andere gelijkenis stelde hij hun voor, zeggende: Het rijk der hemelen is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk een mensch nam en in zijnen akker zaaide;

32 dat wel het kleinste onder alle zaden is, maar als het opgewassen is, is het grooter dan alle moeskruiden; en het wordt een boom, zoodat zelfs de vogelen des hemels in zijne takken komen nederzitten.

33 Hij zeide nog eene andere gelijkenis tot hen: Het rijk der hemelen is gelijk aan eenen deesem, welken eene vrouw nam en verborg in drie maten meel,

tot het geheel verdeesemd was.

34 Al deze dingen zeide Jezus door gelijkenissen tot de scharen, en zonder gelijkenissen sprak hij tot hen niet:

35 opdat volbracht zoude worden, hetgeen door den propheet gezegd was: Ik zal mijnen mond in gelijkenissen opendoen; ik zal dingen te voorschijn brengen, die verborgen waren van de schepping der wereld af. (*Psalm 72: 2.*)

36 Toen liet hij het volk gaan, en kwam naar huis; en zijne discipelen kwamen tot hem, zeggende: Leg ons uit de gelijkenis van het onkruid des akkers.

37 Hij antwoordde en zeide tot hen: Die het goed zaad zaait, is de Zoon des menschen.

38 De akker is de wereld; het goed zaad zijn de kinderen des rijks; het onkruid zijn de kinderen van den booze;

39 de vijand die het gezaaid heeft, is de duivel; de oogsttijd is het einde der wereld; en de maaiers zijn de engelen.

40 Gelijk dan het onkruid vergadert en in het vuur verbrand wordt, alzoo zal het gaan in het einde der wereld.

41 De Zoon des menschen zal zijne engelen zenden, en die zullen alle ergenissen, en degenen die boosheid bedrijven, uit zijn rijk bijeen vergaderen.

42 En zij zullen die werpen in den vurigen oven: daar geweent en knersing der tanden zijn zal.

43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in het rijk huns Vaders. Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

44 Het rijk der hemelen is gelijk

aan eenen schat, die in eenen akker verborgen is, welken een mensch die hem vindt, verborgen houdt, en uit blijdschap over denzelven, gaat verkoopen al wat hij heeft, en koopt dien akker.

45 Nog is het rijk der hemelen gelijk aan eenen koopman, die schoone peerlen zoekt,

46 en die eene kostelijke peerl gevonden hebbende, gaat verkoopen al wat hij heeft, en koopt dezelve.

47 Het rijk der hemelen is ook gelijk aan een vischnet, dat in zee geworpen zijnde, allerhande slach van visschen vergadert;

48 dewelke zij, als hetzelfde nu vol is, optrekken, en omtrent den oever zittende, de goede daaruit kiezen in hunne vaten, en de kwade wegwerpen.

49 Alzoo zal het gaan in het einde der wereld. De engelen zullen uitgaan, en zullen de boozen afscheiden uit het midden der rechtvaardigen.

50 En die werpen in den vuri-
gen oven, daar gewe- en knersing der tanden zijn zal.

51 Hebt gij al deze dingen verstaan? Zij antwoordden hem : Ja wij!

52 Hij zeide tot hen : Daarom zijn alle leeraars, die wel onderwezen zijn in de zaken van het rijk der hemelen, gelijk aan eenen vader des huisgezins, die uit zijnen schat nieuwe en oude dingen te voorschijn brengt.

53 Als Jezus deze gelijkenissen geëindigd had, is hij vandaar vertrokken.

54 En in zijn vaderland komende, leerde hij hen in hunne synagogen, zoodat zij zich verwon-

derden, en zeiden : Vanwaar heeft deze die wijsheid en die mirakelen?

55 Is dit niet de zoon van den timmerman? is zijne moeder niet Maria genoemd, en zijne broeders Jacobus, en Joseph, en Simon, en Judas?

56 En zijn zijne zusters niet allen bij ons? vanwaar heeft hij dan al die dingen?

57 En zij werden in hem geërgerd. Maar Jezus zeide tot hen : Daar is geen propheet zonder eer, dan in zijn vaderland, en in zijn huis.

58 En hij deed daar niet vele mirakelen, om hunne ongeloofvigheid.

KAPITTEL XIV.

IN dien tijd hoorde de vorst Herodes het gerucht dat van Jezus liep.

2 En hij zeide tot zijne diena-
ren : Dit zal Joannes de Dooper zijn, die van den dood verreen is; daarom geschieden die krachtige werken door hem.

3 Want Herodes had Joannes gevangen gezet, om Herodias de huisvrouw van zijnen broeder.

4 Omdat Joannes tot hem zeide : Het is u niet geoorloofd haar te hebben.

5 Doch hem willende ter dood brengen, vreesde hij het volk : want zij hielden hem voor eenen propheet.

6 Maar op den geboortedag van Herodes, danste de dochter van Herodias in het midden; 't welk aan Herodes zoo behaagde,

7 dat hij haar met eed beloofde te geven, al wat zij van hem zoude eischen.

8 Zij dan van hare moeder te voren opgemaakt zijnde; Geef mij, zeide zij, hier in eenen schotel het hoofd van Joannes den Dooper.

9 En de koning werd bedroefd: nochtans om den eed, en om degenen die met hem aan tafel zaten, gebod hij dat men het zoude geven.

10 En hij zond, en deed Joannes in de gevangenis onthoofden.

11 En zijn hoofd werd in eenen schotel gebracht, en aan die dochter gegeven, die het bij hare moeder bracht.

12 Doch zijne discipelen kwamen zijn lichaam weghalen, begroeven hetzelfde, en gingen het aan Jezus boodschappen.

13 Als Jezus dit hoorde, vertrok hij vandaar in eenen schipken naar eene eenzame plaats alleen; en het volk dit hoorende, volgde hem te voet uit de steden.

14 En uitkomende, zag hij eene groote menigte van volk: hij had medelijden met hen, en genas hunne zieken.

15 Als het nu avond geworden was, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbij; zend het volk weg, opdat zij in de dorpen te eten gaan koopen.

16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is niet noodig dat zij gaan; geeft gij hun te eten.

17 Zij antwoordden hem: Wij hebben hier niet dan vijf brooden en twee visschen.

18 Hij zeide tot hen: Brengt mij die hier.

19 En als hij het volk bevolen had op het gras neder te zitten, nam hij de vijf brooden en de

twee visschen, en naar den hemel ziende, zeggende hij die; hij brak de brooden, hij gaf ze aan de discipelen, en de discipelen aan het volk.

20 En zij aten allen, en werden verzaad; en men nam twaalf volle korven op van het overschot der brokkelingen.

21 Doch het getal van die er geëten hadden, was vijf duizend mannen, behalve de vrouwen en kleine kinderen.

22 En terstond gebod Jezus aan zijne discipelen in het schipken te gaan, en vooraf naar de andere zijde te varen, terwijl hij het volk zoude henenzenden.

23 Als het volk weggezonden was, klom hij op eenen berg om te bidden. En nu avond zijnde, zoo was hij daar alleen.

24 Daarentusschen werd het schipken in 't midden der zee geslingerd van de baren: want de wind was hun tegen.

25 Maar in de vierde nachtwaak kwam hij tot hen, wandelende op de zee.

26 En ziende hem op de zee wandelen, werden zij ontsteld, zeggende: Het is een spook. En zij schreeuwden van vreeze.

27 Doch Jezus sprak hen terstond aan, en zeide: Hebt goeden moed; ik ben het, vreest niet.

28 Petrus antwoordende, zeide: Heere! zoo gij het zijt, gebied mij tot u te komen op het water.

29 En hij zeide; Kom. Petrus uit het schipken aftredende, wandelde op het water, om tot Jezus te komen.

30 Maar ziende eenen sterken wind, werd hij bevreesd; en alzo hij begon te zinken, riep hij,

zeggende : Heere! bewaar mij.

31 En Jezus terstond ce hand uitstekende, nam hem vast, en zeide tot hem : Gij kleine van geloof, waarom hebt gij getwijfeld ?

32 En als zij in het schipken getreden waren, hield de wind op.

33 En die in 't schipken waren, kwamen hem aanbidden, zeggende : Gij zijt waarlijk de Zoon Gods.

34 Als zij nu overgevaren waren, kwamen zij in het land van Genesar.

35 En als de inwoners van die plaats hem kenden, zonden zij door geheel dat land, en brachten tot hem allen die kwalijk te pas waren,

36 hem biddende, dat zij maar den boord van zijn kleed mochten aanraken. En allen die hem raakten, werden genezen.

KAPITTEL XV.

TOEN kwamen eenige schriftgeleerden en phariseën, die van Jerusalem waren, tot Jezus, zeggende :

2 Waarom overtreden uwe discipelen de overlevering der ouderlingen ? Want zij wasschen hunne handen niet, wannee zij spijzen nutten.

3 Maar hij antwoordde hun : En waarom overtreedt gij het gebod Gods om uwe overlevering ? Want God heeft gezegd :

4 Eert vader en moeder ; en wederom : Zoo wie vader of moeder kwalijk toespreekt, dat hij 'den dood sterve. (*Exod.* 20 : 12.)

5 Maar gij zegt, dat ieder mag zeggen tot zijnen vader of moeder : Al mijne offergift zal u proftijn zijn ;

6 doch ondertusschen eert hij zijnen vader en zijne moeder niet. En alzoo hebt gij Gods gebod te niet gedaan door uwe overlevering.

7 Gij schijnheiligen ! Isaias heeft zeer wel van u gepropheeteerd, zeggende :

8 Dit volk eert mij met de lippen ; maar hun hart is verre van mij. (*Isaias* 29 : 13.)

9 Doch te vergeefs dienen zij mij, leerende leeringen en geboden der menschen.

10 En het volk bij zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen : Luistert toe en verstaat dit wel :

11 Hetgeen in den mond gaat, besmet den mensch niet ; maar hetgeen uit den mond voortkomt, dat besmet den mensch.

12 Toen kwamen zijne discipelen, en zeiden tot hem : Weet gij wel dat de phariseën u dit hebbende hooren zeggen, geërgerd zijn ?

13 Maar hij antwoordde, zeggende : Alle plantsoen, dat mijn hemelsche Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.

14 Laat hen daar. Zij zijn blind, en leidsmans van blinden. En als de eene blinde den anderen leidt, zoo vallen zij beide in de gracht.

15 Dan zeide Petrus tot hem : Leg ons die verholen spreuk uit.

16 Jezus antwoordde : Zijt gijlieden ook nog zoo onverstandig ?

17 En verstaat gij nog niet, dat al wat in den mond komt, in den buik gaat, en in 't vertrek uitgeworpen wordt ?

18 Maar hetgeen door den mond uitgaat, komt uit het hart, en dat besmet den mensch.

19 Want 't is uit het hart dat

voortkomen de kwade gedachten, doodslagen, overspelen, hoerijen, dieverijen, valsche getuigenissen en godslasteringen.

20 Dit zijn de dingen die den mensch besmetten; maar met ongewasschen handen te eten, dat besmet den mensch niet.

21 Jezus vandaar weggaande, trok naar den kant van Tyrus en Sidon.

22 En ziet eene cananeesche vrouw uit die gewesten komende, riep tot hem, zeggende: Heere, Davids Zoon, ontferm u mijner! mijne dochter wordt deerlijk van den duivel gekweld.

23 Doch hij antwoordde haar niet een woord. En zijne discipelen bij hem komende, baden, zeggende: Laat haar toch gaan, want zij roept ons na.

24 Maar hij antwoordde hun: Ik ben niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis van Israël.

25 Doch zij aankomende, aanbad hem, en zeide: Heere, help mij!

26 Hij antwoordde haar: Het is niet redelijk, dat men het brood der kinderen neme, en voor de honden werpe.

27 Zij zeide: 't Is waar, Heere! en nochtans eten ook de honden van de brokskens, die van de tafel van hunne heeren vallen.

28 Toen antwoordde Jezus haar, zeggende: O vrouw! groot is uw geloof; dat u geschiede gelijk gij wilt. En op dezelfde uur werd hare dochter genezen.

29 Jezus vandaar voortgaande, kwam langs de zee van Galileë; en op eenen berg klimmende, ging hij daar nederzitten.

30 En het volk kwam met hoo-

pen tot hem, met zich medeleidende stommen, blinden, kreupelen, verminkten, en vele anderen, die zij voor zijne voeten wierpen; en hij genas die.

31 Zoodat het volk zich verwonderde, ziende de stommen spreken, de kreupelen wandelen, de blinden zien; en zij gaven glorie aan den God van Israël.

32 En Jezus zijne discipelen te zamen geroepen hebbende, zeide: Ik heb medelijden met dit volk, want het is nu alreeds drie dagen dat zij gestadig bij mij blijven, en niet te eten hebben; en ik wil hen niet nuchteren laten gaan, opdat zij onderweg niet bezwijken.

33 De discipelen antwoordden hem: Vanwaar zullen wij eene woestijn zoovele brooden halen, om zoo groote menigte te verzaden?

34 Jezus vraagde hun: Hoeveel brooden hebt gij? Zij antwoordden hem: Zeven, en weinige vischkens.

35 Toen gebod hij aan het volk dat zij op de aarde zouden nederzitten.

36 En de zeven brooden en de vissehen genomen, en de dankzegging gesproken hebbende, brak hij die, en gaf ze aan zijne discipelen, en de discipelen gaven ze aan het volk.

37 En zij aten allen, en werden verzaad; en men nam zeven volle manden op van het overschot der brokkelingen.

38 Doch het getal van degenen die geëten hadden, was vier duizend mannen, behalve de vrouwen en kleine kinderen.

39 En nadat hij het volk had laten gaan, zoo ging hij in het

schipken en kwam in de palen van Magedan.

KAPITTEL XVI.

TOEN kwamen de phariseën en de saduceën hem tentereen; en verzochten van hem, dat hij een teeken van den hemel aan hen zoude vertoonen.

2 Maar hij antwoordde hun aldus: 's Avonds zegt gij: Het zal schoon weer zijn; want de hemel is rood.

3 En 's morgens: Vandaag zal het onweer zijn; want de hemel schijnt droevig rood.

4 Zoo weet gij dan de gedaante des hemels wel te onderscheiden; en zoudt gij de teekenen der tijden niet kunnen onderkennen? Dit boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken; maar daar zal hun geen teeken gegeven worden, dan het teeken van den propheet Jonas. En hen daarlatende, ging hij weg.

5 En als zijne discipelen waren overgevaaren, hadden zij vergeten brood mede te nemen.

6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en wacht u van den deesem der phariseën en saduceën.

7 Zij dachten dan, en zeiden onder malkanderen: Het is dat wij geene brooden medegenomen hebben.

8 Maar Jezus dit verstaande, zeide: Wat overlegt gij daar onder malkanderen, gij kleinen van geloof, dat gij geene brooden hebt?

9 Verstaat gij nog niet, of bedenkt u niet van de vijf brooden onder vijf duizend menschen, en hoeveel korven gij daarvan opnaamt?

10 Noch van de zeven brooden onder vier duizend menschen, en hoeveel manden gij daarvan opnaamt?

11 Hoe verstaat gij niet, dat ik u van geen brood sprak, als ik zeide: Dat gij u zoudt wachten van den deesem der phariseën en saduceën?

12 Toen verstonden zij dat hij niet gezegd had, dat men zich moest wachten van den zuurdeesem des broods, maar van de leeringen der phariseën en der saduceën.

13 Als nu Jezus omtrent Cesaerea van Philippus gekomen was, vraagde hij aan zijne discipelen: Wie zeggen de menschen dat de Zoon des menschen is?

14 Zij antwoordden hem: Eenigen, dat hij is Joannes de Dooper; anderen, dat hij is Elias; anderen Jeremias, of een van de profeten.

15 Jezus zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat ik ben?

16 Simon Petrus antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God.

17 Jezus antwoordde hem: Zalig zijt gij, Simon Barjona! want vleesch en bloed heeft u dit niet geopenbaard, maar mijn Vader die in den hemel is.

18 En ik zeg tot u, dat gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne kerk bouwen; en de poorten der hel zullen tegen haar niet vermogen.

19 En ik zal u de sleutelen van het rijk der hemelen geven; en al wat gij op de aarde zult gebonden hebben, zal ook in den hemel gebonden zijn; en al wat gij op de aarde zult ontbonden

hebben, zal ook in den hemel ontbonden zijn.

20 Dan gebod hij aan zijne discipelen dat zij aan niemand zouden zeggen, dat hij Jezus de Christus was.

21 Van dan af begon Jezus aan zijne discipelen te vertoonen, dat hij zoude moeten naar Jerusaleem gaan, en veel moeten lijden van de onderlingen, en schriftgeleerden, en opperpriesters, en gedood worden, en ten derden dage verrijzen.

22 Doch Petrus hem ter zijde leidende, begon hem te berispen, zeggende : Verre zij dat van u, Heere! dat zal u niet overkomen.

23 Maar hij zich omkeerende, zeide tot Petrus : Ga weg achter mij, gij tegenstrijder ! gij zijt mij tot ontstichting : want gij hebt geenens smaak in hetgeen God aangaat, maar alleen in menschelijke dingen.

24 Toen zeide Jezus tot zijne discipelen : Zoo iemand achter mij wil komen, dat hij zich zelve verloochene, en zijn kruis opneme, en mij volge.

25 Want zoo wie zijn leven wil behouden, die zal het verliezen ; maar wie zijn leven om mijnentwil verliest, die zal het vinden.

26 En wat baat het eenen mensch dat hij de geheele wereld wint, indien hij zijne ziel verliest? of wat verwisseling zal een mensch voor zijne ziel geven ?

27 Want de Zoon des menschen zal in de glorie van zijnen Vader komen met zijne engelen, en dan zal hij elk loonen volgens zijne werken.

28 Ik zeg u voorwaar : daar zijn eenigen van die hier staan,

die den dood niet zullen smaken, voordat zij den Zoon des menschen zien komen in zijn rijk.

KAPITTEL XVII.

ZES dagen daarna nam Jezus met zich Petrus, en Jacobus, en Joannes, zijnen broeder, en leidde hen op eenen hoogen berg alleen.

2 En in hunne tegenwoordigheid veranderde hij van gedaante ; zijn aanzicht blonk gelijk de zon, en zijne kleederen werden wit gelijk sneeuw.

3 En ziet, hun verschenen Moyses en Elias met hem sprekende.

4 Doch Petrus sprak aldus tot Jezus : Heere ! het is goed voor ons hier te zijn ; laat ons hier drie tenten maken, eene voor u, eene voor Moyses, en eene voor Elias.

5 Terwijl hij nog sprak, zoo overlommerde hen eene heldere wolk. En daar kwam eene stem uit de wolk, zeggende : Dat is mijn welbeminde Zoon, in wien ik mijn behagen genomen heb ; hoort naar hem !

6 De discipelen dit hoorende, zijn op hun aanzicht nedergevallen, en bevreesd geworden.

7 Doch Jezus bijkomende, raakte hen aan, en zeide : Staat op en vreest niet.

8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus.

9 En als zij den berg afgingen, gebod hun Jezus, zeggende : Geest dit vertoon niemand te kennen, totdat de Zoon des menschen van den dood zal verreezen zijn.

10 Zijne discipelen vraagden

hem: Wat zeggen dan de schriftgeleerden dat Elias eerst moet komen?

11 Hij antwoordde hun: 't Is wel waar, dat Elias eerst moet komen en alles herstellen:

12 nochtans ik zeg ulieden, dat Elias alreeds gekomen is, en zij hebben hem niet gekend; maar zij hebben met hem geleefd gelijk zij gewild hebben. Alzoo zal ook de Zoon des menschen van hen te lijden hebben.

13 Toen verstonden de discipelen, dat hij hun van Joannes den Dooper gesproken had.

14 Als hij nu bij het volk gekomen was, kwam er een mensch tot hem, vallende voor hem neder op zijne knieën, en zeide: Heere! ontferm u over mijnen zoon die de maanziekte heeft, en zware pijn lijdt: want hij valt dikwijls in het vuur, en dikwijls in het water;

15 en ik heb hem voor uwe discipelen gebracht, maar zij konden hem niet genezen.

16 Toen zeide Jezus: O ongeloofig en verkeerd geslacht, hoelang zal ik met u zijn? hoelang zal ik u verdragen? Brengt hem hier bij mij.

17 En Jezus den duivel bestraft hebbende, ging hij uit hem weg, en van die uur af werd het kind genezen.

18 Toen kwamen de discipelen bij Jezus in 't heimelijk, zeggende: Hoe komt het dat wij hem niet konden uitdrijven?

19 Jezus antwoordde hun: Om uwe ongeloofigheid. Want ik zeg u voorwaar: indien gij een geloof hadt gelijk een mostaardzaad, gij zoudt tot dien berg

zeggen: Ga vanhier, derwaarts! en hij zou gaan; en niets zou u onmogelijk zijn.

20 Maar dit slach wordt niet uitgedreven dan door bidden en vasten.

21 Terwijl zij in Galileë verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des menschen zal geleverd worden in de handen der menschen.

22 En zij zullen hem dooden, doch ten derden dage zal hij verrijzen. En zij werden hierover zeer bedroefd.

23 Als zij te Capharnaüm gekomen waren, kwamen degenen die den tolpenning ontvingen, bij Petrus, en zeiden: Betaalt uw Meester den tol niet?

24 Hij zeide: Ja. En als hij in huis gekomen was, zoo voor kwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon? van wie is het dat de koningen der aarde tol of schatting nemen? van hunne kinderen, of van de vreemden?

25 Hij antwoordde: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zoo zijn de kinderen dan vrij.

26 Doch opdat wij hen niet ergeren, ga naar de zee, en werp uwen haak uit; en neem den eersten visch die opkomt, en zijnen mond geopend hebbende, zult gij er eenen dubbelen tolpenning in vinden: Neem dien, en geef hem aan hen, voor mij en voor u.

KAPITTEL XVIII.

OP denzelfden tijd kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is de meeste in het rijk der hemelen?

2 Jezus een klein kind tot zich

geroepen hebbende, stelde het in 't midden van hen,

3 En zeide : Voorwaar ik zeg u : tenzij gij u bekeert en wordt als kleine kinderen, gij zult in het rijk der hemelen niet komen.

4 Zoo wie dan zich zelven vernedert gelijk dit klein kind, die is de meeste in het rijk der hemelen.

5 En die zulk een klein kind ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij.

6 Maar zoo wie een van deze kleinen, die in mij gelooven, ergert, het ware hem beter dat hij met eenen molensteen aan zijnen hals gebonden, vermoord werd in de diepte der zee.

7 Wee de wereld vanwege de ergernissen ! want het is wel noodzakelijk dat er ergernissen komen, maar wee dien mensch door wien de ergernis komt !

8 Zoo dan uwe hand of uw voet u ergert, kapt ze af, en werpt ze van u : het is beter voor u, verminkt of kreupel tot het leven in te gaan, dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwig vuur geworpen te worden.

9 En indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u : het is beter voor u met een oog tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden.

10 Ziet toe dat gij niemand van deze kleinen versmaadt : want ik zeg u, dat hunne engelen in den hemel altijd zien het aanschijn van mijnen Vader die in den hemel is.

11 Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken hetgeen verloren was.

12 Wat dunkt u ? indien iemand

honderd schapen heeft, en dat een van die verdood is ; laat hij niet de negen en negentig op de bergen, en gaat het verdoodde zoeken ?

13 En indien 't gebeurt dat hij het vindt, ik zeg u voorwaar, dat hij zich daarover meer verblijdt, dan over de negen en negentig die niet verdood waren.

14 Alzoo is het ook de wil niet van uwen Vader die in den hemel is, dat er een van die kleinen zal verloren gaan.

15 Daarom, is 't dat uw broeder tegen u zondigt, zoo gaat en berispt hem tusschem u en hem alleen. Indien hij naar u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen.

16 Doch indien hij naar u niet hoort, zoo neemt er nog eenen of twee met u, opdat alles door den mond van twee of drie getuigen bevestigd worde.

17 Indien hij hun ook geen gehoor geeft, zegt het aan de kerk, en zoo hij ook de kerk niet hoort, zoo houdt hem als eenen heiden en eenen publicaan.

18 Ik zeg u voorwaar : al wat gij op de aarde zult binden, zal ook gebonden zijn in den hemel ; en al wat gij op de aarde zult ontbinden, zal ook ontbonden zijn in den hemel.

19 Daarenboven zeg ik u, dat indien er twee van u overeenstemmen op de aarde ; al wat zij begeeren, zal hun van mijnen Vader, die in den hemel is, ge worden.

20 Want overal, waar twee of drie in mijnen naam vergaderd zijn, daar ben ik in het midden van hen.

21 Toen kwam Petrus tot hem, en zeide: Heere! hoe menigmaal zal ik het aan mijnen broeder vergeven, als hij tegen mij zal zondigen? tot zevenmaal toe?

22 Jezus zeide hem: Ik zeg u niet tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zevenmaal.

23 Daarom wordt het rijk der hemelen vergeleken bij eenen koning, die rekening met zijne dienaars heeft willen houden.

24 En als hij had begonnen te rekenen, werd er een voor hem gebracht, die hem tien duizend talenten schuldig was.

25 Doch hij niet hebbende om te betalen, gebod zijn heer dat men hem, zijne vrouw, en kinderen, en al wat hij had, verkoopen zou en betaling doen.

26 Maar de knecht viel neder, en bad hem, zeggende: Heb wat geduld met mij, en ik zal u alles betalen.

27 En de heer medelijden met dien knecht hebbende, liet hem gaan, en schold hem de schuld kwijt.

28 Maar die zelfde knecht uitgegaan zijnde, vond eenen van zijne medeknechten, die hem honderd denarissen schuldig was, en hij greep hem aan, en wrong hem de keel toe, zeggende: Betaal wat gij schuldig zijt.

29 De medeknecht dan nedervallende, bad hem, zeggende: Heb wat geduld met mij, en ik zal u alles betalen.

30 Doch hij wilde niet, maar ging henen en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld betalen zou.

31 Als nu zijne mededienaars dezen handel zagen, werden zij

zeer bedroefd, en gingen hunnen heer verhalen al wat er geschied was.

32 Toen riep hem zijn heer, en zeide tot hem: Gij booze knecht! ik heb u al uwe schuld kwijtgescholden, omdat gij er mij om gebeden hebt;

33 behoordet gij dan ook niet medelijden met uwen medeknecht te hebben, gelijk ik medelijden met u gehad heb?

34 En zijn heer vergramd zijnde, gaf hem over aan de beulen, totdat hij al de schuld betalen zou.

35 Zoo zal mijn hemelsche Vader ook met u handelen, indien gij elk aan uwen broeder uiterharte niet vergeeft.

KAPITTEL XIX.

ALS nu Jezus deze redenen voleindigd had, vertrok hij uit Galileë, en kwam binnen de palen van Judeë, over de Jordaan.

2 En hem volgden vele scharen, die hij aldaar genas.

3 De phariseë, en kwamen ook tot hem om hem te tenteeren, en vraagden: Is het geoorloofd aan eenen man zijne vrouw te verlaten, om wat oorzaak het ook moge wezen?

4 Hij antwoordde, en zeide hun: Hebt gij niet gelezen, dat die den mensch in 't begin geschapen heeft, hen man en vrouw geschapen heeft?

5 En dat er gezegd is: Hierom zal de mensch vader en moeder verlaten, en zijne vrouw aangehangen; en zij zullen twee in een lichaam zijn. (Gen. 2: 24.)

6 Overzulks zijn zij niet meer twee, maar een lichaam. Dat dan

de mensch n et scheid, hetgeen God verzameld heeft.

7 Waarom dan, zeiden zij, heeft Moyses geboden eenen scheid-brief te geven, en haar te verlaten? (*Deut. 24: 1.*)

8 Hij antwoordde hun: 't Is om de versteendheid van uw hart, dat Moyses u heeft toegelaten van uwe vrouw te scheiden; maar van 't begin is het zoo niet geweest.

9 Daarom zeg ik u, dat zoo wie van zijne vrouwscheidt, behalve om overspel, en eene andere trouwt, die doet overspel; en die de verlatene trouwt, doet ook overspel.

10 Zijne discipelen zeiden tot hem: Indien de zaak van den man met de vrouw aldus gelegen is, zoo is het niet raadzaam te trouwen.

11 Hij zeide hun: Een ieder begrijpt dit niet, maar die alleen aan wie het vergund is.

12 Want daar zijn sommige onhuwbaren, die uit des moeders lichaam alzo geboren zijn; en daar zijn er die zich zelven onhuwbaar gemaakt hebben om het rijk der hemelen. Die het vatten kan, dat hij het vatte.

13 Toen werden er kleine kinderen tot hem gebracht, opdat hij hun de handen opleggen zoude, en bidden. Doch de discipelen bestraften ze.

14 Maar Jezus zeide tot hen: Laat de kinderkens met vrede, en belet ze niet bij mij te komen, want voor zoodanigen is het rijk der hemelen.

15 En als hij hun de handen opgelegd had, is hij vandaar weggegaan.

16 Toen kwam er een die tot hem zeide: Goede Meester! wat goed zal ik doen om het eeuwig leven te hebben?

17 Jezus antwoordde hem: Wat spreekt gij mij van goed? God alleen is goed! Doch indien gij tot het leven wilt ingaan, onderhoud de geboden.

18 Hij vraagde hem: Welke? Jezus zeide: Gij zult niet doodslaan; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven.

19 Eert uwen vader en uwe moeder; en, hebt uwen even-naaste lief gelijk u zelven.

20 De jongeling zeide tot hem: Al deze dingen heb ik van jongs af aan onderhouden; wat ontbreekt er mij nog?

21 Jezus zeide tot hem: Wilt gij volmaakt zijn? ga, verkoop al wat gij hebt, en geef het aan de armen, en gij zult eenen schat in den hemel hebben; en kom alsdan, en volg mij.

22 Maar de jongeling deze woorden hoorende, ging droevig weg: want hij bezat groote goederen.

23 En Jezus zeide tot zijne discipelen: Ik zeg u voorwaar, dat het moeielijk zal zijn aan eenen rijken mensch in het rijk der hemelen te komen.

24 Ja, ik zeg u nog eens: 't is lichter dat een kemel door het oog van eene naald ga, dan dat een rijk mensch in het rijk der hemelen kome.

25 Als de discipelen dit hoorden, waren zij zeer verwonderd, en zeiden: Wie kan dan zalig worden?

26 Doch Jezus hen aanziende,

zeide : Dit is onmogelijk bij de menschen ; maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

27 Toen nam Petrus het woord op, en zeide tot hem : Zie, wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd : wat zal ons dan geworden ?

28 Jezus antwoordde hun : Ik zeg u voorwaar, dat gij, die mij gevolgd zijt, in de herstelling, als de Zoon des menschen op den zetel zijner glorie zal gezeten zijn, ook op twaalf zetels zult zitten, en oordeelen de twaalf geslachten van Israël.

29 En zoo wie zijn huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of land om mijnen naam verlaat, die zal honderdmaal zooveel ontvangen, en het eeuwig leven bezitten.

30 Doch velen van de eersten, zullen de laatsten zijn ; en velen van de laatsten, de eersten.

KAPITTEL XX.

HET rijk der hemelen is gelijk aan eenen vader des huisgezins, die 's morgens vroeg uitging om werklieden in zijnen wijngaard te huren.

2 En als hij met de werklieden overeengekomen was voor eenen denaris daags, zond hij ze in zijnen wijngaard.

3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde uur, zag hij er anderen op de markt ledig staan.

4 Hij zeide tot hen : Gaat gij ook in mijnen wijngaard, en wat recht is, zal ik u geven.

5 En zij gingen. Wederom ging hij uit omtrent de zesde en de

negende uur, en deed desgelijks.

6 Omtrent de elfde uur wederom uitgegaan zijnde, vond hij er nog anderen staan, en zeide tot hen : Wat staat gij hier den geheelen dag ledig ?

7 Zij antwoordden hem : Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen : Gaat gij ook in mijnen wijngaard.

8 Als het nu avond geworden was, zoo zeide de heer des wijngaards tot zijnen hofmeester : Roep de werklieden, en geef ze hunnen loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.

9 Die dan omtrent de elfde uur gehuurd waren, aangekomen zijnde, ontvingen elk eenen denaris.

10 Doch als de eersten kwamen, meenden zij dat zij meer ontvangen zouden ; maar zij kregen ook elk eenen denaris.

11 En dien ontvangende, murmureerden zij tegen den vader des huisgezins,

12 zeggende : Deze laatsten hebben maar eene uur gearbeid, en gij hebt hen aan ons gelijk gemaakt, die den last van den dagen en de hitte gedragen hebben.

13 Maar hij antwoordde, en zeide tot eenen van hen : Vriend, ik doe u geen ongelijk. Zijt gij niet voor eenen denaris met mij overeengekomen ?

14 Neem hetgeen u toekomt, en ga henen. Ik wil ook aan deze laatsten zooveel geven als aan u.

15 En is 't mij niet geoorloofd te doen wat ik wil ; is uw oog kwaad omdat ik goed ben ?

16 Alzoo zullen de laatsten de eersten zijn ; en de eersten, de laatsten. Want velen zijn er ge-

roepen, maar weinigen uitverkoren.

17 En Jezus gaande naar Jerusaleem, nam zijne twaalf discipelen alleen, en zeide tot hen :

18 Ziet, wij gaan naar Jerusaleem, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden aan de opperpriesters en schriftgeleerden, en zij zullen hem ter dood verwijzen ;

19 en hem leveren aan de heidenen, om bespot, gegeeseld en gekruist te worden ; en op den derden dag zal hij verrijzen.

20 Toen kwam de moeder der kinderen van Zebedeüs tot hem met hare zonen, en hem aanbiddende, verzocht zij iets van hem.

21 Hij vraagde haar : Wat begeert gij ? Zij zeide hem : Zeg dat deze mijne twee zonen in uw rijk zitten, de eene aan uw rechterhand, de andere aan uwe linkerhand.

22 Maar Jezus antwoordende, zeide : Gijlieden weet niet wat gij vraagt. Kunt gij den kelk drinken, dien ik drinken zal ? Zij antwoordden hem : Ja, wij.

23 Hij antwoordde hun : Gij zult mijnen kelk wel drinken ; maar te zitten aan mijne rechterhand of linkerhand, staat mij niet toe u te geven, maar aan die, voor wie het bereid is van mijnen Vader.

24 Detien anderen dit hoorende, namen het zeer kwalijk van de twee gebroeders.

25 Maar Jezus riep hen bij zich, en zeide : Gij weet dat de prinsen der volkeren over hen heerschen, en dat de grooten macht over hen gebruiken.

26 Doch het zal onder ulieden

zoo niet gaan ; maar zoo wie onder u de meeste wil worden, dat hij uw dienaar zij.

27 En die onder u de eerste wil wezen, dat hij uw knecht zij.

28 Gelijk de Zoon des menschen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en om zijn leven te geven tot verlossing voor velen.

29 En van Jericho vertrekkende, zoo is hem gevolgd eene groote menigte van volk.

30 En ziet twee blinden, die bij den weg zaten, hoorende dat Jezus voorbijging, riepen, en zeiden : Heere, Davids Zoon, ontferm u onzer !

31 Maar het volk berispte hen, opdat zij zwijgen zouden. Doch zij riepen nog meer, zeggende : Heere, Davids Zoon, ontferm u onzer !

32 Jezus bleef alsdan staan, en hen geroepen hebbende, zeide : Wat wilt gij dat ik u doe ?

33 Zij antwoordden hem : Heere ! dat onze oogen geopend worden.

34 Jezus medelijden met hen hebbende, raakte hunne oogen, en terstond zagen zij, en zijn hem gevolgd.

KAPITTEL XXI.

ALS zij niet verre van Jerusaleem waren, gekomen zijnde te Bethphage, bij den berg van Oliveten, zoo zond Jezus twee discipelen af.

2 En zeide tot hen : Gaat naar het dorp dat daar recht over u ligt, en terstond zult gij eene ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar : maakt ze los, en brengt ze bij mij.

3 En zoo iemand iets zegt, antwoordt dat ze de Heer van noode heeft; en hij zal ze terstond laten volgen.

4 Dit alles is geschied, opdat volbracht zoude worden hetgeen door den propheet aldus gezegd is :

5 Zegt aan de dochter van Sion : Zie uw Koning komt zachtmoedig tot u, zittende op eene ezelin en op een veulen, het jong van een jukdragend beest. (*Zach. 9: 9.*)

6 De discipelen dan henen gaande, deden gelijk Jezus hun bevolen had.

7 En zij brachten de ezelin en het veulen, legden hunne klederen op dezelve, en deden hem daarop zitten.

8 En eene groote menigte van het volk spreidden hunne klederen op den weg; anderen kapten takken van de boomen, en strooiden ze langs den weg.

9 En de scharen, zoo die voorgingen als die volgden, riepen, zeggende : Hosanna den Zone van David! Gebenedijd is hij, die daar komt in den naam des Heeren! Hosanna in het allerhoogste!

10 En als hij binnen Jerusalem gekomen was, raakte de gansche stad in roeren, zeggende : Wie is dit?

11 Maar het volk zeide : Dit is Jezus, de propheet van Nazareth in Galileë.

12 En Jezus ging in den tempel Gods, en dreef daaruit allen die in den tempel verkochten en kochten; en hij wierp de tafelen der wisselaars, en de zetels dergenen die duiven verkochten, omverre;

13 hun zeggende : Daar staat geschreven : Mijn huis zal het huis des gebeds genoemd worden (*Isaias 56 : 7*); en gij hebt er eenen kuil van roovers van gemaakt.

14 En daar kwamen bij hem in den tempel blinden en kreupelen die hij genas.

15 Doch als de opperpriesters en de schriftgeleerden de wonderheden zagen die hij deed, en de kinderen die in den tempel riepen, en zeiden : Hosanna den Zone van David! zoo namen zij het zeer kwalijk.

16 en zeiden tot hem : Hoort gij wel wat zij zeggen? Ja zeer wel, antwoordde hun Jezus. Hebt gij dan nooit gelezen : Gij hebt den volmaakten lof getrokken uit den mond der kleine kinderen en zuigelingen? (*Psalms 8 : 3.*)

17 En hen daarlatende, ging hij buiten de stad naar Bethanië, en bleef aldaar.

18 Des morgens wederkeerende, had hij honger.

19 En eenen vijgeboom omtrent den weg zieude, kwam hij er naar toe, en niet anders dan eenige bladeren daarop vindende, zeide hij tot denzelven : Dat er nooit in der eeuwigheid enige vrucht uit u voortkome. En terstond is de vijgeboom verdroogd.

20't Welk de discipelen ziende, waren zij verwonderd, zeggende : Hoe haastelijk is hij verdroogd!

21 Maar Jezus antwoordende, zeide tot hen : Ik zeg u voorwaar : indien gij geloof hebt, en niet twijfelt, gij zult niet alleen dit van den vijgeboom

doen ; maar ook, zoo gij tot dezen berg zegt : Hef u op, en werp u in de zee ! het zal geschieden.

22 En al wat gij met geloof in 't gebed zult verzoeken, dat zult gij verkrijgen.

23 Als hij in den tempel gekomen was, kwamen de opperpriesters en de ouderlingen des volks terwijl hij leerde, bij hem, zeggende : Door wat macht doet gij deze dingen ? en wie heeft u deze macht gegeven ?

24 Jezus antwoordde en zeide tot hen : Ik zal u ook eene vraag voorstellen, en is 't dat gij mij daarop antwoordt, zoo zal ik u ook zeggen door wat macht ik deze dingen doe.

25 Vanwaar was het doopsel van Joannes ? van den hemel, of van de menschen ? Maar zij dachten bij zich zelven aldus :

26 Indien wij zeggen : Van den hemel ; zoo zal hij ons antwoorden : Waarom hebt gij hem dan niet geloofd ? En indien wij zeggen : Van de menschen, zoo hebben wij het volk te vreezen ; want zij hielden allen Joannes voor eenen propheet.

27 Zij antwoordden dan aan Jezus : Wij weten 't niet. Doch hij zeide tot hen : Ik zeg u dan ook niet door wat macht ik deze dingen doe.

28 Maar wat dunkt u hiervan ? Daar was een man die twee zonen had, en komende bij den eerste, zeide hij : Zoon, ga ! werk vandaag in mijnen wijngaard.

29 Doch hij antwoordde en zeide : Ik wil niet. Maar daarna berouw hebbende, ging hij er naar toe.

30 Dan kwam hij tot den tweede,

en zeide desgelijks. Maar die antwoordde, zeggende : Ik ga, heere ! en hij ging niet.

31 Wie van de twee heeft den wil des vaders gedaan ? Zij antwoordden hem : De eerste. Jezus zeide tot hen : Ik zeg u voorwaar, dat de publicanen en de oneerbare vrouwen u zullen voorgaan in het rijk Gods.

32 Want Joannes is tot u gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd ; maar de publicanen en oneerbare vrouwen hebben hem geloofd ; en gij dit ziende, hebt zelfs daarna geen berouw gehad, noch in hem geloofd.

33 Hoort nog eene andere gelijkenis : Daar was een vader des huisgezins, die eenen wijngaard had geplant ; eene haag daar rondom geleid ; eene wijnpers daarin gegraven, en eenen toren gebouwd ; en denzelven aan landslieden verhuurd hebbende, reisde hij buiten 't land.

34 Als nu de tijd der vruchten gekomen was, zond hij zijne knechten tot de landslieden, om de vruchten daarvan te halen.

35 Doch de landslieden zijne knechten vastgrijpende, sloegen den eene, doodden den andere, en steenigden eenen derde.

36 Hij zond dan wederom andere dienaars, meerder in getal dan de eersten ; en die handelden zij desgelijks.

37 Ten laatste zond hij zijnen zoon tot hen, zeggende : Zij zullen mijnen zoon ontzien.

38 Maar als de landslieden den zoon zagen, zeiden zij onder malikanderen : Dit is de erfgenaam ; komt, laat ons hem dooden, en

wij zullen zijne erfenis hebben.

39 En hem vastgrijpende, stieten zij hem buiten den wijngaard, en doodden hem.

40 Als dan de heer des wijngaards komen zal, hoe zal hij met die landslieden handelen?

41 Zij antwoordden hem: Hij zal die boozen volgens hunne boosheid vernielen, en zijnen wijngaard aan andere landslieden verhuren, die hem op zijnen tijd vruchten zullen opbrengen.

42 Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit in de Schriftuur gelezen: De steen dien de bouwmeesters verworpen hebben, is geworden tot een hoeksteen: De Heer heeft dit gedaan, en het is wonderlijk in onze oogen! (*Psalm 117: 22.*)

43 Daarom zeg ik u, dat het rijk Gods u zal afgenomen worden, en gegeven aan een volk, 't welk er de vruchten van zal voortbrengen.

44 En die over dien steen zal vallen, zal vermorzeld worden, en op wien hij valt, dien zal hij verpletteren.

45 Als de opperpriesters en phariseën zijne gelijkenissen gehoord hadden, verstonden zij wel dat hij van hen sprak.

46 En zij zochten hem te vangen, maar zij vreesden de scharen; want die hielden hem voor eenen profeet.

KAPITTEL XXII.

JEZUS sprak hen wederom aan in gelijkenissen, zeggende:

2 Het rijk der hemelen is gelijk aan eenen koning, die eene bruiloft voor zijnen zoon had opgericht,

3 en zijne knechten uitzond, om de genooden ter bruiloft te roepen; doch zij wilden niet komen.

4 Wederom zond hij andere knechten met bevel, om tot de genooden te zeggen: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid gemaakt; mijne ossen en gemeste beesten zijn gedood, en alles is bereid; komt ter bruiloft.

5 Maar zij dit niet achtende, gingen henen; de eene naar zijn pachthof, de andere naar zijnen koophandel.

6 Doch de anderen namen zijne knechten, en die groote smaadheden aangedaan hebbende, doodden zij die.

7 De koning dan dit hoorende, werd vergramd; en zijne legers afzende, vernielde hij die doodslagers, en stak hunne stad in brand.

8 Dan zeide hij tot zijne knechten: De bruiloft is wel bereid, maar de genooden waren ze niet waardig.

9 Gaat dan op de uitgangen der wegen, en roept ter bruiloft allen die gij er zult gevonden hebben.

10 En de knechten uitgaande op de wegen, vergaderden allen die zij vonden, goeden en kwaden; en de bruiloft werd vol van gasten.

11 Maar als de koning binnenkwam, om te zien degenen die ter tafel zaten, zoo zag hij daar eenen mensch die geen bruiloftskleed aan had;

12 en hij zeide tot hem: Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, zonder een bruiloftskleed aan te hebben? Maar hij bleef stom.

13 Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt hem handen en

voeten, en werpt hem in de buitenste duisternis; daar zal gewezen zijn en knersing der tanden.

14 Want velen zijn er geroepen maar weinigen uitverkoren.

15 Alsdan de phariseën weggaande, hielden te zamen raad, hoe zij hem in zijne woorden zouden vatten.

16 En zij zonden hunne discipelen met de herodianen tot hem, zeggende: Meester! wij weten dat gij oprecht zijt, en den weg Gods in de waarheid leert, zonder iemand te ontzien; want gij let niet op het aanzicht der menschen:

17 zeg ons dan, wat dunkt u? is 't geoorloofd den cijns te geven aan den keizer of niet?

18 Maar Jezus kennende hunne valscheit, zeide: Wat kwelt gij mij? gij schijnheiligen!

19 Toont mij den cijnspenning. En zij toonden hem eenen denaris.

20 En Jezus vraagde hun: Wiens beeld en opschrift is dit?

21 Zij antwoordden hem: Des keizers. Dan zeide hij tot hen: Geest dan aan den keizer wat den keizer toekomt; en aan God wat God toekomt.

22 En als zij dit hoorden, stonden zij verwonderd, en hem daarlatende, gingen zij henen.

23 Op dien dag kwamen de saduceën bij hem, welke zeggen dat er geene verrijzenis is; en zij stelden hem deze vraag voor:

24 Meester! Moyses heeft ons bevolen (*Deut.* 25:6): Indien iemand gestorven is zonder kinderen te hebben, dat zijn broeder zijne huisvrouw zoude trou-

wen, en aan zijnen broeder eenen nakomeling verwekken.

25 Daar waren dan bij ons zeven broeders, waarvan de eerste getrouwd zijnde, stierf, en geene kinderen hebbende, liet hij zijne vrouw aan zijnen broeder achter.

26 Desgelijks ook de tweede en de derde, tot zeven toe.

27 Eindelijk, na hen allen is ook de vrouw gestorven.

28 Wiens vrouw van de zeven zal zij dan zijn in de verrijzenis? Want zij hebben ze alle zeven gehad.

29 Doch Jezus antwoordde hun, zeggende: Gij doolt, en gij verstaat de Schriftuur niet, noch de kracht Gods.

30 Want in de verrijzenis zal men noch trouwen noch ten huwelijk geven; maar zij zullen zijn gelijk de engelen Gods in den hemel.

31 En wat belangt de verrijzenis der dooden, hebt gij nooit deze woorden gelezen die God tot u gesproken heeft:

32 Ik ben de God van Abraham, de God van Isaac en de God van Jacob (*Exod.* 3:6)? God is immers geen God van dooden, maar van levenden.

33 En het volk dit hoorende, was verwonderd over zijne leer.

34 Als nu de phariseën hoorden dat hij den mond gestopt had aan de sadduceën, vergaderden zij bijeen.

35 En een van hen, zijnde een wetgeleerde, vraagde hem, om hem te tenteeren:

36 Meester! welk is het groote gebod van de wet?

37 Jezus zeide tot hem : Gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart, uit geheel uwe ziel en uit al uw verstand.

38 Dit is het grootste en het eerste gebod.

39 En het tweede, gelijk aan dit, is : Gij zult uwen evennaaste liefhebben gelijk u zelven.

40 Van deze twee geboden hangt de geheele wet en de propheeten af.

41 En terwijl de phariseën veragderd waren, stelde hun Jezus deze vraag voor :

42 Wat dunkt u van den Christus? Wiens Zoon is hij? Zij zeiden : Davids Zoon.

43 Hij vraagde hun : Hoe komt dan, dat hem David in den geest, Heere noemt, zeggende :

44 De Heer heeft tot mijnen Heere gezegd : Zit aan mijne rechterhand totdat ik uwe vijanden stel tot eene voetbank uwer voeten? (*Psalm 109 : 1.*)

45 Indien David hem Heere noemt, hoe is hij dan zijn Zoon?

46 En niemand konde hem dit beantwoorden. Ook verstoutte zich niemand van dien dag af, hem nog te ondervragen.

KAPITTEL XXIII.

TOEN sprak Jezus tot het volk en tot zijne discipelen, zeggende : De schriftgeleerden en de phariseën zijn gezeten op den stoel van Moyses;

3 onderhoudt dan, en doet alles hetwelk zij u gebieden te doen; maar doet niet volgens hunne werken : want zij zeggen het en zij doen 't niet.

4 Want zij binden zware en onverdragelijke lasten tezamen,

en leggen die op de schouderen der menschen : maar zij willen die met hunnen vinger niet eens aanraken.

5 Al hunne werkendoen zij om van de menschen gezien te worden : daarom dragen zij breede gedenkschriften en groote boorden aan hunne kleederen.

6 Zij zoeken de eerste plaatsen op de maaltijden, en de eerste zetels in de synagogen;

7 en de begroetingen op de markt, en van de menschen meester genoemd te worden.

8 Maar gijlieden, laat u niet meester noemen; want gij hebt maar eenen Meester; en gij allen zijt broeders.

9 En noemt ook niemand uwen vader op de aarde; want gij hebt maar eenen Vader, die in den hemel is.

10 En laat u ook niet leeraar noemen : want gij hebt maar eenen Leeraar, te weten Christus.

11 Die onder ulieden de meeste is, zal uw dienaar zijn.

12 Want die zich verheft, zal vernederd worden; en die zich vernedert, zal verheven worden.

13 Maar wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! omdat gij het rijk der hemelen voor de menschen sluit. Want gij gaat er niet in; en die er zouden ingaan, laat gij niet toe daarin te gaan.

14 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! omdat gij de huizen der weduwen opeet, biddende lange gebeden : hierom zult gij een zwaarder oordeel ontvangen.

15 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! die de

zee en het land rondreist om een nieuwbekende te maken; en als hij het geworden is, zoo maakt gij hem een kind van de hel, tweemaal meer dan gij zijt.

16 Wee u, blinde leidsmans! die zegt: Zoo wie bij den tempel zweert, dat is niets; maar wie bij het goud van den tempel zweert, is schuldig.

17 Gij dwazen en blinden! wat is er toch meerder? het goud, of de tempel die het goud heilig maakt?

18 En zoo wie bij den altaar zweert, dat is niets; maar wie zweert bij de gift die er op ligt, is schuldig.

19 Gij blinden! wat is er toch meerder? de gift, of de altaar, die de gift heilig maakt?

20 Zoo wie dan bij den altaar zweert, die zweert bij denzelfen, en bij al wat er op is;

21 en zoo wie bij den tempel zweert, die zweert bij den tempel, en bij dengene die er in woont;

22 en wie bij den hemel zweert, die zweert bij Gods troon, en bij hem die er op zit.

23 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! die tien-den geeft van munte, van anijs, en van komijn: en die de gewichtigste zaken van de wet achterlaat, de gerechtigheid, de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen moest gij doen en de andere niet achterlaten.

24 Blinde leidsmans! die eene mug uitzift, en eenen kemel doorzwelgt.

25 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! die het buitenste van den beker en van

den schotel zuivert; doch vanbinnen vol zijt van rooverij en onreinigheid.

26 Gij blinde phariseër; zuiver eerst het binnenste van den beker en van den schotel; opdat hetgeen vanbuiten is, ook zuiver moge worden.

27 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! want gij zijt gelijk de gewitte grafsteden die vanbuiten schoon voor de menschen schijnen, maar vanbinnen vol doodsbeenderen en allerhande vuiligheid zijn.

28 Zoo schijnt gij ook vanbuiten wel rechtvaardig voor de menschen; maar vanbinnen zijt gij vol geveinsdheid en boosheid.

29 Wee u, schijnheilige schriftgeleerden en phariseën! die de graven der propheten bouwt, en de grafkelders der rechtvaardigen oppront;

30 en zegt: Waren wij ten tijde van onze vaders geweest, wij zouden geene gemeenschap met hen gehad hebben in het vergieten van het bloed der propheten.

31 Aldus geeft gij getuigenis tegen u zelve, dat gij de kinderen zijt van degenen die de propheten gedood hebben.

32 Vervult gijlieden dan ook de maat uwer vaders.

33 Gij serpente en slangenbroedsels! hoe zult gij de helsche verdoemenis ontvluchten?

34 Daarom, zooga ik propheten, en wijzen, en leeraars tot u afzenden; en sommigen van hen zult gij dooden en kruisen, sommigen zult gij geeselen in uwe synagogen, en vervolgen van de eene stad tot de andere:

35 opdat op u kome al het recht-

vaardig bloed, dat op de aarde vergoten is; van het bloed van den rechtvaardigen Abel af tot het bloed van Zacharias, den zoon van Barachias, dien gij gedood hebt tusschen den tempel en den altaar.

36 Ik zeg u voorwaar, dat al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

37 Jerusalem, Jerusalem! dat de profeten doodt, en steenigt degenen die tot u gezonden worden! hoe dikwijls heb ik uwe kinderen willen vergaderen, gelijk eene hinne hare kiekskens vergadert onder hare vleugelen: en gij hebt niet gewild!

38 Ziet, uw huis zal onbewoond gelaten worden.

39 Want ik zeg u: gij zult mij voortaan niet meer zien, totdat gij zegt: Gebenedijd is hij die daar komt in den naam des Heeren!

KAPITTEL XXIV.

JEZUS uit den tempel vertrekken, ging weg, en zijne discipelen kwamen tot hem, om hem de gebouwen des tempels te toonen.

2 Maar hij antwoordde hun, zeggende: Ziet gij dit alles wel? Ik zeg u voorwaar, dat hier niet een steen op den anderen zal blijven, die niet zal afgesmeten worden.

3 En nu op den berg van Oliveten gezeten zijnde, kwamen de discipelen bij hem alleen, en zeiden: Zeg ons toch wanneer dit zal geschieden, en wat het teekenen zal zijn van uwe komst, en van het einde der wereld?

4 Jezus antwoordde hun, zeg-

gende: Ziet toe, dat u niemand verleide.

5 Want daar zullen er velen komen onder mijnen naam, en zeggen: Ik ben de Christus; en zij zullen er velen verleiden.

6 Gij zult van oorlogen, en geruchten der oorlogen hooren. Ziet toe, dat gij niet beroerd wordt; want deze dingen moeten geschieden, maar nog is 't het einde niet.

7 Want het eene volk zal tegen het andere opstaan, en het eene koninkrijk tegen het andere; en daar zal pest, en hongersnood, en aardbeving zijn op verscheidene plaatsen.

8 En dit alles is maar het begin der smarten.

9 Dan zullen zij u overleveren om gepijnigd te worden; zij zullen u dooden, en gij zult om mijnen naam hatelijk zijn aan alle volkeren.

10 En dan zullen er velen geërgerd worden; zij zullen malkanderen haten.

11 En daar zullen vele valsche profeten opstaan, die er velen zullen verleiden.

12 En aangezien de boosheid overgroot zal zijn, zoo zal de liefde van velen verflauwen.

13 Doch die tot het einde toe volhard zal hebben, die zal zalig zijn.

14 Ook zal dit evangelie des rijks de geheele wereld door gepredikt worden, tot getuigenis aan alle volkeren; en dan zal het einde komen.

15 Wanneer gij dan den gruwel der verwoesting, die door den propheet Daniël voorgezegd is, zult zien staan in de heilige

plaats (*Dan. 9 : 27*) (die het leest, dat hij het zie te verstaan);

16 zoo wie dan in Judeën is, dat hij vluchte naar de bergen.

17 En die op het dak is, dat hij niet afkome om iets uit zijn huis te nemen.

18 Ook die op het veld is, dat hij niet wederkeere, om zijne klederen te halen.

19 Doch wee degenen die bevrucht zullen zijn, of kinderen zogen in die dagen!

20 Bidt ook dat uwe vlucht niet geschiede in den winter, of op den sabbat-dag.

21 Want de verdrukking zal alsdan zoo groot zijn, dat er zoodanige van het begin der wereld tot nu toe niet geweest is, noch ook zijn zal.

22 En tenware dat die dagen verkort geweest waren, niet een mensch zoude behouden worden; maar om de uitverkorenen zullen die dagen verkort worden.

23 Indien iemand u alsdan zegt: Ziet, hier is de Christus, of daar is hij, geloof het niet.

24 Want daar zullen valsche christussen en valsche propheeten opstaan, die groote teekenen en wondere werken zullen doen; zoodat ook, indien het mogelijk ware, de uitverkorenen in doling geleid zouden worden.

25 Ziet, ik heb het u nu voorzegd.

26 Indien zij dan tot u zeggen: Ziet, hij is in de woestijn; gaat niet uit: Ziet, hij is in de binneplaatsen; geloof het niet.

27 Want gelijk een bliksem uit het oosten komt, en schijnt tot in het westen, alzoo zal ook de

komst van den Zoon des menschen zijn.

28 Alwaar het lichaam zal zijn, daar zullen zich de arenden vergaderen.

29 Terstond na de verdrukking die in die dagen zal zijn, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven; de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen beroerd worden.

30 En dan zal het teeken van den Zoon des menschen in den hemel verschijnen, en al de volkeren der aarde zullen dan weenen; en zij zullen den Zoon des menschen zien komen op de wolken des hemels, met groote macht en glorie.

31 En hij zal zijne engelen zenden met eene trompet van groot geluid, en zij zullen zijne uitverkorenen vergaderen van de vier hoeken der wereld; van den eenen kant des hemels tot den anderen.

32 Leert dan eene gelijkenis van den vijgeboom. Als zijne takken teer zijn, en de bladeren uitbotten, zoo weet gij dat de zomer aanstaande is.

33 Zoo ook, als gij deze dingen ziet, zoo weet dat het aanstaande en voor de deur is.

34 Ik zeg u voorwaar, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al dezendingengeschieden.

35 Hemel en aarde zullen voorbijgaan; maar mijne woorden zullen niet voorbijgaan.

36 Doch van dien dag en van die uur weet niemand, zelfs niet de engelen des hemels, dan mijn Vader alleen.

37 En gelijk het was in de dagen

van Noë, zoo zal ook zijn de komst van den Zoon des menschen.

38 Want gelijk zij in de dagen voor den algemeenen water-vloed, bezig waren met eten en drinken, met trouwen en ten huwelijk te geven, tot op den dag toe, dat Noë in de arke ging,

39 en niet dachten aan den waternvloed totdat hij kwam, en hen allen wegnam; alzoo zal ook zijn de komst van den Zoon des menschen.

40 Dan zullen er twee op het veld zijn; de eene zal medegenomen worden, en de andere daar-gelaten.

41 Twee zullen er malen in eenen molen; de eene zal medegenomen worden, en de andere daar-gelaten.

42 Waakt dan, want gij weet niet op welke uur uw Heer komen zal.

43 Maar weet dat, indien de vader des huisgezins wist op welke uur de dief komen zoude, hij zekerlijk zoude waken, en zijn huis niet laten doorgraven.

44 Daarom weest gij ook bereid; want de Zoon des menschen zal komen op eene uur die gij niet weet.

45 Wie is toch die getrouwe en voorzichtige knecht, die van zijn heer gesteld is over het huisgezin, om aan elk spijsje op zijnnen tijd te geven?

46 Zalig is die knecht, die als zijn heer komt door hem aldus doende zal gevonden worden.

47 Ik zeg u voorwaar, dat hij hem over al zijne goederen zal stellen.

48 Maar is het dat die knecht

ondeugend zijnde, in zijn hart zegt: Mijn meester zal zoohaast niet komen;

49 en dat hij zijne medeknechten begint te slaan, en met de dronkaards te eten en te drinken;

50 zoo zal de heer van dien knecht komen op eenen dag als hij het niet verwacht, en op eene uur die hij niet weet.

51 En hij zal hem afscheiden en deel geven onder de schijnheiligen. Daar zal gewezen zijn en knersing der tanden.

KAPITTEL XXV.

DAN zal het rijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, die hare lampen nemende, den bruidegom en de bruid te gemoet gingen.

2 En vijf van haar waren dwaazen, en vijf waren wijzen.

3 De vijf dwazen hare lampen nemende, hadden geene olie met zich genomen;

4 maar de wijzen namen olie in hare vaten, met de lampen.

5 Als nu de bruidegom vertoefde, begonnen zij allen te sluimeren, en vielen in slaap.

6 Doch te middernacht ontstond er een geroep: Ziet, de bruidegom komt; gaat hem te gemoet!

7 Dan stonden al die maagden op, en bereidden hare lampen.

8 Doch de dwazen zeiden tot de wijzen: Geef ons van uwe olie, want onze lampen gaan uit.

9 Maar de wijzen gaven voor antwoord, zeggende: Daar mocht misschien niet genoeg zijn voor ons en voor ulieden; daarom gaat liever tot de verkoopers, en koopt er voor u zelven.

10 Maar terwijl zij gingen om

te koopen, kwam de bruidegom, en die bereid waren, gingen met hem binnen ter bruiloft; en de deur werd gesloten.

11 Eindelijk kwamen ook de andere maagden, zeggende : Heere, heere, doe ons open!

12 Maar hij antwoordde, zeggende : Ik zeg u voorwaar, ik ken u niet.

13 Daarom, waakt : want gij weet noch dag noch uur.

14 Want het gaat gelijk met eenen mensch, die gaande buitenslands reizen, zijne knechten riep, en hun zijne goederen in handen gaf.

15 Aan den eene gaf hij vijf talenten, aan den andere twee, en aan den andere één; elk volgens zijn vermogen, en hij vertrok terstond.

16 Die dan de vijf talenten ontvangen had, ging daarmede koophandel drijven, en won er nog vijf bij.

17 Desgelijks ook die er twee ontvangen had, won er nog twee bij.

18 Maar die er één ontvangen had, ging het in de aarde graven, en het geld van zijnen heer verbergen.

19 Na eenen langen tijd kwam de heer van die knechten, en hield rekening met hen.

20 Die vijf talenten ontvangen had, bracht hem nog vijf andere talenten, zeggende : Heere! gij hadt mij vijf talenten gegeven; ziedaar, ik heb er nog vijf bijgewonnen.

21 Zijn heer zeide tot hem : Welaan, gij goede en getrouwe knecht! omdat gij over weinig zijt getrouw geweest, zoo zal ik

u over veel stellen; ga binnen in de vreugd uws heeren.

22 Die twee talenten ontvangen had, kwam ook bij en zeide : Heere! gij hebt mij twee talenten gegeven; ziedaar, ik heb er nog twee gewonnen.

23 Zijn heer zeide tot hem : Welaan, goede en getrouwe knecht! omdat gij over weinig zijt getrouw geweest, zoo zal ik u over veel stellen; ga binnen in de vreugd uws heeren.

24 Maar die één talent ontvangen had, ook bijkomende, zeide : Heere! ik weet dat gij een streng mensch zijt; dat gij maait, waar gij niet gezaaid hebt, en vergadert, vandaar gij niet gestrooid hebt;

25 daarom bevreesd zijnde, ben ik henengegaan, en heb uw talent in de aarde verborgen. Zie, daar hebt gij wat u toekomt.

26 Maar zijn heer antwoordde hem, en zeide : Gij ondeugende en luie knecht! gij wist dat ik maai waar ik niet gezaaid heb, en vergader vandaar ik niet gestrooid heb;

27 gij moest dan mijn geld aan de wisselaars gegeven hebben, en zoo zoude ik, als ik kwam, hetgeen mij toekomt, met winst weder ontvangen hebben.

28 Neemt hem dan het talent af, en geeft het aan dengene die tien talenten heeft.

29 Want aan al wie heeft, zal nog gegeven worden, en hij zal overvloed hebben; maar van dengene, die niet heeft, zal ook hetgeen hij schijnt te hebben, afgenomen worden.

30 Werpt dan dien onnutten knecht in de buitenste duister-

nissen : daar geweest zal zijn en knersing der tanden.

31 Doch als de Zoon des menschen zal komen in zijne glorie, en al zijne engelen met hem, dan zal hij gaan zitten op den troon zijner majesteit.

32 En al de volkeren zullen voor hem vergaderd worden; en hij zal ze van malkanderen scheiden, gelijk de herder de schapen scheidt van de bokken.

33 En hij zal de schapen stellen aan zijne rechterhand, en de bokken aan de linkerhand.

34 Dan zal de Koning zeggen tot degenen die aan zijne rechterhand zijn : Komt, gebenedijden mijns Vaders! bezit het rijk. 't welk van het begin der wereld voor u bereid is.

35 Want ik heb honger gehad, en gij hebt mij gespijsd; ik heb dorst gehad, en gij hebt mij te drinken gegeven; ik was vreemdeling, en gij hebt mij geherbergd;

36 ik was naakt, en gij hebt mij gekleed; ziek, en gij hebt mij bezocht; ik was in de gevangenis, en gij zijt tot mij gekomen.

37 Dan zullen hem de rechtvaardigen antwoorden, en zeggen : Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, en hebben u gespijsd? of dorstig, en hebben u te drinken gegeven?

38 Wanneer hebben wij u vreemdeling gezien, en u geherbergd? of naakt, en u gekleed?

39 Of wanneer hebben wij u ziek gezien, of in de gevangenis, en zijn tot u gekomen?

40 En de Koning zal hun antwoorden, zeggende : Ik zeg u voorwaar : zoo dikwijls als gij

dit aan eenen van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij het aan mij gedaan.

41 Dan zal hij ook zeggen tot degenen die aan zijne linkerhand zijn : Gaat weg van mij, gij vervloekten! in het eeuwig vuur, 't welk bereid is voor den duivel en zijne engelen.

42 Want ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij niet te eten gegeven; ik ben dorstig geweest, en gij hebt mij niet te drinken gegeven;

43 ik was vreemdeling, en gij hebt mij niet geherbergd; ik was naakt, en gij hebt mij niet gekleed; ziek, en in de gevangenis, en gij hebt mij niet bezocht.

44 Dan zullen dezen hem ook aldus antwoorden : Heere! wanneer hebben wij u hongerig, of dorstig, of vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis gezien, en hebben u niet gediend?

45 Maar hij zal hun antwoorden, zeggende : Ik zeg u voorwaar zoo dikwijls gij dit aan eenen van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij het ook aan mij niet gedaan.

46 En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn; en de rechtvaardigen in het eeuwig leven.

KAPITTEL XXVI.

EN 't gebeurde, als Jezus al deze redenen geëindigd had, dat hij tot zijne discipelen zeide :

2 Gij weet dat het na twee dagen paschen is, en dat de Zoon des menschen zal geleverd worden, om gekruist te worden.

3 Te zelfden tijd zijn de opperpriesters en de ouderlingen des volks vergaderd in de zaal van

den oppersten priester, genaamd Calphas;

4 En zij hielden te zamen raad om Jezus met list te vangen en te dooden.

5 Doch zij zeiden: Het mag niet zijn op den feestdag, opdat er geen oproer ontsta onder het volk.

6 En als Jezus nu was te Bethaniën in het huis van Simon, den melaatsche,

7 zoo kwam er eene vrouw tot hem, die eene albasten flesch met kostelijke zalf had en stortte die uit op zijn hoofd, daar hij ter tafel zat.

8 Het welk zijne discipelen zien- de, namen het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dient deze verwisting?

9 Want die kon duur verkocht en aan de armen gegeven worden.

10 Maar Jezus dit verstaande, zeide tot hen: Waarom valt gij deze vrouw moeilijk? zij heeft immers een goed werk aan mij gedaan.

11 Want gij hebt altijd arme menschen met u; maar mij hebt gij niet altijd.

12 En als zij deze zalf op mijn lichaam gegoten heeft, dat heeft zij gedaan om mij te begraven.

13 Ik zeg u voorwaar: overal, door geheel de wereld, alwaar dit evangelie zal gepredikt zijn geweest, zal ook wat deze gedaan heeft, tot haren lof verhaald worden.

14 Toen ging er een van de twaalf, genoemd Judas Iscariotes, tot de opperpriesters,

15 en zeide tot hen: Wat wilt gij mij geven, en ik zal hem aan u leveren? En zij hebben hem

dertig zilveren penningen toegezegd.

16 Van dien tijd af zocht hij gelegenheid om hem te leveren.

17 Doch op den eersten dag der ongedeesemde brooden, kwamen de discipelen bij Jezus vragen: Waar wilt gij dat wij het paaschmaal voor u bereiden?

18 Jezus antwoordde hun: Gaat naar de stad tot zulk eenen, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is aanstaande; bij u kom ik het paaschmaal houden met mijne discipelen.

19 De discipelen deden gelijk Jezus hun bevolen had, en zij bereidden het paaschmaal.

20 Als het nu avond geworden was, zat hij met zijne discipelen ter tafel;

21 en terwijl zij aten, zeide hij: Ik zeg u voorwaar, dat een van ulieden mij verraden zal.

22 Zij zeer bedroefd geworden zijnde, begonnen een voor een te vragen: Ben ik het, Heere?

23 Hij antwoordde hun, zeggende: Die met mij de hand in den schotel doopt, die zal mij verraden.

24 Het is waar: de Zoon des menschen gaat henen, gelijk van hem geschreven is; maar wee dien mensch, door wien de Zoon des menschen zal verraden worden! het ware beter voor dien mensch, dat hij nooit geboren was geweest.

25 Judas, die hem verraden heeft, nam dan het woord op, en zeide: Ben ik het, Meester? Hij antwoordde hem: Gij hebt het gezegd.

26 En terwijl zij aten, heeft Jezus het brood genomen, en dat

gezegend hebbende, heeft het gebroken, en aan zijne discipelen gegeven, zeggende : Neemt, en eet; dit is mijn lichaam.

27 En den beker nemende, heeft hij eene dankzegging gesproken, en dien aan hen gegeven, zeggende : Drinkt allen hieruit;

28 Want dit is mijn bloed van het nieuw verbond dat voor velen * zal vergoten worden tot vergiffenis der zonden.

29 Ook zeg ik u, dat ik voortaan van dit gewas des wijngaards niet meer drinken zal, tot op dien dag, als ik het met ulieden nieuw zal drinken in het rijk mijns Vaders.

30 En den lofzang gedaan hebbende, zijn zij gegaan naar den berg der Oliveten.

31 Dan zeide Jezus tot hen : Gij zult allen dezen nacht ten opzichte van mij geërgerd worden; want daar staat geschreven : Ik zal den herder slaan, en de schapen van de kudde zullen verstrooid worden. (Zach. 13 : 7.)

32 Maar nadat ik zal verrezen zijn, zal ik u voorgaan naar Galileë.

33 Doch Petrus antwoordde hem, en zeide : Al ware 't dat zij allen in u geërgerd werden, nooit zal ik geërgerd worden.

34 Jezus zeide tot hem : Ik zeg u voorwaar, dat gij mij dezen nacht, eer de haan zal kraaien, driemaal zult verloochenen.

35 Petrus antwoordde hem : Al moest ik ook met u sterven, zoo zal ik u niet verloochenen. Desgelijks zeiden ook al de discipelen.

36 Toen kwam Jezus met hen in eene plaats genaamd Gethsemani, en hij zeide tot zijne discipelen : Zit hier neder, terwijl ik derwaarts ga om te bidden.

37 En met zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeus, begon hij bedroefd en zeer benauwd te worden.

38 Dan zeide hij tot hen : Mijne ziel is bedroefd tot den dood toe; wacht hier en waakt met mij.

39 En een weinig voortgaande, viel hij neder op zijn aanschijn, biddende en zeggende : Vader! indien het mogelijk is, laat dezen kelk van mij gaan. Nochtans niet gelijk ik, maar gelijk gij wilt.

40 Daarna kwam hij tot zijne discipelen, en vindende hen slapen, zeide hij tot Petrus : Hebt gij dan niet eene uur met mij kunnen waken?

41 Waakt en bidt, opdat gij niet valt in bekoring. De geest is wel gewillig, maar het vleesch is krank.

42 Hij ging wederom voor de tweede maal bidden, zeggende : Vader! indien deze kelk niet mag voorbijgaan tenzij ik hem drinke, dat uw wil geschiede!

43 En komende, vond hij hen wederom slapen : want hunne oogen waren bezwaard.

44 En hen daarlatende, ging hij wederom bidden voor de derde maal, zeggende dezelfde woorden.

45 Dan kwam hij bij zijne discipelen en zeide tot hen : Slaapt nu, en rust; ziet, de uur is gekomen dat de Zoon des menschen in de handen der zondaren gaat geleverd worden.

* Gr. of: vergoten wordt.

46 Staat op, laat ons gaan; ziet, die mij verraadt, is hierbij.

47 Terwijl hij nog sprak, zoo kwam Judas, een van de twaalf, daar aan; en veel volk met hem met zwaarden en stokken, die van de opperpriesters en ouderlingen des volks gezonden waren.

48 Doch die hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende: Denwelken ik kussen zal, die is het; neemt hem vast.

49 En terstond tot Jezus komende, zeide hij: Wees gegroet, Meester! en hij kuste hem.

50 Jezus antwoordde hem: Vriend, waartoe zijt gij gekomen? Dan traden zij toe, sloegen de handen aan Jezus, en namen hem gevangen.

51 En ziet, een van die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en treffende eenen knecht van den oppersten priester, sloeg hem een oor af.

52 Toen zeide Jezus tot hem: Steek uw zwaard weder in de scheede: want allen die het zwaard zullen uittrekken, zullen door het zwaard vergaan.

53 Of meent gij dat ik mijnen Vader niet kan verzoeken, en dat hij mij niet terstond meer dan twaalf legioenen engelen zoude toezenden?

54 Hoe zoude dan volbracht worden hetgeen er geschreven staat, dat het aldus moet geschieden?

55 Op denzelfden tijd zeide Jezus tot dat volk: Gij komt hier met zwaarden en stokken om mij te vangen, gelijk tot eenen moordenaar. Ik zat dagelijks bij u, leerende in den tempel, en gij hebt mij niet vastgenomen.

56 Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der propheten zouden volbracht worden. Toen verlieten hem al de discipelen, en vluchtten weg.

57 Die dan Jezus gevangen hadden, leidden hem tot Calphas, den oppersten priester, waar de schriftgeleerden en de ouderlingen vergaderd waren.

58 En Petrus volgde hem van verre tot in het voorhof van den oppersten priester. En binnengetreden zijnde, ging hij bij de dienaars zitten, om het einde te zien.

59 Maar de opperpriesters en de geheele raad zochten valsche getuigenissen tegen Jezus, om hem ter dood te brengen.

60 Doch zij vonden niet al was 't dat er vele valsche getuigen tevoorschijn kwamen. Maar eindelijk kwamen er twee valsche getuigen.

61 en zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods omverre werpen, en denzelven na drie dagen weder opbouwen.

62 De opperste priester opstaande, zeide tot hem: Antwoordt gij niets op hetgeen dezen tegen u getuigen?

63 Doch Jezus zweeg stil. Toen sprak hem de opperste priester aldus aan: Ik bezweer u bij den levenden God, dat gij ons zegt, of gij zijt de Christus, de Zoon Gods?

64 Jezus antwoordde hem: Gij hebt het gezegd. En ik zeg ulieden, dat gij hierna den Zoon des menschen zult zien zitten aan de rechterhand der kracht Gods, en komen op de wolken des hemels.

65 Toen scheurde de opperste priester zijne kleederen, zeg-

gende : Hij heeft geblasphemerd, wat hebben wij nog getuigen van noode? Gij hebt daar zijne blasphemie gehoord;

66 wat dunkt u? En zij antwoordden, zeggende : Hij is den dood schuldig.

67 Toen spogen zij in zijn aanzicht, en sloegen hem met vuisten; en anderen gaven hem kaakslagen,

68 zeggende : Christus, propheeteet ons! wie is 't die u geslagen heeft?

69 Petrus ondertusschen zat buiten in het voorhof; en daar kwam eenedienstmaagd bij hem, zeggende : Gij waart ook met Jezus van Galileën.

70 Maar hij loochende het voor hen allen, en zeide : Ik weet niet wat gij zegt.

71 En daar hij de deur uitging, zag hem eene andere dienstmaagd, en zeide tot degenen die daar waren : Deze was ook met Jezus van Nazareth.

72 En hij loochende het wederom met eed, zeggende : Dat hij den mensch niet kende.

73 Een weinig daarna, kwamen degenen die daar stonden, nader, en zeiden tot Petrus : Zekerlijk gij zijt ook van dat volk; want uwe spraak maakt u genoeg bekend.

74 Toen begon hij te vloeken en te zweeren, dat hij den mensch niet kende. En terstond kraaide de haan.

75 En Petrus werd het woord gedachtig, dat Jezus hem gezegd had : Eer de haan zal kraaien, zult gij mij driemaal verloochenen; en buitengegaan zijnde, heeft hij bitterlijk geweend.

KAPITTEL XXVII.

ALS nu de morgenstond gekomen was, hielden al de opperpriesters en ouderlingen des volks raad tegen Jezus, om hem ter dood te brengen.

2 En zij leidden hem gebonden weg en gaven hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder van het land.

3 Judas die hem verraden had, ziende dat hij veroordeeld was, heeft alsdan berouw gekregen, en de dertig zilveren penningen wedergebracht aan de opperpriesters en ouderlingen,

4 zeggende : Ik heb gezondigd, verradende het onnoozel bloed. Maar zij antwoordden : Wat gaat ons dat aan? gij moogt er voor zorgen.

5 En de zilveren penningen in den temple nederwerpende, trok hij henen, en ging zich met een strop verhangen.

6 Maar de opperpriesters de penningen opnemende, zeiden : Wij mogen die in de offerkist niet werpen, want het is bloedgeld.

7 En raad gehouden hebbende, kochten zij er den akker van eenen potbakker voor, tot eene begraafplaats der vreemdelingen.

8 Daarom is die akker tot op den dag van heden genaamd Hacceldama, dat is, bloedakker.

9 Dan is volbracht hetgeen door den propheet Jeremias aldus voorzgd was : Zij hebben ontvangen de dertig zilveren penningen, die de prijs waren van dengene die op prijs gesteld was, denwelken zij van de kinderen van Israël gekocht hadden;

10 en zij hebben die gegeven

voor den akker van eenen potbakker; gelijk de Heer mij bevolen heeft.

11 Doch Jezus stond voor den stadhouder. Ende stadhouder ondervraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? Jezus antwoordde hem: Gij zegt het.

12 En als hij van de opperpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, zoo antwoordde hij niets.

13 Toen zeide Pilatus tot hem: Hoort gij niet hoeveel zij tegen u getuigen?

14 Maar hij antwoordde hem op niet een woord; zoodat de stadhouder ten hoogste verwonderd was.

15 Doch de stadhouder was gewoon op den hoogsten feestdag eenen gevangene aan het volk los te laten, dien zij begeerden.

16 En hij had alsdan eenen vermaarden gevangene, genoemd Barabbas.

17 Terwijl zij dan vergaderd waren, vraagde hun Pilatus: Wien wilt gij dat ik u loslate, Barabbas, of Jezus, die Christus genoemd wordt?

18 Want hij wist wel dat zij hem uit noodigheid geleverd hadden.

19 Ook terwijl hij op den rechterstoel zat, liet zijne huisvrouw hem zeggen: Bemoei u toch niet met dien rechtvaardige; want ik heb heden in den droom veel om hem geleden.

20 Ondertusschen stookten de opperpriesters en de ouderlingen het volk op, dat zij Barabbas zouden eischen, en Jezus ter dood brengen.

21 Als dan de stadhouder hun vraagde: Welken van de twee

wilt gij dat ik u zal loslaten? Zoo antwoordden zij: Barabbas.

22 Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen met Jezus, die Christus genoemd wordt?

23 Zij antwoordden allen: Dat men hem kruise! De stadhouder zeide tot hen: Wat kwaad heeft hij toch gedaan? Maar zij riepen nog sterker, zeggende: Dat men hem kruise!

24 Als Pilatus dan zag dat hij niet vorderde, maar dat het oproer vermeerderde, zoo nam hij water en waschte zijne handen voor het volk, zeggende: Ik ben onschuldig van het bloed van dezen rechtvaardige; gijlieden moogt er voor zorgen.

25 Al het volk antwoordde: Dat zijn bloed over ons kome, en over onze kinderen!

26 Toen liet hij hun Barabbas los; maar Jezus, nadat hij gegeeseld was, gaf hij hun over om gekruist te worden.

27 Toen namen de soldaten van den stadhouder Jezus mede naar het rechthuis, en vergaderden de gansche bende omtrent hem.

28 En hem ontkleed hebbende, hingen zij hem eenen purperen mantel om.

29 En eene kroon van doornen vlechtende, stelden die op zijn hoofd, en eenen rietstok in zijne rechterhand. En voor hem nederknielende, bespotten zij hem, zeggende: Wees gegroet, Koning der Joden!

30 En hem bespuwende, namen zij den rietstok en sloegen hem op zijn hoofd.

31 Nadat zij hem bespot hadden, trokken zij hem den mantel af, deden hem zijne kleederen

aan, en leidden hem henen, om hem te kruisen.

32 Wanneer zij uitgingen, vonden zij eenen man van Cyrenen, genoemd Simon, welken zij dwongen om het kruis te dragen.

33 En gekomen zijnde ter plaats genoemd Golgotha, dat is te zeggen, de plaats der doodshoofden,

34 zoo gaven zij hem wijn te drinken met galle gemengd. En als hij het geproefd had, wilde hij 't niet drinken.

35 En nadat zij hem gekruist hadden, deelden zij zijne klederen, het lot werpende; opdat volbracht zoude worden hetgeen door den propheet aldus voorgezegd is: Zij hebben mijne klederen onder malkanderen gedeeld, en over mijn kleed hebben zij het lot geworpen. (*Psalm. 21 : 18.*)

36 En zij bleven daar zitten, om hem te bewaren.

37 Ook stelden zij zijne beschuldiging schriftelijk boven zijn hoofd. DIT IS JEZUS, DE KONING DER JODEN.

38 Toen werden er twee moordenaars nevens hem gekruist; een aan zijne rechter- en een aan zijne linkerzijde.

39 En die voorbijgingen, blasphemeerden tegen hem, schudde huns hoofden,

40 en zeggende: Welaan! gij die den tempel Gods afbreekt, en in drie dagen weder opbouwt, verlos u zelve! Indien gij Gods Zoon zijt, zoo kom af van het kruis.

41 Desgelijks bespotten hem ook de opperpriesters met de schriftgeleerden en ouderlingen, zeggende:

42 Anderen heeft hij verlost, en zich zelve kan hij niet verlossen. Indien hij de Koning van Israël is, dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem gelooven.

43 Hij heeft op God betrouwd; dat God hem nu verlosse, indien hij hem bemint! want hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.

44 Hetzelfde verweten hem ook de moordenaars die met hem gekruist waren.

45 Doch van de zesde uur van den dag, tot de negende toe, ontstond er eene groote duisternis over geheel het aardrijk.

46 En omtrent de negende uur riep Jezus met luider stemme, zeggende: *Eli, Eli, lamma sabachthani!* dat is: Mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten!

47 Sommigen die daar stonden, dit hoorende, zeiden: Hij roept Elias.

48 En terstond liep er een van hen eene sponse halen, vulde die met azijn, stak ze op een riet, en gaf hem te drinken.

49 De anderen zeiden: Wacht, laat ons zien of Elias hem zal komen verlossen.

50 Doch Jezus wederom roepende met luider stemme, gaf zijnen geest.

51 En ziet, de gordijn des tempels scheurde in twee stukken van boven tot beneden, de aarde beefde, de steenrotsen barstten,

52 de graven gingen open, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, zijn opgestaan;

53 en uit de graven gaande, na zijne verrijzenis, kwamen zij in

de heilige stad, en verschenen aan vele menschen.

54 En de honderdste-man en die met hem waren om Jezus te bewaren, ziende de aardbeving, en hetgeen daar geschiedde, werden zeer bevreesd, en zeiden: Waarlijk, dit was de Zoon Gods!

55 Daar stonden ook vele vrouwen van verre, die van Galileëen af, Jezus gevolgd waren en hem dienden.

56 Onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jacobus en Joseph, en de moeder der kinderen van Zebedeüs.

57 Als het nu avond geworden was, kwam er een rijk man van Arimathea, met name Joseph, die ook een discipel van Jezus was.

58 Deze bij Pilatus gaande, verzocht het lichaam van Jezus. Toen gebod Pilatus dat men hem het lichaam zoude geven.

59 Joseph het lichaam nemende, wond het in een zuiver linnen kleed.

60 En legde het in zijn nieuw graf, 't welk hij in een steenrots uitgekapt had; en eenen grooten steen tegen den ingang van het graf gewenteld hebbende, ging hij weg.

61 En Maria Magdalena en de andere Maria waren daar, zittende tegenover het graf.

62 's Anderendaags, zijnde de dag na de voorbereiding, kwamen de opperpriesters en de phariseën gezamenlijk bij Pilatus,

63 zeggende: Mijn heer! wij zijn indachtig geworden dat die verleider, als hij nog leefde, gezegd heeft: Na drie dagen zal ik verrijzen.

64 Gebied dan dat men het graf tot den derden dag beware; opdat misschien zijne discipelen hem niet komen stelen, en zeggen tot het volk: Hij is van den dood opgestaan; en alzoo zou de laatste dwaling erger zijn dan de eerste.

65 Pilatus antwoordde hun: Gij hebt wakers; gaat henen, en bewaart het, gelijk gij 't verstaat.

66 Zij gingen dan henen het graf met wacht bezetten, en den steen zegelen.

KAPITTEL XXVIII.

ZEER laat na den sabbat-dag, als het licht begon te verschijnen van den eersten dag van de week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria het graf bezien.

2 En ziet, daar ontstond eene groote aardbeving: want daar daalde een engel des Heeren uit den hemel neder, en kwam den steen afwentelen, en op denzelven nederzitten.

3 Zijn aanschijn was gelijk een bliksem, en zijn kleed gelijk de sneeuw.

4 De wakers beefden van vreeze voor hem, en zij werden gelijk dooden.

5 Maar de engel sprak de vrouwen aan, zeggende: Weest gijlieden niet bevreesd; want ik weet dat gij Jezus zoekt, die gekruist is.

6 Hij is hier niet; want hij is verrezen, gelijk hij gezegd heeft. Komt, en ziet de plaats waar de Heer gelegen heeft.

7 En gaat haastelijk, zeg aan zijne discipelen dat hij verrezen is. Ziet, hij zal u voorgaan naar Ga-

11leên. Ik zeg het u nu te voren.

8 En terstond met groote vreeze en groote blijdschap uit het grat gaande, liepen zij de boodschap dragen aan zijne discipelen.

9 En ziet, Jezus kwam haar te gemoet, zeggende : Weest gegroet ! En zij naderende, omhelsden zijne voeten en aanbaden hem.

10 Toen zeide Jezus tot haar : Vreest niet ; gaat, boodschapt aan mijne broeders dat zij naar Galileên gaan. Daar zullen zij mij zien.

11 Als zij nu waren weggegaan, kwamen eenige van de wakers in de stad, en boodschapten aan de opperpriesters alles wat er geschied was.

12 En zij met de ouderlingen vergaderd zijnde, en raad gehouden hebbende, gaven aan de soldaten eene groote som geld.

13 En zeiden : Zegt gijlieden : Zijne discipelen zijn hem des nachts komen stelen terwijl wij sliepen.

14 En indien dit aan den stadhouder ter ooren komt, zoo zullen wij hem dit wel doen gelooven, en zullen u buiten zorg stellen.

15 Zij namen dan het geld aan, en deden gelijk zij onderwezen waren. En dit gerucht is alom verbreid onder de Joden, tot op den dag van heden.

16 Doch de elf discipelen zijn gegaan naar Galileên, op den berg dien Jezus hun gesteld had.

17 En hem ziende, aanbaden zij hem ; sommigen nochtans twijfelden.

18 Jezus dan naderkomende, sprak hen aldus aan : Mij is alle macht gegeven in den hemel en op de aarde

19 Gaat dan, onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes ;

20 leerende hen onderhouden, al wat ik u bevolen heb. En ziet, ik ben met ulieden, al de dagen, tot het einde der wereld toe.

HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS

VOLGENS DE BESCHRIJVING VAN

M A R C U S

KAPITTEL I.

HET begin van het evangelie van Jezus Christus, den Zoon Gods.

2 Gelijk er geschreven staat bij den propheet Isaias : Ziet, ik zend mijnen engel voor uw aanschijn, die uwen weg voor u bereiden zal. (*Malach. 3 : 1.*)

3 Eene stem zal roepen in de

woestijn : Bereidt den weg des Heeren ; maakt zijne voetpaden recht. (*Isaias 40 : 3.*)

4 Joannes was in de woestijn doopende, en predikende het doopsel van * penitentie tot vergevingis der zonden.

5 En 't geheele joodsche land en al die van Jerusaleem, gingen

* Gr. bekeering.

tot hem, en werden van hem gedoopt in de wateren van de Jordaan, belijdende hunne zonden.

6 Joannes was gekleed met kermelshaar, en had eenen leeren riem om zijne lenden, etende sprinkhanen en wilden honig. En hij predikte, zeggende :

7 Daar komt na mij een die machtiger is dan ik ben, wiens schoenriemen ik niet waardig ben nederbukkende te ontbinden.

8 Ik heb ulieden wel met water gedoopt; doch hij zal ulieden doopen met den Heiligen Geest.

9 Het gebeurde in die dagen, dat Jezus kwam van Nazareth in Galileë, en gedoopt werd door Joannes in de Jordaan.

10 En zoohaast hij uit het water kwam, zag hij de hemelen open en de Geest gelijk eene duive nederdalen, en op hem blijven.

11 En daar kwam eene stem uit den hemel : Gij zijt mijn welbeminde Zoon; in u heb ik mijn welbehagen genomen!

12 En terstond dreef hem de Geest naar de woestijn.

13 Hij bleef in de woestijn veertig dagen en veertig nachten; hij werd bekoord van den duivel; hij was bij de beesten, en de engelen dienden hem.

14 Maar nadat Joannes gevangen was, kwam Jezus in Galileë, predikende het evangelie van het rijk Gods,

15 zeggende : De tijd is vervuld, en het rijk Gods is aanstaande: doet * penitentie, en geloofst aan het evangelie.

16 En wandelende langs de zee

van Galileë, zag hij Simon en Andreas, zijnen broeder, hunne netten in zee werpen; want zij waren visschers;

17 en Jezus zeide tot hen : Volgt mij na, en ik zal u visschers van menschen maken.

18 Zij, terstond hunne netten verlatende, volgden hem.

19 En vandaar een weinig voortgaande, zag hij Jacobus, zoon van Zebedeüs, en Joannes, zijnen broeder, die ook in een schip hunne netten vermaakten.

20 En terstond riep hij hen; dewelke, hunnen vader Zebedeüs en de huurlingen in het schip latende, zijn hem gevolgd.

21 Zij kwamen dan binnen in Capharnaüm; en terstond op eenen sabbat-dag in de synagoge komende, leerde hij hen.

22 En zij waren verwonderd over zijne leering; want hij leerde hen als macht hebbende, en niet gelijk de schriftgeleerden.

23 Doch daar was een mensch in hunne synagoge, met eenen onzuiveren geest bezeten, dewelke schreeuwde,

24 zeggende : Wat hebt gij gemeens met ons, Jezus van Nazareth? zijt gij gekomen om ons te verderven? Ik weet wel wie gij zijt, gij zijt de Heilige Gods!

25 Jezus bestrafte hem, zeggende : Zwijs stil en vertrek uit den mensch.

26 Toen verwekte de onzuivere geest in hem geweldige trekkingen, en een groot geschreeuw makende, ging hij van hem uit.

27 Zij werden allen zoo verbaasd, dat zij onder malkanderen vraagden, en zeiden : Wat

* Gr. bekeert u.

wil dit zijn? wat is dit voor eene nieuwe leering? hij gebiedt met macht, ook over de onzuivere geesten, en zij zijn hem onderdanig.

28 En terstond werd zijn naam verbreid door het geheele land van Galileë.

29 Zoohaast zij nu uit de synagoge vertrokken waren, kwamen zij met Jacobus en Joannes in het huis van Simon en Andreas;

30 en de schoonmoeder van Simon lag met de koorts te bed; en ten eerste spraken zij hem van haar.

31 Hij dan naderende, nam haar bij de hand en richtte haar op. Terstond verliet haar de koorts, en zij diende hen.

32 Als het nu avond geworden was, na den ondergang der zon, brachten zij bij hem allen die kwalijk te pas of met den duivel bezeten waren.

33 En de gansche stad was voor de deur vergaderd.

34 En hij genas er velen die met verscheidene ziekten gekweld waren, en joeg vele duivelen uit; doch hij liet hen niet toe, te zeggen dat zij hem kenden.

35 Des morgens zeer vroeg voor den dag opstaande en uitgaande, trok hij naar eene eenzame plaats, waar hij ging bidden.

36 Simon en die met hem waren, volgden hem na.

37 Als zij hem gevonden hadden, zeiden zij tot hem: Heel de wereld zoekt u.

38 Hij zeide tot hen: Laat ons naar de omliggende dorpen en steden gaan, opdat ik daar ook predike; want daarom ben ik gekomen.

39 Hij predikte dan in hunne synagogen door geheel Galileë, en joeg de duivelen uit.

40 En daar kwam een melaatsche bij hem, die hem bad, en met gebogen knieën zeide: Indien gij wilt, gij kunt mij zuiveren.

41 Jezus medelijden met hem hebbende, stak zijne hand uit, raakte hem, en zeide: Ik wil, word gezuiverd!

42 Als hij dit gezegd had, verdween terstond de melaatscheheid, en hij werd zuiver.

43 En terstond deed hij hem weggaan, nadat hij hem wel scherpelijk verboden had,

44 zeggende: Zie toe, dat gij dit aan niemand zegt; maar ga heen, vertoon u aan den opperpriester, en offer op voor uwe verzuivering, hetgeen Moyses geboden heeft, tot eene getuigenis voor hen.

45 Doch hij henegaande, begon de zaak te verkondigen en overal te verbreiden; zoodat Jezus nu niet meer openlijk in de stad mocht komen, maar zich bleef houden op onbewoonde plaatsen; doch men kwam van alle kanten tot hem.

KAPITTEL II.

EN na eenige dagen kwam hij wederom in Capharnaüm.

2 En zoohaast men hoorde dat hij in huis was, vergaderden daar zooveel menschen, dat ook de plaats omtrent de deur hen niet bevatten kon; en hij predikte hun het woord.

3 En zij kwamen tot hem, eenen lamme medebrengende die van vier menschen gedragen werd.

4 En alzoo zij dien ter oorzake van de menigte niet konden voor hem brengen, namen zij het dak af daar hij was, en eene opening gemaakt hebbende, lieten zij het rustbed, waar de lamme op lag, nederdalen.

5 Jezus hun geloof ziende, zeide tot den lamme : Zoon ! uwe zonden worden u vergeven.

6 Doch daar zaten eenigen van de schriftgeleerden, die dachten in hunne harten :

7 Hoe spreekt deze aldus ? Hij blasfemeert ! Wie kan de zonden vergeven dan God alleen !

8 Jezus terstond door zijnen geest verstaande, dat zij zoodanige gedachten bij zich zelve hadden, zeide tot hen : Waarom laat gij zulke gepeizen in uwe harten dalen ?

9 Wat is er lichter, te zeggen tot den lamme : De zonden worden u vergeven, ofte zeggen : Sta op, neem uw bed op, en wandel ?

10 Doch opdat gij zoudt weten, dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde, om de zonden te vergeven,

11 sta op, zeide hij tot den lamme, ik zeg het u : Neem uw bed op, en ga henen naar uw huis.

12 Hij stond straks op ; en zijn bed opgenomen hebbende, ging hij henen in de tegenwoordigheid van een ieder, zoodat zij allen zich verwonderden, en glorie aan God gaven, zeggende : Nooit hebben wij zulk iets gezien.

13 Wederom ging hij uit naar de zee ; en al het volk kwam tot hem en hij leerde hen.

14 En in 't voorbijgaan zag hij Levi, zoon van Alpheüs, op den tol zitten, en hij zeide tot hem :

Volg mij. En hij opstaande, is hem gevolgd.

15 En het gebeurde als hij in deszelfs huis ter tafel zat, dat er vele publicanen en zondaars met Jezus en zijne discipelen aangezeten waren : want daar waren er velen die hem ook volgden.

16 Als dan de schriftgeleerden en de phariseën zagen, dat hij met de publicanen en met de zondaars at, zoo zeiden zij tot zijne discipelen : Waarom eet en drinkt uw Meester met de publicanen en zondaars ?

17 Jezus dit hoorende, zeide tot hen : De gezonden hebben den geneesheer niet van noode, maar wel de zieken. Want ik ben niet gekomen om de rechtvaardigen te roepen, maar om de zondaars.

18 Doch de discipelen van Joannes en van de phariseën waren vastende, en zij kwamen hem vragen : Hoe komt dat de discipelen van Joannes en van de phariseën vasten, en dat uwe discipelen niet vasten ?

19 Jezus antwoordde hun : Mogen dan des bruidegoms speelgenooten vasten, zoolang de bruidegom met hen is ? Neen, zoolang zij den bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten.

20 Maar de dagen zullen komen dat de bruidegom van hen zal weggenomen worden ; en dan, in die dagen, zullen zij vasten.

21 Niemand naait een stuk nieuw laken aan een oud kled ; of anders scheurt het nieuw stuk van het oude weder wat af, en dan wordt de scheur nog grooter.

22 Niemand doet ook nieuwen wijn op oude leeren flesschen ; of anders doet de nieuwe wijn de

flesschen barsten; de wijn loopt uit, en de flesschen worden bedorven. Maar nieuwe wijn moet op nieuwe flesschen gedaan worden.

23 Het gebeurde ook dat de Heer op eenen sabbat-dag langs de granen wandelde, en dat zijne discipelen al gaande de aren begonnen af te plukken.

24 En de phariseën zeiden tot hem: Zie, waarom doen zij op den sabbat-dag hetgeen niet geoorloofd is?

25 Hij antwoordde hun: Hebt gij nooit gelezen wat David deed als hij gebrek had, en hij zelf, en die bij hem waren, honger hadden?

26 Hoe hij in het huis Gods gedaan is ten tijde van den opgersten priester Abiathar, en de voorgestelde brooden geëten heeft, die 't niemand geoorloofd waste eten dan aan de priesters; en hoe hij die ook gegeven heeft aan degenen die met hem waren? (1. *Koningen* 21: 6.)

27 Hij zeide hun ook: De sabbat-dag is om den mensch gemaakt, en niet de mensch om den sabbat-dag.

28 Zoo is dan de Zoon des menschen de Heer ook van den sabbat-dag.

KAPITTEL III.

HIJ ging wederom in de synagoge, en daar was een mensch die eene verdroogde hand had.

2 En zij letten op hem, of hij op den sabbat-dag genezen zoude, om hem te kunnen beschuldigen.

3 Hij zeide dan tot den mensch,

die de verdroogde hand had: Sta op in het midden.

4 En hij vraagde hun: Is het geoorloofd op den sabbat-dag goed, of kwaad te doen? iemand het leven te behouden, of te benemen? Doch, zij zwegen stil.

5 En nadat hij hen rondom met gramschap aangezien had, bedroefd zijnde over de verblindheid huns harten, zoo zeide hij tot den mensch: Steek uwe hand uit. Hij stak ze uit, en zijne hand werd teenemaal hersteld.

6 Toen gingen de phariseën uit, en hielden terstond raad tegen hem met de herodianen, hoe zij hem zouden verderven.

7 Maar Jezus vertrok met zijne discipelen naar de zee, en hem volgde veel volk van Galileë en Judeë,

8 van Jerusalem, van Idumeë, en van over de Jordaan; en die van omtrent Tyrus en Sidon, hoorende de dingen die hij deed, kwamen met groote menigte tot hem.

9 Hij zeide dan tot zijne discipelen, dat zij hem een schipken zouden beschikken, om niet gedrongen te worden door de menigte des volks.

10 Want daar hij er zeer velen genas, kwamen allen die eenige kwalen hadden, met geweld op hem aandringen, om hem te kunnen aanraken.

11 En de onzuivere geesten, als zij hem zagen, vielen voor hem neder, en riepen, zeggende

12 Gij zijt de Zoon Gods! Doch hij verbood hun scherpelijk dat zij hem zouden kenbaar maken.

13 En op eenen berg klimmende, riep hij bij zich die het hem be-

hefde; en zij kwamen tot hem.

14 En hij stelde er twaalf, die met hem zouden zijn, en die hij zoude zenden om te prediken.

15 Hij gaf hun macht om de ziekten te genezen en de duivelen uit te jagen.

16 Simon, aan welken hij den naam van Petrus gaf;

17 En Jacobus, den zoon van Zebedeus, en Joannes, broeder van Jacobus; aan dewelken hij den naam gaf van Boanerges, dat is te zeggen, donderaars.

18 En Andreas, en Philippus, en Bartholomeus, en Mattheus, en Thomas, en Jacobus, den zoon van Alpheus, en Thaddeus, en Simon Cananeus;

19 en Judas Iscariotes, die hem verraden heeft.

20 Als zij in huis kwamen, vergaderde daar wederom zooveel volk, dat zij ook zelfs niet eten konden.

21 En zijne bloedvrienden dit hoorende, kwamen uit om hem vast te houden; want zij zeiden dat hij uitzinnig geworden was.

22 Doch de schriftgeleerden, die van Jerusalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beelzebub in, en door den prins der duivelen jaagt hij de duivelen uit.

23 Maar hen bijgeroepen hebbende, zeide hij hun bij gelijkens: Hoe kan de eene duivel den anderen uitjagen?

24 Indien een koninkrijk tegen zich zelfen verdeeld is, dat koninkrijk kan niet blijven staan.

25 En indien een huis tegen zich zelfen verdeeld is, dat huis kan niet bestaan.

26 Overzulks, indien de duivel tegen zich zelfen opstaat, en

verdeeld is, zoo kan hij niet bestaan maar hij gaat ten einde.

27 Niemand kan het huisraad van eenen sterken man in zijn huis komen plunderen, tenzij hij eerst dien sterke vastbindt, om alsdan zijn huis te berooven.

28 Ik zeg u voorwaar, dat aan de kinderen der menschen alle zonden en alle blasphemiën, die zij zullen uitgesproken hebben, vergeven zullen worden.

29 Maar zoo wie blasphemeert tegen den Heiligen Geest, die zal in der eeuwigheid geene vergiffenis ontvangen; maar zal schuldig blijven aan eeuwige zonde.

30 Omdat zij zeiden: Hij is met den onzuiveren geest bezeten.

31 Ondertusschen kwamen zijne moeder en zijne broeders, en buiten staande, zonden zij om hem te roepen.

32 Doch het volk zat rondom hem neder; en men zeide hem: Uwe moeder, en uwe broeders zijn daarbuiten, en vragen naar u.

33 Hij gaf hun voor antwoord: Wie is mijne moeder, en wie zijn mijne broeders?

34 want zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder, en mijne zuster, en mijne moeder.

KAPITTEL IV.

HIJ begon nog eens te leeren omtrent de zee: en daar vergaderde zooveel volk bij hem, dat hij, klimmende in een schip, op zee ging zitten; en al het volk was op het land bij de zee.

2 En hij leerde hun vele dingen door gelijkenissen, en zeide tot hen, volgens zijne manier van leeren:

3 Luistert toe : Een zaaier ging uit om te zaaien.

4 En als hij zaaide, viel er een deel van het zaad langs den weg; en de vogelen des hemels kwamen, en aten het op.

5 Het andere viel op steenachtigen grond, daar het niet veel aarde had; en het sprootterstond uit, omdat de aarde die het had, niet diep was.

6 Maar als de zon was opgekomen, werd het verbrand, en het verdroogde, want het had geen wortel.

7 Het ander viel tusschen de doornen; en de doornen opwasende, versmachten het, zoodat het geene vruchten gaf.

8 Doch het ander viel in goede aarde; en het gaf vruchten die opkwamen en groeiden; het een bracht voort dertig, het ander zestig, en het ander honderd voor een.

9 En hij zeide : Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

10 Als hij nu alleen was, vraagde hem de twaalf, die bij hem waren, naar de gelijkenis;

11 en hij zeide tot hen : Aan u is het vergund de verborgenheid van het rijk Gods te kennen; maar aan hen, die buiten zijn, geschiedt alles in gelijkenis-ser;

12 opdat zij ziende zouden zien, en niet zien; hoorende zouden hooren, en niet verstaan; en opdat zij niet bekeerd, noch hunne zonden hun vergeven zouden worden.

13 Ook zeide hij tot hen : En verstaat gij deze gelijkenis niet; hoe zult gij dan al de gelijkenissen verstaan !

14 De zaaier is, die het woord zaait.

15 Daar het woord langs den weg gezaaid wordt, zijn degenen die het nauwelijks gehoord hebben, of de duivel komt en neemt het woord weg, dat in hunne harten gezaaid was.

16 Desgelijks, die het zaad op steenachtige plaatsen ontvangen, zijn degenen, die als zij het woord hooren, hetzelfde terstond met blijdschap aannemen;

17 doch zij hebben geen wortel in zich zelve, en volharden maar voor eenigen tijd; en daarna als er verdrukking of vervolging om het woord opkomt, zoo worden zij terstond geërgerd.

18 En anderen zijn er die tusschen de doornen het zaad ontvangen; dat zijn die, dewelke het woord aanhooren;

19 doch de bekommernissen dezer wereld, het bedrog der rijkdommen, en de begeerlijkheden tot meer andere dingen, inkruipende, versmachten het woord, en het wordt vruchteloos.

20 Maar die het zaad in goede aarde ontvangen, zijn degenen die het woord aanhooren, aannemen, en vruchten dragen, de een dertig, de ander zestig, en de ander honderd voor een.

21 Hij zeide hun ook : Laat men het licht wel komen, om het onder het korenvat, of onder het bed te zetten : is het niet om op den kandelaar te stellen ?

22 Want daar is niets verborgen, of het zal openbaar worden; en daar geschiedt niets in het heimelijk, dan opdat het te voorschijn zoude komen.

23 Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

24 Hij zeide nog tot hen : Let op hetgeen gij hoort. Met de mate waarmede gij meet, zal u weder-gemeten worden, en u zal ook toegeworpen worden.

25 Want aan al wie heeft, zal nog gegeven worden; maar van al wie niet heeft, zal ook hetgeen hij heeft afgenomen worden.

26 Wederom zeide hij : Het is met het rijk Gods gelijk met eenen mensch die het zaad in de aarde werpt;

27 of hij slaapt of opstaat, bij nacht en bij dage, het zaad spruit voort en groeit, zonder dat hij het weet.

28 Want de aarde brengt van zelve de vruchten voort : eerst kruid, daarna aren, en daarna volmaakt graan in de aren.

29 En als de vruchten nu voortgebracht zijn, zoo zendt hij straks de zeisen daarin, omdat de oogst gekomen is.

30 Nog zeide hij : Waarbij zullen wij het rijk Gods vergelijken? of door wat gelijkenis zullen wij het afbeelden?

31 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk, als het in de aarde gezaaid wordt, het kleinste is onder alle zaden die in de aarde zijn;

32 doch als het gezaaid is, komt het op, het wordt grooter dan alle moeskruident, en maakt zoo groote takken, dat de vogelen des hemels onder zijne schaduw zich kunnen nederzetten.

33 Hij verkondigde hun het woord door vele zulke gelijkenissen, volgens dat zij het konden verstaan.

34 En zonder gelijkenissen sprak hij tot hen niet; doch hij legde alles uit aan zijne discipelen, als zij alleen waren.

35 Op denzelfden dag, als het avond geworden was, zeide hij tot hen : Laat ons overgaan tot de andere zijde.

36 En het volk daarlatende, namen zij hem mede, alzoo hij in het schip was; en daar waren nog andere schipkens met hem.

37 En daar kwam een groote stormwind op, en de baren sloegen zoodanig in het schip, dat het vol werd.

38 Doch hij was achter op het schip slapende op een hoofdkussen. Zij wekten hem op, en zeiden tot hem : Wel Meester! draagt gij het u niet aan, dat wij vergaan?

39 Hij opstaande, bestrafte den wind, en zeide tot de zee : Zwijs en wees stil! Straks ging de wind liggen en het weer werd zeer stil.

40 Toen zeide hij tot hen : Waarom zijt gij zoo bevreesd? en hebt gij nog geen geloof? Doch zij werden met groote vreeze bevangen, en zeiden tot malkanderen : Wie is toch deze, aan wien ook de wind en de zee gehoorzamen?

KAPITTEL V.

ZIJ kwamen dan over aan de andere zijde van de zee, in het land der Gerasenen.

2 En zoohaast hij uit het schip getreden was, kwam hem terstond te gemoet, uit de graven, een mensch bezeten van eenen onzuiveren geest,

3 die zijne woning in de graven

had; en niemand konde hem ook zelfs met ketenen meer binden.

4 Want dikwijls met boeien en ketenen gebonden zijnde, had hij de ketenen gebroken en de boeien verbrijzeld; en niemand kon hem temmen.

5 Hij was altijd nacht en dag in de graven en op de bergen, schreeuwende, en zich zelven doorkervende met steenen.

6 Hij dan Jezus van verre ziende, kwam geloopt en aanbad hem,

7 en riep met luider stemme, zeggende: Jezus, Zoon van den allerhoogsten God! wat heb ik met u te doen? ik bezweer u bij God dat gij mij niet pijnigt!

8 Want hij zeide tot hem: Gij, onzuivere geest, vertrek uit dien mensch!

9 Hij vraagde hem ook: Hoe is uw naam? Waarop hij antwoordde: Mijn naam is Legioen; want wij zijn met ons velen.

10 En hij bad hem zeer, dat hij hem uit dat land niet jagen zou.

11 Daar was dan eene groote kudde varkens, die weidde langs het gebergte.

12 En de duivelen baden hem, zeggende: Zend ons in de varkens, opdat wij daar mogen invaren.

13 Jezus liet hun dat terstond toe. En die onzuivere geesten, uitgaande, voeren in de varkens; en de kudde liep met groot geweld van de hoogte af in de zee, tot omtrent twee duizend toe; en zij versmoorden in de zee.

14 Die de varkens weidden, vluchtten weg, en gingen 't boodschappen in de stad en op het land. En het volk ging uit om

te zien wat er geschied was.

15 Zij kwamen dan tot Jezus, en als zij den mensch zagen die bezeten was geweest, zittende gekleed en wel bij zijn verstand, werden zij bevreesd.

16 Die het gezien hadden, verhaalden hun ook, hoe het met den bezetene was toegegaan; en van de varkens.

17 Doch zij begonnen hem te verzoeken dat hij uit hunne palen zoude willen vertrekken.

18 Als hij nu in het schip ging, begon degene, die bezeten was geweest, hem te bidden, dat hij met hem mocht blijven.

19 Doch Jezus liet hem dit niet toe, maar zeide tot hem: Ga naar huis tot uw volk, en verkondig hun de groote dingen die de Heer u gedaan heeft, en hoe hij u is barmhartig geweest.

20 Hij ging dan henen, en begon in het landschap van Decapolis te prediken, hoe groote dingen Jezus hem gedaan had; en heel de wereld was verwonderd.

21 Doch Jezus wederom met het schip aan de andere zijde overgevaren zijnde, zoo vergaderde daar omtrent de zee zeer veel volk bij hem.

22 En de overste van eene synagoge, met name Jafrus, kwam daar; en hem ziende, viel hij hem te voet,

23 hem zeer biddende, en zeggende: Mijne dochter ligt in haar uiterste; kom, leg de hand op haar, opdat zij moge gezond worden en in 't leven blijven.

24 Hij ging dan met hem, en hem volgde eene groote menigte die hem zeer drongen.

25 En eene vrouw, die twaalf

jaren met bloedvloeien gegaan had;

26 die ook veel geleden had van vele geneesmeesters, daar zij al haar goed in gestoken had, zonder geholpen te zijn, ja zelfs nog kwalijker te pas geworden was,

27 hebbende hooren spreken van Jezus, kwam van achter onder het volk, en raakte zijn kleed aan;

28 want zij zeide: Indien ik maar zijn kleed mag raken, zoo zal ik gezond worden.

29 En terstond is de vloed van haar bloed opgedroogd; en zij gevoelde in haar lichaam dat zij van de kwaal genezen was.

30 Jezus terstond in zich zelven de kracht kennende die van hem uitgegaan was, en zich tot het volk omkeerende, zeide: Wie heeft mijne kleederen daar aangeraakt?

31 Zijne discipelen antwoordden hem: Gij ziet dat het volk u van alle kanten dringt, en gij vraagt: Wie heeft mij daar aangeraakt?

32 Doch hij zag rondom, om de gene die dit gedaan had, te zien.

33 Maar de vrouw wetende wat aan haar geschied was, kwam al vreezende en bevende voor hem nedervallen, en zeide hem de gansche waarheid.

34 Hij zeide tot haar: Dochter! uw geloof heeft u gezond gemaakt; ga in vrede, en wees genezen van uwe ziekte.

35 Terwijl hij nog sprak, kwamen er huisgenooten van den overste der synagoge zeggen: Uwe dochter is dood, wat valt gij den Meester nog langer moeilijk?

36 Maar Jezus, hoorende hetgeen er gezegd werd, zeide tot den overste: Vrees niet, geloof maar.

37 En hij liet niemand toe hem te volgen, dan Petrus, en Jacobus, en Joannes, den broeder van Jacobus.

38 En komende in het huis van den overste der synagoge, zag hij daar een gewoel van menschen, die weenden en zeer jammerlijk schreiden.

39 En ingaande, zeide hij tot hen: Wat zijt gij toch ontsteld, en weent gij aldus? het dochterken is niet dood, maar het slaapt.

40 Doch zij lachten hem uit. Maar hij, al het volk uitgedreven hebbende, nam den vader, en de moeder, en degenen die bij hem waren, inede, en ging binnen waar het dochterken lag.

41 En het kind bij de hand nemende, zeide hij: *Talitha cumi!* dat is te zeggen: Dochterken, ik zeg u, sta op!

42 Het dochterken stond terstond op, en wandelde; want het was twaalf jaren oud; en zij waren ten uiterste verwonderd.

43 Doch hij beval hun wel scherpelijk, dat men dit niemand zou laten weten, en zeide, dat men haar zou te eten geven.

KAPITTEL VI.

JEZUS vandaar vertrokken zijnde, kwam in zijn vaderland, en zijne discipelen volgden hem.

2 Als de sabbat-dag aangekomen was, zoo begon hij in de synagoge te leeren; en velen, die hem hoorden, waren verwonderd over zijne leering,

zeggende : Vanwaar heeft hij al deze dingen ? en wat is dit voor eene wijsheid die hem gegeven is, dater ook zulke wonderheden door zijne handen geschieden ?

3 Is dit niet de timmerman, de zoon van Maria, de broeder van Jacobus, en Joseph, en Judas, en Simon ? zijn ook zijne zusters hier bij ons niet ? Aldus werden zij in hem geërgerd.

4 Doch Jezus zeide tot hen : Daar is geen propheet zonder eere, dan in zijn vaderland, en zijn huis, en onder zijn geslacht.

5 En hij kon daar geene mirakelen doen ; behalve dat hij aan weinige zieken de handen oplegde en hen genas.

6 En hij verwonderde zich over hunne ongelovigheid, en ging rondom in de omliggende dorpen leeren.

7 Hij riep ook de twaalf bij zich, en begon hen twee en twee te zenden, hun macht gevende over de onzuivere geesten.

8 Hij belastte hun, dat zij niets over den weg zouden mededragen, dan alleen eenen stok ; geen reiszak, noch brood, noch geld in hunne beurs ;

9 maar dat zij sandalen aan hunne voeten zouden binden ; en dat zij geen twee kleederen zouden aantrekken.

10 Hij zeide hun ook : In wat huis gij gaan zult, blijft daar totdat gij van die plaats vertrekt.

11 En zoo wie u niet ontvangt, noch naar u hoort, vertrekt vandaar, en schudt het stof van uwe voeten af, tot getuigenis tegen hen.

12 Zij gingen dan, en predikten

dat * men penitentie zoude doen.

13 En zij joegen vele duivelen uit, zalfden vele zieken met olie, en maakten ze gezond.

14 De koning Herodes dit hoo- rende (want zijn naam was zeer vermaard geworden), zeide : Joannes de Dooper is van den dood verrezen, daarom geschieden door hem die krachtige werken.

15 Maar anderen zeiden : 't is Elias. Anderen wederom : 't is een propheet, gelijk aan eenen van de propheeten.

16 Doch Herodes, dit al hoo- rende, zeide : Het is Joannes, dien ik onthoofd heb, die van den dood verrezen is.

17 Want de zelfde Herodes had gezonden om Joannes te vangen, en hij had hem in de gevangenis geboeid, om Herodias, de huisvrouw van zijnen broeder Philip- pus, die hij getrouwd had.

18 Omdat Joannes tot Herodes zeide : Het is u niet geoorloofd de huisvrouw van uwen broeder te hebben.

19 Herodias was dan op hem uit, en wilde hem ter dood brengen, maar zij konde niet.

20 Want Herodes had ontzag voor Joannes, wetende dat het een rechtvaardig en heilig man was ; hij hield ook veel van hem, deed vele dingen op zijn woord, en hoorde hem gerne.

21 Maar een bekwame dag voor- gevallen zijnde, wanneer He- rodes op zijnen geboortedag een maaltijd had opgericht voor de prins en de krijgsoversten en de grooten van Galileën ;

* Gr. zij zich zouden bekeeren.

22 en de dochter van deze Herodias binnengekomen zijnde, en gedanst hebbende tot behagen van Herodes en van degenen die met hem ter tafel zaten, zoo zeide de koning tot het dochterken : Eisch van mij wat gij wilt, en ik zal het u geven.

23 Ja, hij zwoer haar : Al wat gij van mij eischen zult, zal ik u geven, al ware het ook de helft van mijn rijk.

24 Zij ging dan uit en vraagde aan hare moeder : Wat zal ik eischen ? Die haar antwoordde : Het hoofd van Joannes den Dooper.

25 Zijterstond met haast tot den koning binnengaande, eischte aldus : Ik verzoek dat gij mij hier terstond het hoofd van Joannes den Dooper in eenen schotel geeft.

26 De koning werd zeer bedroefd ; doch om den eed, en om degenen die met hem aan tafel zaten, wilde hij haar niet bedroeven ;

27 maar zendende eenen van zijne lijfwacht, gebod hij dat men het hoofd in eenen schotel zoude brengen. Deze dan onthoofdde hem in de gevangenis ;

28 en bracht zijn hoofd in eenen schotel, en hij gaf het aan het dochterken en het dochterken gaf het aan hare moeder.

29 Zijne discipelen dit gehoord hebbende, kwamen zijn lichaam weghalen, en legden het in een graf.

30 Doch de apostelen kwamen te zamen tot Jezus, en boodschapten hem al hetgeen zij gedaan en geleerd hadden.

31 Hij zeide tot hen : Komt wat

ter zijde in eene eenzame plaats, en rust een weinig. Want daar waren er zooveel die af en aan gingen, dat zij zelfs geen tijd hadden om te eten.

32 Zij gingen dan in een schip en vertrokken ter zijde af naar eene eenzame plaats.

33 Het volk dat hen zag weggaan, en velen die het wisten, liepen te voet uit alle steden te zamen derwaarts, en kwamen voor hen daar.

34 Jezus dan, uitkomende, zag eene groote menigte volks, en werd bewogen tot medelijden over hen ; want zij waren gelijk schapen die geen herder hebben, en hij begon hun vele dingen te leeren.

35 Als het nu laat geworden was, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende : Deze plaats is woest, en het is nulaat geworden ;

36 zend ze weg, opdat zij in de naastgelegene dorpen en vlekken, spijzen voor zich gaan koopen om te eten.

37 Doch hij antwoordde hun, en zeide : Geefst gij hun te eten. Zij zeiden hem wederom : Zoo moesten wij dan voor tweehonderd denarissen brood gaan koopen om hun te eten te geven.

38 Hij vraagde hun : Hoeveel brooden hebt gij ? gaat en ziet het. Als zij het vernomen hadden, zeiden zij : Vijf, en twee visschen.

39 Hij gebod hun dan, dat zij ze allen in verscheidene hoopen op het groene gras zouden doen nederzitten.

40 En zij zaten neder in verscheidene hoopen, met honderden en met vijftigen bijeen.

41 Jezus de vijf brooden en de twee visschen genomen hebbende, zag naar den hemel, zeggende en brak de brooden, en gaf ze aan zijne discipelen om ze aan het volk voor te stellen; hij deelde ook de twee visschen onder hen allen.

42 En zij aten allen, en werden verzaad.

43 En men nam twaalf volle korven op, van het overschot der brookelingen, en ook van de visschen.

44 Doch die geëten hadden, waren vijf duizend mannen.

45 En terstond gebod hij aan zijne discipelen in het schipken te gaan, om vooraf naar Bet-saida over te varen, terwijl hij het volk zoude heenzenden.

46 Als hij hen had weggezonden, zoo ging hij op eenen berg om te bidden.

47 Doch als het nu avond was geworden, was het schip in het midden van de zee, en hij alleen op het land.

48 En ziende dat zij zeer arbeidden om te roeien (want de wind was hun tegen), kwam hij om-trent de vierde nachtwake tot hen op de zee wandelen; en hij wilde ze voorbijgaan.

49 Maar zij, ziende hem op de zee wandelen, meenden dat het een spook was, en zij begonnen te schreeuwen.

50 Want zij zagen hem allen en waren ontsteld. Doch terstond sprak hij hen aan, en zeide tot hen: Hebt goeden moed; ik ben het; vreest niet.

51 En hij klom tot hen in het schip, en de wind hield op; waarover zij nog meer in

zich zelven verbaasd werden.

52 Want zij hadden dat van de brooden nog niet gevat, omdat hun hart verblind was.

53 Als zij nu overgevaren waren, kwamen zij in het land van Genezareth en legden daar aan.

54 En als zij uit het schip gegaan waren, kende men hem terstond.

55 En de menschen geheel dat land doorlopende, begonnen degenen die kwalijk te pas waren, op bedden te dragen, al waar zij hoorden dat hij was.

56 En in welke dorpen, steden, of landschappen dat hij kwam, legden zij de zieken op de straten, en baden hem dat zij maar den boord van zijn kleed mochten raken; en allen, die hem aanraakten, werden genezen.

KAPITTEL VII.

EN daar kwamen tot hem phariseën en eenige schriftgeleerden te zamen, die van Jerusalem gekomen waren;

2 en als zij zagen dat eenigen van zijne discipelen met onreine, dat is, met ongewasschen handen de spijsen nutten, zoo berispten zij hen.

3 Want de phariseën en al de Joden eten niet zonder de handen eerst wel gewasschen te hebben, onderhoudende de overlevering der ouderlingen.

4 Ook als zij van de markt komen, zoo eten zij niet tenzij zij gewasschen zijn. Daar zijn nog vele andere dingen die hun te onderhouden gegeven zijn: het wasschen van de bekens, kannen, koperen vaten, en bedden.

5 De phariseën en de schriftge-

leerden vraagden hem dan : Hoe komt het dat uwe discipelen niet onderhouden de overlevering der ouderlingen, maar dat zij met ongewasschen handen de spijzen nutten ?

6 Hij antwoordde hun, zeggende : Schijnheiligen ! zeer wel heeft Isaias van u gepropheeteerd, gelijk ergeschreven staat : Dit volk eert mij met de lippen, maar hun hart is verre van mij. (*Isaias 29 : 13.*)

7 Doch tevergeefs dienen zij mij, leerende leeringen en geboden der menschen.

8 Want het gebod Gods achterlatende, onderhoudt gij de overlevering der menschen, het waschen der kannen en bekers; en vele andere dergelijke dingen die gij doet.

9 En hij zeide tot hen : Gij doet wel fraai Gods gebod te niet om uwe overlevering te onderhouden.

10 Want Moyses heeft gezegd : Eert uwen vader en uwe moeder. (*Exod. 20 : 12.*) En wederom : Zoo wie vader of moeder kwalijk toespreekt, dat hij den dood sterve. (*Exod. 21 : 17.*)

11 Maar gij zegt : Zoo iemand maar zegt tot vader of moeder : Alle Corban (dat is, offergifte) die van mij geofferd wordt, zal u profijt zijn ;

12 en verder laat gij hem voor zijnen vader of moeder niets anders doen,

13 te niet doende het woord Gods om uwe overlevering die gij hebt ingesteld : en vele zulke en dergelijke dingen doet gij.

14 En het volk wederom bij zich roepende, zeide hij tot hen :

Luistert allen naar mij, en verstaat dit wel :

15 Daar is niets buiten den mensch, hetwelk binnen hem komende hem kan besmetten ; maar het zijn de dingen die van binnen uit den mensch komen, die den mensch besmetten.

16 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, dat hij het hoore.

17 En als hij van het volk in huis gekomen was, zoo onder-vraagden hem zijne discipelen aangaande die gelijkenis.

18 Hij antwoordde hun : Zijt gij dan ook zoo onverstandig ? verstaat gij niet dat al wat van buiten in den mensch inkomt, hem niet kan besmetten ?

19 Want het komt in zijn hart niet, maar het gaat in den buik, en het gaat uit, en het wordt in het vertrek gelost, al de spijze rein latende.

20 Maar, zeide hij, hetgeen van binnen uit den mensch uitgaat, dat besmet den mensch.

21 Want van binnen uit het hart van den mensch komen voort de kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,

22 dieverijen, gierigheden, ondeugendheden, bedrog, darterheden, afgunstigheid, lasteringen, hoovaardij, dwaasheid.

23 Al deze booze dingen komen van binnen voort, en besmetten den mensch.

24 Vandaar opstaande, ging hij naar de palen van Tyrus en Sidon, en in een huis gaande, wilde hij dat het niemand zoude weten ; doch hij konde niet verborgen blijven ;

25 want terstond eene vrouw, wier dochter van eenen onzuive-

ren geest bezeten was, van hem gehoord hebbende, kwam binnen en viel hem te voet.

26 Het was eene heidensche vrouw, uit Syrophenicien van geboorte. En zij bad hem dat hij den duivel uit hare dochter zoude willen jagen.

27 Jezus antwoordde haar: Laat eerst de kinderen verzaad worden; want het is niet redelijk dat men het brood der kinderen neme en voor de honden werpe.

28 Doch zij antwoordde en zeide hem: 't Is waar, Heere! en nochtans eten ook de hondkens onder de tafel, van de brokskens der kinderen.

29 Toen zeide hij tot haar: Om dit woord, ga! de duivel is van uwe dochter uitgegaan.

30 Als zij te huis kwam, zoo vond zij de dochter op het bed liggen, en dat de duivel van haar uitgegaan was.

31 Jezus vertrok dan wederom van Tyrus en Sidon, en kwam naar de zee van Galileë door het midden der palen van Decapolis.

32 En zij brachten bij hem eenen die doof en stom was, biddende dat hij de hand op hem zoude willen leggen.

33 En hem ter zijde uit het volk geleid hebbende, stak hij hem zijne vingers in de ooren, en raakte zijne tong met speeksel aan;

34 en opziende naar den hemel, verzuchtte hij, en zeide tot hem: *Ephphatha!* dat is te zeggen, word geopend!

35 Terstond werden zijne ooren geopend, de band van zijne tong werd ontbonden, en hij sprak zeer wel.

36 Doch Jezus gebod nun dat zij het aan niemand zouden zeggen. Maar hoemeer hij het hun verbood, hoeveel te meer zij het verkondigden,

37 en hoemeer zij zich verwonderden, zeggende: Hij heeft alles wel gedaan; de dooven heeft hij doen hooren en de stommen doen spreken.

KAPITTEL VIII.

WEDEROM, in die dagen, als er veel volk was, en dat zij niet te eten hadden, zoo riep Jezus zijne discipelen te zamen, en zeide tot hen:

2 Ik heb medelijden met dit volk; want het is nu al drie dagen dat zij gestadiglijk bij mij blijven en niet te eten hebben.

3 En indien ik hen nuchteren naar huis laat gaan, zoo zullen zij onderweg bezwijken; want sommigen van hen zijn van verre gekomen.

4 Zijne discipelen antwoordden hem. Vanwaar zou iemand dit volk hier in de woestijn met brood kunnen verzaden?

5 Hij vraagde hun dan: Hoeveel brooden hebt gij? Zij zeiden: Zeven.

6 Toen gebod hij het volk op de aarde neder te zitten; en de zeven brooden genomen en de dankzegging gesproken hebbende, brak hij de brooden en gaf ze aan zijne discipelen om voor te zetten; en zij zetten ze aan het volk voor.

7 Zij hadden ook nog weinige vischkens, die hij ook zeggende en gebod voor te zetten.

8 Zij aten dan, en werden verzaad; en men nam zeven man-

den op van het overschot van de brokkelingen.

9 Doch het getal van degenen die geëten hadden, was omtrent vier duizend. En hij liet zegaan

10 Terstond ging hij met zijne discipelen in het schip en kwam in het land van Dalmanutha.

11 Toen kwamen de phariseëen en begonnen met hem te twist redenen, verzoekende van hem, om hem te tenteeren, een teeken van den hemel.

12 Hij, in den geest verzuchtende, zeide : Waartoe zoekt dit geslacht een teeken ! Ik zeg ulieden voorwaar, dat er geen teeken zal gegeven worden aan dit geslacht.

13 En hen daarlatende, ging hij wederom in het schip en voer naar de andere zijde.

14 Doch zij hadden vergeten brood mede te nemen, en hadden niet meer dan een brood bij zich in het schip.

15 Hij vermaande hen dan, zeggende : Ziet toe, en wacht u van den deesem der phariseëen en van den deesem van Herodes.

16 Waarop zij dachten, en zeiden onder malkanderen : 't Is dat wij geene brooden hebben.

17 't Welk Jezus verstaande, zeide tot hen : Wat overlegt gij daar, dat gij geene brooden hebt ? verstaat gij dan of begrijpt gij nog niet ? zijt gij nog zoo verblind van harte ?

18 Hebt gij oogen zonder te zien, ooren zonder te hooren ? of hebt gij geen geheugen ?

19 Als ik de vijf brooden brak onder vijf duizend menschen, hoeveel korven vol brokkelingen naamt gij op ? Twaalf, zeiden zij.

20 En als ik zeven brooden brak onder vier duizend, hoeveel manden met brokkelingen naamt gij op ? Zij antwoordden hem : Zeven.

21 Hij zeide hun : Hoe zijt gij dan nog zoo onverstandig ?

22 Als hij nu te Bethsaida gekomen was, brachten zij tot hem eenen blinde, en baden hem dat hij hem zoude willen aanraken.

23 Hij de hand van den blinde vastnemende, leidde hem buiten het dorp; en hem in de oogen spruwende, en zijne handen daarop gelegd hebbende, vraagde hem of hij iets zag ?

24 Hij, opziende, zeide : Ik zie de menschen als boomen wandelen.

25 Daarna legde hij nog eens de handen op zijne oogen; en hij begon te zien en werd zoodanig genezen, dat hij alle dingen klaarlijk zag.

26 En hij zond hem naar zijn huis, zeggende : Ga naar uw huis, en is 't dat gij in het dorp komt, zoo zeg het niemand.

27 Jezus ging met zijne discipelen vandaar naar de dorpen van Cesarea van Philippus, en onderweg stelde hij aan zijne discipelen deze vraag voor : Wie zeggen de menschen dat ik ben ?

28 Zij antwoordden hem : Eenigen zeggen dat gij Joannes de Dooper zijt; anderen zeggen Elias; en anderen, dat gij zijt gelijk een van de profeten.

29 Toen zeide hij tot hen : Maar gijlieden, wie zegt gij dat ik ben ? Petrus antwoordende, zeide tot hem : Gij zijt de Christus.

30 En hij gebood hun wel scherpelijk dat zij dit van hem aan niemand zouden zeggen.

31 Toen begon hij hen te leeren dat de Zoon des menschen veel moest lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, opperpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie dagen verrijzen.

32 Hij sprak hier openlijk van. Doch Petrus hem ter zijde leidende, begon hem te berispen.

33 Doch hij, zich omkeerende en zijne discipelen aanzijnde, bestrafte Petrus, zeggende: Ga weg achter mij, gij tegenstrijder! want gij hebt geen smaak in hetgeen God aangaat, maar alleen in menselijke dingen.

34 En als hij het volk met zijne discipelen te zamen geroepen had, zeide hij tot hen: Zoo iemand achter mij wil komen, dat hij zich zelve verloochene, en zijn kruis opneme, en mij volge.

35 Want zoo wie zijn leven wil behouden, die zal het verliezen; maar zoo wie zijn leven om mij en om het evangelie verliest, die zal het behouden.

36 En wat zal het eenen menschen baten dat hij de geheele wereld wint, indien hij zijne ziel verliest?

37 Of wat verwisseling zal een mensch voor zijne ziele geven?

38 Want zoo wie zich over mij en mijne woorden schamen zal tusschen dit overspelig en zondig geslacht, de Zoon des menschen zal zich ook over hem schamen, als hij met de heilige engelen zal komen in de glorie zijns Vaders.

39 Hij zeide hun ook: Ik zeg u voorwaar, dat eenigen zijn van degenen die hier staan, die den dood niet zullen smaken voordat

zij het rijk Gods met zijne kracht zullen hebben zien komen.

KAPITTEL IX.

ZES dagen daarna nam Jezus met zich Petrus, en Jacobus, en Joannes, en leidde hen ter zijde alleen op eenen hoogen berg. En in hunne tegenwoordigheid veranderde hij van gedaante.

2 Zijne kleederen werden blinkende en zeer wit gelijk sneeuw, zoodat ze geen volder ter wereld zoo wit zoude kunnen maken.

3 En hun verschenen Moyses en Elias, die met Jezus spraken.

4 Toen sprak Petrus aldus tot Jezus: Meester! 't is goed voor ons hier te zijn; laat ons hier drie tenten maken, eene voor u, eene voor Moyses, en eene voor Elias.

5 Want hij wist niet wat hij zeide; omdat zij zoo met vreeze bevangen waren.

6 En daar kwam eene wolk die hen overlommerde, en eene stem uit de wolk, zeggende: Dit is mijn welbeminde Zoon, hoort naar hem!

7 Doch haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer dan Jezus alleen met hen.

8 Als zij den berg afgingen, gebod hij hun dat zij aan niemand verhalen zouden hetgeen zij gezien hadden, totdat de Zoon des menschen van den dood zoude verrezen zijn.

9 En zij hielden de zaak bij zich zelve, onderzoekende wat dit te zeggen was: Als hij van den dood zoude verrezen zijn.

10 En zij vraagden hem: Wat zeggen dan de phariseën en de schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen?

11 Hij antwoordde en zeide hun: Elias zal wel eerst komen en alles herstellen; en gelijk er geschreven staat van den Zoon des menschen, hij zal veel lijden en vermaad worden. (*Isaias 53: 3.*)

12 Doch ik zeg u dat Elias nu al gekomen is (en zij hebben met hem geleefd gelijk zij gewild hebben) volgens dat er van hem geschreven staat.

13 Als hij bij zijne discipelen kwam, zag hij eene groote menigte omtrent hen, en eenige schriftgeleerden met hen twistredenen.

14 Zoo haast het volk Jezus zag, werden zij allen verbaasd en verslagen, en tot hem toeloopeude, groetten zij hem.

15 Toen vraagde hij hun: Waarover twist gij onder malkanderen?

16 Een uit den hoop nam het woord op, en zeide: Meester! ik heb mijnen zoon tot u gebracht, die met eenen stommen geest bezeten is;

17 dewelke, alwaar hij hem aangrijpt, hem nederwerpt; en hij schuimt, knerst met zijne tanden en verdroogt. Ik verzocht van uwe discipelen, dat zij hem uitjagen zouden, doch zij konden het niet doen.

18 Hij antwoordde hun, zeggende: O ongeloovig geslacht! hoelang zal ik nog bij u zijn? hoelang zal ik u verdragen? brengt hem hier bij mij.

19 Zij brachten hem daar. En zoo haast als hij hem zag, ontstelde zich de geest; en ter aarde vallende, wentelde hij zich al schuimende.

20 Jezus vraagde aan zijnen va-

der: Hoelang is 't geleden dat hem dit is aangekomen? Hij antwoordde: Van zijne kindsheid af;

21 en hij heeft hem menigmaal in het vuur en in het water geworpen, om hem te vernielen; maar is 't dat gij iets vermoogt, help ons toch en heb medelijden met ons.

22 Jezus antwoordde hem: Indien gij kunt gelooven, alles is mogelijk aan dengene die gelooft.

23 Terstond riep de vader van het kind en zeide met tranen: Ik geloof, Heere! kom mijne ongeloofigheid ter hulpe.

24 Als Jezus dan zag dat het volk toeliep, bestrafte hij den onzuiveren geest, en zeide tot hem: Gij doove en stomme geest! Ik gebied u dat gij van hem uitgaat en voortaan niet meer in hem komt.

25 En al schreeuwende, en hem geweldig herwaarts en derwaarts trekkende, ging hij van hem uit; en hij werd gelijk een doode, zoodat er velen zeiden: Hij is dood.

26 Maar Jezus hem bij de hand nemende, hief hem op, en hij stond recht.

27 Als hij nu in huis gegaan was, vraagden hem zijne discipelen in 't heimelijk: Waarom konden wij hem niet uitdrijven?

28 Hij antwoordde hun: Dit slach kan nergens door verjaagd worden, dan door bidden en vasten.

29 En vandaar reizende, trokken zij langs Galileën; en hij wilde niet dat het iemand wist.

30 Doch hij onderwees zijne discipelen, en zeide tot hen: De Zoon des menschen zal geleverd

worden in de handen der menschen, en zij zullen hem dooden; en gedood zijnde, zal hij ten derden dag verrijzen.

31 Maar zij verstonden dit niet, en zij vreesden hem daar naar te vragen.

32 Zij kwamen dan te Capharnaüm. En als zij te huis waren, vraagde hij hun : Wat hebt gilieden verhandeld onderweg ?

33 Zij zwegen stil; want zij hadden op den weg onder malkanderen getwist, wie van hen de meeste was.

34 En nederzittende, riep hij de twaalf en zeide tot hen : Zoo wie de eerste wil wezen, die zal de laatste en de dienaar van allen zijn.

35 En een klein kind nemende, stelde hij het in 't midden van hen, en hetzelfde omhelzende, zeide hij tot hen;

36 Al wie zulk een kind ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij; en al wie mij ontvangt, ontvangt niet mij, maar dengene die mij gezonden heeft.

37 Toen nam Joannes het woord en zeide : Meester! wij hebben iemand, die ons niet volgt, inuwen naam de duivelen zien uitjagen en wij hebben het hem verboden.

38 Maar Jezus zeide : Verbiidt hem dat niet; want niemand die eenig mirakel in mijnen naam doet, kan terstond kwalijk van mij spreken.

39 Want die tegen u niet is, die is met u.

40 En zoo wie u eenen beker water te drinken geeft in mijnen naam, omdat gij aan Christust toebehoort, ik zeg u voorwaar, hij

zal zijnen loon niet verliezen.

41 En zoo wie eenen van deze kleinen, die in mij gelooven, ergert, het ware beter voor hem dat hij met eenen molensteen aan zijnen hals gebonden, in de zee geworpen werd.

42 Indien ook uwe hand u ergert, kapt ze af; het is beter voor u, verminkt tot het leven in te gaan, dan twee handen hebbende, naar de hel te gaan in het onuitblusschelijk vuur,

43 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

44 En indien uw voet u ergert, kapt hem af; het is beter voor u, kreupel tot het eeuwig leven in te gaan dan twee voeten hebbende, in het onuitblusschelijk vuur der hel geworpen te worden,

45 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

46 En indien uw oog u ergert, trekt het uit; het is beter voor u, met een oog in het rijk Gods te gaan, dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden,

47 waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

48 Want zij zullen allen met vuur gezouten worden, gelijk alle slachtoffer met zout moet gezouten worden.

49 Het zout is wel goed; maar indien het zout krachteloos wordt, waarmede zult gij dat zouten ? Hebt zout in u, en behoudt den vrede onder malkanderen.

KAPITTEL X.

VANDAAR opgestaan zijnde, ging hij naar de palen van

Judeën over de Jordaän. En daar vergaderde wederom veel volk bij hem, die hij ook wederom volgens zijne gewoonte onderwees.

2 En de phariseën kwamen hem ondervragen : of het aan eenen man geoorloofd is zijne vrouw te verlaten ; en zij tenteerden hem.

3 Doch hij antwoordde hun, zeggende : Wat heeft Moyses u bevolen ?

4 Zij zeiden : Moyses heeft toegestaan eenen scheidbrief te schrijven, en haar te verlaten. (*Deuteron, 24 : 1.*)

5 Jezus antwoordde hun, en zeide : Het is geweest om de verhardheid uwer harten, dat hij u dit bevel heeft voorgeschreven.

6 maar van het begin der schepping heeft God hen man en vrouw gemaakt.

7 Daarom zal de mensch zijnen vader en zijne moeder verlaten en zijne vrouw bijblijven ;

8 en de twee zullen een vleesch wezen ; zoodat zij nu maar een vleesch zijn, en geen twee.

9 Dat dan de mensch niet scheidet, hetgeen God vereenigd heeft.

10 Te huis zijnde, ondervraagden hem zijne discipelen wederom over dezelfde zaak.

11 En hij zeide tot hen : Zoo wie zich van zijne vrouw scheidt en eene andere trouwt, die doet overspel met deze.

12 Zoo ook, indien eene vrouw haren man verlaat en met eenen anderen trouwt, die doet overspel.

13 Toen bracht men kleine kinderen tot hem, opdat hij die zoude aanraken ; maar de discipelen bestraften degenen die ze aanbrachten.

14 Jezus dit ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen : Laat de kinderkens bij mij komen, en belet ze niet ; want voor zoodanigen is het rijk Gods.

15 Ik zeg u voorwaar, zoo wie het rijk Gods niet aanneemt gelijk een klein kind, die zal er niet ingaan.

16 Hen dan omhelsd, en hun de handen opgelegd hebbende, zeggende hij hen.

17 Als hij zich nu op den weg begeven had, kwam er een aangelooopen, die, voor hem nederknielende, hem vraagde : Goede Meester ! wat moet ik doen om het eeuwig leven te verkrijgen ?

18 Jezus antwoordde hem : Wat noemt gij mij goed ? niemand is er goed, dan God alleen.

19 Gij weet de geboden : Doet geen overspel ; slaat niemand dood ; steelt niet ; geeft geene valsche getuigenis ; doet niemand te kort ; eert uwen vader en moeder. (*Exod. 20 : 13.*)

20 Hij antwoordde hem, zeggende : Meester ! al deze dingen heb ik van jongs af aan onderhouden.

21 Jezus hem aanziende, beminde hem, en zeide : Een ding ontbreekt u ; ga, verkoop al wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat in den hemel hebben, en kom alsdan, en volg mij.

22 Doch hij werd bedroefd door deze woorden, en ging droevig weg, want hij bezat groote goederen.

23 Jezus, rondom gezien hebbende, zeide tot zijne discipelen : Hoe moeilijk zal het zijn aan degenen die rijkdommen heb-

ben, in het rijk Gods te komen!

24 De discipelen waren verbaasd over zijne woorden; doch Jezus zeide hun nog eens: Lieve kinderen! hoe moeilijk is het voor degenen die op hunne rijkdommen betrouwen, in het rijk der hemelen te komen!

25 Het is lichter dat een kameel door het oog van eene naald gaat, dan dat een rijk mensch in het rijk Gods gaat.

26 Zij werden nog meer verwonderd, zeggende onder malkanderen: Wie kan er dan zalig worden?

27 Doch Jezus hen aanziende, zeide: Bij de menschen is dit onmogelijk, maar niet bij God; want bij God zijn alle dingen mogelijk.

28 Toen begon Petrus tot hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd.

29 Jezus antwoordde, zeggende: Voorwaar ik zeg ulieden: daar is niemand die zijn huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of kinderen, of land, om mij en om het evangelie zal verlaten hebben.

30 die niet honderdmaal zooveel zal ontvangen, zelfs in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en land, te zamen met vervolgelingen; en in de toekomstige eeuw het eeuwig leven.

31 Doch velen van de eersten, zullen de laatsten zijn, en velen van de laatsten de eersten.

32 Als zij nu op den weg waren en optrokken naar Jerusalem, ging Jezus hen voor; en zij waren verbaasd en volgden al vreeze- de. En de twaalf wederom bij

zich nemende, begon hij hun te zeggen wat hem al zoude overkomen.

33 Ziet, wij gaan opwaarts naar Jerusalem, en de Zoon des menschen zal overgeleverd worden aan de opperpriesters, schriftgeleerden, en ouderlingen; en zij zullen hem ter dood verwijzen en hem leveren aan de heidenen.

34 En die zullen hem bespotten, bespuwen geeselen, en dooden; en op den derden dag zal hij verrijzen.

35 Dan kwamen Jacobus en Joannes, de zonen van Zebedeus, tot hem, zeggende: Meester! wij wilden wel dat gij ons toestondt hetgeen wij te verzoeken hebben.

36 Hij antwoordde hun: Wat wilt gij dat ik u doe?

37 Vergun ons, zeiden zij, dat wij in uwe glorie mogen zitten, deene aan uwe rechterhand, en de andere aan uwe linkerhand.

38 Maar Jezus zeide tot hen: Gij weet niet wat gij vraagt. Kunt gij den kelk drinken dien ik drink, of gedoopt worden met het doopsel, met hetwelk ik gedoopt word?

39 Zij antwoordden hem: Ja wij. Doch Jezus zeide tot hen: Gij zult den kelk wel drinken, dien ik moet drinken; en gedoopt worden met het doopsel, met hetwelk ik moet gedoopt worden;

40 maar te zitten aan mijne rechterhand of linkerhand, staat mij niet toe u te geven, maar aan die, voor wie het bereid is.

41 De tien, dit gehoord hebbende, namen het zeer kwalijk van Jacobus en Joannes.

42 Doch Jezus riep ze, en zeide tot hen: Gij weet dat de prinsen,

die men ziet onder de volkeren, over hen heerschen, en dat hunne grooten macht over dezelven gebruiken.

43 Doch het zal onder ulieden zoo niet gaan; maar zoo wie de meeste onder u wil worden, die zal uw dienaar zijn.

44 En die onder ulieden de eerste wil wezen, zal de knecht van allen zijn.

45 Want zelfs de Zoon des menschen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en om zijn leven te geven tot verlossing van velen.

46 En zij kwamen te Jericho. En als hij met zijne discipelen en eene groote menigte volk van Jericho vertrok, zoo zat bij den weg en bedelde. Bartimeüs de blinde, zoon van Timeüs.

47 Deze, hoorende dat Jezus van Nazareth daar was, begon te roepen en te zeggen: Jezus, Davids Zoon, ontferm u mijner!

48 Doch velen bestraften hem opdat hij zwijgen zoude; maar hij riep nog veel meer: Davids Zoon, ontferm u mijner!

49 Jezus bleef alsdan staan en gebood dat men hem roepen zoude. En zij riepen den blinde, zeggende: Heb goeden moed, sta op, hij roept u.

50 Hij dan zijn opperkleed afwerpende, sprong op en kwam tot hem.

51 Jezus sprak hem aan, en zeide: Wat wilt gij dat ik u doe? De blinde antwoordde hem: Lieve Meester! dat ik zien mag.

52 Toen zeide Jezus tot hem: Ga, uw geloof heeft u genezen. En terstond werd hij ziende en volgde hem op den weg.

KAPITTEL XI.

ALS zij niet verre van Jerusaleem waren, omtrent Bethaniën, bij den berg van Oliveten, zond hij twee van zijne discipelen af,

2 en zeide tot hen: Gaat naar het dorp dat dar voor u ligt, en zoohaast gij daar zult binnenkomen, zult gij een veulen gebonden vinden, daar nog geen mensch opgezeten heeft; maakt het los en brengt het hier.

3 En zoo u iemand zegt: Waarom doet gij dat? zoo zegt: De Heer heeft het van noode. En terstond zal hij het laten volgen.

4 Zij gingen dan henen en vonden het veulen buiten voor de deur, op eenen tweeweg vastgebonden; en zij maakten het los.

5 Eenigen van degenen die daar stonden, vraagden hun: Waarom maakt gij het veulen los?

6 Zij antwoordden daarop gelijk Jezus hun bevolen had; en men liet hen gaan.

7 Zij brachten dan het veulen tot Jezus, en legden hunne kleederen daarop; en hij ging er opzitten.

8 Vele menschen dan spreidden hunne kleederen op den weg; anderen kaptengroene takken van de boomen en spreidden ze op den weg.

9 En zij riepen, zoo die voorgingen, als die volgden, zeggende: Hosanna!

10 Gebenedijd is hij, die daar komt in den naam des Heeren! Gebenedijd is het rijk van onzen vader David, 't welk nu aankomt! Hosanna in het allerhoogste!

11 Hij kwam dan te Jerusaleem

in den tempel, en nadat hij alles rondom gezien had, als het nu avond was, ging hij met de twaalf buiten, naar Bethaniën.

12 Als zij 's anderendaags van Bethaniën kwamen, zoo had hij honger;

13 en van verre eenen vijgeboom, die bladeren had, gezien hebbende, kwam hij er naar toe, of hij er ook wat op zoude vinden; doch als hij er bij kwam, vond hij niets dan bladeren: want het was de vijgentijd niet.

14 Hij sprak dan aldus tot dien boom: Dat er van nu af tot in der eeuwigheid, niemand eenige vrucht meer van u ete! En zijne discipelen hoorden dit.

15 Als zij te Jerusalem gekomen waren, ging hij in den tempel, en dreef er uit allen die verkochten en kochten in den tempel; en hij wierp omverre de tafelen der wisselaars en de zetels dergenen die duiven verkochten.

16 En hij liet niet toe dat iemand eenig vat door den tempel zoude dragen.

17 Hij leerde hen ook, zeggende: Staat er niet geschreven: Mijn huis zal het huis des gebeds genoemd worden bij alle volkeren! en gij hebt er eenen kuil van roovers van gemaakt. (*Isaias* 56: 7.)

18 De opperpriesters en schriftgeleerden, dit gehoord hebbende, onderzochten hoe zij hem zouden kunnen ter dood brengen: want zij vreesden hem, omdat al het volk zeer verwonderd was over zijne leering.

19 Als het avond geworden was, vertrok hij buiten de stad.

20 En 's morgens zagen zij in 't voorbijgaan dat de vijgeboom verdroogd was, van den wortel af.

21 Petrus, dit indachtig wordende, zeide tot hem: Zie, Meester! de vijgeboom, dien gij vervloekt hebt, is verdroogd.

22 Jezus, antwoordende, zeide hun: Hebt geloof in God.

23 Ik zeg u voorwaar, dat zoo wie tot dezen berg zal zeggen: Hef u op, en werp u in de zee; zonder in zijn hart te twifelen, maar geloovende dat hetgeen hij zegt geschieden zal, het zal hem geschieden.

24 Daarom zeg ik u: al wat gij in 't gebied zult verzoeken, geloof dat gij 't zult verkrijgen, en het zal u geworden.

25 Doch als gij staat om te bidden, indien gij iets hebt tegen iemand, zoo vergeeft het hem; opdat uw Vader die in de hemelen is, u ook uwe zonden vergeve.

26 Want indien gij niet vergeeft, zoo zal ook uw Vader die in de hemelen is, uwe zonden aan u niet vergeven.

27 Zij kwamen dan wederom te Jerusalem. En terwijl hij in den tempel wandelde, kwamen de opperpriesters, de schriftgeleerden en de ouderlingen bij hem.

28 en zij vraagden hem: Door wat macht doet gij deze dingen? en wie heeft u de macht gegeven om zulks te doen?

29 Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Ik zal u ook eene vraag voorstellen; en als gij mij die zult beantwoord hebben, dan zal ik u ook zeggen door wat macht ik deze dingen doe:

30 Het doopsel van Joannes, was dat van den hemel of van de menschen? antwoordt mij.

31 Doch zij dachten, en zeiden in zich zelven: Indien wij zeggen, van den hemel, zoo zal hij antwoorden: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?

32 En indien wij zeggen, van de menschen, zoo hebben wij het volk te vreezen: want zij hielden allen voor vast, dat Joannes waarlijk een propheet was.

33 Zij antwoordden dan aan Jezus: Wij weten het niet. En Jezus zeide tot hen: Ik zeg u dan ook niet door wat macht ik deze dingen doe.

KAPITTEL XII.

TOEN begon hij met gelijkenissen tot hen te spreken: Daar was een mensch die eenen wijngaard had geplant, en daar eene haag rondom geleid, en eene wijnpers daarin gegraven, en eenen toren opgebouwd; en denzelven aan landslieden verhuurd hebbende, reisde hij buitenslands.

2 En als het tijd was, zond hij eenen knecht tot de landslieden om van de vrucht des wijngaards van hen te ontvangen.

3 Doch zij grepen hem vast, sloegen hem, en zonden hem zonder vruchten henen.

4 Hij zond hun wederom eenen anderen knecht, welken zij in het hoofd kwetsten, en groote versmaadheid aandeden.

5 Hij zond wederom eenen anderen, dien zij ter dood brachten; en daarna vele anderen, van welken zij eenigen sloegen, en sommigen doodden,

6 Alzoo hij dan nog eenen eenigen zoon had, welken hij zeer beminde, zond hij dien ten laatste ook tot hen af, zeggende: Zij zullen immers mijnen zoon ontzien.

7 Maar de landslieden zeiden tot malkanderen: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem dooden, en zoo zal de erfenis aan ons zijn.

8 En hem vastgrijpende, doodden zij hem, en stieten hem buiten den wijngaard.

9 Wat zal dan de heer van dien wijngaard doen? Hij zal komen en die landslieden vernielen, en den wijngaard aan anderen besteden.

10 Hebt gij deze Schriftuurplaats nooit gelezen: De steen, dien de bouwmeesters verworpen hebben, is geworden tot eenen hoeksteen;

11 de Heer heeft dit gedaan, er het is wonderlijk in onze oogen? (*Psalms 117: 22.*)

12 Doch alzoo zij verstonden dat hij deze gelijkenis op hen zeide, zochten zij hem te vangen, maar zij vreesden het volk. En hem daarlatende, gingen zij weg.

13 En zij zonden eenigen van de phariseën en van de herodianen tot hem, om hem te vatten in zijne woorden.

14 Dezen dan aankomende, zeiden tot hem: Meester! wij weten dat gij oprecht zijt, en niemand ontziet; want gij let niet op het aanzicht der menschen, maar gij leert den weg Gods volgens de waarheid: is het geoorloofd den cijns aan den keizer te geven of niet?

15 Maar hij, kennende hunne

geveinsdheid, zeide tot hen: Wat kwelt gij mij? brengt mij hier eenen denaris, opdat ik hem bezie.

16 Zij brachten hem eenen. En hij vraagde hun: Wiens beeld en opschrift is dit? Des keizers, zeiden zij.

17 Toen antwoordde hun Jezus aldus: Geef dan aan den keizer wat den keizer toekomt, en aan God wat God toekomt. En zij stonden daarover verwonderd.

18 Toen kwamen bij hem de saduceën, welke zeggen dat er geene verrijzenis is, en zij stelden hem deze vraag voor:

19 Meester! Moyses heeft ons geschreven: Indien iemands broeder komt te sterven en eene vrouw zonder kinderen achterlaat, dat zijn broeder met deze vrouw moet trouwen, om eenen nakomeling te verwekken aan zijn broeder. (*Deut. 25: 5.*)

20 Daar waren dan zeven broeders, waarvan de eerste eene vrouw nam, en stierf zonder kinderen achter te laten.

21 Daarna trouwde de tweede met haar, en hij stierf ook zonder kinderen achter te laten; en de derde desgelijks.

22 En alzoo zijn zij alle zeven met haar getrouwd geweest, en zij hebben geene kinderen achtergelaten. Eindelijk, na hen allen, is ook de vrouw gestorven.

23 In de verrijzenis dan, als zij zullen verrezen zijn, wiens van dezen zal zij de vrouw zijn? want zij hebben haar alle zeven tot hunne vrouw gehad.

24 Doch Jezus antwoordde hun, zeggende: Zijt gij niet daarom in doliing, omdat gij de Schriftuur,

noch de kracht Gods verstaat?

25 Want als de dooden zullen verrezen zijn, zullen zij niet trouwen, noch getrouwd worden; maar zij zullen zijn gelijk de engelen in den hemel.

26 Wat nu belangt dat de dooden verrijzen, hebt gij nooit in het boek van Moyses gelezen, hoe God in den doornbosch aldus tot hem gesproken heeft: Ik ben de God van Abraham, de God van Isaac, en de God van Jacob? (*Exod. 3: 6.*)

27 Hij is geen God van dooden, maar van levenden. Gijlieden doolt dan zeer.

28 Toen kwam er een van de schriftgeleerden, die hen had hooren twistredenen, en ziende dat hij aan de saduceën wel geantwoord had, vraagde hij hem, welk gebod het eerste van allen was? 29 Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor toe, Israël! de Heer, uw God, is maar één God.

30 Gij zult den Heer, uwen God, liefhebben uit geheel uw hart, uit geheel uwe ziel, uit al uw verstand, en uit al uwe krachten. Dit is het eerste gebod. (*Deuter. 6: 4.*)

31 En het tweede, gelijk aan dit is: Gij zult uwen evennaaste liefhebben gelijk u zelven. Daar is geen ander gebod, grooter dan deze.

32 De schriftgeleerde zeide tot hem: Meester! gij hebt zeer wel de waarheid gezegd, dat er maar één God is, en geen ander buiten hem;

33 en dat hem te beminnen uit geheel zijn hart, uit al zijn verstand, uit geheel zijne ziel, en uit

al zijne krachten, en den even-naaste te beminnen gelijk zich zelve, meer is dan alle brand offers en slachtofferanden.

34 Jezus ziende dat hij wijselijk geantwoord had, zeide tot hem : Gij zijt niet verre van het rijk Gods.

35 Jezus dan, leerende in den tempel, zeide tot hen : Hoe zeggen de schriftgeleerden dat de Christus de Zoon van David is ?

36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd : De Heer heeft tot mijnen Heere gezegd : Zit aan mijne rechterhand, totdat ik uwe vijanden stelle tot eene voetbank uwer voeten. (*Psalm 109 : 1.*)

37 Aangezien dat David zelf hem Heere noemt, hoe is hij dan zijn zoon ? En het meeste deel van het volk hoorde hem geerne.

38 En hij zeide tot hen, al leerende : Wacht u van de schriftgeleerden, die geerne met lange tabbaarden wandelen en zoeken gegroet te worden op de markt;

39 en op de eerste zetels te zitten in de synagogen, en op de eerste plaatsen in de maaltijden;

40 die de huisgezinnen der weduwen inslokken, onder schijn van lang te bidden. Dezen zullen een zwaarder oordeel ontvangen.

41 En als Jezus recht over de offerkist zat, bezag hij hoe het volk geld daarin wierp; en vele rijke menschen wierpen veel daarin.

42 Daar kwam dan ook eene arme weduwe, die er twee kleine penningskens, dat is een oordje, inwierp.

43 En zijne discipelen bijeen-

roepende, zeide hij tol hen : Ik zeg u voorwaar, dat deze arme weduwe meer dan al de anderen in de offerkist geworpen heeft :

44 Want dezen hebben allen gegeven van hetgeen hun overschoot; maar zij heeft er ingeworpen van hetgeen waar zij zelve gebrek aan had; al wat zij had, hare geheele nooddrift.

KAPITTEL XIII.

ALS hij uit den tempel ging, zeide een van zijne discipelen tot hem : Meester ! zie eens, wat steenen en gebouwen !

2 Jezus antwoordde hem : Ziet gij wel al die groote gebouwen ? Zij zullen zoo verwoest worden, dat er niet een steen op den anderen zal blijven.

3 En als hij zat op den berg van Oliveten, recht tegenover den tempel, vraagden hem Petrus, Jacobus, Joannes en Andreas, in 't heimelijk :

4 Zeg ons wanneer dit zal geschieden, en wat het teeken zal zijn, als al deze dingen zullen beginnen volbracht te worden ?

5 Jezus antwoordende, begon hun te zeggen : Ziet toe, dat u niemand verleide.

6 Want daar zullen er velen komen onder mijnen naam, en zeggen : Ik ben het; en zij zullen er velen verleiden.

7 Als gij dan zult hooren van oorlogen en van geruchten van oorlogen, zoo schroomt niet : want deze dingen moeten geschieden; maar nog is 't het einde niet.

8 Want het eene volk zal tegen het andere opstaan, en het eene koninkrijk tegen het andere;

daar zal aardbeving en hongersnood zijn op verscheidene plaatsen. Dit zijn de beginselen der smarten.

9 Maar ziet wel toe voor u zelve; want zij zullen ■ aan de raden overleveren, en in de synagogen zult gij geslagen worden; en gij zult staan voor stadhouders en koningen, ter oorzake van mij, om hun getuigenis te geven.

10 Ook moet het evangelie eerst aan alle volkeren verkondigd worden.

11 Als zij ■ dan zullen leiden om over te leveren, zoo zigt te voren niet bekommerd wat gij zeggen zult; maar zegt hetgeen u op dezelfde uur zal ingegeven worden: want gij zijt het niet die spreekt, maar het is de Heilige Geest.

12 Doch de eene broeder zal den anderen ter dood leveren, en de vader zijnen zoon; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders en hun den dood aandoen.

13 En gij zult van alle menschen gehaat worden om mijnen naam: maar die tot het einde toe volhard zal hebben, zal zalig zijn.

14 Wanneer gij dan den gruwel der verwoesting zult zien staan daar hij niet staan moet (*Daniël* 9: 27.) (die het leest, dat hij het zie te verstaan), dat alsdan die in Judeën zijn, naar de bergen vluchten;

15 en die op het dak is, dat hij niet afkome in het huis, noch daar binnenga om iets uit zijn huis te nemen.

16 Ook die op het veld is, dat hij niet wederkeere om zijn kled te halen.

17 Doch wee die bevrucht zullen zijn, of kinderen zogen in die dagen.

18 Bidt ook dat dit niet voorvalle in den winter.

19 Want de verdrukking van die dagen zal zoodanig zijn, dat er nooit dergelijke geweest is, van het begin dat God de wereld geschapen heeft, tot nu toe, noch ook zijn zal.

20 En ten ware de Heere die dagen verkort hadde, daar zou niet een mensch behouden zijn geweest: maar om de uitverkorenen, die hij verkoren heeft, heeft hij die dagen verkort.

21 Indien iemand u alsdan zegt: Ziet, hier is de Christus; of daar is hij; geloof het niet.

22 Want daar zullen valsche christussen en valsche profeten opstaan, die teekenen en wonderheden zullen doen, om zelfs de uitverkorenen, indien het mogelijk ware, te verleiden.

23 Weest dan op uwe hoede ziet, ik heb u alles voorzegt!

24 Doch na de verdrukking in die dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven;

25 de sterren zullen van den hemel vallen; en de krachten, die in de hemelen zijn, zullen beroerd worden.

26 Dan zal men den Zoon des menschen zien komen op de wolken, met groote macht en glorie.

27 En dan zal hij zijne engelen zenden en zijne uitverkorenen vergaderen van de vier hoeken der wereld; van het uiterste der aarde, tot het opperste des hemels.

28 Leert dan eene gelijkenis

van den vijgeboom. Als nu zijne takken teer zijn en de bladeren uitbotten, zoo weet gij dat de zomer aanstaande is:

27 zoo ook, als gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet dat het aanstaande en voor de deur is.

30 Ik zeg u voorwaar, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen geschieden,

31 Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen niet voorbijgaan.

32 Doch van dien dag of van die uur, weet niemand, zelfs niet de engelen in den hemel, noch de Zoon; maar alleen de Vader.

33 Ziet toe; waakt en bidt, want gij weet niet wanneer het die tijd zijn zal.

34 Het is gelijk een mensch die buitenslands reizende, zijn huis aan zijne knechten gelaten heeft (gevende hun macht, elk tot zijn werk), en den deurwachter bevolen heeft te waken.

25 Waakt dan; want gij weet niet wanneer de heer des huizes komen zal; 's avonds laat, of 's middernachts, of met het hanengekraai, of in den morgenstond;

36 opdat hij, onvoorziens komende, u niet vinde slapen.

37 En hetgeen ik tot ulieden zeg, dat zeg ik tot een ieder: waakt.

KAPITTEL XIV.

NA twee dagen kwam het feest van paschen en van de ongedeesemde brooden; en de opperpriesters en schriftgeleerden onderzochten hoe zij hem met list zouden vangen en dooden.

■ Doch zij zeiden: Het mag niet

zijn op den feestdag; opdat er geen oproer onder het volk ontsta.

3 Als hij nu te Bethaniën in het huis van Simon den melaatsche was; terwijl hij aan tafel zat, zookwamereene voouw, die had eene albasten flesch met kostelijke zalf, gemaakt van onvervalschten nardus; en de flesch opengebroken hebbende, storte zij dit over zijn hoofd.

4 En daar waren er eenigen die dit bij zich zelven zeer kwalijk namen, en zeiden: Waartoe dient deze verk wisting van zalf?

5 Want deze zalf had boven de driehonderd denarissen kunnen verkocht en aan de armen gegeven worden. En zij waren zeer misnoegd tegen haar.

6 Maar Jezus zeide: Laat ze geworden; waarom valt gij haar moeilijk; zij heeft een goed werk aan mij gedaan.

7 Want gij hebt altijd arme menschen met u, en gij kunt hun goed doen als gij wilt; maar mij hebt gij niet altijd.

8 Zij heeft gedaan wat zij heeft gekunnen; zij is op voorbaat mijn lichaam komen zalven ter begrafenis.

9 Ik zeg u voorwaar: Overal, door geheel de wereld, alwaar dit evangelie zal gepredikt zijn geweest, zal ook wat deze gedaan heeft, tot haren lof verhaald worden.

10 Toen ging Judas Iscariotes, een van de twaalf, tot de opperpriesters, om Jezus aan hen over te leveren;

11 dewelken, als zij dit hoorden, verblijd waren en beloofden hem geld te geven. Hij zocht dan

hoe hij hem met eene bekwame gelegenheid zoude overleveren.

12 Op den eersten dag der onge-deesemde brooden, als men het paaschlam offerde, vraagden hem zijne discipelen : Waar wilt gij dat wij het paaschmaal voor u gaan bereid maken om het te eten ?

13 Hij zond dan twee van zijne discipelen en zeide tot hen : Gaat naar de stad en u zal ontmoeten een mensch, die eene kruik water draagt ; volgt hem.

14 En alwaar hij zal ingaan, zegt daar aan den heer van het huis : De Meester vraagt : Waar is de eetplaats, daar ik het paaschmaal met mijne discipelen mag eten ?

15 En hij zal u eene groote eetzaal toonen, die al gespreid is ; bereidt het ons aldaar.

16 Zijne discipelen gingen dan, en kwamen in de stad, en vonden het gelijk hij hun gezegd had, en zij bereidden het paaschmaal.

17 Als het nu avond geworden was, kwam hij met de twaalf.

18 En als zij ter tafel zaten en aten, zoo zeide Jezus : Ik zeg u voorwaar, dat een van ulieden, die met mij eet, mij verraden zal.

19 Zij begonnen bedroefd te worden, en hem een voor een te vragen : Ben ik het ?

20 Hij antwoordde hun : 't Is een van de twaalf, die met mij de hand in den schotel doopt.

21 Het is waar, de Zoon des menschen gaat henen gelijk van hem geschreven is ; maar wee dien mensch, door wien de Zoon des menschen zal verraden worden ! Het ware beter voor dien mensch, dat hij nooit geboren

ware geweest. (*Psalm 40 : 9.*)

22 En terwijl zij aten, Jezus het brood nemende en zegnende, heeft het gebroken en aan hen gegeven, zeggende : Neemt, dit is mijn lichaam.

23 En den beker genomen hebbende, heeft hij eene dankzegging gesproken, en dien aan hen gegeven ; en zij dronken daar allen uit.

24 En hij zeide tot hen : Dit is mijn bloed van het nieuw verbond, dat voor velen * zal vergoten worden.

25 Ik zeg u voorwaar, dat ik voortaan van dit gewas des wijngaards niet drinken zal, tot op dien dag, als ik het nieuw zal drinken in het rijk Gods.

26 En den lofzang gedaan hebbende, zijn zij gegaan naar den berg van Oliveten.

27 Toen zeide Jezus tot hen : Gij zult allen dezen nacht over mij geërgerd worden ; want daar staat geschreven : Ik zal den herder slaan en de schapen zullen verstrooid worden. (*Zach. 13 : 7.*)

28 Doch nadat ik zal verrezen zijn, zal ik u voorgaan naar Galileën.

29 Maar Petrus zeide tot hem : Al ware 't dat zij allen over u geërgerd werden, nochtans ik niet.

30 Jezus antwoordde hem : Ik zeg u voorwaar, dat gij heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, mij driemaal zult verloochenen.

31 Maar hij zeide noch meer : Al moest ik ook met u sterven, zoo

* *Gr. of* ; vergoten wordt.

zal ik u niet verloochenen! Desgeijks zeiden ook al de anderen.

32 Toen kwamen zij in eene hofstede, genoemd Gethsemani, en hij zeide tot zijne discipelen: Zit hier neder totdat ik zal gebeden hebben.

33 Hij nam dan Petrus, Jacobus en Joannes met zich, en begon benauwd te worden en zeer beangst.

34 Toen zeide hij tot hen: Mijne ziel is bedreefd tot den dood toe; wacht hier en waakt.

35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij t^{er} aarde neder; en hij bad, dat die uur, indien het mogelijk was, van hem mocht voorbijgaan.

36 en zeide: Abba, Vader, alle dingen zijn u mogelijk; neem dezen kelk van mij weg! nochtans, niet wat ik wil, maar wat gij wilt.

37 Toen kwam hij en vond hen slapen. En hij zeide tot Petrus: Simon, slaapt gij? hebt gij dan niet eene uur kunnen waken?

38 Waakt en bidt, opdat gij in geene bekoringen valt; de geest is wel gewillig, maar het vleesch is krank.

39 En hij ging wederom bidden, gebruikende dezelfde woorden.

40 En wederkeerende, vond hij ze wederom slapen: want hunne oogen waren bezwaard. En zij wisten niet wat zij hem zouden antwoorden.

41 Hij kwam dan voor de derde maal, en zeide tot hen: Slaapt nu en rust. Het is genoeg; de uur is gekomen. Ziet, de Zoon des menschen gaat geleverd worden in de handen der zondaren.

42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die mij verraaft, is hierbij.

43 En terwijl hij nog sprak, kwam Judas Iscariotes, een van de twaalf, daar aan, en veel volk met hem, met zwaarden en stokken, vanwege de opperpriesters, de schriftgeleerden en de ouderlingen.

44 Nu, de verrader had hun een teeken gegeven, zeggende: Denwelken ik kussen zal, die is het; neemt hem vast en leidt hem voorzichtiglijk weg.

45 En zoohaast als hij daar kwam, ging hij tot hem, en zeide: Wees gegroet, Meester! en hij kuste hem.

46 Terstond sloegen zij de handen aan hem en namen hem gevangen.

47 Doch een van degenen die er tegenwoordig waren, het zwaard uittrekkende, sloeg den knecht van den oppersten priester en kapte hem een oor af.

48 Doch Jezus sprak hen aldus aan: Gij komt hier gelijk tot eenen moordenaar, met zwaarden en stokken, om mij te vangen.

49 Ik was dagelijks bij u, leerende in den tempel, en gij hebt mij niet vastgenomen; maar het is opdat de Schriftuur volbracht worde.

50 Toen verlieten hem zijne discipelen en vluchtten allen weg.

51 Doch zeker jongeling, hebbende maar een linnen kleed over zijn naakt lichaam, kwam hem gevolgd; en zij grepen dien aan.

52 Maar hij het linnen kleed verlatende, is naakt van hen weggevlucht.

53 Zij leidden dan Jezus naar den oppersten priester, daar al de priesters, de schriftgeleerden

en de ouderlingen vergaderd waren.

54 En Petrus volgde hem van verre, tot binnen het voorhof van den oppersten priester, en hij ging zich met de dienaars bij het vuur zetten te warmen,

55 Nu, de opperpriesters en de geheele raad zochten eenige getuigenis tegen Jezus, om hem ter dood te brengen; doch zij vonden geene;

56 want velen gaven valsche getuigenissen tegen hem; maar hunne getuigenissen waren niet genoegzaam.

57 Daar stonden dan eenigen op, en getuigden valschelijk tegen hem, zeggende:

58 Wij hebben hem hooren zeggen: Ik zal den tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en binnen drie dagen eenen anderen, met geene handen gemaakt, opbouwen.

59 Doch de getuigenis van dezen, was ook niet genoegzaam.

60 De opperste priester dan, in het midden opstaande, ondervraagde Jezus, zeggende: Antwoordt gij niets op hetgeen dezen tegen u getuigen?

61 Maar hij zweeg stil en antwoordde niet met al. De opperste priester ondervraagde hem wederom, en zeide tot hem: Zijt gij de Christus, de Zoon van God gebenedijd?

62 Jezus antwoordde hem: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des menschen eens zien zitten aan de rechterhand van de kracht Gods, en zien komen op de wolken des hemels.

63 Toen scheurde de opperste priester zijne kleederen, zeg-

gende: Wat hebben wij nog getuigen van noode?

64 Gij zelven hebt de blasphemie gehoord. Wat dunkt ulieden? En zij veroordeelden hem allen, dat hij den dood schuldig was.

65 Toen begonnen hem sommigen te hespuwen, zijn aanzicht te overdekken en met vuisten te slaan, zeggende: Propheteer! En de dienaars gaven hem kaakslagen.

66 Terwijl nu Petrus beneden in de voorzaal was, kwam er eene van de dienstmaagden van den oppersten priester;

67 en ziende Petrus zich warmen, bezag zij hem, en zeide: Gij waart ook met Jezus van Nazareth.

68 Maar hij loochende het, zeggende: Ik ken hem niet, en ik weet niet wat gij zegt. En toen hij buiten voor de voorzaal ging, kraaide de haan.

69 En wederom eene dienstmaagd hem ziende, begon te zeggen tot degenen die er omtrent stonden: Deze is ook een van dat volk.

70 Maar hij loochende het nog eens. En een weinig daarna zeiden die daar stonden wederom tot Petrus: Zekerlijk! gij zijt van dat volk; want gij zijt ook een Galileër.

71 Toen begon hij te vloeken en te zweeren: Ik ken dien man niet, waar gij van spreekt.

72 En terstond kraaide de haan voor de tweede maal; en Petrus werd het woord indachtig, dat Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal

verloochenen. En hij begon te weenen.

KAPITTEL XV.

ZOOHAAST de morgenstond aangekomen was, hielden de opperpriesters raad, met de ouderlingen, de schriftgeleerden en den ganschen raad; en Jezus gebonden hebbende, leidden zij hem weg en leverden hem over aan Pilatus.

2 Pilatus ondervraagde hem: Zijt gij de Koning der Joden? Hij antwoordde hem: Gij zegt het.

3 Doch de opperpriesters beschuldigden hem van vele dingen.

4 Pilatus ondervraagde hem dan wederom en zeide: Antwoordt gij niet? zie eens hoe vele dingen zij tegen u getuigen!

5 Doch Jezus heeft verder niets meer geantwoord; zoodat Pilatus verwonderd was.

6 Maar hij was gewoon hun op den hoogsten feestdag eenen gevangene, dien zij begeerden, los te laten.

7 Daar was dan een, genoemd Barabbas, die met eenige muitmakers gevangen was, en die in het oproer eenen doodslag gedaan had.

8 Als dan het volk opgekomen was, begonnen zij te verzoeken hetgeen hij voor hen altijd gewoon was te doen.

9 Pilatus antwoordde hun, zeggende: Wilt gij dat ik u den Koning der Joden loslate?

10 Want hij wist wel dat de opperpriesters hem uit nijdigheid overgeleverd hadden.

11 Maar de opperpriesters maakten het volk op, dat hij hun

liever Barabbas zou loslaten.

12 Doch Pilatus sprak hun wederom aldus aan: Wat wilt gij dan dat ik doen zal met den Koning der Joden?

13 Zij riepen wederom: Kruis hem!

14 Pilatus zeide tot hen: Wat kwaad heeft hij toch gedaan? Maar zij riepen nog sterker: Kruis hem;

15 Pilatus dan, willende voldoen het volk, liet hun Barabbas los; en Jezus, nadat hij gegeeseld was, gaf hij over om gekruist te worden.

16 Dan leidden hem de soldaten in de voorzaal van het rechthuis, en riepen de gansche bende te zamen.

17 En zij deden hem eenen purperen mantel aan; en eene kroon van doornen vlechtende, stelden zij hem die op;

18 en begonnen hem aldus te groeten: Wees gegroet, Koning der Joden!

19 Ook sloegen zij op zijn hoofd met eenen rietstok, bespogen hem, aanbaden hem al knielende.

20 En nadat zij hem bespot hadden, trokken zij hem den purperen mantel af, deden hem zijne kleederen aan en leidden hem uit, om hem te kruisen.

21 En zij dwongen zekeren Simon van Cyrenen, die daar voorbijging en van het land kwam, zijnde de vader van Alexander en Rufus, zijn kruis te dragen.

22 Zij leidden hem dan tot op de plaats Golgotha, dat is te zeggen, de plaats der doodshoofden;

23 en gaven hem wijn te drinken, met myrrhe gemengd; maar hij nam het niet.

24 En als zij hem gekruist hadden, deelden zij zijne kleederen, werpende het lot, wat elk daarvan zou hebben.

25 Doch het was de derde uur als zij hem kruisten.

26 En de oorzaak van zijne verwijzing was aldus geschreven : **DE KONING DER JODEN.**

27 Zij kruisten ook met hem twee moordenaars, eenen aan zijne rechter- en eenen aan zijne linkerzijde,

28 alsdan is de Schrifteur volbracht, welke zegt : En hij is onder de kwaaddoeners gerekend. (*Isaias 53: 12.*)

29 En die voorbijgingen blasphemeerden tegen hem, schudde hunne hoofden, en zeggende : Welaan! gij, die den tempel Gods afbreekt, en in drie dagen wederom opbouwt;

30 verlos u zelven, en kom af van het kruis.

31 Desgelijks bespotten hem ook de opperpriesters, met de schriftgeleerden, onder malkanderen zeggende : Anderen heeft hij verlost, en zich zelven kan hij niet verlossen;

32 dat die Christus, die Koning van Israël, nu afkome van het kruis, opdat wij het zien en gelooven. En die met hem gekruist waren, beschimpten hem ook.

33 Als 't de zesde uur geworden was, ontstond er eene duisternis over geheel het aardrijk, tot de negende uur toe.

34 En op de negende uur riep Jezus met luider stemme, zeggende : *Eloi, Eloi! lamma sabachthani?* dat is, mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten!

35 Eenigen van de omstanders dit hoorende, zeiden : Ziet, hij roept Elias.

36 Toen liep er een en ging eene sponse met azijn vullen, en die op eenen rietstok stekende, gaf hij hem te drinken, zeggende : Wacht, laat ons zien of Elias komen zal om hem af te helpen.

37 Doch Jezus, met luider stemme geroepen hebbende, gaf zijnen geest.

38 En de gordijn des tempels scheurde in twee stukken, van boven tot beneden.

39 De honderdste-man die recht over hem stond, ziende dat hij aldus roepende den geest gegeven had, zeide : Waarlijk, deze mensch was Gods Zoon?

40 Daar waren ook vrouwen die dit van verre aanschouwden; onder dewelke was Maria Magdalena, Maria, de Moeder van Jacobus den mindere, en van Joseph, en Salome;

41 welke ook, als hij in Galileëen was, hem volgden en dienden; en vele anderen, die te zamen met hem naar Jerusalem opgetrokken waren.

42 En als 't nu avond geworden was (want het was de dag der voorbereiding, die voor den sabbat-dag komt).

43 kwam Joseph, die van Arimathea was, een aanzienlijk raadsheer, die ook het rijk Gods was verwachtende; en stoutelijk tot Pilatus gaande, verzocht hij het lichaam van Jezus.

44 Doch Pilatus was verwonderd dat hij alreeds zoude gestorven zijn; en den kapitein ontboden hebbende, vraagde hij hem of hij al dood was

45 Als hij zulks van den kapi-
tein verstaan had, gaf hij het
lichaam aan Joseph.

46 Joseph, een linnen kleed ge-
kocht hebbende, deed hem af,
wond hem in den doek en legde
hem in een graf, hetwelk uit
eene steenrots gekapt was; en
hij wentelde eenen steen tegen
den ingang van het graf.

47 Doch Maria Magdalena en
Maria, de moeder van Joseph,
letten toe, waar hij gelegd werd.

KAPITTEL XVI.

ALS de sabbat-dag voorbij
was, hebben Maria Magda-
lena, Maria, de moeder van Ja-
cobus, en Salome, welriekende
kruiden gekocht, om Jezus te
komen balsemen.

2 En zeer vroeg op den eersten
dag der week, kwamen zij tot het
graf, met den zonnenopgang;

3 en zeiden tot malkanderen :
Wie zal ons den steen van den
ingang van het graf afwentelen ?

4 Maar opziende, zagen zij dat
de steen afgewenteld was; want
hij was zeer groot.

5 En in het graf gaande, zagen
zij eenen jongeling ter rechter-
zijde zitten, gekleed met een
lang wit kleed; en zij werden
zeer verbaasd.

6 Maar hij zeide tot haar : Ver-
schrikt niet; gij zoekt Jezus van
Nazareth, die gekruist is; hij is
verrezen, hij is hier niet; ziet
hier de plaats waar zij hem ge-
legd hadden.

7 Gaat, zegt aan zijne discipe-
len, en aan Petrus, dat hij u
voorgaat naar Galileë; daar
zult gij hem zien, gelijk hij u ge-
zegd heeft.

8 Zij, uitgegaan zijnde, vlucht-
ten van het graf, want zij waren
met schroom en vreeze bevan-
gen; en zij zeiden niemand iets,
zoodanig waren zij verschrikt.

9 Doch als Jezus verrezen was,
's morgens op den eersten dag
van de week, is hij eerst versche-
nen aan Maria Magdalena, uit
dewelke hij zeven duivelen ge-
jaagd had.

10 Deze ging het boodschappen
aan degenen die met hem ge-
weest waren, die nu treurden
en weenden.

11 Doch, hoorende zeggen dat
hij leefde, en dat hij van haar ge-
zien was, geloofden zij het niet.

12 Daarna verscheen hij in eene
andere gedaante aan twee van
hen, als zij wandelden om te
gaan naar een landhuis.

13 Dewelken het ook aan de an-
deren gingen boodschappen;
maar zij geloofden hen ook niet.

14 Ten laatste verscheen hij aan
de elf, terwijl zij aan tafel zaten,
en hij verweet hun hunne onge-
loovigheid en de hardigheid van
hun hart; omdat zij aan degenen
die hem verrezen gezien hadden,
geen geloof hadden gegeven.

15 Hij zeide ook tot hen : Gaat
door de geheele wereld; predikt
het evangelie aan al de schepsel-
len.

16 Die gelooven zal en gedoopt
zal zijn, die zal zalig worden;
maar die niet zal geloofd hebben,
die zal verdoemd worden.

17 En deze teekenen zullen vol-
gen degenen die gelooven : zij
zullen in mijnen naam de duivel-
len uitjagen; zij zullen nieuwe
talen spreken;

18 zij zullen serpente opne-

men; en indien zij iets doodelijks mochten gedronken hebben, het zal hun niet schaden; zij zullen de handen leggen op de zieken, en die zullen gezond worden.

19 Als nu de Heer Jezus met hen gesproken had, is hij opge-

nomen ten hemel, en hij zit aan de rechterhand Gods.

20 Doch zij, wegreizende, predikten overal; en de Heer werkte mede en bevestigde hunne woorden door de mirakelen die er op volgden.

HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS

VOLGENS DE BESCHRIJVING VAN

L U C A S

KAPITTEL I.

ANGEZIEN er velen onder-nomen hebben een verhaal van die dingen op te stellen, dewelke onder ons met volle zekerheid gebeurd zijn,

2 gelijk degenen, die het van het begin af zelven gezien hebben en bedienaars des woords geweest zijn, ons hebben overgeleverd;

3 zoo heeft het mij ook goed gedacht, nadat ik alles van voren af naarstiglijk achterhaald had, hetzelfde aan u, allervroomste Theophilus! vervolgen te schrijven.

4 Opdat gij overtuigd moogt zijn van de waarheid der dingen, waar gij van onderwezen zijt.

5 Daar was ten tijde van Herodes, koning van Judeën, zeker priester met name Zacharias, van de beurte van Abia, en zijne huisvrouw was van de dochteren van Aaron, en haar naam Elisabeth.

6 Zij waren beide rechtvaardig voor God, wandelende onberispelijk in al de geboden en bevelen des Heeren.

7 Maar zij hadden geen zoon, omdat Elisabeth onvruchtbaar was, en dat zij beide verre op hunne dagen gekomen waren.

8 Het geschiedde dan, als hij het priesterlijk ambt, volgens zijne beurte, voor God bediende,

9 dat, naar het gewone gebruik der priesteren, het lot op hem viel, om in den tempel des Heeren de reukofferande te gaan doen.

10 Al de menigte des volks was buiten, bezig met bidden, ter ure van de reukofferande.

11 Doch hem verscheen een engel des Heeren, staande ter rechterzijde van den altaar des reukoffers.

12 Zacharias dit ziende, werd ontsteld en met eene groote vreeze bevangen.

13 Maar de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharias! want uw gebed is verhoord; en uwe huis-

vrouw Elisabeth zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam Joannes noemen.

14 Hij zal u tot blijdschap en vreugd wezen; en velen zullen zich in zijne geboorte verblijden.

15 Want hij zal groot zijn voor den Heere; wijn of sterken drank zal hij niet drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van het lichaam zijner moeder af.

16 Hij zal velen van de kinderen van Israël tot den Heere, hunnen God, bekeeren.

17 En hij zal voor hem gaan in den geest en de kracht van Elias, om de harten van de vaders te keeren tot de kinderen, en de ongeloovigen tot de wijsheid der rechtvaardigen, om voor den Heere een volmaakt volk bereid te maken.

18 Zacharias zeide tot den engel: Waaruit zal ik dat weten; want ik ben oud, en mijne huisvrouw is verre op hare dagen gekomen?

19 Doch de engel gaf hem voor antwoord: Ik ben Gabriël, die sta voor God, en ik ben afgezonden om tot u te spreken en u deze blijde boodschap te verkondigen.

20 En zie, gij zult stom zijn en niet kunnen spreken, tot den dag toe dat deze dingen geschieden zullen; omdat gij mijne woorden niet geloofd hebt, die op hunnen tijd volbracht zullen worden.

21 Ondertusschen bleef het volk naar Zacharias wachten, en zij waren verwonderd dat hij zoo lang in den tempel vertoefde.

22 Maar uitgekomen zijnde, kon hij tot hen niet spreken; en zij merkten dat hij een visioen in

den tempel gezien had, volgens dat hij hun met teekenen was aanwijzende; en hij bleef stom.

23 Als nu de dagen zijner bediening omwaren, ging hij naar zijn huis.

24 En na deze dagen werd Elisabeth, zijne huisvrouw, bevrucht, en zij hield zich vijf maanden verborgen, zeggende:

25 Aldus heeft de Heer mij gedaan, in dezen tijd, wanneer hij heeft neergezien, om mijne versmaadheid onder de menschen weg te nemen.

26 En in de zesde maand is de engel Gabriël van God afgezonden in eene stad van Galileën, met name Nazareth,

27 tot eene maagd, die ten huwelijk gegeven was aan zekeren man, genoemd Joseph, uit het geslacht van David; en de naam van de maagd was Maria.

28 En de engel bij haar binnengekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij * vol van gratie! de Heer is met u! gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen.

29 Zij, dit hoorende, werd ontsteld over zijne woorden, en zij dacht wat dit voor eene groetenis mocht wezen.

30 Doch de engel zeide tot haar: Vrees niet, Maria! want hij hebt genade bij God gevonden.

31 Zie, gij zult bevrucht worden en eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam JEZUS noemen.

32 Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden; en God de Heer zal hem den troon van zijnen vader David geven;

* Gr. begenadigde!

33 en hij zal over het huis van Jacob Koning zijn in der eeuwigheid, en zijn rijk zal geen einde hebben.

34 Toen zeide Maria tot den engel : Hoe zal dit gebeuren, vermits ik geen man beken ?

35 En de engel gaf haar voor antwoord : De Heilige Geest zal over u aldalen, en de kracht van den Allerhoogste zal u overflommen ; daarom zal ook het Heilige dat uit u zal geboren worden, genoemd worden de Zoon Gods.

36 En zie, Elisabeth, uwe nicht, is ook zelve in haren ouderdom bevrucht geworden van eenen zoon, en dit is de zesde maand van haar, die onvruchtbaar genoemd werd.

37 Want bij God zal er niets onmogelijk zijn.

38 Toen zeide Maria : Zie hier de dienstmaagd des Heeren ; dat mij geschiede naar uw woord. En de engel is van haar vertrokken.

39 In die zelfde dagen begaf zich Maria op de reize meiterhaast naar het gebergte, in eene stad van Juda ;

40 en binnengekomen zijnde in het huis van Zacharias, groette zij Elisabeth.

41 En het geschiedde, zoohaast Elisabeth de groetenis van Maria hoorde, dat het kind in haar lichaam opsprong ; en Elisabeth werd vervuld met den Heiligen Geest.

42 En zij riep met luider stemme, zeggende : Gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams !

43 Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt ?

44 Want zie, zoohaast als de stem uwer groetenis in mijne ooren klonk, sprong mijn kind van blijdschap op in mijn lichaam.

45 Zalig zijt gij, die geloofd hebt ; want hetgeen u van den Heer gezegd is, zal volbracht worden.

46 Toen zeide Maria : Mijne ziel verheft grootelijks den Heer ;

47 en mijn geest is verheugd in God, mijnen Zaligmaker ;

48 omdat hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien ; want zie, van nu af zullen alle geslachten mij gelukkig noemen.

49 Want hij heeft mij groote dingen gedaan, die almogend is ; en heilig is zijn naam.

50 Zijne barmhartigheid komt van geslacht tot geslacht over degenen die hem vreezen.

51 Hij heeft de kracht van zijnen arm uitgewerkt ; hij heeft ze verstrooid, die hoogmoedig waren in de gedachten hun harten.

52 Hij heeft de machtigen van den troon afgetrokken, en de nederigen heeft hij verheven.

53 De hongerigen heeft hij met goederen vervuld, en de rijken ijdel weggezonden.

54 Hij heeft Israël, zijnen dienaar, opgenomen, indachtig wende zijner barmhartigheid.

55 Gelijk hij aan onze vaders had toegezegd, aan Abraham en aan zijne nakomelingen tot in der eeuwigheid.

56 Doch Maria bleef bij haar ontrent drie maanden, en keerde weder naar haar huis.

57 Ondertusschen werd de tijd vervuld dat Elisabeth zou baren, en zij baarde eenen zoon.

58 Hare geburen en magen, gehoord hebbende dat de Heer zijne barmhartigheid over haar verheerlijkt had, waren met haar verblijd.

59 En op den achtsten dag kwamen zij het kind besnijden, en noemden het Zacharias, volgens den naam van zijnen vader.

60 Doch de moeder nam het woord, en zeide : Geenszins ; maar hij zal Joannes genoemd worden.

61 Zij zeiden tot haar : Daar is niemand onder uwe maagschap die zoo genoemd wordt.

62 Zij wisten dan toe aan zijnen vader, hoe hij hem wilde genoemd hebben.

63 Dewelke een tafelboekken geëischt hebbende, daarop schreef : Joannes is zijn naam. En zij stonden allen verwonderd.

64 Terstond werd zijn mond geopend en zijne tong losgemaakt, en hijsprak, God lovende.

65 En daar kwam eene vrees over allen die daar omtrent woonden, en al deze dingen werden verbreid door geheel het gebergte van Judeën.

66 Allen die het hoorden, bewaarden het in hun hart en zeiden : Wie meent gij dat dit kind zal wezen ? Want de hand des Heeren was met hem.

67 En Zacharias, zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en hij propheteerde, zeggende :

68 Gebenedijd zij de Heer, God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlost heeft,

69 en ons opgewekt heeft eenen machtigen Zaligmaker, in het

huis van David, zijnen dienaar ; 70 gelijk hij had toegezegd door den mond van zijne heilige profeten, die er van alle tijden geweest zijn.

71 Dat hij ons zoude verlossen van onze vijanden, en uit de handen van allen die ons haten ;

72 om barmhartigheid te doen aan onze voorouders en zijn heilig verbond gedachtig te zijn ;

73 volgens den eed, dien hij gezworen had aan onzen vader Abraham, van ons te vergunnen,

74 dat wij, verlost zijnde uit de handen onzer vijanden, hem zouden dienen zonder vrees,

75 in heiligheid en rechtvaardigheid voor zijn aanschijn, al de dagen van ons leven.

76 En gij, o kind ! zult een profeet van den Allerhoogste genoemd worden ; want gij zult voor het aanschijn des Heeren gaan, om zijne wegen te bereiden ;

77 om aan zijn volk te geven de kennis der zaligheid, tot vergiffenis hunner zonden,

78 door de innerlijke barmhartigheid van onzen God, waardoor hij ons bezocht heeft, die opgaande zon van hierboven ;

79 om te verlichten degenen die in de duisternis en in de schaduwe des doods zitten, en om onze voeten te bestieren in den weg van vrede.

80 Doch het kind groeide op en werd versterkt in den geest ; en hij was in de woestijn tot den dag van zijne vertooning aan Israël.

KAPITTEL II.

EN 't gebeurde op denzelfden tijd, dat er een gebod uitging

van keizer Augustus dat men geheel de wereld zoude opschrijven.

2 Deze eerste opschrijving is geschied als Quirinus stadhouder van Syriën was.

3 En ieder ging om zich aan te geven, elk in zijne eigene stad.

4 Toen trok Joseph ook op van Galileën, uit de stad Nazareth, naar Judeën, tot de stad van David, die Bethlehem genoemd wordt; omdat hij was van het huis en geslacht van David,

5 om zich aan te geven met Maria zijne bruid, die bevrucht was.

6 En 't geschiedde dat, terwijl zij daar waren, de dagen vervuld werden dat zij baren zou.

7 En zij baarde haren eerstgeboren zoon, wond hem in doeken en legde hem neder in eene kribbe; omdat er voor hen geene plaats was in de herberg.

8 In die zelfde landstreek waren herders wakende, en de nachtwacht houdende over hunne kudde.

9 En ziet, daar stond een engel des Heeren bij hen, en hen omringde een goddelijk licht; waardoor zij ten uiterste bevreesd waren.

10 Doch de engel zeide tot hen: Vreest niet; want ziet, ik breng u eene blijde boodschap, die tot groote vreugd zal zijn voor al het volk;

11 want heden is u in de stad van David geboren de Zaligma-ker, die Christus de Heer is.

12 En dit zal u tot een teeken zijn: gij zult een kindeken vinden in doeken gewonden, liggende in eene kribbe.

13 En schielijk kwam er bij den engel eene menigte van het hemelsch heir, God lovende, en zeggende:

14 Glorie zij aan God in 't allerhoogste, en op de aarde vrede aan de menschen van goeden wil!

15 En als de engelen van hen vertrokken waren naar den hemel, zeiden de herders tot elkanderen: Laat ons henengaan naar Bethlehem en zien de zaak die daar geschied is, dewelke de Heer ons heeft bekend gemaakt.

16 Zij zijn metterhaast gekomen, en zij vonden Maria en Joseph, en het kindeken liggen in eene kribbe.

17 Dit ziende, werden zij overtuigd van hetgeen hun wegens dit kind gezegd was.

18 En allen die het hoorden, waren verwonderd over hetgeen hun door de herders verteld werd.

19 Doch Maria bewaarde al deze dingen, dezelve overleggende in haar hart.

20 De herders keerden weder, God lof en glorie gevende, over al de dingen die zij gehoord en gezien hadden, volgens hetgeen hun was gezegd geweest.

21 De achtste dag gekomen zijnde, wanneer het kind moest besneden worden, zoo werd zijn naam JEZUS genoemd; welke naam hem gegeven was vanden engel, eer hij in het lichaam was ontvangen.

22 En nadat vervuld waren de dagen van hare zuivering, volgens de wet van Moyses, brachten zij hem naar Jerusalem om hem op te dragen aan den Heere.

23 Volgens dat er geschreven

staat in de wet des Heeren : Dat alle eerstgeboorling van het mannelijk geslacht den Heere zal toegeheiligd worden ;

24 en om te geven de offerande, volgens hetgeen in de wet gezegd wordt, een paar tortelduiven of twee jonge duiven.

25 Daar was een man te Jerusaleem, met name Simeon, die een rechtvaardig en godvreezend man was, verwachtende de vertroosting van Israël, en de Heilige Geest was in hem.

26 Hij had eene openbaring van den Heiligen Geest ontvangen, dat hij den dood niet smaken zou voordat hij eerst den Gezalfde des Heeren zou gezien hebben.

27 Hij kwam dan door den Geest in den tempel, en als de ouders hun kind Jezus binnenbrachten, om voor hem te doen naar de gewoonte van de wet,

28 zoo nam hij het in zijne armen en loofde God, en zeide :

29 Nu zult gij, Heere! uwen dienaar volgens uw woord laten gaan in vrede ;

30 want mijne oogen hebben gezien uwen Zaligmaker,

31 denwelken gij bereid hebt ten aanzien van alle volkeren ;

32 om te zijn een licht tot verlichting der heidenen en tot glorie van uw volk van Israël.

33 Zijn vader en zijne moeder waren verwonderd over hetgeen van hem gezegd werd ;

34 en Simeon zegende hem, en zeide tot Maria zijne moeder : Zie, deze is gesteld tot val en oprichting van velen in Israël, en tot een teeken hetwelk zal tegengesproken worden,

35 (Ja ook zal het zwaard door uwe ziel zelve gaan) opdat de gedachten van vele harten zouden ontdekt worden.

36 Daar was ook eene propheetesse, Anna, de dochter van Phanuël, uit het geslacht van Aser ; deze was verre op hare dagen gekomen, en zij had zeven jaren na haren maagdom met haren man geleefd.

37 En was nu weduwe geweest tot haar vier en tachtigste jaar toe, God dienende nacht en dag met vasten en bidden.

38 Deze dan terzelfder ure bijkomende loofde ook den Heere, en sprak van hem aan allen die de verlossing van Israël verwachtten.

39 Als zij nu alles naar de wet des Heeren volbracht hadden, keerden zij weder naar Galileë, in hunne stad Nazareth.

40 En het kind wies op en werd versterkt, vervuld zijnde met wijsheid ; en de gratie Gods was in hem.

41 Zijne ouders gingen alle jaren naar Jerusalem op het hoogtijd van paschen.

42 Als hij dan twaalf jaren oud geworden was, zijn zij volgens de gewoonte van het hoogtijd, opgetrokken naar Jerusalem ;

43 en als zij wederkeerden, nadat de dagen geëindigd waren, zoo bleef het kind Jezus te Jerusalem, zonder dat het zijne ouders wisten.

44 Doch zij, meenende dat hij bij het gezelschap was, reisden eenen dag voort, en zochten hem onder hunne maagschappen onder hunne kennissen.

45 Maar hem niet vindende,

keerden zij weder naar Jerusaleem om hem te zoeken.

46 En 't gebeurde na drie dagen, dat zij hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leeraren, hen hoorende en ondervragende.

47 Doch allen die hem hoorden, stonden versteld over zijne wijsheid en zijne antwoorden.

48 Als zij dit zagen, stonden zij verwonderd, en zijne moeder zeide tot hem : Zoon ! waarom hebt gij ons aldus gedaan ? zie, uw vader en ik zochten u met droefheid.

49 Hij zeide tot hen : Waarom zocht gij mij ? wist gij niet dat ik met de dingen die mijnen Vader aangaan, moet bezig zijn ?

50 Maar zij verstonden niet hetgeen hij tot hen zeide.

51 Hij trok dan met hen af, en kwam te Nazareth, en was hun onderdanig. Doch zijne moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.

52 En Jezus nam toe in wijsheid, in jaren, en in behagelijkheid bij God en bij de menschen.

KAPITTEL III.

IN 't vijftiende jaar der regering van keizer Tiberius, als Pontius Pilatus stadhouder was van Judeën, Herodes vorst van Galileën, Philippus, zijn broeder, vorst van Itureën en van het landschap Trachonitus, en Lisanius vorst van Abilenen ;

2 onder de hooge priesters Annas en Calphas, kwam het woord des Heeren over Joannes, den zoon van Zacharias, in de woestijn.

3 Hij kwam in al het land om-

trent de Jordaan predikende den doop van * penitentie tot vergiffenis der zonden.

4 Gelijk er geschreven staat in het boek der woorden van den propheet Isaias : Eene stem zal roepen in de woestijn : Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne voetpaden recht !

5 Alle valleizal vervuld worden en alle berg en heuvel zal verneederd worden ; de kromme wegen zullen recht worden, en de onefene zullen geëffend worden.

6 En alle menschen zullen den Zaligmaker Gods zien. (Isaias 52 : 10.)

7 Hij zeide dan tot de scharen die uitkwamen om van hem gedoopt te worden : Gij slangenbroedsels ! wie heeft u gewaarschuwd te vluchten van de toekomende gramschap ?

8 Doet dan waardige vruchten van * penitentie, doch begint niet te zeggen : Wij hebben Abraham tot vader ; want ik zeg u dat God machtig is om uit deze steenen aan Abraham kinderen te verwekken.

9 Want de bijl is alreeds aan den wortel der boomen gesteld ; alle boom dan, die geene goede vruchten voortbrengt, zal uitgekapt en in het vuur geworpen worden.

10 De scharen vraagden hem : Wat zullen wij dan doen ?

11 Hij antwoordde hun : Die twee kleederen heeft, dat hij een geve aan dengene die er geen heeft, en die spijze heeft, dat hij van 's gelijken doe.

12 Daar kwamen ook publica-

* Gr. bekeering.

nen om gedoopt te worden, en zij zeiden tot hem: Meester! wat zullen wij doen?

13 Hij zeide hun: Eischt niet meer dan u gesteld is.

14 De soldaten vraagden hem ook, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? Hij antwoordde hun: Doet niemand overlast noch te kort, en weest tevreden met uw krijgsloon.

15 En alzoo het volk in gedachten was, en dat zij allen in hunne harten overpeinsden, of Joannes wel de Christus zoude zijn;

16 zoo antwoordde Joannes, zeggende voor een iegelijk: Ik doop u wel met water, maar daar zal een komen die machtiger is dan ik, wiens schoenriemen ik niet waardig ben te ontbinden; die zal u doopen met den Heiligen Geest en met vuur.

17 Hij heeft zijne wan in de hand, en hij zal zijnen dorschvloer zuiveren, en de tarwe op zijnen zolder vergaderen; maar het kaf zal hij met een onuitblusschelijk vuur verbranden.

18 Hij verkondigde het volk, al vermanende, nog vele andere dingen.

19 Maar als de vorst Herodes van hem berispt werd over Herodias, de huisvrouw van zijnen broeder, en over al de boosheden die hij bedreef;

20 zoo heeft hij er dit nog boven alle andere bijgevoegd, dat hij Joannes in den kerker gesmeten heeft.

21 Doch het gebeurde als al het volk gedoopt werd, dat als Jezus ook gedoopt was en zijn gebed deed, de hemel geopend werd;

22 en de Heilige Geest daalde

op hem neder in de lichamelijke gedaante van eene duive, en daar kwam eene stem uit den hemel, zeggende: Gij zijt mijn welbeminde Zoon, in u heb ik mijn welbehagen genomen!

23 En Jezus begon, zijnde ontrent den ouderdom van dertig jaren; hij die was, zoo men meende, de zoon van Joseph, die voortkwam van Heli, die voortkwam van Mathat,

24 die voortkwam van Levi, die voortkwam van Melchi, die voortkwam van Janne, die voortkwam van Joseph,

25 die voortkwam van Mathathias, die voortkwam van Amos, die voortkwam van Nahum, die voortkwam van Hesli, die voortkwam van Nagge,

26 die voortkwam van Mahath, die voortkwam van Mathathias, die voortkwam van Semel, die voortkwam van Joseph, die voortkwam van Juda,

27 die voortkwam van Joanna, die voortkwam van Resa, die voortkwam van Zorobabel, die voortkwam van Salathiël, die voortkwam van Neri.

28 die voortkwam van Melchi, die voortkwam van Addi, die voortkwam van Cosan, die voortkwam van Elmadan, die voortkwam van Her,

29 die voortkwam van Jezus, die voortkwam van Eliëzer, die voortkwam van Jorim, die voortkwam van Mathat, die voortkwam van Levi.

30 die voortkwam van Simeon, die voortkwam van Juda, die voortkwam van Joseph, die voortkwam van Jona, die voortkwam van Eliakim,

31 die voortkwam van Melea, die voortkwam van Menna, die voortkwam van Mathatha, die voortkwam van Nathan, die voortkwam van David,

32 die voortkwam van Jesse, die voortkwam van Obed, die voortkwam van Boóž, die voortkwam van Salmon, die voortkwam van Naasson,

33 die voortkwam van Aminadab, die voortkwam van Aram, die voortkwam van Esron, die voortkwam van Phares, die voortkwam van Juda,

34 die voortkwam van Jacob, die voortkwam van Isaac, die voortkwam van Abraham, die voortkwam van Thare, die voortkwam van Nachor,

35 die voortkwam van Sarug, die voortkwam van Ragau, die voortkwam van Phaleg, die voortkwam van Heber, die voortkwam van Sale,

36 die voortkwam van Caïnan, die voortkwam van Arphaxad, die voortkwam van Sem, die voortkwam van Noë, die voortkwam van Lamech,

37 die voortkwam van Mathusale, die voortkwam van Enoch, die voortkwam van Jared, die voortkwam van Malaleël, die voortkwam van Caïnan,

38 die voortkwam van Enos, die voortkwam van Seth, die voortkwam van Adam, die voortkwam van God.

KAPITTEL IV.

JEZUS dan, vol van den Heiligen Geest, keerde weder van de Jordaan en werd door den Geest in de woestijn gedreven ;

2 alwaar hij veertig dagen bleef

en vanden duivel bekoord werd. Hij at niet binnen die dagen ; en als die voleindigd waren, kreeg hij honger.

3 Toen zeide de duivel tot hem : Is 't dat gij de Zoon Gods zijt, zeg aan dezen steen dat hij brood worde.

4 Jezus antwoordde hem : Daar staat geschreven dat de mensch niet leeft bij brood alleen, maar bij alle woord van God. (*Deuteronom.* 8 : 3.)

5 De duivel bracht hem opeenen hoogen berg, en toonde hem al de koninkrijken der wereld in eenen oogenblik tijds.

6 En zeide tot hem : Al deze macht, en al de glorie derzelve zal ik u geven : want zij zijn mij overgeleverd, en ik geef ze aan wien ik wil.

7 Zoo gij mij zult aanbeden hebben, zal dit alles het uwe zijn.

8 Jezus hem antwoordende, zeide : Daar staat geschreven : Den Heere, uwen God, zult gij aanbidden en hem alleen dienen.

9 Hij bracht hem ook te Jerusaleem, en hem stellende op de tinne des tempels, zeide hij tot hem : Is 't dat gij de Zoon Gods zijt, zoo werp u van boven neder ;

10 want daar staat geschreven dat hij zijne engelen over u last gegeven heeft, opdat zij u zouden bewaren ;

11 en dat zij u op de handen zullen dragen, opdat gij toch uwen voet niet zoudt stooten aan eenen steen.

12 Jezus, hem antwoordende, zeide : Daar is gezegd : Gij zult den Heere, uwen God, niet tergen.

13 En als de duivel alle beko-

ring voltrokken had, vertrok hij van hem voor eenen tijd.

14 Doch Jezus keerde weder naar Galileë door de kracht des Geestes, en daar liep een gerucht van hem door geheel dat land.

15 Hij leerde in hunne synagogen en werd van al de wereld grootelijks geprezen.

16 En te Nazareth komende, waar hij opgevoed was, ging hij naar zijne gewoonte op den sabbat-dag in de synagoge en stond op om te lezen.

17 Men gaf hem het boek van den propheet Isaias, en het boek opengedaan hebbende, vond hij de plaats waar geschreven stond :

18 De Geest des Heeren is op mij; daarom heeft hij mij gezalfd en gezonden om aan de armen het evangelie te verkondigen, om te genezen degenen die een vormorzel hart hebben.

19 Om te prediken de verlossing aan de gevangenen, en het wederkrijgen des gezichts aan de blinden; om de verdrukten in vrijheid te stellen, en te verkondigen het aangename jaar des Heeren en den dag der vergelding. (*Isaias 61 : 1.*)

20 Als hij het boek toegevouwen had, gaf hij het aan den dienaar weder en ging nederzitten; en allen die in de synagoge waren, hadden de oogen op hem.

21 Hij begon hun dan te zeggen : Heden is deze Schriftuur vervuld in uwe ooren.

22 Zij gaven hem allen getuigenis en verwonderden zich over de aangename woorden die uit zijn mond kwamen, en zeiden : Is deze niet de zoon van Joseph ?

23 Toen zeide hij tot hen : Gij zult mij buiten twijfel dit spreekwoord toepassen : Geneesmeester ! genees u zelve; doe ook hier in uw vaderland zoo groote dingen, gelijk wij gehoord hebben dat te Capharnaüm geschied zijn.

24 Maar, zeide hij, ik zeg u voorwaar, geen propheet is aangenaam in zijn vaderland.

25 Ik zeg u in der waarheid : daar waren ten tijde van Elias vele weduwen in Israël, als de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zoodat er een groote hongersnood opstond door geheel het land.

26 Nochtans werd Elias tot geene van die gezonden, maar alleen tot eene weduwe van Sarepta, gelegen onder het gebied van Sidon.

27 En daar waren vele melaatschen in Israël ten tijde van den propheet Eliseüs; nochtans werd er niemand van hen gezuiverd dan alleen Naäman van Syrië.

28 Allen die in de synagoge waren, dit hoorende, werden met gramschap vervuld.

29 En opstaande, dreven zij hem uit de stad en leidden hem tot op den top van den berg, op welken hunne stad gebouwd was, om hem van boven neder te werpen.

30 Maar hij ging door het midden van hen, en vertrok.

31 Hij kwam nederwaarts af naar Capharnaüm, eene stad van Galileë, en leerde hen daar op de sabbat-dagen.

32 En zij stonden verbaasd over zijne leering, want zijn woord was krachtig.

33 Daar was in de synagoge een

mensch, bezeten met eenen onzuiveren duivel, die met luider stemme riep,

34 zeggende : Laat ons gerust; wat hebt gij gemeens met ons, Jezus van Nazareth? zijt gij gekomen om ons te verderven? Ik weet wel wie gij zijt, gij zijt de Heilige Gods.

35 Jezus berispte hem, zeggende: Zwijg stil en ga uit hem. En als hem de duivel in het midden had nedergeworpen, ging hij uit hem, zonder hem te hinderen.

36 En daar ontstond eene verbaasdheid onder hen allen, en zij spraken tot malkanderen, zeggende : Wat is dit? hij gebiedt met gezag en kracht aan de onzuivere geesten, en zij gaan weg.

37 En zijn naam werd verbreid door geheel dat land.

38 Jezus gaande uit de synagoge, kwam in het huis van Simon. Doch de schoonmoeder van Simon was met eene zware koorts bevangen, en zij baden hem voor haar.

39 Hij, bij haar staande, gebod aan de koorts, dewelke haar verliet; en terstond opstaande, diende zij hen.

40 Als nu de zon ondergegaan was, allen die zieken hadden met verscheidene krankheden bevangen, brachten die tot hem; en hij op iedereen de handen leggende, genas ze.

41 De duivelen gingen ook uit velen, schreeuwende en zeggende : Gij zijt de Zoon Gods! Hij bestrafte ze en liet hen niet spreken, omdat zij wisten dat hij de Christus was.

42 Als het nu dag geworden was, ging hij uit en vertrok naar

eene eenzame plaats; de scharen zochten hem, kwamen bij hem, en zij wederhielden hem, opdat hij van hen niet zoude weggaan.

43 Maar hij zeide tot hen : Ik moet ook aan de andere steden het rijk Gods verkondigen, want daartoe ben ik gezonden.

44 En hij predikte in de synagogen van Galileë.

KAPITTEL V.

DOCH het gebeurde eens, dat het volk hem overviel om het woord Gods te hooren, als hij stond bij het meir van Genesareth.

2 En hij zag twee schepen aan den oever van het meir liggen, daar de visschers waren uitgegaan om de netten te wasschen.

3 Gaande dan in een van die schepen, hetwelk aan Simon toebehoorde, verzocht hij hem dat hij het een weinig van land zoude afsteken; en nedergezeten zijnde, leerde hij het volk van uit het schipken.

4 Doch als hij ophield van spreken, zeide hij tot Simon : Steek in zee en werp uwe netten uit tot de vangst.

5 Simon antwoordde hem. Meester! wij hebben den ganschen nacht gearbeid zonder iets te vangen; maar op uw woord zal ik het net uitwerpen.

6 En dit gedaan hebbende, vinggen zij eene zoo groote menigte visschen, dat hun net scheurde.

7 Zij wenkten dan hunne medegezellen, die in het ander schipken waren, dat zij zouden komen om hen te helpen. Zij kwamen en vulden beide de schipkens tot zinkens toe.

8 Simon Petrus dit ziende, viel Jezus te voet, zeggende: Heere! ga van mij, want ik ben een zondig mensch.

9 Want hij en allen die met hem waren, werden met verbaasdheid bevangen over de vangst der visschen, die zij gevangen hadden.

10 Gelijk ook Jacobus en Joannes, de zonen van Zebedeus, die de medegezellen van Simon waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet; gij zult voortaan menschen vangen.

11 En de schepen aan land gebracht hebbende, volgden zij hem, alles verlatende.

12 't Gebeurde als hij in eene zekere stad was, dat een man vol van melaatschheid, Jezus ziende, nederviel op zijn aanzicht en hem bad, zeggende: Heere! indien gij wilt, gij kunt mij zuiveren.

13 Jezus de hand uitstekende, raakte hem aan, zeggende: Ik wil, word gezuiverd! En terstond verdween de melaatschheid.

14 Hij beval hem dat hij het niemand zeggen zoude; maar ga henen, zeide hij, vertoon u aan den priester, en draag voor uwe zuivering op hetgeen Moyses bevolen heeft, tot eene getuigenis voor hen. (*Levit. 14: 4.*)

15 Doch de spraak van hem liep meeren meer voort; en het volk kwam met groote menigte om hem te hooren en van hunne ziekten genezen te worden.

16 Maar hij vertrok zich naar de woestijn en bad aldaar.

17 Het geschiedde op zekeren dag, dat hij was leerende en dat er phariseën en wetgeleerden

zaten, die van alle dorpen van Galileën, en Judeën, en Jerusaleem gekomen waren; doch de kracht des Heeren werkte om hen te genezen.

18 En ziet, eenige mannen brachten eenen lammen mensch op een bed, en zij zochten hem in te brengen en voor hem te stellen.

19 Maar niet vindende waarlangs zij hem zouden indragen, om de menigte des volks, zoo klommen zij op het dak en lieten hem met het bed door de tichelen nederdalen in het midden voor Jezus.

20 Dewelke, ziende hun geloof, zeide: Mensch! uwe zonden worden u vergeven.

21 De schriftgeleerden en de phariseën begonnen bij zich zelve te denken en te zeggen: Wat is dit voor een, die blasphemiën spreekt? wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?

22 Doch Jezus hunne gedachten bemerkt hebbende, zeide tot hen: Wat peinst gij in uwe harten?

23 Wat is er lichter te zeggen: De zonden worden u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?

24 Doch opdat gij zoudt weten dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde, om de zonden te vergeven: Ik zeg het u, sta op! zeide hij tot den lamme; neem uw bed op en ga naar uw huis.

25 En terstond voor hen opstaande, nam hij het bed op, daar hij opgelegd had, en ging naar zijn huis, God grootelijks lovende.

26 Zij werden allen bevangen met verbaasdheid, en loofden God; en voi van vreeze, zeiden

zij : Wij hebben heden wonderlijke dingen gezien.

27 Daarna ging hij uit, en zag eenen publicaan, met name Levi, op den tol zitten, en hij zeide tot hem : Volg mij.

28 En alles verlatende, stond hij op en volgde hem.

29 Doch Levi richtte hem een grooten maaltijd op in zijn huis, en daar was een groote hoop van publicanen en van anderen, die met hem aan tafel zaten.

30 Maar hunneschriftgeleerden en phariseën murmureerden, zeggende tot zijne discipelen : Waarom eet en drinkt gij met de publicanen en zondaars?

31 Doch Jezus het woord nemende, zeide tot hen : De gezonden hebben geenene geneesmeester van noode, maar wel de zieken.

32 Ik ben niet gekomen om de rechtvaardigen, maar om de zondaars tot * penitentie te roepen.

33 Zij zeiden hem dan ! Waarom is het dat de discipelen van Joannes dikmaals vasten en gebeden doen, gelijk ook die van de phariseën, en dat de uwe eten en drinken ?

34 Hij antwoordde hun : Kunt gij des bruidegoms speelgenooten deen * eten, terwijl de bruidegom nog met hen is ?

35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn ; en dan, in die dagen, zullen zij vasten.

36 Hij zeide hun ook eene gelijkenis : Niemand zet een stuk van een nieuw kleed op een oud kleed ; anders breekt hij het

nieuw kleed, en het stuk van het nieuw komt met het oud niet overeen.

37 En niemand doet nieuwen wijn in oude leeren flesschen ; of anders doet de nieuwe wijn de flesschen barsten, de wijn loopt uit en de flesschen worden bedorven.

38 Maar men moet nieuwen wijn op nieuwe flesschen doen, en zoo worden zij beide behouden.

39 Niemand, die gewoon isouden wijn te drinken, begeert straks nieuwen wijn ; want hij zegt dat de oude beter is.

KAPITTEL VI.

HET gebeurde op den tweeden voornaamsten sabbatdag, als hij langs het bezaaide land ging, dat zijne discipelen aren afplukten, en dat zij ze aten, die uitwrijvende tusschen de handen.

2 En eenigen van de phariseën zeiden tot hen : Waarom doet gij hetgeen niet geoorloofd is op de sabbat-dagen ?

3 Jezus het woord opnemende, antwoordde hun : Hebt gij dan niet gelezen hetgeen David deed als hij, en die met hem waren, honger hadden ?

4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en genomen heeft de voorgestelde brooden, dezelve heeft geëten en gegeven aan degenen die bij hem waren ; daar het niet geoorloofd was die te eten, dan alleen aan de priesters ! (I Koningen 21 : 6.)

5 Hij voegde daarbij : De Zoon des menschen is de Heer ook van den sabbat-dag.

6 't Gebeurde nog op eenen an-

* Gr. bekeering.

deren sabbat-dag, dat hij in de synagoge kwam en leerde; en daar was een mensch wiens rechterhand verdroogd was.

7 Doch de schriftgeleerden en phariseën letten op hem, of hij op den sabbat-dag genezen zou; opdat zij iets zouden vinden om hem te beschuldigen.

8 Maar hij kende hunne gedachten, en zeide tot den mensch die de verdroogde hand had: Richt u op, en sta in 't midden. Hij richtte zich op en stond daar.

9 Jezus zeide dan tot hen: ik vraag u of het geoorloofd is op den sabbat-dag goed of kwaad te doen? iemand het leven te behouden of te benemen?

10 En hen allen rondom aanzien hebbende, zeide hij tot den mensch: Steek uwe hand uit. Hij stak ze uit, en zijne hand werd teenemaal hersteld.

11 Zij werden geheel uitzinnig en spraken te zamen met mal-kanderen, wat zij met Jezus doen zouden.

12 't Gebeurde ook in die dagen dat hij op eenen berg ging om te bidden, en hij was vernachtende in het gebed tot God.

13 En als het dag geworden was, riep hij zijne discipelen en koos er twaalf uit hen, die hij apostelen noemde:

14 Simon, denwelken hij den naam van Petrus gaf, en Andreas zijnen broeder, Jacobus en Joannes, Philippus en Bartholomeüs,

15 Mattheüs en Thomas, Jacobus, zoon van Alphëus, en Simon, genoemd de ijveraar,

16 en Judas, zoon van Jacobus, en Judas van Iscariotes, die de verrader geweest is.

17 En met hen afkomende, stond hij op eene vlakke plaats, gelijk ook de schare van zijne discipelen, en eene groote menigte volk van geheel Judeën en Jerusaleem, en van den zeekant van Tyrus en Sidon;

18 die gekomen waren om hem te hooren en van hunne krankheden genezen te worden, te zamen met eenigen die van onzuivere geesten gekweld waren; en zij werden genezen.

19 En al het volk zocht hem aan te raken, want daar ging eene kracht van hem uit, die hen allen gezond maakte.

20 En de oogen op zijne discipelen slaande, zeide hij: Zalig zijt gij, die arm zijt; want het rijk Gods komt u toe.

21 Zalig zijt gij, die nu honger lijdt; want gij zult verzaad worden. Zalig zijt gij, die nu weent, want gij zult lachen.

22 Zalig zult gij zijn als de menschen u zullen haten, en als zij u zullen afscheiden, en lasteren, en uwen naam als kwaad verwerpen, om den Zoon des menschen.

23 Verblijdt u alsdan en verheugt u! want ziet, uw loon is zeer groot in den hemel; want zoo handelden hunne voorouders met de profeten.

24 Maar wee u, rijken! want gij hebt uwen troost al weg.

25 Wee u die verzaad zijt! want gij zult honger lijden. Wee u die nu lacht! want gij zult treuren en weenen.

26 Wee u, als de menschen u prijzen! want zoo deden hunne voorvaders aan de valsche profeten.

27 Maar ik zeg u, die toehoort : bemint uwe vijanden ; doet wel aan degenen die u haten.

28 Wenscht goed aan degenen die u vervloeken, en bidt voor degenen die u lasteren.

29 En zoo u iemand op de eene wang slaat, biedt hem ook de andere ; en zoo iemand uwen mantel neemt, weigert hem ook het onderkleed niet.

30 Geeft aan allen die iets van u verzoeken ; en zoo wie u het uwe neemt, eischt het niet weder.

31 Gelijk gij wilt dat de menschen u doen, doet hun ook zoo.

32 Doch indien gij maar bemint degenen die u beminnen, wie zal u dan dankwijken ? want de zondaars beminnen ook degenen die hen beminnen.

33 En indien gij maar weldoet aan degenen die u weldoen, wie zal u dan dankwijken ? aangezien de zondaars ook hetzelfde doen.

34 En is 't dat gij maar leent aan degenen van wie gij hoopt geleend te krijgen, wie zal u dan dankwijken ? aangezien de zondaars aan malkanderen ook leenen, om gelijke vriendschap te ontvangen.

35 Gijlieden dan, bemint uwe vijanden, doet goed, en leent zonder iets daarvan te hopen, en uw loon zal groot wezen, en gij zult de kinderen zijn van den Allerhoogste, omdat hij goeder-tieren is over de ondankbaren en over de boozen.

36 Weest dan barmhartig gelijk uw Vader barmhartig is.

37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden ; en ver-wijst niet, en gij zult niet ver-

wezen worden ; vergeeft, en u zal vergeven worden ;

38 geeft, en u zal gegeven worden ; men zal u in den schoot geven eene goede, opgehoopte, welgeschudde en overloopende maat : want met dezelfde maat waarmede gij meet, zal u weder gemeten worden.

39 Hij zeide hun ook deze gelijkenis : Kan de eene blinde den anderen wel leiden ? vallen zij niet beide in de gracht ?

40 De discipel is niet boven den meester ; maar iedereen zal vol-maakt zijn, als hij gelijk is aan zijnen meester.

31 Wat ziet gij toch eenen splinter in het oog van uwen broeder, daar gij den balk, die in uw eigen oog is, niet bemerkt ?

42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen : Broeder ! laat mij den splinter uit uw oog trekken ; gij, die eenen balk in uw eigen oog niet ziet ? Gij, schijn-heiligel ! doe eerst den balk uit uw eigen oog, en dan zult gij zien om den splinter uit het oog van uwen broeder te trekken.

43 Het is geen goede boom, die kwade vruchten voortbrengt, noch een kwade boom, die goede vruchten voortbrengt.

44 Want ieder boom wordt gekend aan zijne vruchten : men plukt geene vijgen van de doornen, en men snijdt geene druiven van de braamboschen.

45 Een goed mensch brengt goede dingen voort uit den goeden schat zijns harten ; en een kwaad mensch brengt kwade dingen voort uit zijnen kwaden schat : want uit de volheid des harten spreekt de mond.

46 Wat noemt gij mij al Heere, Heere! zonder te doen hetgeen ik u zeg?

47 Ik zal u gaan toonen aan wien hij gelijk is, die tot mij komt, mijne woorden hoort en volgens dezelve doet:

48 Hij is gelijk aan eenen mensch die een huis bouwde, en diep gegraven hebbende, het fundament daarvan legde op eenen steenrots: als nu de watervloed kwam, sloeg de stroom tegen dat huis; maar hij kon het niet verroeren, omdat het op eenen rots gegrond was.

49 Maar die ze hoort en niet doet, is gelijk aan eenen mensch die zijn huis bouwde op de aarde, zonder fundament; tegen hetwelk de stroom sloeg, en het viel terstond omverre, en de verderving van dat huis was zeer groot.

KAPITTEL VII.

NADAT hij al zijne woorden voleindigd had, ten aanhooren van het volk, kwam hij binnen Capharnaüm.

2 Alwaar de knecht van zekeren honderdste-man, die van hem in waarde gehouden werd, tot den dood toe ziek was.

3 En als hij van Jezus gehoord had, zond hij tot hem de ouderlingen van de Joden, hem bidgende dat hij zijnen knecht wilde komen genezen.

4 Zij, tot Jezus gekomen zijnde, baden hem ten uiterste, zeggende: Hij is waardig dat gij hem dit vergunt;

5 want hij heeft ons volk lief en heeft ons zelfs eene synagoge gebouwd.

6 Jezus ging dan met hen, en als

hij nu niet verre van het huis was, zond de honderdste-man hem door zijne vrienden zeggen: Heere! neem de moeite niet; want ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak zoudt komen.

7 Daarom heb ik mij zelven ook niet waardig geacht om tot u te komen; maar spreek alleen een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

8 Want ik ben ook een mensch, die hoewel onder de macht van een ander staande, soldaten onder mij heb, en ik zeg tot den eene: Ga daar! en hij gaat er; en tot den anderen: Kom hier! en hij komt; en tot mijnen knecht: Doe dit! en hij doet het.

9 Jezus dit hoorende, was verwonderd; en zich omkeerende, zeide hij tot het volk hetwelk hem volgde: Ik zeg u voorwaar, dat ik zoo groot een geloof in Israël niet gevonden heb.

10 Die gezonden waren, weder te huis gekomen zijnde, vonden den knecht die ziek geweest was, genezen.

11 Daarna ging Jezus naar eene stad, genoemd Nalm, vergezelschap van zijne discipelen en van eene groote menigte volks.

12 Doch als hij aan de poort van de stad kwam, zoo werd er een doode uitgedragen, een eenige zoon van zijne moeder dewelke weduwe was; en daar was veel volk van de stad met haar.

13 De Heer haar ziende, werd door medelijden tot haar bewogen, en zeide haar: Ween niet.

14 En bijgekomen zijnde, raakte hij de bare aan (doch de dragers stonden stil) en hij zeide: Jongeling, ik zeg u, sta op!

15 De doode zat overeind en begon te spreken, en Jezus leverde hem aan zijne moeder.

16 Doch zij werden allen met schrik bevangen, en gaven God glorie, zeggende : Daar is een groot propheet onder ons opgestaan en God heeft zijn volk bezocht.

17 Dit gerucht van hem werd verbreid door geheel Judeën en door het omliggende land.

18 Doch de discipelen van Joannes gingen hem dit alles boodschappen.

19 En hij riep er twee van hen bij zich en zond ze tot Jezus, zeggende : Zijt gij degene die komen moet, of hebben wij nog een anderen te verwachten ?

20 Deze mannen tot hem gekomen zijnde, zeiden : Joannes de Dooper heeft ons tot u gezonden, en hij vraagt of gij degene zijt die komen moet, dan of wij nog een anderen te verwachten hebben ?

21 Op dezelfde ure genas hij er velen van ziekten, kwalen en booze geesten, en gaf het gezicht aan vele blinden.

22 En antwoordende, zeide hij tot hen : Gaat, boodschapt aan Joannes hetgeen gij gehoord en gezien hebt : de blinden zien, de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gezuiverd, de dooven hooren, de dooden verrijzen, aan de armen wordt het evangelie verkondigd.

23 en zalig is hij, die in mij niet geërgerd wordt.

24 Als nu de gezondenen van Joannes weggegaan waren, begon hij van Joannes tot het volk te zeggen : Wat zijt gij in de woestijn gaan zien ? een riet met den

wind over en weder gedreven ?

25 Wat zijt gij toch gaan zien ? eenen mensch met zachte kleederen gekleed ? ziet, die kostelijke kleederen dragen en in wellustigheid zijn, die zijn in de huizen der koningen.

26 Wat zijt gij dan gaan zien ? eenen propheet ? ja, zeg ik u, en nog meer dan eenen propheet.

27 Het is deze, van wien geschreven staat : Ziet, ik zend mijnen engel voor uwaanschijn, die uwen weg voor u bereiden zal. (*Malac. 3 : 1.*)

28 Want ik zeg u dat er onder de kinderen der vrouwen geen grooter propheet is opgestaan dan Joannes de Dooper ; maar die de minste is in het rijk Gods is grooter dan hij.

29 Al het volk dat hem hoorde, en de publicanen die met den doop van Joannes gedoopt waren, gaven God recht.

30 Maar de phariseën en wetgeleerden van hem niet gedoopt zijnde, versmaadden het voornemen dat God over hen had.

31 De Heer zeide ook : Waarbij zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken ? en waaraan zijn zij gelijk ?

32 Zij zijn gelijk aan de kinderen die op de markt zitten en malkander toeroepende, zeggen : Wij hebben voor u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst ; wij hebben treurliedekens voor u gezongen, en gij hebt niet geweend.

33 Want Joannes de Dooper is gekomen, noch brood etende noch wijn drinkende, en gij zegt . Hij heeft den duivel in.

34 De Zoon des menschen is ge-

komen, etende en drinkende, en gij zegt : Ziet, den gulzigaard en wijnzuiper, den vriend der publicanen en zondaars.

35 Doch de wijsheid is rechtvaardig geoordeeld van al hare kinderen.

36 Een van de phariseën verzocht hem bij zich ten eten; hij kwam in het huis van den phariseër en zat aan tafel.

37 En ziet, eene vrouw van de stad, die eene zondares was, verstaan hebbende dat hij in het huis van den phariseër ter tafel zat, bracht eene albasten flesch met zalf;

38 en staande van achter aan zijne voeten, begon zij die te besproeien met hare tranen, droogde dezelve af met het haar van haar hoofd, kuste zijne voeten en zalfde ze met de zalf.

39 De phariseër die hem geroepen had, dit ziende, zeide in zijn gemoed : Indien deze een profeet was, hij zou immers wel weten wie en wat voor eene vrouw deze is die hem aanraakt, en dat ze eene zondares is.

40 Doch Jezus antwoordende, zeide tot hem : Simon! ik heb u wat te zeggen. Hij zeide : Meester! zeg het.

41 Een bankhouder had twee schuldenaars; de eene was hem vijfhonderd denarissen schuldig en de andere vijftig;

42 en alzoo zij niet hadden om te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Wie van deze twee zal hem het meeste liefhebben?

43 Simon antwoordende, zeide : Ik meen degene aan wien hij het meeste heeft kwijtgescholden.

Hij zeide tot hem : Gij hebt wel geoordeeld.

44 En zich tot de vrouw keerende, zeide hij tot Simon : Ziet gij deze vrouw wel? ik ben in uw huis gekomen, en gij hebt mij geen water voor mijne voeten gegeven; maar zij heeft ze besproeid met hare tranen en afgedroogd met haar haar.

45 Gij hebt mij geen kus gegeven, en zij, sedert dat ze binnengekomen is, heeft niet opgehouden mijne voeten te kussen.

46 Gij hebt mijn hoofd met geene olie gezalfd, en zij heeft mijne voeten met balsem gezalfd.

47 Daarom zeg ik u : Haar worden vele zonden vergeven, omdat zij veel bemind heeft. Doch aan wien minder vergeven wordt, die bemint ook minder.

48 Toen zeide hij tot haar : Uwe zonden worden u vergeven.

49 En die mede aan tafel zaten begonnen bij zich zelven te zeggen : Wat is dat voor een, die ook de zonden vergeeft?

50 Doch hij zeide tot de vrouw : Uw geloof heeft u behouden; ga in vrede.

KAPITTEL VIII.

NADERHAND reisde hij door de steden en dorpen, predikende en verkondigende het rijk Gods; en de twaalf waren met hem;

2 alsook eenige vrouwen, die verlost waren van booze geesten, en genezen van hare krankheden : Maria, genoemd Magdalena, uit dewelke zeven duivelen waren uitgegaan;

3 Joanna, de vrouw van Chusa

den hofmeester van Herodes; en Suzanna, en vele anderen, die hem bijstonden van hare goederen.

4 Als er nu eene groote menigte volks vergaderde en ze van de steden tot hem kwamen, zeide hij in gelijkenis :

5 Een zaaier ging uit om zijn zaad te zaaien; als hij zaaide, viel er een deel van het zaad langs den weg, en het werd vertreden, en de vogelen des hemels aten het op.

6 Het ander viel op de steenen, en zoohaast het opschoot, is het verdroogd; omdat het geene vochtigheid had.

7 Het ander viel tusschen de doornen, en de doornen samen opwassende, hebben het vernacht.

8 En het ander viel in goede aarde, en opgewassen zijnde, bracht het vruchten voort, honderd voor één. Dit zeggende, riep hij : Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

9 Doch zijne discipelen vroagen hem wat dit voor eene gelijkenis was.

10 Aan dewelken hij zeide: Aan u is 't vergund te kennen de verborgenheid van het rijk Gods; maar de anderen in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zouden zien, en hoorende niet verstaan.

11 Dit is dan de gelijkenis: Het zaad is het woord Gods.

12 Doch daar het langs den weg valt, zijn degenen die het hooren; daarna komt de duivel, en neemt het woord van hun harte weg, opdat zij geloovende, niet zouden zalig worden.

13 Daar het op de steenen valt,

zijn degenen die als zij het woord hooren, hetzelfde met blijdschap aannemen; doch zij hebben geen wortel; want zij gelooven voor eenen tijd, en ten tijde der bekering wijken zij af.

14 Daar het tusschen de doornen valt, zijn degenen die het gehoord hebbende, naderhand door de bekommernissen, de rijkdommen en de wellusten van dit leven versmacht wordende, geene vruchten voortbrengen.

15 Maar daar het in goede aarde valt, zijn degenen die met een goed en oprecht hart het woord hooren, dat bewaren en vruchten voortbrengen in lijdzaamheid.

16 Niemand ontsteekt eene kaars om die met een vat te bedekken, of onder het bed te stellen; maar hij stelt ze op den kandelaar, opdat degenen die binnenkomen, het licht mogen zien.

17 Want daar is niets verborgen of het zal openbaar worden; en daar is niets heimelijk, of het zal bekend worden en te voorschijn komen.

18 Let dan op, hoe gij hoort: want aan al wie heeft, zal nog gegeven worden; en van den gene die niet heeft, zal zelfs afgenomen worden hetgeen hij meent te hebben.

19 Toen kwamen zijne moeder en zijne broeders naar hem toe; maar zij konden bij hem niet komen, om de menigte van het volk.

20 En hem werd geboodschapt: Uwe moeder en uwe broeders staan daar buiten en zoeken u te zien.

21 Doch antwoordende, zeide hij: Mijne moeder en mijne broe-

ders zijn, die het woord Gods hooren en hetzelfde volbrengen.

22 Het gebeurde op zekeren dag dat hij met zijne discipelen in een schipken ging, en tot hen zeide: Laat ons naar den anderen kant van het meir overvaren; en zij staken af.

23 Terwijl zij voeren viel hij in slaap: en daar ontstond zulk een stormwind op het meir, dat zij vol water raakten en in gevaar waren.

24 Zij dan bij hem komende, wekten hem op, zeggende: Meester, wij vergaan! Hij opstaande, bestrafte den wind en de watergolven; zij hielden op, en daar kwam eene kalmte.

25 Toen zeide hij tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich onder malkanderen, zeggende: Wie meent gij dat deze is, dat hij ook aan de winden en aan de zee gebiedt, en zij zijn hem gehoorzaam?

26 Doch zij kwamen aan het land der Gerasenen, dat recht over Galileë ligt.

27 En als hij nu aan land getreden was, kwam hem een man te gemoet die van langen tijd bezeten was met den duivel, en die geene kleederen droeg en in geen huis woonde, maar in de graven.

28 Deze, zoohaast hij Jezus zag, viel voor hem neder, en roepende met luider stemme, zeide hij: Jezus, Zoon van den Allerhoogsten God! wat heb ik met u te doen? ik bid u, pijnig mij niet!

29 Want hij gebod den onzuiveren geest, dat hij uit den mensch zou vertrekken: want hij had hem van over langen tijd

bezeten. En niettegenstaande dat men hem met ketenen bond en met de boeien aan de voeten bewaarde, zoo brak hij de banden en werd van den duivel gedreven naar de woeste plaatsen.

30 Doch Jezus vraagde hem: Hoe is uw naam? Hij antwoordde: Mijn naam is Legioen; want daar waren vele duivelen in hem gegaan.

31 En zij baden hem dat hij hun niet zou gebieden naar den afgrond te gaan.

32 Daar omtrent was eene groote kudde varkens, weidende op den berg; zij baden hem dan dat hij hun wilde toelaten daarin te gaan; en hij liet het hun toe.

33 De duivelen gingen dan uit den mensch en voeren in de varkens; en terstond liep de kudde met geweld van boven af in het meir en versmoorde.

34 Degenen die ze weidden, dit gezien hebbende, namen de vlucht en gingen het boodschappen aan die van de stad en van de dorpen.

35 Zij kwamen uit om te zien water geschied was, en tot Jezus gekomen zijnde, vonden zij den mensch uit wien de duivels uitgegaan waren, aan zijne voeten zitten, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden verschrikt.

36 Die het gezien hadden, vertelden hun ook hoe hij van het Legioen genezen was.

37 En al het volk van het land der Gerasenen kwam hem bidden dat hij van hen vertrekken wilde; want zij waren met groote vreeze bevangen. Hij ging dan in het schip en keerde wederom.

38 En den man uit denwelken de duivels waren uitgegaan, bad hem om met hem te mogen wenen; maar Jezus zond hem henen, zeggende :

39 Keer weder naar uw huis, en verhaal hoe groote dingen God u gedaan heeft. Hij ging dan henen en verkondigde door de geheele stad hoe groote dingen Jezus hem gedaan had.

40 't Gebeurde als Jezus wederkwam, dat hem het volk ontving: want zij waren hem allen verwachtende.

41 En ziet, daar kwam een man met name Jafirus, die de overste der synagoge was, en viel Jezus te voet, hem biddende dat hij in zijn huis wilde komen,

42 omdat hij eene eenige dochter had van omtrent twaalf jaren oud, die op haar sterven lag. Doch het gebeurde terwijl hij ging en van het volk gedrongen werd,

43 dat eene vrouw, die met het bloedvloeien nu twaalf jaren gegaan had, en al haar goed verkwest had in de medecijnmeesters, zonder van iemand te kunnen genezen worden,

44 van achter aankwam, en den boord van zijn kleed raakte; en aanstonds werd haar bloedvloeien gestelpt.

45 Jezus zeide : Wie heeft mij aangeraakt? Doch daar het een ieder ontkende, zeide Petrus en die met hem waren : Meester! de scharen dringen en benauwen u; en gij zegt : Wie heeft mij aangeraakt?

46 Maar Jezus zeide : Iemand heeft mij aangeraakt want ik weet dat er eene kracht van mij is uitgegaan.

47 De vrouw dan, ziende dat het niet verborgen was, kwam al bevende voor zijne voeten nedervallen, verklaarde voor al het volk om wat reden zij hem aangeraakt had en hoe zij aanstonds genezen was.

48 Hij zeide tot haar : Dochter! uw geloof heeft u gezond gemaakt; ga in vrede.

49 Terwijl hij nog sprak, kwam er iemand aan den overste der synagoge zeggen : Uwe dochter is gestorven; doe den Meester geene moeite aan.

50 Jezus dit woord gehoord hebbende, zeide tot den vader van de dochter : Vrees niet, geloof maar, en zij zal behouden zijn.

51 Als hij in huis kwam, liet hij niemand met hem binnenkomen dan Petrus, en Jacobus, en Joannes, en den vader en de moeder van het dochterken.

52 Doch zij schreiden allen, en beweenden haar. Maar hij zeide : Schreit niet, het dochterken is niet dood, maar het slaapt.

53 Zij lachten hem uit, wel wetende dat het dood was.

54 Maar hij, het bij de hand nemende, riep en zeide : Dochterken, sta op!

55 Haar geest keerde weder. Zij stond terstond op, en hij gebod dat men haar te eten zou geven.

56 Hare ouders stonden verbaasd; en hij beval hun dat zij hetgeen er geschied was, aan niemand zeggen zouden.

KAPITTEL IX.

ZIJNE twaalf apostelen bijeengeroepen hebbende, gaf hij hun kracht en macht over

alle duivelen, en om de ziekten te genezen.

2 Hij zond ze om het rijk Gods te prediken en de krankten te genezen;

3 en hij zeide tot hen : Draagt niets mede op den weg; noch stok, noch reiszak, noch brood, noch geld; en hebt geene twee kleederen.

4 En in wat huis gij komen zult, blijft er, zonder vandaar te gaan.

5 Doch indien zij u ergens niet ontvangen, vertrekt uit die stad en schudt ook het stof van uwe voeten af, tot eene getuigenis tegen hen.

6 Zij trokken dan henen en gingen alom door de dorpen, verkondigende het evangelie, en genezende overal de zieken.

7 De vorst Herodes hoorde al hetgeen Jezus deed, en hij stond in twijfel, omdat er van sommigen gezegd werd dat Joannes van den dood was opgestaan;

8 van sommigen wederom, dat Elias verschenen was; en van anderen, dat een van de oude profeten verzezen was.

9 Herodes zeide dan : Ik heb Joannes onthoofd; maar wat is dat voor een, waar ik zulke dingen van hoor? En hij zocht hem te zien.

10 De apostelen wedergekomen zijnde, vertelden aan Jezus al hetgeen zij gedaan hadden. En hen medenemende, vertrok hij naar eene eenzame plaats, omtrent Bethsaida.

11 't Welk als het volk vernomen had, zijn zij hem gevolgd; hij ontving ze, sprak hun van het rijk Gods en genas degenen die genezing van noode hadden.

12 Als nu de dag begon te vallen, kwamen de twaalf hem zeggen : Zend het volk weg, opdat zij in de dorpen en de omliggende plaatsen gaan vernachten en eten vinden; want wij zijn hier in eene woeste plaats.

13 Hij zeide tot hen : Geeft gij hun te eten. Zij zeiden tot hem : Wij hebben niet meer dan vijf brooden en twee visschen; tenzij misschien dat wij zelven gingen en spijsje kochten voor al dat volk.

14 Daar waren omtrent vijf duizend mannen. Doch hij zeide tot zijne discipelen : Doet ze nederzitten bij hoopen van vijftig te zamen.

15 Zij deden het zoo, en geboden hun allen neder te zitten.

16 En de vijf brooden met de twee visschen nemende, zag hij naar den hemel, zegende ze, brak dezelve, en gaf ze aan zijne discipelen om aan het volk voor te stellen.

17 Zij aten allen en werden verzaad. En daar werden van hetgeen hun overschoot, twaalf korven met brokkelingen weggedragen.

18 Het gebeurde eens, als hij in eenzaamheid was biddende, dat de discipelen met hem waren, en hij vraagde hun : wie zegt het volk dat ik ben?

19 Zij antwoordden hem : Eenigen dat gij Joannes de Dooper zijt; anderen dat gij Elias zijt en anderen dat een van de oude profeten verzezen is.

20 Hij zeide hun : Maar gijlieden, wie zegt gij dat ik ben? Simon Petrus antwoordende, zeide : De Gezalfde Gods.

21 Hij beval hun strengelijk dat zij dit aan niemand zouden zeggen,

22 zeggende : De Zoon des menschen moet veel lijden, en van de ouderlingen, en de opperste priesters, en de schriftgeleerden verworpen worden, en gedood worden, en ten derden dage verrijzen.

23 Voorts zeide hij tot een iegelijk : Zoo iemand achter mij wil komen, dat hij zich zelven verloochene, en zijn kruis dagelijks opneme, en mij volge.

24 Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; en wie zijn leven om mijnentwil zal verloren hebben, die zal het behouden.

25 Doch wat zal het den mensch baten dat hij de geheele wereld wint, indien hij zich zelven verliest, of zich zelven beschadigt?

26 Want wie zich over mij en mijne woorden zal geschaamd hebben, over dien zal zich de Zoon des menschen ook schamen, als hij komen zal in zijne glorie, in de glorie van zijnen Vaderen van de heilige engelen.

27 Doch ik zeg u in der waarheid : daar zijn hier eenigen tegenwoordig die den dood niet zullen smaken, voordat zij het rijk Gods zullen gezien hebben.

28 Omtrent acht dagen na deze woorden nam hij met zich Petrus, en Jacobus, en Joannes, en ging op eenen berg om te bidden.

29 Terwijl hij bad, veranderde zijn aanzicht van gedaante; zijne kleederen werden wit en blinkende.

30 En ziet, twee mannen spra-

ken met hem, te weten : Moyses en Elias,

31 die in glorie verschenen en spraken van zijnen uitgang, denwelken hij te Jerusalem zou volbrengen.

32 Doch Petrus en die met hem waren, waren overvallen van den slaap, en wakker wordende, zagen zij zijne glorie, en de twee mannen die bij hem stonden.

33 Als zij van hem afscheidden, zeide Petrus tot Jezus : Meester! 't is goed voor ons hier te zijn; laat ons hier drie tenten maken, eene voor u, eene voor Moyses, en eene voor Elias; niet wetende wat hij zeide.

34 Terwijl hij dit zeide, kwam er eene wolk die hen overlommerde; en als zij hen in de wolk zagen ingaan, werden zij bevroesd.

35 En daar kwam eene stem uit de wolk, zeggende : Dit is mijn welbeminde Zoon; hoort naar hem!

36 Terwijl men deze stem hoorde, werd Jezus alleen gevonden; zij hielden dit stil, zonder iemand iets alsdan te zeggen van hetgeen zij gezien hadden.

37 Als zij des anderendaags van den berg afkwamen, ontmoette hen veel volk.

38 En daar was een man onder de menigte, dewelke uitriep, zeggende : Meester! ik bid u, sla uwe oogen op mijnen zoon, want ik heb maar dien alleen.

39 De geest grijpt hem aan, en terstond schreeuwde hij, hij stoot en smijt hem dat hij schuimt, en hem verpletterende, gaat hij nog nauwelijks van hem weg.

40 Doch ik heb uwe discipelen

gebeden dat zij hem zouden uitschrijven; maar zij konden niet.

41 Jezus antwoordde, en zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht, hoelang zal ik bij u zijn, en u verdragen! Breng mij uwen zoon hier.

42 Terwijl hij aankwam, stiet hem de duivel en wierp hem neder.

43 Maar Jezus bestrafte den onzuiveren geest, genas het kind en gaf het zijnen vader weder.

44 Zij stonden allen verslagen over de grootheid Gods; en ieder zich verwonderende over al hetgeen hij deed, zoo zeide hij tot zijne discipelen: Stelt gijlieden deze woorden in uw hart: De Zoon des menschen zal in de handen der menschen geleverd worden.

45 Maar zij verstonden dat niet en het was voor hen verborgen, zoodat zij het niet begrepen; zij vreesden ook hem dienaangaande te vragen.

46 Doch daar viel hun eene gedachte in, wie van hen de meeste mocht wezen.

47 Maar Jezus ziende de gedachten van hunne harten, nam een kind, en dat bij zich stellende,

48 zeide hij tot hen: Al wie zoo een kind in mijnen naam ontvangt, die ontvangt mij; en al wie mij ontvangt, die ontvangt dengene die mij gezonden heeft; want die de minste is onder u, die is de meeste.

49 Joannes nam het woord op en zeide: Meester! wij hebben iemand in uwen naam de duivelen zien uitjagen, en wij hebben

het hem verboden, omdat hij ons niet volgt.

50 Jezus zeide tot hem: Verbiedt het hem niet, want die tegen u niet is, die is met u.

51 Als de dagen nu voltrokken werden dat hij van hier zoude opgenomen worden, nam hij een standvastig gelaat aan om naar Jerusalem te trekken.

52 En hij zond eenige boden vooraf, dewelke henengaande, in een samaritaansch stedeken kwamen, om voor hem een logies te bereiden.

53 Maar zij wilden hem niet ontvangen, omdat zijn gelaat te kennen gaf dat hij naar Jerusalem ging.

54 Als zijne discipelen, Jacobus en Joannes, dit zagen, zeiden zij: Heere! wilt gij dat wij zeggen dat het vuur uit den hemel dale, om die menschen te verslinden?

55 Maar hij zich omkeerende, berispte hen, zeggende: Gij weet niet van wat geest gij zijt.

56 De Zoon des menschen is niet gekomen om de menschen te dooden, maar om te behouden. En zij vertrokken naar een ander dorp.

57 Doch het gebeurde terwijl zij op den weg wandelden, dat iemand tot hem zeide: Ik zal u volgen alwaar gij gaat.

58 Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet waar hij zijn hoofd mag nederleggen.

59 En hij zeide tot een andere: Volg mij. Maar die zeide: Heere! laat mij eerst mijnen vader gaan begraven.

60 Jezus antwoordde hem: Laat

de dooden hunne dooden begraven; maar ga gij henen, en verkondig het rijk Gods.

61 Nog een andere zeide: Heere! ik zal u volgen; maar laat mij eerst afscheid nemen van degenen die te huis zijn.

62 Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijne hand aan de ploeg slaat, en achterwaarts omziet, is bekwaam tot het rijk Gods.

KAPITTEL X.

HIERNA verkoos de Heer nog twee en zeventig anderen en zond die voor hem twee en twee in al de steden en plaatsen waar hij zoude komen;

■ en hij zeide tot hen: De oogst is wel groot, maar daar zijn weinige werklieden. Bidt dan den Heere van den oogst dat hij werklieden in zijnen oogst zende.

3 Gaat henen; ziet, ik zend u gelijk lammeren in 't midden van de wolven.

4 Draagt geene beurs, noch reiszak, noch schoenen mede; noch groet iemand op den weg.

5 In wat huis gij komen zult, zegt eerst: Vrede zij aan dit huis!

6 En indien daar een kind van vrede is, zoo zal uw vrede op hem rusten; zoo niet, zoo zal hij tot u wederkeeren.

7 Blijft ook in hetzelfde huis, etende en drinkende van hetgeen zij hebben: want een werkmans loon is waardig. En gaat van het een huis in het ander niet.

8 En in wat stad gij komen zult, daar men u ontvangt, eet van hetgeen men u voorstelt.

9 Geneest de zieken, die er

mogen zijn, en zegt tot hen: Het rijk Gods is u nabij gekomen.

10 Maar in wat stad gij komen zult, daar men u niet ontvangt, gaat uit op de straten en zegt:

11 Het stof zelfs, dat ons van uwe stad aanhangt, schudden wij op u af; weet nochtans dat het rijk Gods nabij gekomen is.

12 Ik zeg ulieden: Voor Sodoma zal 't in dien dag verdragelijker zijn, dan voor die stad.

13 Wee u, Corozain! wee u, Bethsaida! want indien de mirakelen die in u geschied zijn, in Tyrus en Sidon geschied waren, zij zouden al overlang in haren kleederen en assche * penitentie ziiten doen.

14 Daarom zal 't voor Tyrus en Sidon in het oordeel verdragelijker zijn, dan voor ulieden.

15 En gij, Capharnaüm! die tot aan den hemel toe verheven zijt, gij zult tot de hel toe nedergedrukt worden.

16 Die ulieden hoort, hoort mij; en die u veracht, veracht mij; en die mij veracht, veracht den gene die mij gezonden heeft.

17 Doch de twee en zeventig keerden weder met blijdschap, zeggende: Heere! de duivelen zelfs zijn ons onderworpen in uw naam.

18 Hij zeide tot hen: Ik zag den boozen vijand als eenen bliksem van den hemel vallen.

19 Ziet, ik heb u macht gegeven om serpentes en schorpioenen, en al de kracht des vijands met den voet te treden, en daar is niets dat u zal hinderen.

* Gr. zittende, zich bekeerd hebben.

20 Niettemin, verblijdt u daar niet in, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u dat uwe namen in den hemel geschreven zijn.

21 Op dezelfde ure verheugde zich Jezus in den Heiligen Geest, en zeide: Ik loofen dank u, Vader, Heere van hemel en van aarde! dat gij deze dingen verborgen hebt voor de wijzen en verstandigen, en dezelve geopenbaard hebt aan de kleinen. Ja, Vader! omdat het u alzoo behaagd heeft.

22 Alles is mij van mijnen Vader in de handen gesteld; en niemand kent wie de Zoon is, dan de Vader: noch wie de Vader is, dan de Zoon, en aan wien het de Zoon wil openbaren.

23 En zich keerende tot zijne discipelen, zeide hij: Zalig zijn de oogen die zien hetgeen gij ziet.

24 Want ik zeg u dat vele profeten en koningen hebben gewenscht te zien hetgeen gij ziet, en zij hebben het niet gezien, en te hooren hetgeen gij hoort, en zij hebben het niet gehoord.

25 Daar stond dan een wetgeleerde op, en zeide om hem te tenteeren: Meester! wat moet ik doen om het eeuwig leven te bezitten?

26 Hij zeide tot hem: Wat staat er in de wet geschreven? hoe leest gij daar?

27 Hij antwoordde: Gij zult den Heer, uwen God, liefhebben uit geheel uw hart, uit geheel uwe ziel, uit al uwe krachten, en uit geheel uw verstand; en uwen evennaaste gelijk u zelven. (*Deuteronom. 6: 5.*)

28 Hij zeide tot hem: Gij hebt

wel geantwoord; doe dat, en gij zult leven.

29 Maar hij, willende zich zelve verschoonen, zeide tot Jezus: En wie is mijn evennaaste?

30 Jezus dit opnemende, zeide: Daar kwam een zeker mensch van Jerusalem naar Jericho, en hij viel in de handen van de moordenaars, die hem uitgeschud en verscheidene wonden gegeven hebbende, weggingen, latende hem halfdood liggen.

31 Doch het gebeurde dat zeker priester langs denzelfden weg kwam gegaan; en hem gezien hebbende, ging hij voorbij.

32 Zoo ook een Leviet, als hij omtrent de plaats was en hem zag, ging ook voorbij.

33 Maar een Samaritaan over den weg gaande, kwam omtrent hem; en hem ziende, werd door meedoogendheid bewogen.

34 En bijkomende, verbond hij zijne wonden, gietende daar olie en wijn in; en hem op zijn lastdragend beest leggende, bracht hem in eene herberg en droeg zorg voor hem.

35's Anderdaags langde hij twee denarissen, en gaf die aan den waard, zeggende: Draag zorg voor hem, en al wat gij daarboven zult verschoten hebben, zal ik u, als ik wederkeer, wedergeven.

36 Welke van die drie dunkt u de naaste geweest te zijn van dengene die in de handen van de moordenaars gevallen was?

37 Hij antwoordde: Degene die hem barmhartigheid gedaan heeft. Jezus zeide tot hem: Ga, doe gij ook zoo.

38't Gebeurde terwijl zij voortreisden, dat hij in een dorp

kwam, alwaar eene vrouw, met name Martha, hem in haar huis ontving.

39 Deze had eene zuster, genoemd Maria, dewelke zittende aan de voeten des Heeren, zijn woord aanhoorde.

40 Doch Martha was bezig met veel dienens, en bijkomende, zeide zij: Heere! laat gij er u niet aangelegen dat mijne zuster mij alleen laat dienen? Zeg haar dan dat ze mij helpe.

41 En de Heer antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha! gij zijt zorgvuldig en bekommerd met vele dingen;

42 doch één alleen is er noodig; Maria heeft het beste deel verkozen, het welk haar niet zal ontnomen worden.

KAPITTEL XI.

HET is gebeurd als hij op zekere plaats in het gebed was, dat toen hij ophield, een van zijne discipelen tot hem zeide: Heere! leer ons bidden, gelijk Joannes zijne discipelen ook geleerd heeft.

2 Hij zeide tot hen: Als gij bidt, zegt: Vader! uw naam zij geheiligd. Dat uw rijk aankome.

3 Geef ons heden ons dagelijksch brood.

4 En vergeef ons onze zonden, aangezien wij ook vergeven aan een iegelijk die ons schuldig is. En leid ons niet in bekoring.

5 Hij zeide ook tot hen: Indien iemand van u eenen vriend had en te middernacht tot hem ging, en zeide: Vriend! leen mij drie brooden;

6 want mijn vriend is van de reize bij mij gekomen, en ik heb

niets om hem voor te stellen; 7 en dat hij van binnen antwoordde: Wil mij niet moeielijk vallen, de deur is nu gesloten en mijne kinderen zijn met mij te bedde: ik kan niet opstaan om u die te geven.

8 Is 't dat hij blijft kloppen, ik zeg u: al ware 't dat hij niet opstond om hem die te geven, ter oorzake dat hij zijn vriend is, nochtans om zijne onbeleefdheid zal hij opstaan, en hem geven zooveel hij er van noode heeft.

9 Alzoo zeg ik u ook: vraagt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal geopend worden.

10 Want al wie vraagt, verkrijgt; en al wie zoekt, vindt; en aan dengene die klopt, zal men opendoen.

11 Wat vader is er onder u, die zijnen zoon eenen steen zal geven als hij hem brood vraagt; of een serpent, als hij van hem visch eischt?

12 Of eenen scorpionen zal geven, als hij hem een ei vraagt?

13 Indien gij dan, gij die boosaardig zijt, aan uwe kinderen wel goede dingen weet te geven, hoeveel te meer zal uw hemelsche Vader eenen goeden Geest geven aan degenen die er hem om bidden?

14 Hij dreef eens eenen duivel uit, die stom was. En als hij den duivel uitgedreven had, zoo sprak de stomme; en de scharen stonden verwonderd.

15 Maar sommigen onder hen zeiden: Hij jaagt de duivelen uit door Beëlzebub, den prins der duivelen.

16 Anderen, om hem te ten-

teeren, verzochten van hem een teeken uit den hemel.

17 Maar hij, ziende hunne gedachten, zeide hun: Alle rijk dat tegen zich zelf verdeeld is, zal verwoest worden; en alle huis dat tegen zich zelf verdeeld is, zal vervallen.

18 Is 't zake dan, dat Satan ook tegen zich zelven verdeeld is, hoe zal zijn rijk blijven staan? want gij zegt dat ik door Beëlzebub de duivelen uitjaag.

19 Doch indien ik door Beëlzebub de duivelen uitjaag, door wien jagen uwe kinderen die uit? Daarom zullen zij zelven uwe rechters zijn.

20 Maar is 't dat ik door den vinger Gods de duivelen uitjaag, zoo is dan het rijk Gods tot u gekomen.

21 Als een sterk welgewapend man zijn hof bewaart, zoo is al wat hij bezit, in vrede.

22 Maar is 't dat er een sterker dan hij komt, en hem overwint, zoo neemt die al zijne wapenen weg, daar hij op betrouwde, en deelt den roof uit.

23 Die met mij niet is, die is tegen mij, en die met mij niet vergadert, die verstroot.

24 Wanneer de onzuivere geest uit den mensch gegaan is, wandelt hij door waterlooze plaatsen, zoekende rust; maar die niet vindende, zegt hij: Ik zal wederkeeren naar mijn huis, vanwaar ik ben uitgegaan.

25 En daar komende, vindt hij het geveegd en versierd.

26 Dan gaat hij henen en neemt met zich nog zeven andere geesten, die booser zijn dan hij, en zij gaan daarin wonen; en het

laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste.

27 Terwijl hij deze dingen zeide, zoo verhief eene vrouw onder het volk hare stem, en zeide tot hem: Gelukkig is de schoot die u gedragen heeft; en gelukkig zijn de borsten, die gij gezogen hebt.

28 Waarop hij zeide: Ja, gelukkig zijn ze, die het woord Gods aanhooren en onderhouden.

29 Doch het volk bijeenvergaderende, begon hij te zeggen: Dit geslacht is een boosaardig geslacht; zij verzoeken een teeken, maar daar zal hun geen teeken gegeven worden, dan het teeken van den propheet Jonas.

30 Want gelijk Jonas een teeken geweest is aan de Ninivieten, alzoo zal de Zoon des menschen ook wezen aan dit geslacht.

31 De koningin van het Zuiden zal in het oordeel opstaan met dit geslacht, en hetzelfde veroordeelen; omdat zij van het uiterste der aarde gekomen is om de wijsheid van Salomon te hooren; en ziet, die hier is, is meer dan Salomon!

32 Het volk van Ninive zal in het oordeel opstaan met dit geslacht, en hetzelfde veroordeelen; omdat zij * penitentie gedaan hebben op het prediken van Jonas; en ziet, die hier is, is meer dan Jonas!

33 Niemand ontsteekt eene lamp, om die in 't verborgen of onder een korenvat te stellen; maar op eenen kandelaar, opdat die binnenkomen, het licht mogen zien.

34 De lamp van uw lichaam is

* Gr. zich bekeerd hebben.

uw oog. Indien uw oog zuiver is, zool zal uw geheel lichaam verlicht zijn; maar indien het ondeugend is, zoo zal ook uw lichaam duister zijn.

35 Ziet dan toe dat het licht hetwelk in u is, geene duisternis zij.

36 Indien dan uw lichaam geheel verlicht is, en geenszins duister is, zoo zal het heel verlicht zijn, en gelijk eene lamp met haar schijnsel u verlichten.

37 Terwijl hij sprak, bad hem een phariseër dat hij het noemaal bij hem zou nemen; en binnengegaan zijnde, zat hij aan tafel.

38 Maar de phariseër begon, bij zich zelven denkende, te zeggen: Waarom mag hij zich niet gewaschen hebben voor den maaltijd?

39 Doch de Heer zeide tot hem: Gij phariseën! gij zuivert het buitenste van den beker, en van den schotel; maar uw binnenste is vol van rooverij en boosheid.

40 Gij dwazen! heeft hij die het buitenste gemaakt heeft, het binnenste ook niet gemaakt?

41 Niettemin, geeft aalmoezen van hetgeen gij hebt; en ziet, alles is u zuiver.

42 Maar wee u, phariseën! die de tienden geeft van munte, van ruit en van alle moeskruiden; en die verzuimt de gerechtigheid en de liefde Gods. Deze dingen moest gij doen, en de andere niet achterlaten.

43 Wee u, phariseën! die de eerste zetels bemint in de synagogen en de begroetingen op de markten.

44 Wee u! want gij zijt als graven die men niet ziet, en de

menschen die er over wandelen, weten het niet.

45 Een van de wetgeleerden het woord nemende, zeide tot hem: Meester! als gij zoo spreekt, doet gij ons ook smaadheid aan.

46 Maar hij zeide: Wee u ook, wetgeleerden! die de menschen bezwaart met onverdragelijke lasten; en gij wilt ze zelven niet met eenen vinger aanraken.

47 Wee u, die opbouwt de graven der propheten, dewelke uwe voorouders hebben gedood!

48 Voorwaar, gij geeft te kennen dat gij toestemt aan het werk van uwe vaderen; want zij hebben ze gedood, en gij bouwt hunne graven op.

49 Daarom zeide ook de wijsheid Gods: Ik zal hun propheten en apostelen toezenden, en zij zullen sommigen van die dooden, en de anderen vervolgen;

50 opdat van dit geslacht afgeëischt worde het bloed van al de propheten, hetwelk vergoten is van het begin der wereld;

51 van het bloed van Abel af, tot het bloed van Zacharias, die vermoord is tusschen den autaar en den tempel. Ja, ik zeg het u, het zal van dit geslacht afgeëischt worden!

52 Wee u, wetgeleerden! omdat gij den sleutel der wetenschap hebt weggenomen; gij zijt niet ingegaan, en die ingingen hebt gij belet.

53 Als hij deze dingen tot hen zeide, zoo begonnen de phariseën en de wetgeleerden hevig aan te gaan, en hem tegenwerpingen te doen wegens vele dingen;

54 leggende hem listen en lagen, en zoekende iets uit zijnen mond

te vatten, om hem te beschuldigen.

KAPITTEL XII.

DOCH eene groote menigte des volks rondom hem staande, in zulker voege dat zij elkanderen onder de voeten traden, begon hij tot zijne discipelen te zeggen: Wacht u van den deesem der phariseën, dat is, van schijnheiligheid:

2 want daar is niets zoo bedekt, of het zal ontdekt worden; en niets zoo verborgen, of het zal bekend worden.

3 Want hetgeen gij in het heimelijk gezegd hebt, zal in het licht verkondigd worden; en hetgeen gij in het oor gezegd hebt in de kamer, zal op de daken gepredikt worden.

4 Ik zeg u dan, mijne vrienden, vreest niet voor degenen die het lichaam dooden en daarna niets meer doen kunnen;

5 maar ik zal u toonen wien gij vreezen moet: vreest dengene, die nadat hij het leven benomen heeft, de macht heeft om in de hel te werpen. Ja, zeg ik u, vreest dien!

6 Verkoopt men niet vijf muschen voor twee penningskens? nochtans niet een van die is bij God in vergeting.

7 Ja zelfs de haren van uw hoofd zijn allen geteld. Vreest dan niet; gij zijt meer dan vele musschen.

8 Ook zeg ik u; zoo wie mij voor de menschen zal erkennen, dien zal de Zoon des menschen ook erkennen voor de engelen Gods.

9 Maar wie mij zal loochenen voor de menschen, die zal ook

geloochend worden voor de engelen Gods.

10 Is 't dat iemand iets zegt tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden; maar is 't dat iemand lastert tegen den Heiligen Geest, dat zal hem niet vergeven worden.

11 Doch als zij u zullen leiden in de synagogen, en tot de rechters en de bevelhebbers, zijt niet bekommerd hoe of waarmede gij u verantwoorden zult, of wat gij zult zeggen;

12 want de Heilige Geest zal u op dezelfde uur leeren wat gij zeggen moet.

13 Iemand onder het volk zeide tot hem: Zeg aan mijnen broeder dat hij ons erfdeel met mij verdeele.

14 Maar hij antwoordde hem: Wel mensch! wie heeft mij tot rechter of erscheider over u gesteld?

15 En hij zeide tot hen: Ziet toe, en wacht u van alle gierigheid: want iemands leven hangt niet af van de overvloedigheid der dingen die hij bezit.

16 Hij zeide hun ook deze gelijkenis: Daar was een rijk man wiens land overvloedige vruchten had voortgebracht;

17 en hij dacht bij zich zelve: Wat zal ik doen? want ik heb niet waarin ik mijne vruchten zou vergaderen?

18 En hij zeide: Dit zal ik doen; ik zal mijne schuren afbreken, zal ze grooter maken, en daarin zal ik al mijn gewas en goederen vergaderen;

19 en zal tot mijne ziel zeggen: Mijne ziel! gij hebt vele goederen voor vele jaren opgelegd;

rust nu, eet en drink, en wees vroolijk.

20 Doch God zeide tot hem : Gij dwaze! dezen nacht zal men uwe ziel van u wedereischen; en hetgeen gij bereid hebt, voor wien zal het wezen?

21 Alzoo is het met dengene die voor zich zelven schatten vergaardt, en volgens God niet rijk is.

22 Daarom zeg ik u, zeide hij tot zijne discipelen : Weest niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij gekleed zult worden.

23 Het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam meer dan de kleeding.

24 Aanschouwt de raven; zij zaaien of zij maaien niet; zij hebben noch kelder noch schure, en God voedt ze. Hoeveel waardiger zijt gij dan de vogelen?

25 En wie is ertoch van ulieden, die met bekommerd te zijn zijne lengte eene el kan verhoogen?

26 Is 't dat gij dan ook het minste niet kunt, wat zijt gij voor de rest bekommerd?

27 Aanmerkt de leliën, hoe zij groeien: zij arbeiden en spinnen niet; doch ik zeg u dat Salomon zelf, in al zijne glorie, niet is gekleed geweest gelijk eene van die.

28 Indien dan God het gewas dat heden op het veld is en morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt, hoeveel te meer u, gij kleinen van geloof?

29 Weest dan niet bezorgd wat gij eten of drinken zult; en laat uwe gedachten zoo hoog niet vliegen.

30 Want het is het volk van de

wereld, hetwelk deze dingen zoekt; en uw Vader weet wel dat gij die van noode hebt.

31 Maar zoekt gij eerst het rijk Gods en zijne rechtvaardigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

32 Vreest niet, kleine kudde! want het heeft uwen Vader beliefd u zijn rijk te geven.

33 Verkoopt hetgeen gij bezit, en geeft aalmoezen: maakt u zakken die niet verslijten, en onvervankelijke schatten in den hemel, waar de dief niet omtrent komt en die de mot niet bederft.

34 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

35 Dat uwe lenden opgeschort zijn, en uwe lampen brandende in uwe handen.

36 Weest gelijk aan degenen die hunnen heer verwachten tegen dat hij van den bruiloft wederkomt, opdat, als hij komt kloppen, hem ter stond opengedaan worde.

37 Zalig zijn die knechten, die de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Ik zeg u voorwaar, dat hij zich zal opschorten, hen zal ter tafel doen zitten, en omgaande hen zal dienen.

38 En hetzij dat hij komt in de tweede, hetzij in de derde nacht-wake, zalig zijn die knechten, indien hij ze aldus bevindt.

39 Maar weet, dat indien de vader des huisgezins wist op wat uur de dief zou komen, hij zekerlijk zou waken, en zijn huis niet laten doorgraven.

40 Weest gij dan ook bereid; want de Zoon des menschen zal komen op eene uur die gij niet meent.

41 Petrus zeide tot hem : Heere!

is het tot ons dat gij die gelijkenis zegt, of tot een iegelijk?

42 De Heer zeide hem: Wie is toch de getrouwe en voorzichtige hofmeester, denwelken de heer gesteld heeft over zijne dienstboden, om elk op zijnen tijd zijne maat koren te geven?

43 Zalig is die knecht denwelken zijn meester, als hij komt, aldus zal doende vinden.

44 Ik zeg u waarlijk, dat hij hem zal stellen over al hetgeen hij bezit.

45 Maar indien die knecht in zijn hart begint te zeggen: Mijn heer verbeidt te komen; en hij de knechten en de dienstmaagden begint te slaan, te eten en te drinken en dronken te worden;

46 zoo zal de heer van dien knecht komen op eenen dag als hij het niet verwacht, en op eene uur die hij niet weet; hij zal hem afscheiden en hem zijn lot geven met de ontrouwen.

47 Doch de knecht die den wil van zijnen heer geweten heeft, en zich niet bereid gehouden heeft, noch gedaan volgens zijnen wil, die zal met veel slagen gestraft worden;

48 maar die het niet geweten heeft, en iets gedaan heeft dat slagen verdient, zal met weinige slagen gestraft worden. Men zal veel afischen van dengene, aan denwelke veel gegeven is; en men zal meer vragen van dengene, aan denwelke meer betrouwd is.

49 Ik ben het vuur komen brengen op de aarde, en wat wil ik anders, dan dat het ontstoken worde?

50 Ik moet met een doopsel ge-

doopt worden, en hoe ben ik geperst, totdat het volbracht worde!

51 Meent gij dat ik den vrede op de aarde ben komen brengen? Geenszins, zeg ik u; maar eer de verdeeling.

52 Want van nu af, waar er vijf in een huis zijn, zullen er drie verdeeld zijn tegen twee, en twee tegen drie.

53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.

54 Ook zeide hij tot het volk: Als gij eene wolk ziet opkomen uit het westen, terstond zegt gij: daar komt regen; en het gebeurt zoo.

55 En als gij den zuidenwind ziet waaien, zoo zegt gij: het zal heet worden; en 't geschiedt.

56 Schijnheiligen! gij weet de gesteltenis van den hemel en van de aarde te onderscheiden, hoe onderscheidt gij dan dezen tijd niet?

57 En waarom oordeelt gij ook uit uzelfen niet hetgeen recht is?

58 Als gij met uwe tegenpartij tot den overste gaat, zoo tracht onderweg van haar ontslagen te worden; opdat zij u niet trekke voor den rechter, en de rechter u aan den schouten-dienaar overlevere, en de schouten-dienaar u in den kerker smijte.

59 Ik zeg u: gij zult er niet uitgaan, voordat gij ook het laatste penningsken zult betaald hebben.

KAPITTEL XIII.

OP denzelfden tijd waren er eenigen tegenwoordig, die hem spraken van de Galileërs, welker bloed Pilatus gemengd had met dat van hunne offeranden.

2 Hij antwoordde hun : Meent gij dat deze Galileërs grooter zondaars geweest zijn dan al de andere Galileërs, omdat zij dit geleden hebben?

3 Geenszins, zeg ik u; maar tenzij gij * penitentie doet, gij zult allen desgelijks verloren gaan.

4 Van 's gelijken ook die achtien, op welken een toren gevallen is in Siloë, die hen gedood heeft; meent gij dat die de meeste schuld gehad hebben van allen die binnen Jerusalem woonden?

5 Geenszins, zeg ik u; maar tenzij gij * penitentie doet, gij zult allen desgelijks verloren gaan.

6 Hij zeide hun ook deze gelijkenis : Zeker man had eenen vijgeboom die geplant was in zijnen wijngaard, en als hij kwam om vruchten te vinden, vond hij er geene.

7 Hij zeide dan tot den wijngaardenier : Zie, dit is nu het derde jaar dat ik kom vruchten zoeken op mijnen vijgeboom, en ik vind er geene; kap hem daar uit; waartoe beslaat hij nog de aarde?

8 De wijngaardenier antwoordde hem : Heere! laat hem nog dit jaar staan, ik zal er ondertus-

schen rondom graven en mest op leggen;

9 misschien zal hij vruchten voortbrengen; zoo niet, gij kunt hem daarna doen uitkappen.

10 Jezus leerde nog eens in hunne synagoge op eenen sabbat-dag;

11 en daar was eene vrouw, bezeten met eenen geest die haar nu achttien jaren lang had ziek gehouden; en zij was zoo toegebogen, dat zij geenszins opwaarts zien kon.

12 Zoohaast Jezus haar zag, riep hij ze tot zich en zeide haar : Vrouw! gij wordt verlost van uwe krankheid.

13 En hij legde de handen op haar; waarop zij zich terstond oprichtte en God glorie gaf.

14 Maar de overste der synagoge, kwalijk nemende dat Jezus haar op eenen sabbat-dag genezen had, zeide tot het volk : Daar zijn zes dagen op dewelke men kan werken, komt op die dagen om genezen te worden, en niet op den sabbat-dag.

15 Hierop zeide de Heer tot hem : Gij schijnheilige! is er iemand van ulieden, die op den sabbat-dag zijnen os of ezel niet losmaakt van de kribbe, om naar de watering te leiden?

16 Mocht dan deze dochter van Abraham, die, gelijk gij ziet, Satan nu achttien jaren lang heeft gebonden gehouden, niet verlost worden van dezen band op eenen sabbat-dag?

17 En daar hij dit zeide, stonden al zijne vijanden beschaamd, en al het volk was verblijd over al de loffelijke dingen die van hem gedaan werden.

* Gr. u bekeert.

18 Hij zeide dan : Waaraan is het rijk Gods gelijk, en waarbij zal ik het vergelijken ?

19 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk iemand nemende, zaait in zijnen hof; hetwelk opgroeiende zoo groote boom wordt, dat de vogelen des hemels in zijne takken wonen.

20 Hij zeide wederom : Waarbij zal ik het rijk Gods vergelijken ?

21 Het is gelijk aan eenen deesem, welken eene vrouw nam en verborg in drie maten meels, totdat het geheel verdeesemd was.

22 En hij doorreisde de steden en dorpen, leerende en zijnen weg vervorderende naar Jerusalem.

23 Een zeide tot hem : Heere ! zijn er weinigen die zalig worden ? Hij antwoordde hun :

24 Doet geweld om in te komen door de enge poort : want velen, zeg ik u, zullen er zoeken in te gaan, maar zij zullen niet kunnen.

25 En als de vader des huisgezins zal binnengegaan zijn en de deur zal gesloten hebben, zult gij, buitenstaande, beginnen te zeggen : Heere, Heere ! doe ons open ! en dan zal hij u antwoorden : Ik weet niet vanwaar gij zijt.

26 Dan zult gij beginnen te zeggen : Wij hebben geëten en gedronken in uwe tegenwoordigheid, en gij hebt geleerd op onze straten.

27 Maar hij zal antwoorden : Ik weet niet vanwaar gij zijt ; vertrekt van mij, allen die boosheid bedrijft !

28 Aldaar zal geweest zijn en

knersing der tanden, als gij zien zult dat Abraham, Isaac en Jacob, en al de profeten in het rijk Gods zijn, en dat gij er zult buitengesloten worden.

29 Doch er zullen er van het oosten en het westen, en van het noorden, en het zuiden komen, die in het rijk Gods hunne plaats aan de tafel zullen hebben.

30 En er zijn laatsten die de eersten, en eersten die de laatsten zullen zijn.

31 Denzelfden dag kwamen tot hem eenige phariseëen, en zeiden hem : Ga henen en vertrek van hier ; want Herodes zoekt u te dooden.

32 Hij zeide tot hen : Gaat, zegt aan dien vos : Zie, ik jaag de duivelen uit, en genees de zieken heden en morgen, en den derden dag zal ik mijn einde nemen.

33 Nochtans moet ik heden en morgen en den dag daarna nog voortgaan : want het mag niet zijn, dat een propheet zou sterfen buiten Jerusalem.

34 Jerusalem, Jerusalem ! die de profeten doodt, en steenigt degenen die tot u gezonden worden, hoe dikmaals heb ik uwe kinderen willen vergaderen, gelijk een vogel zijne jongskens onder zijne vleugelen, en gij hebt niet gewild !

35 Ziet, uw huis zal onbewoond gelaten worden. En ik zeg u : gij zult mij niet meer zien totdat gij zegt : Gebenedijd is hij, die daar komt in den naam des Heeren !

KAPITTEL XIV.

HET gebeurde dat hij kwam op eenen sabbat-dag in het huis van eenen overste der pha-

riseën, om het maal te nemen, en zij letten op hem.

2 Daar was een mensch voor hem, die de waterzucht had.

3 En Jezus sprak tot de wetgeleerden en phariseën, zeggende: Mag men wel genezen op eenen sabbat-dag?

4 Doch zij zwegen stil. Hij dan den mensch met de hand nemende, genas hem en zond hem henen.

5 Verder zeide hij tot hen: Wie is er onder u, die op den sabbat-dag zijnen os of ezel niet uittrekt, als hij in eenen put gevallen is?

6 Zij konden hem hierop niet antwoorden.

7 Toen hij zag hoe de genooden de eerste plaats aan tafel kozen, zeide hij hun deze gelijkenis:

8 Als gij ter bruiloft genood zijt, stelt u op de eerste plaats niet, uit vrees dat er misschien iemand treffelijker genood mocht zijn dan gij.

9 en dat hij, die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef de plaats aan dezen; en gij alzoo met schaamte de laatste plaats zoudt moeten nemen.

10 Maar als gij genood zijt, ga u stellen op de laatste plaats; opdat, als degene komt die u genood heeft, hij tot u zegge: Vriend! ga hooger op. Dan zult gij eer behalen van degenen die mede aan tafel zitten.

11 Want al wie zich verheft, zal vernederd worden; en al wie zich vernedert, zal verheven worden.

12 Hij zeide ook tot dien, dewelke hem genood had: Als gij eenen maaltijd of een avondmaal opricht, nood niet uwe vrienden,

of uwe broeders, of maagschap, of geburen, die rijk zijn; opdat zij u niet misschien weder noodden, en u aldus vergelding geven.

13 Maar als gij eenen maaltijd houdt, nood de armen, gebrekkelijken, kreupelen en blinden;

14 en gij zult gelukkig zijn, omdat zij u niet hebben weder te geven; want het zal u vergolden worden in de verrijzenis der rechtvaardigen.

15 Iemand van degenen die aan tafel waren, dit gehoord hebbende, zeide tot hem: Zalig is die, dewelke brood zal eten in het rijk Gods.

16 Hierop zeide Jezus tot hem: Zeker man had een groot avondmaal opgericht, tot hetwelk hij er velen genood had.

17 De uur des avondmaals gekomen zijnde, zond hij zijnen knecht aan de genooden zeggen dat zij komen zouden, vermits alles nu gereed was.

18 Maar zij begonnen allen eenpaarlijk zich te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een pachthof gekocht, en moet het noodzakelijk gaan beziën; ik bid u, gelief mij te ontschuldigen.

19 De andere zeide: Ik heb vijf koppelen ossen gekocht, ik ga die beproeven; ik bid u, gelief mij te ontschuldigen.

20 Een andere zeide: Ik heb eene vrouw getrouwd; en daarom kan ik niet komen.

21 De knecht wedergekomen zijnde, zeide dit alles aan zijnen meester. Dan werd de vader des huisgezins vertoornd, en zeide tot zijnen knecht: Ga straks naar de markten en straten van de

stad, en breng hier binnen de armen, gebrekkelijken, kreupelen en blinden.

22 De knecht zeide tot hem: Heere! het is volbracht gelijk gij geboden hebt, en daar is nog plaats.

23 De heer zeide tot den knecht: Ga naar de wegen en hagen, en dwing ze binnen te komen, opdat mijn huis vervuld worde.

24 Want ik zeg u, dat niemand van die mannen die genood waren, mijn avondmaal zalsmaken.

25 Als er eens eene groote menigte volk met hem ging, zich omkeerende, zeide hij tot hen:

26 Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zijn eigen zelve, die kan mijn discipel niet zijn.

27 En die zijn kruis niet draagt en mij navolgt, kan mijn discipel niet zijn.

28 Want wie is er onder u, die als hij eenen toren wil bouwen, niet eerst zit en rekent de kosten die er toe noodig zijn, of hij genoeg heeft om denzelven te voltrekken?

29 Uit vreeze dat hij het niet kunnende ten einde brengen, nadat hij de fondamenten gelegd heeft, allen die het zien, hem beginnen uit te lachen,

30 zeggende: Deze mensch heeft begonnen te bouwen, maar hij heeft het niet kunnen ten einde brengen.

31 Of wat koning is hij die gaande om slag te leveren tegen eenen anderen koning, niet eerst nederzit en bij zich zelve overlegt of hij met tien duizend man-

nen kan optrekken tegen dien, dewelke met twintig duizend tegen hem komt?

32 Anderszins, terwijl hij nog ver vandaar is, zendt hij gezanten naar hem, om hem voorslag van vrede te doen.

33 Zoo ook, al wie onder u niet verzaakt al wat hij bezit, die kan mijn discipel niet zijn.

34 Het zout is goed; maar indien het zout zijne kracht verliest, waarmede zal men het zouten?

35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; maar het wordt weggeworpen. Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore.

KAPITTEL XV.

TOEN de publicanen en zondaars bij Jezus kwamen om hem te hooren,

2 zoo murmureerden de phari-seën en schriftgeleerden hierover, zeggende: Deze ontvangt de zondaars en eet met hen.

3 Doch hij stelde hun deze gelijkenis voor:

4 Wie is er onder u, die honderd schapen heeft en een van dezelve verloren hebbende, de negen-en-negentig niet laat in de wildernis, en gaat zoeken hetgeen verloren was, totdat hij het vindt?

5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het niet met blijdschap op zijne schouderen?

6 En te huis komende, roept hij niet zijne vrienden en geburen bijeen, tot hen zeggende: Verblijdt u met mij, want ik heb gevonden mijn schaapken, hetwelk verloren was!

7 Ik zeg u ook zoo, dat er in den hemel meer blijdschap zal zijn

omeenen zondaar die* penitentie doet, dan om negen-en-negentig rechtvaardigen, die geene¹ penitentie van noode hebben.

8 Of wat vrouw is er, die tien drachmen heeft, en een van dezelve verloren hebbende, de kaars niet ontsteekt, haar huis uitveegt, en zoekt totdat zij het vindt?

9 En als zij het gevonden heeft, roept zij niet hare vriendinnen en gebuurvrouwen bijeen, en zegt ze haar niet: Verblijdt u met mij: want ik heb gevonden het drachme dat ik verloren had?

10 Zoo ook, zeg ik u, zal er blijdschap zijn onder de engelen Gods, om eenen zondaar die† penitentie doet.

11 Hij zeide ook: Zeker man had twee zonen,

12 waarvan de jongste tot zijnen vader zeide: Vader! geef mij het deel van het goed dat mij toekomt. En de vader verdeelde hun het goed.

13 Weinige dagen daarna, de jongste hebbende alles bijeen vergaderd, is naar een vergelegen land henengereisd, alwaar hij al zijn goed in een ontuchtig leven heeft verkwist.

14 En nadat hij alles verteerd had, ontstond er een groote hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden.

15 Hij ging dan henen en begaf zich in den dienst van eenen inwoner van dat land, die hem naar zijne hoeve zond om de varkens te hoeden.

16 Aldaar wenschte hij zijnen buik te vullen met de schellen, die de varkens aten; en niemand gaf ze hem.

17 Doch, tot zich zelven komende, zeide hij: Hoevele huurlingen zijn er niet in mijns vaders huis, die brood hebben in overvloed, en ik verga hier van honger!

18 Ik zal opstaan en naar mijnen vader gaan, en hem zeggen: Vader! Ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen u;

19 ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden; handel mij gelijk eenen van uwe huurlingen.

20 Hij stond dan op en kwam tot zijnen vader. Terwijl hij nog ver af was, zag hem zijn vader, en werd bewogen tot medelijden; en toeloopende, viel hij hem om den hals en kuste hem.

21 De zoon zeide hem: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen u; ik ben niet waardig uw zoon genoemd te worden.

22 Doch de vader zeide tot zijne knechten: Brengt hier ras den eersten tabbaard en doet hem dien aan; steekt hem den ring aan de hand, en doet hem schoenen aan de voeten.

23 Brengt het gemeste kalf, en doodt het; laat ons eten en vroolijk zijn:

24 want deze mijn zoon was dood, en hij is verzezen; hij was verloren, en hij is gevonden. Zij begonnen dan vroolijk te zijn.

25 Ondertusscher was zijn oudste zoon op het veld, als hij nu wederkeerde en het huis naderde, hoorde hij het zingen en dansen;

* Gr. zich bekeert.

¹ Gr. bekeering.

† Gr. zich bekeert.

26 en eenen van de knechten geroepen hebbende, vraagde hij hem wat dit te zeggen was.

27 De knecht zeide tot hem : Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf gedood, omdat hij hem in goede gezondheid heeft wedergekregen.

28 Hij nam dit zeer kwalijk, en hij wilde niet binnengaan. Zijn vader kwam dan uit, en begon het hem te verzoeken.

29 Maar hij antwoordende, zeide tot zijnen vader : Ik heb u nu zoo lang gediend, ik heb uw gebod nooit overtreden; en gij hebt nooit een geitje gegeven om met mijne vrienden vroolijk te zijn.

30 Maar zoohaast deze uw zoon, die al zijn goed met de hoeren verkwest heeft, gekomen is, hebt gij het gemeste kalf voor hem gedood.

31 De vader zeide hem : Zoon ! gij zijt altijd bij mij, en al wat ik heb is het uwe.

32 Maar wij moesten vroolijk en blijde zijn, omdat deze uw broeder dood was en verrezen is, verloren was en gevonden is.

KAPITTEL XVI.

JEZUS zeide ook tot zijne discipelen : Zeker man die zeer rijk was, had eenen hofmeester, en deze werd bij hem beschuldigd, alsof hij zijn goed verkwest had.

2 Hij riep hem dan, en zeide tot hem : Wat hoor ik van u ? Doe rekening van uw hofmeesterschap; want gij zult voortaan mijn hofmeester niet meer mogen wezen.

3 De hofmeester zeide bij zich zelven : Wat zal ik doen ? want

mijn heer gaat mij het hofmeesterschap afnemen ! Graven kan ik niet; te bedelen schaam ik mij.

4 Ik weet wat ik doen zal, opdat zij mij in hunne huizen ontvangen als ik van het hofmeesterschap zal afgezet zijn.

5 En deschuldenaars van zijnen meester een voor een bij zich roepende, zeide hij tot den eerste : Hoeveel zijt gij mijnen heer schuldig ?

6 Deze antwoordde : Honderd vaten olie. De hofmeester zeide tot hem : Neem, daar is uw handschrift; zit metterhaast neder en schrijf vijftig.

7 Daarna zeide hij tot een andere : En gij, hoeveel zijt gij schuldig ? Deze antwoordde : Honderd mudden tarwe. Neem, zeide hij, uwen brieven en schrijf tachtig.

8 En de meester preeste dezen ontrouwen hofmeester, omdat hij voorzichtig gedaan had : want de kinderen van deze wereld zijn voorzigtiger in hunnen handel dan de kinderen des lights.

9 Ik zeg u dan ook : Maakt u vrienden van de onrechtvaardige rijkdommen : opdat, als gij te kort zult komen, zij u ontvangen in de eeuwige woonplaatsen.

10 Die in kleine dingen getrouw is, zal in groote dingen ook getrouw zijn; en die in kleine dingen ongetrouw is, die zal in groote dingen ook ongetrouw zijn.

11 Is 't dat gij dan niet getrouw zijt geweest in de onrechtvaardige rijkdommen, wie zal u de waarachtige betrouwen ?

12 En is 't dat gij niet getrouw zijt geweest in eens anders goed,

wie zal u geven hetgeen uw eigen is!

13 Geen knecht kan twee heeren dienen; want, of hij zal den eenen haten en den anderen liefhebben, of hij zal den eenen aanhangen en den anderen verachten. Gij kunt God en het geld niet te zamen dienen.

14 De phariseën, die gierig waren, hoorden dit aan, en lachten hem uit.

15 En hij zeide hun: Gij zijt die, dewelke ■ voor de menschen rechtvaardig maakt; maar God kent uwe harten; want hetgeen groot is in de oogen der menschen, is voor God een gruwel.

16 De wet en de propheten hebben geduurd tot Joannes toe; van dien tijd af wordt het rijk Gods verkondigd, en een ieder doet er geweld op.

17 Doch lichter zal hemel en aarde vergaan, dan dat er een stipken vande wet zou vervallen.

18 Al wie zich van zijne huisvrouw scheidt, en eene andere trouwt, doet overspel; en wie eene vrouw trouwt die van haren man gescheiden is, doet overspel.

19 Daar was een rijk man die in purper en sijn lijnwaad gekleed ging, en die alle dagen prachtiglijk maaltijd hield.

20 Daar was ook een bedelaar, met name Lazarus, die vol zweeren aan zijne deur lag.

21 Deze wenschte verzaad te worden met de brokskens die van de tafel vanden rijke vielen, en niemand gaf ze hem; en de honden zelfs kwamen zijne zweeren likken.

22 Ondertusschen het gebeurde

dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham. Doch de rijke stierf ook, en werd begraven in de hel.

23 Terwijl hij in de pijnen was, hief hij zijne oogen op, zag Abraham van verre, en Lazarus in zijnen schoot.

24 Hij riep dan, en zeide: Vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lazarus opdat hij het uiterste van zijnen vinger in het water steke, om mijne tong te verkoelen; want ik word gepijnigd in deze vlam.

25 Abraham zeide tot hem: Zoon! gedenk dat gij het in uw leven goed gehad hebt, en Lazarus integendeel kwaad; nu wordt hij getroost, en gij wordt gepijnigd.

26 En boven dit alles, is er tuschen ons en ulieden eene groote afscheiding, zoodat degenen die vanhier naar u zouden willen overgaan, niet kunnen; gelijk men ook van u naar ons niet kan overkomen.

27 Hij zeide: Ik bid u dan, vader! dat gij hem zenden wilt naar mijns vaders huis;

28 opdat hij mijne vijf broeders, die ik nog heb, waarschuwe, opdat zij ook in deze plaats der pijnen niet komen.

29 Abraham antwoordde hem: Zij hebben Moyses en de propheten; dat zij naar hen hooren.

30 Neen, vader Abraham! maar indien iemand van de dooden tot hen ging, zij zouden * penitentie doen.

31 Hierop antwoordde hij: Is

* Gr. zich bekeeren.

dat zij naar Moyses en de propheeten niet hooren, zoo zullen zij ook niet gelooven, zelfs, al ware 't dat er iemand van den dood verrees.

KAPITTEL XVII.

EN hij zeide tot zijne discipelen : Het is onmogelijk dat er geene ergernissen komen ; maar wee dengene, door wien zij komen !

2 Het ware hem beter dat hij met eenen molensteen, aan den hals gehangen, in de zee geworpen werd, dan dat hij een van deze kleinen ergere.

3 Ziet wel voor u. Is 't dat uw broeder tegen u zondigt, berisp hem, en indien het hem leed is, vergeef het hem.

4 Zelfs is 't dat hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en dat hij zich zevenmaal daags weder tot u keert, en zegt : Het is mij leed : vergeef het hem.

5 De apostelen zeiden eens tot den Heere : Vermeerder ons geloof.

6 En de Heere zeide tot hen : Ware 't dat gij een geloof hadt gelijk een mostaardzaad, gij zoudt tot dien moerbezieboom zeggen : Ontwortel u, en verplant u in de zeel en hij zou u gehoorzamen.

7 Wie is er onder u, die eenen knecht hebbende om zijn land te akkeren of beesten te weiden, hem zoohaast hij van het veld wederkeert, zeggen zal : Ga henen en zit aan tafel ?

8 Zal hij hem niet zeggen : Maak mij het avondmaal gereed, schort u op en dien mij, totdat ik geëten en gedronken heb en

daarna zult gij eten en drinken ?
9 Of zal hij hem verplicht zijn, omdat hij gedaan heeft hetgeen hij hem geboden had ?

10 Ik meen het niet : zoo ook gijlieden, als gij gedaan zult hebben alles wat u geboden is, zegt : wij zijn onnutte knechten ; wij hebben gedaan hetgeen wij moesten doen.

11 Het gebeurde als hij naar Jerusalem ging, dat hij zijnen weg nam door het midden van Samariën en Galileën.

12 En hij kwam in zeker dorp, alwaar hem tien melaatschen tegenkwamen die van verre bleven staan,

13 en hunne stemmen verhieven, zeggende : Jezus, Meester, ontferm u onzer !

14 Zoohaast Jezus hen zag, zeide hij tot hen : Gaat, vertoont u aan de priesters. En het gebeurde terwijl zij er naartoe gingen, dat zij allen werden gezuiverd.

15 Een van die, toen hij zag dat hij gezuiverd was, keerde weder, met luider stemme God lovende.

16 En hij viel op zijn aanzicht voor zijne voeten, hem dankende : en deze was een Samaritaan.

17 Jezus zeide : Zijn ze niet alle tien gezuiverd ? waar zijn de andere negen ?

18 Doch daar is niemand gevonden die wederkwam om God glorie te geven, dan deze vreemdeling.

19 En hij zeide tot hem : Sta op, en ga henen ; uw geloof heeft u gezond gemaakt.

20 Alzoo hem van de phariseën gevraagd werd wanneer het rijk Gods komen zou, antwoordde hij hun : Het rijk Gods zal niet ko-

men met uiterlijke aanmerkelijkheid.

21 En men zal niet zeggen: Ziet, het is hier, of het is daar: want ziet, het rijk Gods is binnen in u.

22 Hij zeide ook tot zijne discipelen: De tijd zal komen, dat gij zult wenschen te zien eenen dag van den Zoon des menschen; maar gij zult hem niet zien.

23 En zij zullen u zeggen: Ziet hij is hier, ziet hij is daar; doch gaat er niet naartoe, en volgt ze niet na.

24 Want gelijk de bliksem schittert van den eenen kant van den hemel tot den anderen, alzoo zal ook de Zoon des menschen zijn als zijn dag daar zijn zal.

25 Maar eerst zal hij veel moeten lijden en van het volk verstootten worden.

26 Gelijk het gebeurde ten tijde van Noë, zoo zal het ook gebeuren ten tijde van den Zoon des menschen.

27 Zij aten en dronken; zij trouwden en werden ten huwelijk gegeven, tot op den dag toe, dat Noë in de ark ging en de waternood kwam; die allen deed vergaan.

28 Gelijk het ook gebeurde ten tijde van Loth. Zij aten en dronken; zij kochten en verkochten; zij plantten en bouwden;

29 maar op den dag als Loth uit Sodoma vertrok, viel er een regen van vuur en solfer uit den hemel, die hen allen vernielde.

30 Alzoo zal het zijn op den dag, op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.

31 Is 't dat iemand alsdan op zijn dak is, en zijn huisraad in zijn huis dat hij niet atkome

om hetzelfde te halen; en die op het veld is, dat hij ook niet wederkeere.

32 Gedenkt aan de vrouw van Loth.

33 Zoo wie zijn leven zoekt te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie het verliest, die zal het behouden.

34 Ik zeg u dat er in dien nacht, van twee die op een bed zullen zijn, de eene medegenomen zal worden en de andere daargelaten;

35 van twee die te zamen zullen malen, de eene zal medegenomen worden en de andere daargelaten; van twee die op den akker zullen zijn, de eene zal medegenomen en de andere daargelaten worden.

36 Zij zeiden hem hierop: Waar naartoe, Heere?

37 Hij antwoordde hun: Alwaar het lichaam zijn zal, daar zullen zich de arenden vergaderen.

KAPITTEL XVIII.

HIJ toonde hun ook in eene gelijkenis, hoe men altijd bidden moet, zonder te verflauwen,

2 zeggende: Daar was in zekere stad een rechter, die noch God vreesde, noch de menschen ontzag.

3 In dezelfde stad was ook eene weduwe, dewelke tot hem kwam, zeggende: Doe mij recht tegen mijne wederpartij.

4 En hij wilde 't in langen tijd niet doen. Maar daarna zeide hij tot zich zelve: Alhoewel ik God niet vreeze, noch de menschen ontzie;

5 nochtans, omdat deze weduwe

mij moeielijk valt, zal ik haar recht doen; opdat zij eindelijk komende, mij niet uitmake.

6 Hoort, zeide de Heer, wat die onrechtvaardige rechter zegt.

7 En God dan, zal hij geen recht doen aan zijne uitverkorenen, die dag en nacht tot hem roepen; en zal hij over hen nog uitstel nemen?

8 Ik zeg u, dat hij hun haast zal recht doen. Maar meent gij dat de Zoon des menschen nog geloof zal vinden, als hij op de wereld zal komen?

9 Hij zeide ook deze gelijkenis aan sommigen die van zich zelve een goed betrouwen hadden, alsof zij rechtvaardig waren, en die de anderen verachtten.

10 Daar gingen twee menschen op naar den tempel om te bidden; de eene was een phariseër en de andere een publicaan.

11 De phariseër rechtstaande, bad aldus bij zich zelve: Ik dank u, God! dat ik niet ben gelijk de andere menschen, die roovers, onrechtvaardigen en overspelers zijn; zelfs ook niet gelijk deze publicaan.

12 Ik vast tweemaal ter weke, ik geef tienden van alles wat ik bezit.

13 Doch de publicaan van verre staande, wilde zelfs de oogen naar den hemel niet opheffen, maar sloeg op zijne borst, zeggende: O God! wees mij zondig mensch genadig!

14 Ik zeg u dat deze gerechtvaardigd naar zijn huis gegaan is, en niet de andere: want al wie zich verheft, zal vernederd worden, en al wie zich vernedert, zal verheven worden.

15 Zij brachten ook tot hem eenige kleine kinderen, opdat hij die zoude aanraken; doch de discipelen dit ziende, bestrafden hen.

16 Maar Jezus hen bijeenroepende, zeide: Laat de kinderen bij mij komen, en belet ze niet; want voor zoodanigen is het rijk Gods.

17 Ik zeg u voorwaar: zoo wie het rijk Gods niet aanneemt gelijk een klein kind, die zal er niet ingaan.

18 Dan stelde hem zeker overste deze vraag voor: Goede Meester! wat moet ik doen om het eeuwig leven te beërven?

19 Jezus zeide tot hem: Waarom noemt gij mij goed? niemand is goed dan God alleen.

20 Gij weet de geboden: Gij zult niet doodslaan; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven; eert uwen vader en uwe moeder. (*Exod. 20 : 13.*)

21 Hij zeide: Ik heb dit alles onderhouden van mijne jeugd af.

22 Jezus dit hoorende, zeide tot hem: Daar ontbreekt u nog eene zaak; verkoop alles wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat in den hemel hebben; en kom, volg mij na.

23 Als hij dit hoorde, werd hij bedroefd, want hij was zeer rijk.

24 En Jezus ziende dat hij bedroefd geworden was, zeide: Hoe moeielijk zal het zijn aan degenen die rijkdommen hebben, in het rijk Gods te komen!

25 Want het is lichter dat een kemel door het oog van eene naald ga, dan dat een rijk mensch in het rijk Gods kome.

26 Die het hoorden, zeiden : Wie kan er dan zalig worden ?

27 Hij zeide hun : Hetgeen onmogelijk is bij de menschen, is mogelijk bij God.

28 Toen zeide Petrus : Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.

29 Hij zeide tot hen : Voorwaar ik zeg ulieden : daar is niemand, die om het rijk Gods verlaat zijn huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen ;

30 die niet veel meer weder zal ontvangen in dezen tijd, en in de toekomstende eeuw het eeuwig leven.

31 Doch Jezus nam de twaalf bij zich, en zeide hun : Ziet, wij gaan opwaarts naar Jerusalem, en alles zal volbracht worden dat wegens den Zoon des menschen geschreven is door de profeten.

32 Want hij zal overgeleverd worden aan de heidenen, en hij zal bespot, en gegeeseld, en bespogen worden.

33 En nadat zij hem zullen gegeeseld hebben, zullen zij hem dooden ; en den derden dag zal hij verrijzen.

34 Maar zij verstonden hiervan niet het minste ; en deze zaak was voor hen verborgen, en zij begrepen niet hetgeen er gezegd werd.

35 Als hij omtrent Jericho kwam, zat er een blinde bij den weg en bedelde.

36 En hoorende het volk met menigte voorbijgaan, vraagde hij wat er te doen was.

37 Zij zeiden hem dat Jezus van Nazareth daar voorbijging.

38 En hij riep, zeggende : Jezus,

Dauids Zoon, ontferm u mijner !

39 Die voorop gingen, berispten hem, opdat hij zwijgen zou ; maar hij riep nog veel meer : Davids Zoon, ontferm u mijner !

40 Jezus bleef dan staan, en gebood dat men denzelven bij hem zoude brengen. En als hij bijgekomen was, vroeg hij hem,

41 zeggende : Wat wilt gij dat ik u doe ? Hij antwoordde : Heer ! dat ik zien mag.

42 Jezus zeide tot hem : Word ziende ; uw geloof heeft u genezen.

43 Terstond werd hij ziende en volgde hem, God verheftende. En al het volk, als zij dit zagen, loofde God.

KAPITTEL XIX.

EN binnenkomende, wandelde hij door Jericho.

■ En ziet, daar was een man genoemd Zacheüs ; deze was een opper-publicaan die rijk was.

3 En hij zocht te zien wie Jezus was : maar hij konde niet om de menigte des volks, vermits hij klein van persoon was.

4 Hij liep dan vooruit en klom op eenen wilden vijgeboom, om hem te zien ; want hij moest aldaar voorbijkomen.

5 En als Jezus op die plaats gekomen was, zag hij op, en hem ziende, zeide hij tot hem : Zacheüs ! haast u, kom af, want ik moet vandaag in uw huis verblijven.

6 Hij kwam haastig af, en ontving hem met blijdschap.

7 Allen die dit zagen, murmurerden, zeggende : Hij is bij eenen ondeugenden mensch gaan herbergen.

8 Maar Zacheüs, voor den Heere staande, zeide: Zie, Heere! ik geef de helft van al mijn goed aan den arme, en indien ik iemand ergens in te kort gedaan heb, ik geef het vierdubbel weder.

9 Jezus zeide tot hem: Heden is de zaligheid over dit huis gekomen, omdat deze ook een kind van Abraham is.

10 Want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken hetgeen verloren was.

11 Terwijl zij hier naar luisterden, voegde hij er nog bij deze gelijkenis, omdat hij niet verre van Jerusalem was, en dat zij meenden dat het rijk Gods zoo ten eerste verschijnen zoude.

12 Hij zeide dan: Zeker man van groote afkomst is gegaan naar een vergelegen land om bezitting van een koninkrijk te nemen en daarna weder te komen.

13 Nadat hij dan zijne tien knechten had bijeengeroepen, gaf hij hun tien ponden en zeide hun: Drijft er koophandel mede totdat ik kom.

14 Maar zijne burgers hem hatende, zonden hem gezanten achterna, zeggende: Wij willen zoodanigen koning over ons niet hebben.

15 Hij is dan wedergekomen, nadat hij bezit van zijn rijk genomen had, en deed zijne knechten, aan dewelke hij geld gegeven had, bijeenroepen, om te weten wat elk door zijnen koophandel gewonnen had.

16 De eerste kwam dan en zeide: Heere! uw pond heeft er nog tien andere gewonnen.

17 Hij antwoordde hem: Welaan, goede knecht! omdat gij getrouw

zijt geweest in weinig, zult gij bevel hebben over tien steden.

18 De andere kwam ook, en zeide: Heere! uw pond heeft er vijf andere gewonnen.

19 Hij zeide tot dezen ook: En gij zult over vijf steden bevel hebben.

20 Een andere kwam en zeide: Heere! zie hier is uw pond, hetwelk ik gebonden heb in mijnen neusdoek;

21 want ik vreesde u, omdat gij een stuur mensch zijt; gij neemt weg hetgeen gij niet gegeven hebt, en gij maaït waar gij niet gezaaid hebt.

22 Hij antwoordde: Ik oordeel u uit uwen eigen mond, gij booze knecht! gij wist dat ik een stuur mensch ben, die wegneem hetgeen ik niet gegeven heb, en maaï waar ik niet gezaaid heb.

23 Waarom hebt gij dan mijn geld niet gegeven in de wisselbank? dan had ik het na mijne komst met winst kunnen weder-eischen.

24 En hij zeide tot de omstaanders: Neemt hem zijn pond af, en geeft het aan dengene die tien ponden heeft.

25 Zij zeiden hem: Heere! hij heeft tien ponden.

26 Daarom zeg ik u dat aan al wie heeft, nog zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben; doch van dengene die niet heeft, zal ook het weinige dat hij heeft, afgenomen worden.

27 Nu, wat aangaat mijne vijanden die mij voor hunnen koning niet gewild hebben, brengt ze hier, en doot ze in mijne tegenwoordigheid.

28 Dit gezegd hebbende, ging

hij vooruit, optrekkende naar Jerusaleem.

29 En als hij kwam omtrent Betphageen Bethaniën, aan den berg die genoemd wordt de berg van Oliveten, zond hij twee van zijne discipelen,

30 zeggende : Gaat naar dat dorp, dat daar voor u ligt, en daarin komende zult gij een ezelinne-veulen gebonden vinden, waar nooit mensch opgezeten heeft; maakt het los en brengt het hier.

31 En is 't dat u iemand vraagt waarom gij het losmaakt, zegt : Omdat het de Heer van noode heeft.

32 Zij gingen dan henen, die hij gezonden had, en zij vonden het veulen staan, gelijk hij hun gezegd had.

33 Doch terwijl zij het losmaakten, zeide degene wien het veulen toebehoorde, tot hen : Waarom maakt gij het veulen los ?

34 Zij antwoordden : Omdat het de Heer van noode heeft.

35 Zij brachten het dan bij Jezus, en hunne kleederen op het veulen werpende, zetten zij Jezus daarop.

36 Terwijl hij voortging, spreidden zij hunne kleederen langs den weg.

37 En toen hij naderde aan het afgaan van den berg van Oliveten, begon geheel de bende der discipelen van blijdschap God met luider stemme te loven over al de wonderheden die zij gezien hadden ;

38 zeggende : Gebenedijd is de Koning, die komt in den naam des Heeren ! Vrede zij in den

hemel, en glorie in het allerhoogste !

39 Eenigen van de phariseën, die onder het volk waren, zeiden tot hem : Meester ! berisp uwe discipelen.

40 Hij antwoordde hun : Ik zeg u dat zoo deze zwijgen, de steenen zelfs zullen roepen.

41 En als hij naderde en de stad zag, weende hij over haar, zeggende :

42 Och of gij erkendet, zelfs nog op dezen uwen dag, hetgeen u tot vrede dient ! Maar nu is het voor uwe oogen verborgen.

43 Want de dagen zullen over u komen, dat uwe vijanden met eenen wal u zullen omringen, u zullen insluiten en van alle kanten benaauwen ;

44 dat zij u, met uwe kinderen die binnen u zijn, ten gronde zullen verderven, en den eenen steen op den anderen in u niet laten : omdat gij, den tijd van uwe bezoeking niet gekend hebt.

45 En in den tempel gekomen zijnde, begon hij er degeven die daar kochten en verkochten, uit te drijven ;

46 hun zeggende : Daar staat geschreven : Mijn huis is een huis des gebeds ; doch gij hebt er eenen kuil van roovers van gemaakt. (*Isaias 56 : 7.*)

47 En hij leerde dagelijks in den tempel. Maar de prinsen der priesteren, de schriftgeleerden en de voornaamsten des volks zochten hem van kant te helpen.

48 Maar zij vonden geen middel om iets tegen hem te doen ; want al het volk hoorde hem aan met de uiterste verwondering.

KAPITTEL XX.

OP eenen van deze dagen, als hij bezig was met het volk in den tempel te leeren, en het evangelie te prediken, zijn de opperpriesters en schriftgeleerden, met de ouderlingen bijeengekomen,

2 en hebben hem gezegd : Zeg ons door wat macht gij deze dingen doet, of wie is het die u deze macht gegeven heeft ?

3 Jezus antwoordde hun : Ik zal u ook eene vraag voorstellen ; antwoordt mij eens :

4 Het doopsel van Joannes, was dat van den hemel of van de menschen ?

5 Doch zij dachten en zeiden in zich zelve : Indien wij zeggen : van den hemel, zoo zal hij antwoorden : Waarom hebt gij hem dan niet geloofd ?

6 En indien wij zeggen : van de menschen, al het volk zal ons steenigen, want zij zijn verzekerd dat Joannes een propheet was.

7 Zij antwoordden dan dat zij niet wisten vanwaar het was.

8 Jezus zeide hun : Ik zeg u dan ook niet door wat macht ik deze dingen doe.

9 Toen begon hij het volk deze gelijkenis te zeggen : Iemand had eenen wijngaard geplant, en besteedde hem aan eenige landlieden, en ging voor langen tijd uit reizen.

10 Als 't nu tijd was zond hij eenen knecht tot de landlieden, opdat zij hem vruchten zouden geven van zijnen wijngaard ; maar de landlieden sloegen hem, en zonden hem zonder vruchten henen.

11 Hij zond hun dan eenen tweeden knecht ; maar zij sloegen dezen ook, en nadat zij hem groote smaadheid aangedaan hadden, zonden zij hem van 's gelijken zonder vruchten henen.

12 Hij zond dan eenen derden, dien zij alsmede kwetsten en wegjoegen.

13 Toen zeide de heer des wijngaards : Wat zal ik doen ? Ik zal mijnen liefsten zoon zenden ; misschien zullen zij ontzag hebben, als zij hem zullen zien.

14 Maar zoohaast de landlieden hem zagen, dachten zij en zeiden onder malkanderen : Deze is de erfgenaam ; komt, laat ons hem doodden, opdat de erfenis aan ons zij.

15 Zij hebben hem dan buiten den wijngaard gestooten en dood geslagen. Wat zal dan de heer van dien wijngaard hun doen ?

16 Hij zal komen en die landlieden vernielen, en zijnen wijngaard aan anderen besteden. Als zij dit hoorden, zeiden zij : Verre zij dat van ons !

17 Hij hen aanziende, zeide : Wat is dit dan te zeggen, dat er geschreven staat : De steen dien de bouwmeesters verworpen hebben, is geworden tot eenen hoeksteen ? (Ps. 117 : 22.)

18 Al wie over dezen steen zal vallen, zal verbrijzeld worden ; en op wien hij vallen zal, zal hij vermorzelen.

19 De prinsen der priesteren en de schriftgeleerden meenden de handen aan hem te slaan ; want zij werden gewaar dat hij die gelijkenis op hen gezegd had ; maar zij vreesden het volk.

20 Zij namen hem dan waar en

zonden bespieters uit, die zich voor rechtzinnigen zouden uitgeven, om hem te vatten in zijne woorden; opdat zij hem aan de overheid, en aan de macht van den stadhouder zouden kunnen overleveren.

21 En zij stelden hem deze vraag voor: Meester! Wij weten dat gij oprecht spreekt en leert, en dat gij niemand aanziet, maar den weg Gods volgens de waarheid leert;

22 is het geoorloofd den cijns aan den keizer te geven of niet?

23 Hij hunne listigheid bemerkende, antwoordde hun: Wat kwelt gij mij?

24 Toont mij eenen denaris. Wiens beeld en opschrift staat erop? Zij antwoordden en zeiden hem: Des keizers.

25 Hij zeide tot hen: Geeft dan aan den keizer wat den keizer toekomt, en aan God wat God toekomt.

26 En zij konden zijne woorden voor het volk niet berispen; en over zijn antwoord verwonderd zijnde, zwegen zij stil.

27 Daar kwamen ook bij hem eenigen van de saduceën, dewelke zeggen dat er geene verrijzenis is, en zij ondervraagden hem,

28 en zeiden: Meester! Moyses heeft ons geschreven: Indien iemands broeder getrouwd zijnde, sterft, en geene kinderen achterlaat, dat zijn broeder zijne huisvrouw trouwen moet, om aan zijnen broeder eenen nakomeling te verwekken. (Deut. 25: 5.)

29 Daar waren dan zeven broeders: de eerste heeft eene vrouw getrouwd en is gestorven zon-

der kinderen achter te laten. 30 De volgende heeft haar ook getrouwd en is ook gestorven zonder kinderen.

31 De derde heeft haar ook getrouwd; en desgelijks alle zeven, en zij zijn allen gestorven zonder nakomeling achter te laten.

32 Eindelijk na hen allen is de vrouw ook gestorven.

33 Wiens vrouw van hen allen zal zij zijn in de verrijzenis? want zij hebben ze allen zeven voor huisvrouw gehad.

34 Jezus zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen en worden ten huwelijk gegeven;

35 maar zij, die zullen waardig gevonden worden deelachtig te zijn aan de toekomende eeuw en aan de verrijzenis van den dood, die zullen noch trouwen, noch getrouwd worden.

36 Ook zij zullen niet meer kunnen sterven, omdat zij gelijk zullen zijn aan de engelen en dat zij zullen kinderen Gods zijn, dewijl zij kinderen van de verrijzenis zullen wezen.

37 Nu, dat de dooden verrijzen zullen, heeft Moyses zelf genoeg bewezen, als hij bij den braambosch zijnde, zeide dat God is de God van Abraham, en de God van Isaac, en de God van Jacob. (Exod. 3: 6.)

38 God is immers geen God van dooden, maar van levenden: want zij leven allen voor hem.

39 Eenigen van de schriftgeleerden het woord opnemende, zeiden tot hem: Meester! gij hebt wel gezegd.

40 En niemand durfde hem verder iets meer vragen.

41 Maar hij zeide tot hen: Hoe

zeggen zij dat de Christus de zoon van David is?

42 En nochtans zegt David zelf in het boek der psalmen : De Heer heeft tot mijnen Heer gezegd : Zit aan mijne rechterhand.

43 totdat ik uwe vijanden stelle tot eene voetbank uwer voeten. (*Psalm. 109 : 1.*)

44 Hoe is hij dan de zoon van David, aangezien hem David Heere noemt?

45 Hij zeide dan tot zijne discipelen, daar al het volk het hoorde :

46 Wacht u van de schriftgeleerden, die geerne met lange tabbaarden wandelen, die zoeken gegroet te worden op de markten, die in de synagogen de eerste zetels en in de maaltijden de eerste plaatsen beminnen ;

47 die onder schijn van lang te bidden, inslokken de huisgezinnen der weduwen. Dozen zullen een zwaarder oordeel ontvangen.

KAPITTEL XXI.

EN aanziende hoe de rijken hunne giften in de offerkist wierpen,

2 zag hij ook eene arme weduwe twee kleine penningskens daarin werpen.

3 En hij zeide : Ik zeg u voorwaar, dat deze arme weduwe meer dan al de anderen daar heeft ingeworpen ;

4 want al de anderen hebben aan God geofferd van hetgeen hun overschoot ; maar deze heeft uit hare armoede gegeven. al wat zij had tot hare nooddrift.

5 En alzoo eenigen zeiden van den tempel, dat hij van schoonen

steen gemaakt en van giften treflijk voorzien was, antwoordde hij :

6 De tijd zal komen dat al hetgeen gij hier ziet, zoo verwoest zal worden, dat er niet een steen op den anderen zal blijven.

7 Zij vraagden hem en zeiden : Meester ! wanneer zal dat zijn, en aan wat teeken zal men zien kunnen dat het haast gebeuren zal?

8 Hij zeide : Ziet toe dat gij niet verleid wordt ; want velen zullen komen in mijnen naam, zeggende : Ik ben de Christus ; en die tijd is al nabij ! daarom wilt ze niet volgen.

9 En als gij zult hooren van oorlogen en van oproeren, ontstelt u niet : want deze dingen moeten eerst geschieden, maar nog zal het niet terstond het einde zijn.

10 Alsdan, zeide hij tot hen, zal het eene volk tegen het andere opstaan, en het eene koninkrijk tegen het andere ;

11 en op verscheidene plaatsen zullen groote aardbevingen zijn, en pest en hongersnood, en daar zullen schrikkelijke dingen en wondere teekenen in den hemel gezien worden.

12 Maar voor dit alles zullen zij de handen op u slaan en u verfolgen, u leidende in de synagogen en de gevangenissen ; en zij zullen u brengen voor koningen en stadhouders, om mijnen naam.

13 En dat zal u dienen om voor hen getuigenis te geven van de waarheid.

14 Daarom stelt vast in uwe harten, van niet te overdenken hoe gij u zult verantwoorden.

15 Want ik zelf zal u eenen

mond en eene wijsheid geven, dewelke al uwe vijanden niet zullen kunnen tegenspreken noch wederstaan.

16 Doch gij zult van uwe ouders zelfs, en broeders, en maagschap, en vrienden verraden worden; en zij zullen er verscheidenen van u ter dood brengen.

17 En gij zult van alle menschen gehaat worden om mijnen naam.

18 Maar daar zal nochtans niet een haar van uw hoofd verloren gaan.

19 Door uwe lijdzaamheid zult gij uwe zielen bezitten.

20 Doch als gij zien zult dat Jerusalem door een leger wordt omringd, weet zeker dat hare verwoesting dan aanstaande is.

21 Die alsdan in Judeën zijn, dat ze naar de bergen vluchten; en die binnen de stad zijn, dat ze zich vertrekken, en die buiten op 't land zijn, dat ze niet binnen komen.

22 Want dat zijn lagen van wrake, opdat alles wat er geschreven staat, volbracht worde.

23 Doch, wee die bevrucht zullen zijn, en kinderen zoogen in die dagen! want daar zal over dat land groote verwoesting, en over dit volk groote gramschap komen.

24 En zij zullen door het scherpe des zwaards nedergeslagen, en naar alle volkeren gevangen geleid worden; en Jerusalem zal van de heidenen onder de voeten getreden worden totdat de tijd der heidenen vervuld is.

25 En daar zullen teekenen in de zon zijn, en in de maan, en in de sterren; en op de aarde benauwdheid onder de volkeren,

uit verbaasdheid van het gedruisch der baren van de zee;

26 zoodat de menschen van vreeze bezwijken zullen door het aankomen van die dingen, die de heele wereld zullen overkomen: want de krachten der hemelen zullen beroerd worden.

27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen op eene volk, met groote macht en glorie.

28 Als deze dingen beginnen te geschieden, ziet opwaarts, en heft uwe hoofden op, want uwe verlossing is nabij.

29 Hij zeide hun ook eene gelijkenis: Aanmerkt den vijgeboom en al de boomen.

30 Als gij ze ziet uitbotten, zoo weet gij dat de zomer aanstaande is.

31 Zoo ook, als gij al deze dingen zult zien geschieden, weet dat het rijk Gods aanstaande is.

32 Ik zeg u voorwaar, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan totdat al deze dingen geschieden.

33 Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen niet voorbijgaan.

34 Let dan op u zelve, opdat uwe harten door dronkenschap, of brasserijen, of tijdelijke bekommernissen niet bezwaard worden; en dat die dag u niet onverziens overvalle.

35 Want hij zal gelijk een strik overkomen over allen die op den ganschen aardbodem zijn.

36 Daarom waakt en bidt altijd, opdat gij waardig moogt gevonden worden te ontvluchten al deze dingen die gebeuren zullen, en opdat gij moogt staan voor den Zoon des menschen.

37 Voorts leerde hij des daags in den tempel; en des nachts buitengaande, verbleef hij op den berg, genoemd Oliveten.

38 En al het volk kwam des morgens vroeg in den tempel om hem te hooren.

KAPITTEL XXII.

ONDERTUSSCHEN naderde de feestdag der ongedeesemde brooden, dien men paaschen noemt.

2 En de opperpriesters met de schriftgeleerden zochten een middel, hoe zij hem ter dood zouden brengen; want zij vreesden het volk.

3 Doch Satan voer in Judas, genoemd Iscariotes, een van de twaalf.

4 Hij ging dan henen, en sprak met de opperpriesters en hoofdmannen, op wat manier hij hem leveren zou.

5 Zij waren hierover verblijd en kwamen met hem overeen van hem eene zekere som geld te geven.

6 En hij zeide het hun toe; hij zocht na de gelegenheid om hem zonder oproer te leveren.

7 Ondertusschen de dag der ongedeesemde brooden kwam aan, op denwelken het paaschlam moet gedood worden.

8 En hij zond Petrus en Joannes af, hun zeggende: Gaaten maakt ons het paaschmaal bereid, opdat wij het eten.

9 Zij zeiden hem: Waar wilt gij dat wij het bereiden?

10 Hij zeide tot hen: Zoohaast gij in de stad zult komen, zal u een man ontmoeten, dragende eene kruik water; volgt hem

in het huis waar hij ingaat;

11 en zegt aan den vader des huisgezins van dat huis: De Meester vraagt u: waar is de eetzaal, waar ik het paaschmaal met mijne discipelen mag eten?

12 En hij zal u eene groote eetzaal toonen, die al gespreid is; bereidt het aldaar.

13 Zij gingen en vonden het gelijk hij gezegd had, en zij bereidden het paaschmaal.

14 Als nu de uur gekomen was, ging hij ter tafel zitten, en de twaalf apostelen met hem.

15 En hij zeide tot hen: Ik heb zeer verlangd dit paaschmaal met u te eten, eer ik ga lijden:

16 want ik zeg u, dat ik er voortaan niet van eten zal totdat het volbracht zal zijn in het rijk Gods.

17 En eenen beker genomen hebbende, dankte hij en zeide: Neemt, en deelt hem onder u.

18 Want ik zeg u, dat ik van het gewas des wijngaards niet drinken zal, totdat het rijk Gods zal gekomen zijn.

19 Daarna nam hij het brood, en eene dankzegging gesproken hebbende, brak hij het, en gaf het hun, zeggende: Dit is mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dit tot mijner gedachtenis.

20 Insgelijks nam hij ook den beker, nadat hij het avondmaal gehouden had, zeggende: Deze beker is het nieuw verbond in mijn bloed, hetwelk voor u vergoten * zal worden.

21 Niettemin, ziet, de hand van mijnen verrader is met mij aan tafel.

* Gr. of: vergoten wordt.

22 't Is waar, de Zoon des menschen gaat henen, gelijk het vast besloten is; nochtans wee dien mensch, door wien hij zal verdraden worden!

23 En zij begonnen malkanderen te onderzoeken, wie het van hen mocht wezen, die dat doen zoude.

24 Daar ontstond ook een geschil onder hen, wie van hen de meeste scheen te wezen.

25 Maar hij zeide tot hen: De koningen der volkeren voeren heerschappij over hen, en die macht over hen hebben, worden genadigen genoemd.

26 Zoo mag het onder u niet gaan; maar die de meeste is onder u, dat hij gelijk de minste worde, en die de overste is, gelijk een dienaar.

27 Want wie is er meerder, die aan tafel zit, of die dient? Is 't niet degene die aan tafel zit? En ondertusschen ik ben in het midden van u, gelijk een die dient.

28 Doch gij zijt het die met mij standvastig gebleven zijt in mijne kwellingen.

29 En ik bereid voor u ook een rijk, gelijk mijn Vader voor mij bereid heeft;

30 opdat gij in mijn rijk eet en drinkt aan mijne tafel, en zit op troonen om te oordeelen de twaalf geslachten van Israël.

31 De Heer zeide ook: Simon, Simon! zie, Satan heeft verzocht om u te mogen ziften gelijk de tarwe;

32 maar ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet bezwijke; en gij, eens bekeerd zijnde, versterk uwe broeders.

33 Petrus antwoordde hem:

Heere! ik ben bereid met u in den kerker, en tot in den dood toe, te gaan.

34 Maar Jezus zeide: Ik zeg u, Petrus! de haan zal vandaag niet gekraaid hebben, of gij zult al driemaal geloochend hebben dat gij mij kent.

35 Verder zeide hij hun: Als ik u uitzond zonder beurs of reiszak of schoenen, heeft u wel iets ontbroken?

36 Niets, zeiden zij. Hij zeide hun dan: Maar die nu eene beurs heeft, dat hij ze opneme; van 's gelijken die eenen reiszak heeft; en die geen en heeft, dat hij zijn kleed verkoope en een zwaard koope.

37 Want ik zeg u, dat in mij dit ook nog moet volbracht worden, wat er geschreven staat: Men heeft hem gesteld onder de booswichten. (Isaïas 53: 12.) Want hetgeen van mij voorzeggd is, gaat een einde nemen.

38 Zij zeiden: Heere! zie, hier zijn twee zwaarden. Hij zeide hun: Het is genoeg.

39 En uitgaande, vertrok hij volgens zijne gewoonte naar den berg van Oliveten, en zijne discipelen volgden hem.

40 Als hij ter plaatse gekomen was, zeide hij tot hen: Bidt, dat gij niet valt in bekoring.

41 En hij is de verte van eenen steenworp van hen afgeweken; en op zijne knieën vallende, begon hij te bidden,

42 zeggende: Vader! indien gij wilt, neem dezen kelk van mij weg! maar nochtans dat mijn wil niet geschiede, maar de uwe.

43 Doch hem verscheen een engel van den nemei, die hem ver-

sterkte. En als hij in eenen zeer benauwd en strijd gekomen was, bad hij des te vuriger.

44 En zijn zweet werd als dropelen bloed, die op de aarde aflepen.

45 Als hij opstond van zijn gebed en bij zijne discipelen kwam, vond hij ze slapen van droefheid.

46 En hij zeide tot hen: Wat slaapt gij! staat op en bidt, opdat gij niet valt in bekoring.

47 Terwijl hij nog sprak, ziet, daar kwam een hoop volk aan, en een van de twaalf, genoemd Judas, ging hen voor en naderde tot Jezus om hem te kussen.

48 Jezus zeide tot hem: Hoe, Judas! verraadt gij den Zoon des menschen met eenen kus?

49 Die bij hem waren, ziende wat er aanstaande was, zeiden tot hem: Heere! willen wij met het zwaard slaan?

50 En daar sloeg een van hen op eenen knecht van den hogepriester, en kapte hem het rechteroor af.

51 Doch Jezus zeide hun: Houdt daarvan op. En zijn oor geraakt hebbende, genas hij hem.

52 Jezus zeide dan tot de opperpriesters, en de oversten der tempels, en de ouderlingen, die om hem gekomen waren: Gij komt hier met zwaarden en stokken, gelijk tot eenen moordenaar.

53 Als ik dagelijks bij u in den tempel was, hebt gij de hand aan mij niet geslagen; maar dit is uwe uur, en de macht der duisternis.

54 Zij hem dan vastnemende, brachten hem in het huis van den oppersten priester; doch Petrus volgde van verre.

55 En als zij nu vuur ontstoken hadden in 't midden van het voorhof, en te zamen nederzaten, zat Petrus ook onder hen.

56 Doch eene dienstmaagd hem ziende bij het licht zitten, en hem beziende hebbende, zeide: Deze was ook met hem.

57 Maar hij loochende hem, zeggende: Vrouw! ik ken hem niet.

58 Een weinig daarna zag hem een andere, en zeide: Gij zijt ook van dat volk. Maar Petrus zeide: O mensch! ik ben er niet van.

59 Omtrent eene uur daarna bevestigde het nog een andere, zeggende: Zekerlijk deze was ook met hem, want hij is ook een Galileër.

60 Petrus zeide: O mensch! ik weet niet wat gij zegt. En aanstonds, terwijl hij nog sprak, kraaide de haan.

61 De Heer zich keerende tot Petrus, zag hem aan. En Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe hij hem gezegd had: Eer de haan zal kraaien, zult gij mij driemaal verloochenen.

62 En Petrus, buitengegaan zijnde, heeft bitterlijk geweend.

63 Nu, de mannen die Jezus vasthielden, bespotten en sloegen hem.

64 Zij verbonden hem de oogen, sloegen hem in het aanzicht en vraagden hem, zeggende: Propheteer, wie is 't die u geslagen heeft?

65 En zij zeiden veel andere blasphemiën tegen hem.

66 Toen het dag geworden was, kwamen de ouderlingen des volks, de opperpriesters en de schriftgeleerden bijeen en brachten hem in hunnen raad en zei-

den : Is 't dat gij de Christus zijt, zeg het ons.

67 Hij antwoordde hun : Indien ik het u zeg, gij zult mij niet gelooven ;

68 en indien ik u ook iets vraagde, gij zult mij niet antwoorden, noch laten gaan.

69 Doch voortaan zal de Zoon des menschen zitten aan de rechterhand van de macht Gods.

70 Zij zeiden hem allen : Zoo zijt gij dan de Zoon van God ? Hij antwoordde : Gij zegt het, want ik ben het.

71 Zij zeiden dan : Wat hebben wij nog getuigenis van noode ? want wij hebben het zelven uit zijnen mond gehoord.

KAPITTEL XXIII.

A LSDAN geheel de vergadering opstaande, leidden zij hem naar Pilatus.

2 En begonnen hem te beschuldigen, zeggende : Dezen hebben wij bevonden dat hij ons volk verleidt, en dat hij verbiedt de schattingen aan den keizer te geven, en dat hij zegt dat hij Christus, de Koning is.

3 Pilatus vraagde hem dan : Zijt gij de Koning der Joden ? Hij antwoordde : Gij zegt het.

4 Pilatus zeide tot de opperpriesters en tot het volk : Ik vind geene schuld in dezen mensch.

5 Maar zij hielden nog sterker aan, en zeiden : Hij maakt het volk op, leerende door geheel Judeën, van Galileën af, alwaar hij begonnen heeft, tot hier toe.

6 Pilatus hoorende spreken van Galileën, vraagde of hij van Galileën was.

7 En verstaan hebbende dat hij

van het gebied van Herodes was, zond hij hem tot Herodes, die op dien tijd ook te Jerusalem was.

8 Herodes was zeer verblijd als hij Jezus zag, want hij had van over langen tijd gewenscht hem te zien ; omdat hij veel van hem had hooren zeggen, en dat hij hoopte dat hij hem een mirakel zou zien doen.

■ Hij ondervraagde hem dan over vele dingen ; maar hij gaf hem geen antwoord.

10 Ondertusschen stonden de opperpriesters met de schriftgeleerden, hem heviglijk beschuldigende.

11 Maar Herodes, met zijn hof, verachtte en bespote hem, hem een wit kleed aandoende, en zond hem weder tot Pilatus.

12 En op denzelfden dag zijn Herodes en Pilatus vrienden geworden, want zij waren van te voren vijanden.

13 Doch Pilatus, hebbende de opperpriesters, de hoofdmannen en het volk doen bijeenkomen,

14 zeide tot hen : Gij hebt mij dezen mensch aangebracht als eenen die het volk oproerig maakt, en gelijk gij ziet, nadat ik hem ondervraagd heb in uwe tegenwoordigheid, zoo vind ik geene schuld in den man, van hetgeen waar gij hem mede beschuldigt.

15 Noch ook Herodes : want ik heb u tot hem gezonden ; en gelijk gij ziet, daar is hem niets gedaan, alsof hij den dood waardig was.

16 Ik zal hem dan kastijden en laten gaan.

17 Doch hij moest hun op den feestdag eenen loslaten.

18 En al het volk begon een-

paarlijk te roepen : Maak dezen van kant, en laat ons Barabbas los.

19 Deze was om zeker oproer, in de stad gebeurd, en om eenen doodslag in de gevangenis geworpen.

20 Pilatus sprak hun dan wederom toe, willende Jezus loslaten.

21 Maar zij schreeuwden er tegen aan : Kruis hem, kruis hem !

22 Hij zeide hun voor den derden keer : Wat kwaad heeft hij toch gedaan ? Ik vind geene schuld des doods in hem ; ik zal hem dan kastijden en latengaan.

23 Maar zij drongen aan met groot geroep, verzoekende dat men hem zoude kruisen ; en hun geschreeuw nam meer en meer toe.

24 En Pilatus vonniste dat hun verzoek zou geschieden.

25 Hij liet hun dan dengene dien zij verzochten, die om eenen doodslag en oproer in de gevangenis geworpen was, vrij gaan, en hij gaf Jezus over aan hunnen wil.

26 Toen zij hem henenleidden, grepen zij zekeren Simon van Cyrenen aan, die van het land kwam ; en legden hem het kruis op, om het achter Jezus te dragen.

27 Hem volgde eene groote menigte van volk, en vrouwen die hem bekloegen en beweenden.

28 Maar Jezus zich tot haar keerende, zeide : Dochters van Jerusalem ! weent niet over mij, maar weent over u zelve en over uwe kinderen.

29 Want de dagen zullen komen dat men zeggen zal : Zalig zijn de onvruchtbaren en de

schooten die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezogd hebben.

30 Dan zullen zij tot de bergen beginnen te zeggen : Valt op ons ! en tot de heuvelen : Overdekt ons !

31 Want doen zij dit aan het groene hout, wat zal er aan het drooge geschieden ?

32 Daar werden ook twee andere kwaaddoeners met hem geleid om gedood te worden.

33 Als zij gekomen waren op de plaats genoemd Calvariën, hebben zij hem daar gekruist, en ook de kwaaddoeners, den eene aan de rechterhand, en den andere aan de linkerhand.

34 En Jezus zeide : Vader ! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En zij, deelende zijne kleederen, wierpen het lot.

35 Het volk stond daar en zag het aan ; doch de oversten met het volk te zamen beschimpten hem, zeggende : Anderen heeft hij verlost ; dat hij zich zelve verlosse, indien hij de Christus is, de uitverkorene Gods.

36 De soldaten bespotten hem ook en reikten hem azijn toe,

37 zeggende : Zijt gij de Koning der Joden, zoo verlos u zelve.

38 Daar was ook een opschrift boven hem geschreven, met grieksche, latijnsche en hebreuwsche letteren : DIT IS DE KONING DER JODEN.

39 En een van de kwaaddoeners die daar hingen, lasterde hem, zeggende : Is 't dat gij de Christus zijt, zoo verlos u zelve, en ons te zamen.

40 Maar de andere berispte hem, en zeide : Vreest gij dan ook

God niet, daar gij in dezelfde straf zijt?

41 Doch wij rechtvaardiglijk, want wij ontvangen loon naar werken; maar deze heeft niets kwaads gedaan.

42 En hij zeide tot Jezus: Heere! wees mij gedachtig als gij in uw rijk zult komen.

43 Jezus antwoordde hem: Ik zeg u voorwaar, heden zult gij met mij zijn in het paradijs.

44 Als het omtrent de zesde uur was, kwam er eene duisternis over geheel het aardrijk tot de negende uur toe.

45 En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel van den tempel scheurde in 't midden door.

46 En Jezus roepende met luider stemme, zeide: Vader! in uwe handen beveel ik mijnen geest. En dit zeggende, gaf hij zijn geest.

47 De kapitein ziende wat er geschied was, gaf God glorie, zeggende: Waarlijk, deze man was rechtvaardig.

48 En al de menigte des volks, die tot deze aanschouwing vergaderd waren, ziende hetgeen er geschiedde, keerden weder, slaande op hunne borsten.

49 Doch al zijne bekenden, en de vrouwen die hem gevolgd waren van Galileë, stonden van verre en zagen het aldus aan.

50 En ziet, een man met name Joseph, die een raadsheer was, een goed en rechtvaardig man,

51 dewelke in hunnen raad en daad niet had toegestemd, zijnde van Arimathea, eene stad van Judeë, en die ook het rijk Gods verwachtte;

52 ging henen tot Pilatus en

verzocht hem het lichaam van Jezus.

53 En hetzelfde afgedaan hebbende, wond hij het in een linnen kleed, en legde het in een uitgehouwen graf waarin nog nooit iemand gelegd was.

54 Het was alsdan de dag der voorbereiding, en de sabbat-dag begon aan te komen.

55 De vrouwen die met hem van Galileë gekomen waren, volgden van achter na, en bezagen het graf en hoe het lichaam daarin gelegd was.

56 En wederkeerende, maakten zij weurickende kruiden en zalven bereid; doch zij hielden zich stil op den sabbat-dag, volgens het gebod.

KAPITTEL XXIV.

MAAR den eersten dag van de week, kwamen zij tot het graf, zeer vroeg in den morgenstond, medebrengende welriekende kruiden die zij bereid hadden;

2 en vonden den steen van het graf afgewenteld.

3 Daar ingaande, vonden zij het lichaam van den Heere Jezus niet.

4 Terwijl zij dan in het gemoed daarover verslagen waren, ziet, zoo stonden er twee mannen bij haar, met blinkende kleederen.

5 En alzo zij bevreesd werden en het aanzicht ter parde liegen, zeiden die tot haar: Wat zoekt gij den levende bij de dooden?

6 Hij is hier niet; maar hij is verreezen. Gedenkt hoe hij tot u gesproken heeft als hij nog in Galileë was,

7 zeggende, dat de Zoon des menschen moest geleverd worden in de handen van de zondaars, en gekruist worden, en den derden dage verrijzen.

8 Zij werden dan zijne woorden aandachtig.

9 En wedergekeerd zijnde van het graf, verhaalden zij al deze dingen aan de elf en aan al de anderen.

10 Die dit aan de apostelen verhaalden, waren Maria Magdalena, Joanna, en Maria, de moeder van Jacobus, en de anderen die met haar waren.

11 Doch deze woorden schenen hun als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.

12 Petrus nochtans stond op en liep naar het graf; en zich voorover buigende, zag hij alleen de linnen doeken liggen; en hij ging henen, bij zich zelf bewonderende hetgeen geschied was.

13 Op denzelfden dag gingen er twee van hen naar een dorp, hetwelk zestig stadiën van Jerusalem lag, met name Emmaüs.

14 Zij spraken onder malkanderen van al deze dingen, die er geschied waren.

15 En het is gebeurd, terwijl zij samen spraken en overlegden, dat Jezus zelf kwam genaderd en met hen ging.

16 Maar hunne oogen werden wederhouden, opdat zij hem niet zouden kennen.

17 En hij zeide tot hen: Wat zijn het voor redenen die gij met malkanderen voert al wandelende, en waarom zijt gij droevig?

18 Een van hen, wiens naam was Cleophas, antwoordde hem,

zeggende: Zij gij alleen zoo vreemd in Jerusalem, dat gij niet weet wat daar deze dagen geschied is?

19 Wat? zeide hij. Zij zeiden: Rakende Jezus van Nazareth, dewelke een groot propheet was, machtig in werken en woorden voor God en al het volk;

20 en hoe hem de opperpriesters en onze prinsen geleverd hebben om ter dood verwezen te worden, en hoe zij hem gekruist hebben.

21 Doch wij hoopten dat hij het was, die Israël zou verlossen; en na al dit, zoo is het heden de derde dag dat die dingen gebeurd zijn.

22 Maar ook hebben ons sommige van de vrouwen die onder ons zijn, verbaasd gemaakt, dewelke voor den dag aan het graf geweest zijn,

23 en zijn lichaam niet gevonden hebbende, ons zijn komen zeggen dat zij ook een visioen van engelen gezien hebben, die zeggen dat hij leeft.

24 En daar zijn eenigen van de onzen naar het graf gegaan en hebben het zoo bevonden gelijk de vrouwen gezegd hadden; maar hem hebben zij niet gevonden.

25 Dan zeide hij tot hen: O gij dwazen en tragen van harte, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben!

26 Moest de Christus deze dingen niet lijden, en alzoo ingaan in zijne glorie?

27 En beginnende van Moyses en al de profeten, legde hij hun uit hetgeen van hem geschreven stond in geheel de Schriftuur.

28 Daarentusschen kwamen zij

aan het dorp waar zij heuengingen, en hij geliet zich alsof hij verder zoude reizen.

29 Maar zij dwongen hem, zeggende: Blijf bij ons, want het wordt avond, en de dag is nu in het afgaan. En hij ging met hen binnen.

30 Als hij nu met hen aan tafel zat, nam hij het brood zeggende het, brak het en gaf het hun.

31 Hunne oogen gingen open en zij kenden hem; en hij verdween uit hunne oogen.

32 Dan zeiden zij tot elkanderen: Was ons hart niet brandende in ons, terwijl hij sprak op den weg en ons de Schriftuur opende?

33 En opstaande terzelfde ure, keerden zij weder naar Jerusaleem, en vonden de elf en die met hen waren, te zamen vergaderd;

34 dewelke zeiden dat de Heer waarlijk verreezen was, en zich aan Simon vertoond had.

35 Zij verhaalden ook wat er op den weg gebeurd was, en hoe zij hem gekend hadden in het breken des broods.

36 Terwijl zij deze dingen zeiden, zo stond Jezus in 't midden van hen en zeide tot hen: Vrede zij met ulieden! Ik ben het, wilt niet vreezen.

37 Zij werden verslagen en verschrikt en meenden dat zij eenen geest zagen.

38 Maar hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontsteld, en wat komen die gedachten in uw hart?

39 Ziet mijne handen en voeten, want ik ben het zelf. Tast en ziet, een geest heeft noch vleesch noch beenderen, gelijk gij mij ziet hebben.

40 Als hij dit gezegd had, toonde hij zijne handen en voeten.

41 Maar daar zij het nog niet geloofden en van blijdschap verbaasd stonden, zeide hij: Hebt gij hier iets om te eten?

42 Zij stelden hem een stuk van eenen gebraden visch voor, en eene honigraat.

43 Als hij geëten had in hunne tegenwoordigheid, zoo nam hij de overblijfselen en gaf ze hun.

44 En hij zeide tot hen: Deze zijn de woorden die ik tot u gesproken heb als ik nog bij u was, dat alles moest vervuld worden, hetgeen van mij geschreven staat in de wet van Moyses, in de profeten en in de psalmen.

45 Toen heeft hij hun het verstand geopend, opdat zij de Schriftuur zouden verstaan;

46 en hij zeide tot hen: Alzoo staat er geschreven, en alzoo moest de Christus lijden, en ten derden dage van den dood verrijzen (*Psalm 21: 6*);

47 en de *penitentie en de vergiffenis der zonden in zijnen naam gepredikt worden aan alle volkeren, beginnende van Jerusaleem.

48 Doch gijlieden zijt getuigen van deze dingen.

49 Ik ga u zenden de belofte mijns Vaders; blijft dan in de stad totdat gij met de kracht van hierboven bekleed wordt.

50 En hij leidde hen buiten naar Bethaniën, en zijne handen opeffende, zeggende hij hen.

51 En terwijl hij hen zeggende, scheidde hij van hen en voer opwaarts naar den hemel.

* Gr. bekeering.

52 Zij aanbaden hem en keerden weder met groote blijdschap naar Jerusalem,

53 en waren gedurig in den tempel, God lovende en dankende. Amen.

HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS

VOLGENS DE BESCHRIJVING VAN

JOANNES

KAPITTEL I.

IN den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

2 Dit was in het begin bij God.

3 Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt, en zonder dat is er niets gemaakt van al wat er gemaakt is.

4 In hetzelfde was het leven, en het leven was het licht der menschen.

5 En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen.

6 Daar was een mensch van God afgezonden, met name Joannes.

7 Deze kwam als getuige, om getuigenis van het licht te geven, opdat zij allen door hem gelooven zouden.

8 Hij was het licht niet, maar om getuigenis te geven van het licht.

9 Dit was het waarachtig licht, hetwelk alle menschen verlicht, komende in deze wereld.

10 Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt, en de wereld heeft hem niet gekend.

11 Hij kwam in zijn eigen, en de zijnen namen hem niet aan.

12 Maar aan allen die hem aan-

genomen hebben, heeft hij de macht vergund kinderen Gods te worden, aan hen, die in zijn naam gelooven.

13 Welke niet uit den bloede, noch uit den wille des vleesches, noch uit den wille des mans, maar uit God geboren zijn.

14 En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond, en wij hebben zijne glorie gezien, een glorie als van den eeniggeborene des Vaders, vol van gratie en waarheid.

15 Joannes geeft getuigenis van hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, daar ik van zeide: Die na mij komen moet, is voor mij gesteld; want hij was voor mij.

16 En uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, en gratie voor gratie.

17 Want de wet is door Moyses gegeven, de gratie en de waarheid is door Jezus Christus gekomen.

18 Niemand heeft ooit God gezien; de eeniggeborene Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft hem kenbaar gemaakt.

19 En dit is de getuigenis die Joannes gaf, als de Joden tot hem priesters en Levieten van

Jerusalem afzonden, om hem te vragen : Wie zijt gij?

20 Want hij beleed, en loochende niet; en beleed : Ik ben Christus niet.

21 En zij vraagden hem : Wat dan? zijt gij Elias? Hij zeide : Ik ben het niet. Zijt gij dan de propheet? Hij antwoordde : Neen.

22 Zij zeiden tot hem : Wie zijt gij dan, opdat wij antwoord mogen geven aan degenen die ons gezonden hebben? wat zegt gij van u zelve?

23 Ik ben, zelde hij, eene stemme roepende in de woestijn : Maakt recht den weg des Heeren! gelijk de propheet Isaias gezegd heeft. (*Isaias 40:3.*)

24 Doch die afgezondenen, waren van de phariseën.

25 Zij vraagden hem dan en zeiden tot hem : Wat doopt gij dan, indien gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch de propheet?

26 Joannes antwoordde hun, zeggende : Ik doop met water; maar midden onder ulieden is er een, dien gij niet kent;

27 deze is 't, die na mij komen moet, die voor mij gesteld is, wiens schoenriem ik niet waardig ben te onthinden.

28 Deze dingen zijn te Bethaniën gebeurd, over de Jordaan, waar Joannes was doopende.

29 's Anderdaags zag Joannes Jezus tot zich komen, en zeide : Ziet daar het Lam Gods, ziet die wegneemt de zonden der wereld!

30 Dit is hij, waar ik van sprak : Na mij komt er een man die voor mij gesteld is, want hij voor mij was.

31 En ik kende hem niet; maar opdat hij aan Israël zoude ken-

baar worden, daarom ben ik met water komen doopen.

32 En Joannes getuigde, zeggende : Ik heb den Geest gelijk eene duive van den hemel zien nederdalen, en hij bleef op hem.

33 Ik kende hem niet; maar die mij gezonden heeft om met water te doopen, zeide tot mij : Op wien gij den Geest zult zien nederdalen en op hem blijven, deze is het die doopt met den Heiligen Geest.

34 Ik heb het gezien, en ik heb getuigenis gegeven dat hij de Zoon Gods is.

35 Den volgenden dag stond Joannes wederom met twee van zijne discipelen.

36 En ziende Jezus daar wandelen, zeide hij : Ziet daar het Lam Gods!

37 De twee discipelen hoorden hem dit zeggen, en zij volgden Jezus.

38 Jezus zich omkeerende en ziende dat zij hem volgden, zeide tot hen : Wat zoekt gij? Zij antwoordden hem : Rabbi! (dat is te zeggen, Meester) waar woont gij?

39 Hij zeide hun : Komt en ziet het. Zij kwamen en zagen waar hij woonachtig was, en zij bleven dien dag bij hem. Het was dan omtrent de tiende uur.

40 En Andreas, de broeder van Simon Petrus, was een van de twee die dit van Joannes gehoord hadden en Jezus gevolgd waren.

41 Deze vond eerst zijnen broeder Simon, en zeide tot hem : Wij hebben den Messias gevonden (dat is te zeggen, den Christus).

42 Hij bracht hem bij Jezus. En Jezus hem aanziende, zeide : Gij

zigt Simon, de zoon van Jonas; gij zult Cephas genoemd worden (dat is te zeggen, Petrus).

43 's Anderdaags, als Jezus ver- trekken wilde naar Galileë, zoo vond hij Philippus en zeide tot hem : Volg mij.

44 Philippus was van Bethsaida, uit de stad van Andreas en Petrus.

45 Philippus vond Nathanaël en zeide tot hem : Daar Moyses in de wet, en de profeten van geschreven hebben, dien hebben wij gevonden, Jezus, Josephs zoon, van Nazareth.

46 En Nathanaël zeide tot hem : Kan er van Nazareth iets goeds komen? Philippus antwoordde hem : Kom en zie het.

47 Als Jezus Nathanaël tot hem zag komen, zeide hij van hem : Ziedaar eenen oprechten Israëliet, in den welken geen bedrog is.

48 Nathanaël zeide tot hem : Waarvan kent gij mij? Jezus gaf hem voor antwoord : Eer Philippus u riep, als gij onder den vijgeboom waart, heb ik u gezien.

49 Waarop Nathanaël zeide : Meester! gij zijt de zoon Gods, gij zijt de koning van Israël.

50 Jezus antwoordde hem : Omdat ik u gezegd heb dat ik u onder den vijgeboom gezien heb, daarom gelooft gij; gij zult al grootere dingen zien dan deze.

51 Hij zeide hem nog : Voorwaar, voorwaar, ik zeg ulieden : gij zult den hemel open zien, en de engelen Gods op en afgaan over den Zoon des menschen.

KAPITTEL II.

EN drie dagen daarna werd er eene bruiloft gehouden te

Cana, in Galileë, en de moeder van Jezus was daar.

2 En Jezus was er ook ter bruiloft genood met zijne discipelen.

3 Doch alzoo er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot hem : Zij hebben geen wijn.

4 Jezus zeide tot haar : Vrouw! wat bemoeit gij u met mijne zaken? mijne uur is nog niet gekomen.

5 Zijne moeder zeide tot de discipelen : Doet al wat hij u zeggen zal.

6 Nu, daar waren zes steenen kruiken gezet, volgens het gebruik dat de Joden hadden van zich te wasschen, houdende elk twee of drie metreten.

7 Jezus zeide tot hen : Vult de kruiken met water. En zij vulden ze tot boven toe.

8 Toen zeide hij tot hen : Schept nu en draagt het aan den hofmeester. En zij droegen het.

9 Als nu de hofmeester het water dat wijn geworden was, geproefd had, daar hij niet wist van waar het kwam (maar de dienaars wisten het wel, die het water geput hadden), zoo riep de hofmeester den bruidegom,

10 en zeide tot hem : Alle man stelt eerst den goeden wijn voor, en als zij wel gedronken hebben, dan stelt hij slechteren; maar gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.

11 Dit eerste zijner mirakelen heeft Jezus gedaan te Cana, in Galileë; en hij heeft zijne glorie geopenbaard, en zijne discipelen geloofden in hem.

12 Daarna trok hij af naar Capernaüm, hij en zijne moeder, zijne broeders, en zijne discipe-

len; doch zij bleven daar weinige dagen.

13 Alzoo de paschen der Joden nabij was, trok Jezus op naar Jerusalem.

14 En hij vond in den tempel die ossen, en schapen, en duiven verkochten, alsook de wisselaars, die daar zaten.

15 En hebbende een zweep van koordkens gemaakt, dreef hij ze allen uit den tempel, met de schapen en de ossen; en hij goot het geld der wisselaars uit, en wierp hunne tafels omverre.

16 En tot al degenen die duiven verkochten, zeide hij: Neemt deze dingen weg van hier, en maakt van het huis mijns Vaders geen huis van koopmanschap.

17 Alsdan werden zijne discipelen indachtig, dat er geschreven staat: De ijver van uw huis heeft mij verslonden. (*Psalm 68: 9.*)

18 De Joden dan namen het woord en zeiden tot hem: Wat mirakelen toont gij ons, dat gij dit zoo al doet?

19 Jezus antwoordde en zeide hun: Breekt dezen tempel af, en binnen drie dagen zal ik hem oprichten.

20 Waarop de Joden zeiden: Men heeft zes en veertig jaren lang over dezen tempel gebouwd en zoudt gij hem oprichten binnen drie dagen?

21 Maar hij sprak van den tempel zijns lichaams.

22 Daarom, als hij van den dood verreen was, zoo werden zijne discipelen indachtig dat hij dit gezegd had; en zij gaven geloof aan de Schriftuur en aan het woord dat Jezus gesproken had.

23 Terwijl hij nu op den feestdag van paschen te Jerusalem was, hebben daar velen in zijnen naam geloofd, ziende zijne mirakelen die hij deed.

24 Maar Jezus betrouwde zich zelven aan hen niet, omdat hij ze allen kende;

25 en dat hij niet van noode had dat hem iemand getuigenis gaf van den mensch; want hij wist wat in den mensch was.

KAPITTEL III.

DAAR was zeker man onder de phariseën, met name Nicodemus, een overste der Joden, die des nachts tot Jezus kwam en hem zeide: Meester! wij weten dat gij een leeraar zijt die van Godswege gekomen is; want niemand kan deze mirakelen doen, die gij doet, tenzij God met hem is.

3 Jezus gaf hem voor antwoord: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: tenzij iemand opnieuw geboren wordt, zoo kan hij het rijk Gods niet zien.

4 Nicodemus zeide tot hem: Hoe kan een mensch geboren worden daar hij nu oud is? kan hij dan weder in het lichaam zijner moeder gaan, en herboren worden?

5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: tenzij iemand herboren wordt uit het water en den Heiligen Geest, zoo kan hij in het rijk Gods niet komen.

6 Hetgeen uit het vleesch geboren is, is vleesch; en hetgeen uit den Geest geboren is, is geest.

7 Zijt niet verwonderd omdat ik u gezegd heb: Gij moet opnieuw geboren worden.

8 De geest blaast waar hij wil, en gij hoort zijne stem wel, maar gij weet niet van waar hij komt noch waar hij henengaat; 't is eveneens met dengene die uit den Geest geboren is.

9 Nicodemus antwoordde en zeide tot hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?

10 Jezus gaf hem voor antwoord: Zijt gij een leeraar in Israël, en weet gij deze dingen niet?

11 Voorwaar, voorwaar, ik zeg het u: wij spreken van hetgeen wij weten, en wij getuigen hetgeen wij gezien hebben; en gij neemt onze getuigenis niet aan.

12 Is 't dat gij niet gelooft als ik ulieden van aardse dingen spreek, hoe zult gij gelooven als ik u van de hemelsche dingen zou spreken?

13 Ook is er niemand boven in den hemel geweest, dan die van den hemel nedergedaald is, de Zoon des mensen, die in den hemel is.

14 En gelijk Moyses het serpent in de woestijn verheven heeft, alzoo moet de Zoon des mensen verheven worden;

15 opdat al wie in hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe.

16 Want zoo lief heeft God de wereld gehad, dat hij zijnen eenigen Zoon gegeven heeft, opdat al wie in hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe.

17 Want God heeft zijnen Zoon in de wereld niet gezonden om de wereld te veroordeelen, maar opdat de wereld door hem zou zalig worden.

18 Die in hem gelooft, wordt niet veroordeeld; maar die niet

gelooft, is van nu af veroordeeld, omdat hij niet gelooft in den naam van den eeniggeboren Zoon Gods.

19 En de veroordeeling is hierin, dat het licht in de wereld gekomen is, en dat de menschen de duisternis meer bemind hebben dan het licht, omdat hunne werken kwaad waren.

20 Want al wie kwaad doet, haat het licht; en hij komt bij het licht niet, opdat zijne werken niet oestraft worden.

21 Maar die de waarheid doet komt bij het licht, opdat zijne werken kenbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.

22 Daarna kwam Jezus en zijne discipelen in het joodsche land, alwaar hij met hen verbleef en doopte.

23 Ook was Joannes bezig met doopen te Ennon bij Salim, daar veel water was; en het volk kwam daar en werd gedoopt.

24 Want Joannes was alsdan nog in den kerker niet geworpen.

25 Er ontstond dan een geschil tusschen de discipelen van Joannes en de Joden over de zuivering.

26 En zij kwamen tot Joannes en zeiden: Meester! degene die met u over de Jordaan was, van denwelken gij getuigenis gegeven hebt, zie, die doopt nu, en zij gaan allen tot hem.

27 Joannes antwoordde en zeide: De mensch kan niets ontvangen, tenzij het hem van den hemel gegeven is.

28 Gij zelve geeft mij getuigenis, dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet, maar ik ben voor hem afgezonden.

29 Die de bruid heeft, die is de

bruidegom; maar de vriend van den bruidegom, die daar staat en hem aanhoort, is ten uiterste verblijd om de stem des bruidegoms. Deze mijne blijdschap is nu vervuld.

20 Hij moet aangroeien, en ik moet verminderen.

31 Die van hierboven komt, is boven al. Die van de aarde komt, die is van de aarde, en spreekt van de aarde. Die van den hemel gekomen is, is boven al.

32 En hij getuigt hetgeen hij gezien en gehoord heeft; en niemand neemt zijne getuigenis aan.

33 Zoo wie zijne getuigenis aanneemt, die onderteekent dat God waarachtig is.

34 Want deze, dien God gezonden heeft, spreekt Gods woorden; want God geeft hem den Geest niet met mate.

35 De Vader bemint den Zoon, en hij heeft alle dingen in zijne handen gesteld.

36 Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwig leven; doch wie den Zoon geen gehoor geeft, die zal het leven niet zien, maar de gramschap Gods blijft over hem.

KAPITTEL IV.

JEZUS dan vernomen hebbende dat de phariseën gehoord hadden, dat hij meer discipelen maakte en meer doopte dan Joannes

2 (alhoewel Jezus zelf niet doopte, maar zijne discipelen),

3 zoo verliet hij Judeën, en vertrok wederom naar Galileën.

4 Doch, daar hij zijnen weg door Samariën moest nemen,

5 zoo kwam hij in eene stad

van Samariën, genoemd Sichar, bij het erfland dat Jacob aan zijnen zoon Joseph gaf.

6 En aldaar was de bornput van Jacob. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat zoo neder op den bornput. Het was omtrent de zesde uur.

7 Daar kwam eene vrouw van Samariën water putten. Jezus zeide tot haar: Geef mij eens te drinken.

8 Want zijne discipelen waren naar de stad gegaan om spijs te koopen.

9 Deze samaritaansche vrouw dan zeide tot hem: Hoe eischt gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die eene samaritaansche vrouw ben? want de Joden houden geene gemeenschap met de Samaritanen.

10 Jezus antwoordde en zeide haar: Waar 't dat gij wist de gavo Gods, en wie het is die tot u zegt: geef mij te drinken; zoo zoudt gij wel van hem geëischt hebben, en hij zou u levend water gegeven hebben.

11 De vrouw zeide tot hem: Mijn Heer! gij hebt niets om mede te putten, en de put is diep; vanwaar hebt gij dan levend water?

12 Zijt gij meerder dan onze vader Jacob, die ons den put gegeven heeft, en daarvan zelt gedronken heeft, met zijne kinderen, en zijn vee?

13 Jezus antwoordde haar wederom: Al wie van dit water drinkt, zal wederom dorst krijgen; doch wie van het water drinken zal dat ik hem zal geven, die zal in der eeuwigheid geen dorst hebben;

14 maar het water dat ik hem

geven zal, zal in hem eene fontein van water worden, dat springen zal ten eeuwigen leven.

15 De vrouw zeide tot hem: Heere! geet mij dat water, opdat ik geen dorst lijde, noch hier moet komen putten.

16 Jezus zeide tot haar: Ga, roep uwen man, en kom dan hier.

17 De vrouw gaf voor antwoord: Ik heb geen man. Waarop Jezus zeide: Wel hebt gij gezegd, dat gij geen man hebt;

18 want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; daar zegt gij de waarheid aan.

19 De vrouw zeide tot hem: Heere! ik zie dat gij een profeet zijt.

20 Onze voorouders hebben op dezen berg hunne aanbidding gedaan, en gijlieden zegt dat te Jerusaleem de plaats is, alwaar men aanbidden moet.

21 Jezus zeide tot haar: Vrouw! geloof mij, de uur komt aan, dat gij noch op dezen berg, noch te Jerusaleem den vader zult aanbidden.

22 Gij aanbidt wat gij niet kent; wij aanbidden wat wij kennen; want de zaligheid komt van de Joden.

23 Maar de uur komt, en zij is nu hier, dat de oprechte aanbidders den Vader zullen aanbidden in den geest en in de waarheid; want zulke aanbidders zijn het, die de Vader zoekt.

24 God is een geest, en die hem aanbidden, moeten hem in den geest en in de waarheid aanbidden.

25 De vrouw zeide tot hem: Ik

weet dat de Messias komen moet (die Christus genoemd wordt); als hij dan zal gekomen zijn, die zal ons alles verkondigen.

26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, die met u spreek.

27 En terstond kwamen zijne discipelen, en zij waren verwonderd dat hij met de vrouw sprak. Niemand zeide nochtans: wat vraagt gij, of wat spreekt gij met haar?

28 De vrouw dan liet haren eemer daar, ging henen naar de stad en zeide aan de menschen:

29 Komt en ziet dengene die mij alles gezegd heeft wat ik gedaan heb. Zou dat de Christus niet zijn?

30 Zij trokken dan de stad uit en kwamen tot hem.

31 Ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende: Meester! eet wat.

32 Maar hij zeide hun: Ik heb eene spijs te eten, die gij niet kent.

33 De discipelen zeiden dan tot malkanderen: Zou wel iemand hem te eten gebracht hebben?

34 Jezus zeide hun: Mijne spijs is, dat ik doe den wil van dengene die mij gezonden heeft, en dat ik zijn werk volbreng.

35 Zegt gij niet: Het is nog vier maanden, en dan komt de oogst aan? Ziet, zeg ik u, heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, hoe zij van nu af al wit zijn tot den oogst.

36 En die maait, ontvangt den loon en vergadert vruchten tot het eeuwige leven; opdat degene die zaait, en degene die maait, zich gelijkelijk verblijden.

37 Want hierin heeft die spreuk hare waarheid, dat het een ander

is die zaait, en een ander die maait.

38 Ik heb u gezonden om te maaien hetgeen gij niet bearbeidt hebt; anderen hebben den arbeid gedaan, en gij zijt in hunnen arbeid ingekomen.

39 Doch vele Samaritanen van die stad geloofden in hem, op het woord van die vrouw, welke getuigde: Hij heeft mij alles gezegd wat ik gedaan heb.

40 Als de Samaritanen dan tot hem gekomen waren, baden zij hem dat hij daar wilde blijven; en hij bleef er twee dagen.

41 En velen meer geloofden in hem, om zijne eigene woorden.

42 En zij zeiden tot de vrouw: Het is niet meer om uw zeggen, dat wij gelooven; want wij hebben hem zelven gehoord, en wij weten dat dit waarlijk de Zaligmaker der wereld is.

43 En twee dagen daarna vertrok hij vandaar, en ging naar Galileë.

44 Want Jezus zelf had verklaard dat een propheet in zijn vaderland niet geëerd is.

45 Als hij dan in Galileë gekomen was, hebben hem de Galileërs wel ontvangen, omdat zij alles gezien hadden hetgeen hij te Jerusalem op den feestdag gedaan had; want zij waren ook op den feestdag geweest.

46 Hij kwam dan wederom te Cana in Galileë, alwaar hij van water wijn gemaakt had. En daar was zeker koninklijk hoveling, wiens zoon ziek lag te Capharnaüm.

47 Deze gehoord hebbende dat Jezus van Judeë in Galileë kwam, ging tot hem, en bad hem

dat hij af wilde komen en zijnen zoon genezen; want hij op zijn sterven lag.

48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden mirakelen en wonderheden ziet, zoo gelooft gij niet.

49 De hoveling zeide tot hem: Heere! kom toch eer mijn zoon sterft.

50 Jezus zeide tot hem: Ga henen, uw zoon is wel te pas. De man gaf geloof aan het woord dat Jezus hem zeide, en ging henen.

51 En als hij nu ging, kwamen hem zijne knechten te gemoet, en brachten hem de boodschap, zeggende dat zijn zoon wel te pas was.

52 Hij vraagde hun dan de uur op dewelke hij beter geworden was. Zij zeiden hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.

53 De vader erkende dan dat het dezelfde uur was op dewelke Jezus hem gezegd had: Uw zoon is wel te pas. En hij geloofde, hij en zijn geheel huisgezin.

54 Dit tweede mirakel heeft Jezus wederom gedaan, als hij van Judeë in Galileë gekomen was.

KAPITTEL V.

NADERHAND, als het een hoogtijd der Joden was, trok Jezus op naar Jerusalem.

2 Nu, daar is te Jerusalem bij de Schaapspoort een bad, in 't hebreuwsch bijgenoemd Bethesda, hebbende vijf gaanderijen.

3 In hetzelfde lag eene groote menigte van zieken, blinden, kreupelen, lammen, wachtende naar de roering des waters.

4 Want de engel des Heeren daalde op zekeren tijd neder in het bad, en roerde het water; en die de eerste na de roering des waters in het bad ging, werd genezen, met wat ziekte hij ook bevangen was.

5 Daar was dan zeker mensch die acht en dertig jaren gelegen had met zijne ziekte.

6 Jezus ziende dezen liggen, en wetende dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden?

7 De zieke antwoordde hem: Heere! ik heb niemand om mij in het bad te dragen, als het water geroerd is; en terwijl ik aankom, zoo gaat een ander voor mij daarin.

8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw bed op, en ga.

9 En aanstonds werd die mensch gezond; hij nam zijn bed op, en ging. En die dag was een sabbat-dag.

10 De Joden zeiden dan tot dengene die genezen was: Het is sabbat-dag, gij moogt uw bed niet dragen.

11 Hij antwoordde hun: Die mij genezen heeft, heeft mij gezegd: Neem uw bed op, en ga.

12 Zij vraagden hem dan: Wat mensch is dat, die u gezegd heeft: Neem uw bed op, en ga?

13 Maar die genezen was, wist niet wie het was: want Jezus had zich vertrokken van het volk dat daar ter plaatse was.

14 Naderhand vond Jezus hem in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt genezen; zondig voortaan niet meer, opdat u niets erger overkome.

15 Die mensch ging henen, en

boodschapte aan de Joden dat het Jezus was die hem genezen had.

16 Daarom vervolgden de Joden Jezus, omdat hij deze dingen op den sabbat-dag deed.

17 Maar Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe, en zoo werk ik ook.

18 Om die reden dan zochten de Joden nog meer hem te dooden, dat hij niet alleen den sabbat-dag brak, maar ook zeide dat God zijn Vader was, makende zich zelven aan God gelijk. Jezus sprak hen dan aldus aan:

19 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: de Zoon kan van zich zelven niets doen, dan hetgeen hij den Vader ziet doen, want al wat hij doet, dat doet ook insgelijks de Zoon.

20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en hij toont hem al wat hij doet; en hij zal hem nog grooter werken toonen dan deze, zoodat gij u zult verwonderen.

21 Want gelijk de Vader de dooden verwekt en levend maakt, alzoo maakt ook de Zoon levend die hij wil.

22 Ook oordeelt de Vader niemand, maar hij heeft al het oordeel gegeven aan den Zoon;

23 opdat zij allen den Zoon zouden eeren, gelijk zij den Vader eeren. Die den Zoon niet eert, die eert den vader niet, die hem gezonden heeft.

24 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die naar mijn woord hoort, en hem gelooft die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwig leven en hij komt in de verdoemenis niet, maar is van den dood overgegaan in het leven.

25 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : de uur komt, en is nu hier, dat de dooden de stem zullen hooren van den Zoon Gods, en die ze hooren, zullen leven.

26 Want gelijk de Vader het leven in zich zelven heeft, zoo heeft hij ook aan den Zoon gegeven het leven te hebben in zich zelven;

27 en hij heeft hem macht gegeven om het oordeel te doen, omdat hij Zoon des menschen is.

28 Zijt daarover niet verwonderd : want de uur komt aan, dat allen die in de graven zijn, de stem zullen hooren van den Zoon Gods;

29 en die goed gedaan hebben, zullen te voorschijn komen, en verrijzen tot het leven; maar die kwaad gedaan hebben, zullen verrijzen tot de verdoemenis.

30 Ik kan door mij zelven niets doen. Gelijk ik hoor, zoo oordeel ik, en mijn oordeel is rechtvaardig; omdat ik mijnen wil niet zoek, maar den wil van dengene die mij gezonden heeft.

31 Indien ik van mij zelven getuigenis geef, zoo is mijne getuigenis niet waarachtig.

32 Daar is een ander die van mij getuigenis geeft, en ik weet dat de getuigenis, die hij van mij geeft, waarachtig is.

33 Gij hebt tot Joannes gezonden, en hij heeft getuigenis van de waarheid gegeven.

34 Voor mij, ik neem geene getuigenis van een mensch; maar dit zeg ik, opdat gij moogt zalig worden.

35 Hij was eene brandende en lichtende fakkel, en gij hebt u in

zijn licht een weinig tijds willen verheugen.

36 Maar ik heb eene getuigenis, grooter dan die van Joannes : want de werken die de Vader mij gegeven heeft te volbrengen, die werken zelve die ik doe, geven getuigenis van mij, dat de Vader mij gezonden heeft.

37 En de Vader die mij gezonden heeft, heeft zelf van mij getuigenis gegeven. Zijne stem hebt gij nooit gehoord, noch zijne gedaante gezien.

38 En zijn woord vat in u geene plaats, omdat gij niet geloof aan dengene dien hij gezonden heeft.

39 Gij onderzoekt de Schrifturen, omdat gij daarin het eeuwig leven meent te hebben; en die zijn het, die van mij getuigenis geven.

40 En nog wilt gij tot mij niet komen, om het leven te hebben.

41 Ik neem geen glorie van menschen.

42 Maar ik ken u daarvoor, dat gij geene liefde Gods in u hebt.

43 Ik ben gekomen in den naam van mijnen Vader, en gij neemt mij niet aan; is't dater een ander in zijnen eigen naam komt, dien zult gij aannemen.

44 Hoe zoudt gij kunnen gelooven, gij die de glorie van malakanderen ontvangt, en de glorie, dewelke van God alleen komt, niet zoekt.

45 En denkt niet dat ik u bij den Vader beschuldigen zal : daar is een die u beschuldigt, dat is Moyses, daar gij op betrouwt.

46 Want zoo gij Moyses geloofdet, gij zoudt mij ook wel gelooven : want het is van mij dat hij geschreven heeft.

47 Maar is 't dat gij zijne schriften niet gelooft, hoe zult gij mijne woorden gelooven?

KAPITTEL VI.

DAARNA trok Jezus weg over de zee van Galileën, dat is, van Tiberias.

2 En hem volgde eene groote menigte, omdat zij de mirakelen zagen, die hij over de zieken deed.

3 Jezus ging dan opeenen berg, en zat daar met zijne discipelen.

4 En paschen, het hoogtijd der Joden, was nabij.

5 Jezus dan zijne oogen opheffende, en ziende dat er eene zeer groote menigte tot hem kwam, zeide tot Philippus: Waar zullen wij brood koopen, opdat dit volk moge eten?

6 Doch dit zeide hij om hem te beproeven: want hij wist wel wat hij doen zoude.

7 Philippus antwoordde hem: Om twee honderd denarissen brood is voor hen niet genoeg, opdat elk een klein stukken krijg.

8 Een van zijne discipelen, Andreas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot hem:

9 Hier is een jongskens dat vijf gersten brooden heeft, en twee vischkens; maar wat is dat onder zoo velen?

10 Jezus zeide dan: Doet de menschen nederzitten. Nu, daar was veel gras op die plaats: zij zaten dan neder, omtrent vijf duizend mannen in getal.

11 Doch Jezus nam de brooden, en de dankzegging gedaan hebbende, deelde ze aan degenen die nedergezeten waren; insgelijks

ook van de vischkens, zooveel als zij wilden.

12 En als zij verzaad waren, zeide hij tot zijne discipelen: Vergadert de overgeschoten brokkelingen, opdat er niets verloren ga.

13 Zij vergaderden dan, en vulden twaalf korven met brokkelingen, die van vijf gersten brooden waren overgeschoten aan degenen die geëten hadden.

14 Die menschen dan, gezien hebbende het mirakel dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de propheet die in de wereld komen moest.

15 Doch Jezus wetende dat zij komen zouden om hem met geweld te nemen en koning te maken, vluchtte wederom naar den berg alleen.

16 Als het nu avond geworden was, gingen zijne discipelen af naar de zee.

17 En in het schip gegaan zijnde, voeren zij over zee naar Capharnaüm. Het was nu al donker geworden, zonder dat Jezus bij hen gekomen was.

18 En de zee verhief zich door den grooten wind die er waaide.

19 Als zij nu omtrent vijf en twintig of dertig stadiën geroeid hadden, zagen zij Jezus op de zee wandelen, en nabij aan het schip komen; en zij werden vervaard.

20 Maar hij zeide tot hen: Ik ben het, vreest niet.

21 Zij hebben hem dan willen in het schip nemen; en aanstonds was het schip aan het land, waar zij henen voeren.

22 's Anderdaags het volk, dat aan den overkant van de zee stond, hebbende gezien dat daar

geen ander schipken was geweest dan dat een; en dat Jezus in dat schipken met zijne discipelen niet gegaan was, maar dat de discipelen alleen vertrokken waren:

23 alzoo er nu andere schipkens van Tiberias overkwamen, ontrent de plaats waar zij het brood, door de dankzegging des Heeren, genut hadden;

24 en dat het volk zag dat Jezus daar niet was, noch zijne discipelen, zoo gingen zij in de schipkens en kwamen te Capharnaüm, zoekende Jezus.

25 En hem over de zee gevonden hebbende, zeiden zij tot hem: Meester! wanneer zijt gij hier gekomen?

26 Jezus antwoordde hun, en zeide: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: gij zoekt mij niet om de mirakelen die gij gezien hebt, maar omdat gij van de brooden geëten hebt, en verzaad zijt geweest.

27 Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs die blijft ten eeuwigen leven, welke de Zoon des menschen u geven zal: want hem heeft God de Vader met zijn zegel bemachtigd.

28 Zij zeiden hem dan: Wat zullen wij doen, om de werken Gods te oefenen?

29 Jezus gaf hun voor antwoord: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in dengene dien hij gezonden heeft.

30 Zij zeiden hem hierop: Wat mirakel doet gij dan, opdat wij het mogen zien en u gelooven? wat werkt gij toch uit?

31 Onze voorouders hebben het manna in de woestijn geëten, gelijk er geschreven staat: Brood

van den hemel heeft hij hun te eten gegeven. (*Exod.* 16: 15.)

32 Maar Jezus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Moyses heeft u het brood uit den hemel niet gegeven; maar het is mijn Vader, die u het waarachtig brood uit den hemel geeft.

33 Want het brood Gods is degene, die van den hemel gedaald is, en die aan de wereld het leven geeft.

34 Zij zeiden dan tot hem: Heere! geef ons altijd dat brood.

35 Jezus zeide hun: Ik ben het brood des levens; zoo wie tot mij komt, die zal geen honger hebben, en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorst hebben.

36 Maar ik heb het u gezegd, gij hebt mij gezien, en evenwel gij gelooft niet.

37 Al wat de Vader mij geeft, zal tot mij komen; en dengene die tot mij komt, zal ik niet verwerpen.

38 Want ik ben van den hemel gedaald, niet om mijnen wil te doen, maar den wil van dengene die mij gezonden heeft.

39 Doch dit is de wil des Vaders die mij gezonden heeft, dat ik van al hetgeen hij mij gegeven heeft, niets late verloren gaan, maar hetzelfde doe verrijzen in den jongsten dag.

40 Dit is de wil mijns Vaders die mij gezonden heeft, dat al wie den Zoon ziet, en in hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en ik zal hem doen verrijzen in den jongsten dag.

41 De Joden dan murmureerden tegen hem, omdat hij gezegd had: Ik ben het levende brood, die uit den hemel gedaald ben.

42 En zij zeiden : Is dit Jezus niet, de zoon van Joseph, wiens vader en moeder wij kennen ! hoe zegt hij dan dat hij uit den hemel gedaald is ?

43 Maar Jezus gaf hun voor antwoord : Murmureert toch niet onder malkanderen.

44 Niemand kan tot mij komen, tenzij de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke; en ik zal hem doen verrijzen in den jongsten dag.

45 Daar staat geschreven bij de profeten : En zij zullen allen van God geleerd worden. (*Isaias* 54 : 13.) Al degene dan, die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot mij.

46 Niet dat iemand den Vader gezien heeft, tenzij die van God is; die heeft den Vader gezien.

47 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : die in mij gelooft, heeft het eeuwig leven.

48 Ik ben het brood des levens.

49 Uwe voorouders hebben het manna in de woestijn geëten, en zij zijn gestorven.

50 Dit is het brood dat van den nemel afkomt, opdat zoo wie daarvan eet, niet sterfe.

51 Ik ben het levende brood, die uit den hemel gedaald ben.

52 Zoo iemand van dit brood eet, die zal in der eeuwigheid leven; en het brood dat ik geven zal, is mijn vleesch, welk ik zal geven voor het leven der wereld.

53 De Joden dan streden onder malkanderen, zeggende : Hoe kan deze zijn vleesch te eten geven ?

54 Jezus zeide hun : Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : tenzij gij het vleesch van den Zoon des men-

schen eet en zijn bloed drinkt, zoo zult gij het leven in u niet hebben.

55 Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwig leven; en ik zal hem doen verrijzen in den jongsten dag.

56 Want mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank.

57 Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij en ik in hem.

58 Gelijk de levende Vader mij gezonden heeft, zoo leef ik om den Vader, en die mij eet, zal ook om mij leven.

59 Dit is het brood, dat van den hemel gedaald is; niet gelijk het manna, dat uwe voorouders geëten hebben, en zijn gestorven. Die dit brood eet, zal leven in der eeuwigheid.

60 Deze dingen zeide hij, leerende in de synagoge binnen Capharnaüm.

61 Velen dan van zijne discipelen, zulks hoorende, zeiden : Dit is een hard zeggen; wie kan dat aanhooren ?

62 Doch Jezus, wetende bij zich zelve dat zijne discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen : Ergert u dat ?

63 Indien gij dan den Zoon des menschen eens ziet opvaren, waar hij te voren was ?

64 Het is de geest die levend maakt; het vleesch baat niet met allen. De woorden die ik tot u gesproken heb, zijn geest en leven.

65 Maar daar zijn eenigen onder ulieden, die niet gelooven. Want Jezus wist van het begin af, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hem verraden zou.

66 Hij zeide ook : Daarom heb ik u gezegd dat niemand tot mij kan komen, tenzij het hem van mijnen Vader gegeven worde.

67 Van dien tijd af keerden vele van zijne discipelen terug, en zij gingen niet meer met hem.

68 Jezus zeide dan tot de twaalf: Wilt gij ook niet weggaan?

69 Maar Simon Petrus antwoordde hem: Heere! tot wien zouden wij gaan? gij hebt de woorden van het eeuwig leven.

70 En wij hebben geloofd en erkend, dat gij de Christus zijt, de Zoon van den levenden God.

71 Jezus antwoordde hun: Heb ik u niet alle twaalf verkoren? en niettemin een van ulieden is een duivel.

72 Dit zeide hij van Judas, Simons zoon, den Iscarioter; want deze was het die hem ver-raden zoude, daar hij een van de twaalf was.

KAPITTEL VII.

NA DERHAND wandelde Jezus in Galileë; want hij wilde in Judeë niet, wandelen, omdat de Joden hem zochten te dooden.

2 Doch alzoo het hoogtijd der Joden, het looverfeest nabij was.

3 zoo zeiden hem zijne broeders: Vertrek van hier, en ga naar Judeë; opdat ook uwe discipelen uwe werken zien, die gij doet.

4 Want niemand doet iets in 't verborgene; maar hij zoekt vermaard te zijn. Vermits gij deze dingen doet, zoo vertoon u aan de wereld.

5 Want ook zijne broeders geloofden in hem niet.

6 Jezus zeide dan tot hen: Mijn

tijd is nog niet gekomen, maar uw tijd is altijd gereed.

7 De wereld kan u niet haten; maar mij haat ze, omdat ik van haar getuig dat hare werken kwaad zijn.

8 Gaat gij henen naar dit hoogtijd; voor mij, ik ga naar dit hoogtijd niet, want mijn tijd is nog niet vervuld.

9 Dit gezegd hebbende, bleef hij in Galileë.

10 Doch nadat zijne broeders opgetrokken waren, ging hij ook naar het hoogtijd, niet openlijk, maar als in het heimelijk.

11 De Joden dan zochten hem op het hoogtijd en zeiden: Waar is hij?

12 En daar was veel gemompel van hem onder het volk; want sommigen zeiden: Hij is goed; anderen zeiden: Neen, maar hij verleidt het volk.

13 Niemand nochtans sprak vrijmoediglijk van hem, uit vreeze van de Joden.

14 Als het hoogtijd nu ten halve was, ging Jezus op naar den tempel en leerde daar.

15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet deze de Schriftuur, daar hij ze niet geleerd heeft?

16 Jezus gaf hun voor antwoord: Mijne leering is de mijne niet, maar desgenen die mij gezonden heeft.

17 Is 't dat iemand diens wil wil doen, die zal kennis krijgen van de leering, of zij van God is, dan of ik uit mij zelven spreek.

18 Die uit zich zelven spreekt, zoekt zijne eigene glorie; maar wie de glorie zoekt van dengene die hem gezonden heeft, die is

oprecht, en in hem is geen bedrog.

19 En heeft Moyses u niet de wet gegeven? en nochtans niemand van u doet de wet.

20 Waarom zoekt gij mij om het leven te brengen? Het volk antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel in, wie zoekt u om het leven te brengen?

21 Jezus gaf hun voorantwoord: Een werk heb ik gedaan, en daarover staat gij allen verwonderd.

22 Nochtans alhoewel u Moyses de besnijdenis gegeven heeft (niet dat ze van Moyses komt maar van de vaders), zoo besnijdt gij wel iemand op den sabbat-dag.

23 Indien men dan de besnijdenis ontvangt op den sabbat-dag, zonder dat daarom de wet van Moyses gebroken wordt, neemt gij mij dat kwalijk af, dat ik eenen mensch op den sabbat-dag geheel gezond gemaakt heb?

24 Oordeelt niet naar den schijn, maar oordeelt een recht oordeel.

25 Eenigen dan van die van Jerusalem zeiden: Is dit niet de gene dien zij zoeken te dooden?

26 En ziet, hij spreekt daar in 't openbaar, zonder dat ze hem iets zeggen. Zouden de oversten nu wel overtuigd zijn dat hij de Christus is?

27 Maar wij weten vanwaar deze is; daar nochtans, als de Christus zal gekomen zijn, niemand weten zal vanwaar hij is.

28 Jezus riep dan, leerende in den tempel, en zeide: Ja, gij kent mij, en gij weet vanwaar ik ben; en ik ben van mij zelve niet gekomen, maar die mij gezonden heeft, is waar-

achtig; doch gij kent hem niet.

29 Ik ken hem, want ik ben van hem, en hij heeft mij gezonden.

30 Zij zochten hem dan gevangen te nemen, doch niemand sloeg de handen aan hem, omdat zijne uur nog niet gekomen was.

31 Maar velen van het volk geloofden in hem, en zeiden: Zal de Christus, als hij komen zal, wel meer mirakelen doen dan deze doet?

32 De phariseën hoorden het volk dit van hem mompelen; en de oversten en phariseën zonden dienaars uit, om hem te vangen.

33 Jezus zeide dan tot hen: Nog een weinig tijds ben ik met u, en dan ga ik tot dengene die mij gezonden heeft.

34 Gij zult mij zoeken en niet vinden; en waar ik ben, kunt gij niet komen.

35 De Joden zeiden dan onder malkanderen: Waar zal hij hengaan, dat wij hem niet vinden zullen? zal hij tot de verstrooide heidenen gaan en de heidenen leeren?

36 Wat wil dat beduiden, dat hij zegt: Gij zult mij zoeken en niet vinden; en waar ik ben, kunt gij niet komen?

37 Doch op den laatsten dag van het hoogtijd, die de grootste was, stond Jezus op en riep, zeggende: Zoo wie dorst heeft, die kome tot mij en drinke.

38 Die in mij gelooft, daar zullen, gelijk de Schriftuur zegt, stroomen van levend water vloeien uit zijn binnenste. (Isaïas 58: 11.)

39 Dit zeide hij van den Geest, welken degenen die in hem gelooven, ontvangen zouden; want

de Geest was nog niet gegeven, omdat Jezus nog niet was in zijne glorie.

40 Velen dan van het volk, deze zijne woorden gehoord hebbende, zeiden : Dit is voorzeker de propheet.

41 Anderen zeiden : Dit is de Christus. Maar sommigen zeiden : Zou dan de Christus van Galileën komen ?

42 Zegt de Schriftuur niet dat de Christus uit het geslacht van David komen zal, en uit het steden Bethlehem, waar David van was ? (*Mich. 5 : 2.*)

43 Zoodat er tweedracht ontstond onder het volk, om zijnen wil.

44 En sommigen van hen wilden hem gevangen nemen; nochtans sloeg niemand de hand aan hem.

45 De dienaars dan kwamen tot de opperpriesters en phariseën, die tot hen zeiden : Waarom hebt gij hem niet medegebracht ?

46 De dienaars antwoordden : Nooit mensch heeft zoo gesproken gelijk deze mensch.

47 De phariseën zeiden hierop : Zijt gij dan ook verleid ?

48 Is er wel iemand van de oversten of van de phariseën, die in hem geloofd heeft ?

49 Maar deze hoop, die de wet niet kent, is vervloekt !

50 Nicodemus, deze is degene die's nachts tot Jezus kwam, die een van hun getal was, zeide tot hen :

51 Onze wet verwijst die wel iemand zonder hem eerst te hooren en kennis te nemen van hetgeen hij doet ?

52 Zij gaven hem voor ant woord : Hoe ? zijt gij ook een

Galileër ? Onderzoek de Schriftuur, en zie dat er nooit propheet uit Galileën voortkwam.

53 En zij trokken henen, elk naar zijn huis.

KAPITTEL VIII.

DOCH Jezus ging op den berg van Oliveten.

2 En 's morgens vroeg kwam hij wederom in den tempel waar al het volk tot hem kwam, en nedergezeten zijnde, onderwees hij hen.

3 En de schriftgeleerden en phariseën brachten tot hem eene vrouw die in overspel bevonden was ; en haar in 't midden gesteld hebbende,

4 zeiden zij tot hem : Meester ! deze vrouw is daar zoo in overspel bevonden.

5 Doch Moyses heeft ons in de wet belast, zoodanigen te steenigen. Gij dan, wat zegt gij hiervan ? (*Levit. 20 : 10.*)

6 Doch dit zeiden zij om hem te tenteeren, opdat zij hem zouden kunnen beschuldigen. Maar Jezus nederbukkende, schreef met den vinger op de aarde.

7 Maar alzoo zij hem bleven vragen, richtte hij zich op en zeide tot hen : Die onder u zonder zonde is, die werpe den eersten steen op haar.

8 En wederom nederbukkende, schreef hij op de aarde.

9 Als zij dit hoorden, gingen zij henen, de eene voor, de andere na, beginnende van de oudsten ; en Jezus bleef er alleen met de vrouw, die in 't midden stond.

10 Jezus zich oprichtende, zeide tot haar : Vrouw ! waar zijn ze die u beschuldigden ?

heeft u niemand verwezen?

11 Zij antwoordde: Niemand, Heere! En Jezus zeide: Ik zal u ook niet verwijzen; ga henen, maar zondig voortaan niet meer.

12 Jezus sprak dan wederom tot hen en zeide: Ik ben het licht der wereld; die mij volgt, wandelt niet in de duisternis, maar zal hebben het licht des levens.

13 De phariseën zeiden hem daarop: Gij geeft getuigenis van u zelven; uwe getuigenis is niet waarachtig.

14 Jezus gaf hun voor antwoord: Al is 't dat ik getuigenis van mij zelven geef, mijne getuigenis is nochtans waarachtig; want ik weet vanwaar ik gekomen ben en waar ik henenga: maar gij weet niet vanwaar ik kom of waar ik henenga.

15 Gij oordeelt naar het vleesch; ik oordeel niemand.

16 En al ware het dat ik oordeelde, mijn oordeel zou waarachtig zijn: want ik ben niet alleen, maar ik en de Vader, die mij gezonden heeft.

17 En in uwe wet staat geschreven dat de getuigenis van twee personen waarachtig is. (*Deuteronom. 17: 6.*)

18 Nu, ik ben het die getuigenis geef voor mijzelven, en de Vader die mij gezonden heeft, geeft ook getuigenis voor mij.

19 Zij zeiden hem dan: Waar is uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch mij noch mijnen Vader; ware het dat gij mij kendet, gij zoudt ook mijnen Vader wel kennen.

20 Deze dingen zeide Jezus, leerende in den tempel bij de schatkamer; en nochtans sloeg

niemand de hand aan hem, omdat zijne uur nog niet gekomen was.

21 Jezus zeide hun wederom: Ik ga henen en gij zult mij zoeken, en gij zult in uwe zondersterven; waar ik henenga kunt gij niet komen.

22 De Joden zeiden dan: Zou hij wel zich zelven het leven benemen, omdat hij zegt: waar ik ben, kunt gij niet komen?

23 Hij zeide hun verder: Gij zijt van hierbeneden, ik ben van daarboven; gij zijt van deze wereld, ik ben van deze wereld niet.

24 Daarom heb ik u gezegd dat gij in uwe zonden sterven zult: want indien gij niet gelooft dat ik ben, zoo zult gij in uwe zonden sterven.

25 Zij zeiden hem dan: Wie zijt gij? Jezus antwoordde hun: Ik ben, die ik u zeg, van den beginne.

26 Ik heb veel van u te zeggen en te oordeelen; maar die mij gezonden heeft is waarachtig; en hetgeen ik uit hem gehoord heb, dat spreek ik in de wereld.

27 En zij verstonden niet dat hij van God, zijnen Vader, sprak.

28 Jezus heeft hun dan gezegd: Als gij den Zoon des menschen omhoog zult heven hebben, dan zult gij kennen dat ik ben, en dat ik van mij zelven niets doe; maar dat ik spreek, gelijk de Vader mij geleerd heeft, en niet anders.

29 En die mij gezonden heeft, is met mij, en hij heeft mij niet alleen gelaten, omdat ik altijd doe hetgeen hem behagelijk is.

30 Als hij deze dingen zeide, geloofden velen in hem.

31 Jezus zeide dan tot de Joden, die in hem geloofden: Is 't dat gij

in mijn woord blijft, zoo zult gij oprechtelijk mijne discipelen zijn.

32 En gij zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijdom geven.

33 Zij antwoordden hem : Wij zijn de nakomelingen van Abraham, en nooit zijn wij iemands slaven geweest; hoe zegt gij dan : gij zult in vrijdom zijn?

34 Jezus antwoordde hun : Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : al wie de zonde doet, is een slaaf van de zonde.

35 Doch een slaaf blijft in den huize niet voor altijd, maar de zoon blijft er voor altijd.

36 Is 't dat u dan de Zoon in vrijdom stelt, zoo zult gij oprechtelijk vrij zijn.

37 Ik weet wel dat gij de kinderen van Abraham zijt; maar gij zoekt mij te dooden, omdat mijn woord in u geene plaats grijpt.

38 Ik spreek hetgeen ik bij mijnen Vader gezien heb, en gij doet ook hetgeen gij bij uwen vader gezien hebt.

39 Zij zeiden wederom : Onze vader is Abraham. Jezus antwoordde hun : Zijt gij Abrahams kinderen, doet Abrahams werken.

40 Maar nu zoekt gij mij te dooden, eenen mensch die u de waarheid gesproken heb, dewelke ik van God gehoord heb. Dit heeft Abraham niet gedaan.

41 Gij doet de werken van uwen vader. Zij zeiden hem dan : Wij zijn uit geene bastaardkinderen; wij hebben God alleen voor vader.

42 Jezus zeide hun dan : Zoo God uw Vader ware, gij zoudt

mij immers liefhebben; vermits ik uit God gesproken ben en van hem gekomen: want ik ben van mij zelven niet gekomen, maar hij heeft mij gezonden.

43 Waarom kent gij mijne taal niet? Omdat gij niet hooren kunt hetgeen ik u zeg.

44 De duivel is uw vader, en gij wilt de genegenheden van uwen vader volbrengen. Hij was een menschenmoordenaar van den beginne en hij bleef in de waarheid niet staan, omdat er geene waarheid in hem is. Als hij leugens spreekt, zoo spreekt hij uit zijn eigen: want hij is een leugenaar en de vader der leugens.

45 Maar mij, als ik de waarheid zeg, gelooft gij niet.

46 Wie van u zal mij van zonde overtuigen? Indien ik u de waarheid zeg, waarom gelooft gij mij niet?

47 Die uit God is, hoort naar Gods woorden. Daarom hoort gij er niet naar, omdat gij uit God niet zijt.

48 De Joden dan antwoordden en zeiden tot hem: Zeggen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt en den duivel inhebt?

49 Jezus antwoordde: Ik heb den duivel niet in; maar ik eer mijnen Vader, en gij onteert mij.

50 Voor mij, ik zoek mijn glorie niet; daar is een die ze zoeken zal, en die recht zal doen.

51 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: zoo wie mijn woord onderhoudt, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.

52 De Joden zeiden dan: Nu zien wij dat gij den duivel inhebt. Abraham en de profeten zijn gestorven, en gij zegt: Zoo

wie mijn woord onderhoudt, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid.

53 Zijt gij dan meerder dan onze vader Abraham, die gestorven is, gelijk de propheten ook gestorven zijn? Wien maakt gij u zelven?

54 Jezus antwoordde : Indien ik mij zelven glorie geef, zoo is mijne glorie van geene waarde. Het is mijn Vader die mij glorie geeft, die gij zegt dat uw God is.

55 Doch gij kent hem niet, maar ik ken hem; en zoo ik zeide dat ik hem niet ken, ik zoude leugenachtig zijn gelijk gij; maar ik ken hem, en ik onderhoud zijn woord.

56 Abraham, uw vader, is van verlangen opgesprongen om mijnen dag te zien. Hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.

57 De Joden dan zeiden tot hem : Gij zijt nog geen vijftig jaren oud, en hebt gij Abraham gezien?

58 Jezus antwoordde hun : Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : ik ben eer Abraham geboren werd.

59 Zij namen dan steenen op, om op hem te werpen; maar Jezus verborg zich en ging uit den tempel.

KAPITTEL IX.

EN in het voorbijgaan zag Jezus eenen mensch die blind geboren was.

2 En zijne discipelen vraagden hem : Meester! wie heeft er gezondigd, deze of zijne ouders, dat hij blind geboren is?

3 Jezus antwoordde : Het is niet dat hij gezondigd heeft, noch zijne ouders; maar opdat

de werken Gods in hem zouden vertoond worden.

4 Ik moet de werken doen van dengene die mij gezonden heeft, zoolang het dag is: de nacht komt wanneer niemand werken kan.

5 Zoolang ik in de wereld ben, ben ik het licht der wereld.

6 Als hij dit gezegd had, spooft hij op de aarde en maakte slijk van het speeksel, en streek hem het slijk op de oogen,

7 en zeide hem : Ga henen, wasch u in het bad van Siloë ('t welk beteekent, Gezonden). Hij ging dan henen, waschte zich en kwam ziende wederom.

8 Zoodan zijne geburen, en die hem te voren hadden zien bedelen, zeiden : Is dat niet degene die daar zat en bedelde? Sommigen zeiden : Hij is het.

9 Anderen zeiden : Geenszins, maar hij gelijkt hem wel. Doch hij zeide : Ik ben het zelf.

10 Zij zeiden hem dan : Hoe zijn u de oogen geopend?

11 Hij antwoordde : Die man, die Jezus genoemd wordt, heeft slijk gemaakt, en mijne oogen gestreken, en heeft mij gezegd. Ga henen naar het bad van Siloë, en wasch u. Ik ben henen-gegaan, heb mij gewasschen, en ik zie.

12 Zij zeiden tot hem : Waar is die? Hij antwoordde : Ik weet het niet.

13 Zij brachten hem, die blind geweest was, tot de phariseëen.

14 Nu, het was sabbat-dag als Jezus het slijk maakte en zijne oogen opende.

15 De phariseëen vraagden hem dan wederom hoe hij ziende

geworden was. Hij zeide tot hen : Hij heeft mij slijk op de oogen gelegd, ik heb mij gewasschen en ik zie.

16 Waarop sommigen van de phariseëen zeiden : Deze mensch is van God niet, die den sabbatdag niet onderhoudt. Maar anderen zeiden : Hoe kan een kwaad mensch zulke mirakelen doen ? En daar was tweedracht onder hen.

17 Zij zeiden dan nog eens tot den blinde : Gij, wat zegt gij van dengene die uwe oogen geopend heeft ? Hij antwoordde : Het is een propheet.

18 De Joden dan geloofden van hem niet dat hij blind geweest was en ziende geworden, totdat zij de ouders van dengene die ziende geworden was, geroepen hadden.

19 Aan dewelke zij vraagden, zeggende : Is dit uw zoon, dien gij zegt dat blind geboren is ? Hoe is 't dan dat hij nu ziet ?

20 Zijne ouders gaven hun voor antwoord : Wij weten dat dit onze zoon is, en dat hij blind geboren is ;

21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet ; of wie zijne oogen geopend heeft, dat weten wij niet. Ondervraagt hem zelven, hij heeft zijne jaren, dat hij zich zelven verantwoorde.

22 Dit zeiden zijne ouders omdat zij de Joden vreesden ; want de Joden hadden alreeds onder hen besloten, dat zoo iemand hem voor den Christus zou erkennen, hij uit de synagoge zou verbannen worden.

23 Daarom zeiden zijne ouders,

hij heeft zijne jaren, onder-vraagt hem zelven.

24 Zij riepen dan nog eens den mensch die blind geweest was, en zeiden tot hem : Geef glorie aan God, wij weten dat dit een kwaad mensch is.

25 Hij antwoordde hun : Of hij een kwaad mensch is, weet ik niet ; een ding weet ik, dat ik blind geweest ben en dat ik nu zie.

26 Zij zeiden hem dan : Wat heeft hij u gedaan ? hoe heeft hij u de oogen geopend ?

27 Hij antwoordde hun : Ik heb het u nu gezegd, en gij hebt het gehoord ; wat wilt gij het wederom hooren ? wilt gij ook zijne discipelen worden ?

28 Zij overgongen hem dan met smadige woorden, en zeiden : Wees gij zijn discipel ; wat ons aangaat, wij zijn de discipelen van Moyses.

29 Wij weten dat God aan Moyses gesproken heeft ; maar dezen weten wij niet vanwaar hij is.

30 Die mensch antwoordde en zeide tot hen : Dit is wel iets wonders, dat gij niet weet vanwaar hij is, daar hij mijne oogen geopend heeft.

31 Wij weten nochtans dat God de zondaars niet verhoort ; maar zoo iemand Gods dienaar is en zijnen wil doet, dien verhoort hij.

32 Zoolang de wereld staat, is het nooit gehoord dat iemand de oogen geopend heeft van eenen die blind geboren was.

33 Zoo deze van God niet was, hij zou niets kunnen doen.

34 Zij gaven hem voor antwoord : Gij zijt vol zonden van uwe geboorte af, en gij zult ons leeren ? En zij stieten hem buiten.

35 Jezus hoorde dat zij hem buitengestooten hadden; en hem gevonden hebbende, zeide hij tot hem: Geloofst gij in den Zoon Gods?

36 Waarop hij antwoordde: Wie is het, Heere! opdat ik in hem geloove?

37 Jezus zeide tot hem: Gij hebt hem gezien, en die met u spreekt, die is het zelf.

38 Toen zeide hij: Ik geloof, Heere! En nedervallende aanbad hij hem.

39 En Jezus zeide: Tot een oordeel ben ik in de wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zouden zien, en die zien, zouden blind worden.

40 En eenigen van de phariseën die met hem waren, hoorden dit en zeiden tot hem: Zijn wij dan ook blind?

41 Hij antwoordde hun: Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geene zonde hebben; maar nu gij zegt: wij zien; daarom blijft uwe zonde.

KAPITTEL X.

VOORWAAR, voorwaar, ik zeg u: die niet door de deur ingaat in den schaapstal, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar.

2 Maar die door de deur ingaat, is de herder der schapen.

3 Aan dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren naar zijne stem; en hij roept zijne schapen bij hunnen naam, en hij leidt ze uit.

4 En als hij zijne schapen uitgelaten heeft, zoo gaat hij hen voor, en de schapen volgen hem, omdat zij zijne stem kennen.

5 Doch eenen vreemde volgen zij niet, maar zij vluchten van hem, omdat zij de stem van den vreemde niet kennen.

6 Deze parabel zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet wat hij hun zeide.

7 Jezus zeide hun dan wederom: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: ik ben de deur der schapen.

8 Allen die er nog gekomen zijn, zijn dieven en moordenaars; en de schapen hebben naar hen niet geluisterd.

9 Ik ben de deur. Zoo wie door mij inkomt, die zal behouden zijn; en hij zal uit en ingaan, en voedsel vinden.

10 De dief komt niet dan om te stelen, te dooden en te verderven; ik ben gekomen opdat zij het leven zouden hebben, en overvloediglijk hebben.

11 Ik ben de goede Herder. De goede herder geeft zijn leven voor zijne schapen.

12 Maar de huurling, en die de herder niet is, aan wien de schapen niet toebehooren, ziet den wolf komen, en hij verlaat de schapen, en neemt de vlucht; en de wolf rooft en verstroot de schapen.

13 Doch de huurling vlucht omdat hij een huurling is, en dat hij zich de schapen niet aandraagt.

14 Ik ben de goede Herder, en ik ken de mijnen, en de mijnen kennen mij.

15 gelijk de Vader mij kent en ik den Vader ken. En ik geef mijn leven ten beste voor mijne schapen.

16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen schaapstal niet

zijn : die moet ik er ook toe brengen, en zij zullen naar mijne stem hooren; en het zal eene kudde worden en een herder.

17 Daarom heeft mij de Vader lief, omdat ik mijn leven afleg, om het zelve wederom aan te nemen.

18 Niemand neemt het mij af, maar ik leg het af uit mij zelven; en ik heb de macht om het af te leggen, en ik heb de macht om het weder aan te nemen. Dit is het gebod dat ik van mijnen Vader ontvangen heb.

19 Daar ontstond wederom tweedracht onder de Joden om deze woorden.

20 Want velen van hen zeiden : Hij heeft den duivel in, en hij is uitzinnig; wat hoort gij hem aan?

21 Anderen zeiden : Dit zijn geene woorden van eenen die den duivel inheeft. Kan de duivel de oogen van de blinden wel opendoen?

22 Nu, men hield het feest van de tempelwijdingen binnen Jerusaleem, en het was winter.

23 En Jezus wandelde in den tempel, in de gaanderij van Salomon.

24 De Joden kwamen hem dan omringen en zeiden hem : Hoelang zult gij ons gemoed in twijfel houden? Zijt gij de Christus, zeg het ons openlijk.

25 Jezus antwoordde hun : Ik zeg het u, en gij gelooft mij niet. De werken die ik doe in den naam van mijnen Vader, die geven getuigenis van mij.

26 Maar gij gelooft niet, omdat gij van mijne schapen niet zijt.

27 Mijne schapen hooren naar

mijne stem, en ik ken ze, en zij volgen mij.

28 En ik geef hun het eeuwig leven; in der eeuwigheid zullen zij niet verloren gaan, en niemand zal ze uit mijne handen rooven.

29 Hetgeen mijn Vader mij gegeven heeft, is grooter dan al wat er is; en niemand kan ze rooven uit de handen van mijnen Vader.

30 Ik en de Vader zijn een.

31 Toen namen de Joden steenen op om hem te steenigen.

32 Jezus zeide tot hen : Ik heb u vele goede werken getoond vanwege mijnen Vader; om welk van die werken steenigt gij mij?

33 De Joden antwoordden hem : Wij steenigen u niet om eenig goed werk, maar om de blasphemie, en omdat gij, die een mensch zijt, u zelven God maakt.

34 Jezus antwoordde hun : Staat er niet geschreven in uwe wet : Ik heb gezegd dat gij goden zijt? (*Psalm 81 : 6.*)

35 Is 't dat gij die goden noemt, tot dewelke het woord Gods gesproken is, en dat de Schriftuur niet kan missen;

36 hoe zegt gij, dat ik, dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft, blasphemeer, omdat ik gezegd heb dat ik de Zoon Gods ben?

37 Zoo ik de werken mijns Vaders niet doe, geloof mij niet;

38 maar is 't dat ik die doe, en dat gij mij niet wilt gelooven, geloof de werken, opdat gij moogt weten en gelooven dat de Vader in mij is, en ik in den Vader.

39 Zij zochten hem dan te van-

gen; maar hij ontging aan hunne handen.

40 En hij trok wederom over de Jordaan, ter plaatse waar Joannes eerst doopte; en hij verbleef daar.

41 En velen kwamen tot hem en zeiden: Joannes deed wel geene mirakelen;

42 maar al hetgeen Joannes van dezen gezegd heeft, was waarachtig. En daar geloofden er velen in hem.

KAPITTEL XI.

DAAR was zeker mensch die ziek lag. Lazarus, van Bethaniën, het dorp van Maria en van Martha, hare zuster.

2 Deze Maria was degene die den Heere met balsem zalftde, en zijne voeten met haar haar afdroogde; wier broeder Lazarus ziek lag.

3 Zijne zusters zonden dan tot Jezus, en zeiden: Heere! zie, degene dien gij liefhebt, is ziek.

4 't Welk Jezus hoorende, zeide tot hen: Deze ziekte zal tot zijnen dood niet strekken, maar tot Gods glorie, opdat de Zoon Gods daardoor verheerlijkt worde.

5 Doch Jezus had Martha, en hare zuster Maria, en Lazarus lief.

6 Als hij nu hoorde dat hij ziek was, zoo bleef hij nog wel twee dagen op dezelfde plaats.

7 Maar daarna zeide hij tot zijne discipelen: Laat ons weder naar Judeën trekken.

8 De discipelen zeiden hem: Meester! nu even zochten de Joden u te steenigen, en gaat gij wederom derwaarts?

9 Jezus antwoordde: Zijn er

niet twaalf uren in den dag? Zoo iemand in den dag wandelt, die stronkelt niet, omdat hij het licht dezer wereld ziet.

10 Maar is 't dat hij in den nacht wandelt, zoo stronkelt hij, omdat hij geen licht heeft.

11 Als hij aldus gesproken had, zeide hij tot hen: Lazarus, onze vriend, slaapt; maar ik ga om hem van den slaap te wekken.

12 Zijne discipelen zeiden dan: Heere! is 't dat hij slaapt, zoo is hij behouden.

13 Doch Jezus had van zijnen dood gesproken, en zij meenden dat hij van den natuurlijke slaap sprak.

14 Alsdan zeide hun Jezus openlijk uit: Lazarus is dood.

15 En ik ben blijde om u wentwil dat ik daar niet geweest ben, opdat gij moogt gelooven. Maar laat ons naar hem toe gaan.

16 Thomas dan, genoemd Didymus, zeide tot zijne medediscipelen: Laat ons ook gaan, om met hem te sterven.

17 Als Jezus dan aankwam, vond hij dat hij nu al vier dagen in het graf gelegen had.

18 En alzoo Bethaniën maar omtrent vijftien stadiën van Jerusalem was,

19 zoo waren er velen van de Joden tot Martha en Maria gekomen, om haar te troosten over haren broeder.

20 Martha dan, gehoord hebbende dat Jezus aankwam, ging hem te gemoet; maar Maria zat in huis.

21 En Martha zeide tot Jezus: Heere! waart gij hier geweest, mijn broeder ware niet gestorven.

22 Maar nog tegenwoordig weet ik wel, dat al wat gij van God zult verzoeken, God u dat geven zal.

23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal verrijzen.

24 Martha zeide tot hem: Ik weet wel dat hij verrijzen zal in de verrijzenis ten jongsten dage.

25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de verrijzenis en het leven; die in mij geloofd, zal leven al ware hij al dood:

26 en al wie leeft en in mij geloofd, die zal in der eenwigheid niet sterven. Geloofd gij dat?

27 Zij antwoordde hem: Ja ik, Heere! ik geloof dat gij de Christus zijt, de Zoon van den levenden God, die in deze wereld gekomen zijt.

28 Dit gezegd hebbende, ging zij henen en riep Maria, hare zuster, in stilte, zeggende: De Meester is daar, en hij roept u.

29 Deze dat hoorende, stond haastelijk op en ging naar hem toe;

30 want Jezus was nog in het dorp niet gekomen; maar was nog ter plaatse waar Martha hem ontmoet had.

31 De Joden dan, die met Maria in huis waren en haar vertroostten, ziende dat zij zoo haastelijk opgestaan was en uitgegaan, volgden haar, zeggende: Zij gaat naar het graf om daar te weenen.

32 Doch Maria gekomen zijnde waar Jezus was, en hem ziende, viel hem te voet, en zeide tot hem: Heere! waart gij hier geweest, mijn broeder ware niet gestorven.

33 Als nu Jezus haar zag wee-

nen, en de Joden die met haar gekomen waren, insgelijks weenen, zoo werd hij zeer ontroerd in zijnen geest, en hij ontstelde zich zelven,

34 en zeide: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot hem: Heere! kom en zie het.

35 En Jezus weende.

36 De Joden zeiden dan: Ziet, hoe lief hij hem had!

37 Maar sommigen van hen zeiden: Kon hij, die de oogen van den blindgeborene geopend heeft, niet maken dat deze niet stierf?

38 Jezus dan, zich zelven wederom zeer ontroerende, kwam bij het graf. Het was eene spelonk en zij was met eenen steen toegelegd.

39 Jezus zeide: Neemt den steen weg. Martha, de zuster van den overledene, zeide tot hem: Heere! hij stinkt nu al, want hij is vier dagen dood.

40 Jezus zeide tot haar: Heb ik u niet gezegd, dat indien gij geloofd, gij de glorie Gods zult zien?

41 Zij namen den steen dan weg. Doch Jezus zijne oogen omhoog heffende, zeide: Vader! ik dank u omdat gij mij verhoord hebt.

42 En ik wist wel dat gij mij altijd verhoort; maar ik zeg dit om het volk dat hier rondom staat, opdat zij gelooven dat gij mij gezonden hebt.

43 Dit gezegd hebbende, riep hij met luider stemme: Lazarus, kom uit!

44 En aanstonds kwam de doode te voorschijn, hebbende de handen en voeten gebonden met windelen, en zijn aanzicht

was met eenen zweetdoek omwonden. Jezus zeide tot hen: Ontbindt hem, en laat hem gaan.

45 Velen van de Joden die tot Maria en Martha gekomen waren, en gezien hadden hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in hem.

46 Maar eenigen van hen gingen naar de phariseën, en zeiden hun wat Jezus gedaan had.

47 De opperpriesters dan, en de phariseën vergaderden den raad en zeiden: Wat maken wij? want deze mensch doet vele mirakelen.

48 Indien wij hem alzo laten worden, zoo zullen zij allen in hem gelooven, en de Romeinen zullen komen en zullen onze plaats en volk verwoesten.

49 Doch een uit hen, met name Caïphas, als zijnde de hooge priester van dat jaar, zeide tot hen: Gij verstaat de zaak niet;

50 en gij denkt niet eens dat het u beter is dat er een mensch sterve voor het volk, dan dat het gansche volk verloren ga.

51 Doch dit zeide hij uit zich zeiven niet; maar alzo hij de hooge priester was van dat jaar, zoo propheeteerde hij dat Jezus zoude sterven voor het volk;

52 en niet alleen voor dat volk, maar opdat hij de kinderen Gods die verstrooid waren, tot een vergaderen zoude.

53 Van dien dag af dan, waren zij er op uit om hem ter dood te brengen.

54 Daarom wandelde Jezus niet meer in 't openbaar onder de Joden, maar hij vertrok naar een gewest bij de woestijn, in eene stad genoemd Ephrem en verbleef daar met zijne discipelen.

55 Doch daar de paschen der Joden nabij was, zoo trokken er velen uit dat gewest naar Jerusalem op, om zich te zuiveren.

56 Zij zochten Jezus dan en zeiden tot malkanderen, in den tempel staande: Wat dunkt u, dat hij op het hoogtijd niet gekomen is?

57 Maar de opperpriesters en de phariseën hadden last gegeven, dat, zoc iemand wist waar hij was, hij het zoude aanbrengen, opdat zij hem zouden vangen.

KAPITTEL XII.

ZES dagen dan voor paschen kwam Jezus te Bethaniën, waar Lazarus gestorven was, dien hij van den dood verwekt had.

2 En zij maakten hem daar een avondmaal gereed. Martha diende en Lazarus was een van degenen die met hem ter tafel zaten.

3 Maria dan nam een pond kostelijke zalf van onvervalschten nardus, en zalfde de voeten van Jezus, en droogde dezelve af met haar haar; en het huis werd vervuld van den geur der zalf.

4 Toen zeide een van zijne discipelen, Judas de Iscarioter, die hem verraden zou:

5 Waarom deze zalf niet verkocht voor driehonderd denarissen, en den armen gegeven?

6 Doch dit zeide hij, niet dat hij zich de armen aandroeg, maar omdat hij een dief was, en de beurs hebbende, droeg hetgeen daarin gegeven werd.

7 Maar Jezus zeide: Laat haar toch toe dat zij dit voor den dag mijner begrafenis bewaard mag hebben.

8 Want de armen hebt gij altijd met u, maar mij hebt gij niet altijd.

9 Eene groote menigte dan van de Joden, verstaan hebbende dat hij daar was, kwamen niet alleen om Jezus, maar ook om Lazarus te zien, dien hij van den dood verwekt had.

10 Doch de opperpriesters sloegen te zamen raad om ook Lazarus te dooden.

11 Want velen van de Joden vielen af om zijnentwil en geloofden in Jezus.

12 's Anderdaags, het volk dat met groote menigte op het hoogtijde gekomen was, hoorende dat Jezus naar Jerusalem kwam,

13 namen palmtakken, gingen hem te gemoet en riepen : Hosanna ! Gebenedijdt zij de Koning van Israël, die daar komt in den naam des Heeren !

14 En Jezus eenen jongen ezel bekomen hebbende, zat daarop, gelijk er geschreven staat :

15 Vrees niet, gij dochter van Sion ! zie, uw Koning komt, zittende op het veulen van eene ezelinne. (*Zach. 9: 9.*)

16 Dit verstonden zijne discipelen in 't eerste niet; maar als Jezus in zijne glorie was, dan werden zij indachtig dat dit van hem geschreven stond en dat zij hem dat bewezen hadden.

17 Het volk dan, dat met hem was als hij Lazarus uit het graf riep en van den dood verwekte, gaf hiervan getuigenis.

18 Daarom kwam hem ook zoveel volk te gemoet, omdat zij gehoord hadden dat hij dit mirakel gedaan had.

19 De phariseën dan zeiden on-

der malkanderen : Gij ziet wel dat wij niets winnen; ziet, de geheele wereld loopt hem na.

20 Doch daar waren eenige heidenen onder degenen die opgekomen waren om te aanbidden op het hoogtijde.

21 Dewelke dan bij Philippus kwamen, die van Bethsaida in Galileën was, en hem baden, zeggende : Mijn Heer ! wij zouden geern Jezus eens zien.

22 Philippus kwam het aan Andreas zeggen; Andreas wederom en Philippus zeiden het aan Jezus.

23 Doch Jezus gaf hun voor antwoord : De uur is gekomen dat de Zoon des menschen zal verheerlijkt worden.

24 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : tenzij het tarwegraan in de aarde valt en sterft, zoo blijft het alleen; maar is 't dat het sterft, zoo brengt het vele vruchten voort.

25 Die zijn leven liefheeft, zal het in het verlies brengen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal het behouden ten eeuwig en levend.

26 Zoo wie mij dient, die volgt mij; en waar ik ben, zal ook mijn dienaar wezen. Zoo iemand mij gediend zal hebben, die zal van mijnen Vader geëerd worden.

27 Nu is mijne ziel ontsteld; en wat zal ik zeggen? Vader ! verlos mij van deze uur ! Maar daarom ben ik in deze uur gekomen.

28 Vader ! verheerlijk uwen naam. Daar kwam dan eene stem uit den hemel : Ik heb hem verheerlijkt, en ik zal hem nog verheerlijken.

29 Het volk dan, dat daar stond

en dit hoorde, zeide dat het een donderslag geweest was. Anderen zeiden : het is een engel die hem heeft aangesproken.

30 Jezus antwoordde en zeide : Deze stem is om mijnentwil niet geschied, maar om ulieden.

31 Nu gaat het oordeel der wereld aan ; nu gaat de prins dezer wereld uitgedreven worden.

32 En als ik van de aarde zal omhoog geheven zijn, zal ik alles tot mij trekken.

33 Dit zeide hij, te kennen gevende wat dood hij sterven zoude.

34 Het volk antwoordde hem : Wij hebben uit de wet gehoord dat de Christus in der eeuwigheid blijft. (Psalm 109 : 4.) Hoe zegt gij dan dat de Zoon des menschen omhoog moet geheven worden ? Wie is die Zoon des menschen ?

35 Toen zeide Jezus tot hen : Nogeen weinig tijds is het licht met u. Wandelt terwijl gij het licht nog hebt, opdat de duisternis u niet bevange; want die in de duisternis wandelt, weet niet waar hij gaat.

36 Terwijl gij het licht nog hebt, zoo gelooft in het licht, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus, en ging henen en verborg zich van hen.

37 Maar alhoewel hij zoo vele mirakelen voor hen gedaan had, zoo geloofden zij in hem niet.

38 Opdat dit woord, gesproken door den propheet Isaias, volbracht zoude worden : Heere ! wie heeft aan onze woorden geloof gegeven ? en aan wien is de arm des Heeren geopenbaard ? (Isaias, 53 : 1.)

39 Daarom konden zij niet ge-

looven, omdat Isaias wederom gezegd had :

40 Hij heeft hunne oogen verblind en hun hart versteend ; opdat zij met de oogen niet zouden zien, noch met het hart verstaan, noch bekeerd worden, en ik hen geneze. (Isaias, 6 : 10.)

41 Deze dingen heeft Isaias gezegd als hij zijne glorie zag, en van hem gesproken heeft.

42 Velen nochtans ook van de oversten geloofden in hem ; maar uit opzicht van de phariseën belieden zij het niet, om uit de synagoge niet verbannen te worden.

43 Want zij hadden de eer van de menschen liever, dan de eer van God.

44 Doch Jezus riep en zeide : Die in mij gelooft, die gelooft niet in mij, maar in dengene die mij gezonden heeft.

45 En die mij ziet, ziet dengene die mij gezonden heeft.

46 Ik, die het licht ben, ben in de wereld gekomen, opdat al die in mij gelooft, niet in de duisternis blijve.

47 En zoo iemand mijne woorden hoort, en die niet onderhoudt, ik oordeel hem niet ; want ik ben niet gekomen om de wereld te oordeelen, maar om de wereld zalig te maken.

48 Die mij versmaadt en mijne woorden niet aanneemt, heeft iemand die hem oordeelen zal ; het woord dat ik gesproken heb, zal hem oordeelen in den laatsten dag.

49 Want ik heb uit mij zeiven niet gesproken ; maar de Vader die mij gezonden heeft, die heeft mij zelf bevel gegeven wat ik zeggen en spreken zoude.

50 En ik weet dat zijn bevel het eeuwig leven is. Hetgeen ik dan spreek, dat spreek ik zoo, gelijk de Vader mij gezegd heeft.

KAPITTEL XIII.

VOOR het hoogtijd van paschen, Jezus wetende dat zijne uur gekomen was om uit deze wereld tot zijnen Vader over te gaan; gelijk hij de zijnen, die in de wereld waren, had lief gehad, zoo heeft hij ze ten einde toe lief gehad.

2 En het avondmaal gedaan zijnde, als nu de duivel aan Judas, Simons zoon, den Iscariot, in het hart had ingegeven dat hij hem verraden zoude,

3 wetende dat de Vader hem alles in handen gegeven had, en dat hij van God uitgegaan was, en tot God ging,

4 stond hij op van het avondmaal, en legde zijne kleederen af; en eenen linnen doek genomen hebbende, omgordde zich daarmede.

5 Daarna goot hij water in een bekken, en begon de voeten der discipelen te wasschen, en met den doek af te droogen, dien hij had omgeslagen.

6 Hij kwam dan tot Simon Petrus; maar Petrus zeide tot hem: Heere! zoudt gij mij de voeten wasschen?

7 Jezus gaf hem voor antwoord: Gij weet nu niet wat ik doe, maar daarna zult gij het weten.

8 Petrus zeide tot hem: In der eeuwigheid zult gij mij de voeten niet wasschen! Jezus antwoordde hem: Tenzij dat ik u wassche, gij zult geen deel met mij hebben.

9 Simon Petrus zeide tot hem:

Heere! niet alleen mijne voeten maar ook handen en hoofd.

10 Jezus zeide tot hem: Die gewasschen is, heeft niet van noode dan zijne voeten te wasschen, anders is hij geheel rein. En gijlieden zijt rein, maar niet allen.

11 Want hij wist wel wie het was die hem verraden zoude: daarom zeide hij: gij zijt niet allen rein.

12 Nadat hij dan hunne voeten gewasschen en zijne kleederen genomen had, ging hij wederom aan tafel zitten, en zeide tot hen: Weet gij wel wat ik u gedaan heb?

13 Gij noemt mij Meester en Heere; en gij zegt wel, want ik ben het.

14 Is 't dat ik dan uwe voeten gewasschen heb, die Heer en Meester ben, zoo moet gij ook de een den anderen de voeten wasschen.

15 Want ik heb u een exempel gegeven, opdat gelijk ik u gedaan heb, gij ook zoo doen zoudt.

16 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: de knecht is niet meerder dan zijn heer, noch de gezant meerder dan die hem gezonden heeft.

17 Is 't dat gij deze dingen weet, zalig zijt gij zoo gij ze doet.

18 Ik zeg dit niet van u allen: ik weet wie ik verkoren heb; maar de Schriftuur moet vervuld worden: Die met mij brood eet, zal van achter tegen mij uitslaan. (Psalm 40: 9.)

19 Ik zeg het u van nu af, eer het geschiedt; opdat, als het geschied zal zijn, gij moogt gelooven dat ik ben.

20 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: zoo wie ontvangt dien ik

zal gezonden hebben, die ontvangt mij; en die mij ontvangt, ontvangt dengene die mij gezonden heeft.

21 Als Jezus dit gezegd had, werd hij ontsteld in zijnen geest, en hij verklaarde openlijk, en zeide: Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, dat een van ulieden mij verraden zal.

22 De discipelen zagen dan op malkanderen, twijfelende van wien hij sprak.

23 Nu, daar lag in den schoot van Jezus een van zijne discipelen, dien Jezus liefhad:

24 Simon Petrus dan gat hem eenen werk, en zeide: Wie is het, daar hij van spreekt?

25 Hij dat op de borst van Jezus nederrustende, vraagde hem: Heer! wie is het?

26 Jezus antwoordde: Het is degene, aar, wien ik ingedoopt brood zal geven. En brood ingedoopt hebbende, gaf hij het aan Judas, Simons zoon, den Iscariot.

27 En nadat hij het stuksken genomen had, zoo voerde duivel in hem. En Jezus zeide tot hem: Hetgeen gij doet, doe dat haastelijk.

28 Maar niemand van degenen die aan tafel zaten, verstond waartoe hij hem dit zeide.

29 Want sommigen meenden, omdat Judas de beurs had, dat Jezus hem gezegd had: Koop hetgeen ons noodig is tot het hoogtijd, of dat hij iets aan de armen geven zoude.

30 Als hij dan het stuksken genomen had, zoo ging hij terstond uit. En het was nacht.

31 Als hij nu uitgegaan was

zeide Jezus: Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt.

32 Is God in hem verheerlijkt, zoo zal God hem ook in zich zelve verheerlijken; en terstond zal hij hem verheerlijken.

33 Lieve kinderen! nog een weinig tijds ben ik met u. Gij zult mij zoeken, en gelijk ik aan de Joden gezegd heb: waar ik henen ga, kunt gij niet komen; alzoo zeg ik u nu ook.

34 Ik geef u een nieuw gebod: dat gij malkanderen liefhebt, en malkanderen bemint gelijk ik u bemind heb.

35 Hieraan zullen zij allen kennen dat gij mijne discipelen zijt, indien gij liefde tot malkanderen draagt.

36 Simon Petrus zeide tot hem: Heere! waar gaat gij henen? Jezus antwoordde: Waar ik henen ga, kunt gij mij nu niet volgen, maar daarna zult gij mij volgen.

37 Petrus zeide tot hem: Waarom kan ik u nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor u geven.

38 Jezus antwoordde hem: Zult gij uw leven voor mij geven? Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: de haan zal niet kraaien, of gij zult mij driemaal verloochend hebben.

KAPITTEL XIV.

DAT uw hart niet ontsteld worde. Gij gelooft in God, geloofst ook in mij.

2 In het huis mijns Vaders zijn vele woningen. Ware het anders, ik zoude het u gezegd hebben: want ik ga, om voor u eene plaats gereed te maken.

3 En nadat ik zal vertrokken

zijn, en u eene plaats zal gereed gemaakt hebben, zoo zal ik wederkomen, en u tot mij nemen, opdat gij ook moogt wezen waar ik ben.

4 Gij weet waar ik henen ga, en gij weet den weg.

5 Thomas zeide tot hem: Heere! wij weten niet waar gij henen gaat; en hoe kunnen wij den weg weten?

6 Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot den Vader dan door mij.

7 Indien gij mij gekend hadt, zoo zoudt gij mijnen Vader ook wel gekend hebben; en gij zult hem haast kennen, en gij hebt hem gezien.

8 Philippus zeide tot hem: Heere! toon ons den Vader, en het is ons genoeg.

9 Jezus antwoordde hem: Ik ben nu zoo langen tijd met ulieden, en hebt gij mij nog niet gekend? O Philippus! die mij ziet ziet ook den Vader. Hoe zegt gij dan: Toon ons den Vader?

10 Geloofst gij niet dat ik in den Vader ben, en dat de Vader in mij is? De woorden die ik u spreek, spreek ik uit mij zelven niet; maar het is de Vader, dewelke in mij verblijft, die de werken doet.

11 Geloofst gijlieden niet dat ik in den Vader, en de Vader in mij is? geloofst het ten minste om de werken.

12 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: die in mij geloofst, zal de werken die ik doe, ook doen, en hij zal er nog grooter dan deze doen, omdat ik tot den Vader ga.

13 En al wat gij van den Vader in mijnen naam verzoeken zult,

dat zal ik doen; opdat de Vader verheerlijkt worde in den Zoon.

14 Zoo gij iets verzoekt in mijnen naam, ik zal het doen.

15 Indien gij mij liefhebt, onderhoudt mijne geboden.

16 En ik zal den Vader bidden, en hij zal u eenen anderen Trooster geven, opdat hij in der eeuwigheid met u blijve;

17 den Geest der waarheid, welken de wereld niet ontvangen kan, omdat zij hem niet ziet, noch kent; maar gij zult hem kennen, want hij zal bij u blijven, en in u zijn.

18 Ik zal u geene weezen laten; ik zal tot u komen.

19 Nog een weinig, en de wereld ziet mij voortaan niet meer; maar gij zult mij zien, want ik leef en gij zult ook leven.

20 In dien dag zult gij weten dat ik in mijnen Vader ben, en gij in mij, en ik in u.

21 Die mijne geboden heeft en dezelve onderhoudt, die is het die mij bemint; en die mij bemint, zal van mijnen Vader bemind worden; en ik zal hem beminnen, en mij zelven aan hem openbaren.

22 Judas, niet de Iscarioter, zeide tot hem: Heere! hoe komt het dat gij u zelven aan ons openbaren zult, en niet aan de wereld?

23 Jezus gaf hem voor antwoord: Zoo wie mij bemint, die zal mijn woord onderhouden; en mijn Vader zal hem beminnen, en wij zullen tot hem komen, en bij hem onze woonplaats maken.

24 Die mij niet bemint, onderhoudt mijne woorden niet; en het woord dat gij gehoord hebt,

13 het mijne niet, maar des Vaders, die mij gezonden heeft.

25 Dit heb ik u gezegd als ik bij u bleef.

26 Maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader in mijnen naam zal zenden, die zal u alles leeren en u indachtig maken al hetgeen ik u gezegd heb.

27 Ik laat u den vrede, ik geef u mijnen vrede: ik geef u geenen, gelijk de wereld u geeft. Dat uw hart niet ontsteld worde, noch bevreesd zij.

28 Gij hebt gehoord dat ik u gezegd heb: Ik ga, en ik kom tot u. Zoo gij mij liefhadt, gij zoudt u toch verblijden, omdat ik tot den Vader ga; want de Vader is meerder dan ik.

29 En nu heb ik het u gezegd, eer het geschiedt, opdat gij, als het geschied zal zijn, moogt gelooven.

30 Ik zal voortaan met u niet veel meer spreken; want de prins dezer wereld komt, doch in mij heeft hij niets.

31 Maar opdat de wereld wete dat ik den Vader bemin, en dat ik zoo doe, gelijk de Vader mij belast heeft: Staat op, laat ons vanhier gaan.

KAPITTEL XV.

IK ben de ware wijnstruik en mijn Vader is de wijngaardenier.

2 Alle ranken die in mij geene vrucht dragen, zal hij afsnijden; en al die vruchten dragen, zal hij zuiveren, opdat zij meer vruchten voortbrengen.

3 Gijlieden zijt nu zuiver, om de woorden die ik u gesproken heb.

4 Blijft in mij en ik in u Gelijk eene rank geene vruchten kan dragen uit zich zelve, tenzij zij in den wijnstruik blijft, zoo gij ook niet, tenzij gij in mij blijft.

5 Ik ben de wijnstruik, en gij zijt de ranken. Die in mij blijft, en ik in hem, die brengt vele vruchten voort; want zonder mij kunt gij niets doen.

6 Zoo wie in mij niet blijft, die zal weggeworpen worden gelijk eene rank, en hij zal verdroogen, en men zal hem oprapen en in 't vuur werpen, om te branden.

7 Zoo gij in mij blijft en mijne woorden in u blijven, al wat gij wilt, zult gij eischen, en het zal u geworden.

8 Hierin wordt mijn Vader verheerlijkt, dat gij vele vruchten voortbrengt, en mijne discipelen wordt.

9 Gelijk de Vader mij bemind heeft, zoo heb ik u ook bemind. Blijft in mijne liefde.

10 Is 't dat gij mijne geboden onderhoudt, zoo zult gij in mijne liefde blijven; gelijk ik ook de geboden mijns Vaders onderhouden heb, en blijf in zijne liefde.

11 Deze dingen zeg ik u, opdat mijne vreugd in u zij, en uwe vreugd volmaakt worde.

12 Dit is mijn gebod, dat gij malkanderen bemint, gelijk ik u bemind heb.

13 Niemand bewijst grootere liefde dan deze, dat hij zijn leven geeft voor zijne vrienden.

14 Gij zijt mijne vrienden, in dien gij doet wat ik u gebied.

15 Ik zal u geene knechten meer noemen, want de knecht weet niet wat zijn heer doet; maar ik heb u vrienden genoemd, omdat

ik al hetgeen ik van mijnen Vader geoordeeld heb, u heb bekend gemaakt.

16 Gij hebt mij niet verkoren, maar ik heb u verkoren, en u gesteld opdat gij zoudt gaan en vruchten voortbrengen, en dat uwe vrucht zou blijven; opdat de Vader u geve al wat gij hem bidden zult in mijnen naam.

17 Dit beveel ik u, dat gij malkanderen liefhebt.

18 Zoo de wereld u haat, weet dat zij mij al voor u gehaat heeft.

19 Indien gij van de wereld geweest waart, zoo zou de wereld het hare bemind hebben; maar omdat gij van de wereld niet zijt, en dat ik u uit de wereld verkoren heb, daarom haat u de wereld.

20 Zijt mijn woord indachtig, dat ik u gezegd heb: De knecht is niet meerder dan zijn heer. Hebben zij mij vervolgd, zij zullen u ook vervolgen; hebben zij mijne woorden waargenomen, zij zullen de uwe ook waarnemen.

21 Maar dat alles zullen zij u aandoen om mijnen naam, omdat zij dengene die mij gezonden heeft, niet kennen.

22 Indien ik niet gekomen ware, noch tot hen gesproken had, zoo zouden zij geene zonde hebben; maar nu hebben zij geene verschooning van hunne zonde.

23 Die mij haat, haat ook mijnen Vader.

24 Had ik onder hen geene werken gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij zouden geene zonde hebben; maar nu hebben zij die gezien, en niettemin mij en mijnen Vader gehaat.

25 Maar het is opdat het woord,

hetgeen in hunne wet geschreven staat, zoude volbracht worden: Zij hebben mij gehaat zonder reden. (*Psalm 24: 19.*)

26 Doch als de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u van den Vader zal afzenden, de Geest der waarheid, die van den Vader voortkomt, die zal van mij getuigenis geven.

27 En gij zult er ook getuigenis van geven, omdat gij van het begin af met mij geweest zijt.

KAPITTEL XVI.

DEZE dingen heb ik u gezegd, opdat gij niet geërgerd wordt.

2 Zij zullen u uit de synagogen bannen; ja, de uur komt aan, dat al wie u ter dood brengt, zal meenen God dienst te doen.

3 En deze dingen zullen zij u aandoen, omdat zij den Vader niet kennen, noch mij.

4 Doch ik heb u dit gezegd, opdat als de uur zal gekomen zijn, gij gedenken moogt dat ik het u gezegd heb.

5 En ik heb het van het begin af niet gezegd, omdat ik bij u was. Maar nu ga ik weg tot dengene die mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt mij eens: Waar gaat gij henen?

6 Maar omdat ik deze dingen tot u gesproken heb, heeft de droefheid uw hart vervuld.

7 Doch ik zeg u de waarheid. Het is dienstig dat ik ga: want zoo ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar zoo ik wegga, zal ik hem tot u zenden.

8 En als hij zal gekomen zijn, zal hij de wereld overtuigen van

de zonde, van de rechtvaardigheid en van het oordeel :

9 van de zonde, omdat zij in mij niet geloofd hebben ;

10 van de rechtvaardigheid, omdat ik tot den Vader ga, en dat gij mij niet meer zien zult ;

11 en van het oordeel, omdat de prins dezer wereld van nu af geoordeeld is.

12 Ik heb u nog al veel te zeggen, maar gij kunt het nu niet dragen.

13 Doch als hij, de Geest der waarheid, zal gekomen zijn, die zal u alle waarheid leeren, want hij zal uit zich zelven niet spreken, maar al wat hij gehoord zal hebben, zal hij spreken, en de toekomstige dingen zal hij u verkondigen.

14 Hij zal mij verheerlijken ; want van het mijne zal hij het ontvangen, en u verkondigen.

15 Al wat de Vader heeft, is het mijne ; daarom zeide ik dat hij het van het mijne ontvangen zal en u verkondigen.

16 Nog een weinig tijds, en gij zult mij niet meer zien ; en wederom een weinig tijds, en gij zult mij zien ; want ik ga tot den Vader.

17 Hierop zeiden eenigen van zijne discipelen tot malkanderen : Wat wil hij ons hiermede zeggen : nog een weinig tijds, en gij zult mij niet meer zien ; en wederom een weinig tijds, en gij zult mij zien ; want ik ga tot den Vader ?

18 Zij zeiden dan : Wat wil hij daarmede zeggen : Een weinig tijds ! wij weten niet, wat hij zegt.

19 Jezus dan merkende dat zij

hem wilden vragen, zeide tot hen : Gij onderzoekt onder malkanderen over hetgeen ik gezegd heb : nog een weinig tijds, en gij zult mij niet zien ; en wederom een weinig tijds, en gij zult mij zien.

20 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : gij zult schreien en weenen, maar de wereld zal zich verblijden ; doch gij zult bedroefd zijn, maar uwe droefheid zal in blijdschap veranderen.

21 Als eene vrouw baart, heeft zij droefheid, omdat hare uur gekomen is ; maar als zij een kind gebaard heeft, zoo gedenkt ze de smart niet meer, om de blijdschap dat er een mensch ter wereld gekomen is.

22 Alzoo hebt gij nu ook wel droefheid ; maar ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uwe blijdschap ontnemen.

23 En in dien dag zult gij mij niets meer vragen. Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, hij zal het u geven.

24 Tot nu toe hebt gij niets verzocht in mijnen naam ; eischt, en gij zult verkrijgen, opdat uwe vreugd volmaakt zij.

25 Deze dingen heb ik u gezegd in gelijkenissen. De uur komt nu aan, dat ik u niet meer in gelijkenissen spreken zal, maar openlijk van den Vader zal verkondigen.

26 In dien dag zult gij in mijnen naam verzoeken, en ik zeg u niet dat ik den Vader voor u bidden zal.

27 want de Vader zelf bemint u, omdat gij mij bemind hebt, en

geloofd, dat ik van God ben uitgegaan.

28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en in de wereld gekomen; nu verlaat ik wederom de wereld en ga tot den Vader.

29 Zijne discipelen zeiden tot hem: Zie, gij spreekt nu openlijk, en gij gebruikt niet eene gelijkenis.

30 Nu zien wij wel dat gij alles weet, en niet van noode hebt dat u iemand ondervrage: daarom gelooven wij dat gij van God zijt uitgegaan.

31 Jezus antwoordde hun: Geloofst gij nu?

32 Ziet, de uur komt aan, en is al gekomen, dat gij verstrooid zult worden, elk naar het zijne, en mij alleen zult laten; maar ik ben niet alleen, want de Vader is met mij.

33 Deze dingen heb ik u gezegd opdat gij in mij vrede moogt hebben. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar betrouwt, ik heb de wereld verwonnen.

KAPITTEL XVII.

ALS Jezus dit gezegd had, hebbende de oogen naar den hemel opgeheven, zeide hij: Vader! de uur is gekomen; verheerlijk uwen Zoon, opdat uw Zoon u ook verheerlijke.

2 Gelijk gij hem macht gegeven hebt over alle menschen, opdat hij aan allen, die gij hem gegeven hebt, het eeuwig leven verleene.

3 Doch dit is het eeuwig leven, dat zij u kennen, den eenigen waren God, en Jezus Christus, dien gij gezonden hebt.

4 Ik heb u verheerlijkt op de aarde; het werk dat gij mij gegeven hadt te doen, heb ik voltrokken.

5 Nu dan, o Vader! verheerlijk mij bij u zelve, met de glorie die ik bij u gehad heb, aleer de wereld was.

6 Ik heb uwen naam kenbaar gemaakt aan de menschen die gij mij uit de wereld gegeven hebt. Zij behoorden u toe, en gij hebt ze mij gegeven; en uw woord hebben zij onderhouden.

7 Nu weten zij dat alles wat gij mij gegeven hebt, van u is.

8 Want de woorden die gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven; en zij hebben ze aangenomen, en waarlijk erkend dat ik van u uitgegaan ben, en zij hebben geloofd dat gij mij gezonden hebt.

9 Het is voor hen, dat ik bid; ik bid voor de wereld niet, maar voor degenen die gij mij gegeven hebt, want zij u toebehooren.

10 En al het mijne is het uwe, en het uwe is het mijne, en ik ben in hen verheerlijkt.

11 En nu ben ik in de wereld niet meer, maar zij zijn in de wereld, en ik kom tot u. Heilige Vader! bewaar ze in uwen naam, die gij mij gegeven hebt, opdat zij een zijn, gelijk wij.

12 Als ik met hen was, bewaarde ik hen in uwen naam. Die gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand van hen is verloren, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schriftuur volbracht worde. (*Psalm 108: 7.*)

13 Maar nu kom ik tot u; en deze dingen zeg ik, in de wereld zijnde, opdat zij de volheid mij-

ner blijdschap in zich mogen hebben.

14 Ik heb hun uw woord gegeven, en de wereld heeft hen gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk ik ook van de wereld niet ben.

15 Ik bid niet dat gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat gij ze van het kwaad bewaren wilt.

16 Zij zijn van de wereld niet, gelijk ik ook van de wereld niet ben.

17 Heilig ze door de waarheid; uw woord is de waarheid.

18 Gelijk gij mij in de wereld gezonden hebt, zoo heb ik hen ook in de wereld gezonden.

19 En voor hen heilig ik mij zelven, opdat zij ook geheiligd mogen zijn door de waarheid.

20 En ik bid niet alleen voor hen, maar ook voor degenen die in mij gelooven zullen door hun woord.

21 Opdat zij allen een zijn, gelijk gij, o Vader! in mij, en ik in u; dat zij ook in ons een mogen zijn, opdat de wereld geloove dat gij mij gezonden hebt.

22 En de glorie die gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven; opdat zij een mogen zijn, gelijk wij ook een zijn.

23 Ik in hen, en gij in mij; opdat zij volkomenlijk een zijn, en dat de wereld wete dat gij mij gezonden hebt, en hen bemind hebt gelijk gij mij hebt bemind.

24 Vader! ik wil dat waar ik ben, zij, die gij mij gegeven hebt, ook met mij mogen zijn; opdat zij mijne glorie aanschouwen mogen, die gij mij gegeven hebt; want gij mij bemind hebt voor de schepping der wereld.

25 Rechtvaardige Vader! de wereld heeft ■ niet gekend; maar ik heb u gekend, en dezen hebben erkend dat gij mij gezonden hebt.

26 En ik heb hun uwen naam bekend gemaakt, en zal hem bekend maken; opdat de liefde, met dewelke gij mij bemind hebt, in hen moge zijn, en ik in hen.

KAPITTEL XVIII.

ALS Jezus deze dingen gezegd had, ging hij met zijne discipelen uit over de beek van Cedron, alwaar een hof was, in den welken hij met zijne discipelen inging.

2 Doch Judas die hem verried, wist deze plaats ook; omdat Jezus daar dikmaals met zijne discipelen was vergaderd geweest.

3 Judas dan, eene bende krijgsvolk met zich genomen hebbende, en eenige dienaars vanwege de opperpriesters en phariseën, kwam derwaarts met lantaarnen, fakkelsen wapenen.

4 Jezus dan, wetende al wat hem overkomen zoude, ging hem tegen en zeide tot hen: Wien zoekt gij?

5 Zij antwoordden hem: Jezus van Nazareth. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas die hem verried, stond ook met hen.

6 Zoohaast hij hun dan zeide: Ik ben het, weken zij achterwaarts en vielen ter aarde.

7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus van Nazareth.

8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd dat ik het ben. Indien gij

mij dan zoekt, zoo laat dezen weggaan.

9 Opdat het woord hetwelk hij hun gezegd had, zoude volbracht worden: Ik heb van degenen die gij mij gegeven hebt, niemand laten verloren gaan. (Joan 17:12.)

10 Simon Petrus dan, een zwaard hebbende, trok het uit, sloeg op den knecht van den hooge priester en kapte zijn rechteroor af. En de naam van den knecht was Malchus.

11 Maar Jezus zeide tot Petrus: Steek uw zwaard in de scheede. Zal ik den kelk, dien de Vader mij gegeven heeft, niet drinken?

12 De krijgsbende dan, en de kolonel, en de dienaars der Joden, namen Jezus vast en bonden hem.

13 En zij leidden hem eerst tot Annas, omdat hij de schoonvader was van Caïphas, die de hooge priester van dat jaar was.

14 Doch het was Caïphas, die de Joden den raad gegeven had, dat het beter was dat er een mensch sterven zoude voor het volk.

15 Ondertuschen Simon Petrus en nog een ander discipel volgden Jezus. Doch deze discipel was bij den hooge priester bekend, en ging met Jezus binnen inde zaal van den hooge priester.

16 Maar Petrus bleef buiten aan de deur staan. De andere discipel, die bij den hooge priester bekend was, kwam uit en sprak met de deurbewaarster, en zij liet Petrus binnen.

17 Deze dienstmaagd dan, die de deur bewaarde, zeide tot Petrus: Zijt gij ook niet een van de discipelen van dien man? Hij zeide: Ik ben er niet van.

18 En de knechten en de dienaars stonden bij een vuur van kolen, en warmden zich, omdat het koud was. En Petrus stond ook met hen, zich warmende.

19 De hooge priester dan ondervraagde Jezus, rakende zijne discipelen en zijne leering.

20 Jezus antwoordde hem: Ik heb openlijk voor al de wereld gesproken; ik heb altijd in de synagoge geleerd en in den tempel, waar al de Joden bijeenkomen, en ik heb niets in het verborgen gesproken.

21 Wat ondervraagt gij mij? ondervraag degenen die het gehoord hebben, wat ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten wat ik gezegd heb.

22 Maar als hij dit gezegd had, gaf een van de dienaars, die daarbij stond, eenen kaakslag aan Jezus, zeggende: Zult gij aan den hooge priester aldus antwoorden?

23 Jezus antwoordde hem: Heb ik kwalijk gesproken, geef reden van het kwaad; maar heb ik wel gesproken, waarom slaat gij mij?

24 Doch Annas had hem gebonden tot Caïphas, den hooge priester gezonden.

25 Daarentuschen stond Simon Petrus zich warmende. Zij zeiden hem dan: Zijt gij ook niet van zijne discipelen? Hij loochende het en zeide: Ik ben er niet van.

26 Een van de knechten des hooge priesters, die maagschap was van dengene wiens oor Petrus afgekapt had, zeide tot hem: Heb ik u niet met hem in den hof gezien?

27 Maar Petrus loochende het wederom; en terstond kraaide de haan.

28 Zij leidden Jezus dan van Calphas naar het rechthuis. Het was 's morgens vroeg, en zij gingen in het rechthuis niet binnen, opdat zij niet besmet zouden worden, maar zouden mogen het paaschlam eten.

29 Pilatus kwam dan tot hen buiten en zeide: Wat beschuldiging brengt gij in tegen dezen mensch?

30 Zij gaven hem voor antwoord: Indien hij geen kwaaddoener ware, wij zouden hem u niet geleverd hebben.

31 Pilatus zeide dan tot hen: Neemt gij hem zelven en oordeelt hem naar uwe wet. Maar de Joden zeiden tot hem: Het is ons niet geoorloofd iemand ter dood te brengen.

32 Opdat volbracht zou worden het woord dat Jezus gesproken had, als hij te kennen gaf wat dood hij sterven zou.

33 Pilatus ging dan wederom binnen in het rechthuis, en riep Jezus en zeide tot hem: Zijt gij de Koning der Joden?

34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dat uit u zelven, of hebben het u anderen van mij gezegd?

35 Pilatus zeide hierop: Ben ik een Jood? Uw eigen volk en de opperpriesters hebben u aan mij geleverd; wat hebt gij gedaan?

36 Jezus antwoordde: Mijn rijk is van deze wereld niet. Indien mijn rijk van deze wereld was, zoo zouden mijne dienaars wel voor mij strijden, opdat ik aan de Joden niet zoude geleverd worden; maar nu is mijn rijk van hier niet.

37 Pilatus zeide dan tot hem: Zoo zijt gij dan Koning? Jezus

antwoordde: Gij zegt het, ik ben Koning. Daartoe ben ik geboren, en daartoe ben ik in de wereld gekomen om aan de waarheid getuigenis te geven. Al wie uit de waarheid is, hoort mijne stem.

38 Pilatus zeide tot hem: Wat is de waarheid? En als hij dit gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geene schuld in hem.

39 Doch gij zijt gewend dat ik u te paschen eenen loslate; wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslate?

40 Zij riepen dan wederom allen, zeggende: Niet deze, maar Barabbas! Doch Barabbas was een moordenaar.

KAPITTEL XIX.

A LSDAN nam Pilatus Jezus en deed hem geeselen;

2 en de soldaten, eene kroon van doornen vlechtende, stelden die op zijn hoofd en hingen hem een purperen kleed om.

3 En dan kwamen zij en zeiden tot hem: Wees gegroet, Koning der Joden. En zij gaven hem kaakslagen.

4 Pilatus dan ging nog eens uit, en zeide tot hen: Ziet ik breng hem u hier buiten, opdat gij weten moogt dat ik in hem geene schuld vind.

5 Jezus kwam dan uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed. En Pilatus zeide tot hen: Ziet den mensch!

■ Als de opperpriesters en de dienaars hem zagen, riepen zij, zeggende: Kruis hem, kruis hem! Pilatus zeide tot hen: Neemt gij hem zelven, en kruist hem: want ik vind in hem geene schuld.

7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet, en volgens die wet moet hij sterven, omdat hij zich zelven Gods Zoon gemaakt heeft.

8 Als Pilatus dan deze woorden gehoord had, was hij te meer bevreesd;

9 en wederom in het rechthuis binnengegaan zijnde, zeide hij tot Jezus: Van waar zijt gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.

10 Pilatus zeide dan tot hem: Hoe, spreekt gij mij niet? weet gij niet dat ik macht heb om u te kruisen, en macht heb om u los te laten?

11 Jezus antwoordde: Gij zoudt geene macht over mij hebben, ten ware het u van hierboven gegeven was; daarom heeft degene, die mij aan u geleverd heeft, grootere zonde begaan.

12 Van dan af zocht Pilatus hem los te laten; maar de Joden riepen, en zeiden: Is 't dat gij hem loslaat, zoo zijt gij des keizers vriend niet; want al wie zich zelven koning maakt, verklaart zich tegen den keizer.

13 Als Pilatus deze woorden gehoord had, bracht hij Jezus buiten en ging op den rechterstoel zitten, ter plaatse Lithostrotos genoemd, en in het hebreeuwsch Gabbatha.

14 Doch het was de dag der voorbereiding van paschen, omtrent de zesde uur; en hij zeide tot de Joden: Ziet uwen Koning!

15 Maar zij riepen: Neem hem weg, neem hem weg, kruis hem! Pilatus zeide hun: Zal ik uwen Koning kruisen? De opperpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning dan den keizer.

16 Toen gaf hij hem aan hen over om gekruist te worden. Zij namen Jezus dan en leidden hem weg.

17 En zijn kruis dragende, ging hij uit tot op de plaats die genoemd wordt der Doodshoofden, in 't hebreuwsch Golgotha;

18 alwaar zij hem kruisten, en twee anderen met hem, aan elke zijde eenen, en Jezus in het midden.

19 Pilatus had ook een opschrift geschreven en boven aan het kruis gesteld, en het opschrift was: JEZUS VAN NAZARETH, KONING DER JODEN.

20 Velen dan van de Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruist was, was nabij de stad. En het was geschreven in 't hebreuwsch, in 't grieksch en in 't latijn.

21 De opperpriesters zeiden dan tot Pilatus: Gij moest niet schrijven: Koning der Joden; maar dat hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.

22 Pilatus antwoordde hun: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

23 En de soldaten, als zij hem gekruist hadden, namen zijne kleederen en maakten er vier deelen van, voor elken soldaat een deel; en ook zijn onderkleed. Doch alzoo het onderkleed zonder naad was, en van boven af tot onder geheel doorweven,

24 zoo zeiden zij tot malkanderen: Laat ons dat niet snijden, maar laat ons het lot werpen, wie het hebben zal; opdat de Schriftuur volbracht zoude worden, die zegt: Zij hebben mijne kleederen onder hen gedeeld, en over mijn

kleed hebben zij het lot geworpen. (*Psalm* 21 : 18.) Dit deden dan de soldaten.

25 Ondertusschen stonden bij het kruis van Jezus zijne moeder, en zijner moeders zuster, Maria, de vrouw van Cleophas, en Maria Magdalena.

26 Jezus dan, ziende zijne moeder en den discipel dien hij liefhad, daar staan, zeide tot zijne moeder : Vrouw ! ziedaar uwen zoon.

27 Daarna zeide hij tot den discipel : Ziedaar uwe moeder ! En van die uur af heeft de discipel haar tot zich genomen.

28 Daarna, Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schriftuur volbracht zoude worden, zeide : Ik heb dorst ! (*Psalm* 68 : 21.)

29 Alzoo daar een vat vol azijn gesteld was, zoo vulden zij eene sponse met azijn, en die op een hysop - riet stellende, brachten ze aan zijnen mond.

30 Als Jezus nu den azijn genomen had, zoo zeide hij : Het is alles volbracht ! En zijn hoofd buigende, gaf hij zijnen geest.

31 De Joden dan, vermits het de dag der voorbereiding was, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat-dag (want die sabbat-dag was een hooge dag), verzochten van Pilatus dat men hun de beenen zoude breken, en hen wegnemen.

32 De soldaten kwamen dan en braken de beenen van den eerste, en ook van den andere, die met hem gekruist was ;

33 maar als zij bij Jezus kwamen en zagen dat hij nu dood was, braken zij zijne beenen niet.

34 Maar een van de soldaten doorstak zijne zijde met eene lans, en terstond kwam er bloed en water uit.

35 En die het gezien heeft, geeft er getuigenis van ; en zijne getuigenis is waarachtig. En hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat gij het oock gelooven zoudt.

36 Want deze dingen zijn geschied opdat de Schriftuur volbracht zoude worden : Geen van zijne beenderen zult gij breken. (*Exod.* 12 : 46.)

37 En wederom eene andere Schriftuur zegt : Zij zullen zien dengene dien zij doorstoken hebben. (*Zach.* 12 : 10.)

38 Hierna Joseph van Arimathea, als zijnde een discipel van Jezus, maar in 't heimelijk om de vreeze der Joden, verzocht van Pilatus dat hij het lichaam van Jezus zoude mogen wegnemen ; en Pilatus liet het toe. Hij kwam dan en nam het lichaam van Jezus weg.

39 Nicodemus, die voordezen bij nacht tot Jezus gekomen was, kwam ook, brengende eene mengeling van mirrhe en aloë van omtrent honderd pond.

40 Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden het in linnen doeken met de specerijen, gelijk het bij de Joden de gewoonte is te begraven.

41 Doch ter plaatse waar hij gekruist was geweest, was een hof, en in dien hof een nieuw graf, waar nog niemand in gelegd was.

42 Om de voorbereiding dan van de Joden, en omdat het graf nabij was, legden zij Jezus daar in.

KAPITTEL XX.

EN op den eersten dag van de week kwam Maria Magdalena 's morgens vroeg, als het nog duister was, naar het graf; en zij zag dat de steen van het graf weggenomen was.

2 Zij liep dan, en kwam bij Simon Petrus, en bij den anderen discipel, dien Jezus liefhad, en zeide tot hen : Zij hebben den Heere uit het graf weggenomen, en wij weten niet waar zij hem gelegd hebben.

3 Petrus ging dan uit, alsook de andere discipel, en zij kwamen naar het graf.

4 Zij liepen beide te zamen : maar de andere discipel liep sneller dan Petrus vooruit, en kwam de eerste aan het graf.

5 En nederbukkende, zag hij de linnen doeken liggen; nochtans ging hij er niet in.

6 Simon Petrus die hem volgde, kwam dan, en ging in het graf, en hij zag de doeken liggen;

7 en den zweetdoek die op zijn hoofd geweest was, niet bij de doeken gelegen; maar ter zijde op eene plaats ineengeroeld.

8 Toen ging de andere discipel, die eerst aan het graf gekomen was, ook binnen; en hij zag het en geloofde;

9 want zij verstonden nog de Schriftuur niet, dat hij van den dood verrijzen moest.

10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.

11 Maar Maria stond buiten het graf en weende. Terwijl zij dan weende, bukte zij neder en zag in het graf;

12 en zij zag er twee engelen in

het wit gekleed, zittende de eene aan het hoofd en de andere aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had.

13 Deze zeiden tot haar : Vrouw ! waarom weent gij ? Zij antwoordde hun : Omdat zij mijnen Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij hem gelegd hebben.

14 Dit gezegd hebbende, keerde zij zich om, en zag Jezus staan; maar zij wist niet dat het Jezus was.

15 Jezus zeide tot haar : Vrouw ! waarom weent gij ? wien zoekt gij ? Zij, meenende dat het de hovenier was, zeide tot hem : Mijn Heer ! zoo gij hem weggenomen hebt, zeg mij waar gij hem gelegd hebt, en ik zal hem vandaar nemen.

16 Jezus zeide tot haar : Maria ! Zij zich omkeerende, zeide tot hem : Rabboni ! dat is te zeggen, Meester.

17 Jezus zeide tot haar : Raak mij niet aan, want ik ben nog niet opgeklommen tot mijnen Vader, maar ga tot mijne broeders en zeg hun : Ik klim op tot mijnen Vader en uwen Vader, tot mijnen God en uwen God.

18 Maria Magdalena kwam dan aan de discipelen boodschappen dat zij den Heere gezien had, en dat hij haar deze dingen gezegd had.

19 En als het nu avond was, op denzelfden dag, die de eerste der week was, en dat de deur gesloten was, waar de discipelen vergaderd waren, uit vreeze der Joden, kwam Jezus in het midden staan, en zeide tot hen : Vrede zij met ulieden !

20 En als hij dit gezegd had, toonde hij hun zijne handen en zijde. De discipelen dan waren verblijd dat zij den Heere zagen.

21 Hij zeide dan nog eens : Vrede zij met ulieden ! gelijk de Vader mij gezonden heeft, alzoo zend ik u ook.

22 Dit gezegd hebbende, blies hij op hen, en zeide tot hen : Ontvangt den Heiligen Geest.

23 Wier zonden gij vergeven zult, die worden hun vergeven; en wier zonden gij houden zult, die zijn gehouden.

24 Maar Thomas, een van de twaalf, genoemd Didymus, was met hen niet als Jezus kwam.

25 De andere discipelen zeiden hem dan : Wij hebben den Heere gezien. Maar hij antwoordde hun : Tenzij dat ik in zijne handen de gaten van de nagelen zie, en mijnen vinger steke in de plaats der nagelen, en mijne hand steke in zijne zijde, ik zal het niet gelooven.

26 En acht dagen daarna, als zijne discipelen wederom binnen waren, en Thomas met hen, kwam Jezus met geslotene deur, en stond in 't midden, en zeide : Vrede zij met ulieden !

27 Dan zeide hij tot Thomas : Steek uwen vinger hierin, en bezie mijne handen; en breng uwe hand hierbij, en steek ze in mijne zijde; en zijt niet ongeloovig, maar geloovig.

28 Thomas antwoordde en zeide tot hem : Mijn Heer en mijn God !

29 Jezus zeide tot hem : Omdat gij mij gezien hebt, Thomas, hebt gij geloofd; zalig zijn ze die gelooven, zonder gezien te hebben.

30 Jezus heeft nog vele andere

mirakelen in de tegenwoordigheid van zijne discipelen gedaan, die in dit boek niet geschreven zijn.

31 Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooven zoudt dat Jezus de Christus is, de Zoon Gods; en dat gij, geloovende, het leven hebben zoudt in zijnen naam.

KAPITTEL XXI.

NA DER HAND vertoonde zich Jezus wederom aan zijne discipelen bij de zee van Tiberias; doch hij vertoonde zich aldus :

2 Simon Petrus, en Thomas, genoemd Didymus, en Nathanaël, die van Cana in Galileë was, en de zonen van Zebedeüs, en twee andere van zijne discipelen waren te zamen.

3 Simon Petrus zeide tot hen : Ik ga visschen. Zij antwoordden hem : Wij komen ook met u. En zij gingen uit en klommen te scheep; maar dien nacht vingen zij niets.

4 Als nu de morgenstond aangekomen was, zoo stond Jezus op den oever; en de discipelen wisten nochtans niet dat het Jezus was.

5 Jezus zeide hun dan : Kinderen ! hebt gij geene toespijze ? Zij antwoordden hem : Neen.

6 Hij zeide tot hen : Werpt het net aan den rechterkant van het schip, en gij zult er vinden. Zij wierpen het dan, en zij konden het nu niet trekken, om de menigte der visschen.

7 De discipel dan, dien Jezus liefhad, zeide tot Petrus : Het is de Heer ! Simon Petrus, als hij verstaan had dat het de Heere

was, sloeg zijn bovenkleed aan (want hij was ontkleed), en wierp zich in de zee.

8 Maar de andere discipelen kwamen te scheep, want zij waren niet verder van het land dan omtrent twee honderd cubitus, medeslepende het net met visschen.

9 Als zij dan aan land getreden waren, zagen zij brandende kolen liggen, en visch daarop gelegd, en brood.

10 Jezus zeide tot hen : Brengt hier van de visschen, die gij nu gevangen hebt.

11 Simon Petrus ging op, en trok het net aan land, vol met honderd drie en vijftig groote visschen; en al is 't dat er zoo vele waren, zoo werd het net niet gescheurd.

12 Jezus zeide tot hen : Komt, neemt het noenmaal. En niemand van die aanzaten durfde hem vragen : Wie zijt gij? wel wetende dat het de Heere was.

13 Jezus kwam dan, nam het brood en gaf het hun, en visch van 's gelijken.

14 Dit was nu de derde keer dat Jezus aan zijne discipelen verschenen is, nadat hij van den dood verrezen was.

15 Als zij dan het noenmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus : Simon, Joannes zoon! hebt gij mij meer lief dan dezen? Hij zeide tot hem : Ja ik, Heere! gij weet dat ik u bemin. Jezus zeide tot hem : Weid mijne lammeren.

16 Hij vraagde hem nog eens : Simon, Joannes zoon! hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem : Ja, Heere! gij weet dat ik u bemin.

Jezus zeide tot hem : Hoed mijne lammeren.

17 Hij vraagde hem voor den derden keer : Simon, Joannes zoon! bemint gij mij? Petrus werd bedroefd omdat hij hem tot drie keeren vraagde : Bemint gij mij? En hij zeide : Heere! gij weet alle dingen; gij weet dat ik u bemin. Jezus zeide tot hem : Weid mijne schapen.

18 Voorwaar, voorwaar, ik zeg u : als gij jonger waart, zoogordet gij u zelven, en gij wandeldet waar gij wildet; maar als gij zult oud geworden zijn, zoo zult gij uwe handen uitsteken, en een ander zal u omgorden en u leiden waar gij niet wilt.

19 Doch dit zeide hij, te kennen gevende door wat dood hij God zou verheerlijken. En dit gezegd hebbende, zeide hij tot hem : Volg mij na.

20 Petrus zich omkeerende, zag den discipel dien Jezus liefhad, volgen, die ook in het avondmaal op zijne borst lag en zeide : Heere! wie is het die u verraden zal?

21 Als Petrus hem dan zag, zeide hij tot Jezus : Heere! wat zal van dezen geworden?

22 Jezus zeide hem : Zoo ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat raakt u dat? volg gij mij.

23 De spraak ging dan onder de broeders, dat die discipel niet sterven zou. Nochtans had Jezus hem niet gezegd : Hij zal niet sterven; maar : Zoo ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat raakt u dat?

24 Dit is de discipel die getuigenis van deze dingen geeft, en dit geschreeven heeft; en wij we-

ten dat zijne getuigenis waarachtig is.

25 Daar zijn nog vele andere dingen die Jezus gedaan heeft, dewelke, ware 't dat zij elk in 't

bijzonder beschreven werden, ik meen dat zelfs de wereld de boeken, die te schrijven zouden zijn, niet zou kunnen bevatten.

DE WERKEN

DER

APOSTELEN

KAPITTEL I.

IN het eerste boek, o Theophilus, heb ik gehandeld van al hetgeen Jezus van het begin af gedaan en geleerd heeft,

2 tot den dag dat hij is opgenomen, nadat hij de apostelen die hij had verkoren, door den Heiligen Geest onderricht had.

3 Aan wie hij zich ook met verscheidene bewijsteekenen, na zijn lijden, levend vertoond heeft, hun veertig dagen lang verschijnende, en sprekende van het rijk Gods.

4 En met hen etende, beval hij hun dat zij niet zouden vertrekken van Jerusalem, maar verwachten de belofte des Vaders, dewelke gij, zeide hij, uit mijnen mond gehoord hebt.

5 Want Joannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.

6 Die dan te zamen gekomen waren, vraagden hem, zeggende: Heere! zult gij op dezen tijd het rijk aan Israël herstellen?

7 Doch hij zeide tot hen: Het komt u niet toe de tijden en stonden te weten, die de Vader in zijne macht gesteld heeft;

8 maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, die in u zal nederdalen; en gij zult mij tot getuigen zijn in Jerusalem, en in geheel Judeën, en Samariën, en tot het uiterste der wereld.

9 En als hij dit gezegd had, is hij, daar zij het zagen, opgenomen, en eene wolk nam hem weg uit hunne oogen.

10 En terwijl zij omhoog naar den hemel hem zagen opvaren, ziet, daar stonden twee mannen bij hen in witte kleederen,

11 dewelke ook zeiden: Galileesche mannen! wat staat gij en ziet naar den hemel! Deze Jezus, die van u opgenomen is in den

hemel, zal alzoo komen, gelijk gij hem hebt gezien ten hemel varen.

12 Toen keerden zij weder naar Jerusalem van den berg die genoemd wordt de Olijfberg, die dicht bij Jerusalem is, liggende eene sabbatdagsreize vandaar.

13 En als zij binnengekomen waren, gingen zij op de opperzaal, alwaar verbleven Petrus en Joannes, Jacobus en Andreas, Philippus en Thomas, Bartholomeüs en Mattheüs, Jacobus, de zoon van Alpheüs, Simon, de ijveraar, en Judas, de zoon van Jacobus.

14 Deze waren allen eendrachtelijk volhardende in het gebed, met de vrouwen, en met Maria, de moeder van Jezus, en zijne broeders.

15 In die dagen stond Petrus op in het midden der broeders (daar was een getal van omtrent honderd en twintig menschen te zamen), en zeide :

16 Mannen broeders! daar moet volbracht worden hetgeen de Heilige Geest door den mond van David, in de Schriftuur voorzeggd heeft van Judas, die de aanleider was van degenen die Jezus gevangen hebben.

17 Hij was van ons getal, en hij had lot en deel ontvangen in deze bediening.

18 Hij had eenen akker bekomen uit den loon der ongerechtigheid, en zich verhangen hebbende, is hij midden door geborsten, en al zijn ingewand is uitgestort.

19 En het is kennelijk geworden aan al de inwoners van Jerusalem, zoodat die akker in

hunne taal genoemd werd Hacceldama, dat is, de Bloedakker.

20 Want daar staat geschreven in het boek der psalmen : Dat hunne woning woest worde, en niemand daarin wone. (*Psalm* 68 : 25.) En : dat een ander zijne bisschoppelijke bediening krije. (*Psalm* 108 : 7.)

21 Daar moet dan uit deze mannen, die te allen tijde met ons verkeerd hebben, zoolang de Heer Jezus met ons heeft op en nedergegaan,

22 van den doop van Joannes af, tot den dag dat hij van ons is opgenomen, iemand gesteld worden om met ons getuige te zijn van zijne verrijzenis.

23 En zij stelden er twee, Joseph, genoemd Barsabas, bijgenoemd de Rechtvaardige, en Matthias.

24 En biddende, zeiden zij : Gij Heere! die de harten kent van allen, toon wien van deze twee gij verkoren hebt,

25 om aan te nemen de plaats van deze bediening, en van het apostelschap, waar Judas van afgevallen is, om weg te gaan naar zijne plaats.

26 En zij trokken het lot over hen, en het lot viel op Matthias; en hij werd aangeteld bij het getal der elf apostelen.

KAPITTEL II.

EN als de dagen van Sinken vervuld werden, waren zij allen te zamen in dezelfde plaats.

2 En daar kwam schielijk een gedruisch uit den hemel, gelijk van eenen sterken opkomenden wind, en vervulde het geheele huis waar zij zaten.

3 En hun verschenen verdeelde

tongen gelijk vuur, en het bleef boven een ieder van hen zitten.

4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen verscheidene talen te spreken, volgens dat de Heilige Geest hun gaf uit te spreken.

5 Nu, daar verbleven te Jerusaleem Joden, godvruchtige mannen, uit alle volkeren die onder den hemel zijn.

6 En als dit gerucht verbreid was, kwam er eene menigte te zamen, en stond geheel verslagen, omdat een ieder hen hoorde spreken in zijne eigene taal.

7 Zij waren dan allen verbaasd en zeiden met verwondering: Ziet, zijn al dezen die hier spreken niet van Galilëen?

8 Hoe hooren wij ze dan, elk in onze taal, waar wij in geboren zijn?

9 Parthers, en Meders, en Elamiters, en inwoners van Mesopotamiën, van Judeën en Capadociën, Pontus en Asiën,

10 Phrygiën en Pamphyliën, Egypte en het land van Lybiën, bij Cyrenen, en vreemdelingen van Roomen,

11 zoo Joden als nieuwbekeerden, Cretoisen en Arabiers; wij hebben hen hooren spreken in onze talen Gods groote daden.

12 Zij waren dan allen verbaasd en verwonderd, en zeiden tot malkanderen: Wat wil dit toch zijn?

13 Maar anderen zeiden al spottende: Zij zijn vol van den nieuwen wijn.

14 Doch Petrus, staande met de elf, hief zijne stem op, en zeide tot hen: Joodsche mannen, en gij allen die te Jerusaleem

woont! dat dit u bekend zij, en luistert naar mijne woorden:

15 Dezen zijn niet dronken gelijk gij meent, aangezien dat het de derde uur van den dag is.

16 Maar dit is hetgeen door den propheet Jc6 gezegd is:

17 En het zal geschieden in de laatste dagen, zegt de Heere, dat ik van mijnen Geest zal uitstorten over alle vleesch; en uwe zonen en uwe dochteren zullen propheteeren, en uwe jongelingen zullen visioenen zien, en uwe ouderlingen zullen droomen hebben. (Joel 2: 28.)

18 Ja, ik zal zekerlijk in die dagen van mijnen Geest uitstorten over mijne dienstknechten en over mijne dienstmaagden, en zij zullen propheteeren.

19 En ik zal wonderheden boven in den hemel, en teekenen beneden op de aarde geven, bloed, en vuur, en damp van rook.

20 De zon zal in duisternis veranderen, en de maan in bloed, eer de groote en klaarblijkelijke dag des Heeren komen zal.

21 En dan zullen allen die den naam des Heeren zullen aanroepen hebben, zalig zijn.

22 Gij mannen van Israël! hoort naar deze woorden: Gij weet wel van Jezus van Nazareth, eenen man dien God onder u aanzienlijk gemaakt had door mirakelen, wondere daden en teekenen die God in 't midden van u door hem gedaan heeft;

23 dezen, overgeleverd zijnde door eenen besloten raad en voorzienigheid Gods, hebt gij door de handen der boozen gekruist en gedood.

24 Maar God heeft hem opge-

wekt, de smarten des doods ontlost hebbende; omdat het onmogelijk was dat hij daarin zoude gebleven zijn.

25 Want David zegt van hem: Ik zie den Heere altijd voor mij tegenwoordig, en ik heb hem aan mijne rechterhand, opdat ik niet wankel;

26 daarom is mijn hart verblijd, en mijn tong heeft zich verheugd; ja ook mijn vleesch zal in hope rusten;

27 want gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten, noch uwen heilige aan de bederving laten onderworpen zijn.

28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; gij zult mij door uw aanschijn met blijdschap vervullen. (*Psalm 15: 8.*)

29 Mannen broeders! laat mij toe dat ik u vrijmoediglijk van den patriarch David zegge dat hij gestorven en begraven is; en zijn graf is nog bij ons tot op den dag van heden.

30 Doch alzoo hij een propheet was, en wel wist dat God hem met eede gezworen had, dat er een uit zijn bloed zou voortspruiten die op zijnen troon zou zitten (*Psalm 131: 11*).

31 zoo heeft hij, het toekomende voorziende, van de verrijzenis van Christus gesproken, dat hij in de hel niet verlaten is, noch dat zijn vleesch aan de bederving is onderworpen geweest.

32 Dezen Jezus heeft God verwekt; waarvan wij allen getuigen zijn.

33 Nadat hij dan door de rechterhand Gods verheven is, en de belofte des Heiligen Geestes van den Vader ontvangen heeft, zoo

heeft hij denzelven uitgestort, gelijk gij nu ziet en hoort.

34 Want David is niet opgeklimmen ten hemel, maar hij zegt zelf: De Heere heeft gezegd tot mijnen Heere: zit aan mijne rechterhand;

35 totdat ik uwe vijanden stelle tot eene voetbank uwer voeten. (*Psalm 109: 1.*)

36 Dat dan het geheele huis van Israël zekerlijk wete dat God dezen zelfden Jezus, dien gij gekruist hebt, tot Heere en Christus gemaakt heeft.

37 Dit gehoord hebbende, werden zij in het hart geraakt, en zeiden tot Petrus en tot de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?

38 Petrus antwoordde hun: Doet penitentie,* en dat een ieder van u gedoopt worde in den naam van Jezus Christus, tot vergeving uwer zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.

39 Want de belofte is voor u en voor uwe kinderen, en voor al degenen die verre zijn, zooveel als er de Heere onze God toe roepen zal.

40 Hij onderrichtte hen nog met veel andere redenen, en vermaande hen, zeggende: Behoudt u van dit verkeerd geslacht!

41 Die dan zijn woord aannamen, werden gedoopt; en daar zijn op dien dag omtrent drie duizend zielen aangekomen.

42 En zij waren volhardende in de leering der apostelen, in de gemeenschap en het breken des broods, en in de gebeden.

* Gr. Bekeert u!

43 En ieder werd met vreeze bevangen, en daar geschieden vele wonderheden en teekenen door de apostelen in Jerusaleem, zoodat zij allen verschrikt stonden.

44 Nu, allen die geloofden, waren vereenigd en hadden alle dingen gemeen.

45 Zij verkochten hunne goederen en landen en deelden die uit aan een ieder, naardat hij van noode had.

46 Ook waren zij dagelijks volhardende eendrachtiglijk in den tempel; en brekende het brood in de huizen, namen zij hun voedsel niet verheuging en eenvoudigheid des harten;

47 te zamen God lovende, en aangenaam zijnde bij al het volk. En de Heere vermeerderde dagelijks het getal dergenen die zalig werden.

KAPITTEL III.

DAARNA gingen Petrus en Joannes op naar den tempel, tot het gebed van de negende uur.

2 En daar werd een man gedragen, die van zijns moeders lichaam als kreupel was, welken zij dagelijks brachten aan de deur des tempels, genoemd de Schoone, om eene aalmoes te verzoecken van degenen die naar den tempel gingen.

3 Deze, als hij Petrus en Joannes zag, zooals zij in den tempel ingingen, bad om eene aalmoes te hebben.

4 En Petrus met Joannes de oogen op hem slaande, zeide: Zie ons aan.

5 Hij zag hen dan starend aan,

hopende dat hij iets van hen zou krijgen.

6 Maar Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet; maar hetgeen ik heb, dat geef ik u. In den naam van Jezus Christus van Nazareth, sta op en wandel!

7 En hem bij de rechterhand vattende, hief hij hem op; en terstond werden zijne beenen en voeten gestijfd.

8 En opspringende, stond hij en wandelde; en hij ging met hem in den tempel, wandelende springende, en God lovende.

9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.

10 En merkende dat hij het was, die aan de Schoonpoort des tempels om aalmoezen gezeten had, werden zij met verwondering en verbaasdheid vervuld over hetgeen hem gebeurd was.

11 En alzoo hij Petrus en Joannes vasthield, liep al het volk met verbaasdheid tot hen in de gaanderij van Salomon, gelijk men ze noemt.

12 Petrus dit ziende, sprak het volk aldus aan: Mannen van Israëls! waarom verwondert gij u hierover, of waarom hebt gij de oogen op ons geslagen, alsof wij dezen mensch door onze kracht of deugdzaamheid hadden doen wandelen?

13 De God van Abraham, van Isaac en van Jacob, de God onzer vaders, heeft verheerlijkt zijnen Zoon Jezus, denwelken gij hebt overgeleverd, en verloochend in de tegenwoordigheid van Pilatus, als hij oordeelde dat men hem los zoude laten.

14 Doch gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en

hebt verzocht dat men u den doodslager zoude geven;

15 en den Gever des levens hebt gij gedood; maar God heeft hem van den dood verwekt, waarvan wij getuigen zijn.

16 En door het geloof in zijnen naam heeft hij dezen, welken gij ziet en kent, gesterkt; en het geloof dat van hem komt heeft dien volkomen gezondheid gegeven in de tegenwoordigheid van u allen.

17 Maar nu, broeders! ik weet wel dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk ook uwe oversten;

18 doch God heeft aldus volbracht hetgeen hij door den mond van al de profeten voorgezegt had: dat zijn Christus zoude lijden.

19 * Doet dan penitentie en bekeert u, opdat uwe zonden mogen uitgewischt worden;

20 tegen dat door den Heere de tijden van verkwikking zullen komen, en dat hij Jezus Christus, u te voren gepredikt, zenden zal.

21 Dewelke ondertusschen van den hemel moet ontvangen worden, tot den tijd dat alle dingen zullen hersteld worden, van dewelke God gesproken heeft door den mond van zijne heilige profeten, die van 't begin der wereld af geweest zijn.

22 Moyses heeft immers gezegd: De Heer, uw God, zal u eenen propheet verwekken uit uwe broeders, gelijk mij; hem zult gij hooren in alles wat hij tot u zeggen zal.

23 En zoo wie dezen propheet niet zal aanhooren, die zal uit

het volk uitgeroeid worden. (*Deuteron. 18: 15.*)

24 Ook zoo hebben al de profeten, van Samuël af, en die naderhand gepropheteerd hebben, deze dagen voorgezegt.

25 Gijlieden zijt de kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God aan onze vaders bevestigd heeft, zeggende tot Abraham: In uw zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden. (*Gen. 12: 3.*)

26 't Is eerst voor u dat God zijnen Zoon verwekt heeft en gezonden om u te zegenen; opdat zich een ieder van zijne boosheid zou bekeeren.

KAPITTEL IV.

MAAR terwijl zij tot het volk spraken, zookwamen daar de priesters, de hooftman des tempels en de saduceën aangegaan:

2 zeer moeielijk zijnde, omdat zij het volk leerden en in Jezus de verrijzenis der dooden verkondigden.

3 En zij sloegen de handen aan hen, en stelden ze in bewaring tot 's anderdaags; want het was nu avond.

4 Doch velen van degenen die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd vijf duizend.

5 En het geschiedde des anderdaags, dat hunne oversten, de cuderlingen en de schriftgeleerden, te Jerusalem vergaderden;

6 met Annas, den oppersten priester, en Caïphas, en Joannes, en Alexander, en allen die van het priesterlijk geslacht waren.

7 En hen in 't midden stel-

* Gr. Hebt dan berouw.

lende, vraagden zij: Door wat macht of in wiens naam hebt gij dit gedaan?

8 Petrus alsdan, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, zeide tot hen: Gij oversten des volks en ouderlingen, hoort toe!

9 Naardien wij heden staan gerecht te worden over de weldaad aan eenen kranken mensch be-
wezen, waardoor hij genezen is;

10 zoo zij u allen kennelijk, en aan al het volk van Israël, dat het geschied is door den naam van onzen Heere Jezus Christus van Nazareth, denwelken gij gekruist hebt, dien God van den dood verwekt heeft; door dezen is het dat die mensch hier voor u gezond staat.

11 Hij is de steen dien gij bouwmeesters, verworpen hebt, en die de hoeksteen geworden is.

12 En daar is geene zaligheid in iemand anders; want daar is geen andere naam onder den hemel aan de menschen gegeven, door denwelken wij moeten zalig worden.

13 Doch zij, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Joannes, en vernomen hebbende dat zij ongeleerde en slechte menschen waren, zoo waren zij verwonderd; zij kenden hen ook, dat zij met Jezus geweest waren.

14 Daarenboven ziende den mensch die genezen was, met hen staan, zoo konden zij er niets tegen zeggen.

15 Zij geboden hun dan uit den raad te vertrekken en overlegden met malkanderen,

16 zeggende: Wat zullen wij deze menschen doen? want het is bekend aan allen die te Jeru-

salem wonen, dat er door hen een mirakel geschied is; het is blijkelijk, en wij kunnen het niet loochenen.

17 Maar opdat het niet verder onder het volk verbreid worde, laat ons hun straffelijk verbieden dat zij voortaan in dezen naam tot iemand meer spreken.

18 En hen geroepen hebbende, geboden zij hun dat zij geenszins zouden spreken of leeren in den naam van Jezus.

19 Maar Petrus en Joannes antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij zelven of het recht is voor Gods aanschijn, aan u meer te gehoorzamen dan aan God?

20 Want wij kunnen hetgeen wij gezien en gehoord hebben, niet nalaten te spreken.

21 Zij dreigden hen dan, en lieten hen gaan, niet vindende hoe zij ze straffen zouden, om des volks wille: vermits zij allen God loofden over hetgeen in dezen voorval geschied was.

22 Want de man aan wien dit mirakel van genezing gedaan was, was meer dan veertig jaren oud.

23 Als zij dan losgelaten waren, kwamen zij bij hun volk en verhaalden hun al wat de opperpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden.

24 Dewelke dit hoorende, eendrachtelijk hunne stem tot God verhieven, en zeiden: Heere! gij zijt het die hemel en aarde, de zee, en al wat er in is, gemaakt hebt;

25 die door den Heiligen Geest, door den mond van onzen vader David, uwen dienaar, gezegd hebt: Waarom hebben de heidenen oproer gemaakt, en de volke-

ren ijdele dingen voorgenomen :
 26 De koningen der aarde zijn opgestaan, en de prinszen zijn te zamen gekomen tegen den Heere en tegen zijnen Christus. (Psalm 2: 1.)

27 Want in der waarheid, Herodes en Pontius Pilatus zijn met de heidenen en het volk van Israël in deze stad te zamen gekomen tegen uw heilig Kind Jezus, hetwelk gij gezalfd hebt;

28 om te doen hetgeen uw hand en uw raad voorgeschikt had te geschieden.

29 Nu dan, Heere! zie op hunne dreigingen, en geef uwen dienaar dat zij met alle vrijmoedigheid uw woord mogen uitspreken;

30 uwe hand uitstekende, opdat er genezingen, mirakelen en wonderheden geschieden in den naam van uwen heiligen Zoon Jezus.

31 En als zij gebeden hadden, zoo beefde de plaats waar zij vergaderd waren; en zij werden allen vervuld met den Heiligen Geesten spraken het woord Gods met vrijmoedigheid.

32 En de menigte der geloovigen had maar een hart en eene ziel; en niemand zeide dat iets van hetgeen hij bezat, zijne eigen was, maar alle dingen waren onder hen gemeen.

33 De apostelen gaven met groote kracht getuigenis van de verrijzenis van onzen Heere Jezus Christus; en de gratie was groot in hen allen.

34 Want daar was niemand onder hen die gebrek leed; omdat allen die landen of huizen bezaten, die verkochten, en den

prijs van hetgeen zij verkocht hadden brachten,

35 en legden voor de voeten der apostelen. En men deelde aan een ieder uit, naardat elk van noode had.

36 Joseph dan, die van de apostelen bijgenoemd werd Barnabas (dat is te zeggen, zoon van vertroosting), een Leviet, geboortig van Cyprus,

37 had ook eenen akker, dien hij verkocht; en hij bracht het geld en legde het voor de voeten van de apostelen.

KAPITTEL V.

MAAR zeker man, genoemd Ananias, met Saphira zijne huisvrouw, verkocht een stuk land;

2 en hij hield iets achter van den prijs, met kennis van zijne huisvrouw, en brengende een zeker deel, legde hij dat voor de voeten der apostelen.

3 Maar Petrus zeide : Ananias ! hoe heeft Satan uw hart bekoord, dat gij zoudt liegen tegen den Heiligen Geest, en achterhouden van den prijs des akkers ?

4 Bleef hij, onverkocht, niet aan u, en verkocht zijnde, was de prijs niet in uwe macht ? Waarom hebt gij dit alzoo in uw hart besloten ? Gij hebt niet gelogen tegen de menschen, maar tegen God.

5 Ananias deze woorden hoorende, viel neder en gaf zijnen geest. En allen die dit hoorden, werden met groote vreeze bevangen.

6 Eenige jongelingen opstaande, namen hem weg; en hem uitdragende, begroeven zij hem.

7 Omtrent drie uren daarna, zoo kwam zijne huisvrouw binnen, niet wetende wat er geschied was;

8 en Petrus sprak haar aldus aan : Zeg mij, vrouw ! hebt gij lieden den akker maar zooveel verkocht ? Zij zeide : Ja, maar zooveel.

9 Toen zeide Petrus tot haar : Hoe zijt gij aldus tezamen overeengekomen om den Geest des Heeren te tergen ? zie, de voeten van degenen die uwen man begraven hebben, zijn aan de deur en zullen u ook uitdragen.

10 Terstond viel zij voor zijne voeten en gaf haren geest. De jongelingen inkomende, vonden haar dood ; zij droegen haar uit en begroeven ze bij haren man.

11 En daar ontstond eenegroote vreeze onder de geheele gemeente, en onder allen die dit hoorden.

12 Doch daar geschiedden vele mirakelen en wonderheden onder het volk door de handen der apostelen. En zij waren allen eendrachtelijk in de gaanderij van Salomon.

13 Maar niemand anders durfde zich bij hen voegen ; doch het volk gaf hun grooten lof.

14 En het getal van degenen die in den Heere geloofden, zoo van mannen als van vrouwen, werd meer en meer vermenigvuldigd ;

15 zoodat ze de zieken op de straten uitdroegen, en op bedden en matrassen legden, opdat als Petrus kwam, ook enkelijk zijne schaduwe iemand van hen mocht overlommeren, en zij alzoo van hunne ziekten genezen werden.

16 Ook kwam er eene menigte uit de naburige steden gezamenlijk naar Jerusalem, brengende zieken met hen, en die gekweld waren van onzuivere geesten ; dewelke allen genezen werden.

17 De hooge priester dan opstaande, en allen die met hem waren (te weten de sekte van de saduceën), werden met nijdigheid vervuld ;

18 zij sloegen de handen aan de apostelen, en stelden ze in de openbare gevangenis.

19 Maar de engel des Heeren des nachts de deur der gevangenis opendoende, leidde hen uit en zeide :

20 Gaat henen, en staande in den tempel, spreekt tot het volk al deze woorden des levens.

21 Als zij dit gehoord hadden, gingen zij 's morgens vroeg in den tempel en leerden daar. Doch de hooge priester en die met hem waren, kwamen en riepen den raad en al de ouderlingen van de kinderen van Israël te zamen, en zonden naar den kerker om hen te halen.

22 Doch als de dienaars daar gekomen waren, en de gevangenis geopend hebbende, hen niet vonden, zoo keerden zij wederom en boodschapten het,

23 zeggende : Wij hebben de gevangenis wel gesloten gevonden met alle verzekering, en de wachters voor de deur staan ; maar opendoende, vonden wij niemand.

24 Als de hoofdman des tempels en de opperpriesters deze reden hoorden, werden zij daarover zeer beducht, niet wetende wat hiervan geworden zoude.

25 Maar daar kwam iemand hun boodschappen : Ziet, de mannen, dewelke gij in de gevangenis gesteld hadt, staan in den tempel en leeren het volk.

26 Toen ging de hoofdman met de dienaars henen en bracht ze mede, zonder geweld, want zij vreesden van het volk gesteenigd te worden.

27 Als zij hen daar gebracht hadden, stelden zij hen in den raad, en de hogepriester vraagde hen af,

28 zeggende : Hebben wij u niet scherpelijk bevolen in dezen naam niet te leeren ? En ziet, gij hebt heel Jerusalem vervuld met uwe leering, en gij wilt ons het bloed van dien mensch ten laste leggen.

29 Petrus en de apostelen antwoordden : Men moet God meer gehoorzamen dan de menschen.

30 De God onzer vaderen heeft Jezus verwekt, denwelken gij aan het kruis gehangen en gedood hebt.

31 Dezen heeft God door zijne macht verheven tot oppersten Heer en Zaligmaker, om aan Israël de *penitentie en vergiffenis der zonden te geven.

32 En wij zijn getuigen van deze dingen, gelijk ook de Heilige Geest, welken God gegeven heeft aan al degenen die hem gehoorzamen.

33 Als zij dit hoorden, borsten zij van spijt en hielden raad om hen te dooden.

34 Maar zeker phariseër met name Gamaliël, een leeraar der wet, groot geacht bij al het volk,

opstaande in den raad, gebod dat men die mannen een weinig zou doen buitengaan.

35 Hij zeide dan tot hen : Mannen van Israël ! ziet toe wat u te doen staat met deze menschen.

36 Want over eenigen tijd was er een zekere Theodas, die zeide dat hij iets bijzonders was, en omtrent vier honderd mannen hingen hem aan : hij is omgebracht, en allen die hem geloof gaven, zijn verstrooid en te niet geraakt.

37 Na dezen is opgestaan Judas Galileüs, in de dagen der opschrijving, en trok een deel volks naar zich : doch hij is ook te niet gegaan, en allen die hem aanhingen zijn verstrooid.

38 Zoo zeg ik u nu ook, onthoudt u van deze menschen, en laat ze geworden ; want komt deze raad of dit werk van menschen, zoo zal het te niet gaan ;

39 maar komt het van God, zoo zult gij het geenszins te niet kunnen doen ; opdat gij niet bevonden zoudt worden God zelve tegen te strijden. En zij vielen in zijn gevoelen.

40 En de apostelen binnenroepende, nadat zij hen hadden doen geeselen, verboden zij hun op eenige maniere in den naam van Jezus te spreken, en lieten hen gaan.

41 Zij gingen dan uit den raad henen, blijde zijnde dat zij waardig gevonden waren voor den naam van Jezus versmaadheid te lijden.

42 Zij hielden ook niet op alle dagen in den tempel en in de huizen te leeren, en Christus Jezus te verkondigen.

* Gr. bekeering.

KAPITTEL VI.

TENZELFDEN tijde, alzoo het getal der discipelen vermeerderde, ontstond er eene murmuratie van de Grieken tegen de Hebreewen, omdat hunne weduwen in de dagelijksche uitdeeling verzuimd werden.

2 Daarom de twaalf de menigte der discipelen bijeenroepende, zeiden : Het is niet behoorlijk dat wij het woord Gods zouden daarlaten om de tafels te bedienen.

3 Daarom, broeders ! kiest onder u zeven mannen die goede getuigenis hebben, vol van den Heiligen Geest en van wijsheid, dewelke wij over dit werk mogen aanstellen.

4 En wij zullen ons geheel tot het gebed en tot de bediening van het woord begeben.

5 Deze rede behaagde aan geheel de gemeente ; en zij verkozen Stephanus, eenen man vol van geloof en van den Heiligen Geest, en Philippus, en Prochorus, en Nicanor, en Timon, en Parmenas, en Nicolaüs, eenen aankomeling van Antiochiën.

6 Deze stelden zij voor de apostelen, die, nadat zij gebeden hadden, hunde handen oplegden.

7 En het woord des Heeren nam toe, en het getal der discipelen vermenigvuldigde zeer binnen Jerusalem ; daar was ook eene groote menigte van de priesters die zich onderwierpen aan het geloof.

8 Stephanus, vol van gratie en van kracht, deed wonderheden en groote teekenen onder het volk.

9 Maar sommigen uit de synagoge van degenen die genoemd worden Vrijgelatenen, van die van Cyrenen, van die van Alexandriën, van die van Citi-ciën, en van die van Asiën stonden op, en disputeerden met Stephanus.

10 Maar zij konden aan de wijsheid en den Geest, die er sprak, niet wederstaan.

11 Dan maakten zij mannen op, die zeggen zouden dat zij hem lasteringen tegen Moyses en tegen God hadden hooren spreken.

12 Dus stelden zij het volk, de ouderlingen en de schriftgeleerden in oproer ; en op hem vallende, grepen zij hem aan en brachten hem in den raad ;

13 en zij stelden daar valsche getuigen, welke zeiden : Deze mensch houdt niet op van woorden te spreken tegen de heilige plaats en tegen de wet.

14 Want wij hebben hem hooren zeggen dat die Jezus van Nazareth deze plaats te niet zal doen, en dat hij de instellingen die Moyses ons overgeleverd heeft, zal veranderen.

15 En allen die in den raad zaten, de oogen op hem hebbende, zagen zijn aanschijn als het aanschijn van eenen engel.

KAPITTEL VII.

TOEN vraagde hem de hoogepriester of deze dingen alzoo waren.

2 Hij antwoordde : Broeders en vaders ! hoort mij spreken : de God der Glorie openbaarde zich aan onzen vader Abraham, als hij in Mesopotamiën was, eer hij nog in Charan woonde.

3 En hij zeide tot hem : Ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in het land dat ik u toonen zal. (*Gen. 12 : 1.*)

4 Dan ging hij uit het land der Chaldeën, en kwam te Charan wonen. En vandaar (zijn vader gestorven zijnde) heeft God hem overgebracht in dit land, dat gij nu bewoont.

5 En hij heeft hem, geene erve daarin gegeven, ook zelfs niet eenen voet aarde; maar hij beloofde hem hetzelfde tot eene bezitting te geven, en aan zijne nakomelingen, daar hij nog geen zoon had.

6 En God zeide hem dat zijne nazaten in een vreemd land als vreemdelingen zouden wonen, en dat zij onder slavernij zouden gebracht worden, en mishandeld vierhonderd jaren lang. (*Gen. 15 : 13.*)

7 Maar het volk onder hetwelk zij zullen slaven geweest zijn, zal ik straffen, zeide de Heer. En daarna zullen zij uitgaan uit dat land, en zullen mij dienen in deze plaats.

8 Hij gaf hem dan het verbond der besnijdenis; en alzoo won hij Isaac, en besneed hem op den achtsten dag: en Isaac won Jacob, en Jacob won de twaalf patriarchen.

9 En de patriarchen, door rijd ontstoken zijnde, verkochten Joseph om naar Egypte gevoerd te worden; doch God was met hem.

10 En hij heeft hem uit al zijne verdrukkingen getrokken, en hem bevalligheid en wijsheid gegeven voor het aanschijn van Pharao, den koning van Egypte,

die hem stelde tot overste van geheel zijn rijk.

11 Doch daar kwam een hongersnood en groote benauwdheid over al het land van Egypte en Chanaän; en onze vaders vonden niet om te eten.

12 Maar als Jacob gehoord had dater graan in Egypte was, zond hij er onze vaders voor den eersten keer henen.

13 En in de tweede reize werd Joseph van zijne broeders gekend, en Pharao verstond van wat geslacht hij was.

14 Toen zond Joseph zijnen vader Jacob halen, en geheel zijn geslacht, bestaande uit vijf en zeventig zielen.

15 En Jacob kwam af in Egypte, en hij is gestorven, gelijk ook onze vaders.

16 Dewelken men heeft overgebracht naar Sichem en gelegd in het graf, hetwelk Abraham voor eene som gelds gekocht had van de kinderen van Hemor, Sichems zoon.

17 Maar als nu de tijd der belofte naderde, die God aan Abraham met eede beloofd had, zoo groeide het volk aan en vermenigvuldigde in Egypte;

18 totdat er een andere koning in Egypte opstond, die Joseph niet kende.

19 Deze ging arglistiglijk te werk met ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaders, zoodat zij hunne nieuwgeborene kinderen moesten wegwerpen, opdat zij in het leven niet zouden blijven.

20 Op denzelfden tijd werd Moyses geboren, die aangenaam was aan God, en werd drie maan-

den opgevoed in zijns vaders huis.

21 En buiten neergelegd zijnde, heeft hem de dochter van Pharao opgenomen, en voedde hem op voor zich zelve tot eenen zoon.

22 En Moyses werd onderwezen in al de wijsheid der Egyptenaren; en hij was machtig in woorden en werken.

23 Maar veertig jaren oud geworden zijnde, kwam hem in den zin dat hij zijne broeders, de kinderen van Israël, wilde gaan bezoeken.

24 En ziende daar iemand ongelijk lijden, beschermde hij hem, en nam wraak voor den verdrukte, verslaande den Egyptenaar.

25 Doch hij meende dat zijne broeders wel verstonden dat God hen door zijne hand verlossen zoude; maar zij verstonden het niet.

26 Des anderendaags kwam hij bij eenigen die keven, en hij zocht hen met malkanderen te verzoenen, zeggende: Mannen! gij zijt broeders; waarom hindert gij malkanderen?

27 Maar de gene die zijnen naaste ongelijk deed, stiet hem weg, zeggende: Wie heeft u tot overste en rechter over ons gesteld?

28 Wilt gij mij ook ombrengen, gelijk gij gisteren dien Egyptenaar omgebracht hebt?

29 Op dat woord nam Moyses de vlucht, en bleef als vreemdeling in het land van Madian, waar hij twee zonen won.

30 En na veertig jaren, zoo verscheen hem een engel in de woestijn van den berg Sina, tusschen de vlam van eenen vurigen braambosch.

31 Moyses dit ziende, was verwonderd over het visioen; en als hij nader kwam om te zien, zoo hoorde hij de stem des Heeren, die tot hem zeide:

32 Ik ben de God uwer vadersen, de God van Abraham, de God van Isaac, en de God van Jacob. Maar Moyses gansch bevende, durfde het niet aanzien.

33 Toen zeide de Heer tot hem: Doe de schoenen van uwe voeten af, want de plaats waar gij op staat, is eene heilige aarde.

34 Zieme heb ik gezien de verdrukking van mijn volk, dat in Egypte is; ik heb hunne zuchten gehoord, en ben nedergekomen om hen te verlossen. Kom gij nu dan, en ik zal u naar Egypte zenden.

35 Dezen Moyses, denwelken zij verstooten hadden, zeggende: Wie heeft u tot overste en rechter gesteld! dezen heeft God tot overste en verlosser gezonden, onder de bestiering van den Engel die hem in den braambosch verschenen was.

36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wondere daden en mirakelen in het land van Egypte, en in de Roode zee, en in de woestijn, veertig jaren lang.

37 't Is deze Moyses, die tot de kinderen van Israël gezegd heeft: God zal u eenen propheet uit uwe broeders verwekken, gelijk mij; hem zult gij hooren. (Deut. 18: 15.)

38 Deze is het die, als het volk in de woestijn vergaderd was, met den Engel verkeerde (de welke met hem sprak op den berg Sina) en met onze vaders; en die de woorden des levens

ontving, om ons die te geven.

39 Aan wien onze vaders niet wilden gehoorzamen, maar verstieten hem, en keerden met hun hart weder naar Egypte,

40 zeggende tot Aaron : Maak ons goden die voor ons gaan; want wij weten niet wat aan dezen Moyses, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, mag overkomen zijn. (*Exod. 32:1.*)

41 En tenzelfden tijd maakten zij een kalf, en deden offeranden aan den afgod, en verheugden zich in het werk hunner handen.

42 Toen keerde God zich van hen af, en hij leverde hen over om te aanbidden het heirleger des hemels, gelijk er geschreven is in het boek der propheten : Gij huis van Israël, hebt gij mij toch offeranden of sacrificien geofferd in de woestijn veertig jaren lang? (*Amos 5:25.*)

43 Ja, gij hebt het tabernakel van Moloch aangenomen, en het gesternte van uwen god Remphan, beelden die gij gemaakt hebt om te aanbidden. Daarom zal ik u vervoeren tot over Babylon.

44 Onze vaders in de woestijn hadden het tabernakel der getuigenis, gelijk God, sprekende tot Moyses, belast had dat hij het voor hen zoude maken, naar het voorbeeld dat hij gezien had.

45 Het welk onze vaders ontvangen hebbende, brachten het met Josué in het land, dat van de heidenen bezeten werd, die God voor hun aanschijn heeft weggedreven, tot de dagen van David toe;

46 die aan God is aangenaam geweest, en verzocht dat hij

eene woonplaats voor den God van Jacob mocht bouwen.

47 Doch het is Salomon geweest die hem een huis gebouwd heeft.

48 Maar de Allerhoogste woont in geene tempels die met handen gemaakt zijn; gelijk de propheet zegt :

49 De hemel is mijn troon, en de aarde is mijne voetbank. Wat huis zult gij mij bouwen? zegt de Heere; of hoedanig zal mijne rustplaats wezen?

50 Heeft mijne hand al deze dingen niet gemaakt? (*Isaias 66:1.*)

51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en van ooren! gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uwe vaders, zoo ook gijlieden.

52 Wien van de propheten hebben uwe vaderen niet vervolgd? zij hebben gedood degenen die de toekomst voorzeiden van den Rechtvaardige, wiens verraders en moordenaars gij nu geworden zijt;

53 gij, die de wet door de bediening der engelen ontvangen hebt, en niet hebt onderhouden!

54 Als zij dit hoorden, borsten zij van spijt, en zij knersden met de tanden op hem.

55 Maar hij, vol zijnde van den Heiligen Geest, hief zijne oogen op naar den hemel, en hij zag Gods glorie, en Jezus staande aan de rechterhand Gods, en hij zeide : Ziet, ik zie de hemelen open, en den Zoon des menschen staan aan de rechterhand Gods.

56 Maar zij, met luider stemme roepende, stopten hunne ooren en vielen eenpaarlijk op hem aan;

57 en hem buiten de stad ge-

dreven hebbende, steenigden zij hem. En de getuigen legden hunne kleederen af aan de voeten van eenen jongeling genoemd Saulus.

58 En zij steenigden Stephanus, die bad en zeide: Heere Jezus! ontvang mijnen geest.

59 En op zijne knieën vallende, riep hij met luider stemme: Heere! reken hun deze zonde niet. En als hij dit gezegd had, is hij in den Heere ontslapen. En Saulus stemde mede toe in zijnen moord.

KAPITTEL VIII,

TENZELFDEN dage ontstond er eene groote vervolging tegen de kerk, die te Jerusalem was; en zij werden allen verstrooid door het land van Judeën en Samariën, behalve de apostelen.

2 Doch eenige godvreezende mannen begroeven Stephanus en maakten grooten rouw over hem.

3 Saulus daarentusschen verwoestte de kerk, gaande van huis tot huis; en zoo mannen als vrouwen medetreckende, leverde hij ze in de gevangenis.

4 Doch die verstrooid waren, gingen alom het woord Gods verkondigen.

5 Philippus dan, gaande naar de stad van Samariën, predikte hun Christus.

6 En het volk luisterde eendrachtelijk naar hetgeen van Philippus gezegd werd, horende en ziende de mirakelen die hij deed.

7 Want de onzuivere geesten gingen uit vele bezetenen, met luider stemme schreeuwende.

8 En vele lammen en kreupelen werden genezen.

9 Daar ontstond dan eene groote vreugd in die stad. Ook was daar zeker man met name Simon, die te voren in dezelfde stad met tooverij had omgegaan, en het volk van Samariën verleid had, zeggende dat hij wat groots was.

10 En zij luisterden allen naar hem, van den minste tot den meeste, en zeiden: Deze is de groote kracht Gods.

11 Doch dat zij naar hem luisterden, was omdat hij langen tijd met zijne tooverijen hunne zinnen verdraaid had.

12 Maar als zij geloofden hetgeen Philippus hun verkondigde van het rijk Gods, en gedoopt werden in den name van Jezus Christus, zoo mannen als vrouwen,

13 toen geloofde Simon ook zelf; en nadat hij gedoopt was, bleef hij Philippus aanhangen; en ziende de mirakelen en groote wonderdaden die er geschiedden, stond hij zeer verbaasd.

14 Als nu de apostelen die te Jerusalem waren, gehoord hadden dat Samariën het woord Gods aangenomen had, zonden zij Petrus en Joannes naar hen af.

15 Dewelke daar gekomen zijnde, voor hen baden, opdat zij den Heiligen Geest mochten ontvangen.

16 Want hij was nog over niemand van hen gekomen; maar alleenlijk waren zij gedoopt in den name van den Heere Jezus.

17 Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.

18 Als Simon zag dat door de oplegging van de handen der

apostelen de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld,

19 zeggende : Geefst mij ook die macht, dat allen, op dewelke ik de handen leg, den Heiligen Geest ontvangen. Maar Petrus zeide tot hem :

20 Uw geld zij met u tot uwe verderfenis, gij die gemeend hebt dat de gave Gods door geld te verkrijgen is!

21 En gij hebt noch deel noch lot in deze zaak; want uw hart is niet oprecht voor God.

22 Daarom *doe penitentie over deze uwe boosheid, en bid God, of u misschien dit opzet uws harten vergeven worde.

23 Want ik zie dat gij met eene bittere gal vergald zijt, en gebonden met de banden der boosheid.

24 Doch Simon antwoordende, zeide : Bidt gijlieden den Heere voor mij, opdat mij niets van hetgeen gij gezegd hebt, overkome.

25 Zij dan, nadat zij het woord des Heeren betuigd en gepredikt hadden, keerden weder naar Jerusalem, en verkondigden het evangelie in vele dorpen van Samariën.

26 Doch een engel des Heeren sprak tot Philippus, en zeide : Sta op, en ga naar den kant van het zuiden, op den weg die van Jerusalem naar Gaza afgaat, die daar woest is.

27 En hij stond op en hij ging er henen. En ziet, een Moorlaan, een machtig heer, kamerling van Candace, koningin der Mooren, die gesteld was over al hare schatten, was komen zijne

aanbidding te Jerusalem doen.

28 En in het wederkeeren zat hij op zijnen wagen en las den propheet Isaias.

29 Doch de Geest zeide tot Philippus : Ga, en voeg u bij dien wagen.

30 Philippus dan toeloopende, hoorde dat hij den profeet Isaias las, en zeide : Meent gij dat gij ook verstaat hetgeen gij leest?

31 Hij antwoordde : Hoe zou ik toch kunnen, tenzij het mij iemand uitlegge? En hij bad Philippus op te klimmen en bij hem te zitten.

32 Nu, de plaats der Schriftuur die hij las, was deze : Gelijk een schaap is hij ter dood geleid, en evenals een lam, hetwelk zonder stemme is voor dengene die het scheert, alzoo heeft hij zijnen mond niet opengedaan.

33 In zijne vernedering is hij ter dood verwezen. Wie zal zijn geslacht kunnen beschrijven? want zijn leven zal van de aarde weggenomen worden. (Isaias 53 : 7.)

34 De kamerling sprak daarop tot Philippus, en zeide : Ik bid u, van wien zegt de propheet dit? van zich zelven of van iemand anders?

35 Toen deed Philippus zijnen mond open, en begon hem met deze Schriftuurplaats Jezus te verkondigen.

36 En terwijl zij over den weg reisden, kwamen zij bij een water, en de kamerling zeide : Zie, daar is water; wat belet mij gedoopt te worden?

37 Philippus zeide : Is het dat gij uit ganscher harte gelooft, zoo mag het geschieden. Hij ant-

* Gr. Bekeer u.

woordde dan : Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon Gods is.

38 En hij deed den wagen stilstaan, en zij gingen beide af in het water. Philippus en de kamerling, en hij doopte hem.

39 En als zij uit het water gekomen waren, zoc nam de Geest des Heeren Philippus weg, en de kamerling zag hem niet meer: maar hij reisde zijnen weg voort met blijdschap.

40 Er Philippus bevond zich binnen Azoten, en vandaar voorttrekkende, predikte hij het evangelie aan alle steden, totdat hij te Cesareën kwam.

KAPITTEL IX.

SAULUS ondertusschen, nog vol van dreigementen en moorden tegen de discipelen des Heeren, ging bij den hogepriester,

2 en verzocht van hem brieven aan de synagogen van Damascus; opdat, zoo hij er eenigen an dezen aanhang vond, het zij mannen of vrouwen, hij die geboeid naar Jerusalem zoude brengen.

3 Maar in het reizen, als hij nu Damascus naderde, zoo omringde hem schielijk een licht van den hemel.

4 En ter aarde vallende, hoorde hij eene stem die tot hem zeide : Saulus, Saulus! waarom vervolgt gij mij?

5 Hij antwoordde : Wie zijt gij, Heere! De Heere zeide : Ik ben Jezus, dien gij vervolgt: het is u hard tegen den prikkel achteruit te slaan.

6 Toen zeide hij al bevende en

verbaasd zijnde : Heere! wat wilt gij dat ik doe?

7 De Heere antwoordde hem : Sta op en ga in de stad, en daar zal u gezegd worden wat gij doen moet. Doch de mannen die met hem reisden, stonden verbaasd, hoorende wel eene stem, maar niemand ziende.

8 Saulus stond dan op van de aarde, en zijne oogen opendoende, zag hij niet; en zij leidden hem bij de hand en brachten hem binnen Damascus.

9 Alwaar hij drie dagen was zonder zien; en hij at en dronk niet.

10 Doch te Damascus was een discipel, met name Ananias, tot denwelken de Heere in een visioen zeide : Ananias! En hij antwoordde : Hier ben ik, Heere!

11 De Heere zeide tot hem : Sta op, en ga in de straat die genoemd wordt de Rechtestraat, en vraag in het huis van Judas naar eenen man met name Saulus, geboren van Tarsus : want zie, hij bidt daar.

12 En hij heeft een visioen gehad, dat een man met name Ananias, bij hem binnenkwam en de handen op hem legde, opdat hij het gezicht zoude wederkrijgen.

13 Ananias antwoordde : Heere! ik heb van verscheidenen gehoord hoeveel kwaad deze man gedaan heeft aan uwe heiligen te Jerusalem;

14 en hij heeft ook macht van de opperpriesters, om hier gevangen te nemen allen die uwen naam aanroepen.

15 Maar de Heere zeide tot hem : Ga henen; want hij is mij een uitverkoren instrument, om mijnen naam te dragen voor de hei-

denen, voor de koningen, en voor het volk van Israël.

16 En ik zal hem toonen hoeveel hij om mijnen naam zal moeten lijden.

17 Ananias ging dan henen en kwam in het huis; en de handen op hem leggende, zeide: Broeder Saulus! de Heere Jezus, die u verschenen is op den weg dien gij kwaamt, heeft mij gezonden, opdat gij weder zien zoudt en vervuld worden met den Heiligen Geest.

18 En terstond vielen er gelijk schellen van zijne oogen en hij kreeg zijn gezicht weder; en opstaande werd hij gedoopt.

19 En als hij voedsel genomen had, werd hij versterkt; en hij bleef eenige dagen bij de discipelen die te Damascus waren.

20 Terstond predikte hij van Jezus in de synagogen, dat hij de Zoon Gods was.

21 En allen die het hoorden, stonden versteld, en zeiden: Is hij het niet die te Jerusalem zoo vervolgde degenen die dezen naam aanriepen, en die hier tot dien einde gekomen is, om hen geboeid tot de opperpriesters te brengen?

22 Maar Saulus werd meer en meer versterkt, en maakte de Joden beschaamd, die te Damascus woonden, bewijzende dat dit de Christus was.

23 En na verloop van vele dagen besloten de Joden te zamen dat zij hem zouden ombrengen.

24 Maar hunne listen werden aan Saulus bekend gemaakt; en daar zij de poorten dag en nacht bewaarden om hem te vermoorden,

25 zoo namen hem de discipelen, en lieten hem 's nachts langs den muur af in eene mand.

26 En als hij te Jerusalem gekomen was, zocht hij zich bij de discipelen te voegen, doch zij vreesden hem allen, niet geloovende dat hij een discipel was.

27 Toen nam hem Barnabas en bracht hem bij de apostelen; en hij vertelde hun hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat hij met hem gesproken had, en hoe hij te Damascus vrijmoediglijk te werk was gegaan in den naam van Jezus.

28 En hij ging met hen uit en in te Jerusalem, en droeg zich kloek in den naam des Heeren.

29 Hij sprak ook met de heidenen en disputeerde met de Grieken; maar zij zochten hem te dooden.

30 Hetwelk als de broeders vernomen hadden, leidden zij hem naar Cesareën, en zonden hem voorts naar Tarsus.

31 Ondertusschen was de kerk door geheel Judeën, Galileën en Samariën in vrede, en zij werd gesticht, en ging voort in de vreeze des Heeren, en zij werd vervuld met den troost van den Heiligen Geest.

32 Doch het gebeurde dat Petrus, overal passeerende, ook kwam tot de heiligen die te Lidda woonden.

33 En daar vond hij eenen man met name Eneas, die lam was en nu acht jaren lang te bed gelegen had.

34 Petrus zeide tot hem: Eneas! de Heer Jezus Christus maakt u gezond; sta op en maak zelf uw bed. En hij stond terstond op.

35 En allen die te Lidda en te Saronā woonden, zagen hem en bekeerden zich tot den Heere.

36 Binnen Joppe was ook eene discipelin, genoemd Tabita, anderszins gezegd Dorcas, dewelke vol was van goede werken en aalmoezen die zij deed.

37 Doch het geschiedde in die dagen dat zij ziek werd en stierf; en als zij haar gewasschen hadden, legden zij haar op de bovenkamer.

38 En alzoo Lidda nabij was aan Joppe, zoo zonden de discipelen, hoorende dat Petrus daar was, twee mannen tot hem, biddende dat hij niet zoude vertoeven van tot hen over te komen.

39 Petrus ging straks met hen; en als hij daar gekomen was, brachten zij hem op de bovenkamer. En al de weduwen stonden rondom hem, weenende en toonende hem de rokken en kleederen die Dorcas haar maakte.

40 Petrus, hebbende hen allen doen uitgaan, boog zijne knieën en bad; en zich gekeerd hebbende tot het lichaam, zeide: Tabita! sta op. Zij opendoende hare oogen en Petrus gezien hebbende, zat overeinde.

41 Hij gaf haar dan de hand en hief haar op, en de heiligen en weduwen geroepen hebbende, heeft hij ze hun levend geleverd.

42 En dit werd bekend door geheel Joppe, en daar geloofden er velen in den Heere.

43 En hij bleef langen tijd te Joppe, bij eenen zekeren Simon, leertouwer.

KAPITTEL X.

TE Cesareën was een man met name Cornelius, kapitein

van de krijgsbende, die de Italiaansche genoemd werd;

2 hij was godvruchtig en godvreezend met geheel zijn huisgezin, doende vele aalmoezen aan het volk, en God altijd biddende.

3 Deze zag eens klaarkijk in een visioen, omtrent de negende uur van den dag, eenen engel Gods tot hem inkomen en hem zeggen: Cornelius!

4 En hij hem aanziende, werd met schrik bevangen, en zeide: Wat is het, Heere? Hij antwoordde hem: Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn opgeklommen voor het aanschijn Gods; en hij is ze indachtig geworden.

5 Nu dan, zend eenig volk naar Joppe en ontbied eenen zekeren Simon, die Petrus genoemd wordt.

6 Hij is in het huis bij zekeren Simon, leertouwer, wiens huis bij de zee staat; deze zal u zeggen wat gij doen moet.

7 En als de engel die hem aansprak, vertrokken was, riep hij twee van zijne huisgenooten, en eenen godvreezenden soldaat van degenen die onder zijn gebied stonden;

8 en hun alles verhaald hebbende, zond hij hen naar Joppe.

9 En 's anderdaags, terwijl zij op de reize waren en nu bij de stad kwamen, ging Petrus boven, omtrent de zesde uur, om te bidden.

10 En alzoo hij honger kreeg, wilde hij wat eten. Doch terwijl zij de spijs gereed maakten, kwam hem eene opgetogenheid des geestes over.

11 En hij zag den hemel open, en iets afdalen gelijk een groot

linnen laken, hetwelk met de vier hoeken nedergelaten werd van den hemel tot op de aarde.

12 Waarin alle slach van vier-voetige en kruipende dieren der aarde was, en alle gevogelte des hemels.

13 En daar kwam eene stem tot hem : Sta op, Petrus ! sla dood, en eet.

14 Maar Petrus zeide : Verre zij dat van mij, Heere ! want nooit heb ik iets geëten dat onzuiver of onrein was.

15 En de stem zeide wederom voor den tweeden keer tot hem : Hetgeen God gereinigt heeft, zult gij niet zeggen onrein te wezen.

16 Dit geschiedde tot driemaal toe ; en terstond werd het laken weder opgenomen in den hemel.

17 En terwijl Petrus bij zich zelven twijfelde wat dit voor een visioen mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen die van Cornelius gezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden voor de deur.

18 En geroepen hebbende, vroagen zij of Simon, die Petrus genoemd werd, daar te huis was.

19 Daarentusschen, Petrus nog aan zijn visioen denkende, zeide de Geest tot hem : Daar zijn drie mannen die u zoeken.

20 Sta dan op, ga naar beneden en reis met hen zonder te twifelen ; want ik heb ze gezonden.

21 Petrus afkomende bij de mannen, zeide : Ziet, hier ben ik, dien gij zoekt ; om wat oorzaak zijt gij hier gekomen ?

22 Zij antwoordden : De kapitein Cornelius, een rechtvaardig

en godvreezend man, en die eenen goeden naam heeft bij al het joodsche volk, is van Godswege door eenen heiligen engel vermaand dat hij u ten zijnen huize zoude ontbieden en u hooren spreken.

23 Hij leidde ze dan binnen en ontving ze in huis. En 's anderdaags opstaande, vertrok hij met hen, en eenigen van de broeders van Joppe gingen met hem.

24 Den volgende dag kwamen zij te Cesareën, alwaar Cornelius hen verwachtte, hebbende zijne maagschap en beste vrienden te zamen geroepen.

25 En als Petrus nu binnen zou komen, ging hem Cornelius tegemoet, en voor zijne voeten nedervallende, aanbad hij hem.

26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende : Sta op, ik ben ook maar een mensch.

27 En met hem sprekende, ging hij binnen en vond daar velen die bijeengekomen waren.

28 En hij zeide tot hen : Gijlieden weet dat het gruwelijk is aan een joodsch man, gemeenschap te hebben of te gaan bij eenen vreemdeling ; maar God heeft mij getoond dat ik niemand besmet of onzuiver noemen zoude.

29 En daarom ben ik, ontboden zijnde, zonder eenig tegenzeggen gekomen. Ik vraag dan, waarom hebt gij mij ontboden ?

30 Cornelius zeide : Over vier dagen was ik mijn gebed doende op de negende uur in mijn huis ; en ziet, daar kwam voor mij een manspersoon staan met een zeer wit kleed, die mij zeide :

31 Cornelius ! uw gebed is verhoord, en God is uwe aal-

moezen indachtig geworden.

32 Zend dan naar Joppe en ontbied Simon, die Petrus genoemd wordt; hij is te huis bij Simon, den leertouwer, omtrent de zee.

33 Ik heb dan terstond tot u gezonden, en gij hebt wel gedaan met te komen. Nu dan wij zijn allen in uwe tegenwoordigheid, om te aanhooren al wat u van den Heere belast is.

34 Petrus, zijnen mond geopend hebbende, zeide: In der waarheid, nu bevind ik dat God geen uitnemer van personen is;

35 maar dat onder alle volkeren, al die hem vreest en deugdelijk leeft, hem aangenaam is.

36 Dit heeft hij kenbaar gemaakt aan de kinderen van Israël, hun verkondigende den vrede door Jezus Christus, die de Heere van allen is.

37 Gijlieden weet immers hetgeen er geschied is door geheel Judeën; en hetgeen begonnen is van Galileën, na den doop dien Joannes gepredikt heeft;

38 hoe God Jezus van Nazareth gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met sterkte; die het land doorreisde, wel doende en genezende allen die onder het geweld des duivels waren; want God was met hem.

39 En wij zijn getuigen van alles wat hij in het land van Judeën en binnen Jerusalem gedaan heeft; dien zij gedood hebben, hem hangende aan een hout.

40 Doch God heeft hem ten derden dage verwekt, en heeft hem doen verschijnen,

41 niet aan al het volk, maar aan de getuigen daartoe van God

voorgeschiedt, aan ons, die met hem geëten en gedronken hebben nadat hij van den dood verzezen was.

42 En hij heeft ons geboden aan het volk te prediken en te betuigen dat hij is degene die besteld is van God om te zijn Rechter over de levenden en de dooden.

43 Van dezen geven al de profeten getuigenis, dat allen die in hem gelooven, vergiffenis zullen krijgen van hunne zonden door zijnen naam.

44 Petrus deze woorden nog sprekende, viel de Heilige Geest over allen die het woord aanhoorden.

45 En de besnedene geloovigen, die met Petrus gekomen waren, stonden verbaasd, omdat de gratie van den Heiligen Geest ook over de Heidenen uitgestort werd.

46 Want zij hoorden hen verscheidene talen spreken, en God verheffen.

47 Toen zeide Petrus: Kan iemand wel weigeren dat dezen met water zouden gedoopt worden, die den Heiligen Geest ontvangen hebben gelijk wij?

48 En hij beval dat men hen zoude doopen in den naam van den Heere Jezus Christus. Toen baden zij hem dat hij eenige dagen bij hen zoude blijven.

KAPITTEL XI.

DOCH de apostelen en de broeders die in Judeën waren, hoorden dat ook de heidenen het woord Gods aangenomen hadden.

2 En als Petrus te Jerusalem aankomen was, zoo disputeer-

den de besnedenen tegen hem,
3 zeggende : Waarom zijt gij
gegaan bij mannen die onbesne-
den waren, en hebt gij met hen
geëten?

4 Maar Petrus begon hun de
zaak vervolgens uit te leggen :

5 Ik was, zeide hij, in de stad
Joppe, mijn gebed doende; en ik
kreeg in de opgetogenheid mijns
geestes een visioen: daar daalde
iets neder gelijk een groot linnen
laken, hetwelk bij de vier hoeken
afgelaten werd van den hemel,
en tot bij mij kwam;

6 in hetwelk, als ik met aan-
dachtigheid inzag en bemerkte,
zag ik daar viervoetige dieren
der aarde, wilde beesten, krui-
pende dieren en vogelen des
hemels.

7 Ook hoorde ik eene stem die
tot mij zeide : Sta op, Petrus!
sla dood, en eet.

8 Maar ik zeide : Geenszins,
Heere! want nooit is er iets on-
zuivers of besmets in mijnen
mond gegaan.

9 Doch de stem van den hemel
zeide mij voortentweedenkeer:
Hetgeen God gereinigt heeft,
zult gij niet onzuiver noemen.

10 Dit geschiedde tot driemaal
toe; en alles werd wederom op-
genomen in den hemel.

11 En ziet, tenzelfden tijde
stonden daar drie mannen voor
het huis waar ik was, die van
Cesareën tot mij gezonden wa-
ren.

12 En de Geest zeide tot mij dat
ik met hen zoude gaan, zonder
twijfelen. En deze zes broeders
gingen ook met mij, en wij kwa-
men in het huis van den man;

13 en hij verhaalde ons hoe hij

in zijn huis eenen engel had zien
staan, die tot hem zeide : Zend
naar Joppe en ontbied Simon,
die Petrus genoemd wordt;

14 die zal u dingen zeggen
waardoor gij en geheel uw huis
zult zalig worden.

15 En zoo ik begon te spreken,
viel de Heilige Geest op hen, ge-
lijk hij ook op ons deed in 't begin.

16 En ik werd indachtig het
woord des Heeren, dat hij gezegd
heeft : Joannes doopte wel met
water, maar gijlieden zult ge-
doopt worden met den Heiligen
Geest. (*Hierboven* 1: 5.)

17 Indien dan God hun dezelfde
gratie gegeven heeft, gelijk aan
ons, die in den Heere Jezus Chris-
tus geloofd hebben, wie was ik
toch, om God te kunnen beletten?

18 Dit gehoord hebbende, zwe-
gen zij en gaven glorie aan God,
zeggende : Zoo heeft dan God ook
aan de heidenen de * penitentie
gegeven tot het leven!

19 Nu, degenen die verstrooid
waren geweest door de verdruk-
king, dewelke om Stephanus was
voorgevallen, waren voortge-
gaan tot Pheniciën, Cyprus, en
Antiochiën toe; aan niemand
het woord predikende dan aan
de Joden alleen.

20 Doch daar waren onder hen
eenige mannen van Cyprus en
van Cyrenen, die binnen Antio-
chiën gekomen zijnde, ook pre-
dikten aan de Grieken, en hun
verkondigden den Heere Jezus.

21 En de hand des Heeren was
met hen; en een groot getal ge-
loofde, en bekeerde zich tot den
Heere.

* Gr. bekeering.

22 Als nu de mare van deze dingen aan de kerk van Jerusalem ter ooren kwam, zoo zonden zij Barnabas af naar Antiochiën.

23 Die, daar gekomen zijnde en Gods genade gezien hebbende, zich zeer verblijdde, en hen allen aanwakte, opdat zij met een oprecht voornemen des harten den Heere zouden getrouw blijven.

24 Want hij was een goed man, vol van den Heiligen Geest en van geloof; en daar werd eene groote menigte aan den Heere toegevoegd.

25 Doch Barnabas vertrok naar Tarsus, om Saulus te zoeken; en hem gevonden hebbende, bracht hij hem naar Antiochiën.

26 En zij verbleven daar een geheel jaar in die kerk, en onderwezen veel volk; zoodat te Antiochiën eerst de discipelen **CHRISTENEN** genoemd werden.

27 Tenzelfden tijde kwamen eenige propheten van Jerusalem over naar Antiochiën.

28 En een van hen, met name Agabus, stond op en gaf door den Geest te kennen dat er een groote hongersnood zou komen over geheel de wereld; dewelke ook gekomen is onder Claudius.

29 De discipelen dan besloten, elk naar zijn vermogen iets te zenden tot bijstand van de broeders die in Judeën woonden.

30 Hetwelk zij ook deden, en konden het aan de * priesters door de handen van Barnabas en Saulus.

KAPITTEL XII.

OP denzelfden tijd sloeg de koning Herodes de handen aan eenigen van de kerk, om hen kwalijk te handelen.

2 En hij deed Jacobus, den broeder van Joannes, sterven door het zwaard.

3 En ziende dat dit aangenaam was aan de Joden, ging hij voort en nam ook Petrus gevangen. Het waren alsdan de dagen der ongedeeseemde brooden.

4 Als hij hem gevangen had, stelde hij hem in den kerker en gaf hem te bewaren aan vier wachten, elk van vier soldaten, willende hem na paschen voor het volk brengen.

5 Petrus werd dan in de gevangenis bewaard, en daar werd van de kerk een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Als Herodes hem nu zou voorbrengen, sliep Petrus dien zelfden nacht tusschen twee soldaten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden den kerker.

7 En ziet, daar kwam een engel des Heeren, en een licht bestraalde de plaats, en slootende Petrus aan zijne zijde, wekte hij hem, zeggende: Sta ras op. En de ketenen vielen hem van de handen.

8 De engel zeide tot hem: Omgord u, en doe uwe schoenen aan. Hij deed zoo. Ook zeide hij tot hem: Sla uwen mantel om, en volg mij.

9 Hij ging dan uit en volgde hem, en hij wist niet dat hetgeen door den engel gedaan werd, waarachtig geschiedde; maar hij

meende dat hij een visioen zag.

10 Als zij nu de eerste en de tweede wacht voorbijgegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort die naar de stad leidt, welke vanzelve voor hen openging; en uitgegaan zijnde, gingen zij eene straat voort en terstond scheidde de engel van hem.

11 En Petrus tot zich zelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik voorwaar dat de Heer zijnen engel gezonden heeft en mij verlost heeft uit de handen van Herodes, en uit al de verwachting van het joodsche volk.

12 En zich bedenkende, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Joannes, die ook Marcus genoemd werd, alwaar velen vergaderd en te zamen in het gebed waren.

13 En als hij aan de deur klopte, kwam er eene dochter voor om te luisteren, met name Rhode.

14 En kennende de stem van Petrus, deed zij van blijdschap de deur niet open, maar liep binnen boodschappen dat Petrus voor de deur stond.

15 Zij zeiden tot haar: Gij raast; maar zij verzekerde dat het zoo was. Doch zij zeiden: Het is zijn engel.

16 Daarentusschen bleef Petrus kloppen. En als zij opengedaan hadden, zagen zij hem met groote verwondering.

17 Maar hij, hun met de hand wenkende dat zij zwijgen zouden, verhaalde hoe hem de Heer uit den kerker geleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jacobus en aan de broeders. En uitgaande, ging hij naar eene andere plaats.

18 Als het nu dag geworden was, was er geene kleine ontstentenis onder de soldaten, wat er van Petrus mocht geschied zijn.

19 Herodes dan, hebbende hem doen zoeken en niet gevonden, nadat hij onderzoek gedaan had op de wachters, deed die opleiden en vertrok van Judeën naar Cesareën, alwaar hij verbleef.

20 Doch hij was verbitterd op die van Tyrus en Sidon. Maar zij kwamen eendrachtelijk bij hem, en hebbende Blastus, die des konings kamerling was, gewonnen, verzochten zij vrede, omdat hun land bij den koning gespijsd werd.

21 Doch op eenen gestelden dag kwam Herodes, gekleed met zijn koninklijk kleed, op zijnen rechterstoel zitten, en deed eene aanspraak tot hen.

22 En het volk riep hem toe: Dit zijn woorden van eenen God, en niet van eenen mensch!

23 Doch hij werd terstond van den engel des Heeren geslagen, omdat hij God de eere niet had gegeven; en van de wormen geëten zijnde, is hij gestorven.

24 Ondertusschen nam het woord des Heeren toe, en verbreidde zich meer en meer.

25 Doch Barnabas en Saulus, nadat zij hunnen dienst volbracht hadden, keerden weder van Jerusalem, met hen genomen hebbende Joannes, die ook genoemd werd Marcus.

KAPITTEL XIII.

DAAR waren in de kerk van Antiochiën propheten en leeraars, onder dewelke waren Barnabas, en Simon, genoemd

Niger, en Lucius van Cyrenen, en Manahan, die met Herodes den vorst samen opgevoed was, en Saulus.

2 En als zij in den dienst des Heeren bezig waren, en in het vasten, zeide de Heilige Geest tot hen: Scheidt mij Saulus en Barnabas af tot het werk, daar ik ze toe geschikt heb.

3 Alsdan gevast en gebeden hebbende, legden zij hun de handen op en lieten ze gaan.

4 Zij dan, van den Heiligen Geest gezonden zijnde, vertrokken naar Seleuciën, en vandaar voeren zij naar Cyprus.

5 En als zij te Salaminen aangekomen waren, predikten zij het woord Gods in de synagogen der Joden. Zij hadden ook Joannes tot eenen mededienaar.

6 En als zij nu het geheel eiland doorreisde hadden, tot Paphos toe, vonden zij eenen zekeren Jood, die een toovenaar en valsche propheet was, met name Barjesus;

7 dewelke was bij den stadhouder Sergius Paulus, die een verstandig man was, en die Barnabas en Saulus ontboden hebbende, zeer begeerig was om het woord Gods te hooren.

8 Maar Elymas, de toovenaar (want alzoo wordt zijn naam vertaald), stond hen tegen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keeren.

9 Maar Saulus, die ook Paulus genoemd wordt, vervuld met den Heiligen Geest, en hem sterk aanziende,

10 zeide: O gij, die vol zijt van alle bedrogen arglistigheid, kind van den duivel, vijand van alle

rechtvaardigheid! zult gij niet ophouden van de rechte wegen des Heeren te verdraaien?

11 En nu, zie de hand des Heeren over u; en gij zult blind zijn, en gij zult de zon niet zien tot zekeren tijd. Terstond kwam hem eene duisternis en donkerheid over; en rondomgaande, zocht hij iemand die hem de hand geven zoude.

12 De stadhouder ziende dit uitwerksel, nam het geloof aan, verbaasd staande over de leering des Heeren.

13 En Paulus en degenen die met hem waren, van Paphos afgevaaren zijnde, kwamen te Pergen, in Pamphiliën. Maar Joannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jerusalem.

14 Doch zij van Pergen vertrekkende, kwamen te Antiochiën, in Pisidiën; en op den sabbat-dag in de synagoge gaande, zaten zij neder.

15 Na het lezen van de wet en van de propheten, zonden de oversten der synagoge tot hen zeggen: Mannen broeders! is 't dat gij eenig vermaan te doen hebt aan het volk, zoo spreekt.

16 Paulus dan opstaande, gaf met de hand een teeken dat zij zwijgen zouden, en zeide: Mannen van Israël, en gij allen die den Heer vreest, hoort toe.

17 De God van het volk van Israël heeft onze voorvaders uitgevoren, en het volk verheven als zij vreemdelingen waren in het land van Egypte, en hij heeft ze met eenen verheven arm daaruit geleid.

18 Ook heeft hij den tijd van veertig jaren hunnen han-

del in de woestijn verdragen.

19 En zeven natiën uitgeroeid hebbende in het land van Chanaän, heeft hij hun het land derzelve door loting verdeeld.

20 Na het verloop van omtrent vierhonderd en vijftig jaren daarna, gaf hij hun rechters tot den propheet Samuël toe.

21 Alsdan verzochten zij eenen koning, en God gaf hun Saül, den zoon van Cis, eenen man uit het geslacht van Benjamin, veertig jaren lang.

22 En dezen weggenomen hebbende, heeft hun David tot koning opgewekt; aan wien hij getuigenis gaf, zeggende: Ik heb David gevonden, den zoon van Jesse, eenen man naar mijn hart, die mijnen wil doen zal in alles.

23 Uit het zaad van dezen man heeft God, volgens zijne belofte aan Israël, den Zaligmaker Jezus verwekt;

24 hebbende Joannes, voor zijne komst, aan al het volk van Israël gepredikt den doop van * penitentie.

25 En als Joannes zijnen loop volbracht, zeide hij: Ik ben degene niet, dien gij meent; maar ziet, hij komt na mij wiens schoenen ik niet waardig ben te ontbinden.

26 Mannen broeders! kinderen van het geslacht van Abraham, en die onder ulieden God vreezen! aan u is dit woord der zaligheid gezonden.

27 Want de inwoners van Jerusalem en hunne oversten, hem niet kennende, noch ook de woorden der propheten die alle sab-

bat-dagen gelezen worden, hebben die door hun vonnis volbracht.

28 Want alhoewel zij geene oorzaak des doods in hem vonden, verzochten zij nochtans Pilatus om hem ter dood te brengen.

29 En als zij nu alles wat van hem geschreven was, volbracht hadden, hem afgedaan hebbende van het kruis, legden zij hem in het graf.

30 Maar God heeft hem ten derden dage van den dood verwekt.

31 En hij is vele dagen lang gezien geweest van degenen die met hem opgetrokken waren van Galileë naar Jerusalem, welke tot nog toe zijne getuigen zijn bij het volk.

32 Wij verkondigen u dan de belofte, die aan onze vaderen gedaan is.

33 Want God heeft nu dezelve aan ons, die hunne kinderen zijn, volbracht, verwekkende Jezus van den dood, gelijk er ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt mijn zoon, heden heb ik u voortgebracht. (*Psalm 2: 7.*)

34 Nu, dat hij hem van den dood verwekt heeft, alzoo dat hij tot de bederving niet meer zal wederkeeren, heeft hij aldus verklaard: Ik zal de beloften tot David gedaan, aan ulieden getrouwelijk verleen. (*Isaïas 55: 3.*)

35 En daarom zegt hij nog op eene andere plaats: Gij zult uwen Heilige aan de bederving niet laten onderworpen zijn. (*Psalm 15: 10.*)

36 Want David, als hij in zijnen tijd den wil Gods gediend had, is ontslapen, bij zijne voorvaderen

* Gr. bekeering.

gelegd, en aan de bederving onderworpen geweest;

37 maar degene dien God van den dood verwekt heeft, is aan de bederving niet onderworpen geweest.

38 U zij dankenbaar, o mannen broeders! dat door hem u de vergiffenis der zonden verkondigd wordt;

39 en dat al wie gelooft, in hem gerechtvaardigd wordt van al hetgeen, waar gij niet van hebt kunnen gerechtvaardigd worden door de wet van Moyses.

40 Ziet dan toe dat u niet overkome hetgeen in de profeten gezegd is :

41 Ziet, gij versmaders! verwondert u en wordt verslagen : want ik zal in uwe dagen een werk uitwerken, een werk, hetwelk, zoo het u iemand verhaalt, gij niet zult gelooven.

42 En als zij uitgingen, verzocht men hun dat zij den volgenden sabbat-dag van dezelfde dingen nog zouden spreken.

43 En als de synagoge gescheiden was, velen van de Joden en van de godvruchtige vreemdelingen volgden Paulus en Barnabas; die hen naarstiglijk aanpredikten te volharden in de gratie Gods.

44 En den volgenden sabbat-dag kwam bijna de heele stad bijeen om het woord Gods te hooren.

45 Maar de Joden, ziende dien toeloop van het volk, werden vol van nijdigheid, en stredden en lasterden tegen hetgeen van Paulus gezegd werd.

46 Toen zeiden Paulus en Barnabas vrijmoediglijk uit : U moest eerst het woord Gods voor-

gehouden worden; maar aangezien gij dat verwerpt en u zelven onwaardig oordeelt van het eeuwig leven, ziet, wij keeren ons tot de heidenen.

47 Want zoo heeft ons de Heere bevolen : Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij de zaligheid zoudt wezen tot aan de uiterste gewesten der aarde. (*Isaias 49 : 6.*)

48 De heidenen dit hoorende, waren verblijden en verheerlijkten het woord des Heeren; en allen die voorgeschikt waren tot het eeuwig leven, namen het geloof aan.

49 Het woord des Heeren werd verbreid door het geheele land.

50 Maar de Joden hitsten eenige godsdienstige en aanzienlijke vrouwen op, met de voornaamsten van de stad, en verwekten eene vervolging tegen Paulus en Barnabas en joegen hen uit hunne palen.

51 Toen schudden zij het stof van hunne voeten op hen af, en kwamen te Iconiën.

52 Doch de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

KAPITTEL XIV.

EN 't gebeurde te Iconiën dat zij te zamen in de synagoge der Joden gingen, en zoodanig spraken, dat er eene zeer groote menigte van Joden en Grieken het geloof aannamen.

2 Maar de Joden, die ongeloovig bleven, hitsten de heidenen op en verbitterden hun gemoed tegen de broeders.

3 Zij bleven daar dan langen tijd, vrijmoediglijk handelende

in den Hæere, die getuigenis gaf aan het woord zijner genade door de wonderheden en mirakelen die hij deed geschieden door hunne handen.

4 Doch het volk van de stad werd verdeeld; eenigen hielden het met de Joden, en anderen met de apostelen.

5 Maar als er een oploop van de heidenen en de Joden, met hunne voornaamste hoofden, ontstaan was, om de apostelen te mishandelen en te steenigen;

6 zoo zijn zij, dit gewaar wordende, gevlucht naar de steden van Lycaoniën, Lystren en Derben, en naar het omliggende land; alwaar zij het evangelie verkondigden.

7 En te Lystren zateen man, die machteloos zijnde in de voeten, van zijn moeders lichaam afkreupel was, en nooit gegaan had.

8 Deze hoorde Paulus spreken; dewelke, de oogen op hem slaande en ziende dat hij geloof had om genezen te worden,

9 zeide met luider stem: Sta recht op uwe voeten! En hij sprong op en wandelde.

10 En als het volk zag hetgeen Paulus gedaan had, zoo hieven zij hunne stem op, zeggende in de lycaonische taal: De goden zijn in de gedaante van menschen tot ons nedergedaald.

11 En zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus noemden zij Mercurius, omdat hij het woord voerde.

12 Ja zelfs de priester van Jupiter, die voor de stad stond, stieren en kransen voor de poort brengende, wilde met het volk offerande doen.

13 Als de apostelen Barnabas en Paulus dit hoorden, zoo scheurden zij hunne kleederen, sprongen onder het volk en riepen,

14 zeggende: Mannen! wat gaat gij doen? wij zijn ook sterfelijke menschen gelijk gij zijt, en wij verkondigen u dat gij van deze ijdelheden zoudt keeren tot den levenden God, die hemel en aarde en zee, met al wat er in is, geschapen heeft;

15 die in de voorgaande eeuwen al de natiën hare wegen heeft laten ingaan.

16 Alhoewel hij nochtans zich zelf niet zonder getuigenis gelaten heeft, toonende zijne weldaden van den hemel, ons regen verleende en vruchtbare tijden, en onze harten vervullende met spijs en vroolijkheid.

17 En dit al zeggende, konden zij nauwelijks het volk wederhouden van hun offerande te doen.

18 Doch daar kwamen eenige Joden van Antiochiën en van Iconiën over, en het volk omgezet hebbende, steenigden zij Paulus, en sleepten hem buiten de stad, meenende dat hij dood was.

19 Maar terwijl de discipelen hem omringden, stond hij op en kwam in de stad, en 's anderendaags vertrok hij met Barnabas naar Derben.

20 En nadat zij aan die stad het evangelie verkondigd, en velen onderwezen hadden, keerden zij weder naar Lystren, Iconiën, en Antiochiën,

21 versterkende de gemoederen van de discipelen, en hen vermanende dat zij in het geloof zouden vastblijven, en dat men

door vele tribulatiën moet komen in het rijk Gods.

22 En als zij hun in iedere kerk * priesters gesteld hadden, met bidden en vasten, hebben zij hen aan den Heere bevolen, in wien zij geloofd hadden.

23 En voortreizende door Pisi-diën, kwamen zij in Pamphiliën.

24 En het woord Gods te Pergen gepredikt hebbende, daalden zij af naar Attaliën.

25 En vandaar voeren zij naar Antiochiën, vanwaar zij overgegeven waren geweest aan de genade Gods, tot het werk dat zij volbracht hadden.

26 Als zij dan aangekomen waren en de gemeente vergaderd hadden, verhaalden zij hoe groote dingen God met hen gedaan had; en dat hij de deur des geloofs aan de heidenen had geopend.

27 En zij bleven daar langen tijd met de discipelen.

KAPITTEL XV.

EN eenigen van Judeën afkomende, leerden de broeders: Tenzij gij besneden wordt volgens het gebruik van Moyses, zoo kunt gij niet zalig worden.

2 Daar er dan groote twist en wederstand van Paulus en Barnabas tegen hen ontstond, werd er besloten dat Paulus en Barnabas, en ook eenigen van de anderen, zouden gaan naar Jerusalem tot de apostelen en de * priesters over dit geschil.

3 Zij dan, uitgeleid zijnde van de gemeente, gingen door Pheni-ciën en Samariën, verhalende de bekeering der heidenen; waar-

door zij aan al de broeders groote blijdschap veroorzaakten.

4 Als zij nu te Jerusalem aangekomen waren, werden zij van de gemeente, en van de apostelen, en van de ouderlingen ontvangen, en zij vertelden hoe groote dingen God met hen gedaan had;

5 maar dat er eenigen van de sekte der phariseën, die het geloof hadden aangenomen, waren opgestaan, zeggende dat men de heidenen moest besnijden en hun gebieden de wet van Moyses te onderhouden.

6 De apostelen dan en de ouderlingen kwamen bijeen om deze zaak te overleggen.

7 En daar dat zeer betwist werd, stond Petrus open en zeide tot hen: Mannen broeders! gij weet dat God mij van over langen tijd onder ons verkoren heeft, opdat de heidenen, door mijnen mond het woord van het evangelie zouden hooren en gelooven.

8 En God, die de harten kent, heeft voor hen getuigenis gegeven, gevende hun den Heiligen Geest, zoowel als aan ons.

9 En hij heeft geen onderscheid gemaakt tusschen ons en hen, zuiverende hunne harten door het geloof.

10 Nu dan, waarom tergt gij God met een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?

11 Maar wij gelooven dat wij door de gratie van den Heere Jezus Christus zalig worden, gelijk zij ook.

12 De geheele vergadering zweeg stil; en zij hoorden Paulus en Barnabas verhalen hoe

* Gr. ouderlingen.

groote mirakelen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.

13 En nadat dezen zwegen, nam Jacobus het woord en zeide: Mannen broeders! hoort mij aan.

14 Simon heeft verhaald hoe God de heidenen begon te bezoeken, om uit hen een volk aan te nemen voor zijnen naam.

15 Hiermede komen de woorden der propheten overeen, gelijk er geschreven staat:

16 Hierna zal ik wederkeeren en zal het vervallen huis van David wederopbouwen, en hetgeen er van ingevallen was, zal ik herstellen, en ik zal het oprichten.

17 Opdat de andere menschen, en al de volkeren, over dewelke mijn naam wordt aangeroepen, den Heere mogen zoeken. Dit zegt de Heer, die deze dingen doet. (Amos 9: 11.)

18 God kent zijn eigen werk van in der eeuwigheid.

19 Daarom oordeel ik dat men degenen die uit de heidenen tot God bekeerd worden, niet moet ontrusten.

20 maar dat men hun schrijven zal dat zij zich onthouden van de besmettingen der afgoden, van hoererij, van versmachte beester, en van bloed.

21 Want wat Moyses aangaat, daar zijn er van oude tijden in elke stad die hem prediken in de synagogen, alwaar hij alle sabbat-dagen wordt voorgelezen.

22 Alsdan heeft het aan de apostelen en ouderlingen, met de geheele kerk goedgegacht, eenige mannen uit hen te verkiezen, en met Paulus en Barnabas

naar Antiochiën af te zenden: te weten Judas, bijgenoemd Barsabas, en Silas; mannen die de voornaamsten onder de broeders waren.

23 En zij schreven door hen aldus: De apostelen, de ouderlingen en de broeders, doen de broeders uit de heidenen, die te Antiochiën en in Syriën en in Ciliciën zijn, groeten.

24 Alzoo wij vernomen hebben dat eenigen, hier van ons afkomende, u door hunne woorden ontrust en uwe gemoederen verslagen hebben, zonder dat wij hun daartoe last gegeven hadden;

25 zoo heeft het ons, eenpaarlijk vergaderd zijnde, goedgegacht eenige mannen te verkiezen en tot u af te zenden met onze allerliefste Barnabas en Paulus;

26 mannen die zich zelven te beste hebben gegeven voor den naam van onzen Heere Jezus Christus.

27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die u hetzelfde ook mondeling zullen verhalen.

28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgegacht, ulieden geen anderen last op te leggen, dan deze noodzakelijke dingen:

29 dat gij u zult onthouden van hetgeen den afgoden geofferd is, van bloed, van versmacht vleesch en van hoererij; van welke dingen gij u wachtende, zult wel doen. Vaart wel.

30 Zij dan, alzoo afgezonden zijnde, kwamen te Antiochiën: en als de gemeente vergaderd was, leverden zij den brief.

31 Denwelken als zij gelezen hadden, waren zij verblijd over die vertroosting.

32 Doch Judas en Silas, vermits zij ook propheten waren, vertroostten de broeders, en versterkten ze met vele woorden.

33 En nadat zij daar eenigen tijd geweest waren, lieten de broeders hen met vrede wederkeeren tot degenen die hen gezond hadden.

34 Maar Silas vond goed daar te blijven; en Judas vertrok alleen naar Jerusalem.

35 Paulus en Barnabas bleven ook te Antiochiën, leerende en verkondigende, met vele anderen, het woord des Heeren.

36 Doch na eenige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons wederkeeren en de broeders gaan bezoeken in al de steden, waar wij het woord des Heeren verkondigd hebben, en zien hoe zij al varen.

37 Barnabas wilde Joannes, die ook Marcus genoemd wordt, met zich nemen,

38 doch Paulus vertoonde dat men hem niet moest medenemen, die te Pamphiliën van hen afgeweken was, en met hen niet was tot het werk gegaan.

39 Daar ontstond dan een verschil tusschen hen, zoodat zij van inalkanderen scheidden: en Barnabas, met zich nemende Marcus, voer naar Cyprus;

40 doch Paulus verkoos Silas, en begaf zich op de reize, bevolen zijnde aan de genade Gods door de broeders.

41 En hij doorreisde Syriën en Ciliciën, versterkende de gemeenten, en haar bevelende de

geboden van de apostelen en de ouderlingen te onderhouden.

KAPITTEL XVI.

HIJ kwam te Derben en te Lystren en ziet, daar was een discipel met name Timotheüs, de zoon van eenegeloovige joodsche vrouw en van eenen heidenschen vader;

2 van welken de broeders die te Lystren en te Iconiën waren, goede getuigenis gaven.

3 Paulus wilde dat deze met hem zoude reizen; en hem medenemende, besneed hij hem om de Joden die in die plaats waren; want zij wisten allen dat zijn vader heidensch was.

4 Als zij de steden doorreisden, gaven zij hun de bevelen te onderhouden, die van de apostelen en de ouderlingen te Jerusalem besloten waren.

5 En de kerken werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.

6 Als zij nu Phrygiën en het land van Galatiën waren doorgetrokken, werd hun van den Heiligen Geest verboden het woord Gods te verkondigen in Asiën.

7 En in Mysiën gekomen zijnde, zochten zij naar Bithyniën te gaan, maar de Geest van Jezus liet het hun niet toe.

8 Mysiën dan doorgereisd hebbende, gingen zij af naar Troas;

9 en daar werd Paulus bij nachte een visioen vertoond: Daar stond een man van Macedoniën, die hem bad, en zeide: Kom over naar Macedoniën, en help ons.

10 Zoohaast hij dit visioen ge-

zien had, zochten wij straks naar Macedoniën te reizen, verzekerd zijnde dat God ons geroepen had om hun het evangelie te verkondigen.

11 Van Troas dan afvarende, liepen wij recht op Samothraciën aan, en kwamen 's anderdaags te Neapolis;

12 en vandaar te Philippen, eene nieuw gestichte stad, de eerste die er is van dien kant van Macedoniën. En wij bleven in deze stad eenige dagen.

13 En op den sabbat-dag gingen wij buiten de stad omtrent de rivier, alwaar het scheen dat men gewoonlijk het gebed hield. En als wij daar gezeten waren, spraken wij de vrouwen aan die daar vergaderd waren.

14 En eene vrouw met name Lydia, koopvrouw in purper, van de stad van Thyatiren, dewelke godvreezende was, hoorde ons aan; en de Heer opende haar hart, om acht te nemen op hetgeen Paulus zeide.

15 En als zij en haar huisgezin gedoopt was, bad zij zeer, zeggende: Indien gij mij oordeelt den Heere getrouw te zijn, zoo komt in mijn huis en neemt er uw verblijf. En zij dwong ons.

16 En 't gebeurde, als wij naar de plaats van het gebed gingen, dat er ons een meiske ontmoette, die eenen waarzeggenden geest had, dewelke met waarzeggen veel gewin aan hare meesters toebracht.

17 Deze liep Paulus en ons na, en riep, zeggende: Deze mannen zijn dienaars van God den Allerhoogste, die u den weg der zaligheid verkondigen.

18 Dit deed zij vele dagen: maar Paulus kwalijk tevreden zijnde, keerde zich om en zeide tot den geest: Ik beveel u in den naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging er uit op dezelfde uur.

19 Hare meesters ziende dat de hoop van hun gewin weg was, namen Paulus en Silas vast, en trokken hen naar de vierschaar voor de oversten;

20 en hen stellende voor de wethouders, zeiden zij: Deze mannen stellen onze stad in roeren, want het zijn Joden;

21 en zij leeren eene manier van leven, dewelke ons niet geoorloofd is aan te nemen noch te volgen, aangezien wij Romeinen zijn.

22 En het volk liep tot hoopen tegen hen; en de wethouders, latende hun de kleederen afscheuren, deden ze geeselen.

23 En nadat zij hun vele slagen gegeven hadden, stelden zij hen in de gevangenis, belastende aan den cipier dat hij ze zorgvuldig bewaren zoude.

24 Deze, dusdanig gebod ontvangen hebbende, stelde hen in den binnenkerker en sloot hunne voeten aan den blok.

25 Omtrent middernacht, Paulus en Silas hun gebed doende, zongen lofzangen tot God; en de gevangenen hoorden hen.

26 En daar ontstond schielijk eene groote aardbeving, zoodat de fondamenten van den kerker daverden. En straks gingen al de deuren open, en de boeien van al de gevangenen sprongen los.

27 Doch de cipier wakker geworden zijnde, en de deuren van

den kerker open ziende, trok zijn zwaard uit en wilde zich zelven het leven benemen, meenende dat de gevangenen gevlucht waren.

28 Maar Paulus riep met luider stem, zeggende : Doe u zelven geen leed, want wij zijn allen nog hier.

29 Hij dan, licht gevraagd hebbende, liep binnen, en geheel verschrikt zijnde, viel hij Paulus en Silas te voet.

30 En hen uitleidende, zeide hij : Mijne heeren ! wat moet ik doen om zalig te worden ?

31 Zij zeiden hem : Geloof in den Heere Jezus, en gij zult zalig zijn, gij en geheel uw huisgezin.

32 En zij predikten hem het woord des Heeren, en aan al degenen die in zijn huis waren.

33 Op dezelfde uur van den nacht nam hij hen, en waschte hunne wonden af ; en terstond werd hij gedoopt met geheel zijn huis.

34 En als hij hen in zijn huis gebracht had, stelde hij hun de tafel voor, en verheugde zich met geheel zijn huisgezin, dat hij in God geloofde.

35 Als het nu dag geworden was, deden de wethouders door de stadsdienaars zeggen : Laat die menschen los.

36 De cipier kwam hiervan de boodschap brengen aan Paulus, zeggende : De wethouders hebben doen zeggen dat men u zoude loslaten. Gaat dan uit en vertrekt in vrede.

37 Maar Paulus zeide tot hen : Hoe ! nadat zij ons, die roomsche burgers zijn, in 't openbaar ge-
geeseld hadden zonder kennis

van zake, hebben zij ons in den kerker gesmeten, en zouden zij ons nu weggagen ! Neen, alzoo niet ; maar dat zij zelven komen en ons daaruit leiden.

38 De stadsdienaars boodschapten dit aan de wethouders, die benauwd werden. hoorende dat het Romeinen waren.

39 Zij kwamen hen dan smeeken ; en hen uit den kerker leidende, baden zij dat zij uit de stad wilden gaan.

40 Uit de gevangenis gegaan zijnde, gingen zij naar Lydia ; en de broeders gezien hebbende, troostten zij hen en reisden weg.

KAPITTEL XVII.

ZIJ namen hunnen weg door Amphipolis en Apolloniën, en kwamen te Thessaloniken, alwaar eene synagoge der Joden was.

2 Paulus volgens zijne gewoonte, ging er binnen en handelde met hen, gedurende drie sabbat-dagen, uit de Schrifturen.

3 verklarende en aanwijzende dat de Christus moest lijden en verrijzen van den dood ; en dat de Jezus, dien hij hun verkondigde, de Christus was.

4 Eenigen van hen geloofden en voegden zich bij Paulus en Silas ; alsook eene groote menigte van de godvreezende heidenen, en vele vrouwen van aanzien.

5 Maar de Joden, dit benijdende, en nemende met zich eenige booswichten uit het gespuis van het volk, maakten eenen oploop, en stelden de stad in roeren ; en eenen aanval doende op het huis van Jason, zochten zij hen voor het volk te brengen.

6 Maar daar zij hen niet vonden, trokken zij Jason en eenige broeders voor de oversten der stad, roepende : Dezen zijn het, die hier ook de stad komen in roeren stellen ;

7 en Jason heeft ze in huis genomen. Zij allen doen tegen de bevelen van den keizer, zeggende dat er een andere koning is, te weten Jezus.

8 Zij maakten dan het gemeen volk gaande, alsook de oversten van de stad, die dit hoorden.

9 Maar voldoening van Jason en van de anderen ontvangen hebbende, lieten zij hen gaan.

10 De broeders zonden aanstonds Paulus en Silas bij nacht naar Bereën ; dewelke, als zij daar gekomen waren, in de synagoge gingen der Joden.

11 Maar dezen waren edelmoe-diger dan die van Thessaloniken ; en zij ontvingen het woord met alle genegenheid, onderzoekende dagelijks in de Schriftuur of hetgeen men hun zeide, ook zoo was.

12 Zoodat er velen van hen geloofden, alsook niet weinig tref-felijke mannen en vrouwen onder de heidenen.

13 Maar als de Joden van Thessaloniken verstaan hadden dat het woord Gods ook te Bereën van Paulus gepredikt werd, kwamen zij ook derwaarts het volk ontrusten en oproerig maken.

14 Toen zonden de broeders Paulus straks weg, om naar den reekant te gaan ; maar Silas en Timotheüs bleven daar.

15 Degenen die Paulus uitgeleide deden, brachten hem naar Athenen toe ; en een bevel van

hem ontvangen hebbende aan Silas en Timotheüs, dat zij op het spoedigste bij hem zouden komen, reisden zij weder henen.

16 Terwijl nu Paulus hen te Athenen verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende dat de stad zoo toegedaan was aan de afgoderij.

17 Hij disputeerde dan in de synagoge met de Joden en met degenen die godvreezende waren ; en alle dagen op de markt met degenen die zich daar lieten vinden.

18 Daar waren ook eenige epicu-rische en stoische filosofen met hem aan het twisten ; en sommigen zeiden : Wat wil deze klapper toch zeggen ? maar anderen zeiden : Het schijnt dat hij een verkondiger is van nieuwe goden ; omdat hij hun Jezus en de verrijzenis verkondigde.

19 Zij namen hem dan en brachten hem op de plaats Areopagus, zeggende : Mogen wij ook weten wat dit voor eene nieuwe leering is, waar gij van spreekt ?

20 Want gij brengt ons eenige nieuwe dingen aan, die wij nog niet gehoord hebben ; wij willen dan eens weten wat daarvan zijn mag.

21 Nu, al die van Athenen, en de vreemdelingen die zich daar onthielden, besteedden hunnen tijd nergens anders in, dan met wat nieuws te zeggen of te hooren.

22 Paulus dan, staande in het midden van den Areopagus, zeide : Mannen van Athenen ! ik zie dat gij in alles bijna te zeer godsdienstig zijt.

23 Want als ik in het voorblij-

gaan de beelden van uwe goden bezag, heb ik onder anderen eenen altaar gevonden, op welken geschreven stond : AAN DEN ONBEKENDEN GOD. Degene dan, dien gij dient zonder te kennen, die is het dien ik u verkondig.

24 God, die de wereld gemaakt heeft en al wat er in is, alzoo hij Heer van hemel en aarde is, die woont in geene tempels die met handen gemaakt zijn.

25 En hij is niet vereerd met werken van menschelijke handen, alsof hij iets van doen had; vermits hij zelf aan iedereen het leven, den adem en alle dingen geeft.

26 Ook heeft hij uit eenen het geheele menschelijk geslacht voortgebracht, om het gansche aardrijk te bewonen, hebbende hun vaste tijden gesteld en palen hunner woning;

27 opdat zij God zouden zoeken, of zij hem mochten voelen of vinden; alhoewel hij niet verre van iedereen van ons is.

28 Want het is in hem dat wij leven, dat wij ons roeren en dat wij bestaan. Ja, gelijk sommigen van uwe poëten gezegd hebben: Wij zijn zelfs van zijn geslacht.

29 Indien wij dan van Gods geslacht zijn, zoo moeten wij niet denken dat het goddelijk wezen, of aan goud, of aan zilver, of aan steen die naar kunst gesneden zijn, of aan eenige menschelijke verbeelding gelijk is.

30 God dan, hebbende die tijden van onwetendheid laten doorgaan, verkondigt nu overal aan alle menschen, dat

zij * zouden penitentie doen;

31 Omdat hij eenen dag gesteld heeft, op denwelken hij de wereld volgens de rechtvaardigheid zal oordeelen, door eenen man, dien hij daartoe geschikt heeft; waarvan hij verzekering aan alle menschen gegeven heeft, door hem te verwekken vanden dood.

32 Maar als zij hoorden van de verrijzenis der dooden, lachten sommigen daarmede; maar anderen zeiden: wij zullen u hiervan nog wederom hooren.

33 Aldus ging Paulus uit het midden van hen weg.

34 Doch eenige mannen bleven hem bij en namen het geloof aan; onder dewelken ook Dionysius, raadsheer van den Areopagus, en eene vrouw met name Damaris, en anderen met hen.

KAPITTEL XVIII.

DAARNA vertrok Paulus van Athenen en kwam te Corinthen.

2 En vindende daar zekeren Jood, met name Aquilas, geboortig van Pontus, die onlangs uit Italiën gekomen was met Priscilla zijne huisvrouw, omdat Claudius alle Joden uit Roomen had doen vertrekken, zoo voegde hij zich bij hen.

3 En vermits hij van hetzelfde ambacht was, zoo bleef hij bij hen en werkte; want hun ambacht was tenten maken.

4 Ondertusschen disputeerde hij alle sabbat-dagen in de synagoge, tusschenmengende den naam van den Heere Jezus; en hij overtuigde Joden en Grieken.

* Gr. zich zouden bekeeren.

5 Als nu Silasen Timotheüs van Macedoniën gekomen waren, predikte Paulus nog veel vuriger, bewijzende aan de Joden dat Jezus de Christus is.

6 Maar alzoo zij tegenstreden en lasterden, schudde hij zijne kleedeaen af en zeide tot hen : Uw bloed kome op uw hoofd! ik ben er zuiver van; voortaan trek ik voort naar de heidenen.

7 En vandaar weggaande, kwam hij in het huis van eenen, genoemd Titus Justus, die godvreezende was, wiens huis naast de synagoge stond.

8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde in den Heere met geheel zijn huisgezin; en velen van de Corinthianen gehoor gevende, namen het geloof aan en werden gedoopt.

9 Ook zeide de Heer des nachts in een visioen tot Paulus : Zijt niet bevreesd; maar spreek, en dat gij niet zwijgt;

10 want ik ben met u, en niemand zal aan u komen om u te hinderen; want ik heb veel volk in de stad.

11 Hij bleef dan aldaar een jaar en zes maanden stil, leerende hun het woord Gods.

12 Maar als Gallio stadhouder van Achaiën was, stonden de Joden gelijkerhand op tegen Paulus en brachten hem voor de vierschaar,

13 zeggende : Deze raadt de menschen eenen godsdienst aan, die tegen de wet is.

14 Maar alzoo Paulus zijnen mond begon te openen, zeide Gallio tot de Joden : Indien er eenig onrecht of boos schelm-

stuk was, o joodsche mannen! ik zou u met reden geduldiglijk aanhooren;

15 doch is 't dat u geschil maar is over woorden, en namen, en over uwe wet; daar moogt gij zelve in voorzien; ik wil daarvan geen rechter zijn.

16 En hij dreef ze van voor de vierschaar weg.

17 Maar zij allen grepen Sosthenes aan, den overste der synagoge, en sloegen hem voor de vierschaar, zonder dat Gallio zich iets van deze dingen aantrok.

18 Als nu Paulus nog vele dagen daar gebleven was, nam hij zijn afscheid van de broeders, en voer te scheep naar Syriën met Priscilla en Aquilas, nadat hij zich te Cenchreën het hoofd had geschooren, om eene belofte die hij gedaan had.

19 Te Ephesen komende, liet hij hen daar; doch hij, in de synagoge gegaan zijnde, disputeerde met de Joden;

20 die hem verzochten dat hij daar nog langeren tijd zoude blijven; doch hij heeft het hun niet toegestaan.

21 Maar hij nam zijn afscheid, zeggende : Ik zal, indien het God belieft, tot u nog eens wederkomen. En zoo vertrok hij van Ephesen.

22 Te Cesareën gekomen zijnde, trok hij op, en de gemeente gegroet hebbende, kwam hij af naar Antiöchiën.

23 En nadat hij daar eenigen tijd geweest was, is hij voortgereisd, doorwandelende van stad tot stad het landschap van Galatiën en van Phrygiën,

versterkende al de discipelen.

24 Alsdan kwam er te Ephesen zeker Jood met name Apollos, geboortig van Alexandriën, een welsprekend man en zeer kloek in de Schrifturen.

25 Deze was onderwezen in de religie des Heeren en sprak met grooten ijver, leerende naarstiglijk hetgeen Jezus aangaat; alhoewel hij van geen anderen doop wist, dan van dien van Joannes.

26 Hij begon dan vrijmoediglijk in de synagoge te handelen. En als Priscilla en Aquilas hem gehoord hadden, namen zij hem mede en legden hem den weg des Heeren nauwkeuriger uit.

27 Als hij nu naar Achaiën wilde gaan, moedigden de broeders hem aan, en schreven aan de discipelen dat zij hem ontvangen zouden. En aldaar gekomen zijnde, was hij zeer voordeelg aan de geloovigen.

28 Want hij overtuigde de Joden krachtiglijk in het openbaar, bewijzende door de Schriftuur dat Jezus de Christus is.

KAPITTEL XIX.

HET gebeurde terwijl Apollos te Corinthen was, dat Paulus, de hooger gelegene landen doorreisde hebbende, te Ephesen kwam, en vindende daar eenige discipelen,

2 vroegde hij hun: Hebt gij, die gelooft, ook den Heiligen Geest ontvangen? Zij antwoordden hem: Wij hebben zelfs nog niet gehoord dat er een Heilige Geest is.

3 Hij zeide verder: Door wat doopsel zijt gij dan gedoopt? Zij

zeiden: Door het doopsel van Joannes.

4 Toen sprak Paulus: Joannes heeft wel het volk met den doop van * penitentie gedoopt; maar hij zeide dat ze moesten gelooven in dengene die na hem komen zoude, dat is, in Jezus.

5 Dit gehoord hebbende, werden zij gedoopt in den naam van den Heere Jezus.

6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest over hen, en zij spraken verscheidene talen en propheeterden.

7 Nu, zij waren in alles omtrent twaalf wannen.

8 En hij ging in de synagoge en sprak met vrijmoedigheid, drie maanden lang disputerende en hen onderwijzende van het rijk Gods.

9 Maar alzoo er sommigen verhard bleven en niet geloofden, en van den weg des Heeren voor al het volk kwalijk spraken, vertrok hij van hen; en zijne discipelen afgezonderd hebbende, leerde hij dagelijks in de school van eenen zekeren Tyrannus,

10 Dit duurde twee jaren lang. Zoodat al degenen die in Asiën woonden, het woord des Heeren hoorden, zoo Joden als heidenen.

11 En God deed ongemeene mirakelen door de handen van Paulus;

12 zoodat ook, als de zweetdoeken ende riemen die zijn lichaam geraakt hadden, op de zieken gedragen werden, de ziekte hen verliet en de booze geesten van hen uitgingen.

* Gr. bekering.

13 Eenigen van de Joden, die duivelbezweerders waren en overal omliepen, ondernamen ook den naam van den Heere Jezus aan te roepen over degenen die met booze geesten bezeten waren, zeggende: Ik bezweer u bij Jezus, die van Paulus gepredikt wordt.

14 Die dit deden, waren zeven zonen van zekeren Sceva, eenen joodschen opperpriester.

15 Maar de booze geest antwoordende, zeide tot hen: Jezus ken ik, en ik weet wie Paulus is; maar wie zijt gij toch?

16 En de mensch waar de booze geest in was, hun op het lijf vallende, werd er twee meester en overweldigde ze; zoodat zij naakt en gekwetst uit den huize vluchtten.

17 Dit werd kenbaar aan al de Joden en de heidenen die te Ephesen woonden; en zij werden allen met vreeze bevangen, en de naam van den Heere Jezus Christus werd zeer verheerlijkt.

18 En velen van degenen die geloofden, kwamen belijden en zeggen watze al gedaan hadden.

19 Ook velen van degenen die met verborgenekunsten hadden omgegaan, brachten hunne boeken mede en verbrandden ze voor al de wereld, en de waardij daarvan opgerekend zijnde, vonden zij dat het beliep de som van vijftig duizend denarissen.

20 Zoo machtig wies het woord Gods aan; en werd versterkt.

21 Dit nu gedaan zijnde, nam Paulus door den geest voor, dat hij Macedoniën en Achaïen doorreisde hebbende, naar Jerusalem zou gaan, zeggende: Nadat ik

daar zal geweest zijn, moet ik ook Roomen zien.

22 Hij dan, twee van degenen die hem dienden, Timotheüs en Erastus, naar Macedoniën afgezonden hebbende, bleef nog eenigen tijd in Asiën.

23 Doch tenzelfden tijde ontstond er geen klein oproer ter oorzaak van den wegdes Heeren.

24 Want zeker zilversmid met name Demetrius, die zilveren tempelkens van Diana maakte, en dus zeer wel te winnen gaf aan degenen die van dat ambacht waren,

25 riep hen te zamen, alsook de anderen die in dergelijke dingen werkten, en zeide: Mannen! gij weet dat al ons gewin van dit werk komt.

26 Daarentusschen gij ziet en hoort hoe deze Paulus eene groote menigte des volks, niet alleen van Ephesen, maar bijna van geheel Asiën, door zijn klappen afkeert, zeggende dat het geene goden zijn, die met handen gemaakt worden.

27 En niet alleen loopen wij gevaar dat het deel dat wij daarin hebben, verfoeid worde, maar ook zal de tempel van de groote Diana te niet gaan; en zelfs zal hare majesteit, dewelke van geheel Asiën en de wereld zoo geëerd wordt, allengskens ten onder gaan.

28 Dit gehoord hebbende, werden zij vol gramschap, en zij schreeuwden en riepen: Groot is de Diana van Ephesen!

29 En geheel de stad raakte overhoop, en zij liepen gezamenderhand met gedruisch naar de schouwplaats, medeslepende Ga-

jus en Aristarchus, Macedoniërs die met Paulus gekomen waren.

30 Paulus wilde zich dan onder het volk begeben, maar de discipelen lieten het niet toe.

31 Sommigen ook van de voornamesten van Asië, die zijne vrienden waren, zonden tot hem en baden dat hij zich op de schouwplaats niet begeben zoude.

32 De eene dan riep dit, de andere wat anders; want het was eene geheele verwarde vergadering, en het meeste deel wist zelfs niet uit wat oorzaak zij bijeengekomen waren.

33 Ook werd er zeker Alexander uit den hoop getrokken, doordien de Joden hem voortstieten. Alexander dan, met de hand een teeken gevende dat zij zwijgen zouden, wilde zich voor het volk verantwoorden.

34 Maar als zij verstonden dat hij een Jood was, maakten zij allen te zamen een geschreeuw, en riepen omtrent de twee uren lang: Groot is de Diana van Ephesus!

35 En als de stadsschrijver het volk gestild had, zeide hij: Mannen van Ephesus! wie is er toch die niet weet dat de stad van Ephesus bijzonderen dienst bewijst aan de groote Diana, de dochter van Jupiter?

36 Aangezien dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zoo behoort gij u stil te houden en niets lichtvaardig te doen.

38 Want deze mannen die gij hier gebracht hebt, zijn noch kerkshenders, noch lasteraars van uwe godin.

38 Is 't dat Demetrius en de

kunstenaars die met hem zijn, tegen iemand iets hebben, daar worden rechtsdagen gehouden en daar zijn stadhouders; dat ze malkanderen in 't recht aanspreken.

39 Of zoo gij iets anders verzoekt, dat zal men in eene wettelijke vergadering kunnen afdoen.

40 Want wij staan ook in gevaar van over het oproer van heden beschuldigd te worden, alzoo daar niemand plichtig is, dien men als oorzaak van dezen oploop zoude kunnen aangeven. Dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering scheiden.

KAPITTEL XX.

NADAT nu het oproer gestild was, riep Paulus de discipelen, en hen vermaand hebbende, nam hij zijn afscheid en vertrok om naar Macedonië te gaan.

2 Als hij die landen doorreisde en hun menigvuldige vermaningen gegeven had, kwam hij in Griekenland.

3 Alwaar, als hij drie maanden geweest was en meende naar Syrië over te varen, hem van de Joden lagen werden gelegd; waarom hij geraden vond van weder te keeren door Macedonië.

4 En met hem gingen Sopater zoon van Pyrrhus, van Bereë, Aristarchus en Secundus van Thessaloniken, Gajus van Derben, en Timotheüs; Tychicus en Trophimus van Asië.

5 Deze vooruit gegaan zijnde, wachtten ons te Troas.

6 Na de dagen van de ongedee-

semde brooden voeren wij af van Philippen, en kwamen binnen vijf dagen bij hem te Troas, alwaar wij zeven dagen bleven.

7 Als wij op den eersten dag van de week bijeengekomen waren om het brood te breken, zoo deed Paulus, die des anderdaags vertrekken zou, hun een sermoen en trok zijne rede uit tot middernacht.

8 Daar waren zeer vele lampen in de opperzaal waar wij vergaderd waren.

9 En zeker jongeling met name Eutychus, die in het venster zat, werd, terwijl Paulus wat lang predikte, met eenen zwaren slaap overvallen; en in het slapen omslaande, viel hij van de derde zoldering af tot beneden toe, en werd dood opgenomen.

10 Maar Paulus tot hem afgekomen zijnde, ging op hem liggende, en hem omhelzende, zeide: Ontstelt u niet, want zijne ziel is in hem.

11 En als hij wederom boven gegaan was, en het brood gebroken en genut had, en hun zoo lang had aangesproken totdat de dag kwam, is hij vertrokken.

12 En den jongeling die leefde, leidden zij weg, en zij waren zeer getroost.

13 Wij dan te scheep gaande, voeren af naar Asson, waar wij Paulus moesten innemen; want hij had het zoo beschikt, dat hij den weg te voet zou doen.

14 Als hij nu te Asson bij ons gekomen was, namen wij hem in en kwamen te Mitylenen.

15 En vandaar varende, kwamen wij's anderdaags tegenover Chio, en daags daarna legden

wij aan te Samos, en den volgenden dag kwamen wij te Mileten aan.

16 Want Paulus had voorgenomen Ephesen voorbij te varen, om in Asiën niet opgehouden te worden; want hij haastte zich, om zoo het mogelijk was, op den sinxendag te Jerusalem te zijn.

17 Hij zond dan van Mileten naar Ephesen en ontbood de * priesters van die kerk.

18 Als zij bij hem gekomen en nu te zamen waren, zeide hij tot hen: Gij weet hoe ik met u altijd ben omgegaan, van den eersten dag af dat ik in Asiën gekomen ben:

19 dienende den Heere met alle ootmoedigheid en met tranen, en in gevaarlijkheden die mij overgekomen zijn door de lagen der Joden;

20 hoe ik u niets geweigerd heb van al hetgeen u dienstig was, noch achtergelaten u te verkondigen en te leeren hetzij in 't openbaar, hetzij van huis tot huis;

21 predikende aan Joden en aan heidenen de † penitentie tot God, en het geloof in onzen Heere Jezus Christus.

22 En nu ziet, gebonden zijnde in den geest, zoo ga ik naar Jerusalem, niet wetende wat mij daar zal overkomen;

23 dan dat de Heilige Geest mij van stad tot stad openlijk betuigt, dat mij boeien en smarten te Jerusalem verwachten.

24 Maar ik vrees al deze dingen niet, ook mijn leven is mij zoo

* Gr. ouderlingen.

† Gr. bekeering.

kostelijk niet; als ik maar mijnen loop mag volbrengen, en de bediening des woords, die ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te prediken het evangelie van de gratie Gods.

25 En ziet, ik weet nu dat gij voortaan mijn aanzicht niet meer zien zult, gij allen wier land ik doorreis heb, u predikende het rijk Gods.

26 Daarom vandaag neem ik u tot getuigen, dat ik van het bloed van u allen zuiver ben.

27 Want ik heb niet vermeden, u al den raad van God te verkondigen.

28 Let dan wel op u zelve en op de geheele kudde, over dewelke de Heilige Geest u tot bisschoppen gesteld heeft, om de kerk Gods, die hij door zijn bloed verkregen heeft, te bestieren.

29 Ik weet dat er na mijn vertrek grijpende wolven onder u zullen inkomen, die de kudde niet sparen zullen;

30 en dat er uit u zelve mannen zullen opstaan, die verkeerde leeringen zullen leeren, om de discipelen naar zich te trekken.

31 Daarom waakt, gedenkende hoe ik drie jaren lang, nacht en dag niet heb opgehouden met tranen een ieder van u te vermanen.

32 En nu beveel ik u aan God en aan het woord zijner genade, aan hem die machtig is den bouw te voltrekken, en u een erfdeel te geven met al de heiligen.

33 Ik heb niemands zilver of goud of kleed begeerd.

34 Gij weet zelve dat deze handen mij bezorgd hebben hetgeen ik en degenen die met

mij waren, van noode hadden.

35 Ik heb u in alles getoond hoe men aldus arbeidende, de zwakken moet ondersteunen, en gedenken het woord van den Heere Jezus, als hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.

36 Dit gezegd hebbende, boog hij zijne knieën, en bad met hen allen.

27 En zij begonnen allen overvloediglijk te weenen, en vielen Paulus om den hals, en kusten hem,

38 zijnde allermeeft bedroefd over hetgeen hij gezegd had, dat zij zijn aanzicht niet meer zien zouden. En zij geleidden hem tot aan het schip.

KAPITTEL XXI.

ALS wij nu van hen afgerukt en aan het varen waren, kwamen wij met eene rechte streek op Coüs, en's anderdaags naar Rhodes, en vandaar te Patara.

2 En als wij daar een schip gevonden hadden dat naar Pheniciën overvoer, gingen wij daarop en voeren af.

3 Als wij Cyprus in 't gezicht gekregen hadden, hetzelfde aan de linkerhand latende, voeren wij naar Syriën en kwamen te Tyrus aan; want daar moest het schip ontladen.

4 Alzoo wij daar discipelen vonden, bleven wij daar zeven dagen. Deze zeiden door den Geest aan Paulus dat hij naar Jerusalem niet gaan zoude.

5 Als wij die dagen overgebracht hadden, gingen wij onze reize vervorderen; en zij deden

ons allen, met hunne vrouwen en kinderen, uitgeleide tot buiten de stad; alwaar wij nederknielende op den oever, ons gebed deden.

6 En afscheid van malkanderen genomen hebbende, gingen wij op het schip; en zij keerden weder naar huis.

7 Wij dan onze vaart voltrekende, kwamen van Tyrus nederwaarts te Ptolemeden, en de broeders gegroet hebbende, bleven wij eenen dag bij hen.

8's Anderdaags vertrokken wij en kwamen te Cesareën; en gaande in het huis van Philipus den evangelist, die een van de zeven was, bleven wij bij hem.

9 Deze had vier dochters die maagden waren en propheteerden.

10 Terwijl wij daar eenige dagen verbleven, kwam er zeker propheet over van Judeën, met name Agabus.

11 Deze bij ons gekomen zijnde, nam den gordelriem van Paulus, en zich de handen en voeten bindende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens gordelriem dit is, zullen de Joden te Jerusalem aldus binden en leveren in de handen der heidenen.

12 Als wij dit gehoord hadden, baden wij en degenen die van die plaats waren, dat hij naar Jerusalem niet gaan zoude.

13 Toen antwoordde Paulus en zeide: Wat doet gij met zoo te weenen en mijn hart te bedroeven? want ik ben niet alleen bereid te Jerusalem gebonden te worden, maar ook te sterven om den naam van den Heere Jezus.

14 En alzoo hij zich niet liet

gezeggen, hielden wij ons tevreeden, en zeiden: De wil des Heeren moet geschieden.

15 Die dagen voorbij zijnde, maakten wij ons gereed en trokken op naar Jerusalem.

16 Daar kwamen ook eenige discipelen van Cesareën met ons, medebrengende eenenouden discipel, Mnason genoemd, geboortig van Cyprus, bij denwelken wij zouden logeeren.

17 Als wij te Jerusalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders zeer vriendelijk.

18 Den volgenden dag ging Paulus met ons bij Jacobus, alwaar al de * priesters vergaderd waren.

19 Nadat Paulus hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God door zijnen dienst onder de heidenen gedaan had.

20 Als zij dit hoorden, loofden zij God grootelijks en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder! hoe vele duizenden van de Joden het geloof aangenomen hebben; maar 'tzijn allen ijveraars van de wet.

21 En zij hebben van u hooren zeggen dat gij de Joden, die onder de heidenen wonen, van Moyses leert afwijken, zeggende dat zij hunne kinderen niet moeten besnijden, noch naar het gebruik leven.

22 Wat dan gedaan? Dat volk zal noodzakelijk eens moeten bijeenkomen: want zij zullen hooren dat gij overgekomen zijt.

23 Doe dan wat wij u zeggen: Wij hebben vier mannen die eene belofte gedaan hebben.

24 Neem die met u, en zuiver u

* Gr. ouderlingen.

met hen te zamen, en draag gij voor hen de onkosten die er zijn, om hun hoofd te mogen scheren; aldus zal een ieder weten dat hetgeen zij van u gehoord hebben, valsch is; maar dat gij zelf voortgaat in het onderhouden van de wet.

25 Wat aangaat de heidenen die het geloof aangenomen hebben, wij hebben hun ons oordeel overgeschreven, dat zij zich maar moeten onthouden van hetgeen de afgoden geofferd is, van bloed, van versmacht vleesch en van hoererij.

26 Paulus dan, de mannen medegenomen hebbende, en met hen gezuiverd zijnde, kwam 's anderdaags in den tempel, verkondigende wanneer de tijd van hunne zuivering zou uitgaan, en wanneer de offerande voor ieder van hen zou geofferd worden.

27 Doch als de zeven dagen nu ten einde liepen, zoo maakten de Joden van Asiën, die hem in den tempel gezien hadden, al het volk op en sloegen de handen aan hem, roepende:

28 Helpt gij, mannen van Israël! daar is hij, die tegen ons volk, tegende wet en tegen deze plaats, een ieder overal gaat leeren; daarenboven heeft hij ook de heidenen in den tempel gebracht en deze heilige plaats onteerd.

29 Want zij hadden Trophimus den Ephesiaan, met hem in de stad gezien, en zij meenden dat Paulus hem in den tempel gebracht had.

30 De geheele stad raakte in roeren, en al het volk liep op hoope; en Paulus vastnemende, trokken zij hem uit den tempel;

en terstond werden de deuren gesloten.

31 Doch daar zij hem zochten te vermoorden, kwam de tijding aan den overste van de wacht, dat geheel Jerusalem in roeren stond.

32 Deze straks soldaten en kapiteins met zich nemende, liep naar hen toe. Als zij den overste met de soldaten zagen, hielden zij op van Paulus te slaan.

33 De overste bijkomende, greep hem aan, en deed hem met twee ketenen binden, en vraagde wie hij was en wat hij gedaan had.

34 Maar in dat gewoel riep de eene dit, en de andere dat. En alzoo hij ter oorzaak van het gewoel niets zekers konde verstaan, deed hij hem in het kasteel leiden.

35 En als hij aan de trappen kwam, was het zoo, dat hij van de soldaten gedragen werd, om het geweld van het volk.

36 Want een hoop volks volgde hem, al roepende: Maak hem van kant!

37 Als Paulus nu zoo in het kasteel zoude geleid worden, zeide hij tot den overste: Is 't mij geoorloofd iets tot u te zeggen? De overste zeide: Kunt gij grieksch?

38 Zijt gij niet die Egyptenaar die voor deze dagen een oproer maakte, en naar de woestijn vier duizend moordenaars met u leidde?

39 Paulus antwoordde hem: Ik ben voorwaar een joodsch man van Tarsus, in Ciliciën, een burger van die stad, dewelke genoeg bekend is. Ik bid u, laat mij tot het volk eens spreken.

40 Als hij het toegelaten had, deed Paulus, staande op de trappen, het volk een teeken met de hand. Daar kwam eene groote stilte, en hij sprak hun aldus aan in de hebreuwsche taal.

KAPITTEL XXII.

MANNEN broeders en vaders! aanhoort de verantwoording die ik nu voor u doen zal.

2 Als zij hoorden dat hij hen in de hebreuwsche taal toesprak, hielden zij zich zooveel te stiller.

3 Hij zeide hun dan: Ik ben een joodsch man, geboortig van Tarsus, in Ciliciën; maar ik ben opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliël; onderwezen volgens de waarheid van de wet van onze vaders; zijnde een ijveraar van de wet, gelijk gij ook allen tegenwoordig zijt.

4 Ik ben het, die deze religie vervolgd heb tot den dood toe, bindende en in de gevangenissen smijgende zoo mannen als vrouwen;

5 gelijk de hoogepriester en al de ouderlingen van mij getuigen zullen; zoo verre, dat ik brieven van hen aan de broeders gekregen hebbende, naar Damascus gereisd ben, opdat ik degenen die daar waren, zoude vangen en naar Jerusalem medebrengen om gestraft te worden.

6 Maar 't gebeurde als ik op den weg was en Damascus naderde, omtrent den middag, dat mij op een oogenblik een groot licht van den hemel als een bliksem omringde.

7 En ter aarde nedervallende, hoorde ik eene stem die tot mij

zeide: Saulus, Saulus! waarom vervolgt gij mij?

8 Ik antwoordde: Wie zijt gij, Heere? En hij zeide tot mij: Ik ben Jezus van Nazareth, dien gij vervolgt.

9 En die met mij waren, zagen het licht wel; maar de stem van dengene die met mij sprak, hoorden zij niet.

10 En ik zeide: Heere! wat zal ik doen? En de Heer zeide tot mij: Sta op, ga naar Damascus, en daar zal u alles gezegd worden wat gij doen moet.

11 En alzoo ik niet zag door de groote klaarheid van dat licht, werd ik van mijne medegezellen met de hand geleid en kwam te Damascus.

12 En zeker Ananias, een man naar de wet, die eenen goeden naam had bij al de Joden die daar woonden,

13 kwam tot mij, en nabijstaande, zeide tot mij: Broeder Saulus! zie op: en op denzelfden stond zag ik hem aan.

14 Hij zeide dan: De God onzer vaders heeft u voorgeschikt, dat gij zijnen wil zoudt kennen, en den rechtvaardige zoudt zien, en zijne stem zoudt hooren uit zijnen mond.

15 Want gij zult zijn getuige zijn bij alle menschen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.

16 Nu dan, waarom vertoeft gij? sta op, laat u doopen, en wasch uwe zonden af, aanroepende zijnen naam.

17 Het gebeurde daarna, als ik te Jerusalem wedergekomen was, en dat ik bad in den tempel, dat ik in eene optoging van geest geraakte;

18 en dat ik hem zag, tot mij zeggende: Haast u, en vertrek ras uit Jerusalem; want zij zullen de getuigenis die gij van mij geeft, niet aannemen.

19 Ik zeide: Heere! zij weten wel dat ik het was, die in de gevangenis meet en in de synagogen geeselde, degenen die in u geloofden;

20 en als het bloed van uwen martelaar Stephanus vergoten werd, dat ik daar bij stond en daarin toestemde, en dat ik de kleederen bewaarde van degenen die hem vermoordden.

21 Maar hij zeide tot mij: Ga gij heen, want ik zal u verre van hier tot de heidenen zenden.

22 Tot dit woord toe hoorden zij hem aan; maar dan hieven zij hunne stemmen op, zeggende: Maak zoo eenen van de aarde weg, want het is schande dat hij leeft!

23 En als zij zoo schreeuwden, en hunne kleederen afsmeten, en het stof deden in de lucht vliegen,

24 zoo gebod de overste hem in het kasteel te leiden, en hem te geeselen en te pijnigen, om te weten waarom zij aldus tegen hem riepen.

25 Als zij hem nu met de koorde vastgebonden hadden, zeide Paulus tot eenen kapitein die er bij stond: Is 't u geoorloofd eenen burger van Roomen, die zelfs niet eens veroordeeld is, te geeselen?

26 Het welk de kapitein gehoord hebbende, ging het den overste boodschappen en zeide: Wat gaat gij doen? want deze man is een burger van Roomen.

27 De overste kwam dan bij hem, en zeide: Zeg mij of gij een burger van Roomen zijt? Hij antwoordde: Ja ik.

28 De overste zeide: Ik heb dat burgerschap door veel geld moeten bekomen. En ik, zeide Paulus, ben burger geboren.

29 Terstond gingen zij van hem af, die hem zouden gepijnigd hebben. De overste was ook bevreesd, als hij verstond dat hij burger van Roomen was, omdat hij hem had doen binden.

30 En 's anderdaags willende nauwkeuriger weten waarom hij van de Joden beschuldigd werd, liet hij hem de boeien afdoen, en belastte dat de priesters en geheel de raad bijeen zouden komen: en Paulus medebrengende, stelde hij hem voor hen.

KAPITTEL XXIII.

EN Paulus den raad strak aanziende, zeide: Mannen broeders! ik heb tot den dag van heden voor God verkeerdt met eene geheel goede consciëntie.

2 Doch de hoogepriester Ananias gebod aan degenen die bij hem stonden, dat zij hem voor den mond zouden slaan.

3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij witgeplasterde muur! Hoe, zit gij om mij te oordeelen naar de wet, en doet gij mij tegen de wet slaan?

4 De omstaanders zeiden: Zult gij den hoogepriester Gods aldus uitschelden?

5 Paulus antwoordde: Ik wist niet, broeders! dat het de hoogepriester was, want daar staat geschreven: den overste uws

volks zult gij niet kwalijk toespreken. (*Exod. 22 : 28.*)

6 En Paulus wetende dat een deel van hen saduceën, en het ander phariseën waren, riep uit in den raad : Mannen broeders ! ik ben een phariseër, een zoon der phariseën ; het is over de hoop en de verrijzenis der dooden, dat ik geoordeeld word.

7 Als hij dit gezegd had, rees er een twist op tusschen de phariseën en de saduceën, en de vergadering werd verdeeld.

8 Want de saduceën zeggen dat er geene verrijzenis, noch engel, noch geest is ; maar de phariseën belijden het beide.

9 Daar ontstond dan een groot geroep ; en eenigen der phariseën stonden op en streden, zeggende : Wij vinden niets kwaads in dezen man ; mogelijk mag hem een geest of een engel gesproken hebben.

10 En alzoo de twist zeer groot werd, deed de overste, vreezende dat Paulus van hen zou verscheurd worden, de soldaten afkomen, om hem uit het midden van hen weg te nemen en naar het kasteel te brengen.

11 Den volgende nacht stond de Heer bij hem, en zeide : Zijt kloek, want gelijk gij van mij getuigenis gegeven hebt te Jerusaleem, alzoo moet gij van mij getuigenis te Roomen geven.

12 Als het nu dag geworden was, spanden sommigen van de Joden te zamen en verbonden zich zelve met een vloek, van nooit te eten noch te drinken, voordat zij Paulus zouden vermoord hebben.

13 Zij waren meer dan veertig

mannen, die deze zamenzwearing gedaan hadden.

14 En zij gingen bij de opperpriesters en ouderlingen, en zeiden : Wij hebben ons zelve met eenen zwaren vloek verbonden, dat wij geene spijzen zullen proeven voordat wij Paulus vermoord hebben.

15 Nu dan, laat gijlieden den overste vanwege den raad weten, dat hij hem morgen voor u afbrengt, alsof gij nader onderzoek van hem wildet doen ; en wij zijn bereid hem te vermoorden, eer hij bij u komt.

16 Maar als de zoon van Paulus zuster dezen aanslag gehoord had, kwam hij in het kasteel en gaf het Paulus te kennen.

17 Paulus, eenen van de kapi-teins bij zich roepende, zeide : Breng dezen jongeling eens bij den overste, want hij heeft hem wate zeggen.

18 Hij nam hem dan mede, en leidde hem bij den overste en zeide : Paulus, de gevangene, heeft mij verzocht dat ik dezen jongeling bij u zou brengen, die u wat te zeggen heeft.

19 De overste hem bij de hand nemende, ging met hem ter zijde af, en vraagde hem : Wat is het dat gij mij bekend te maken hebt ?

20 Hij zeide : De Joden zijn overeengekomen u te verzoeken dat gij Paulus morgen in den raad zoudt brengen, alsof zij hem nauwkeuriger wilden onderzoeken.

21 Maar geloof ze niet ; want daar zijn meer dan veertig mannen onder hen die hem lagen leggen, die zich door eenen vloek verbonden hebben niet te zullen

eten noch drinken, voordat zij hen om 't leven gebracht hebben; en zij staan zoo gereed, verwachtende uwe toestemming.

22 De overste liet dan den jongeling gaan, hem bevelende aan niemand te zeggen dat hij hem dit had te kennen gegeven.

23 En twee kapiteins geroepen hebbende, zeide hij tot hen: Maakt tegen de derde uur des nachts tweehonderd soldaten gereed, zeventig ruiters en tweehonderd pijkeniers, om naar Cesareën te trekken;

24 en maakt ook zadelbeesten gereed, opdat zij Paulus daarop zetten, en zonder letsel tot den stadhouder Felix mogen brengen.

25 Want hij vreesde dat de Joden hem mochten weg nemen en vermoorden; en dat hij daarna opspraak zou lijden, alsof hij geld genoten had.

26 En hij schreef eenen brief van dezen inhoud: Claudius Lysias aan den allervroomsten stadhouder Felix, geluk!

27 Alzoo deze man van de Joden vastgenomen was, en nu stond om zoo van hen om hals gebracht te worden, ben ik seffens met krijgsvolk aangekomen, en heb hem verlost, verstaan hebbende dat hij een burgervan Roomen is.

28 En willende de oorzaak weten waarover zij hem betichtten, bracht ik hem in hunnen raad.

29 Maar ik bevond dat hij beschuldigd werd over eenige geschillen van hunne wet; doch dat hem geene misdaad opgelegd werd, die den dood of de banden verdiende.

30 En alzoo mij te kennen ge-

geven waren delagen die zij hem bereid hadden, heb ik hem tot u gezonden, en de beschuldigers ook aangezegd dat zij hunne zaak bij u zouden voorstellen. Vaarwel.

31 De soldaten dan, volgens hetgeen hun belast was, Paulus medenemende, brachten hem bij nacht tot Antipatren.

32 En s'anderdaags keerden zij weder naar het kasteel, latende de ruiters met hem voorttrekken.

33 Dewelke, als zij te Cesareën aangekomen waren, gaven den brief over aan den stadhouder, en zij stelden Paulus ook voor hem.

34 Als hij den brief gelezen had, zoo vraagde hij van wat provincie hij was; en verstaande dat hij van Ciliciën was,

35 zeide hij: Ik zal u hooren als uwe beschuldigers zullen gekomen zijn; en hij deed hem in het paleis van Herodes bewaren.

KAPITTEL XXIV.

VIJF dagen daarna kwam de hooge priester Ananias af, met eenige ouderlingen, en met zekeren advocaat Tertullus, die tegen Paulus voor den stadhouder verschenen.

2 En als Paulus geroepen was, begon Tertullus hem aldus te beschuldigen: Aangezien wij door u in grooten vrede leven, en dat door uwe voorzichtigheid vele dingen verbeterd worden.

3 zoo erkennen wij zulks ten allen tijden en plaatsen met alle dankbaarheid, o allervroomste Felix!

4 Doch om u niet lang op te houden, zoo bid ik u dat gij ons

volgens uwe goedertierenheid in 't kort wilt aanhooren.

5 Wij hebben dezen man bevonden te zijn eene pest, die al de Joden de geheele wereld door in roeren stelt, en het hoofd is van de oproerige sekte der Nazareërs;

6 die ook getracht heeft den tempel te ontheiligen; waarom wij hem ook vastgenomen hadden en naar onze wet wilden oordeelen.

7 Maar de overste Lysias seffens aankomende, heeft hem met groot geweld uit onze handen getrokken;

8 gebiedende dat zijne beschuldigers voor u zouden komen; denwelke gij onderzoekende, zult zelf van al hetgeen waarover wij hem beschuldigen, kunnen kennis nemen.

9 De Joden bevestigden het en zeiden dat deze dingen alzoo waren.

10 Doch Paulus, de stadhouder hem teekengevende dat hij spreken zoude, gaf dit antwoord: Aangezien ik weet dat gij van over vele jaren rechter over dit volk geweest zijt, zoo zal ik mij zelven zooveel te vrijmoedelijker verantwoorden:

11 Want gij kunt vernemen hoe het niet meer dan twaalf dagen geleden is, dat ik gegaan ben om mijne aanbidding te Jerusalem te doen;

12 en zij hebben mij met niemand in den tempel vinden disputeren, noch eenige vergadering van volk maken, hetzij in de synagogen,

13 hetzij in de stad; ook zij kunnen u niet bewijzen hetgeen waar

zij mij nu van beschuldigen.

14 Maar dit beken ik u, dat ik volgens de religie, die zij eene ketterij noemen, den Vader en mijnen God alzoo dien, dat ik geloof al wat in de wet en de profeten geschreven staat;

15 hopende op God, gelijk zij zelven ook verwachten, dat er eene verrijzenis zal geschieden van de rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

16 Daarom tracht ik mijne consciëntie altijd zonder berisping te bewaren voor God en voor de menschen.

17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen aan mijn volk, en om offeranden en beloften te doen;

18 waarmede zij mij bezig gevonden hebben, als ik gezuiverd was in den tempel, zonder eenig volk of gerucht.

19 Nu dit waren eenige Joden van Asiën, die voor u behoorden te verschijnen en mij te beschuldigen, indien zij iets tegen mij hadden.

20 Of wel laat deze zelven zeggen of zij eenige misdaad in mij bevonden hebben, als ik voor den raad stond;

21 tenware om dit enkel woord alleen, hetwelk ik, onder hen staande, heb uitgeroepen: Over de verrijzenis der dooden word ik heden van u geoordeeld!

22 Félix dan, die goede kennis van deze religie had, stelde hen uit, zeggende: Als de overste Lysias zal herwaarts gekomen zijn, dan zal ik u hooren.

23 En hij belastte eenen kapitein dat hij hem bewaren zou, en dat men hem meer vrijheid zou

laten, en niet beletten dat iemand van de zijnen hem zou komen dienst doen.

24 Na eenige dagen kwam Felix met zijne huisvrouw Drusilla die eene Jodin was, en riep Paulus en hoorde van hem het geloof in Christus Jezus.

25 Maar als hij van de rechtvaardigheid, zuiverheid en het toekomende oordeel sprak, werd Felix verschrikt, en zeide: 't Is nu genoeg, ga henen, ik zal u doen roepen als ik beter tijd zal hebben.

26 Hopende ook dat hem geld van Paulus zoude gegeven worden, ontbood hij hem dikwijls en sprak met hem.

27 Doch als er twee jaren verloopden waren, kreeg Felix voor nazaat Portius Festus. En Felix willende aan de Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

KAPITTEL XXV.

ALS Festus dan in het land gekomen was, ging hij drie dagen daarna van Cesareën opwaarts naar Jerusalem.

2 En de opperpriesters en de voornaamsten der Joden gingen bij hem tegen Paulus, en baden hem,

3 verzoekende tegen hem de gunst, dat hij hem te Jerusalem zou doen brengen, lagen gereed hebbende om hem op den weg om 't leven te brengen.

4 Maar Festus antwoordde dat Paulus te Cesareën bewaard werd, en dat hij zelf in 't kort derwaarts reizen zoude.

5 Dat degenen dan, zeide hij,

die onder u iets vermogen, mede afkomen; en zoo er eenige misdad in den man is, dat zij hem beschuldigen.

6 En als hij daar bij hen niet meer dan acht of tien dagen geweest was, vertrok hij naar Cesareën; en 's anderdaags op den rechterstoel gezeten zijnde, gebod hij dat men Paulus zoude daarbrengen.

7 Als hij binnengeleid was, stonden de Joden die van Jerusalem afgekomen waren, rondom hem, vele en zware stukken hem optichtende die zij niet konden goedmaken;

8 want Paulus verweerde zich, en zeide: Noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer heb ik iets misdään.

9 Doch Festus, willende de Joden begunstigen, nam het woord en zeide tot Paulus: Wilt gij naar Jerusalem gaan, en aldaar voor mij over deze dingen gehoord worden?

10 Maar Paulus zeide: Ik sta voor den rechterstoel des keizers, daar moet ik geoordeeld worden; ik het de Joden niet gehinderd, gelijk gij ook wel weet.

11 Want heb ik hun ongelijk gedaan, of iets dat den dood verdient, zoo weiger ik niet te sterfen; maar is 't dat er niets is van al hetgeen waarmede zij mij beschuldigen, zookan mij niemand uit gunst aan hen overgeven. Ik appeleer naar den keizer.

12 Festus met zijnen raad gesproken hebbende, gaf voor antwoord: Appelleert gij naar den keizer? gij zult naar den keizer gaan.

13 Als nu eenige dagen voorbijgegaan waren, kwam de koning Agrippa, met Berenice, te Cesareën om Festus te begroeten.

14 En alzoo zij daar vele dagen bleven, gaf Festus de zaak van Paulus te kennen aan den koning, zeggende : hier is een man van Felix gevangen gelaten;

15 om denwelke, als ik te Jerusalem was, de opperpriesters en de ouderlingen der Joden bij mij kwamen, eischende vonnis tegen hem.

16 Maar ik antwoordde hun dat het de gewoonte niet is bij de Romeinen, eenen mensch te verwijzen voordat degene die beschuldigd wordt, zijne betichters tegenwoordig heeft, en de vrijheid bekomt om zich te verantwoorden tegen het opgelegde schelmstuk.

17 Daarom, als zij herwaarts gekomen waren, zoo heb ik zonder uitstel, 's anderdaags, zittende op den rechterstoel, den man doen voor mij brengen.

18 Maar de betichters die tegen hem verschenen, brachten geene beschuldiging in daar ik kwaad vermoeden van had.

19 Zij hadden alleenlijk eenige geschillen met hem over hunnen godsdienst, en over zekeren gestorven Jezus, denwelke Paulus zeide te leven.

20 Ik dan, gansch verlegen zijnde over dat geschil, vraagde of hij naar Jerusalem wilde gaan en aldaar over die dingen geoordeeld worden.

21 Maar alzoo Paulus daarvan

zijne zaak bewaard zoude worden ter kennis van zijne keizerlijke majesteit, zoo heb ik hem doen bewaren totdat ik hem naar den keizer zoude zenden.

22 Agrippa zeide tot Festus: Ik wil dien man ook zelf wel eens hooren. Morgen, zeide hij, zult gij hem hooren.

23's Anderdaags dan, als Agrippa en Berenice met groote pracht waren aangekomen en met de oversten en de voornaamste mannen van de stad in de audientiezaal waren ingegaan, werd Paulus door het bevel van Festus daarin gebracht.

24 En Festus zeide : Koning Agrippa! en gij mannen allen, die hier met ons tegenwoordig zijt! gij ziet daar den man over denwelke geheel de vergadering der Joden mij te Jerusalem is komen spreken, verzoekende en roepende dat hij niet langer behoorde te leven.

25 Doch ik heb bevonden dat hij niets misdaan heeft hetwelk den dood zoude verdienen. Dan, daar hij zelf naar zijne keizerlijke majesteit appelleerde, heb ik besloten hem derwaarts te zenden.

26 Maar ik heb niets zekers om aan mijnen heere van hem te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden gebracht, en voornamelijk voor u, koning Agrippa! opdat ik na dit onderzoek iets moge hebben om te schrijven.

27 Want het dunkt mij onredelijk eenen gevangene over te zenden, zonder de beschuldigingen die er tegen hem zijn, te kennen te geven.

KAPITTEL XXVI.

AGRIPPA zeide dan tot Paulus: Het wordt u toegelaten voor u zelven te spreken. En Paulus zijne hand uitstekende, begon zich aldus te verantwoorden:

2 Ik acht mij gelukkig, koning Agrippa! dat ik mij heden bij u zal verdedigen over al hetgeen waar de Joden mij van beschuldigen.

3 Te meer, omdat gij al de gewoonten en de geschillen die onder de Joden zijn, zeer wel weet. Daarom bid ik u dat gij mij verduidelijk wilt hooren.

4 Wat aangaat mijn leven, hetwelk ik van jongs af onder mijn volk te Jerusalem geleefd heb, dat is aan al de Joden bekend.

5 Want zij weten wel, indien zij het getuigen willen, dat ik al van ouds volgens het nauwkeurigste gevoelen van onze religie geleefd heb, als zijnde een phariseër.

6 En nu sta ik hier in het recht getrokken, omdat ik hoop op de belofte die van God aan onze voorouders gedaan is;

7 tot dewelke onze twaalf geslachten, God nacht en dag dienende, hopen te komen. Over deze hoop, o koning! word ik van de Joden beschuldigd.

8 Dunkt het ulieden dan ongehoofelijk dat God de dooden verwekt?

9 Voor mij, ik meende eerst ook al dat ik veel tegenstand tegen den naam van Jezus van Nazareth moest doen.

10 Hetwelk ik ook te Jerusalem gedaan heb, en ik heb velen van

de heiligen in de gevangenis gesmeten, volgens de macht die mij van de opperste priesters gegeven was; en als zij gedood werden, gaf ik er mijne stem toe.

11 Ook ging ik in alle synagogen hen dikmaals pijnigen, en dwong ze tot blasphemeeren; en nog meer tegen hen door dolligheid gedreven zijnde, vervolgde ik ze tot in de buitenlandsche steden.

12 Tot welk einde, als ik met macht en bevel van de opperpriesters naar Damascus trok,

13 zoo zag ik op den weg in 't midden van den dag, o koning! een licht van den hemel, dat klaarder dan de zon was, rondom mij flikkeren en rondom degenen die te zamen met mij waren.

14 En als wij allen ter aarde gevallen waren, hoorde ik eene stem tot mij zeggen in de hebreuwsche taal: Saulus, Saulus! waarom vervolgt gij mij? Het is u hard tegen den prikkel achteruit te slaan.

15 Ik zeide: Wie zijt gij, Heere? En de Heer zeide: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt.

16 Maar richt u op, en sta op uwe voeten, want ik ben u daartoe verschenen, om u tot eenen bedienaar en tot eenen getuige te stellen van die dingen, die gij gezien hebt, en die ik u, nog verschijnende, zal openbaren;

17 ik, die u verlossen zal van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke ik u nu zende,

18 om hunne oogen te openen, opdat zij van de duisternissen bekeerd worden tot het licht, en uit de macht van den boozen vijand tot God, en dat zij door het geloof in mij vergiffenis der

zonden en een erfdeel onder de heiligen mogen ontvangen.

19 Ik ben dan, o koning Agrippa! niet ongeloovig geweest aan het hemelsch visioen.

20 Maar ik heb eerst aan die van Damascus, en daarna te Jerusaleem, en door al het land van Judeën, en aan de heidenen verkondigd dat * zij penitentie zouden doen en zich bekeeren tot God, doende waardige werken van penitentie †.

21 Dit is de oorzaak waarom mij de Joden, als ik in den tempel was, gevangen namen en zochten te vermoorden.

22 Maar door de hulpe Gods beschermd zijnde, sta ik nog tot op den dag van heden, gevende getuigenis aan klein en groot, zonder iets te zeggen buiten hetgeen de propheten en Moyses gezegd hebben te zullen geschieden:

23 Dat de Christus lijden moest, dat hij de eerste van den dood verrijzen zou, en dat hij het licht aan dit volk en aan de heidenen zou verkondigen.

24 Als hij deze dingen sprak tot zijne verantwoording, zeide Festus met luider stem: Gij wordt uitzinnig, Paulus! de groote geleerdheid brengt u tot uitzinnigheid.

25 Waarop Paulus zeide: Ik word niet uitzinnig, o allervroomste Festus! maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand.

26 Want de koning weet hiervan, tot denwelken ik ook vrij-

moedelijk spreek; omdat ik meen dat hem niets daarvan verborgen is; want het zijn geene dingen, waar iets van in eenen hoek geschied is.

27 En gelooft gij, o koning Agrippa, de propheten niet? ik weet dat gij ze gelooft.

28 Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna om Christen te worden.

29 Paulus zeide daarop: God gave, dat gij niet alleen bijna, maar ook teenemaal, met allen die mij tegenwoordig aanhooren, zoodanig werdt als ik ben, uitgenomen deze banden.

30 De koning stond alsdan op, en de stadhouder, en Berenice, en die met hen gezeten waren.

31 En ter zijde gegaan zijnde, spraken zij met malkanderen en zeiden: Die man heeft niets gedaan dat den dood of de gevangenis verdient.

32 En Agrippa zeide tot Festus: Men zou hem mogen loslaten, had hij niet geappelleerd tot den keizer.

KAPITTEL XXVII.

ALS 't dan besloten was dat Paulus naar Italiën zoude varen, en dat men hem nevens andere gevangenen aan eenen kapitein van het keizerlijk regiment met name Julius, zoude overleveren,

2 gingen wij op een schip van Adramitten, en staken af, beginnende te varen langs de kusten van Asiën. Aristarchus de Macedoniër, van Thessaloniën, bleef met ons.

* Gr. zij zich berouwen zouden en zich bekeeren tot God.

† Gr. bekeering.

3 Des anderdaags kwamen wij

te Sidon aan; en Julius beleefdelijk met Paulus handelende, liet hem toe bij zijne vrienden te gaan en zich zelven te bezorgen.

4 Als wij vandaar afgestoken waren, voeren wij beneden Cyprus henen, omdat de winden ons tegen waren,

5 En de zee van Ciliciën en Pamphiliën doorevarende, kwamen wij aan te Lystren, eene stad van Lyciën;

6 alwaar de kapitein, een schip vindende van Alexandriën dat naar Italiën voer, ons daarin stelde.

7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren en nauwelijks tegenover Gnidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zoo voeren wij langs Creta bij Salmone.

8 En daar nauwelijks voorbijzeilende, kwamen wij aan eene plaats die Schoonhaven genoemd wordt, waar de stad Thallassa nabij was.

9 Maar alzoo de tijd zeer verloopende was en de schipvaart gevaarlijk begon te worden, want de vasten nu al voorbij was, zoo vermaande Paulus hen, zeggende:

10 Mannen! Ik zie dat de schipvaart zeer moeielijk en vol gevaar zal gaan worden; niet alleen voor de lading en voor het schip, maar ook voor ons eigen leven.

11 Maar de kapitein geloofde den stuurman en den schipper meer dan hetgeen gezegd werd door Paulus.

12 En alzoo de haven niet dienstig was om te overwinteren, vonden de meesten geraden vandaar af te varen, of zij nog

misschien te Phenix konden geraken, hetwelk eene haven van Creta is, op het zuid-westen en noord-westen gelegen, om aldaar te overwinteren.

13 Doch, daar de zuidenwind begon te waaien, meenden zij tot hun voornemen te komen; en afgevaren zijnde van Asson, zeilden zij langs de kusten van Creta.

14 Maar niet lang daarna sloeg daar een stormwind tegen aan, dien men noemt den noord-oostenwind.

15 En daar het schip met geweld werd weggenomen en tegen den wind niet konde opzeilen, gaven wij het op en lieten het schip met den wind henendrijven.

16 En op zeker eiland, genoemd Claudia, aanlopende, konden wij nauwelijks de boot bemachtigen.

17 Maar dezelve opgekregen hebbende, gebruikten zij alle middelen, het schip van onder te bindende; en vreezende op eene zandplaat te stooten, streken zij het zeil en dreven zoo henen.

18 Maar alzoo wij door het tempeest geweldig geslingerd werden, wierpen zij den dag daarna een deel goed buiten boord;

19 en den derden dag smeten zij met hunne eigene handen het schipgereedschap uit.

20 Alzoo er in vele dagen noch zon noch sterren schenen, en er ons geen klein onweder over het hoofd hing, zoo was ons nu alle hoop van onze behoudenis benomen.

21 Dewijl men ook lang zonder eten geweest was, zo stond Paulus in 't midden van hen op, en

zeide : Mannen! gij hadt wel naar mij behooren te luisteren en van Creta niet af te varen, om alzoó dit ongemak en deze schade niet te hebben.

22 Niettemin ik raad u nog welgemoed te zijn; want daar zal niemand van u vergaan, maar alleen het schip.

23 Want dezen nacht is er een engel van den God dien ik toebehoor en dien ik dien, bij mij geweest,

24 zeggende : Vrees niet, Paulus! gij moet voor den keizer verschijnen; en zie, God heeft ze u geschonken, allen die met u varen.

25 Daarom weest welgemoed, mannen! want ik geloof God, dat het zoó zijn zal, gelijk mij gezegd is.

26 Maar wij moeten op zeker eiland komen.

27 Nadat nu de veertiende nacht aangekomen was, zooals wij in de Adriatische zee dreven, meenden de schippers omtrent middernacht dat zij eenig land zagen.

28 En het dieplood uitwerpende, vonden zij twintig vadem diepte; en een weinig voortvarende, vonden zij vijftien vadem.

29 Doch vreezende dat wij ergens op eene klipachtige plaats zouden stooten, wierpen zij vier ankers van het achterste van het schip af, en verlangden dat het dag mocht worden.

30 Maar als de bootsgezellen uit het schip zochten te vluchten, en nu de boot in zee nedergelaten hadden, onder schijn van de ankers uit het voorste van het schip te werpen,

31 zoo zeide Paulus tot den kapi-

tein en de soldaten: Tenzij dezen in het schip blijven, zoo kunt gij niet behouden worden.

32 De soldaten kapten dan de touwen van de boot af, en lieten deze henenvaren.

33 Als het begon dag te worden, verzocht Paulus hun allen dat zij voedsel zouden nemen, zeggende : Het is heden de veertiende dag dat gij blijft wachten zonder eten, en dat gij niets genomen hebt.

34 Daarom bid ik u, dat gij voedsel neemt tot uwe behoudenis: want niemand van ulieden zal een haar van zijn hoofd verliezen.

35 En als hij dit gezegd had, nam hij brood, en God gedankt hebbende in het aanzien van hen allen, brak hij hezelve en begon te eten.

36 Zij werden dan allen betergemoed en namen ook voedsel.

37 Doch wij waren op het schip in het geheel tweehonderd zes en zeventig zielen.

38 Als zij nu van spijsje verzaad waren, ontlastten zij het schip, werpende het graan in de zee.

39 Als het dan dag geworden was, kenden zij het land niet; maar zij bemerkten zekeren inham, die eenen oever had, waarin zij het schip, indien zij konden, dachten in te brengen.

40 Zij lichtten dan de ankers, en makende te zamen de roerbanden los, betrouwden zij zich aan de zee; en het razeil opgehaald en naar den wind gezet hebbende, voeren zij naar den oever.

41 Maar op eene zeebank geraakt zijnde, daar de zee wederzijds aanspoelde, stieten zij het

schip daarop: en het voorste deel vastzittende, bleef wel onberoerlijk, maar het achterste deel brak af door het geweld van de zee.

42 De raad van de soldaten was, dat zij de gevangenen zouden om hals brengen, opdat er niemand, nadat hij uitgezwommen was, zoude ontvluchten.

43 Maar de kapitein, willende Paulus behouden, verbood hun het te doen, en beval dat die zwemmen konden, eerst zouden uitspringen, om het te ontkomen en aan land te raken ;

44 en de anderen droegen zij, sommigen op planken en sommigen op de stukken van het schip, en zoo is 't geschied dat zij allen behouden aan land kwamen.

KAPITTEL XXVIII.

ALS wij het ontkomen waren, verstonden wij dat het eiland Melita genoemd werd. Doch de barbaren bewezen ons zeer groote beleefdheid.

2 Want zij verkwikten ons allen met een groot vuur, hetgeen zij ontstaken om den slagregen die er overkwam, en om de koude.

3 Maar als Paulus een deel rijs bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kroop er door de hitte eene slang uit, en vloog hem aan de hand.

4 Als de barbaren dit beest aan zijne hand zagen, zeiden zij tot malkanderen : Deze mensch is zeker een moordenaar, denwelken, nadat hij de zee ontkomen is, de wraak niet laat leven.

5 Maar hij, het beest in 't vuur afschuddende, leed er geenen hinder van.

6 Doch zij meenden dat hij zoude

opzwellen en terstond dood vallen ; maar als zij lang gewacht hadden en zagen dat hem geen leed geschiedde, veranderden zij van gevoelen en zeiden dat hij een God was.

7 Omtrent dezelfde plaats waren de landgoederen van den overste van het eiland, met name Publius, die ons in zijn huis ontving, en drie dagen vriendelijk onthaalde.

8 Doch het geviel dat de vader van Publius met de koorts en met den rooden loop ziek lag; denwelken Paulus ging bezoeken, en gebeden hebbende, legde hij hem de handen op en genas hem.

9 Dit geschied zijnde, kwamen tot hem allen die in het eiland eenige ziekten hadden, en zij werden genezen.

10 Die ons ook groote eer bewezen, en als wij henenvoeren, bezorgden zij ons van al wat wij van noode hadden.

11 Na verloop van drie maanden, voeren wij af met een schip van Alexandriën, hetwelk in het eiland uitgewinterd had, voerende het teeken van Castor en Pollux.

12 En als wij te Syracusen aangekomen waren, bleven wij daar drie dagen.

13 Vandaar langs de kusten varende, kwamen wij te Rhegium aan; en een dag daarna, de wind zuid loopende, kwamen wij den tweeden dag te Puteolon ;

14 Alwaar wij, eenige broeders gevonden hebbende, verzocht werden zeven dagen bij hen te blijven; en alzoo kwamen wij te Roomen.

15 Als het de broeders vandaar

gehoord hadden, kwamen zij ons te gemoet tot op de markt van Appius en de Drie Herbergen; Paulus hen gezien hebbende, dankte God en schepte moed.

16 Als wij te Roomen gekomen waren, werd het Paulus toegelaten op zich zelven te wonen, met eenen soldaat die hem bewaarde.

17 Na drie dagen riep hij de voornaamsten der Joden te samen; en als zij vergaderd waren, zeide hij tot hen: Alhoewel ik, mannen broeders! niets tegen ons volk of tegen het gebruik onzer vadersen gedaan heb, zoo ben ik nochtans geboeid van Jerusalem in de handen der Romeinen overgeleverd.

18 Dewelken, mij onderzocht hebbende, los wilden laten, naardien er geene schuld des doods in mij was.

19 Maar daar er de Joden zich tegenstelden, ben ik gedwongen geweest naar den keizer te appelleeren; niet alsof ik ergens mijn volk in te beschuldigen had.

20 Om deze oorzaak dan heb ik verzocht u te zien en te spreken; want om de hoop van Israël ben ik met deze keten gebonden.

21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven, u aan gaande, van Judeën ontvangen, ook daar is niemand van de broeders overgekomen, die iets kwaads van u gebodschapt of gesproken heeft.

22 Doch wij verzoeken van u te hooren wat gij gevoelt; want ons is bekend van deze sekte dat zij overal wordt tegengesproken.

23 Als zij hem dan dag gesteld hadden, kwamen er zeer velen tot hem in zijne verblijfplaats,

aan dewelken hij het rijk Gods met bewijzingen uitlegde, trachtende hen van Jezus uit de wet van Moyses en uit de profeten te onderrichten, van den morgen tot den avond toe.

24 En sommigen geloofden hetgeen er gezegd werd, maar anderen geloofden niet.

25 En alzoo zij onder malkanderen niet overeenkwamen, scheidden zij vaneen; waarop Paulus met een woord zeide: Wel heeft de Heilige Geest door den profeet Isaias tot onze voorvaders gesproken,

26 zeggende: Ga henen tot dit volk, en zeg hun: Met uwe ooren zult gij hooren, en niet verstaan; en ziende zult gij zien, en niet bemerken.

27 Want het hart van dit volk is bezwaard geworden, en zij zijn hard van gehoor geworden en hebben hunne oogen toegenepen opdat zij met de oogen niet zouden zien, noch met de ooren hooren, noch met het hart verstaan. bekeerd worden, en ik hen geneze. (*Isaias 6: 9.*)

28 U zij dan kennelijk dat deze zaligmaking Gods aan de heidenen toegezonden is, en zij zullen er ook naar hooren.

29 Als hij dit gezegd had, gingen de Joden van hem weg, hebbende groot geschil onder malkanderen.

30 Voorts bleef hij twee geheele jaren in het verblijf dat hij gehuurd had; en hij ontving allen die tot hem kwamen;

31 predikende het rijk Gods en leerende hetgeen den Heere Jezus belangt, met alle vrijmoedigheid en zonder beletsel.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

ROOMEN

KAPITTEL I.

PAULUS, dienaar van Jezus Christus, geroepen om apostel te zijn, afgezonderd tot het prediken van het evangelie Gods,

2 hetwelk hij eertijds beloofd had door zijne profeten in de Heilige Schriftuur.

3 wegens zijnen Zoon, die naar het vleesch van David afgekomen is,

4 en die met kracht verklaard is te zijn de Zoon Gods, naar den Geest der heiligmaking, door de vrijzenis van den dood, te weten onzen Heere Jezus Christus;

5 door wien wij ontvangen hebben de gratie en het apostelschap, om alle volkeren te brengen tot de gehoorzaamheid des geloofs in zijnen naam;

6 onder dewelken gijlieden ook zijt, geroepen zijnde van Jezus Christus!

7 Aan allen die te Roomen zijt, Gods beminden, geroepen heiligen! zij gratie en vrede van God, onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus.

8 Vooreerst dan, dank ik mijnen God door Jezus Christus over u allen, omdat uw geloof verkondigd wordt door de geheele wereld.

9 Want God, die ik uitterharte

dien in het evangelie van zijnen Zoon, is mij getuige hoe ik zonder ophouden uwer indachtig ben:

10 altijd biddende in mijne gebeden, dat ik door Gods belijfte eens eene gelukkige reize mocht verkrijgen, om tot u te komen.

11 Want ik verlang zeer om u te zien, opdat ik u eenige geestelijke gaven moge mededeelen, om u te versterken;

12 dat is, om te zamen met u getroost te worden door uw en mijn geloof, dat onder ons gemeen is.

13 Want ik wil niet dat u onbekend zij, broeders! dat ik dikwijls voorgenomen heb tot u te komen, doch ben tot nog toe belet geweest; opdat ik ook eenige vrucht moge hebben onder ulieden, gelijk onder de andere volkeren.

14 Ik ben schuldenaar aan Grieken en barbaren, aan wijzen en onwetenden.

15 Zoodat ik, wat mij aangaat, bereid ben om ook aan u, die te Roomen zijt, het evangelie te verkondigen.

16 Want ik schaam mij over het evangelie niet, aangezien het is eene kracht Gods, dienende tot de zaligheid aan allen die gelooven! eerst aan de Joden, en ook aan de heidenen.

17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt ons daarin geopenbaard uit het geloof tot het geloof, gelijk er geschreven staat: De rechtvaardige leeft door het geloof.

18 Ook wordt er geopenbaard de gramschap Gods van den hemel over alieggodeloosheid en ongerechtigheid van die menschen, die Gods waarheid onrechtvaardiglijk ten onder houden.

19 Omdat hetgeen kennelijk is van God, onder hen is bekend geworden: want God heeft het hun bekend gemaakt.

20 Want hetgeen van hem onzienlijk is: zijne eeuwige macht en godheid, worden van de schepping der wereld af, uit de schepselen verstaan en aanmerkt; zoodat die menschen niet te verontschuldigen zijn;

21 aangezien zij, God gekend hebbende, hem niet als God verheerlijkt of gedankt hebben, maar verijdelde zijn in hunne redenen, en hun onverstandig hart verduisterd geworden is;

22 zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;

23 en hebben de eer van den onverderfelijken God bewezen aan de afbeelding van eenen verderfelijken mensch, en van vliegende, en viervoetige, en kruipende dieren.

24 Daarom heeft God hen overgeleverd aan de onzuivere begeerlijkheden van hun hart, zoodat zij hunne lichamen bij zich zelfven onteerd hebben.

25 Die Gods waarheid vermageld hebben voor de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper,

welke gebenedijd is in der eeuwigheid. Amen.

26 Hierom heeft God hen overgeleverd tot schandelijke driften: want hunne vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in een gebruik hetwelk tegen de natuur is.

27 Desgelijks ook de mannen, daarlatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn in hunne lusten tot malkanderen ontstoken geworden, mannen met mannen vuiligheid bedrijvende, en aldus de behoorlijke vergelding hunner dwaling in zich zelfven ontvangende.

28 En gelijk zij versmaad hebben God te erkennen, zoo heeft God hen overgeleverd aan eenen bedorven zin; zoodat zij dingen doen die niet betamen;

29 zijnde vervuld met alle ongerechtigheid, snooidheid, hoerij, gierigheid, boosheid, vol van nijdigheid, moorddadigheid, twist, bedrog, kwaadaardigheid;

30 oorblazers, achterklappers, godslasteraars, bespotters, hoovaardigen, opgeblazen, uitvinders van kwade dingen ongehoorzaam aan de ouders;

31 onverstandig, ongeschikt, zonder liefde, ongetrouw, ongenadig.

32 Dewelken, daar zij Gods rechtvaardigheid kenden, nochtans niet bemerkten dat degenen die zulke dingen doen, den dood schuldig zijn; en niet alleen die ze doen, maar ook die toestemmen aan degenen die ze doen.

KAPITTEL II.

OVERZULKS zijt gij niet te verontschuldigen, omensch! wie gij zijt, die oordeelt: want,

doordien gij een ander oordeelt, zoo veroordeelt gij u zelfven, aan-gezien gij dezelfde dingen doet, die gij veroordeelt.

2 Doch wij weten dat God ver-wijst volgens de waarheid, dege-nen die zulke dingen doen.

3 En meent gij, o mensch! die veroordeelt degenen dewelke zoodanige dingen doen, terwijl gij ze zelfven doet, dat gij het oordeel Gods ontvluchten zult?

4 Of versmaadt gij de rijkdom-men zijner goedheid, en lijdzaamheid, en lankmoedigheid? weet gij niet dat de goedertierenheid Gods u tot * penitentie aanleidt?

5 Maar door uwe hardnekkig-heid en onbekeerlijk hart, ver-gadert gij voor u zelfven eenen schat van gramschap tegen den dag der gramschap en der open-baring van Gods rechtvaardig oordeel.

6 Die een ieder vergelden zal volgens zijne werken :

7 te weten aan degenen die met volharding in goede werken, de glorie, eer en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwig leven;

■ doch gramschap en toorn aan degenen die twistachtig zijn en zich aan de waarheid niet onder-werpen, maar de ongerechtig-heid aanhangen.

9 verdrukking en benauwdheid over alle ziel des menschen, die kwaad doet, eerst der Joden en ook der heidenen,

10 maar glorie, en eer, en vrede over alle die goed doen; eerst de Joden, en ook de heidenen.

11 Want bij God is geene uitne-ming van personen.

12 Zoo dan, allen die zonder wet gezondigd hebben, zullen zonder wet verloren gaan; en allen die onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden.

13 Want de hoorders der wet zijn 't niet, die bij God recht-vaardig zijn; maar de volbren-gers der wet zullen gerecht-vaardigd worden.

14 Want als wanneer de heide-nen die de wet niet hebben, na-tuurlijk de dingen der wet doen, zoodanigen, de wet niet hebben-de, zijn aan zich zelfven eene wet;

15 toonende dat hetgeen de wet gebiedt, in hun hart geschreven is, hun eigen gemoed hun daar-van getuigenis gevende door de gedachten die onder malkande-ren hen beschuldigen of ook ver-ontschuldigen;

16 op den dag, op welken God de verborgene dingen der men-schen zal oordeelen door Jezus Christus, volgens het evangelie dat ik verkondig.

17 Nu dan, gij die een Jood ge-noemd wordt, en steunt op de wet, en roemt op God;

18 die zijnen wil kent, en goed-keurt hetgeen het nuttigste is, zijnde onderwezen door de wet;

19 die u zelfven acht een leids-man der blinden te wezen, een licht dergenen die in de duister-nis zijn;

20 een leeraard der onwetenden, een meester der kinderen, als hebbende den regel der weten-schap en waarheid in de wet;

21 hoe leert gij u zelfven niet, gij die een ander leert? gij die predikt dat men niet stelen mag, steelt zelf;

22 gij die zegt dat men geen overspel doen mag, doet zelf overspel; gij die eenen gruwel van de afgoden hebt, begaat heiligschenderij;

23 gij die u op de wet beroemt, onteert God door de overtreding der wet.

24 Want gelijk er geschreven staat : De naam Gods wordt door ulieden gelusterd onder de heidenen. (*Isaïas 52 : 5.*)

25 De besnijdenis is wel profijtig, indien gij de wet onderhoudt; maar indien gij de wet overtreedt, zoo is uwe besnijdenis tot eene onbesnedenheid geworden.

26 Indien dan een onbesneden de rechtvaardigheden der wet onderhoudt, zal hij niet voor besneden gehouden worden, hoewel hij onbesneden is!

27 En zal degene die van natuur onbesneden is, als hij de wet volbrengt, u niet oordeelen, die de letter en de besnijdenis hebbende, nochtans een overtreder der wet zijt?

28 Want die het in het openbaar is, dat is de Jood niet; noch dat is de besnijdenis, die in het openbaar in het vleesch is.

29 Maar die het in het verborgen is, die is de rechte Jood; en de besnijdenis des harten naar den geest, niet naar de letter, dat is de besnijdenis; en deze heeft zijnen lof, niet bij de menschen, maar bij God.

KAPITTEL III.

WELK is dan het voorrecht van den Jood, of welk is het profijt van de besnijdenis?

2 Die zijn vele in alle manieren: vooreerst, omdat aan hen de uit-

spraken Gods zijn toebetrouwd geweest.

3 Want al is 't dat er sommigen van hen ongeloovig geweest zijn, zal hunne ongeloovigheid de getrouwheid Gods te niet doen! Verre vandaar.

4 Want God is waarachtig en alle mensch is leugenachtig; gelijk er geschreven staat : Opdat gij wordt rechtvaardig bevonden in uwe woorden en overwint, als gij geoordeeld wordt. (*Psalm 50 : 4.*)

5 Doch indien onze ongerechtigheid de rechtvaardigheid Gods bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God dan onrechtvaardig als hij de straf uitvoert?

6 (Ik spreek menschelijker wijze.) Verre vandaar; anderszins, hoe zou God de Rechter der wereld zijn?

7 Maar indien de waarheid Gods door mijne leugentaal overvloediger blijkt tot zijne glorie, wat word ik dan nog als zondaar veroordeeld?

8 En waarom (gelijk sommigen door lastering zeggen dat wij leeren) zullen wij het kwade niet doen, opdat er het goede van kome? De verdoemenis van dezen is rechtvaardig.

9 Wat dan? Overtreffen wij hen? Geenszins: want wij hebben van nu af zoo de Joden als de heidenen overtuigd, dat zij allen onder de zonde zijn;

10 volgens dat er geschreven staat : Daar is niemand rechtvaardig, ja niet een;

11 daar is niemand verstandig; daar is niemand die God zoekt.

12 Zij zijn allen afgeweken; zij zijn al te zamen onnuttig gewor-

den; daar is niemand, zelfs niet een, die het goede doet.

13 Hunne keel is een open graf; zij handelen bedriegelijk door hunne tongen; daar is vergif van serpenteu onder hunne lippen;

14 hun mond is vol van vervloeking en bitterheden;

15 hunne voeten zijn vlijtig om bloed te storten;

16 hun handel is, te verdrukken en ellendig te maken;

17 en den weg des vredes hebben zij niet gekend;

18 Zij hebben de vreeze Gods niet voor oogen. (*Psalms 13 : 3.*)

19 Nu, wij weten dat alles wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn; opdat aldus alle mond gestopt worde, en al de wereld strafbaar zij voor God.

20 Daarom zal er uit de werken van de wet niemand bij hem gerechtvaardigd worden: want door de wet komt maar de kennis der zonde.

21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods zonder wet geopenbaard, hebbende getuigenis door de wet en de profeten:

22 te weten de rechtvaardigheid Gods, gegeven door het geloof in Jezus Christus aan allen en over allen die in hem gelooven; want daar is geen onderscheid.

23 Want zij hebben allen gezondigd, en zij hebben niets om te roemen bij God;

24 wordende onverdiend gerechtvaardigd door zijne gratie, door de verlossing die in Christus Jezus is;

25 die van God voorgesteld is tot eene verzoening, door het geloof in zijn bloed; om aldus zijne

rechtvaardigheid te betoonen, en te vergeven de voorgaande zonden;

26 dewelke God verdragen heeft, om te betoonen zijne rechtvaardigheid in dezen tijd; opdat men zie dat hij rechtvaardig is, en de Rechtvaardigmaker van dengene die in Jezus Christus geloofd.

27 Waar is dan uw roem? Hij is uitgesloten. Door welke wet? door de wet der werken? Neen; maar door de wet des geloofs.

28 Wij besluiten dan dat de mensch gerechtvaardigd wordt door het geloof, zonder de werken van de wet.

29 Is God maar de God der Joden? is hij ook de God niet der heidenen? Hij is het zekerlijk ook van de heidenen.

30 Want het is toch dezelfde God, die de besnedenen rechtvaardigt uit het geloof, en de onbesnedenen door het geloof.

31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Verre vandaar; ja zelfs, wij bevestigen de wet.

KAPITTEL IV.

WAT voordeel zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze vader, volgens het vleesch bekomen heeft?

2 Want indien Abraham door de werken gerechtvaardigd is, hij heeft wel iets om te roemen, doch niet bij God.

3 Maar wat zegt de Schriftuur? Abraham heeft geloofd aan God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid. (*Gen. 15 : 6.*)

4 Doch aan dengene die werkt, wordt de loon niet toegerekend als eene gunst, maar als eene schuld.

5 Maar als iemand die niet werkt, gelooft in dengene die den goddelooze rechtvaardig maakt, zoo wordt hem zijn geloof tot rechtvaardigheid gerekend, volgens het besluit van Gods genade.

6 Gelijk ook David dien mensch gelukkig noemt, aan wien God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken :

7 Zalig zijn zij, wier boosheden vergeven zijn, en wier zonden bedekt zijn ;

8 zalig is de man, aan wien de Heere de zonde niet heeft toegerekend. (*Psalm 31 : 1.*)

9 Is nu deze zaligheid alleen voor de besnedenen, of is zij ook voor de onbesnedenen? Wij zeggen immers dat aan Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.

10 Wanneer is hem dit toegerekend? Als hij nu besneden was, of als hij nog onbesneden was? Niet als hij besneden was, maar eer hij besneden was.

11 En hij heeft het teeken der besnijdenis ontvangen als een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, die hij had, wanneer hij nog onbesneden was : opdat hij de vader zou zijn van allen, die, onbesneden zijnde, gelooven ; en dat het geloof hun ook zou gerekend worden tot rechtvaardigheid ;

12 en opdat hij ook zou zijn de vader der besnedenen, die niet alleenlijk de besnijdenis hebben, maar die ook navolgen de voetstappen des geloofs, hetwelk onze vader Abraham, nog onbesneden zijnde, gehad heeft.

13 Want de belofte, dat hij de

wereld tot erfdeel zou hebben, is aan Abraham of aan zijn geslacht niet gedaan door de wet, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.

14 Indien dan degenen die tot de wet behooren, de erfgenen zijn, zoo is het geloof ijdel, zoo is de belofte te niet gedaan.

15 Want de wet brengt de gramschap voort; want waar geene wet is, daar is ook geene overtreding.

16 Het is dan door het geloof, opdat de belofte vast zoude gaan door genade voor al de nakomelingen, niet alleen voor degenen die de wet hebben, maar ook voor degenen die het geloof hebben van Abraham, die de vader is van ons allen ;

17 (gelijk er geschreven staat : Ik heb u tot eenen vader van vele volkeren gesteld ;) (*Gen. 17 : 4.*) hetwelk hij is voor God, aan wien hij geloofd heeft, als aan dengene die de dooden levend maakt, en de dingen die niet zijn, doet komen alsof zij waren.

18 Hij heeft dan, hopende tegen hope, geloofd dat hij een vader van vele volkeren zou worden, volgens hetgeen hem gezegd was : Uwe nakomelingen zullen ontelbaar zijn.

19 En hij is in het geloof niet verzwakt geweest, en heeft geen acht genomen op zijn afgeleefd lichaam, als hij nu bijna honderd jaren oud was ; noch op Sara, wier tijd van vruchtbaarheid voorbij was.

20 Hij heeft niet getwijfeld door eenig mistrouwen op de belofte van God, maar is versterkt in het geloof, glorie gevende aan God,

21 zijnde ten vollen verzekerd, dat hij, al wat hij beloofd heeft, ook machtig is te doen.

22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.

23 Doch het is voor hem alleen niet geschreven, dat het hem tot rechtvaardigheid gerekend is;

24 maar ook voor ons, aan wie het desgelijks zal toegerekend worden, indien wij gelooven in hem die onzen Heere Jezus Christus verwekt heeft van den dood;

25 dewelke geleverd is om onze misdaden, en verrezen om ons rechtvaardig te maken.

KAPITTEL V.

AANGEZIEN wij dan gerechtvaardigd zijn door het geloof, laat ons vrede hebben met God, door onzen Heere Jezus Christus;

2 door wien wij ook toegang hebben door het geloof tot deze gave, in dewelke wij blijven staan, en ons verheugen in de hoop van de glorie der kinderen Gods.

3 En niet alleen dit, maar wij verheugen ons ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking verduldigheid voortbrengt;

4 de verduldigheid beproeving; en de beproeving hoop;

5 doch de hoop laat ons niet beschaamd; want de liefde Gods is uitgestort in onze harten door den Heiligen Geest, die ons gegeven is.

6 Want waarom zou Christus op den gestelden tijd, als wij nog krank en goddeloos waren, voor ons gestorven zijn!

7 Nauwelijks sterft iemand voor eenen rechtvaardige; want mis-

schien zou iemand ondernemen voor eenen goeden mensch te sterven.

8 Maar hierin doet God zijne liefde tot ons uitschijnen, dat in den tijd als wij nog zondaars waren,

9 Christus voor ons gestorven is. Veel meer dan zullen wij nu, gerechtvaardigd door zijn bloed, door hem verlost worden van de gramschap.

10 Want indien wij nog vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood van zijnen Zoon, veel meer zullen wij nu verzoend zijnde, zalig worden door zijn leven.

11 En niet alleen dit, maar wij verheugen ons ook in God door onzen Heere Jezus Christus, door welken wij nu de verzoening verkregen hebben.

12 Want gelijk de zonde door eenen mensch in deze wereld gekomen is, en de dood door de zonde, alzoo is ook de dood tot alle menschen doorgegaan, door dien, in welken zij allen gezondigd hebben.

13 Want tot den tijd der wet toe, was de zonde wel in de wereld; maar de zonde werd niet geacht, als er de wet niet was.

14 En de dood heeft geregeerd van Adam af tot Moyses toe, ook over degenen die niet gelijk Adam, door overtreding gezondigd hebben; dewelke eene afbeelding was van dengene die komen moest.

15 Maar het is met de genade zoo niet gelijk met de zonde; want indien er door de zonde van eenen, velen gestorven zijn, veel meer heeft zich de genade en

gave Gods, door de gratie van eenen mensch, te weten Jezus Christus, uitgestort over velen.

16 Het is met de gave niet gelijk met de zonde, door eenen mensch; want het oordeel ter verdoemenis is wel uit eene zonde, maar door de gratie wordt men gerechtvaardigd van vele zonden.

17 Want indien de dood geregeerd heeft door eenen mensch, en door de zonde van eenen: veelmeer zullen die, dewelken overvloed der gratie en de gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven regeeren door eenen, te weten Jezus Christus.

18 Gelijk dan door de zonde van eenen alle menschen vervallen zijn tot de verdoemenis; alzoo worden ook, door de rechtvaardigheid van eenen, alle menschen gerechtvaardigd tot het leven.

19 Want gelijk er door de ongehoorzaamheid van eenen mensch, velen zijn zondaars geworden: zoo zullen er ook door de gehoorzaamheid van eenen, velen gerechtvaardigd worden.

20 Doch de wet is daarentussen ingekomen, opdat de zonde zou overvloedig worden; maar als de zonde overvloedig geworden is, zoo is de genade nog overvloediger geworden;

21 opdat, gelijk de zonde geregeerd had ten dood, alzoo ook de genade zou regeeren door de rechtvaardigheid, ten eeuwigen leven, door Jezus Christus onzen Heere.

KAPITTEL VI.

WAT zullen wij dan zeggen? zullen wij in de zonde blij-

ven opdat de gratie overvloediger worde?

2 Verre van ons: want hoe zullen wij, die aan de zonde gestorven zijn, nog in dezelve leven?

3 En weet gij niet dat wij allen, die gedoopt zijn in Christus Jezus, in zijnen dood gedoopt zijn?

4 Wij zijn dan met hem begraven door het doopsel, om te sterven; opdat, gelijk Christus van den dood verzezen is door de glorie des Vaders, wij ook aldus in een nieuw leven zouden wandelen.

5 Want indien wij in hem ingegriffeld zijn door de gelijkwording aan zijnen dood, zoo moeten wij het ook zijn door de gelijkwording aan zijne verrijzenis;

6 dit wetende, dat onze oude mensch te zamen met hem gekruist is, opdat het lichaam der zonde te niet zou gedaan worden, en dat wij voortaan de zonde niet meer zouden dienen.

7 Want die gestorven is, die is bevrijd van de zonde.

8 Nu, indien wij met Christus gestorven zijn, zoo gelooven wij ook dat wij te zamen met hem zullen leven;

9 wetende dat Christus van den dood verzezen zijnde, nu niet meer sterft, en dat de dood over hem geene heerschappij meer zal hebben.

10 Want dat hij gestorven is, dat is eens geweest, om de zonde; maar dat hij leeft, dat is voor God.

11 Zoo ook gijlieden, acht u zelve voor dood aan de zonde; maar levende voor God, in Christus Jezus onzen Heere.

12 Dat dan de zonde geene heerschappij voere in uw sterfelijk

lichaam, zoodat gij aan deszelfs begeerlijkheden zoudt gehoorzamen.

13 En geeft uwe lichamen niet over aan de zonde tot wapenen der boosheid; maar geeft u zelve aan God, als van den dood levend geworden zijnde, en geeft uwe ledematen aan God tot wapenen der rechtvaardigheid.

14 Want de zonde zal over u geene heerschappij hebben, aangezien gij niet zijt onder de wet, maar onder de gratie.

15 Wel hoe dan! zullen wij zondigen omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de gratie? Verre van ons.

16 En weet gij niet dat aan wien gij u zelve overgeeft als slaven, om hem te gehoorzamen, gij slaven blijft van hem, aan wien gij gehoorzaamt, hetzij van de zonde, die tot den dood, hetzij van de gehoorzaamheid, die tot de rechtvaardigmaking brengt?

17 Maar God zij gedankt, dat gij, slaven der zonde geweest zijnde, nu uitterharte gehoorzaam geworden zijt aan den regel van die leering, in dewelke gij onderwezen zijt;

18 en aldus vrijgemaakt zijnde, slaven zijt geworden der rechtvaardigheid.

19 Ik spreek menschelijker wijze, om de krankheid van uw vleesch: gelijk gij uwe ledematen, om slaven te zijn, overgegeven hebt aan de onzuiverheid en aan de boosheid, om kwade werken te doen; geeft nu alzoo uwe ledematen over tot slaven aan de rechtvaardigheid, om u heilig te maken.

20 Want als gij slaven der zonde

waart, zoo waart gij vrij van de rechtvaardigheid.

21 En wat vrucht hebt gij alsdan gehad in die dingen, over dewelke gij u nu schaamt? want het einde daarvan is de dood.

22 Maar nu, vrijgemaakt zijnde van de zonde, en slaven geworden zijnde van God, hebt gij uwe vrucht in de heiligmaking, en uw einde is het eeuwig leven.

23 Want de loon van de zonde is de dood, maar de gifte van Gods genade is het eeuwig leven, door Jezus Christus onzen Heere.

KAPITTEL VII.

EN weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen die de wet kennen) dat de wet heerschappij heeft over den mensch, zoolang als hij leeft?

2 Want eene vrouw, aan haren man onderworpen, is aan hem verbonden zoolang hij leeft; maar als haar man gestorven is, zoo is zij van de wet des huwelijks ontslagen.

3 Daarom, indien zij binnen het leven van haren man met eenen anderen trouwt, zal zij vooreene overspelster gehouden worden: maar indien haar man komt te sterven, zoo is zij van die wet ontslagen, zoodat zij geene overspelster is, als zij met eenen anderen man trouwt.

4 Zoo ook, mijne broeders! zijt gij aan de wet gestorven door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt toebehooren aan eenen anderen, die van den dood verreen is: opdat wij vruchten voor God zouden voortbrengen.

5 Want als wij nog onder het vleesch waren, zoo werkten de

zondige driften, die door de wet opstonden, in onze ledematen om vruchten voort te brengen voor den dood.

6 Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, nu zij, onder dewelke wij gehouden werden, dood is; zodat wij nu dienen, niet in den ouderdom van de letter, maar in de nieuwigheid des geestes.

7 Wat zullen wij dan zeggen? dat de wet zonde is? Dit zij verre van ons. Maar ik kende de zonde niet, dan door de wet; en ik zou de begeerlijkheid niet gekend hebben, ten ware de wet zeide: Gij zult niet begeeren. (*Deut.* 5: 21.)

8 Maar de zonde, gelegenheid nemende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid uitgewerkt; want zonder de wet was de zonde dood.

9 Ik leefde ook eertijds zonder wet; maar als het gebod gekomen was, is de zonde wederom levend geworden;

10 en ik ben gestorven. En alzoo is bevonden, dat het gebod hetwelk mij tot het leven dienen moest, gediend heeft tot den dood.

11 Want de zonde gelegenheid nemende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelfde gedood.

12 Zoo dan, de wet is heilig en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed.

13 Is dan hetgeen goed is, voor mij doodelijk geworden? Geenszins. Maar het is de zonde, die, opdat de zonde zou uitschijnen, door iets dat goed was in mij den dood veroorzaakt heeft; zoodat de zonde bovenmate zondig

geworden is, door het gebod.

14 Want wij weten dat de wet geestelijk is; maar ik ben vleeschelijk, verkocht om onder de zonde te zijn.

15 Want hetgeen ik doe, keur ik niet goed; vermits ik niet doe het goede dat ik wil, maar het kwade doe, dat ik haat.

16 Nu, indien ik doe hetgeen ik niet wil, zoo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

17 En alzoo ben ik het nu niet, die dat doe, maar het is de zonde, die in mij woont.

18 Want ik weet wel dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont: want het willen heb ik wel, maar het goede te volbrengen, dat vind ik niet.

19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet; en het kwade dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Doch indien ik doe hetgeen ik niet wil, zoo ben ik het nu niet, die het doe, maar 't is de zonde die in mij woont.

21 Zoo dan, als ik wil het goede doen, bevind ik eene andere wet, omdat het kwade bij mij is.

22 Want ik heb behagen in de wet Gods, volgens den inwendigen mensch;

23 maar ik zie eene andere wet in mijne ledematen, dewelke strijdt tegen de wet van mijnen geest en mij gevangen houdt onder de wet der zonde, die in mijne ledematen is.

24 Ellendig mensch die ik ben! wie zal mij verlossen van dit lichaam des doods?

25 De gratie Gods door Jezus Christus onzen Heere. Zoo dan, ik ben dezelfde, die volgens den geest onderdanig ben aan de

wet Gods, maar volgens het vleesch, aan de wet der zonde.

KAPITTEL VIII.

DAAR is dan nu geeneverdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, als zij niet volgens het vleesch wandelen.

2 Want de wet van den Geest des levens in Christus Jezus, heeft mij verlost van de wet der zonde en des doods.

3 Want hetgeen aan de wet onmogelijk was, omdat zij krachteloos gemaakt werd door het vleesch, dat heeft God gedaan, afzendende zijnen Zoon in de gedaante van het zondig vleesch; en om de zonde heeft hij in dat vleesch de zonde veroordeeld.

4 Opdat de rechtvaardigheid der wet zou volbracht worden in ons, die niet volgens het vleesch, maar volgens den Geest wandelen.

5 Want die volgens het vleesch leven, betrachten de dingen die het vleesch aangaan; maar die volgens den Geest leven, betrachten hetgeen den Geest aangaat.

■ Doch de genegenheid des vleesch is de dood; maar de genegenheid des Geestes is het leven en de vrede.

7 Want de genegenheid des vleesch is vijandschap tegen God; want zij is en kan aan de wet Gods niet onderworpen zijn.

8 Die dan vleeschelijk zijn, kunnen aan God niet behagen.

9 Doch gijlieden leeft niet volgens het vleesch, maar volgens den Geest, indien nochtans de Geest Gods in u woont. Doch zoo iemand den Geest van Chris-

tus niet heeft, die behoort hem niet toe.

10 Maar indien Christus in ulieden is, zoo is wel het lichaam dood om de zonde; de geest nochtans is levend door de rechtvaardigheid.

11 En indien de Geest van den gene die Jezus van den dood verwekt heeft, in u woont, zoo zal hij die Jezus Christus van den dood verwekt heeft, ook uwesterfelijke lichamen levend maken door zijnen Geest, die in u woont.

21 Overzulks, broeders! wij zijn niet schuldig aan het vleesch, om volgens het vleesch te leven.

13 Want indien gij leeft volgens het vleesch, zoo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werken des vleesch doodt, zoo zult gij leven.

14 Want allen die door den Geest Gods gedreven worden, zijn kinderen Gods.

15 Ook hebt gij niet wederom ontvangen den geest der slafelijke vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aangenomen kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader!

16 Want die Geest geeft zelf getuigenis aan onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

17 En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook eifgenamen: te weten, eifgenamen van God en medeërfgenamen van Christus; indien wij nochtans met hem lijden, opdat wij ook met hem tot de glorie komen.

18 Want ik stel vast dat het lijden van dezen tijd niet is te waardeeren tegen de toekomstende glorie, die in ons zal geopenbaard worden.

19 Ook verwachten de schepselen met groot verlangen de openbaring van de kinderen Gods.

20 Want de schepselen zijnaan de ijdelheid onderworpen, niet met hunnen dank, maar om hem die ze daaraan onderworpen heeft;

21 op hoop dat zij zelven ook eens zullen verlost worden van de slavernij der bederfenis, tot de vrijheid en de glorie van de kinderen Gods.

22 Want wij weten dat tot nog toe alle schepselen zuchten, en gelijk in barensnood zijn.

23 En niet alleen zij, maar ook wij zelven, die de eerste vruchten des Geestes al hebben, wij zuchten ook in ons zelven, verwachtende de aanneming tot kinderen Gods, de verlossing van ons lichaam.

24 Want wij zijn zalig geworden door de hoop. Doch als men ziet hetgeen men hoopte, dat is geene hoop meer; want wie hoopt nog hetgeen hij ziet?

25 Maar indien wij iets hopen hetgeen wij niet zien, dat verachten wij met verdueligheid.

26 Aldus komt ook de Geest onze zwakheid te hulpe; want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort; maar de Geest bidt zelf voor ons met onuitsprekelijke zuchten.

27 En die de harten doorgrondt, weet wat de Geest begeert, aangezien hij voor de heiligen bidt volgens den wil Gods.

28 Nu, wij weten dat alles tot goed strekt aan degenen die God beminnen, aan die, dewelke volgens zijn voornemen geroepen zijn om heilig te worden.

29 Want die hij te voren gekend heeft, die heeft hij ook te voren geschikt om gelijkvormig te worden aan het beeld van zijnen Zoon, opdat deze de eerstgeborene onder vele broeders zou zijn.

30 En die hij daartoe geschikt heeft, die heeft hij ook geroepen; en die hij geroepen heeft, die heeft hij ook gerechtvaardigd; en die hij gerechtvaardigd heeft, die heeft hij ook tot de glorie gebracht.

31 Wat zullen wij hierop dan zeggen? Indien God voor ons is, wie vermag er iets tegen ons?

32 Die zelfs zijnen eigen Zoon niet gespaard, maar hem voor ons allen geleverd heeft, hoe zal hij ons met hem ook niet alles vergunnen?

33 Wie zal de uitverkorenen Gods durven beschuldigen? 't Is God die ze rechtvaardigt.

34 Wie durft ze veroordeelen? Christus Jezus, die gestorven is, is ook verreen; die aan de rechterhand Gods is, die is het ook die ons voorspreekt.

35 Wie zal ons dan afscheiden van de liefde van Christus? verdrukking of benauwdheid of honger of naaktheid of gevaar of vervolging of het zwaard?

36 Gelijk er geschreven staat: Om uwentwil worden wij dagelijks ter dood gebracht; wij zijn geacht als schapen die tot de slachting geschikt zijn. (*Psalm 43: 21.*)

37 Maar in al deze dingen zijn wij verwinnaars, door hem die ons bemind heeft.

38 Want ik ben verzekerd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch prinsdommen, noch

krachten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch geweld,

39 noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen afscheiden van de liefde Gods, in Christus Jezus onzen Heere-

KAPITTEL IX.

IK zeg de waarheid in Christus. Ik lieg niet, mijn gemoed mij getuigenis gevende door den Heiligen Geest,

■ dat ik eene groote droefheid heb en een gedurig hartzeer.

3 Want ik wensch zelf afscheiden te zijn van Christus, voor mijne broeders, die mijne bloedverwanten zijn naar het vleesch;

4 welke de Israëlieten zijn; die aangenomen zijn tot kinderen; aan wie de glorie, het verbond, het geven van de wet, de godsdienst, en de beloften toebehooren;

5 die van de oudvaders voortkomen, en uit wie Christus naar het vleesch is voortgekomen, die boven alles God is, gebenedijd in der eeuwigheid. Amen.

6 Niet nochtans zoo, dat het woord Gods zou te niet gegaan zijn; want het zijn niet allen Israëlieten die van Israël afkomen.

7 En het zijn niet allen Abrahams kinderen die van zijne afkomst zijn; maar uit Isaac zullen uwe kinderen voortkomen. (*Gen. 21 : 12.*)

8 Dat is : niet al de kinderen zijns vleesches zijn kinderen Gods; maar zijne kinderen volgens de belofte, worden voor de nazaten gerekend.

9 Want de belofte luidt aldus : Omtrent dezen zelfden tijd zal ik komen, en Sara zal eenen zoon hebben.

10 En niet alleen dit, maar ook Rebecca, als zij bevrucht was uit eenen, te weten uit onzen vader Isaac.

11 Want al eer de kinderen nog geboren waren of iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat Gods besluit volgens de verkiezing zoude vastblijven;

12 niet ter oorzake van hunne werken, maar ter oorzake van den roep; zoo werd er tot haar gezegd :

13 De oudste zal den jongste dienen; gelijk er geschreven staat : Jacob heb ik bemind en Esau heb ik gehaat. (*Malach. 1 : 3.*)

14 Wat zullen wij dan zeggen ? Is er ongerechtigheid bij God ? Verre vandaar.

15 Want hij zegt tot Moyses : Ik zal barmhartig zijn aan dien ik wil barmhartigheid doen. (*Exod. 33 : 19.*)

16 Het hangt dan niet van dengene die wil, of van dengene die loopt, maar van God, die barmhartigheid doet.

17 Ook zegt de Schriftuur tot Pharaö : Daartoe heb ik u gesteld, opdat ik u mijne macht zoude toonen, en opdat mijn naam zoude verkondigd worden door de geheele wereld. (*Exod. 9 : 16.*)

18 Zoo dan, hij doet barmhartigheid aan dien hij wil, en hij verhardt dien hij wil.

19 Gij zult mij nu zeggen : Waarom klaagt hij dan nog ? want wie wederstaat aan zijnen wil ?

20 O mensch ! wie zijt gij toch om tegen God te antwoorden ?

zegt het maaksel wel tegen den-
gene die het gemaakt heeft :
Waarom hebt gij mij aldus ge-
maakt?

21 Of heeft de pothakker de
macht niet om uit dezelfde pot-
aarde het eene vat ter eere te
maken en het andere ter oneere?

22 En of God, willende zijne
gramschap bewijzen en zijne
macht bekend maken, met veel
lankmoedigheid verdragen heeft
de vaten der gramschap, die be-
reid waren tot het verderf;

23 om de rijkdommen zijner
glorie te vertoonen over de vaten
der barmhartigheid, die hij tot
de glorie bereid gemaakt heeft;

24 over ons, die hij geroepen
heeft, niet alleen uit de Joden
maar ook uit de heidenen.

25 Gelijk hij bij Oseas zegt : Ik
zal hetgeen mijn volk niet was,
mijn volk noemen, en die niet
bemind was, zal mijne beminde
zijn, en die geene barmhartig-
heid bekomen had, zal barmhar-
tigheid bekomen.

26 En het zal geschieden dat op
die plaats waar tot hen gezegd
was : Gij zijt mijn volk niet, zij
daar zullen genoemd worden
kinderen van den levenden God.
(Oseas 1 : 10. en 2 : 24.)

27 Ook roept Isaias wegens Is-
raël : Al ware het getal der kin-
deren van Israël gelijk het zand
der zee, zoo zullen de overblijf-
selen behouden worden. (Isaias
10 : 22.)

28 Want de Heer, volgens zijne
rechtvaardigheid vervullende
en verkortende, zal eene afsnij-
ding op de aarde uitwerken.

29 En gelijk Isaias te voren ge-
zegd had : Tenware dat ons de

Heere der heilkrachten eenig
zaad had overgelaten, wij zou-
den geworden zijn als Sodoma en
gelijk Gomorrha. (Isaias 1 : 9.)

30 Wat zullen wij dan zeggen?
De heidenen, die de rechtvaar-
digheid niet zochten, hebben de
rechtvaardigheid verkregen : te
weten de rechtvaardigheid die
uit het geloof is.

31 En Israël integendeel, de wet
der rechtvaardigheid zoekende,
is tot de wet der rechtvaardig-
heid niet gekomen.

32 Waarom dat ? Omdat zij die
zochten, niet uit het geloof, maar
als uit de werken : want zij heb-
ben zich gestooten tegen den
steen van aanstooting.

33 Gelijk er geschreven staat :
Ziet, ik stel in Sion eenen steen
van aanstooting, eenen steen om
over te vallen ; en al wie in hem
gelooft, zal niet beschaamd gela-
ten worden. (Isaias 8 : 14, en
28 : 16.)

KAPITTEL X.

VOORWAAR, broeders! de
toegenegenheid mijns har-
ten en mijn gebed tot God, is
voor de zaligheid van Israël.

2 Want ik geef hun deze getui-
genis, dat zij eenen ijver voor God
hebben, maar zonder verstand.

3 Omdat zij, niet kennende de
rechtvaardigheid Gods, en hunne
eigene rechtvaardigheid zoeken-
de op te richten, aan de recht-
vaardigheid Gods niet onder-
worpen geweest zijn.

4 Want de voltrekking der wet
is Christus, om rechtvaardig te
maken allen die ge ooven.

5 Nu, Moyses heeft van de recht-
vaardigheid die uit de wet is, al-

duſ geschreven : De mensch die deze dingen doet, zal door deſelve leven. (*Levit.* 18 : 5.)

6 Maar van de rechtvaardigheid die uit het geloof is, spreekt hij aldus : Zegt niet in uw harte : wie zal in den hemel opklimmen? dat is Christus van boven afhalen.

7 Of wie zal in den afgrond nederdalen? dat is Christus uit den dood weder opbrengen. (*Deut.* 30 : 12.)

8 Maar wat zegt de Schriftuur? Het woord is dicht bij u, in uwen mond, en in uw hart. (*Deut.* 30 : 14.) Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij u verkondigen.

9 Want indien gij den Heere Jezus met uwen mond belijdt, en in uw hart gelooft dat God hem van den dood verwekt heeft, zoo zult gij zalig zijn.

10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond wordt de belijdenis gedaan ter zaligheid.

11 Daarom zegt de Schriftuur : Al wie in hem gelooft, zal niet beschaamd gelaten worden. (*Isaias* 28 : 16; *I Petrus* 2 : 6, 7, 8.)

12 Hier is geen onderscheid tusschen Joden en heidenen; want zij hebben allen denzelfden Heere, die milddadig is over allen die hem aanroepen.

13 Want al wie den naam des Heeren aanroept, zal zalig worden.

14 Maar hoe zullen zij hem aanroepen, in wien zij niet gelooven? of hoe zullen zij in hem gelooven, van wien zij niet gehoord hebben? en hoe zullen zij er van hooren, indien het hun niemand verkondigt?

15 En hoe zal men verkondigen, indien men niet gezonden wordt? Volgens hetgeen er geschreven staat : Hoe schoon zijn de voeten van degenen die den vrede verkondigen, die goede dingen boodschappen! (*Isaias* 52 : 7.)

16 Doch zij gehoorzamen niet allen aan het evangelie; daarom zegt *Isaias* : Heere! wie heeft er geloof gegeven aan hetgeen hij van ons gehoord heeft? (*Isaias* 53 : 1.)

17 Zoo komt dan het geloof door het gehoor en het gehoor door het woord van Christus.

18 Doch nu vraag ik : Hebben zij het niet allen gehoord? Ja zeker, hun geluid is gegaan tot alle landen, en hunne woorden tot het uiterst der wereld. (*Psalms* 18 : 4.)

19 Of heeft Israël, zeg ik, daar geene kennis van gehad? Voor eerst *Moyses* zegt : ik zal ulieden jaloersch maken om een volk hetwelk geen volk is; ik zal u tot gramschap verwekken tegen een onverstandig volk. (*Deut.* 32 : 21.)

20 *Isaias* durft ook nog zeggen : Ik ben gevonder van degenen die mij niet zochten; ik ben openbaar geworden aan degenen die naar mij niet vraagden. (*Isaias* 65 : 1.)

21 Maar van Israël zegt hij : Den ganschen dag heb ik mijne handen uitgereikt tot een ongelovig en tegensprekend volk. (*Isaias* 65 : 2.)

KAPITTEL XI.

NU vraag ik dan : Heeft God zijn volk verstooten? Verre vandaar : want ik ben ook een Israëliet, van Abrahams afkomste, uit het geslacht van Benjamin.

2 God heeft zijn volk, hetwelk hij te voren gekend heeft, niet verstooten. Weet gij niet wat de Schriftuur zegt van Elias? hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende :

3 Heere! zij hebben uwe propheten gedood, uwe autaren hebben zij omgeworpen; ik ben alleen overgebleven, en zij zijn op mijn leven uit. (III Koning. 19: 10.)

4 Maar wat wordt hem van God geantwoord? Ik heb mij zeven duizend mannen overgehouden, die de knieën voor Baäl niet gebogen hebben. (III Koning. 19: 18.)

5 Alzoo is er dan ook in dezen tijd een overblijfsel volgens de genadige verkiezing, behouden.

6 Nu, indien het uit genade is, zoo is het niet uit de werken: want anders zou de genade geene genade wezen.

7 Wat zal men dan besluiten? Dat Israël, hetgeen hij zocht, niet bekomen heeft; maar de uitverkorenen hebben bekomen, en de anderen zijn verblind geworden;

8 gelijk er geschreven staat: God heeft hun gegeven eenen verdwelmden geest; geene oogen om te zien, en geene ooren om te hooren, tot op den dag van heden (Isaïas 29: 9, 10, en 6: 9, 10.)

9 David zegt ook: Dat hunne tafel hun worde tot eenen strik, tot eenen val, tot eenen steen van aanstooting en tot eene vergelding;

10 dat hunne oogen verduisterd worden, zoodat zij niet zien; en buigt hunnen rug altijd nederwaarts. (Psalm 68: 23.)

11 Ik vraag dan: Hebben zij zoo gestronkeld, dat zij teenemaal vervallen zijn? Geenszins, maar door hunnen val is de zaligheid aan de heidenen gekomen, om hen tot jaloerschheid te verwekken.

12 Doch indien hun val de rijkdom van de wereld is geweest, en hunne vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer zal hunne volheid dat zijn!

13 Want ik zeg tot u, o heidenen: zoolang als ik de apostel der heidenen ben, zal ik mijne bediening verheerlijken;

14 of ik misschien mijn geslacht tot jaloerschheid mocht verwekken, en eenigen van hen tot de zaligheid brengen.

15 Want indien hunne verwerping de verzoening der wereld is, wat zal dan hunne aanneming anders zijn, dan eene herleving uit den dood?

16 Indien de eerste vruchten heilig zijn, zoo is ook de geheele hoop heilig, en indien de wortel heilig is, zoo zijn het de takken ook.

17 Nu, indien er eenige van de takken gebroken zijn, en gij, die een wilde olijfboom waart, daarin geënt zijt, en aan den wortel en het sap des olijfbooms zijt deelachtig geworden,

18 beroem u niet tegen de takken; en zoo gij u beroemt, weet dat gij den wortel niet draagt, maar dat de wortel u draagt.

19 Gij zult mij zeggen: de takken zijn afgebroken opdat ik er zou in geënt worden.

20 Zeer wel; zij zijn om hunne ongeloovigheid afgebroken, en gij staat door het geloof;

doch verhef u niet, maar vrees;
21 Want indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, hij kan ook wel u niet sparen.

22 Bemerk dan de goedertierenheid en de strengheid Gods! te weten zijne strengheid over degenen die gevallen zijn, en zijne goedertierenheid over u, indien gij blijft volharden in de goedheid; anders zult gij ook uitgekapt worden.

23 En zij, indien zij in de ongeloofigheid niet blijven, zullen er wederom in geënt worden; want God is machtig hen wederom in te enten.

24 Want indien gij, uit den natuurlijke wouden olijfboom gesneden, tegen de natuur op den goeden olijfboom geënt zijt; hoeveel te meer zullen zij die de natuurlijke takken zijn, op hunnen eigen olijfboom geënt worden?

25 Want ik wil niet, broeders! dat u dit mysterie onbekend zij, opdat gij niet zoudt laetdunkende zijn bij u zelven; te weten, dat de verblindheid ten deele over Israël gekomen is, totdat de menigte der heidenen zou binnengekomen zijn.

26 en dat alzoo geheel Israël zou zalig worden, volgens hetgeen er geschreven staat: Daar zal een Verlosser uit Sion komen, die de goddeloosheid zal afweren van Jacob.

27 En dit is mijn verbond met uen, als ik hunne zonden zal weggenomen hebben. (*Isaias*, 59: 20.)

28 Zoo zijn zij wel vijanden aangaande het evangelie, om u wentwil, maar volgens de verkiezing, zijn zij de welbeminden, om hunne voorouders:

29 want God berouwt zich niet over zijne gaven, noch over zijnen roep.

30 Gelijk dan gijlieden ook eertijds aan God niet geloofd hebt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt, om hunne ongeloofigheid;

31 alzoo zijn zij nu ook ongeloofig geweest aan de barmhartigheid, die u geschiedt; opdat zij ook eens barmhartigheid mogen verkrijgen.

32 Want God heeft alles besloten onder de ongeloofigheid, opdat hij aan allen zou barmhartig zijn.

33 O afgrond van de rijkdommen van de wijsheid en van de wetenschap Gods! hoe onbegrijpelijk zijn zijne oordeelen en hoe onnaspeurlijk zijn zijne wegen!

34 Want wie heeft het voornemen des Heeren gekend? of wie is er zijn raadsman geweest?

35 Of wie heeft hem eerst gegeven, om vergelding daarvoor te ontvangen?

36 Alles is uit hem, en door hem, en in hem: aan hem zij de glorie in der eeuwigheid. Amen.

KAPITTEL XII.

IK bid u dan, broeders! door de barmhartigheid Gods, dat gij uw lichamen aan God opdraagt, tot eene levende, heilige en behagelijke offerande: welke is uw redelijke godsdienst.

2 En maakt u niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uwen geest, opdat gij moogt onderkennen welk over u is de wil Gods, die zoo goed, aange-naam en volmaakt is

3 Ik zeg dan volgens de gratie die mij gegeven is, aan allen die onder ulieden zijn, dat niemand hooger gevoelen van zich zelven hebbe, dan het moet zijn; maar dat men matiglijk van zich zelven gevoele, en volgens de mate des geloofs, die God aan ieder uitgedeeld heeft.

4 Want gelijk wij een lichaam vele ledematen hebben, en dat al die ledematen niet hetzelfde werk doen;

5 alzoo zijn wij velen ook een lichaam in Christus, en wij zijn allen ledematen onder malkanderen.

6 Wij hebben dan verscheidene gaven, volgens de gratie die ons gegeven is: hetzij de gave van prophetie, om die te gebruiken volgens den regel des geloofs;

7 of van bediening, om te dienen; of van geleerdheid, om te leeren;

8 of van vermaning, om te vermanen; van uitdeeling, om die te doen met eenvoudigheid; van overste te zijn, met zorgvuldigheid; van werken van barmhertigheid te doen, met blijmoedigheid.

9 Dat uwe liefde zonder geveinsdheid zij; schroomt het kwaad en houdt u aan het goed;

10 bemint malkanderen met eene broederlijke liefde: dat de een den andere niet eerbiedigheid voorkome.

11 En weest niet traag in uwe plicht; zijt vurig van geest; dient den Heere.

12 Verblijdt u in de hope; weest verduidelijk in de verdrukking; gedurig in het gebed.

13 Deelt mede tot de nooddrift

der heiligen; weest vlijtig om te herbergen.

14 Geeft uwen zegen aan degenen die u vervolgen; zegent ze en vervloekt ze niet.

15 Verblijdt u met degenen die blijde zijn; weent met degenen die weenen.

16 Weest eensgezind onder elkanderen; en tracht niet naar hooge dingen, maar voegt u naar hetgeen nederig is. En weest niet laatdunkende bij u zelven.

17 En geeft niemand kwaad voor kwaad wederom; weest bezorgd om goed te doen, niet alleen voor God, maar ook voor alle menschen.

18 Indien het mogelijk is, en zooveel als het in u is, houdt vrede met alle menschen.

19 En wreekt u zelven niet, allerliefsten! maar geeft plaats aan de gramschap; want daar staat geschreven: Mij komt de wraak toe, en ik zal het vergelden, zegt de Heere. (*Deut. 32: 35.*)

20 Ja, indien uw vijand honger heeft, spijs hem; indien hij dorst heeft, geef hem te drinken; want dit doende, zult gij vurige kolen op zijn hoofd vergaderen.

21 En laat u niet overwinnen van het kwaad, maar overwint gij het kwaad door het goed.

KAPITTEL XIII.

DAT een ieder onderworpen zij aan degenen die in macht en overheid zijn; want daar is geene macht dan van God; en die er zijn, zijn van God geschikt.

2 Zoo dan, die zich tegen de macht stelt, die wederstaat aan de schikking van God; en die aan

deze wederstaan, trekken het oordeel over zich.

3 Want de overheden zijn niet te vreezen als men goede, maar als men kwade werken doet. Wilt gij dan de machten niet vreezen? doet goed, en gij zult lof van haar behalen.

4 Want zij zijn Gods bedienaars tot uw goed. Doch indien gij kwaad doet, zoo vreest; vermits zij het zwaard niet tevergeefs dragen: want zij zijn Gods bedienaars, om te wreken en te straffen dengene die kwaad doet.

5 Daarom is 't noodzakelijk dat gij onderdanig zijt; niet alleen om de straffe, maar ook om de consciëntie.

6 Want daarom geeft gij ook schattingen; omdat zij Gods bedienaars zijn, gestadig volhardende in deze bediening.

7 Geeft dan aan een ieder hetgeen hem toekomt: geeft schatting, aan dien gij de schatting; tol, aan dien gij den tol; vreeze, aan dien gij de vreeze; eere, aan dien gij de eere schuldig zijt.

8 En weest niemand iets schuldig, dan malkanderen te beminnen; want die zijnen evennaaste bemint, heeft de wet volbracht.

9 Want dit alles: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doodslaan, gij zult niet stelen, gij zult geene valsche getuigenis geven, gij zult niet begeeren (*Exod. 20: 13, 14, 15, 16, 17*). en al ander gebod, dat wordt begrepen in dit woord: Gij zult uwen evennaaste beminnen gelijk u zelven. (*Levit. 19: 18*.)

10 De liefde tot den evennaaste doet hem geen kwaad. Zoo is dan de liefde de vervulling der wet.

11 Dit zeg ik bijzonderlijk omdat wij weten dat de tijd en de uur is gekomen om uit den slaap te ontwaken; want nu is de zaligheid ons nader, dan zij was wanneer wij eerst geloofden.

12 De nacht loopt ten-einde en de dag komt aan. Laat ons dan de werken der duisternissen afleggen en aantrekken de wapenen des lichts.

13 Laat ons gelijk in den dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en onzuiverheden, niet in twist en afgunstigheid;

14 maar trekt aan den Heere Jezus Christus, en bezorgt uw lichaam zoo niet, dat gij zijne begeerlijkheden voldoet.

KAPITTEL XIV.

ZIJT behulpzaam aandengene die nog zwak in het geloof is, zonder met hem te twistredenen.

2 Want de eene gelooft dat hij alles eten mag; doch die zwak is, eet maar moeskruiden.

3 Dat degene die eet, niet verachte dengene die niet eet. En die niet eet, dat hij niet veroordeele dengene die eet; want God heeft hem tot zich getrokken.

4 Wie zijt gij, om een anders knecht te veroordeelen? Hetzij dat hij staat of valt, dat raakt zijnen Heere. Doch hij zal vaststaan, want God heeft de macht om hem vast te stellen.

5 Zoo ook, eenigen maken onderscheid tusschen den eenen dag en den anderen, anderen achten alle dagen gelijk te zijn. Laat een

ieder hierin zijne eigene meening volgen.

6 Die den dag onderscheidt, doet het om den Heere; die eet, het is voor den Heere dat hij eet, want hij dankt God; en die niet eet, het is voor den Heere dat hij niet eet, en hij dankt ook God.

7 Want niemand van ons leeft voor zich zelven, en niemand sterft voor zich zelven.

8 Want hetzij dat wij leven, wij leven voor den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven voor den Heere. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij behooren tot den Heere toe.

9 Want daarom is Christus gestorven en verreezen, opdat hij zou heerschappij voeren over levenden en dooden.

10 Gij dan, wat veroordeelt gij uwen broeder? of gij ook, wat veracht gij uwen broeder? wij zullen immers allen staan voor den rechterstoel van Christus.

11 Want daar staat geschreven: Zoo waar als ik leef, zegt de Heere, voor mij zullen alle knieën buigen, en alle tongen zullen God erkennen. (*Isaias 45: 23.*)

12 Zoo dan, een ieder van ons zal voor zich zelven aan God rekening geven.

13 Daarom laat ons voortaan malkanderen niet meer veroordeelen; maar oordeelt dit liever, dat gij aan uwen broeder geene aanstooting of ergernis moogt geven.

14 Ik weet en ben verzekerd door den Heere Jezus, dat er niets onrein is uit zich zelven; maar indien iemand meent iets onrein te wezen, voor dien is het onrein.

15 Doch indien uw broeder door

uw eten bedroefd wordt, zoo handelt gij nu niet volgens de liefde. En breng toch door uw eten dien in het verderf niet, voor wien Christus gestorven is.

16 Laat dan hetgeen ons vergund is, niet gelasterd worden.

17 Want het rijk Gods bestaat noch in spijs noch in drank, maar in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door den Heiligen Geest.

18 Want die Christus hierin dient, die behaagt aan God en wordt goedgekeurd bij de menschen.

19 Laat ons dan betrachten hetgeen tot vrede strekt, en ons houden aan hetgeen tot stichting van malkanderen dient.

20 Wacht u van Gods werk omver te stooten door de spijs. Alle dingen zijn wel rein, maar de mensch doet kwaad die eet met ergernis.

21 't Is goed geen vleesch te eten en geenen wijn te drinken, noch iets anders door hetwelk uw broeder ontsticht of geërgerd of verzwakt wordt.

22 Gelooft gij, heb dit bij u zelven voor God. Zalig is hij die zich zelven niet veroordeelt in hetgeen hij doen wil.

23 Maar degene die twijfelt en nochtans eet, die is veroordeeld, omdat hij niet doet volgens zijn geloof. En al wat niet is volgens het geloof, is zonde.

KAPITTEL XV.

DOCH wij die sterker zijn, moeten de zwakheden der zieken dragen, zonder ons te behagen in ons zelven.

2 Dat een ieder van u aan

zijn enennaaste behage in het goede, tot zijne stichting.

3 Want Christus zelf heeft zijn eigen behagen niet gezocht, maar gelijk er geschreven staat: De versmadingen van degenen die u versmaden, zijn op mij gevallen. (*Psalm* 68: 9.)

4 Want al wat er geschreven is, is tot onze onderrichting geschreven; opdat wij door de verduldigheid en de vertroosting der Schrifturen, hoop zouden hebben.

5 De God dan van verduldigheid en vertroosting geve u, dat gij allen eensgezind zijt onder malkanderen, volgens Jezus Christus.

6 Opdat gij met een hart en met eenen mond moogt glorie geven aan den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.

7 Daarom ondersteunt malkanderen, gelijk Christus u ook ondersteund heeft ter eere Gods.

8 Want ik zeg u, dat Christus Jezus een bedienaar geweest is ten opzichte der besnedenen, om te bevestigen de waarheid Gods in 't volbrengen van de beloften aan hunne voorvaderen gedaan.

9 maar dat de heidenen God moeten loven over zijne barmhartigheid, gelijk er geschreven staat: Daarom, Heere! zal ik u loven onder de heidenen, en aan uwen naam zal ik eenen lofzang zingen. (*Psalm* 17: 50.)

10 En wederom zegt hij: Verblijdt u, o heidenen! met zijn volk.

11 En elders: Looft den Heere, gij alle heidenen! en gij alle volkeren, verheft hem! (*Psalm* 116: 1)

12 En wederom zegt Isaias: Daar zal een opstaan uit den wortel van Jesse, om over de heidenen te gebieden: en op hem zullen de heidenen hopen. (*Isaias* 11: 10.)

13 Verder, de God der hoop vervulde ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloof; opdat uwe hoop overvloediger worde door de kracht van den Heiligen Geest.

14 Mijnne broeders! ik ben wel verzekerd van u, dat gij zelve vol van liefde zijt, vervuld met alle wetenschap, zoodat gij elkanderen kunt vermanen.

15 Doch ik heb u wat vrijmoediger geschreven, broeders! om u daaraan indachtig te maken, volgens de gratie die mij van God gegeven is;

16 dat ik een bedienaar van Christus Jezus ben ten opzichte van de heidenen, bedienende de offerande van Gods evangelie; opdat de opdracht der heidenen aangenaam worde, zijnde geheiligd door den Heiligen Geest.

17 Ik mag dan roemen in Christus Jezus over hetgeen God aangaat.

18 Want ik zou niets durven spreken van dingen, die Christus door mij niet werkt, om de heidenen te doen gehoorzamen door woorden en door werken;

19 door kracht van teekenen en mirakelen, en door de kracht van den Heiligen Geest; zoodat ik alles van Jerusalem af tot Ilyriën toe, met het evangelie van Christus vervuld heb.

20 En ik ben dit evangelie aldus gaan verkondigen, niet waar Christus nu al bekend was, om niet op eens anders fundament

te bouwen; maar volgens hetgeen er geschreven staat:

21 Die, aan welken van hem niet was gebodschapt, die zullen het zien; en die er niet van gehoord hadden, zullen er kennis van krijgen. (*Isaias 52 : 15.*)

22 Hierdoor werd ik menigmaal belet tot u te komen, en ben belet geweest tot nu toe.

23 Maar nu geene plaats meer vindende in deze landen, en verlangende van over vele jaren, om tot u te komen,

24 zoo hoop ik, als ik naar Spanjen zal gaan reizen, u in 't voorbijgaan te bezoeken en van ulieden derwaarts geleid te worden, nadat ik eerst uwe tegenwoordigheid wat zal genoten hebben.

25 Nu reis ik naar Jerusalem om eenigen dienst te doen aan de heiligen.

26 Want die van Macedoniën en Achaiën hebben goedgevonden eene algemeene aalmoes te doen aan den armen onder de heiligen die te Jerusalem zijn.

27 Het heeft hun aldus behaagd, en zij zijn het ook schuldig; want aangezien de heidenen hunne geestelijke goederen deelachtig geworden zijn, zoo zijn zij van hunnen kantschuldig hun met de lichamelijke, dienst te bewijzen.

28 Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht in handen zal gesteld hebben, zoo zal ik langs u mijne reis op Spanjen nemen.

29 En ik weet dat ik, tot u komende, met eenen overvloedigen zegen van het evangelie van Christus komen zal.

30 Ik bid u dan, broeders! door

onzen Heere Jezus Christus en door de liefde van den Heiligen Geest, dat gij mij te hulpe komt door uwe gebeden tot God voor mij;

31 opdat ik moge verlost worden van de ongeloofigen die in Judeën zijn, en lat de opdracht van mijnen dienst aan de heiligen in Jerusalem, moge aange naam wezen;

32 opdat ik met vreugd, indien het God belieft, tot u moge komen en met u wat ruste nemen.

33 De God des vredes zij met u allen. Amen.

KAPITTEL XVI.

IK beveel u onze zuster Phebe, die in den dienst der kerk te Cenchreën is;

2 opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het de heiligen betaamt, en haar behulpzaam zijt in alle zaken daar zij u mocht van noode hebben; want zij is zelve aan velen behulpzaam geweest, en ook aan mij in 't bijzonder.

3 Groet Prisca en Aquilas, mijne medehelpers in Christus Jezus;

4 die voor mijn leven hunnen hals gesteld hebben; aan dewelke niet ik alleen ben dankbaar, maar ook al de kerken der heidenen.

5 Groet ook hunne huisgemeente. Groet mijnen lieven Epenetus, die de eerste vrucht van Christus in Asiën is.

6 Groet Maria, die veel voor u gearbeid heeft.

7 Groet Andronicus en Junia, mijne bloedverwanten en mede-

gevangen en, welke uitsteken onder degenen die het apostolisch ambt bedienen, en die allen voor mij in Christus geweest zijn.

8 Groet Amplias, mijnen welbeminde in den Heere.

9 Groet Urbanus, onzen medewerker in Christus Jezus, en mijnen beminden Stachys.

10 Groet Appelles, die vroom is in Christus.

11 Groet die van het huis van Aristobulus. Groet mijnen neef Herodion. Groet de geloovigen van het huis van Narcissus.

12 Groet Tryphena en Tryphosa, die in den Heere arbeiden. Groet onze zeer lieve Persis, die veel gearbeid heeft in den Heere.

13 Groet Rufus, die een uitverkorene in den Heere is, en zijne moeder die ook de mijne is.

14 Groet Asyncritus, Phlegon, Hermas, Patrobas, Hermes, en de broeders die met hen zijn.

15 Groet Philologus en Julius, Nereüs en zijne zuster, en Olympias, en al de heiligen die met hen zijn.

16 Groet malkanderen met eenen heiligen kus. Al de christene gemeenten groeten u.

17 Ik bid u, broeders! dat gij acht neemt op degenen die tweedracht en ergernissen verwekken tegen de leering die gij ontvangen hebt, en mijdt u van die.

18 Want zoodanigen dienen Christus onzen Heere niet, maar hunnen buik; en door zoete woorden en vleierijen verleiden zij de harten der eenvoudigen.

19 Uwe gehoorzaamheid is verbreid door alle plaatsen; en daarom verblijd ik mij van uwentwege. Doch ik wensch, dat gij wijs zijt in het goede en onnoozel in het kwade.

20 Dat de God des vredes den boozen vijand metterhaast onder uwe voeten verplettere. De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden.

21 Timotheüs, mijn medehelper, en Lucius en Jason en Sosipater, mijne bloedverwanten, doen u groeten.

22 Ik Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.

23 Caius, de huismeester van mij en de geheele kerk, doet u groeten. Erastus, de ontvanger van de stad, groet u, en de broeder Quartus.

24 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

25 Aan hem die de macht heeft u te bevestigen in het evangelie, en in de leering van Jezus Christus, welke ik verkondig volgens de openbaring van het mysterie, hetwelk in de vorige tijden verborgen zijnde,

26 nu geopenbaard is door de Schriften der propheten, volgens het bevel van den eeuwigen God, en bekend gemaakt is aan al de volkeren, opdat zij aan het geloof gehoorzamen zouden;

27 aan God, die alleen wijs is, zij door Jezus Christus eere en glorie in alle eeuwigheid. Amen.

EERSTE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

CORINTHEN

KAPITTEL I.

PAULUS, door den wil Gods geroepen tot apostel van Jezus Christus en de broeder Sosthenes;

2 aan de kerk Gods die te Corinthen is; aan degenen die door Jezus Christus geheiligt, tot de heiligheid geroepen zijn, en aan allen die in alle plaatsen den naam van Jezus Christus aanroepen, die hun Heer is gelijk de onze :

3 de gratie en de vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus zij over u.

4 Ik dank altijd mijnen God voor ulieden, over de genade Gods die u door Jezus Christus bewezen is;

5 dat gij in alles door hem verrijkt zijt, in alle uitspraak en in alle wetenschap;

6 zijnde aldus in u bevestigd hetgeen u van Christus betuigd was.

7 Zoodat het u aan geene gaven ontbreekt, terwijl gij verwacht de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.

8 Ook zal hij u tot het einde toe bevestigen en onberispelijk bewaren tot den dag van de komst van onzen Heere Jezus Christus.

9 God, door wien gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijn Zoon, onzen Heere Jezus Christus, is getrouw.

10 Doch ik bid u, broeders! door den naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en dat er geene scheuringen onder ulieden blijven; maar dat gij volkomenlijk in eenen zin en een gevoelen ulieden vereenigen wilt.

11 Want mij is kenbaar gemaakt van u, mijne broeders! door de huisgenooten van Chloë, dat er twisten onder u zijn.

12 Hetgeen ik zeggen wil, ■ dit, dat een ieder onder ulieden zegt : Ik ben aan Paulus; ik aan Apollos; ik aan Cephas; en ik aan Christus.

13 Is Christus dan verdeeld; is Paulus voor u gekruist? of zijt gij in den naam van Paulus gedoopt?

14 God zij gedankt dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, behalve Crispus en Caius;

15 opdat niemand zegge dat gij in mijnen naam gedoopt zijt.

16 Ik heb ook nog die van het huis van Stephanus gedoopt; verder weet ik niet dat ik iemand anders gedoopt heb.

17 Want Christus heeft mij niet gezonder, om te dooper, maar om het evangelie te verkondigen; en dat niet met vernuftige woorden, opdat het kruis van Christus niet krachteloos geacht worde.

18 Want het woord van het kruis is wel eene dwaasheid voor degenen die verloren gaan, maar voor degenen die zalig worden, dat is voor ons, is het de kracht Gods.

19 Daarom staat er geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen te niet doen, en het verstand der verstandigen verwerpen. (*Isaias 29: 14.*)

20 Waar zijn nu de wijzen? waar zijn de geleerden? waar zijn de onderzoekers der wereldsche dingen? En heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas betoond?

21 Want aangezien de wereld door hare wijsheid God in zijne wijze werken niet gekend heeft, zoo heeft het God behaagd door eene dwaze predikatie de geloovigen zalig te maken.

22 Want de Joden vragen mirakelen en de heidenen zoeken wijsheid.

23 Maar wij prediken den gekruisten Christus, die eene aanstooting aan de Joden is, en eene dwaasheid aan de heidenen.

24 Doch aan de Joden en de heidenen, die geroepen zijn, is die Christus de kracht en de wijsheid Gods.

25 Want hetgeen dwaas schijnt in God, gaat de wijsheid der menschen te boven; en hetgeen zwak schijnt in God, gaat de sterkte der menschen te boven.

26 Want, broeders! aanziet

uwen roep eens: hoe er niet vele wijzen volgens het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen geroepen zijn.

27 Maar die dwaas voor de wereld zijn, heeft God uitverkoren om de wijzen beschaamd te maken; en die zwak voor de wereld zijn, heeft hij verkoren om de machtigen beschaamd te maken.

28 En die voor de wereld onedel, verworpen en van geener waarde waren, heeft hij verkoren, om degenen die iets schijnen te zijn, beschaamd te maken.

29 Opdat geen mensch voor Gods aanschijn zoude roemen.

30 Door hem is het, dat gij in Jezus Christus zijt, die van God ons gegeven is tot onze wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking en tot verlossing;

31 opdat, gelijk er geschreven staat, degene die roemt, op den Heere roeme. (*Jerem. 9: 24.*)

KAPITTEL II.

WAT mij aangaat, broeders! als ik tot ulieden gekomen ben om u de leering van Christus te verkondigen, zoo ben ik niet gekomen met hoogdravende woorden van welsprekendheid of wijsheid.

2 Want ik vond niet goed iets anders onder u te willen weten, dan Jezus Christus, en dien gekruist;

3 en ik was bij u met groote zwakheid en met groote vreeze en benauwdheid.

4 Ook bestond mijn spreken en mijn prediken niet in opgepronkte reden van menschenlijke wijsheid, maar in een geestelijk en krachtig bewijs;

5 opdat uw geloof niet op de wijsheid van de menschen, maar op de kracht Gods zoude steunen.

6 Doch wij spreken de wijsheid onder de volmaakten; niet nochtans de wijsheid dezer wereld, noch van de prinsen dezer wereld, die te niet gedaan worden;

7 maar wij prediken Gods wijsheid, die zeer verholen en verborgen is geweest, en die God voor alle eeuwen tot onze glorie voorgeschikt had;

8 welken niemand van de prinsen dezer wereld gekend heeft; want hadden zij die gekend, nooit zouden zij den Heere der glorie gekruist hebben.

9 Maar het is gelijk er geschreven staat: Noch oog heeft gezien, noch oor heeft gehoord, noch ooit is het iemand in het harte gedaald, wat God bereid heeft voor degenen die hem beminnen. (Isaias 64 : 4.)

10 Doch God heeft het ons geopenbaard door zijnen Geest; want de Geest doorgrondt alles, ook de verholenheden Gods.

11 Want wie van de menschen weet hetgeen in den mensch omgaat, dan de geest van den mensch, die in hem is? alzoo weet ook niemand de dingen Gods, dan de Geest Gods.

12 Nu, wij hebben den geest dezer wereld niet ontvangen, maar den Geest die uit God is; opdat wij de gaven die ons van God vergund zijn, zouden kennen;

13 dewelke wij ook verkondigen, niet met woorden die de menschelijke wijsheid leert, maar met die, welke de Heilige Geest leert, handelende geestelij-

ker wijze van geestelijke zaken.

14 Doch de vleeschelijke mensch vat de dingen niet, die den Geest Gods aangaan, want zij schijnen hem eene dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat er op eene geestelijke manier moet van geoordeeld worden.

15 Maar de geestelijke mensch oordeelt van alles, en hij wordt van niemand geoordeeld.

16 Want wie kent den zin des Heeren, en wie zal hem onderrichten? Doch wij vatten den zin van Christus.

KAPITTEL III.

OOK heb ik u, o broeders! niet kunnen aanspreken als geestelijken, maar als vleeschelijken, als kleine kinderen in Christus.

2 Ik heb u met melk gevoed en niet met vaste spijs: want gij waart dan daartoe niet bekwaam; ja, gij zijt het nog niet, omdat gij vleeschelijk zijt.

3 Want dewijl er onder ulieden afgunstigheid en tweedracht is, zijt gij dan niet vleeschelijk? en uw handel, is die niet menschelijk?

4 En als de eene zegt: Ik ben met Paulus, en de andere: Ik met Apollos; zijt gij niet menschelijk? wat is dan Apollos? en wat is Paulus?

5 't Zijn dienaars van dengene wiens geloof gij hebt aangenomen, en elk volgens dat de Heer hem gegeven heeft.

6 Ik heb geplant, Apollos heeft besproeid, maar God heeft den wasdom gegeven.

7 Zoo dan, noch die plant, noch

die besproeit is iets, maar God, die den wasdom geeft.

8 Doch die plant en die besproeit, zijn hetzelfde; maar een ieder zal zijnen loon ontvangen volgens zijnen arbeid.

9 Want wij zijn Gods medewerkers, en gij zijt het land dat God akkert, en de bouw dien God opbouwt.

10 Ik heb volgens de gratie Gods die mij gegeven is, als een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt er op; maar dat elk toezie hoe hij daarop bouwe.

11 Want niemand mag een ander fundament leggen dan dat er gelegd is, hetwelk is Christus Jezus.

12 Zoo iemand op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostelijke gesteenten, hout, hooi, stoppelen;

13 eens ieders werk zal geopenbaard worden; want de dag des Heeren zal het te voorschijn brengen. Het zal door het vuur ontdekt worden; en hoedanig eens ieders werk is, zal het vuur uitwijzen.

14 Zoo iemands werk, hetwelk hij er op gebouwd heeft, staande blijft, die zal zijnen loon ontvangen.

15 Zoo iemands werk uitgebrand wordt, die zal schade lijden; hij zal nochtans behouden worden, maar gelijk als door het vuur.

16 Weet gij niet dat gij de tempel Gods zijt, en dat de Geest Gods in u woont?

17 Doch zoo iemand den tempel Gods schendt, God zal hem vernielen; want de tempel Gods is heilig, en gij zijt die tempel.

18 Dat niemand zich zelven bedriege. Indien iemand onderulieden meent wijs te zijn in deze wereld, dat hij dwaas worde, om wijs te worden.

19 Want de wijsheid dezer wereld is eene dwaasheid bij God, volgens dat er geschreven staat. Ik zal de wijzen in hunne loosheid vatten. (*Job 5 : 13.*)

20 En wederom: De Heer weet dat de gedachten der wijzen ijdel zijn. (*Psalms 93 : 11.*)

21 Dat dan niemand zich beroeme op menschen.

22 Want alles is het uwe: hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cephas, hetzij wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, alles behoort u toe.

23 Doch gij behoort aan Christus toe, en Christus aan God.

KAPITTEL IV.

DAT alle mensch ons aanzie als bedienaars van Christus en als uitdeelaars van Gods mysteriën.

2 Doch in de uitdeelaars wordt er verzocht dat ze getrouw bevonden worden.

3 Voor mij, daar is mij weinig aangelegen dat ik van u geoordeeld worde, of door eenig menschelijk oordeel; ja, ik oordeel ook mij zelven niet;

4 want hoewel ik mij nergens in schuldig kenne, ik ben daarom niet gerechtvaardigd; maar het is de Heer die mijn rechter is.

5 Overzulks, oordeelt niet voor den tijd, totdat de Heer komt, die hetgeen in duisternis verborgen is, in het licht zal brengen, en de begeerten der harten openbaren

zal; en dan zal een ieder van God zijnen lof ontvangen.

6 Nu, broeders! ik heb deze dingen in mijen in Apollos verbeeld, om u wentwil; opdat gij in ons zoudt leeren geen hooger gevoelen te hebben dan er geschreven staat, en dat gij om eens anders wil niet opgeblazen zoudt worden tegen makanderen.

7 Want wie is het die onderscheid tusschen u maakt? wat hebt gij hetwelk gij niet ontvangen hebt? Doch indien gij het ontvangen hebt, wat beroemt gij u, alsof gij het niet ontvangen hadt?

8 Gij zijt nu al verzaad, gij zijt nu al rijk geworden, gij regeert al zonder ons, en God gave dat gij waarachtiglijk regeerdet, opdat wij ook met u mochten regeeren.

9 Want mij dunkt dat God ons, apostelen, als de verworpensten, als die ter dood verwezen zijn ten toon gesteld heeft; want wij zijn een schouwspel geworden voor de wereld, voor engelen en voor menschen;

10 wij zijn dwaas om Christus' wille; maar gijlieden, gij zijt wijs in Christus; wij zijn zwak, maar gij zijt kloek; gij zijt verheven, maar wij veracht.

11 Tot op deze uur lijden wij honger en dorst; wij zijn naakt, wij worden smadelijk onthaald, en hebben nergens vaste plaatse;

12 wij arbeiden, werkende met onze eigene handen; men scheldt ons uit, en wij geven zegen, men vervolgt ons, en wij verdragen het;

13 wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn tot nog toe als

de vuiligheid dezer wereld geworden, en als hetgeen van een ieder weggeworpen wordt.

14 Deze dingen schrijf ik niet om u beschaamd te maken, maar ik vermaan u, als mijne lieve kinderen.

15 Want al hadt gij tienduizend leermeesters in Christus, zoo hebt gij evenwel niet vele vaders! want ik ben het die u in Christus Jezus door het evangelie gewonnen heb.

16 Ik bid u dan, zijt mijne navolgers, gelijk ik het van Christus ben.

17 Hierom heb ik Timotheüs tot u gezonden, die mijn beminde en getrouwe zoon is in den Heere, dewelke u mijnen handel in Christus zal indachtig maken, en hetgeen ik in alle kerken leer.

18 Maar eenigen zijn opgeblazen, alsof ik niet stond tot u te komen.

19 Doch ik zal zeer haast tot u komen, zoo het den Heere belijft, en ik zal kennis nemen, niet van de woorden der opgeblazen, maar van hunne kracht.

20 Want het rijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht.

21 Wat wilt gij? dat ik met de roede tot u kome, of met liefde, en in den geest van zachtmoedigheid?

KAPITTEL V.

MEN hoort voor zeker, dat onder u onkuischheid gebeurt; en wel zoodanige onkuischheid, dat die zelfs onder de heidenen niet gehoord wordt; te weten dat iemand de huisvrouw van zijnen vader misbruikt.

2 En gij zijt nog opgeblazen, in plaats dat gij dit zoudt beweenen, opdat de gene die dit werk begaan heeft, uit het midden van ulieden zoude afgesneden worden.

3 Ik voor mij, met het lichaam afwezig maar met den geest tegenwoordig, heb alreeds als tegenwoordig zijnde, geoordeeld van dengene die dit bedreven heeft;

4 dat hij door u, en door mij, met den geest bij u vergaderd, in den naam van onzen Heere Jezus Christus, door de macht van onzen Heere Jezus Christus,

5 zij geleverd aan den boosen vijand, tot verdrukking des vleesch; opdat de geest behouden worde in den dag van onzen Heere Jezus Christus.

6 Het staat u niet wel te roemen. Weet gij niet dat een weinig deesem het gansche beslag zuur maakt?

7 Zuivert u dan van den ouden deesem, opdat gij een nieuw beslag moogt wezen, gelijk gij moet zonder deesem zijn: want Christus is ons paaschlam, dat voor ons geofferd is.

8 Laat ons dan feesthouden, niet met den ouden deesem, noch met den deesem van boosheid en ondeugd; maar met ongedeesemde brooden van oprechtheid en waarheid.

9 Ik heb u in eenen brief geschreven dat gij geene gemeenschap zoudt hebben met onkuischen:

10 doch niet teenemaal met onkuischen van deze wereld, of met gierigaards of roovers of afgodendienaars; anders zoudt gij

wel buiten deze wereld moeten gaan.

11 Maar hetgeen ik u geschreven heb, is, dat gij geene gemeenschap zult hebben met iemand die den naam van broeder hebbende, een onkuische is, of een gierigaard of afgodendienaar of lasteraar of dronkaard of roover; ja, dat gij met zoodanigen zelfs niet eten zoudt.

12 Want wat heb ik van degenen die buiten zijn, te oordeelen? Maar moet gij niet oordeelen van degenen die binnen zijn?

13 Doch degenen die buiten zijn, zal God oordeelen. Snijdt dan dien booze van ulieden af.

KAPITTEL VI.

HOE! durft iemand van ulieden die eenig geschil met een anderen heeft, hem in het recht roepen voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?

2 Weet gij niet dat de heiligen deze wereld zullen oordeelen? Doch indien de wereld door u moet geoordeeld worden, zijt gij dan onwaardig om van de minste dingen te oordeelen?

3 Weet gij niet dat wij de engelen zullen oordeelen? Hoeveel te meer dan de dingen die dit leven aangaan?

4 Als gij dan geschillen hebt aangaande de dingen van dit leven, zoo stelt liever de personen die minst aanzienlijk in de kerk zijn, om daarvan te oordeelen.

5 Ik zeg dit om u beschaamd te maken. Hoe! is er dan niet een wijs man onder ulieden, die recht

kan doen tusschen zijne broeders!

6 Maar moet de eene broeder den anderen in het recht roepen, en dat voor de ongeloofigen?

7 Het is zeker alreeds een misbruik onder u, dat gij malkanderen in het recht roept. Waarom verdraagt gij niet liever het ongelijk? waarom lijdt gij niet liever schade?

8 En nog doet gij zelven ongelijk en schade, en dat aan uwe broeders.

9 Weet gij niet dat de onrechtvaardigen het rijk Gods niet zullen bezitten? Bedriegt u niet: noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers.

10 noch onkuischen, noch sodomieters, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, noch lasteraars, noch roovers, zullen het rijk Gods bezitten.

11 En zoodanig zijn wel sommigen van ulieden geweest; maar gij zijt afgewasschen, gij zijt geheilgd, gij zijt gerechtvaardigd in den naam van onzen Heere Jezus Christus, en door den Geest van onzen God.

12 Alles is mij geoorloofd, maar alles is niet dienstig; alles is mij geoorloofd, maar ik zal mij onder geene slavernij laten brengen van iets, dat er zijn mag.

13 De spijs is voor den buik en de buik voor de spijs, en God zal het een zoowel als het ander eens vernietigen. Maar het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heer is voor het lichaam.

14 Want God, die den Heer verwekt heeft, zal ons door zijne macht ook verwekken.

15 Weet gij niet dat uwelichamen ledematen van Christus zijn? zal ik dan de ledematen van Christus nemen en die tot ledematen van eene hoer maken? Verre zij dit van mij.

16 Weet gij niet dat die zich met eene hoer vervoegt, een lichaam met haar wordt? Want de twee, is er gezegd, zullen een lichaam maken. (*Gen. 2: 24.*)

17 Maar die zich met God verenigt, wordt een geest met hem.

18 Vlucht de hoererij. Alle andere zonde die de mensch doet, is buiten het lichaam; maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam.

19 Weet gij niet dat uw lichaam de tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt ontvangen, en dat gij u zelven niet meer toebehoort?

20 Want gij zijt gekocht voor een hoogen prijs. Eert God dan, en draagt hem in uwe lichamen.

KAPITTEL VII.

WAT aangaat de dingen waarvan gij mij geschreven hebt, het is goed voor den mensch geene vrouw aan te raken.

2 Maar om de hoererij te mijden, laat een ieder zijne eigene vrouw hebben, en elke vrouw haren eigen man.

3 Dat de man aan de vrouw geve hetgeen hij verplicht is, en desgelijks de vrouw aan den man.

4 De vrouw heeft de macht over haar lichaam niet, maar de man; desgelijks heeft ook de man de macht over zijn lichaam niet, maar de vrouw.

5 En onttrekt dit van malkanderen niet, tenzij met samenstemming voor eenen tijd, om u met het gebed bezig te houden; en komt dan wederom bijeen als te voren, om uwe zwakheid, opdat de booze vijand u niet bekore.

6 Nu, dit zeg ik bij gedoogzaamheid, en niet als een gebod.

7 Want ik wilde wel dat gij allen waart gelijk ik ben; maar elk heeft zijne bijzondere gave van God, de eene aldus, en de andere alzoo.

8 Doch ik zeg tot de ongetrouwen en tot de weduwen: het is goed voor hen alzoo te blijven, gelijk ik doe.

9 Maar indien zij zich niet onthouden, dat ze trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.

10 Maar aan de getrouwen beveelt, niet ik, maar de Heer, dat de vrouw zich van den man niet scheide;

11 of indien zij gescheiden is, dat zij ongetrouwd blijve of zich met haren man verzoene, en dat ook de man zijne vrouw niet verlate.

12 Doch aan de anderen zeg ik, niet de Heer: Zoo een broeder eene ongeloovige vrouw heeft, en zij tevreden is met hem te wonen, dat hij ze niet verlate;

13 en zoo eene geloovige vrouw eenen ongeloovigen man heeft en hij tevreden is met haar te wonen, dat zij den man niet verlate.

14 Want de ongeloovige man is geheilligd door de geloovige vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheilligd door den geloovigen man; anders zouden uwe kinde-

ren, onrein wezen, daar zij nu heilig zijn.

15 Maar indien de onge.oovige zich afscheidt, laat hem scheiden. Want een broeder of eene zuster is in zoodanige voorvallen niet slafelijk gebonden; maar God heeft ons tot vrede geroepen.

16 Want wat weet gij, o vrouw! of gij uwen man zult zalig maken? of wat weet gij, o man! of gij uwe vrouw zult zalig maken?

17 Voorts, dat een ieder leve volgens de gave die de Heer hem verleend heeft, en volgens dat hij van God geroepen is. Zoo leer ik in alle kerken.

18 Is iemand geroepen besneden zijnde, dat hij niet zoeken onbesneden te zijn. Is iemand onbesneden geroepen, dat hij zich niet late besnijden.

19 Het is niet gelegen in de besnijdenis noch in de onbesnedenheid, maar in het onderhouden van Gods geboden.

20 Dat een ieder in dien staat blijve, in denwelken hij was als hij geroepen werd.

21 Zijt gij een slaaf zijnde, geroepen, wees daarover niet bekommerd; ja, al ware het dat gij kondt de vrijheid bekomen, doe er meer profijt mede.

22 Want die een slaaf zijnde, tot den Heere geroepen is, is een vrijgemaakte des Heeren; en desgelijks, die vrij zijnde, geroepen is, wordt een slaaf van Christus.

23 Gij zijt voor een hoogen prijs gekocht, maakt u geene slaven van de menschen.

24 Dat een ieder, o broeders! blijve voor God in den staat in

welken hij was als hij geroepen werd.

25 Wat nu de maagden aangaat, ik heb daarvan geen bevel des Heeren; maar dit raad ik, als barmhartigheid bekomen hebbende van den Heer, om hem getrouw te zijn:

26 Ik meen dan dat het goed is om de tegenwoordige noodzakelijkheid, dat het zeg ik, goed is voor den mensch alzo te blijven.

27 Zijt gij aan eene vrouw gebonden, zoek niet ontbonden te zijn; zijt gij er van ontbonden, zoo zoek geene vrouw.

28 Doch indien gij eene vrouw neemt, gij zondigt niet; en indien eene maagd trouwt, zij zondigt niet; nochtans dusdanigen zullen moeielijkheden des vleesches hebben. Doch ik zoek u te sparen.

29 Dit zeg ik dan, broeders! de tijd is kort; overzulks, dat degenen die vrouwen hebben, zijn alsof zij er geene hadden;

30 en die weenen, alsof zij niet weenden; die blijde zijn, alsof zij niet blijde waren; die koopen, alsof zij niet bezaten;

31 en die deze wereld gebruiken, alsof zij ze niet gebruikten; want de schijn dezer wereld gaat voorbij.

32 Ik wilde wel dat gij zonder bekommernis waart. Die zonder vrouw is, is bezorgd voor de dingen die den Heere raken, hoe hij den Heere behagen zal;

33 maar die getrouwd is, is bezorgd voor de dingen der wereld, hoe hij zijne vrouw behagen zal, en hij is verdeeld.

34 Zoo ook eene ongetrouwde vrouw en eene maagd, is bezorgd voor de dingen des Hee-

ren, opdat zij heilig zij met het lichaam en met den geest. Maar die getrouwd is, is bezorgd voor de dingen der wereld, hoe zij aan haren man behagen zal.

35 Doch dit zeg ik tot uw voordeel; niet om eenen strik te leggen, maar om u te raden tot hetgeen betamelijker is, en hetgeen bekwaamheid geeft om zonder beletsel den Heere te bidden.

36 Doch zoo iemand meent dat het onbetamelijk is dat hij zijne dochter, bovenjarig zijnde, ongetrouwd laat, en dat het zoo moet wezen: dat hij doe zooals het hem goedgeeft; hij zondigt niet indien zij trouwt.

37 Maar die bij zich zelven oordeelt en niets heeft dat hem dwingt, maar vermag te doen hetgeen hij wil, en die in zijn hart besloten heeft zijne dochter maagd te bewaren, die doet wel.

38 Zoo dan, wie zijne dochter uittrouwt, die doet wel; maar wie ze niet uittrouwt, die doet nog beter.

39 De vrouw is verbonden aan de wet zoo langen tijd als haar man leeft; maar als haar man ontslapen is, dan is zij ontslagen; zij mag trouwen met dien zij wil, mits zij dit doe in den Heere;

40 maar zij zal gelukkiger zijn indien zij alzo blijft, volgens mijnen raad. En ik meen dat ik den Geest Gods ook heb.

KAPITTEL VIII.

WAT nu aangaat de spijzen die aan de afgoden geofferd zijn, wij weten dat wij allen daarvan de wetenschap wel hebben;

doch de wetenschap blaast op, maar de liefde geeft stichting.

2 Indien iemand zich laat voorstaan dat hij iets weet, die weet nog niets gelijk men 't behoort te weten.

3 Maar indien iemand God bemint, die is van hem gekend.

4 Zoo dan, rakende de spijsen die aan de afgoden opgeofferd worden, wij weten dat een afgod niets ter wereld is, en dat er niet meer dan een God is.

5 Want alhoewel er zijn die men hemelsche of aardsche goden noemt, gelijk er aldus vele goden en vele heeren zijn,

6 wij hebben nochtans maar eenen God, den Vader, uit wien alle dingen zijn, en wij voor hem; en eenen Heer, Jezus Christus, door wien alle dingen zijn, en wij door hem.

7 Doch een ieder heeft deze kennis niet. Maar sommigen, ook nu nog meenende dat een afgod iets is, eten nochtans van hetgeen aan den afgod geofferd is; en vermits hunne conscientie nog krank is, zoo wordt ze besmet.

8 Doch de spijs maakt ons bij God niet aangenaam: want of wij eten, daarom zullen wij niets meerder hebben; en of wij niet eten, daarom zullen wij niets minder hebben.

9 Maar ziet toe dat misschien deze uwe vrijheid aan de zwakken niet aanstootelijk zij.

10 Want indien iemand u die de wetenschap hebt, aan den offerdich ziet aanzitten, zal hij die nog zwak is, in zijn gemoed niet aangedreven worden om ook van de offerspijs te eten?

11 En zoo zal door uwe weten-

schap, uw zwakke broeder verloren gaan, voor wien Christus gestorven is.

12 Doch als gij aldus tegen de broeders zondigt en hun zwak gemoed kwetst, zoo zondigt gij tegen Christus.

13 Daarom, indien de spijs mijnen broeder ergert, zoo zal ik liever mijn leven lang geen vleesch eten, om mijnen broeder niet te ergeren.

KAPITTEL IX.

BEN ik niet vrij? ben ik geen apostel? heb ik onzen Heere Jezus Christus niet gezien? zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?

2 Al ware ik geen apostel ten opzichte van anderen, zoo ben ik het nochtans ten opzichte van ulieden; want gij zijt het merkteken van mijn apostelschap in den Heere.

3 Dit is mijne verantwoording bij degenen die van mij willen oordeelen.

4 Hebben wij dan geene macht om te eten en te drinken?

5 Hebben wij de macht niet om eene vrouw uit de zusters alom met ons te leiden, gelijk de andere apostelen, de broeders des Heeren, en Cephas?

6 Of ben ik het en Barnabas alleen, die de macht niet hebben om zulks te doen?

7 Wie dient ooit in den oorlog op zijne eigene kosten? wie plant er eenen wijngaard zonder van deszelfs vruchten te eten? of wie weidt er eene kudde, zonder het melk der kudde te eten?

8 Sprak ik hier alleenlijk vol-

gens het menschelijk gebruik? en zegt ook de wet hetzelfde niet?

9 Want daar staat geschreven in de wet van Moyses: Gij zult den os niet muilbanden terwijl hij den dorschvloer betreedt. Is God bezorgd voor de ossen? (*Deut. 25: 4.*)

10 En is het niet veelmeer voor ons dat hij dit zegt? Ja, zeker, het is voor ons geschreven, omdat degene die ploegt, moet ploegen op hope; en die dorscht, op hope van deelachtig te zijn aan de vrucht.

11 Indien wij voor u geestelijke goederen gezaaid hebben, is het eene groote zaak dat wij van uwe aardsche goederen maaien?

12 Indien anderen deze macht over u gebruiken, waarom wij niet veelmeer? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen alles, om geen beletsel aan het evangelie van Christus te stellen.

13 Weet gij niet dat degenen die in den tempel dienen, van hetgeen in den tempel is, eten; en dat die aan den autaar dienen, van den autaar hun deel hebben?

14 Aldus heeft de Heer ook bevolen dat degenen die het evangelie verkondigen, van het evangelie leven.

15 Maar ik heb geene van deze dingen gebruikt. Ook heb ik dit niet geschreven opdat men aldus aan mij zoude doen; want het ware mij beter te sterven, dan dat mij iemand deze mijne glorie zoude ontmaken.

16 Want dat ik het evangelie verkondig, daarover heb ik niet te roemen, aangezien het mij als

een noodige plicht is opgelegd; en wee mij, indien ik het niet verkondig!

17 Doch indien ik dit gewillig doe, zoo zal ik geloond worden; maar doe ik het ongewillig, zoo is het de bediening die mij toegetrouwd is.

18 Wat heb ik dan voor mijnen loon? Dat ik het evangelie verkondigende, hetzelfde zonder onkosten verkondig, om mijne macht in het evangelie niet te misbruiken.

19 Want daar ik vrij was ten opzichte van allen, heb ik mij eens ieders dienaar gemaakt, opdat ik er te meer zou winnen.

20 Ik ben met de Joden gelijk een Jood geworden, opdat ik de Joden zou winnen.

21 Ik ben met degenen die onder de wet zijn, geweest alsof ik onder de wet was, hoewel ik nu onder de wet niet was; opdat ik degenen die onder de wet waren, zou winnen; en met degenen die zonder de wet waren, alsof ik zonder wet was, hoewel ik voor God niet was zonder wet, maar onder de wet van Christus; opdat ik degenen die zonder wet waren, zou winnen.

22 Met de zwakken ben ik geworden als zwak zijnde, om de zwakken te winnen. Ik ben alles met allen geworden, opdat ik ze allen zou zalig maken.

23 Doch dit alles doe ik om het evangelie, opdat ik er mededeelachtig aan mag worden.

24 Weet gij niet dat degenen die in de strijdbaan loopen, wel allen loopen, maar dat een alleen den prijs behaalt? loopt dan zoo, dat gij hem moogt behalen.

25 Nu, allen die om prijs strijden, onthouden zich van alles; en dit om eene vergankelijke kroonte ontvangen, maar wij om eene onvergankelijke.

26 Ik loop dan niet gelijk in het wilde; ik strijd niet, gelijk slagen in de lucht gevende;

27 maar ik onderdruk mijn lichaam en breng het onder bedwang, opdat ik na een ander gepredikt te hebben, niet zelf verworpen worde.

KAPITTEL X.

WANT, broederst ik wil niet dat u onbekend zij dat onze voorvaderen allen onder de wolk geweest zijn, en dat zij allen door de zee gegaan zijn;

2 dat zij allen onder Moyses gedoopt zijn geweest in de wolk en in de zee;

3 dat zij allen dezelfde geestelijke spijs geëten hebben, en allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben;

4 want zij dronken uit de geestelijke steenrots die hen volgde, en die steenrots was Christus.

5 Maar God had in het meeste deel van hen geen behagen; want zij zijn vergaan in de woestijn.

6 Doch deze dingen zijn geschied om ons een voorbeeld te zijn, opdat wij geene begeerte tot het kwaad zouden hebben, gelijk zij gehad hebben.

7 En wordt dan geene afgodendienaars gelijk sommigen van hen, van dewelken geschreven staat: Het volk ging zitten om te eten en te drinken, en zij stonden op om te spelen. (*Exod.* 32: 6.)

8 En laat ons ook geene hoererij bedrijven, gelijk sommigen van hen bedreven hebben, waarom er drie en twintig duizend opeenen dag gedood zijn. (*Num.* 25: 1.)

9 En laat ons Christus niet tergen, gelijk hem sommigen van hen getergd hebben, en van de slangen vernield zijn. (*Num.* 21: 5, 6.)

10 En murmureert ook niet, gelijk sommigen van hen gemurmureerd hebben, die verslagen zijn door den verdervenden engel. (*Num.* 11: 1.)

11 Al deze dingen zijn hun in voorbeelding geschied, en zij zijn beschreven tot onze onderrichting, die de laatste tijden ontmoet hebben.

12 Dat overzulks die meent te staan, toezie dat hij niet valle.

13 De bekoring die u bevangen heeft, is maar menschelijk geweest. God is getrouw; hij zal niet toelaten dat gij zoudt bekoord worden boven uw vermogen; maar hij zal u met de bekoring eene uitkomst geven, zoodat gij ze zult kunnen verdragen.

14 Daarom, mijne allerliefsten! vlucht den afgodendienst.

15 Ik spreek tot u als tot verstandige lieden; oordeelt gij zelven hetgeen ik zeg.

16 Dekelk der zegening welken wij zegenen, is die niet de gemeenschap des bloeds van Christus? en het brood hetwelk wij breken, is dat niet de gemeenschap van het lichaam des Heeren?

17 Want wij die velen zijn, zijn te zamen een brood en een lichaam, aangezien wij allen aan

een brood deelachtig worden.

18 Aanziet de Israëlieten naar het vleesch; die van de offerande eten, zijn die niet deelachtig aan den autaar?

19 Niet dat ik zeggen wil dat de spijs aan de afgoden geofferd, iets is, of dat een afgod iets is;

20 maar ik zeg dat hetgeen de heidenen offeren, zij dit aan de duivelen offeren, en niet aan God. Nu, ik wil niet dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

21 Gij kunt den kelk des Heeren niet drinken, en den kelk der duivelen; gij kunt geen deel hebben aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.

22 Of zullen wij den Heere tergen? zijn wij machtiger dan hij?

23 Alles is mij geoorloofd, maar alles is niet dienstig. Alles is mij geoorloofd, maar alles sticht niet.

24 Dat niemand zoeken zijne eigen voordeel, maar dat vaneen ander.

25 Eet van alles wat in het vleeschhuis verkocht wordt, niets onderzoekende, om der consciëntie wille.

26 Want de aarde en al wat er in is, behoort den Heere toe. (Psalm 23: 1.)

27 Indien iemand van de ongebovigen u noodigt, en gij daar gaan wilt, eet van alles dat u voorgesteld wordt, niets onderzeggende, om der consciëntie wille.

28 Maar in geval u iemand zegt: Dit is aan de afgoden geofferd, zoo eet het niet, om dengene die het u gezegd heeft, en om de consciëntie.

29 Ik zeg niet om uwe consciëntie, maar om die van een ander. Doch waarom zal ik mijne vrij-

heid om eens anders consciëntie laten veroordeelen?

30 Zoo ik er met dankzegging deelachtig aan ben, waarom zou ik gelasterd worden over hetgeen waarvoor ik God dank?

31 Zoo dan, hetzij dat gij eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het alles ter eere Gods.

32 En geeft geene ontstichting, noch aan Joden, noch aan heidenen, noch aan de kerk Gods.

33 Gelijk ik ook aan allen in alles tracht te behagen, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar dat van velen, opdat zij mogen zalig worden.

KAPITTEL XI.

WEEST mijne navolgers gelijk ik het van Christus ben.

2 Ik prijs u, broeders! dat gij mij in alles gedachtig zijt, en dat gij onderhoudt mijne bevelen, gelijk ik ze u heb overgegeven.

3 Doch ik wensch dat gij weet dat Christus het hoofd is van ieder man; dat de man het hoofd is van de vrouw; en dat God het hoofd is van Christus.

4 Alle man die bidt of propheetert met gedekten hoofde, onteert zijn hoofd.

5 Maar alle vrouw die bidt of propheetert met ongedekten hoofde, onteert haar hoofd; want het is evenveel alsof zij kaal geschoren was.

6 Want indien eene vrouw niet moet gedekt zijn, dat zij dan geschoren worde; doch indien het schande is voor eene vrouw, het haar afgesneden, of kaal gescho-

ren te zijn, dat zij haar hoofd dekke.

7 De man moet zijn hoofd niet dekken, aangezien hij het beeld en de glorie van God is, maar de vrouw is de glorie vanden man;

8 want de man is niet uit de vrouw, maar de vrouw uit den man genomen,

9 en de man is niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.

10 Daarom moet de vrouw deze overheid op haar hoofd hebben, uit ontzag voor de engelen.

11 Nochtans is de man niet zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.

12 Want gelijk de vrouw uit den man komt, zoo komt ook de man door de vrouw; maar alles komt van God.

13 Oordeelt gij zelven of het wel betaamt dat eene vrouw met ongedekten hoofde God bidt.

14 Leert u de natuur zelve niet dat het schande is voor eenen man lang haar te dragen?

15 Maar het is eere voor eene vrouw lang haar te hebben, omdat haar het lang haar voor een hoofddeksel gegeven is.

16 Doch zoo het iemand lust te twisten, wijzen ook de kerk Gods, hebben zoodanige gewoonte niet.

17 Doch ik prijs niet hetgeen ik ga zeggen: te weten, dat gij niet tot voordeel, maar tot nadeel te zamen vergadert.

18 Vooreerst hoor ik dat er, als gij in de kerk te zamen komt, scheuringen onder u zijn; en ik geloof het ten deele.

19 Want daar moeten zelfs ketterijen zijn, opdat degenen die

oprecht zijn onder u, bekend worden.

20 Zoodan, als gij bijeenkomt, het is geen avondmaal des Heeren dat gij eet.

21 Want in het eten neemt elk zijn eigen avondmaal vooraf: en alzoo heeft de eene honger en de andere doet overdaad.

22 En hebt gij dan geene huizen om te eten en te drinken? of versmaadt gij de kerk Gods, en wilt gij beschaamd maken degenen die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? zal ik u prijzen? Neen, hierin prijs ik u niet.

23 Want ik heb van den Heer ontvangen hetgeen ik u heb overgeleverd, dat de Heer Jezus op denzelfden nacht als hij verraden werd, het brood nam,

24 en gedankt hebbende, hetzelfde brak, en zeide: Neemt en eet; dit is mijn lichaam, hetwelk voor ulieden* zal geleverd worden; doet dit tot mijner gedachtenis.

25 Alzoo ook na het avondmaal nam hij den kelk, zeggende: Deze kelk is het nieuw verbond in mijn bloed; doet dat zoo dikwijls als gij hem drinken zult, tot mijner gedachtenis.

26 Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen kelk zult drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen totdat hij komt.

27 Overzulk, zoo wie onwaardiglijk dit brood zal eten of den kelk des Heeren zal drinken, die zal schuldig zijn aan het lichaam en het bloed des Heeren.

28 Dat dan de mensch zich zel-

* Gr. of: geleverd wordt.

ven beproeve, en aldus van dit brood ete en van dien kelk drinke.

29 Want die er onwaardiglijk van eet en drinkt, die eet en drinkt zijn eigen oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.

30 Daarom zijn er onder u vele zieken en kranken, en velen die sterven.

31 Want indien wij ons zelven oordeelden, wij zouden niet geoordeeld worden.

32 Doch als wij aldus geoordeeld worden, zoo worden wij van den Heere gekastijd, opdat wij niet met deze wereld verdoemd worden.

33 Zoo dan, mijne broeders! als gij te zamen komt om te eten, zoo verwacht malkanderen.

34 Indien iemand honger heeft, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot uwe veroordeeling te zamen komt. De andere dingen zal ik schikken als ik zal gekomen zijn.

KAPITTEL XII.

AANGAANDE de geestelijke gaven, broeders! ik wil niet dat gij daarin onwetende zijt.

2 Gij weet dat gij u, als gij nog heidenen waart, tot de stomme afgoden liet henentrekken gelijk men u leidde.

3 Ik verklaar u dan, dat niemand, sprekende door den Geest Gods, Jezus verzaakt; en niemand kan Jezus Heere noemen, dan door den Heiligen Geest.

4 Nu, daar zijn verscheidene gaven, maar de Geest is dezelfde;

5 en daar zijn verscheidene bedieningen, maar de Heer is dezelfde;

6 en daar zijn verscheidene werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in een ieder uitwerkt.

7 Doch de openbaring des Geestes wordt aan ieder gegeven volgens dat het profijtig is.

8 Want aan den eene wordt door den Geest gegeven met wijsheid te spreken; aan den andere, met geleerdheid te spreken door denzelfden Geest;

9 aan den andere wordt door denzelfden Geest het geloof gegeven; aan den andere de gave van te genezen, ook door denzelfden Geest;

10 aan anderen, de kracht van mirakelen te doen; aan anderen, de prophetie; aan anderen, van de geesten te onderscheiden; aan anderen, van verscheidene talen te spreken; aan anderen, die te vertalen.

11 Al deze dingen werkte een en dezelfde Geest, bedeelende een ieder gelijk het hem belieft.

12 Want gelijk het lichaam een is, en vele ledematen heeft, en dat, alhoewel er in het lichaam vele ledematen zijn, zij nochtans maar een lichaam maken, zoo is het ook met Christus.

13 Want wij zijn allen in eenen Geest gedoopt om een lichaam te maken, hetzij slaven, hetzij vrijgeborenen; en wij zijn allen gelaafd door eenen Geest.

14 Doch een lichaam bestaat niet in een, maar in vele ledematen.

15 Indien de voet zeide: Omdat ik de hand niet ben, zoo ben ik van het lichaam niet, zou hij daarom van het lichaam niet zijn?

16 En indien het oor zeide: Aangezien ik het oog niet ben,

zoo ben ik van het lichaam niet; zou het daarom van het lichaam niet wezen?

17 Indien geheel het lichaam maar oog ware, waar zou het gehoor zijn? of indien geheel het lichaam maar gehoor ware, waar zou de reuk zijn?

18 Maar nu heeft God al de ledematen in het lichaam gesteld, en elk gelijk het hem liefd heeft.

19 Indien zij allen maar een lidmaat waren, waar zou het lichaam zijn?

20 maar nu zijn er vele ledematen, die maareen lichaam maken.

21 Het oog kan tegen de hand niet zeggen: Ik heb u niet van noode; noch ook het hoofd tegen de voeten: Gij zijt mij niet noodig.

22 Ja, integendeel, de ledematen des lichaams die de zwakste schijnen te wezen, zijn de noodzakelijkste;

23 en die ons schijnen de minst geachte ledematen des lichaams te zijn, die doen wij de meeste eere aan; en die minst eerlijk zijn, die bewijzen wij de meeste eere.

24 Want onze eerbare ledematen hebben het niet van noode; maar God heeft het lichaam aldus te zamen gevoegd, dat men aan de slechtste de meeste eere geeft;

25 opdat er geene tweedracht in het lichaam zoude zijn, maar dat de ledematen voor malkanderen gelijke zorg zouden dragen.

26 Want als het eene lidmaat iets lijdt, zoo lijden al de ledematen mede; en als het eene lidmaat eere krijgt, zoo zijn al de ledematen mede verheugd.

27 Doch gijlieden zijt het li-

chaam van Christus, en ledematen onder malkanderen.

28 En aldus heeft God sommigen inde kerk gesteld, ten eerste apostelen; ten tweede, propheeten; ten derde, leeraars; daarna, die mirakelen doen; dan, die de gaven hebben van zieken te genezen, van behulpzaam te zijn, van te bestieren, van verscheidene talen te spreken, van die te vertalen.

29 Of zijn het allen apostelen? zijn het allen propheeten? zijn het allen leeraars?

30 Doen zij allen mirakelen? hebben zij allen de gave van genezingen? spreken zij allen verscheidene talen? zijn het allen vertalers?

31 Doch tracht met ijver om de beste gaven te bekomen. Maar ik ga u eenen weg aanwijzen die nog uitmuntender is.

KAPITTEL XIII.

AL sprak ik de talen van alle menschen en van de engelen, indien ik de liefde niet heb, zoo ben ik maar als eene klinkende bel of klaterend metaal.

2 En al had ik de gave van propheetie, zoodat ik alle verborgenheden kende, en alle wetenschap bezat; en al had ik al het geloof, zoodat ik bergen verzette; indien ik de liefde niet heb, zoo ben ik niet met al.

3 En al deelde ik al mijne goederen uit tot spijze der armen, en al gaf ik mijn lichaam over om te branden; indien ik de liefde niet had, het zoude mij niet baten.

4 De liefde is verduelig, zij is vriendelijk. De liefde is niet af-

gunstig, zij gaat niet lichtvaardiglijk te werk, zij is niet opgeblazen,

5 zij is niet eerezuchtig, zij zoekt haar eigene baat niet, zij is niet grammoedig, zij denkt geen kwaad;

6 zij verblijdt zich niet over de ongerechtigheid, maar zij verheugt zich over de waarheid;

7 zij laat alles over haar gaan, zij gelooft alles, zij hoopt alles, zij verdraagt alles.

8 De liefde zal nooit vergaan; maar hetzij prophetieën, die zullen te niet gaan; hetzij de talen, die zullen ophouden; hetzij de wetenschap, die zal te niet gedaan worden.

9 Want de wetenschap en prophetie die wij nu hebben, zijn onvolmaakt;

10 maar als hetgeen volmaakt is, zal gekomen zijn, dan zal hetgeen onvolmaakt is, vernietigd worden.

11 Als ik een kind was, sprak ik als een kind, ik oordeelde als een kind, ik redeneerde als een kind; maar als ik een man geworden ben, heb ik afgelegd al wat kinderlijk was.

12 Nu zien wij als door eenen spiegel en in een raadsel, maar dan, aanschijn aan aanschijn. Nu heb ik eene onvolmaakte kennis, maar dan zal ik hem zoo kennen, gelijk ik gekend word.

13 Nu blijven deze drie dingen: geloof, hoop, liefde; maar de voornaamste van deze is de liefde.

KAPITTEL XIV.

TRACHT vuriglijk tot de liefde, hebt ijver tot de gees-

telijke gaven, maar voorname-lijk tot het propheteeren.

2 Want die eene vreemde taal spreekt, spreekt tot de menschen niet, maar tot God: want niemand verstaat hem. en hetgeen hij door den Geest spreekt, zijn verholene dingen.

3 Maar die propheteert, spreekt tot de menschen, om hen te stichten, te vermanen en te troosten.

4 Die eene vreemde taal spreekt, sticht zich zelve; maar die propheteert, is tot stichting aan de kerk Gods.

5 Ik wil wel dat gij allen vreemde talen spreekt; maar ik heb nog liever dat gij propheetert: want die propheteert, is meerder dan die vreemde talen spreekt, tenzij dat hij ze ook uitlegge, opdat er de gemeente door gesticht worde.

6 En zekerlijk, broeders! indien ik u met vreemde talen kwam aanspreken, wat voordeel zou ik u toebrengen, tenzij ik tot u sprak met verklaring of met wetenschap of met prophetie of met leering.

7 Want zelfs de ongevoelijke dingen die geluid geven, hetzij eene fluit, hetzij eene harpe, indien ze geene verscheidenheid van toonen geven, hoe zal men weten wat er gefluit of gespeeld wordt?

8 En indien de trompet een onbekend geluid geeft, wie zal zich tot den strijd bereiden?

9 Zoo ook, indien gij spreekt in eene taal die niet verstaan wordt, hoe zal men weten wat er gezegd wordt? want gij zult maar in de lucht spreken.

10 Daar zijn immers zoo vele soorten van talen in de wereld, en niemand is er zonder de zijne.

11 Doch indien ik de beteekenis van hunne taal niet versta, zoo zal ik aan dien tot wien ik spreek, als een barbaarsch mensch zijn, en die mij aanspreekt zal voor mij als een barbaarsch mensch zijn.

12 Zoo dan, terwijl gij zoo ijverig zijt naar de geestelijke gaven, tracht ze in overvloed te hebben tot stichting der gemeente.

13 Overzulk, dat degene die eene vreemde taal spreekt, bidde dat hij ze moge uitleggen.

14 Want indien ik bid in eene vreemde taal, zoo bidt mijn geest wel, maar mijn verstand is zonder vrucht.

15 Wat dan gedaan? Ik zal met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden. Ik zal met den geest lofzangen zingen, maar ik zal ook met het verstand lofzangen zingen.

16 Anderszins, indien gij alleenlijk met den geest God looft, hoe zal iemand van het gemeene volk amen zeggen op uwe dankzegging, aangezien hij niet weet wat gij zegt?

17 Uwe dankzegging is wel goed, maar een ander wordt er niet door gesticht.

18 Ik dank mijnen God, dat ik al uwe talen kan spreken;

19 maar in de kerk heb ik liever vijf woorden te spreken die ik versta, om de anderen te onderwijzen, dan tien duizend woorden in eene vreemde taal.

20 Broeders! weest geene kinderen in verstand, maar weest

kinderen omtrent de boosheid, en weest volmaakt in verstand.

21 In de wet staat geschreven: Ik zal tot dit volk met andere tongen en met andere talen spreken, en ook alzo zullen zij naar mij niet hooren, zegt de Heer. (*Isaias* 28: 11.)

22 De talen zijn dan tot een teeken, niet voor de geloovigen, maar voor de ongeloovigen; en de prophetieën, niet voor de ongeloovigen, maar voor de geloovigen.

23 Indien de geheele gemeente te zamen kwam, en dat zij allen vreemde talen spraken, en daar eenige ongeleerden of ongeloovigen binnenkwamen, zouden zij niet zeggen dat gij uitzinnig waart?

24 Maar indien zij allen propheeten, en dan een ongeloovige of ongeleerde binnenkomt, zoo wordt hij van hen allen overtuigd, zoo wordt hij van hen allen geoordeeld.

25 Hetgeen in zijn hart verborgen was, wordt openbaar; zoo dat hij op zijn aanzicht nedervallende, God aanbidden zal en betuigen dat God waarlijk onder ulieden is.

26 Hoe dan gedaan, broeders? Als gij te zamen komt, heeft iemand van u eenen lofzang, heeft hij eene onderwijzing, heeft hij eene openbaring, heeft hij eene vreemde taal, heeft hij de uitlegging, dat alles tot stichting geschiede.

27 Indien iemand eene vreemde taal spreekt, dat het door twee of ten hoogste drie geschiede, en dat met beurten; en dat er een zij die het vertale.

28 Doch indien er geen vertaler is, dat zij in de vergadering zwijgen; dat zij voor zich zelve spreken en voor God.

29 Dat er ook maar twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordeelen.

30 Is het dat eenen andere, die daar zit, iets geopenbaard wordt, dat de eerste zwijge.

31 Want gij kunt allen de een na den andere propheteeren, opdat zij allen geleerd en getroost worden;

32 En de geesten der profeten zijn aan de profeten onderworpen.

33 Want God is geen God van tweedracht, maar van vrede; gelijk ik ook leer in al de gemeenten der heiligen.

34 Dat de vrouwen in de kerken zwijgen; want het is haar niet geoorloofd te spreken, maar onderdanig te zijn; gelijk de wet ook gebiedt.

35 Doch indien zij iets willen leeren, dat zij het te huis aan hare mannen vragen; want het staat leelijk voor eene vrouw in de kerk te spreken.

36 Is het van ulieden dat het woord Gods eerst voortgekomen is, of is het tot u alleen gekomen?

37 Zoo iemand meent een profeet of geestelijk man te zijn, die moet weten dat de dingen die ik u schrijf, de geboden des Heeren zijn.

38 En zoo iemand die niet kent, die zal niet gekend worden.

39 Zoo dan, broeders! tracht met ijver om te propheteeren, en verbiedt niet vreemde talen te spreken.

40 Maar dat alles betamelijk en met goede orde geschiede.

KAPITTEL XV.

VOORTS, broeders! ik maak u indachtig het evangelie hetwelk ik u heb verkondigd, hetwelk gij ook ontvangen hebt, in hetwelk gij ook staande blijft; 2 door hetwelk gij ook zalig wordt. Of gij het nog behoudt, gelijk ik het u gepredikt heb; anders hadt gij tevergeefs het geloof aangenomen.

3 Want ik heb u vooreerst overgeleverd hetgeen ik ook ontvangen had; dat Christus voor onze zonden gestorven is volgens de Schrifturen;

4 dat hij ook begraven is, en dat hij ten derden dage verreezen is volgens de Schrifturen;

5 dat hij gezien is van Cephas, en daarna van de elf,

6 dat hij naderhand gezien is van meer dan vijfhonderd broeders te zamen; waarvan nog velen tegenwoordig in het leven zijn, maar sommigen zijn gestorven.

7 Daarna is hij gezien van Jacobus, daarna van al de apostelen.

8 En voor 't laatste is hij ook verschenen aan mij, die maar een misdrachtig kind ben.

9 Want ik ben de minste der apostelen, die niet waardig ben een apostel genoemd te worden omdat ik de kerk Gods vervolgd heb.

10 Doch hetgeen ik ben, ben ik door de gratie Gods; en zijne gratie aan mij bewezen, is niet ledig geweest, maar ik heb meer dan zij allen gearbeid; niet ik nochtans, maar de gratie Gods die met mij is.

11 Doch hetzij ik, hetzij de anderen, dit verkondigen wij, en dit hebt gij geloofd.

12 Aangezien u dan verkondigd wordt dat Christus van den dood verrezen is, hoe zeggen sommigen onder u dat er geene verrijzenis der dooden is?

13 Want indien er geene verrijzenis der dooden is, zoo is Christus ook niet verrezen.

14 En indien Christus niet verrezen is, zoo is dan ons prediken vruchteloos, zoo is uw geloof ook vruchteloos;

15 ja, zoo worden wij zelfs bevonden valsche getuigen van God te zijn: want wij hebben van God getuigd dat hij Christus verwekt heeft, dien hij niet verwekt heeft, indien de dooden niet verrijzen.

16 Want indien de dooden niet verrijzen, zoo is Christus ook niet verrezen.

17 Doch indien Christus niet verrezen is, zoo is uw geloof tevergeefs, want gij zijt nog in uwe zonden.

18 En die in Christus zijn overleden, zijn diensvolgens ook verloren.

19 Indien wij maar voor dit leven op Christus hopen, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen.

20 Maar nu, Christus is van den dood verrezen en is geworden de eerstverrezene van allen die gestorven zijn.

21 Want gelijk de dood door eenen mensch gekomen is, zoo moet ook de verrijzenis van den dood door eenen mensch komen.

22 En gelijk alle menschen door Adam sterven, zoo zullen zij ook

allen door Christus herleven.

23 Doch elk op zijnen tijd: de eerstverrezene is Christus; daarna die Christus toebehooren, die in zijne komst geloofd hebben.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer hij het rijk aan God den Vader zal overgegeven hebben; nadat hij alle heerschappij, en alle macht en kracht zal vernietigd hebben.

25 Want hij moet als Koning heerschappij voeren, totdat hij hem al zijne vijanden onder de voeten werpe.

26 Nu, de laatste vijand die vernietigd zal worden, is de dood: want hij heeft alles onder zijne voeten geworpen.

27 Maar als er staat: Alle dingen zijn hem onderworpen; zonder twijfel, het is behalve dengene die alle dingen aan hem onderworpen heeft.

28 Als hem den alles zal onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden aan dengene die hem alles onderworpen heeft, opdat God alles in allen zij.

29 Anders, wat zal het zijn met degenen die voor de dooden gedoopt worden, indien de dooden niet verrijzen? waartoe worden zij dan voor hen gedoopt?

30 Waartoe zijn wij ook alle uren in perikelen?

31 Ik sterf dagelijks; dit betuig ik, o broeders! bij de glorie, die ik over u ontvang door Christus Jezus, onzen Heere.

32 Als ik te Ephesen, menscheijker wijze gesproken, met beesten gevochten heb, wat zal het mij baten indien de dooden niet verrijzen? Laat ons eten en drin-

ken, want morgen zullen wij sterven.

33 En laat u niet verleiden. De kwade samenspraken bederven de goede zeden.

34 Ontwaakt als rechtvaardigen en wilt niet zondigen. Want daar zijn er eenigen die geene kennis Gods hebben; ik zeg het tot uwer schaamte.

35 Maar iemand zal zeggen : Hoe verrijzen de dooden? en met wat lichaam zullen zij komen?

36 Gij onverstandige! hetgeen gij zaait, krijgt immers het leven niet, tenzij het eerst sterfe;

37 en als gij iets zaait, gij zaait het gewas niet dat er van komen moet, maar het enkel graan; bij exempel van tarwe of van iets anders.

38 Maar God geeft het zijn gewas gelijk het hem belijft; en aan ieder kruid het zijne in 't bijzonder.

39 Alle vleesch is hetzelfde vleesch niet; maar anders is het vleesch der menschen, anders dat van de beesten, anders dat van de vogelen, en anders dat van de visschen.

40 Daar zijn ook hemelsche lichamen en aardsche lichamen, maar de hemelsche lichamen hebben eenen anderen glans dan de aardsche.

41 Anders is de glans der zon, anders is de glans der maan, en anders de glans der sterren; ook verschilt de eene sterre in glans van de andere.

42 Alzoo is het ook met de verrijzenis der dooden. Hetgeen in de aarde geworpen wordt in bederfelijheid, zal verrijzen in onbederfelijheid.

43 Hetgeen in de aarde geworpen wordt met oneere, zal verrijzen met glorie; hetgeen machteloos in de aarde geworpen wordt, zal verrijzen met sterkte.

44 Nu wordt het als een vleeschelijk lichaam in de aarde geworpen, dan zal het als een geestelijk lichaam verrijzen. Gelijk er een vleeschelijk lichaam is, zoo is er ook een geestelijk lichaam; volgens dat er geschreven staat :

45 Adam, de eerste mensch, is geschapen met eene levende ziel (*Gen. 2 : 7*); maar de tweede Adam, met eenen Geest die levend maakt.

46 Doch het geestelijke is niet eerst geweest; maar het vleeschelijke, en daarna het geestelijke.

47 De eerste mensch was aardsch, als zijnde van aarde; de tweede mensch is hemelsch, als komende uit den hemel.

48 Gelijk die is, die van de aarde genomen was, zoo zijn de aardsche menschen; en gelijk de hemelsche is, zoo zijn ook de hemelsche menschen.

49 Gelijk wij dan het beeld van den aardschen mensch gedragen hebben, zoo zullen wij ook het beeld van den hemelschen dragen.

50 Dit is dan, broeders! hetgeen ik zeg : dat vleesch en bloed het rijk Gods niet kunnen bezitten; en dat de bederfelijheid niet bezitten zal de onbederfelijheid.

51 Ziet, ik zeg u eene verborgene zaak : wij zullen wel allen verrijzen, maar wij zullen niet allen veranderd worden.

52 In eenen wenk, in een oogen-

blik, zoohaast als de laatste trompet zal blazen (want men zal de trompet blazen), zullen de dooden onbederfelijk verrijzen, en wij zullen veranderd worden.

53 Want dit bederfelijk lichaam moet de onbederfelijkheid aandoen; en dit sterfelijk de onsterfelijkheid.

54 En als dit sterfelijk zal aangedaan hebben de onsterfelijkheid, dan zal volbracht worden dit woord der Schriftuur: De dood is verslonden en geheel overwonnen. (*Oseas 13: 14.*)

55 Waar is nu, o dood! uwe victorie? waar is nu, o dood! uw schicht?

56 De schicht van den dood is de zonde, en de kracht der zonde is de wet.

57 Doch God zij gedankt, die ons de victorie gegeven heeft door onzen Heere Jezus Christus.

58 Zoo dan, mijne lieve broeders! weest standvastig en onberoerlijk, altijd meer en meer het werk des Heeren betrachtende: wel wetende dat uw arbeid niet vruchteloos is in den Heere.

KAPITTEL XVI.

RAKENDE de almoezen die vergaderd worden voor de heiligen, gelijk ik aan de kerken van Galatiën bevolen heb, doet gijlieden ook zoo.

2 Dat een ieder van u op den eersten dag van de week wat bij zich zelven ter zijde legge, vergaderende volgens zijn goeddunken, opdat men dit niet ga vergaderen als ik zal gekomen zijn.

3 En als ik gekomen zal zijn, dan zal ik degenen die gij door uwe brieven goedgekeurd zult

hebben, afzenden om uwe gift naar Jerusalem over te brengen.

4 Of indien het de moeite waardig is dat ik zelf ga, zoo zullen zij met mij gaan,

5 Ik zal bij u komen als ik Macedoniën zal doorgetrokken zijn: want ik zal door Macedoniën reizen.

6 En misschien zal ik bij u wat blijven, of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden naar die plaatsen waar ik naartoe zal reizen.

7 Want ik wil u nu niet in 't voorbijgaan bezoeken, maar ik hoop eenigen tijd bij u te verblijven, indien het de Heer toelaat.

8 Doch ik zal tot Sinxen toe nog te Ephesen blijven.

9 Want mij is hier eene zeer groote en krachtige deur geopend, en daar zijn ook vele vijanden.

10 Indien Timotheüs komt, ziet toe dat hij zonder vreeze bij u moge zijn; want hij werkt in het werk des Heeren, gelijk ik ook doe.

11 Dat hem dan niemand versmade, maar geleidt hem in vrede, opdat hij bij mij kome; want ik verwacht hem met de broeders.

12 Wat aangaat onzen broeder Apollos, ik verklaar u dat ik hem zeer gebeden heb dat hij u met de broeders zoude gaan bezoeken, maar hij had gansch geen zin om nu tot u te komen; doch hij zal komen als het hem gelegen zal zijn.

13 Waakt, staat vast in het geloof, houdt u mannelijk en weest kloek.

14 Dat alles wat gij doet, met liefde geschiede.

15 Ik bid u, broeders! gij kent

het huisgezin van Stephanas, en van Fortunatus en Achaicus, dat zij de eerste vruchten van Achaien zijn, en dat zij zich zelve ten dienste van de heiligen geschikt hebben;

16 zijt onderworpen aan zoodanigen, en aan allen die medewerken en arbeiden.

17 Ik ben verblijd over de aankomst van Stephanas, Fortunatus en Achaicus, want zij hebben vervuld hetgeen van uwen kant ontbrak;

18 want zij hebben mijnen geest verkwikt, en ook den uwen. Eert dan zoodanigen.

19 De kerken van Asiën groeten ulieden. Aquilas en Priscilla met hunne huisgemeente, bij welke ik ook te huis ben, groeten u hartelijk in den Heere.

20 Al de broeders doen u groeten. Groet malkanderen met eenen heiligen kus.

21 Ik, Paulus, schrijf u deze groetenismet mijne eigene hand

22 Zoo wie onzen Heere Jezus Christus niet bemint, die zij vervloekt. Maranatha!

23 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden.

24 Mijne liefde is tot u allen in Christus Jezus. Amen.

TWEEDE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

CORINTHEN

KAPITTEL I.

PAULUS, door den wil Gods apostel van Jezus Christus, en de broeder Timotheüs, aan de kerk Gods die te Corinthen is, en aan al de heiligen die in geheel Achaien zijn;

2 de gratie en de vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus. zij met ulieden.

3 Geloofd zij God, de Vader van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheid en de God van allen troost;

4 die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij ook zouden kunnen vertroosten allen die in eenige verdrukking zijn, door de vertroosting met dewelke wij zelve van God vertroost worden.

5 Want gelijk het lijden van Christus in ons overvloedig is, zoo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.

6 Doch hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uwe vertroosting en zaligheid; hetzij dat wij vertroost worden, het is ook tot uwe vertroosting; hetzij dat wij

aangewakkerd worden, dat is ook tot uwe aanwakkingen en tot uwe zaligheid, die uitgewerkt wordt door het verdragen van dezelfde verdrukkingen, welke wij ook lijden.

7 Zoodat wij eene vaste hoop voor u hebben, wetende dat gelijk gij deelachtig zijt aan de verdrukkingen, gij ook alzoo aan de vertroosting en zult deelachtig wezen.

8 Want, broeders! wij willen u niet onbekend laten de verdrukking die ons in Asië geschied is; hoe wij bovenmate bezwaard zijn geweest, en boven onze krachten, zoodat het ons ook verdroot te leven.

9 Ja, wij hadden zelfs al bij ons zelve het vonnis des doods gestreken, opdat wij niet op ons zelve zouden betrouwen, maar op God, die de dooden verwekt;

10 die ons uit zoo groote perikelen verlost heeft en nog verlost; op wien wij ook hopen dat hij ons verlossen zal.

11 Waartoe gij ook zult medewerken door uw gebed voor ons, opdat voor de gratie aan ons gegeven uit inzicht van vele personen, ook door velen voor ons dankzeggingen gedaan worden.

12 Want dit is onze roem, dat onze consciëntie ons getuigt dat wij met eenvoudigheid des harten en met oprechtheid Gods, en niet volgens de menschelijke wijsheid, maar volgens Gods gratie, in deze wereld verkeerd hebben, maar voornamelijk bij ulieden.

13 Want wij schrijven u niets anders dan dingen die gij leest en wel weet; en ik hoop dat gij

ze weten zult tot het laatste toe; 14 gelijk gij nu ten deele wel bemerkt dat wij uw roem zijn, en gij de onze, tegen den dag des Heeren Jezus Christus.

15 En met dit betrouwen had ik eerst voorgenomen tot u te komen, opdat gij eene tweede gunst zoudt ontvangen,

16 en langs u naar Macedonië te trekken; en wederom van Macedonië tot u te komen, en zoo van u naar Judeë geleid te worden.

17 Aangezien ik dan dit voornemen had, ben ik misschien lichtvaardiglijk te werk gegaan? of als ik iets voorneem, zijn het menschelijke voornemens, waar ja en neen in te vinden is?

18 De waarachtige God weet dat in dat woord tot u gesproken, geen ja en neen geweest is.

19 Want de Zoon Gods, Jezus Christus, die onder u door ons verkondigd is, door mij, en Silvanus, en Timotheüs, is zoodanig niet, dat bij hem ja en neen te vinden was, maar alles gaat vast in hem.

20 Want door hem zijn al de beloften Gods vast en waarachtig, tot Gods glorie door ons.

21 Doch het is God die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalfd heeft;

22 die ook zijn zegel op ons gesteld heeft, en tot onderpand zijnen geest in onze harten gegeven heeft.

23 Voor mij, ik roep God tot getuige over mijne ziel, dat ik om u te sparen nog niet te Corinthen ben gekomen.

24 Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof; maar wij

zijn medehelpers tot uwe blijdschap; want gij staat vast door het geloof.

KAPITTEL II.

Ik nam dan voor mij, dat ik niet tot droefheid wederom tot u zou komen.

2 Want is 't dat ik u bedroef, wie is er toch die mij kan verblijden, dan die zelf, welke door mij bedroefd is?

3 En dit schreef ik u ook, opdat ik tot u komende, niet de eene droefheid op de andere zou hebben, van die, over welke ik mij behoorde te verblijden, betrouwende van u allen dat mijne blijdschap ook blijdschap is van u allen.

4 Want ik heb u met groote persing en benauwdheid des harten, en met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij zoudt weten hoe overgroote liefde ik tot u draag.

5 Doch indien iemand mij bedroefd heeft, die heeft mij alleen niet bedroefd, maar ulieden allen eenigszins, om het niet zwaarder te maken.

6 Die bestraffing welke geschied is door velen, is als nu voor hem genoeg;

7 zoodat gij het hem nu integendeel liever vergeven en hem vertroosten moet, opdat hij mischien niet door eene al te overvloedige droefheid verslonden worde.

8 Daarom bid ik u dat gij uwe liefde aan hem doet blijken.

9 Want daarom is het ook dat ik u geschreven heb, om eene

proeve van u te nemen, **of** gij in alles gehoorzaam zijt.

10 Nu, aan wien gij iets vergeeft, aan dien vergeef ik het ook; want indien ik ook iets vergeven heb, ik heb het om u wentwil vergeven in den naam van Christus;

11 opdat de booze vijand over ons geene voordeelen behale; want zijne aanslagen zijn ons niet onbekend.

12 Voorts als ik te Troas kwam om het evangelie van Christus, al was mij daar eene deur geopend in den Heere.

13 zoo heb ik nochtans geene rust gehad in mijnen geest, omdat ik er Titus, mijnen broeder, niet vond; maar van hen mijn afscheid nemende, trok ik voort naar Macedoniën.

14 Doch God zij gedankt, die ons altijd doet triompheeren in Christus Jezus, en den geur zijner kennis door ons verspreidt in alle plaatsen.

15 Want wij zijn voor God de goede geur van Christus, zoo in degenen die zalig worden, als in degenen die verloren gaan;

16 voor de eenen een geur des doods, die hen doet sterven; maar voor de anderen een geur des levens, die hen doet leven. En wie is er toch bekwaam tot deze dingen?

17 Want wij doen niet gelijk velen, die het woord Gods vervalschen; maar het is met oprechtigheid, het is van Gods wege, voor God, en in Christus, dat wij het verkondigen.

KAPITTEL III.

BEGINNEN wij wederom ons zelve te prijzen; of hebben

wij van noode, gelijk sommigen, brieven van recommandatie tot ulieden of van ulieden?

2 Gij zijt zelve onze brief, geschreven in onze harten, die bekend is en gelezen wordt van alle menschen;

3 want het is openbaar dat gij de brief zijt van Christus, door ons aangediend en geschreven, niet met inkt, maar met den Geest van den levenden God; niet op steenen tafelen, maar op tafelen van vleesch, op uwe harten.

4 Zoodanig betrouwen hebben wij door Christus bij God.

5 Niet dat wij van ons zelve bekwaam zijn om iets te denken, als uit ons zelve; maar onze bekwaamheid komt van God.

6 Die ons ook tot bekwame dienaars gemaakt heeft van het nieuw verbond, niet van de letter, maar van den Geest; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

7 Doch indien de doodelijke bediening van de letter, in steenen gesneden, met zulk eenen glans geschied is, dat de kinderen van Israël het aanzicht van Moyses niet konden aanschouwen om den glans zijns aanzichts, en deze nochtans moest vernietigd worden;

8 hoeveel te meer zal dan niet de bediening des Geestes met glorie geschieden?

9 Want indien de bediening der verdoemenis met glorie geweest is, veelmeer zal haar de bediening der rechtvaardigheid in glorie overtreffen.

10 Ja, zelfs die glorie is geene glorie, ten opzichte van de uitnemendheid van deze glorie.

11 Want indien hetgeen te niet gaat, zijnen glans gehad heeft, veelmeer moet hetgeen blijft, zijnen glans hebben.

12 Terwijl wij dan zoodanige hoop hebben, zoo spreken wij met groote vrijmoedigheid;

13 en niet gelijk Moyses die een deksel op zijn aanzicht legde, opdat de kinderen van Israël niet diep zouden inzien hetgeen moest vernietigd worden.

14 Aldus is hun verstand verduisterd geworden. Want tot op den dag van heden blijft hetzelfde deksel, als zij het oude testament lezen, zonder dat het weggenomen worde; want dit wordt door Christus weggenomen.

15 Maar tot heden toe, als Moyses gelezen wordt, zoo blijft het deksel over hun hart liggen.

16 Doch als hun hart zich tot den Heere zal keeren, zoo zal het deksel weggenomen worden.

17 Nu, de Heer is een Geest; en waar de Geest des Heeren is, daar is de vrijheid.

18 Wij dan allen die met ongedekten aanzichte de glorie des Heeren bespiegelen, worden volgens hetzelfde beeld in gedaante veranderd van de eene glorie tot de andere, gelijk door den Geest des Heeren.

KAPITTEL IV.

DAAROM dan, deze bediening hebbende, volgens de barmhartigheid aan ons bewezen, zoo verflauwen wij niet.

2 Maar wij verwerpen de schandige werken die men tracht te bedekken, niet wandelende met arglistigheid, noch het woord

Gods vervalschende; maar door de openbaring der waarheid ons zelve lofwaardig makende bij de consciëntie van alle menschen, in de tegenwoordigheid Gods.

3 Doch indien onse evangelie nog bedekt is, zoo is het bedekt voor degenen die verloren gaan;

4 voor de ongeloovigen, wier harten de God dezer eeuw verblind heeft, opdat het licht en de glans van het evangelie van Christus, die het beeld Gods is, hen niet zoude bestralen.

5 Want wij verkondigen ons zelve niet, maar Jezus Christus onzen Heere, en dat wij u wedienaren zijn om Jezus.

6 Want dezelfde God die bevoelen heeft dat het licht uit de duisternis zoude schijnen, die heeft ook zijn licht doen schijnen in onze harten, om anderen te verlichten in de kennis van de glorie Gods, in het aanschijn van Jezus Christus

7 Doch wij dragen dezen schat in aarden vaten, opdat die uitmuntende kracht niet aan ons, maar aan God zij.

8 Wij worden in alles geperst, maar nochtans niet verdrukt; wij zijn in moeielijkheden, maar bezwijken niet;

9 wij worden vervolgd, maar niet verlaten; nedergeworpen, maar vergaan niet;

10 altijd den dood van Jezus in ons lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam vertoond worde.

11 Want wij worden al levende geduriglijk ter dood geleverd om Jezus wille, opdat ook het leven van Jezus in ons ster-

felijk vleesch vertoond worde. 12 Aldus werkt de dood in ons, en het leven in ulieden.

13 Doch dewijl wij denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven staat: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken (*Psalms* 115: 10), zoo gelooven wij ook, en daarom is 't dat wij spreken;

14 wetende dat degene die Jezus verwekt heeft, ons ook door Jezus verwekken, en met u aldaar stellen zal.

15 Want alles is om u wentwil; opdat de genade overvloedig zijnde, door de dankzegging van velen te overvloediger strekke ter eere Gods.

16 Daarom verflauwen wij niet, maar alhoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, zoo wordt nochtans de inwendige van dag tot dag vernieuwd.

17 Want onze tegenwoordige verdrukking die zeer kort en licht is, werkt in ons een eeuwig gewicht van eene bovenmate uitstekende glorie.

18 Overzulks letten wij niet op de zienlijke, maar op de onzienlijke dingen. Want de zienlijke dingen zijn tijdelijk, maar de onzienlijke zijn eeuwig.

KAPITTEL V.

WANT wij weten, dat, indien dit ons aardse woonhuis afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwigdurend, in den hemel.

2 Want hierom zuchten wij, verlangende met onze woning die hemelsch is, overkleed te worden.

3 Indien wij nochtans bekleed en niet naakt bevonden worden.

4 Want zoolang wij in deze woning zijn, zuchten wij, bezwaard zijnde, omdat wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat hetgeen sterfelijk is verslonden worde door het leven.

5 Nu, het is God die ons hiertoe bereid maakt, die ons ook zijnen Geest tot onderpand gegeven heeft.

6 Wij hebben dan altijd goeden moed, wetende, dat zoolang wij in het lichaam zijn, wij afwezig zijn van den Heere.

7 Want wij wandelen door het geloof en niet door het aanschouwen.

8 Zoo hebben wij dan goeden moed, en wenschen liever uit het lichaam te vertrekken en bij den Heere tegenwoordig te zijn.

9 En daarom trachten wij, hetzij wij uit, hetzij wij in het lichaam zijn, aan hem te behagen.

10 Want wij moeten allen verschijnen voor den rechterstoel van Christus, opdat een ieder ontvange volgens hetgeen hij in zijn lichaam zijnde, gedaan heeft, hetzij goed of kwaad.

11 Overzulks, wetende hoezeer de Heer te vreezen is, zoo trachten wij de menschen te overtuigen, doch voor God zijn wij bekend. En ik hoop dat wij ook aan uwe consciëntie bekend zijn.

12 Niet dat wij wederom onszelf aanprijzen, maar wij geven u gelegenheid om over ons te roemen, opdat gij u zoudt kunnen verantwoorden tegen degenen die hunnen roem stellen in den uiterlijken schijn, en niet in het harte.

13 Want hetzij dat wij als buiten ons zelven gerukt worden, het is voor God; hetzij dat wij ons matigen, het is voor ulieden.

14 Want de liefde van Christus dringt ons; overdenkende, dat indien een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn.

15 Christus is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer voor zich zelven leven, maar voor denene die voor hen gestorven en verrezen is.

16 Overzulks kennen wij voortaan niemand meer naar het vleesch; en al is 't dat wij Christus naar het vleesch gekend hebben, nochtans kennen wij hem nu zoo niet meer.

17 Indien iemand dan in Christus is, die is een nieuw schepsel; de oude dingen zijn voorbijgegaan, alles is nu nieuw geworden.

18 En het komt alles van God, die ons door Christus met zich verzoend heeft, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.

19 Want God was in Christus de wereld met zich verzoenende, hunne misdaden niet toerekenende; en hij heeft ons het verkondigen der verzoening opgelegd.

20 Zoo dan, wij bedienen het gezantschap van Christus, en het is als God zelf die door ons vermaant. Wij bidden van Christus wege, verzoent u met God.

21 Want hij heeft hem die geene zonde gekend heeft, voor ons als zondig behandeld, opdat wij door hem voor God zouden gerechtvaardigd worden.

KAPITTEL VI.

MEDEWERKENDE dan, vermanen wij u dat gij de genade Gods niet tevergeefs ontvangt.

2 Want hij zegt: In den aangenamen tijd heb ik u verhoord, en in den dag der zaligheid heb ik u geholpen; ziet, hier is nude aangename tijd; ziet, hier is nu de dag der zaligheid. (*Isaïas 49: 8.*)

3 Wij geven ook aan niemand eenige ontstichting, opdat onze bediening niet veracht worde.

4 Maar wij gedragen ons in alles gelijk dienaren Gods; in vele verduldigheid, in verdrukkingen, in noodzakelijkheden, in benauwdheden,

5 in slagen, in gevangenissen, in oproeren, in arbeid, in waken, in vasten,

6 in reinigheid, in wetenschap, in lankmoedigheid, in liefstelligheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde,

7 in het woord der waarheid, in de kracht Gods, door de wapenen der rechtvaardigheid ter rechter- en ter linkerzijde;

8 door eer en oneer, door goeden en kwaden naam; als verleiders, daar wij rechtzinnig zijn: als onbekenden, daar wij bekend zijn; 9 als stervenden, daar wij noch tans leven; als gekastijd, daar wij niet gedood zijn;

10 als bedroefd, daar wij altijd blijde zijn; als arm, daar wij er velen rijk maken; als niets hebbende, daar wij alles bezitten.

11 O inwoners van Corinthen! onze mond is tot u open, ons hart is uitgebreid.

12 Gij hebt geene kleine plaats

in ons gemoed, maar gij hebt eene kleine plaats in uw gemoed.

13 Doch (ik spreek tot u als tot mijne kinderen) geeft mij gelijke vergelding, verbreedt ook uw hart.

14 En trekt niet één juk met de ongeloovigen; want wat samen-deeling heeft de rechtvaardigheid met de ongerechtigheid? of wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?

15 Wat samenstemming heeft Christus met Belial? of wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige?

16 Of wat overeenkomst heeft de tempel Gods met de afroden? Doch gijlieden zijt de tempel van den levenden God, gelijk God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen en onder hen wandelen; ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn. (*Levit. 26: 12.*)

17 Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u van hen af, zegt de Heer, en raakt niets aan, hetgeen onrein is. (*Isaïas 52: 11.*)

18 Ik zal u tot mij nemen, en ik zal uw Vader zijn, en gij zult mijne zonen en dochters zijn, zegt de Heer almachtig. (*Jerem. 31: 9.*)

KAPITTEL VII.

AANGEZIEN wij dan deze be-loften hebben, allerliefsten! zoo laat ons van alle besmettingen des vleesches en des geestes ons zelve zuiveren, voltrekkende onze heiligmaking in de vreeze Gods.

2 Geeft ons plaats; wij hebben niemand ongelijk gedaan, wij hebben niemand geërgerd, wij hebben niemand bedrogen.

3 Ik zeg dit niet om u te veroordeelen; want ik heb alreeds gezegd dat gij in onze harten zijt, om samen te sterven en samen te leven.

4 Ik spreek tot u met groote vrijmoedigheid, ik heb veel op u te roemen; ik ben met troost vervuld, mijne vreugd is overvloedig in al onze verdrukking.

5 Want als wij in Macedoniën gekomen waren, zoo had ons lichaam geene rust, maar wij leden alle verdrukking; vanbuiten strijd, vanbinnen vreeze.

6 Maar God die de nederigen vertroost, heeft ons ook vertroost door de aankomst van Titus;

7 en niet alleen door zijne komst, maar ook door den troost met welken hij van u getroost is; hebbende hij ons verhaald uw verlangen, uw geweën, uw ijver over mij, zoodat ik des te meer ben verblijd geweest.

8 Want al is het dat ik u in mijnen brief bedroefd heb, het is mij niet leed; en al ware het mij leed geweest, ziende dat die brief u voor eenen korten tijd bedroefd heeft.

9 zoo verblijd ik mij nu, niet omdat gij bedroefd geweest zijt, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot * penitentie: want gij zijt bedroefd geweest volgens God, zoodat gij gansch geen deel van ons geleden hebt.

10 Want de droefheid die volgens God is, werkt eene * penitentie ter zaligheid die standvastig is; maar de droefheid dezer wereld brengt den dood voort.

11 Ziet eens wat eene groote

zorgvuldigheid door deze droefheid volgens God, in u uitgewerkt is; wat eene verantwoording, wat een misnoegen, wat een verlangen, wat een ijver, wat eene wraak. In alles hebt gij u zelve getoond onbesmet te zijn in die zaak.

12 Zoodan, dat ik u geschreven heb, is zoozeer niet geschied om dengene die het ongelijk gedaan had, of om dengene die het geleden had, maar om onze zorgvuldigheid te doen blijken, die wij voor ulieden dragen in de tegenwoordigheid Gods.

13 Daarom zijn wij vertroost geweest. En in onze vertroosting zijn wij nog veel overvloediger verblijd geweest over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is;

14 en dat, indien ik iets bij hem van ulieden geroemd heb, ik niet beschaamd ben gemaakt; maar gelijk wij u alles in waarheid gesproken hebben, zoo is ook hetgeen wij bij Titus geroemd hadden, waarachtig bevonden.

15 En zijne grondhartige genegenheid is te overvloediger tot u, als hij overdenkt hoe gij allen zijt gehoorzaam geweest, en hoe gij hem al vreezende en bevende ontvangen hebt.

16 Ik ben blijde dat ik in alles op u betrouwen mag.

KAPITTEL VIII.

IK laat u ook weten, broeders! de gratie die God gegeven heeft aan de kerken van Macedoniën:

1 dat hunne blijdschap zooveel te menigvuldiger is geweest, als zij door grootere verdrukking

* Gr. bekeering.

zijn beproefd geweest, en dat hunne groote armoede overvloediglijk uitgestort heeft rijkdomen van hunne eenvoudigheid.

3 Want ik getuig van hen dat zij niet alleen volgens hun vermogen, maar zelfs boven hun vermogen gewillig zijn geweest;

4 ons met vele aanzoekingen biddende, dat wij de goedwillige gift, en de mededeeling tot hetgeen ten dienste der heiligen gegeven wordt, zouden aannemen.

5 En zij deden niet alleen gelijk wij gehoopt hadden, maar zij gaven zich zelve, eerst aan den Heere, en daarna aan ons, door den wil Gods.

6 Zoodat wij Titus verzochten dat gelijk hij begonnen had, hij ook in ulieden dien dienst zoude voltrekken;

7 en dat, gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof, in wetenschap en in allen ijver, daarenboven ook in de liefde tot ons, gij ook in deze goedwilligheid moogt overvloedig zijn.

8 Ik zeg dit niet als gebiedende, maar om door den ijver van anderen ook de oprechtheid van uwe liefde te doen blijken.

9 Want gij weet de goedwilligheid van onzen Heere Jezus Christus, die, daar hij rijk was, om uwentwil arm geworden is, opdat gij door zijne armoede rijk zoudt worden.

10 En ik geef u hierin eenen raad die ulieden profltig is, denwelken gij niet alleen begonnen hebt te doen, maar waartoe gij ook de begeerte gehad hebt, al van 't voorleden jaar.

11 Voltrekt nu dan die zaak, opdat, gelijk de begeerte was in het

willen, zij ook zoo zij tot het volbrengen van hetgeen gij hebt.

12 Want als de wil bereid is, zoo wordt hij aangenomen volgens hetgeen iemand heeft, en niet volgens hetgeen hij niet heeft.

13 Want ik versta niet dat anderen verlichting zouden hebben, en gij overlasting; maar dat er gelijkheid zij;

14 en dat in den tegenwoordigen tijd uw overvloed hun gebrek te hulpe kome; opdat ook hun overvloed uw gebrek eens moge behulpzaam zijn, en dat er aldus gelijkheid worde, gelijk er geschreven staat:

15 Aan dengene die veel vergaderd had, schoot niet over, en die weinig vergaderd had, kwam niet te kort. (*Exod. 16 : 18.*)

16 Doch God zij gedankt, die dezelfde zorgvuldigheid voor ulieden in het hart van Titus gegeven heeft.

17 Want hij heeft niet alleen het verzoek aangenomen, maar, daar hij zeer zorgvuldig was, is hij ook van zelfs tot u henenge-reisd.

18 Wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die om het evangelie vermaard is in al de gemeenten;

19 en die daarenboven van de kerken verkoren is om met ons te reizen tot het bezorgen van dezen dienst, dien wij bedienen tot de glorie des Heeren, en volgens onze gewillige genegenheid;

20 zoekende wij te mijden dat ons iemand lastere over deze groote somme, die wij bezorgen.

21 Want wij betrachten het goede, niet alleen voor God, maar ook voor de menschen.

22 Wij hebben ook door het groot betrouwen dat wij op u hebben, met hen gezonden onzen broeder, dien wij in vele dingen dikwijls vlijtig bevonden hebben, en nu nog veel vlijtiger.

23 Hetzij dan aan Titus, die mijn medegezel en medehelper bij ulieden is, hetzij aan onze broeders, die de afgezanten der gemeenten en de glorie van Christus zijn;

24 geeft hun een bewijs van uwe liefde in het aanzien van al de gemeenten, en betoont hetgeen waarover wij van u geroemd hebben.

KAPITTEL IX.

DOCH van deze bediening die voor de heiligen geschiedt, is het mij onnoodig aan u verder te schrijven.

2 Want ik ken uwe gewillige genegenheid, over dewelke ik van u roem bij die van Macedoniën, zeggende, dat die van Achaiën al van 't voorleden jaar bereid zijn geweest; zoodat uw ijverig voor-nemen velen heeft aangewakkerd.

3 Daarom heb ik deze broeders gezonden, opdat hetgeen wij van u roemen in deze zaak, niet ijdel zoude bevonden worden, en dat gij, volgens mijn zeggen, bereid zoudt zijn;

4 opdat, zoo die van Macedoniën met mij kwamen en ulieden onbereid vonden, wij alsdan (om niet te zeggen gij) hierover niet zouden beschaamd staan.

5 Daarom dan heb ik noodig geacht de broeders te verzoeken dat zij vooraf tot u zouden gaan, en bezorgen dat deze beloofde

goedwilligheid te voren bereid zij; zoo nochtans, dat zij eene gift zijn van goedwilligheid en niet van gierigheid.

6 Want ik zeg u dat die spaarlijk zaait, ook spaarlijk zal maaien, en die mildelijk zaait, ook mildelijk zal maaien.

7 Dat een ieder geve gelijk hij in zijn hart goedvindt, niet met droefheid of uit bedwang; want God bemint den blijmoedigen gever; (*Prov. 28: 27.*)

8 en God is machtig u met allen zegen overvloediglijk te begiftigen; opdat gij in alles altijd genoeg voorzien zijnde, overvloedig moogt zijn tot alle goede werken;

9 gelijk er geschreven staat: Hij heeft uitgedeeld en aan de armen gegeven; zijne rechtvaardigheid zal in der eeuwigheid blijven. (*Psalms 111: 9.*)

10 Hij die aan den zaaiër zaad verleent en brood om te eten, zal u ook zaad geven en vermenigvuldigen, en de vruchten uwer rechtvaardigheid meer en meer doen opwassen;

11 opdat gij in alles moogt rijk en overvloedig zijn tot alle oprechtheid, dewelke maakt dat God door ons gedankt wordt.

12 Want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen hetgeen aan de heiligen ontbreekt, maar zij maakt ook dat de Heer overvloediglijk van velen gedankt wordt;

13 vermits zij door de proeve van deze bediening aan God glorie geven voor de onderdanigheid, dewelke gij betuigt aan het evangelie van Christus, en voor uwe oprechte mededeeling, zoo

aan hen als aan alle anderen;
14 en zij bidden voor ulieden, naar u verlangende, om de uitnemende gratie van God die in ulieden is.

15 God zij gedankt over zijne onuitsprekelijke gave.

KAPITTEL X.

VERDER, ik Paulus zelf bid ulieden door de zachtmoedigheid en de goedertierenheid van Christus, ik, die bij u tegenwoordig zijnde, wel slecht en verworpen ben, maar afwezig zijnde, stoutmoedig ben tegen u.

2 Ik bid u dan dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stoutmoedig moete zijn met die vrijmoedigheid, met welke ik geacht word stoutelijk te handelen tegen sommigen die ons houden alsof wij naar het vleesch wandelden.

■ Want al wandelen wij in het vleesch, wij strijden nochtans niet volgens het vleesch;

4 want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleeschelijk, maar krachtig in God, om de sterkten neder te werpen, vernietigende de raadslagen,

5 en alle hoogmoedigheid die zich verheft tegen de kennis Gods; en om alle verstand en gevangens te nemen tot onderwerping aan Christus;

6 hebbende ook het vermogen gereed, om alle ongehoorzaamheid te wreken, als uwe gehoorzaamheid zal volbracht zijn.

7 Oordeelt ten minste volgens den uitwendigen schijn: zoo iemand zich laat voorstaan dat hij Christus toebehoort, dat die wederom bij zich zelven denke, dat gelijk hij Christus toebehoort, wij hem ook toebehooren.

8 Want al roemde ik wat meer van onze macht, dewelke de Heer ons gegeven heeft tot uwe stichting en niet tot uwe verderving, ik zou mij daarover niet moeten schamen.

9 Maar opdat ik niet schijne u vervaard te maken met brieven,

10 (want de brieven, zeggen zij, zijn wel deftig en krachtig; maar zelf in persoon is hij zwak, en zijne aanspraak is versmadelijk)

11 zoo moet hij weten, die van zulk gevoelen is, dat wij, tegenwoordig zijnde, zoodanig met de werken zullen zijn, als wij, afwezig zijnde, spreken door onze brieven.

12 Want wij willen ons zelven niet voegen of vergelijken met sommigen die zich zelven prijzen; maar wij meten ons zelven af volgens hetgeen wij zijn, en wij vergelijken ons bij ons eigen zelven.

13 Wij zullen dan niet boven de maat roemen, maar volgens den regel en de maat die God ons toegevoegd heeft, welke maat zich ook tot ulieden uitstrekt.

14 Want wij strekken ons niet te wijd uit, alsof wij tot u niet gekomen waren; want wij zijn tot u toegekomen met het evangelie van Christus.

15 Wij roemen dan niet boven mate en op den arbeid van anderen, maar wij hopen dat wij ons met het aanwassen van uw geloof, in u nog veel verder zullen uitstrekken volgens onze regelen;

16 zullende het evangelie ook in de landen welke voorbij u gelegen zijn, gaan verkondigen, zonder te roemen in eens anders

betrek, en in hetgeen alreeds was bereid gemaakt.

17 Doch die roemt, dat hij in den Heere roeme.

18 Want niet die zich zelven prijst, moet goedgekeurd worden, maar die van God geprezen wordt.

KAPITTEL XI.

OCH of gij mijne dwaasheid een weinig verdragen wilt: en verdraagt ze toch!

2 Want ik ijver voor u met eenen goddelijken ijver: want ik heb ulieden toebereid om u als eene reine maagdaan eenen bruidegom, aan Christus op te dragen.

3 Doch ik vrees, dat gij, gelijk het serpent door zijne arglistigheid Eva verleid heeft, alzoo ook uw gemoed moge bedorven worden, en gij afvallen van de christelijke eenvoudigheid.

4 Want indien degene die tot u komt, eenen anderen Christus verkondigde dan wij verkondigd hebben, of indien gij eenen anderen geest ontvingt dan dien gij ontvangen hebt, of een ander evangelie dan dat gij aangenomen hebt, zoo mocht gij hem met recht verdragen.

5 Maar ik laat mij voorstaan dat ik geenszins minder gedaan heb dan de voornaamste apostelen.

6 Want al ben ik slecht van woorden, ik ben het nochtans niet van wetenschap. Doch wij zijn in alles aan u wel bekend geworden.

7 Of heb ik hierin misdaan, dat ik mij zelven vernederd heb om u te verheffen, en dat ik u het evangelie Gods voor niet verkondigd heb!

8 Andere gemeenten heb ik be-roofd, van hen bijstand nemen-de, om u te dienen.

9 Ja, als ik bij ulieden was en gebrek had, zoo ben ik nochtans niemand lastig gevallen; want hetgeen mij ontbrak, hebben de broeders die van Macedoniën kwamen, toegebracht, en ik heb mij in alles gewacht, dat ik u tot geen last zoude zijn, en ik zal er mij nog van wachten.

10 Ik zeg u bij de waarheid van Christus, die in mij is, dat mij deze roem in de gewesten van Achaïen niet zal benomen worden.

11 Waarom toch? is 't omdat ik u niet bemin? Dat weet God!

12 Maar ik doe dit en zal het nog doen, om alle gelegenheid af te snijden aan degenen die gelegenheid zoeken om daarop te roemen, dat zij aan ons gelijk bevonden worden.

13 Want zoodanigen zijn valsche apostelen, bedriegelijke werklieden, de gedaante aantrekkende van apostelen van Christus.

14 En dit is geen wonder: want de booze vijand zelf vertoont zich in de gedaante van eenen engel des lichts.

15 Het is dan zoo wonde niet dat ook zijne dienaars zich in de gedaante van dienaars der rechtvaardigheid vertoonen. Doch het einde zal volgens hunne werken zijn.

16 Ik zeg nog eens: dat niemand mij voor dwaas aanzie; of immers verdraagt mij dan als eenen dwaze, opdat ik ook een weinig moge roemen:

17 hetgeen ik dan zeg, zeg ik

niet volgens den Heere, maar ik spreek als dwaaslijk in dit stuk van roemen.

18 Terwijl er velen roemen naar het vleesch, zoo zal ik ook roemen.

19 Want aangezien gijlieden verstandig zijt, zoo verdraagt gij geerne de dwazen.

20 Want gij verdraagt het indien u iemand in slavernij brengt, indien u iemand opeet, indien u iemand berooft, indien iemand zich verheft, indien u iemand in het aanzicht slaat.

21 Ik zeg dit tot onze schande, als die hierin te zwak zijn geweest. Durft dan iemand ergens op roemen, ik spreek nu als dwaaslijk, ik durf het ook.

22 Zijn zij Hebreëuwen? Ik ben het ook. Zijn zij Israëlieten? Ik ook. Zijn zij van Abrahams geslacht? Ik ook.

23 Zijn zij dienaars van Christus? Ik spreek nu als dwaas, ik ben het nog meer. Meerder in last en arbeid, uitstekender in gevangenissen, overvloediger in slagen, dikwijls in doodsgevaar;

24 vijfmaal heb ik van de Joden de veertig slagen min eenen ontvangen;

25 driemaal ben ik met roeden gegeeseld, eens ben ik gesteenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, eenen nacht en dag ben ik in de diepte der zee geweest.

26 Ik ben dikwijls op de reize geweest, in perijkelen op de waterstroomen, in perijkelen van de moordenaars, in perijkelen van mijn eigen volk, perijkelen van de heidenen, perijkelen in steden, perijkelen in wildernissen, perijkelen op zee, perijke-

len onder de valsche broeders; 27 in arbeid en moeite, in veel wakens, in honger en dorst, in veel vastens, in koude en naakteheid.

28 Behalve deze dingen die uitwendig zijn, overvalt mij dagelijks de zorg voor alle kerken.

29 Wie wordt er zwak, zonder dat ik zwak worde? wie wordt er geërgerd, zonder dat ik brande?

30 Indien men roemen moet, zoo zal ik op de dingen van mijne zwakheid roemen.

31 God, die de Vader is van onzen Heere Jezus Christus, hij die in der eeuwigheid gebenedijd is, weet dat ik niet lieg.

32 Als ik te Damascus was, deed de stadhouder van den koning Aretas de stad Damascus bezetten om mij te vangen.

33 En ik werd door een venster in eene mand langs den muur neder gelaten, en aldus den ik zijne handen ontvlucht.

KAPITTEL XII.

INDIEN men nog roemen moet, alhoewel het niet betaamt, zoo zal ik komen tot de visioenen en openbaringen des Heeren.

2 Ik ken eenen mensch in Christus, die over veertien jaren (hetzij in het lichaam, hetzij buiten het lichaam, dat weet ik niet, God weet het), opgenomen is geweest tot in den derden hemel;

3 en ik weet dat die mensch (hetzij in het lichaam, hetzij buiten het lichaam, dat weet ik niet, God weet het),

4 is opgenomen geweest tot in het paradijs, en daar verholene woorden gehoord heeft, die het

eenen mensch niet geoorloofd is uit te spreken.

5 Van zoodanigen mensch zal ik roemen, maar van mij zelven zal ik niet roemen, tenzij in mijne zwakheden.

6 Nochtans indien ik mij ook wilde beroemen, ik zou daarom niet dwaas zijn; want ik zou de waarheid zeggen. Maar ik laat dat daar, opdat niemand mij achte boven hetgeen hij in mij ziet of hetgeen hij van mij hoort.

7 En opdat de uitnemendheid der openbaringen mij niet zoude verheffen, zoo is mij een prikkel in het vleesch gegeven, een die naar van den boozen vijand, om mij kaakslagen te geven.

8 En opdat hij van mij vertrekken zoude, heb ik driemaal den Heere gebeden;

9 die mij heeft geantwoord: Mijne gratie is u genoegzaam; want mijne kracht toont hare volmaaktheid door de zwakheid. Daarom zal ik geerne in mijne zwakheden roemen, opdat de kracht van Christus in mij wone.

10 Daarom heb ik mijn behagen in mijne zwakheden, in versmaadheden, in noodzakelijkheden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus wille: want als ik verzwakt word, dan ben ik sterk.

11 Ik ben onverstandig geworden, gij hebt er mij toe gedwongen; want ik behoorde van u geprezen te worden, aangezien ik nergens in minder ben geweest dan de uitmuntendste der apostelen, alhoewel ik niets ben.

12 De kenteekenen van mijn apostelschap zijn onder ulieden uitgewerkt met alle verduldig-

heid, door mirakelen en wonderheden en krachtige werken.

13 Want wat is er dat gij minder gehad hebt dan de andere kerken, tenzij dat ik ulieden niet lastig ben geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.

14 Ziet, dit is nu de derde keer dat ik gereed ben om tot u te komen, en nog zal ik u niet tot last zijn. Want ik zoek het uwe niet, maar u; want de kinderen moeten geene schatten voor de ouders vergaderen, maar de ouders voor de kinderen.

15 Ook wil ik zeer geerne geven, en zelf ten beste gegeven worden voor uwe zielen, alhoewel ik ulieden zoozeer heminnende, weinig bemind worde.

16 Maar al is 't dat ik u niet lastig ben geweest, zoo heb ik nochtans, arglistig zijnde, u met bedrog gevangen.

17 Heb ik u door iemand van degenen die ik tot u gezonden heb, iets afgeperst?

18 Ik heb Titus verzocht, en heb nog eenen broeder met hem gezonden: Heeft Titus u iets afgeperst? hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld, en in dezelfde voetstappen?

19 Meent gij wederom dat wij ons bij ulieden verontschuldigen? Wij spreken voor God, in Christus; doch alles, allerlieftsten! tot uwe stichting.

20 Want ik vrees, dat als ik komen zal, ik u zoodanig niet vinden zal als ik wel wilde, en dat ik van u zoodanig ook niet zal gevonden worden als gij wel zoudt willen; en dater misschien twisten, afgunstigheden, moedigheden, gekijf, achterklap,

oorblazingen, verwaandheden en oproerigheden onder ulieden zullen zijn;

21 en dat mij God, als ik komen zal, wel wederom mocht vernerden bij ulieden; en dat ik er velen zal moeten beweenen van degenen die al gezondigd en * geene penitentie gedaan hebben over de onzuiverheden, en de hoererij, en de wulpschheden die zij bedreven hebben.

KAPITTEL XIII.

ZIET, dit is nu de derde keer dat ik tot ulieden kom. Alles zal door den mond van twee of drie getuigen bevestigd worden. (Deut. 19: 15.)

2 Ik heb het alreeds gewaar-schuw, tegenwoordig zijnde; ik waarschuw het nu nog, en als afwezig zijnde, schrijf het aan degenen die voordezen gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat, zoo ik nog eens kom, ik hen geenszins sparen zal.

3 Zoekt gij dan Christus te beproeven die in mij spreekt, en die bij u niet zwak, maar machtig is!

4 Want alhoewel hij naar hetgeen dat zwak was, gekruist is, nochtans leeft hij nu door de kracht Gods; alzoo zijn wij ook zwak met hem, maar zullen ook met hem leven door de kracht Gods, die onder ulieden is.

5 Onderzoek u zelve of gij in het geloof zijt, beproeft u zelve. Of bevindt gij in u zelve niet dat Jezus Christus in u is? Tenzij dat gij misschien afkeurlijk zijt.

6 Doch ik hoop dat gij verstaan zult dat wij niet afkeurlijk zijn.

7 Maar wij bidden God dat gij gansch geen kwaad moogt doen; niet opdat wij oprecht mogen schijnen, maar opdat gij moogt weldoen, al ware het dat wij ook als afkeurlijk schenen.

8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar alleen voor de waarheid.

9 Want wij verblijden ons dat gij sterk zijt, terwijl wij krank zijn. En dit bidden wij ook, dat gij gansch volmaakt moogt zijn.

10 Daarom schrijf ik dit in mijn afwezen, opdat ik, tegenwoordig zijnde, niet straffelijk zoude moeten handelen volgens de macht welke de Heer mij gegeven heeft tot opbouw en niet tot nederwerping.

11 Voorts, broederst verblijdt u, weest volmaakt, vertroost u, hebt een en hetzelfde gevoelen, leeft in vrede, en de God van vrede en van liefde zal met u zijn.

12 Groet malkanderen met eenen heiligen kus. Al de heiligen groeten u.

13 De gratie van onzen Heere Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap van den Heiligen Geest zij met u allen. Amen.

* Gr. zich niet bekeerd hebben van de onzuiverheden.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

GALATIEN

KAPITTEL I.

PAULUS, apostel, niet van menschen noch door menschen, maar door Jezus Christus, en door God den Vader, die hem verwekt heeft van den dood;

2 en al de broeders die met mij zijn, aan de kerken van Galatiën:

3 genade zij ulieden en vrede van God den Vader, en van onzen Heere Jezus Christus;

4 die zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, om ons te verlossen van de tegenwoordige booze wereld, volgens den wil van onzen God en onzen Vader;

5 aan wien zij glorie in alle eeuwigheid. Amen.

6 Ik ben verwonderd dat gij zoo haast van dengene die u tot de gratie van Christus geroepen heeft, overgaat tot een ander evangelie.

7 Niet dat er een ander is; maar het is dat er sommigen zijn die u ontroeren, en die het evangelie van Christus zoeken te verkeeren.

8 Doch al ware het ook dat wij, of een engel uit den hemel, u een ander evangelie verkondigden dan hetgeen wij u verkondig-

digd hebben: dat hij vervloek zij.

9 Ik heb het alreeds gezegd en ik zeg u nog eens: zoo iemand u een ander evangelie verkondigt dan hetgeen gij ontvangen hebt: dat hij vervloekt zij.

10 Is het aan de menschen dat ik voldoening moet geven, of is het aan God? Of zoek ik aan de menschen te behagen? Indien ik aan de menschen nog zocht te behagen, zoo zou ik geen dienaar van Christus zijn.

11 Doch ik verklaar u, broeders! dat het evangelie hetwelk door mij verkondigd is, niets menschelijks heeft.

12 Want ik heb het van geen mensch ontvangen of geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.

13 Want gij hebt wel gehoord hoedanig mijn wandel eertijds in het jodendom was: hoe ik de kerk Gods bovenmate vervolgde en dezelve verwoestte;

14 en hoe ik in het jodendom te boven ging velen van mijn geslacht, zijnde een uitmuntend ijveraar voor mijne vaderlijke overleveringen.

15 Maar wanneer het God, die mij van uit mijn moederslichaam heeft afgezonderd en door zijne genade geroepen heeft,

16 belieft heeft zijnen Zoon aan mij te openbaren, opdat ik hem onder de heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond bij geen vleesch noch bloed te rade gegaan ;

17 en ik ben niet naar Jerusalem gekeerd tot degenen die al voor mij apostels geweest waren ; maar ik trok in Arabiën en keerde dan weder naar Damascus.

18 Daarna kwam ik na verloop van drie jaren wederom te Jerusalem om Petrus te bezoeken, en bleef bij hem vijftien dagen.

19 Anders heb ik niemand van de apostelen gezien, dan Jacobus, den broeder des Heeren.

20 Ziet, ik verklaar u voor God dat ik niet lieg in hetgeen ik u schrijf!

21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syriën en Ciliciën.

22 Doch ik was bij de gemeenten van Judeën die in Christus gelooven, onbekend van aanzicht.

23 Alleentlijk hadden zij hooren zeggen : Die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof hetwelk hij eertijds verwoestte.

24 En zij gaven glorie aan God wegens mij.

KAPITTEL II.

VEERTIEN jaren daarna trok ik wederom op naar Jerusalem met Barnabas en nam ook Titus mede.

• Ik ging er naartoe volgens eene openbaring, en het evangelie netwelk ik onder de heidenen verkondig, stelde ik hun voor ; maar bijzonderlijk aan degenen die de aanzienlijksten waren, opdat ik niet te vergeefs mocht loopen of geloopen hebben.

3 Maar Titus die bij mij was, werd niet genoodzaakt, al was hij een heiden, zich te laten besnijden.

4 Zelfs niet om de valsche broeders, die ingekropen en ingesloopen waren, om te bespieden onze vrijheid welke wij hebben in Christus Jezus, opdat zij ons onder slavernij zouden brengen ;

5 aan welke wij ook niet eene uur geweken hebben door onderwerping, opdat de waarheid van het evangelie bij ulieden zoude standhouden.

6 Doch aangaande degenen die iets bijzonders geacht werden (hoedanig zij eertijds geweest zijn, daar is mij niet aangelegen ; God aanziet den persoon der menschen niet), degenen, zeg ik, die iets bijzonders geacht werden, hebben mij niets toegebracht.

7 Maar integendeel, als zij zagen dat het evangelie mij toebe trouwd was ten opzichte der onbesnedenen, gelijk aan Petrus ten opzichte der besnedenen ;

8 (want die in Petrus gewerkt heeft om hem te maken apostel der besnedenen, heeft ook in mij gewerkt om het te zijn ten opzichte der heidenen) ;

9 en als zij verstonden de gratie die mij gegeven was, zoo gaven Jacobus en Cephas en Joannes, die de pilaren schenen te zijn, mij en Barnabas de rechterhand van vereeniging, opdat wij onder de heidenen, en zij onder de besnedenen zonden prediken.

10 Mits dat wij maar de armen zouden gedachtig zijn ; hetwelk ik dan ook zorgvuldig gedaan heb.

11 Maar als Petrus te Antiochiën gekomen was, wederstond ik hem in zijn aanzicht, omdat hij berispelijk was.

12 Want voordat daar eenigen van Jacobus kwamen, zoo at hij met de heidenen: maar als die gekomen waren, zoo onttrok ik⁴ zich en scheidde zich van hen af, uit vreeze van de besnedenen.

13 En de andere Joden gebruikten met hem dezelfde veinzing; zoodat ook Barnabas tot de veinzing van hen vervoerd werd.

14 Maar als ik zag dat zij niet recht volgens het evangelie wandelden, zoo zeide ik tot Petrus in de tegenwoordigheid van hen allen: Indien gij die een Jood zijt, volgens de heidensche wijze leeft, en niet volgens de joodsche wijze, waarom dwingt gij dan de heidenen volgens de joodsche wijze te leven?

15 Wij zijn immers Joden van afkomste, en niet uit de heidenen, die zondaars waren;

16 nochtans wetende dat de mensch niet wordt gerechtvaardigd door de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zoo gelooven wij ook in Jezus Christus, opdat wij door het geloof van Christus mogen gerechtvaardigd worden en niet door de werken der wet; omdat door de werken der wet geen mensch zal gerechtvaardigd worden.

17 Doch indien wij, zoekende door Christus gerechtvaardigd te worden, ook zelve zondaars bevonden werden, zou Christus dan niet een bedienaar der sonde zijn, 't welk nochtans verre vandaar is!

18 Want indien ik wederom opbouw hetgeen ik omvergeworpen heb, zoo betoon ik mij zelve een overtreder te zijn.

19 Doch ik ben door de wet aan de wet gestorven, opdat ik voor God zoude leven. Ik ben met Christus gekruist.

20 En ik leef nu; of beter, ik niet meer, maar Christus leeft in mij. Het leven dat ik nu leef in dit lichaam, dat leef ik door het geloof van den Zoon Gods, die mij heeft bemind en zich zelve voor mij geleverd heeft.

21 Ik wil de gratie Gods niet verzaken; want indien men de rechtvaardigheid door de wet verkrijgt, zoo is Christus tevergeefs gestorven.

KAPITTEL III.

O gij uitzinnige Galaters! wie heeft u dus betooverd, om aan de waarheid niet gehoorzaam te zijn, daar u Jezus Christus aldus voor de oogen afgebeeld is, alsof hij onder u gekruist was?

■ Dit alleen wilde ik wel van u weten: is 't door de werken der wet dat gij den Geest ontvingen hebt, of door het geloof hetwelk gij gehoord hebt?

3 Zijt gij zoo uitzinnig, dat gij door den Geest begonnen hebbende, nu wilt voleindigen door het vleesch?

4 Hebt gij dan tevergeefs zoo veel geleden? Zoo het nochtans tevergeefs is!

5 Degene dan, die u den Geest verleent en mirakelen onder u uitwerkt, doet hij dit door de werken der wet of door het geloof hetwelk men verkondigt?

6 Gelijk er staat van Abraham, dat hij Gode geloofde, en dat het hem tot rechtvaardigheid gerekend is; (*Gen. 15 : 6.*)

7 zoo verstaat dan dat degenen die het geloof hebben, Abrahams kinderen zijn.

8 Ook heeft de Schriftuur, voorziende dat God de volkeren door het geloof zou rechtvaardigen, aan Abraham te voren verkondigd : In u zullen al de volkeren gezegend worden. (*Gen. 12 : 3.*)

9 Zoo dan, die het geloof hebben, die zullen gezegend worden met den geloovigen Abraham.

10 Want allen die uit de werken der wet zijn, zijn onder den vloek; want daar staat geschreven : Vervloekt is hij die niet onderhoudt al wat in het boek der wet is voorgeschreven. (*Deut. (27 : 26.)*)

11 Nu, het is klaar dat door de wet niemand bij God gerechtigd wordt; want de rechtvaardige leeft door het geloof.

12 Doch de wet steunt op het geloof niet, maar zij zegt : Die deze dingen doet, zal door de zelve leven. (*Levit. 18 : 5.*)

13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, zijnde voor ons een vloek geworden (want daar staat geschreven : Vervloekt is hij, die aan het hout opgehangen is); (*Deut. 21 : 23.*)

14 opdat de zegening van Abraham over de volkeren zoude komen door Jezus Christus, opdat wij den beloofden Geest zouden ontvangen door het geloof.

15 Broeders! ik spreek nu volgens het menschelek gebruik; niemand zal het verbond zelfs van eenen mensch, als het beves-

tigd is, vernietigen of iets daarbij doen.

16 Nu, de beloften zijn toegezegd aan Abraham en aan zijnen nakomeling. (*Gen. 22 : 18, enz.*) Hij zegt niet : Aan uwe nakomelingen, als van velen; maar : Aan uwen nakomeling, als van eenen, dewelke Christus is.

17 Dit is dan hetgeen ik zeg : het verbond van God bevestigd zijnde, wordt door de wet, die vierhonderd en dertig jaren daarna gemaakt is, niet vernietigd, noch de belofte verijld.

18 Want indien de erfenis uit de wet komt, zoo komt zij dan nu niet uit de belofte; nochtans heeft ze God door de belofte aan Abraham vergund.

19 Waartoe is dan de wet? Zij is om de overtreding ingesteld, totdat die nakomeling zoude komen op wien de belofte gedaan was, zijnde zij door de engelen besteld in de handen van eenen middelaar.

20 Nu een middelaar is het niet van eenen alleen, en God is maar een.

21 Is dan de wet tegen Gods beloften? Geenszins; want indien er eene wet gegeven was die konde levend maken, zoo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet komen.

22 Maar de Schriftuur heeft alles onder de zonden besloten, opdat de belofte door het geloof van Christus aan de geloovigen zoude gegeven worden.

23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring opgesloten, totdat het geloof zoude geopenbaard worden.

24 Zoo is dan de wet onze leids-

man geweest, ons leidende tot Christus, opdat wij door het geloof zouden gerechtvaardigd worden.

25 Maar nadat het geloof gekomen is, zoo zijn wij niet meer onder den leidsman.

26 Want gij zijt allen kinderen Gods, door het geloof in Christus Jezus.

27 Want gij allen die in Christus gedoopt zijt, hebt Christus aangetrokken.

28 Daar is hier geen onderscheid van Jood of heiden, van slaaf of vrijen mensch, van man of vrouw: want gij zijt allen een in Christus Jezus.

29 En indien gij aan Christus toebehoort, zoo zijt gij dan Abrahams kinderen en erfgenamen volgens de belofte.

KAPITTEL IV.

IK zeg verder: zoo langen tijd als een erfgenaam minderjarig is, zoo verschilt hij niet van eenen dienstknecht, alhoewel hij heer van alles is;

2 maar hij staat onder voogden en bezorgers tot den tijd toe, die van den vader gesteld is.

3 Alzoo waren wij ook, als wij nog minderjarig waren, onderworpen aan de eerste onderwijzingen dezer wereld.

4 Maar als de tijd vervuld was, heeft God zijnen Zoon gezonden, geboren uit eene vrouw, onderworpen aan de wet;

5 opdat hij degenen die onder de wet waren, zou verlossen, en dat wij tot kinderen zouden aangenomen worden.

6 En aangezien gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest van

zijnen Zoon in uwe harten gezonden, dewelke roept: Abba, Vader!

7 Overzulks, zoo zijt gij geen dienstknecht meer, maar de zoon. En zijt gij de zoon, zoo zijt gij ook erfgenaam door God.

8 Maar eertijds, als gij den waren God niet kendet, zoo waart gij dienaars van die geene ware goden waren.

9 Doch nu gij God hebt leeren kennen, ja van God gekend zijt, hoe keert gij nu nog weder tot die zwakke en arme beginselen, aan dewelke gij u opnieuw wilt onderwerpen?

10 Gij onderhoudt de dagen en de maanden, de tijden en de jaren.

11 Ik vrees voor u dat ik wel te vergeefs onder u mocht gearbeid hebben.

12 Weest voor mij gelijk ik voor u ben; ik bid het u, broeders! gij hebt mij geen leed gedaan.

13 Gij weet dat ik u eerst met groote zwakheid des lichaams het evangelie verkondigd heb;

14 ook hebt gij mij om de beproeving die ik in mijn lichaam onderstond, niet versmaad noch verstooten; maar gij hebt mij als eenen engel Gods, ja als Christus Jezus zelfven ontvangen.

15 Waar is nu uw geluk? Want ik moet u die getuigenis geven, dat indien het mogelijk geweest ware, gij zelfs uwe oogen zoudt uitgetrokken en mij gegeven hebben.

16 Ben ik dan uw vijand geworden met u de waarheid te zeggen?

17 Zij hebben geen rechten ijver voor u; maar zij willen u aftrekken, opdat gij hun zoudt aanhangen.

18 Doch het is goed, altijd het zoede te bejiveren, en niet alleenlijk terwijl ik bij ulieden tegenwoordig ben.

19 Mijne kinderken! om dewelke ik wederom in barensnood ben, totdat Christus in u voltrokken is,

20 ik wilde wel dat ik nu bij u ware, endat ik mijnestem mocht veranderen, want ik ben wegens u verlegen.

21 Zegt mij eens, gij die onder de wet wilt zijn, hebt gij de wet wel gelezen?

22 Want daar staat geschreven dat Abraham twee zonen gehad heeft, den eene bij de slavin, den andere bij de vrije huisvrouw.

23 Doch die van de slavin is naar het vleesch geboren; maar die van de vrije huisvrouw, door de belofte.

24 Welke dingen eene afbeelding van iets anders zijn: want dit beteekent de twee testamenten; het eene op den berg Sina, tot slavernij barende, hetwelk door Agar beteekend is;

25 want Sina is een berg in Arabiën, die eene overeenkoming heeft met het tegenwoordig Jerusalem, hetwelk onder slavernij is met zijne kinderen.

26 Maar het Jerusalem van hierboven is vrij, en dat is onze moeder.

27 Want daar staat geschreven: Verblijd u, gij onvruchtbare, die niet baardet! barst uit van blijdschap, gij die geene moeder werdt! want degene die verlaten was, heeft meer kinderen gekregen dan die eenen man had. (*Isaïas* 54 : 1.)

28 Doch wij, broeders! zijn kin-

deren der belofte, gelijk Isaac.

29 Maar gelijk alsdan degene die naar het vleesch geboren was, vervolgde dengene die naar den geest was geboren, alzoo gaat het nu ook.

30 Maar wat zegt de Schriftuur? Jaag de slavin weg met haren zoon: want de zoon der slavin zal geen erfgenaam zijn met den zoon der vrije huisvrouw. (*Gen.* 21 : 10.)

31 Zoo dan, broeders! wij zijn geene kinderen der slavin, maar van de vrije huisvrouw; door die vrijheid, met dewelke Christus ons vrijgemaakt heeft.

KAPITTEL V.

STAAT hierin vast, en laat u niet wederom onder het juk der slavernij brengen.

2 Ziet, ik Paulus zeg ulieden dat indien gij besneden wordt, Christus u niet zal baten.

3 En ik verklaar bovendien aan allen mensch die zich laat besnijden, dat hij schuldig is de geheele wet te onderhouden.

4 Gij hebt geen deel in Christus, gij die door de wet wilt gerechtvaardigd worden; gij zijt van de gratie vervallen.

5 Want wij hopen door den Geest de rechtvaardigheid te ontvangen uit het geloof.

6 Want in Christus Jezus geldt er geene besnijdenis noch onbesnedenheid, maar het geloof, werkende door de liefde.

7 Gij liept zeer wel, wie heeft u belet aan de waarheid te gehoorzamen?

8 Deze meening die men u wijs-

maakt, komt niet van dengene die u roept.

9 Een weinig deesem verzuurt het geheele beslag.

10 Ik betrouw van u in den Heere dat gij geen ander gevoelen zult hebben; maar die u ontroert, zal de straf dragen, wie hij ook zij.

11 Voor mij, broeders! indien ik nog de besnijdenis verkondig, waarom word ik dan nog vervolgd? De aanstootelijkheid van het kruis is dan weggenomen?

12 Och of zij ook afgesneden werden, die u ontrusten!

13 Want gij zijt tot de vrijheid geroepen, broeders! Wacht u maar, dat gij de vrijheid niet misbruikt om naar het vleesch te leven; maar dient malkanderen door de liefde des Geestes.

14 Want de geheele wet wordt in dat woord begrepen: Gij zult uwen evennaaste beminnen gelijk u zelve. (*Levit. 19: 18.*)

15 Indien gij dan malkanderen toebijt en afknaagt, ziet toe dat gij van malkanderen niet verslonden wordt.

16 Ik zeg u dan: wandelt door den Geest, en gij zult de lusten des vleesch niet volbrengen.

17 Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en zij strijden tegen malkanderen, zoodat gij niet doet al wat gij wel zoudt willen.

18 Doch indien gij door den Geest gedreven wordt, zoo zijt gij onder de wet niet.

19 Nu, de werken des vleesch zijn wel bekend; te weten: overspel, hoererij, onzuiverheid, wulpschheid,

20 afgoderij, tooverij, vijandschappen, twistingen, afgunstigheden, toornigheden, gekijf, tweedracht, ketterijen,

21 nijdigheid, doodslagen, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke, van dewelke ik u waarschuw gelijk ik ■ alreeds gewaarschuwd heb, dat degenen die zulke dingen doen, het rijk Gods niet zullen bekomen.

22 Maar de vruchten des Geestes zijn: liefde, blijdschap, vrede, verdueligheid, goedertierenheid, goedheid, lankmoedigheid,

23 zachtmoedigheid, getrouwigheid, zedigheid, eerbaarheid, reinigheid. Tegen zoodanigen is er geene wet.

24 Doch die aan Christus toebehooren, hebben hun vleesch gekruist met zijne begeerlijkheden en kwade lusten.

25 Indien wij door den Geest leven, zoo laat ons door den Geest wandelen.

26 En laat ons niet eerezuchtig worden naar ijdele eer, malkanderen tergende, malkanderen benijdende.

KAPITTEL VI.

BROEDERS! indien er iemand bij onbedachtheid gevallen is in eenige misdaad, gijlieden die geestelijk zijt, onderricht hem met eenen geest van zachtmoedigheid, achtnemende op u zelve, opdat gij ook niet bekoord wordt.

2 Draagt malkanders lasten en alzoo zult gij de wet van Christus volbrengen.

3 Want zoo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zich zelve.

4 Doch dat een ieder beproeve zijn eigen werk, en zoo zal hij in zich zelven alleen roem mogen hebben, en niet in een ander.

5 Want elk zal zijn eigen pak dragen.

6 Dat die onderwezen wordt in het woord, mededeele van zijne goederen dengene die hem onderwijst.

7 En bedriegt u niet; God laat zich niet bespotten.

8 Hetgeen de mensch gezaaid heeft, dat zal hij ook maaien; want die in zijn vleesch zaait, zal van zijn vleesch verderfsenis maaien; maar die in den geest zaait, zal van den geest het eeuwig leven maaien.

9 Laat ons dan niet verslappen in het goede te doen; want indien wij niet bezwijken, zoo zullen wij te zijnen tijde maaien.

10 Daarom, terwijl wij tijd hebben, zoo laat ons goed doen aan alle menschen, maar allermeeft aan de huisgenooten des geloofs.

11 Ziet eens hoe langen brief ik u geschreven heb met mijne hand.

12 Allen, die hunnen roem stellen in het lichaam die doen u daarom maar besnijden, opdat zij geene vervolging om het kruis van Christus zouden lijden.

13 Want zij zelven die besneden worden, onderhouden de wet niet; maar zij willen u besneden hebben, om wegens uw lichaam te kunnen roemen.

14 Maar verre zij van mij dat ik in iets anders zou roemen dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door wien de wereld aan mij gekruist is en ik aan de wereld.

15 Want in Christus Jezus heeft noch de besnijdenis noch de onbesnedenheid eenige kracht, maar de herschepping.

16 En zoo wie dezen regel zullen volgen, de vrede en de barmhartigheid zij over hen, en over het Israëls Gods.

17 Verder, dat mij niemand meer lastig zij; want ik draag de merkteekenen van den Heere Jezus in mijn lichaam.

18 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met uwen geest, broeders! Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

EPHESEN

KAPITTEL I.

PAULUS, apostel van Jezus Christus, door den wil Gods, aan al de heiligen en geloovigen

in Christus Jezus, die te Ephefen zijn.

2 Genade zij ulieden en vrede van God onzen Vader, en

van den Heere Jezus Christus.

3 Geloofd zij God, de Vader van onzen Heere Jezus Christus, die ons door Christus gezegend heeft met allen geestelijken zegen en hemelsche gaven.

4 Gelijk hij ons in hem verkooren heeft voor de schepping der wereld, opdat wij heilig en onbevlekt voor zijn aanschijn zouden zijn door de liefde;

5 die ons voorgeschikt heeft volgens het welbehagen van zijnen wil, om ons aan te nemen tot zijne kinderen door Jezus Christus;

6 tot lof en glorie van zijne gratie, met dewelke hij ons begunstigd heeft in zijnen beminde Zoon;

7 in denwelken wij de verlossing hebben door zijn bloed, vergiffenis der zonden, volgens de rijkdommen van zijne gratie,

8 die hij overvloedig in ons heeft uitgestort met alle wijsheid en kennis;

9 om ons volgens zijn welbehagen bekend te maken het geheim van zijnen wil, waardoor hij bij zich zelven besloten had,

10 dat hij, de gestelde tijd vervuld zijnde, alles in Christus zoude vereenigen, zoo hetgeen in de hemelen als hetgeen op de aarde is;

11 in wien wij ook ons lot bekomen hebben, te voren verkoren zijnde volgens het voornemen van dengene die alles uitwerkt volgens den raad van zijnen wil;

12 opdat wij zouden dienen tot lof van zijne glorie, wij die eerst op Christus gehoopt hebben.

13 In wien gij ook geroepen zijt nadat gij gehoord hebt het woord

der waarheid, het evangelie uwer zaligheid; in hetwelk gij ook geloovende, verzegeld zijt met den beloofden Heiligen Geest;

14 die het onderpand is van ons erfdeel, totdat de volle verlossing komt, die ons verkregen is, tot lof van zijne glorie.

15 Waarom ik ook, hoorende het geloof hetwelk gij hebt in den Heere Jezus en uwe liefde tot al de heiligen,

16 niet ophoude dankzeggingen voor u te doen, uwer gedachtig zijnde in mijne gebeden;

17 opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der glorie, u geve eenen geest van wijsheid en openbaring, om hem te kennen;

18 en dat hij de oogen van uw hart verlichte, opdat gij moogt weten hoedanig de hoop is, daar hij u toe geroepen heeft, en hoedanig de rijkdommen zijn, en de glorie van zijne erfenis voor de heiligen;

19 als ook hoe uitnemend de grootheid van zijne kracht is over ons, die gelooven, volgens de krachtige uitwerking van zijne sterkte,

20 die hij heeft uitgewerkt in Christus, als hij hem van den dood verwekt heeft en gesteld in den hemel aan zijne rechterhand,

21 boven alle overheid en kracht en macht en heerschappij en alle waardigheid, die genoemd wordt niet alleen in deze, maar ook in de toekomstige wereld.

22 En alles heeft hij onder zijne voeten gesteld en heeft hem gegeven tot hoofd aan de geheele kerk;

23 dewelke zijn lichaam is, en de voltrekking van dengene die alles in allen vervult.

KAPITTEL II.

EN hij heeft u ook levend gemaakt als gij dood waart door uwe misdaden en zonden ;

2 in dewelke gijeertijds gewandeld hebt volgens den loop dezer wereld en volgens den prins van de macht dezer lucht, dat is den geest die nu werkt in de ongeloofigen ;

3 onder dewelke wij ook eertijds allen verkeerd hebben volgens de lusten van ons vleesch, uitwerkende de genegenheden van ons vleesch en van onze gepeizen ; en wij waren van nature kinderen der gramschap, even gelijk al de anderen,

4 Maar God, die rijk is in barmhartigheid, heeft ons door zijne overgroote liefde, met welke hij ons bemind heeft,

5 als wij nog dood waren door de zonden, levend gemaakt in Christus, door wiens gratie gij zalig geworden zijt ;

6 en hij heeft ons mede verwekt, en doen zitten in den hemel in Christus Jezus ;

7 om te doen blijken in de toekomstige tijden de overvloedige rijkdommen zijner genade, door zijne goedheid over ons in Christus Jezus.

8 Want gij zijt uit genade zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u zelven ; want het is eene gave Gods ;

9 't is niet uit de werken, opdat zich niemand beroeme.

10 Want wij zijn zijn maaksel,

geschapen in Christus Jezus tot goede werken, dewelke God ons te voren bereid had, om daarin te wandelen.

11 Daarom weet gedachtig dat gijeertijds heidenen waart volgens het vleesch, die genoemd werdten onbesnedenen van degenen die men besnedenen noemt, om de besnijdenis die met 's menschen hand in het vleesch geschiedt ;

12 en dat gij in dien tijd zonder Christus waart, vervreemd van het burgerschap van Israël, en vreemdelingen ten opzichte van de verbonden der belofte, geene hoop hebbende en zonder God in deze wereld.

13 Maar nu in Christus Jezus zijt gij die eertijds verre waart, nabij gekomen door het bloed van Christus.

14 Want hij is onze vrede, die van beide volkeren eengemaakt heeft, en den middelmuur die hen vaneen scheidde, te weten de vijandschappen, door zijne lichaam afgebroken heeft ;

15 de wet vol van geboden door zijne leering vernietigende, om van de twee in zich zelven eenen mensch te scheppen, makende den vrede onder hen ;

16 en om hen beiden nu als een lichaam, door het kruis met God te verzoenen, de vijandschappen in zich zelven doodende.

17 Aldus is hij den vrede komen verkondigen, zoo aan u die verre waart, als aan hen die nabij waren ;

18 want door hem hebben wij beiden in eenen Geest toegang tot den Vader.

19 Zoo zijt gij dan nu geene

vreemdelingen en uitlanders meer, maar gij zijt medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods;

20 opgebouwd zijnde op het grondwerk der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus zelf de voornaamste hoeksteen is.

21 Op denwelken het geheele gebouw opgericht zijnde, oprijst tot eenen heiligen tempel aan den Heere.

22 Waarop gijlieden ook medegebouwd wordt tot eene woning Gods, door den Heiligen Geest.

KAPITTEL III.

OM deze oorzaak ben ik, Paulus, een gevangene van Christus Jezus om u, o heidenen!

2 Want gij hebt wel gehoord hoe mij de bediening der genade Gods onder ulieden gegeven is;

3 en hoe mij deze verholendheid door openbaring bekend gemaakt is, waarvan ik hierboven in het kort geschreven heb;

4 waaruit gij, lezende, kunt verstaan mijne kennis in dit mysterie van Christus;

5 hetwelk in de andere tijden aan de kinderen der menschen niet bekend is geweest, gelijk het nu aan zijne heilige apostelen en profeten door den Geest geopenbaard is;

6 te weten, dat de heidenen medeërfgenen zouden zijn, en van hetzelfde lichaam, en mededeelachtig aan de belotte Gods, in Christus Jezus door het evangelie;

7 waarvan ik de bedienaar geworden ben, volgens de gave der genade Gods, die mij gegeven is

door de uitwerking van zijne kracht.

8 Aan mij, die de allerminste ben van al de heiligen, is deze genade gegeven, om de onbegrijpelijke rijkdommen van Christus onder de heidenen te verkondigen,

9 en aan alle menschen bekend te maken, hoedanig de beschikking is van dit mysterie, hetwelk voor alle eeuwen verborgen geweest is in God, die alle dingen geschapen heeft.

10 Opdat aan de overheden en de machten die in de hemelen zijn, de menigvuldige wijsheid Gods door de kerk zoude bekend worden,

11 volgens het besluit hetwelk hij van eeuwigheid gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;

12 in wien wij vrijmoedigheid en toegang met betrouwen hebben door het geloof in hem.

13 Daarom bid ik dat gij toch niet verflauwt om mijne verdrukkingen voor ulieden; want die zijn uwe glorie.

14 Om deze oorzaak buig ik mijne knieën voor den Vader van onzen Heere Jezus Christus,

15 die het hoofd en beginsel is van heel dat huisgezin, hetwelk in den hemel en op de aarde is;

16 opdat hij u volgens de rijkdommen zijner glorie geve dat gij door zijnen Geest met kracht moogt versterkt worden naar den inwendigen mensch;

17 en dat Christus door het geloof in uwe harten wone, en gij, geworteld en gegrond in de liefde,

18 moogt begrijpen met al de heiligen welke de breedte, de

lengte, dediepte, en de hoogte is, 19 en ook moogtkennen de liefde van Christus, die alle kennis te boven gaat, om met alle volheid Gods vervuld te worden.

20 Ondertusschen, aan hem die machtig is door de kracht die in ons werkt, veel meer te doen dan al wat wij begeeren of denken,

21 zij glorie in de kerk, door Jezus Christus in alle geslachten en door alle eeuwen. Amen.

KAPITTEL IV.

IK bid u dan, ik de gevangene des Heeren, dat gij den staat waartoe gij geroepen zijt, waardiglijk beleeft.

2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met verduldgheid verdragende malkanderen met liefde;

3 trachtende de eenheid des Geestes door den band van vrede te bewaren.

4 Een lichaam, en een Geest, gelijk gij ook tot dezelfde hoop geroepen zijt.

5 Daar is maar een Heer, een geloof, een doopsel,

6 een God en Vader van allen, die boven allen, en over allen, en in ons allen is.

7 Doch aan een ieder van ons is de gratie gegeven, volgens de mate van de gift van Christus.

8 Daarom staat er geschreven: Opklimmende omhoog, heeft hij de gevangenis gevangen gevoerd, en aan de menschen giften gegeven. (Psalm 67: 18.)

9 Nu, waarom staat er dat hij opgeklommen is, dan omdat hij eerst nedergedaald was in de onderste deelen der aarde?

10 Het is dezelfde die nederege-

daald is, dewelke ook is opgeklommen boven alle hemelen, opdat hij alles zoude vervullen.

11 Hij zelf dan heeft sommigen tot apostelen, sommigen tot propheten, anderen tot evangelisten, en anderen tot herders en leeraars gegeven;

12 om de heiligen tot de volmaaktheid te brengen, hunne bediening uit te werken, en het lichaam van Christus op te bouwen.

13 Totdat wij allen te zamen komen tot de eenheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods; tot den staat van eenen volmaakten man, tot de mate van den volkomenen wasdom van Christus;

14 opdat wij nu niet zouden zijn gelijk kleine kinderen, en geslingerd worden gelijk de baren, met alle winden van leering, door het bedrog van alle menschen, en door de arglistigheid met dewelke zij ons zoeken tot dwaling te verleiden;

15 maar dat wij de waarheid in liefde bewerkende, in alles moge aanwassen in Christus, die ons hoofd is;

16 van wien geheel het lichaam, samengevoegd en aan malkanderen vereenigd zijnde, door alle gewrichten, die volgens zijne werking aanbrengen naar de mate van elk lidmaat, den aanwas krijgt om zich in liefde op te bouwen.

17 Dit zeg ik dan, en vermaan u nu den Heere, dat gij nu niet meer zoudt wandelen gelijk de heidener, wandelen in de ijdelheid van hunne gedachten;

18 verduisterd zijnde in hun

verstand, en vervreemd van het leven van God, door de onwetendheid die in hen is en door de blindheid van hun hart.

19 Die nu, tot het wanhopen gekomen zijnde, zich zelf hebben overgegeven aan alle wulpschheid, om allerlei onzuiverheid met eene onverzadelijke drift te bedrijven.

20 Maar gijlieden hebt van Christus alzoo niet geleerd.

21 Want gij hebt hem gehoord, en zijt van hem onderwezen volgens de waarheid die in Jezus is:

22 dat gij ten opzichte van uw voorgaande leven, den ouden mensch moet afleggen, die bedorven wordt door de verleidende begeerlijkheden;

23 en dat gij vernieuwd moet worden in den geest uws gemoeds,

24 en aantrekken den nieuwen mensch, die volgens God geschapen is in rechtvaardigheid en ware heiligheid.

25 Daarom, afleggende de leugentaal, dat een ieder de waarheid spreke met zijnen evenlaaste; want wij zijn ledematen onder malkanderen.

26 Wordt gij gram, zoo zondigt niet; en laat de zon niet ondergaan over uwe gramschap.

27 En geeft geene plaats aan den duivel.

28 Die te voren stal, dat hij niet meer stele, maar liever arbeide en met zijne handen iets goeds werke, opdat hij moge hebben om mede te deelen aan dengene die gebrek lijdt.

29 Dat er geene vuile rede uit uwen mond kome, maar alleenlijk die goed zij tot stichting des

geloofs, opdat zij moge behagen aan degenen die ze hooren.

30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, wiens zegel op u gesteld is tot den dag der verlossing.

31 Dat alle bitterheid en oplopendheid en gramschap en geroep en lastering en alle boosheid verre van u zij.

32 Maar weest liefstallig tot malkanderen, barmhartig, vergevende aan malkanderen, gelijk ook God door Christus aan u vergeven heeft.

KAPITTEL V.

WEEST dan navolgers van God, gelijk zijne welbeminderde kinderen;

2 en wandelt in de liefde gelijk Christus ons ook liefgehad heeft en zich zelf voor ons geleverd heeft, als eene opdracht en slachtoffer van eenen zoeten geur aan God.

3 Dat de hoererij, of eenige andere vuiligheid, of gierigheid, ook zelfs niet genoemd worde onder ulieden, gelijk het heiligen betaamt;

4 noch ook oneerbaarheid, of zotte klap, of guiterij, die nergens toedient; maar liever dankzegging.

5 Want gij moet wel weten dat geen hoereerder, noch onkuische, noch gierigaard, die een afgodendienaar is, erfdeel heeft in het rijk van Christus en van God.

6 Dat niemand u verleide met ijdele woorden; want om deze dingen komt de gramschap Gods over de wederspannige menschen.

7 En hebt dan niets gemeens met hen;

8 want eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt gelijk kinderen des lichts;

9 (nu, de vrucht des lichts bestaat in alle goedheid, en rechtvaardigheid, en waarheid.)

10 Onderzoek wat er aange-naam is aan God.

11 En hebt geene gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternissen; maar bestraft ze liever.

12 Want hetgeen in het heimelijk van hen gedaan wordt, is zelfs schandelijk te zeggen.

13 Doch al wat strafbaar is, wordt door het licht openbaar; want het licht is 't, hetwelk alles openbaart.

14 Daarom wordt er gezegd: Ontwaak, gij die daarslaapt, en sta op van den dood, en Christus zal u verlichten.

15 Ziet dan toe, broeders! dat gij voorzichtiglijk wandelt, niet als dwazen maar als verstandigen,

16 den tijd afkoopende, want het zijn booze dagen.

17 Daarom zijt niet onverstandig, maar tracht te kennen welke de wil Gods is.

18 En drinkt u niet dronken in den wijn, waar de wulpschheid uit komt; maar wordt vervuld met den Heiligen Geest;

19 onderhoudende malkanderen met psalmen, lofzangen en geestelijke liedekens, zingende en spelende tot den Heere uit het hart;

20 altijd voor alles God den Vader dankende, in den naam van onzen Heere Jezus Christus;

21 malkanderen onderdanig zijnde in de vreeze van Christus.

22 Wat de vrouwen aan hare mannen onderdanig zijn gelijk aan den Heere;

23 want de man is het hoofd van de vrouw, gelijk Christus het hoofd is van de kerk, die zijn lichaam is, waarvan hij de Zaligmaker is.

24 Gelijk dan de kerk aan Christus onderdanig is, alzoo moeten ook de vrouwen aan hare mannen in alles onderdanig zijn.

25 En gij, mannen! bemint uwe huisvrouwen, gelijk ook Christus de kerk bemind heeft en zich zelven voor haar heeft ten beste gegeven;

26 opdat hij haar zoude heilig maken, haar zuiverende met het doopsel des waters door het woord des levens;

27 opdat hij zich eene kerk bereiden zoude, vol van glorie, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, maar heilig en onbevlekt.

28 Alzoo moeten ook de mannen hunne vrouwen beminnen gelijk hunne eigene lichamen. Die zijne vrouw bemint, die bemint zich zelf.

29 Niemand heeft ooit zijn eigen vleesch gehaat, maar hij voedt en onderhoudt het, gelijk ook Christus aan de kerk doet;

30 omdat wij ledematen van zijn lichaam zijn, uit zijn vleesch en uit zijne beenderen.

31 Daarom zal de man vader en moeder verlaten en zijne huisvrouw aanhangen, en zij twee zullen een lichaam zijn. (Gen. 2: 24.)

32 Dit mysterie is groot; ik zeg

dit ten opzichte van Christus en van de kerk.

33 Zoo dan, dat ook een ieder van ulieden zijne huisvrouw be-
minne gelijk zich zelven; en dat
de vrouw eerbiedig zij tot haren
man.

KAPITTEL VI.

GIJ, kinderen! weest uwe ou-
ders gehoorzaam in den
Heere; want dat is redelijk.

2 Eert uwen vader en uwe
moeder, hetwelk het eerste gebod
is met belofte;

3 opdat het welga met u, en dat
gij lang moogt leven op de aarde.

4 En gij, vaders! wacht u van
uwe kinderen tot gramschap te
verwekken; maar voedt ze op,
hen onderwijzende en beris-
pende volgens den Heere.

5 Gij, dienstknechten! weest
onderdanig aan die uwe heeren
zijn naar het lichaam, en dat
met vreeze en ontzag, met een-
voudigheid des harten, gelijk
aan Christus zelven;

6 niet alleen voor de oogen die-
nende, gelijk om de menschen te
behagen, maar gelijk dienaars
van Christus, volbrengende den
wil Gods uitterharte;

7 en dient ze met goedwillig-
heid, alsof gij den Heere diendet,
en niet de menschen;

8 wetende dat elk van den Heere
ontvangen zal volgens het goed
hetwelk hij zal gedaan hebben,
hetzij een dienstknecht, hetzij
een vrijgeborene.

9 Ea gij, heeren! doet hun van
's gelijken; laat het dreigen daar,
wetende dat zoo hun als uw Heer
in den hemel is, en er bij hem gee-
ne uittiening van personen is.

10 Verder, mijne broeders!
wordt versterkt in den Heere en
in de kracht van zijne sterkte.

11 Trekt al de goddelijke wape-
nen aan, opdat gij moogt staan
tegen de listige lagen des dui-
vels.

12 Want onze strijd is niet te-
gen vleesch en bloed, maar tegen
de overheden, tegen de machten,
tegen de meesters van deze dui-
stere wereld, tegen de booze
geesten in de lucht.

13 Daarom neemt al de godde-
lijke wapenen aan, opdat gij
moogt wederstaan in den kwa-
den dag, en tot alles wel bereid
zijnde, moogt staande blijven.

14 Staat dan vast, uwe lenden
omgordende met de waarheid,
het harnas der rechtvaardigheid
aanhebbende,

15 en uwe voeten geschoeid
hebbende, om bereid te zijn tot
het evangelie van den vrede;

16 vooral aannemende het schild
des geloofs, met hetwelk gij al
de vurige pijlen van den boozen
vijand kunt uitblussen.

17 Neemt ook den helm der za-
ligheid aan, en het geestelijk
zwaard, dat is het woord Gods.

18 Bidt te allen tijde in den
geest, met allerlei gebeden en
smeekingen, daarin wakende
met alle vlijtigheid, en biddende
voor al de heiligen;

19 en voor mij, opdat mij het
woord gegeven worde, om mij-
nen mond met vrijmoedigheid te
openen, en de verborgenheid van
het evangelie kenbaar te maken;

20 waarvan ik het gezantschap
bedien in de boeien, en opdat ik
het met vrijheid durve spreken,
gelijk het behoort.

21 Doch opdat gij ook moogt weten hetgeen mij aangaat en wat ik doe, zoo zal u Tychicus, onze welbeminde broeder en getrouwe dienaar in den Heere, alles te kennen geven;

22 dezen heb ik te dien einde tot u gezonden, opdat gij zoudt weten hoe het met ons gaat, en

ook dat hij uwe harten vertroosten zoude.

23 Vrede zij aan de broeders, en liefde met geloof, van God den Vader en van den Heere Jezus Christus.

24 De gratie zij met al degenen die onzen Heere Jezus Christus oprechtelijk beminnen. Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

PHILIPPEN

KAPITTEL I.

PAULUS en Timotheüs, dienaars van Jezus Christus, aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Philippen zijn, met de bisschoppen en de diakenen :

2 genade zij ulieden en vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus.

3 Ik dank mijnen God zoo dikwijls als ik aan u denk :

4 altijd in al mijne gebeden met blijdschap het gebed voor u allen opdragende.

5 omdat gij deelachtig geworden zijt aan het evangelie van Christus, van den eersten dag af tot nu toe;

6 vertrouwend dat degene die het goede werk in u begonnen heeft, hetzelfde ook voltrekken

zal tot den dag van Jezus Christus;

7 gelijk het redelijk is dat ik van u allen dit gevoelen hebbe, want ik draag u in mijn hart en in mijne boeien, en in de verdediging en de bevestiging van het evangelie, als die deelgenooten zijt van mijne blijdschap.

8 Want God is mij getuige hoezeer ik u allen bemin met eene innerlijke genegenheid in Jezus Christus.

9 En dit bid ik, dat uwe liefde meer en meer toeneme in wetenschap en in alle kennis;

10 opdat gij moogt onderkennen wat het beste is, en dat gij moogt oprecht zijn en zonder aanstooting tot den dag van Christus.

11 Vervuld zijnde met vruchten der rechtvaardigheid, door Jezus Christus, tot eere en lof van God.

12 Doch ik laat u weten, broeders, dat hetgeen mij overkomen is, meer tot voortzetting van het evangelie gediend heeft;

13 zoodat mijne boeien om Christus, door het geheele hof des keizers, en bij al de anderen vermaard zijn;

14 en dat velen van de broeders in den Heere, betrouwen schepende uit mijne boeien, het woord Gods te vrijmoediger en onbevreesd durven spreken.

15 't Is waar dat sommigen uit afgunstigheid en moedigheid Christus prediken, en anderen uit eene goede begeerte;

16 sommigen uit liefde, wetende dat ik tot het beschermen van het evangelie gesteld ben.

17 Maar anderen verkondigen Christus uit twistijver en niet rechtzinnig, meenende tot mijne boeien nog meer lijden toe te brengen.

18 Doch wat is mij daaraan gelegen, als Christus maar verkondigd wordt, op wat manier het wezen mag, hetzij bij gelegenheid, hetzij uit oprechten ijver? ik verblijd mij daarin, en ik zal er mij in verblijden.

19 Want ik weet dat mij dit ter zaligheid strekken zal door uw gebed en door de instorting van den Geest van Jezus Christus;

20 volgens mijne vaste verwachtingen hoop, dat ik nergens in beschaamd zal staan, maar dat door al mijne vrijmoedigheid, Christus, gelijk voordezen, zoo ook nu zal geëerd worden in mijn lichaam, hetzij door leven, hetzij door sterven.

21 Want Christus is mijn leven, en het sterven is mij eene winst.

22 Doch indien ik nog in het lichaam blijf, zoo trek ik vrucht uit mijnen arbeid: en aldus weet ik niet wat ik kiezen zal.

23 Ik word van beide kanten geperst, verlangende om ontbonden en met Christus te zijn, hetwelk verre het beste is;

24 maar om uwentwil is het noodiger dat ik nog in het lichaam blijve.

25 En daarom betrouw ik vastelijk dat ik nog zal blijven, en u allen bijblijven tot uwen voortgang en tot de blijdschap uws geloofs:

26 opdat uwe blijdschap door mij nog overvloediger worde in Christus Jezus, als ik wederom bij u zal gekomen zijn.

27 Ziet maar toe dat gij waardiglijk volgens het evangelie van Christus wandelt, opdat, zoo ik bij u kom, ik dan zien mag, of in mijn afwezen van u hooren mag, dat gij eendrachtig staat in eene geest, gezamenlijk strijdende voor het geloof van het evangelie;

28 en dat gij nergens in verschrikt wordt van degenen die er zich tegen stellen. Hetgeen aan hen eene oorzaak is des verderfs, is aan ulieden eene oorzaak van zaligheid, en dit komt u van God.

29 Want het is u vergund niet alleen in Christus te gelooven, maar ook voor hem te lijden;

30 denzelfden strijd hebbende, in welken gij mij hebt gezien, en dien gij nu van mij gehoord hebt.

KAPITTEL II.

INDIEN er dan eenige vertroosting in Christus is, indien er eenige verkwikking der

liefde, indien er eenige gemeenschap van geest, indien er eenige teerheid van medelijden is;

2 zoo vervult mijne blijdschap, en maakt dat gij het teenemaal eens zijt, hebbende dezelfde liefde, hetzelfde gemoed en hetzelfde gevoelen.

3 En doet niets door twist of ijdele glorie; maar dat in ootmoedigheid een ieder den andere boven zich zelven achte.

4 Niet beoogende zijne eigene baat, maar die van een ander.

5 Want gij moet in u hetzelfde gevoelen hebben, hetwelk ook in Christus Jezus was;

6 die het goddelijk wezen hebbende, het voor zich geen roof geacht heeft aan God gelijk te zijn;

7 en nochtans zich zelven vernietigd heeft, het wezen van eenen dienaar aannemende, zijnde aan de menschen gelijk geworden, en naar het uitwendig een mensch bevonden.

8 Hij heeft zich zelven verneed, zijnde gehoorzaam geworden tot den dood toe, ja tot den dood des kruises.

9 Daarom heeft hem God ook ten hoogste verheven, en hem eenen naam gegeven die boven alle namen is;

10 opdat in den naam van Jezus alle knieën gebogen worden, hetzij van die in den hemel, hetzij van die op de aarde, hetzij van die onder de aarde zijn;

11 en dat alle tong belijde dat Jezus Christus de Heer is ter glorie van God den Vader.

12 Zoo dan, mijne allerliefsten! gelijk gij altijd gehoorzaam geweest zijt, maakt dat gij niet al-

leen in mijn bijwezen, maar veel meer nu in mijn afwezen, met vreeze en achterdenken uwe zaligheid werkt.

13 Want het is God die in u uitwerkt het willen en het volbrengen, volgens zijn welbehagen.

14 Doet dan alles zonder murmureeren en twisten;

15 opdat men van u niet wete te klagen, en dat gij eenvoudig zijt, en onberispelijke kinderen Gods in 't midden van een bedorven en verkeerd geslacht, onder hetwelk gij blinkt als lichtende fakkels in de wereld.

16 Behoudt het woord des levens, opdat ik in den dag van Christus moge roemen dat ik niet tevergeefs geloopen, noch tevergeefs gearbeid heb.

17 Ja, al moest de offerande en de opdracht uws geloofs ook met mijn bloed begoten worden, zoo verheug ik mij en verblijd mij daarover met u allen.

18 En gijlieden, verblijdt u ook met mij en verheugt u met mij.

19 Doch ik hoop in den Heere Jezus dat ik Timotheüs haast tot u zal zenden; opdat ik ook welgemoed moge zijn als ik verstaan zal hebben hoe het met ulieden is.

20 Want ik heb niemand zoo eensgezind met mij, die met zoo eene oprechte genegenheid voor u bezorgd is.

21 Want zij zoeken allen hun eigen voordeel, en niet dat van Jezus Christus.

22 Doch zijne beproeving is u bekend, dat hij met mij, als een zoon met eenen vader, in het evangelie gediend heeft.

23 Dezen hoop ik dan tot ulieden te zenden, zoo haast als ik

mijne zaken zal beschikt hebben.

24 Doch ik betrouw in den Heere dat ik ook zelf haast tot u komen zal.

25 Ondertusschen heb ik noodig geacht tot u te zenden onzen broeder Epaphroditus, die mijn medewerker en mijn medegezel is in den strijd, en uw afgezant, om mij te dienen in mijne noodwendigheden;

26 want hij verlangde naar u allen en was zeer bekommerd, omdat gij gehoord hadt dat hij ziek geweest is.

27 Want hij is zelfs doodelijk ziek geweest; maar God heeft medelijden over hem gehad, en niet alleen over hem, maar ook over mij, opdat ik niet zoude de eene droefheid op de andere hebben.

28 Daarom heb ik hem te spoediger gezonden, opdat gij hem ziende, u wederom verblijden zoudt, en ik ook zonder droefheid zoude zijn.

29 Ontvangt hem dan met alle blijdschap in den Heere, en houdt zoodanigen in waarde.

30 Want om het werk van Christus was hij zeer nabij den dood gekomen, gevende zijn leven ten beste, om hetgeen er van uwen kant ontbrak, tot mijnen dienst te vervullen.

KAPITTEL III.

VOORTS, mijne broeders! verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan ■ te schrijven is mij niet verdrietig, en om ■ is het noodig.

2 Let op de honden, let op de

kwade werklieden, let op de valsche besnedenen.

3 Want wij zijn de oprechte besnedenen, die God in den Geest dienen, en die op Jezus Christus roemen, zonder op het lichamelijke te betrouwen.

4 Alhoewel ik ook heb om volgens het vleesch te roemen; ja, indien er iemand volgens het vleesch mag roemen, ik mag het nog meer;

■ zijnde besneden op den achtsten dag, van het geslacht van Israël, uit den stam van Benjamin, een Hebreeuw geboren uit Hebreewen, naar de wet een phariseër;

6 door ijver vervolgende de kerk Gods, en wat aangaat de rechtvaardigheid die in de wet is, levende onberispelijk.

7 Maar hetgeen mij eene winst was, heb ik om Christus wille voor schade geacht.

8 Ja zelfs, alles acht ik schade, ten opzichte van de uitmuntende kennis van Jezus Christus, mijnen Heere, om wien ik van al die dingen afstand gedaan heb, en dezelve niet meer acht dan vuiligheid, opdat ik Christus moge gewinnen;

9 en in hem moge bevonden worden, niet de rechtvaardigheid hebbende die uit de wet komt, maar die, dewelke komt uit het geloof van Christus Jezus; de rechtvaardigheid die uit God komt door het geloof;

10 en dat ik hem moge kennen, en de kracht van zijne verrijzenis, en de gemeenschap van zijn lijden, terwijl ik aan zijnen dood gelijkvormig word;

11 en dat ik aldus op eenige

maniere tot de verrijzenis der dooden moge geraken.

12 Niet dat ik het alreeds bekomen heb, of dat ik alreeds volmaakt ben, maar ik jaag er naar, of ik het eens mocht aanvatten, gelijk mij Christus Jezus daartoe heeft aangevat.

13 Broeders! ik laat mij niet voorstaan dat ik het al bekomen heb. Maar eene zaak doe ik: hetgeen achter mij is vergetende, en mij zelve uitstreckende tot hetgeen voor mij is,

14 zoo jaag ik naar mijn oogwit, naar den prijs, tot welken God ons van boven roept door Christus.

15 Laat ons dan, zooveel als er onder ons volmaakt zijn, dit gevoelen hebben; en indien gij iets anders gevoelt, God zal u daarvan ook kennis geven.

16 Ondertusschen, voor zooverre wij nu gekomen zijn, laat ons daarin hetzelfde gevoelen hebben en in denzelfden regel blijven,

17 Broeders! weest mijne navolgers, en let op degenen die wandelen volgens het voorbeeld hetwelk gij in ons hebt.

18 Want veien, van dewelken ik u dikwijls zeide en nu ook al weenende zeg, wandelen gelijk vijanden van het kruis van Christus:

19 wier einde de verdoemenis zal wezen, wier God hun buik is, die roemen op hunne eigene schande, en die op de aardische dingen hunne zinnen stelen.

20 Doch onze wandel is in den hemel, vanwaar wij ook den Zaligmaker verwachten, onzen Heere Jezus Christus.

21 Die ons vernederd lichaam zal hervormen, om het gelijkvormig te maken aan zijn glorieus lichaam, volgens die werkende kracht, door dewelke hij ook alles aan zich kan onderwerpen.

KAPITTEL IV.

ZOO dan, mijne welbeminde en zeer lieve broeders, mijne vreugd en mijne kroon! staat aldus in den Heere, o allerlieftsten!

2 Ik bid Evodia en ik bid Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

3 En ik bid u ook, mijn oprechte medegezel! help haar, die met mij gearbeid hebben in het evangelie, met Clemens en mijne andere medehelpers, wier namen staan in het boek des levens.

4 Verblijdt u altijd in den Heere; ik zeg het nog eens: verblijdt u!

5 Dat uwe zegbaarheid aan alle menschen bekend zij. De Heer is nabij.

6 Weest nergens in bekommerd, maar laat uwe begeerten in alles door bidden en smeeken met dankzeggiug aan God bekend worden.

7 En dat de vrede Gods die alle verstand te boven gaat, uwe harten en uwe zinnen beware in Christus Jezus.

8 Voorts, broeders! laat uwe gedachten zijn op al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat heilig is, al wat beminnelijk is, al wat stichtelijk is, al wat deugdelijk is, al wat loffelijk is.

9 Doet volgens hetgeen gij van

mij geleerd hebt, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt; en de God van den vrede zal met u zijn.

10 Ik ben grootelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eindelijk uwe zorg voor mij wederom hebt doen herleven; die gij wel altijd voor mij gehad hebt, maar de gelegenheid ontbrak u.

11 Niet dat ik dit zeg uit gebrek: want ik heb geleerd mij tevreden te houden met hetgeen ik heb.

12 Ik weet in vernedering, ik weet ook in overvloed te leven. Ik ben overal en tot alles geëend; en tot verzading en tot honger, en tot overvloed en tot gebrek.

13 Ik vermag alles door hem die mij versterkt.

14 Gij hebt nochtans wel gedaan, dat gij deelgenomen hebt in mijne verdrukking.

15 Doch gij weet ook wel, o inwoners van Philippen! dat wanneer ik het evangelie begonnen ben te prediken, en ik uit Macedoniën vertrokken ben, geene gemeente met mij onderhande-

ling gehouden heeft zooveel be-
langt het geven en ontvangen,
dan gij alleen.

16 Want gij hebt mij ook te Thessaloniken meer dan eens, hetgeen mij noodig was, toegezonden.

17 Niet dat ik de gift zoeke, maar ik zoek dat de vrucht overvloedig zij tot uwe rekening.

18 Ik heb nu alles ontvangen en heb overvloed; ik ben ten volle voorzien, hebbende ontvangen van Epaphroditus hetgeen gij gezonden hebt, als eenen liefelijken reuk, eene aangename offerande, behagelijk aan God.

19 Doch mijn God, volgens zijne rijkdommen, vervulle uwe begeerten met glorie door Christus Jezus.

20 Aan onzen God en Vader zij glorie in alle eeuwigheid. Amen.

21 Groet al de heiligen in Christus Jezus.

22 De broeders die met mij zijn, groeten u lieden. Al de heiligen groeten u, doch voornamelijk die van het huis des keizers zijn.

23 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met uwen geest. Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

COLOSSEN

KAPITTEL I.

PAULUS, apostel van Jezus Christus, door den wil Gods, en de broeder Timotheüs.

2 aan de heilige en de geloovige broeders in Christus Jezus, die te Colossen zijn :

3 genade zij ulieden en vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus. Wij danken God, den Vader van onzen Heere Jezus Christus, en bidden altijd voor u,

4 gehoord hebbende uw geloof in Christus Jezus, en de liefde die gij draagt tot al de heiligen.

5 om de hoop die u bewaard wordt in den hemel, waarvan gij gehoord hebt in 't verkondigen van de waarheid van het evangelie;

6 hetwelk tot u gekomen is, gelijk het ook door de geheele wereld is verbreid, alwaar het vruchten voortbrengt en aanwast, gelijk het onder u doet van dien dag af dat gij het gehoord hebt, en de gratie Gods in waarheid gekend hebt;

7 volgens dat gij onderricht zijt van Epaphras, onzen welbeminden mededienaar, die voor ulie-

den een getrouwe dienaar van Christus Jezus is;

8 die ons ook bekend gemaakt heeft uwe geestelijke liefde.

9 Daarom is het dat wij van den dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden, en te verzoeken dat gij moogt vervuld worden met de kennis van zijnen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;

10 opdat gij een leven moogt leven dat God waardig is, hem in alles behagende, vruchten voortbrengende in alle goede werken en aanwassende in de kennis Gods;

11 versterkt zijnde met alle sterkte, door zijne uitmuntende kracht, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, vervoegd met blijdschap;

12 dankende God den Vader, die ons door zijn licht waardig gemaakt heeft om deel te hebben in het erdeel der heiligen;

13 die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en ons overgevoerd heeft tot het rijk van zijnen welbeminden Zoon.

14 Door wiens bloed wij afgekocht zijn en vergiffenis der zonden hebben;

15 die het beeld van den onzienlijken God is, en geboren is voor alle schepselen.

16 Want door hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en op de aarde zijn, zienlijke en onzienlijke, hetzij de troonen, hetzij de heerschappijen, hetzij de prinsdommen, hetzij de machten; alles is door hem en om hem geschapen.

17 En hij is voor alles, en alles bestaat door hem.

18 En hij is het hoofd van het lichaam, van de kerk, hij die het begin is, en de eerstgeborene onder de dooden, opdat hij in alles de eerste plaats bezitte

19 Want het heeft den Vader behaagd dat in hem alle volheid zoude wonen;

20 en dat hij door hem alles met zich verzoenen zoude, hebbende door het bloed, aan zijn kruis vergoten, den vrede gemaakt tusschen al wat op de aarde en wat in de hemelen is.

21 En hij heeft ulieden ook, daar gij te voren vervreemd en vijanden waart door uwen zin tot de booze werken,

22 nu door den dood van zijn sterfelijk lichaam verzoend, opdat gij heilig, onbesmet en onberispelijk voor hem zoudt verschijnen.

23 Indien gij nochtans in het geloof gegrond en vast blijft, en onberoerlijk in de hoop van het evangelie, hetwelk gij gehoord hebt, hetwelk verkondigd is aan alle schepselen die onder den hemel zijn; en van hetwelk ik, Paulus, een bedienaar gesteld ben;

24 die mij nu verblijdt in mijn

lijden voor u, en vervul in mijn vleesch hetgeen er nog ontbreekt van het lijden van Christus, voor zijn lichaam, hetwelk de kerk is;

25 wier bedienaar ik gesteld ben, volgens den last die mij van God gegeven is om het woord Gods onder ulieden volkomenlijk te verkondigen,

26 te weten het mysterie dat van alle eeuwen en voor alle geslachten verborgen geweest is, maar nu geopenbaard is aan zijne heiligen;

27 aan dewelke God heeft willen bekend maken den uitmuntenden rijkdom van dit mysterie onder de heidenen, hetwelk Christus is, de hoop van uwe glorie.

28 Denwelken wij verkondigen, vermanende alle menschen, hen onderwijzende in alle wijsheid, opdat wij alle menschen volmaakt mogen maken in Christus Jezus;

29 waartoe ik arbeid, strijdende volgens zijne uitwerking, die krachtiglijk in mij werkt.

KAPITTEL II.

WANT ik wil wel dat gij weet wat eene bekommering ik voor u heb, en ook voor die van Laodiceën, en voor al degenen die mijn lichamelijk wezen niet gezien hebben:

2 opdat hunne harten, samengevoegd door de liefde, mogen vertroost worden, en vervuld met alle de rijkdommen van verstand, om te kennen het mysterie van God den Vader en van Jezus Christus;

3 in wien al de schatten van de wijsheid en van de kennis verborgen zijn.

4 Doch ik zeg dit, opdat niemand u verleide met woorden.

5 Want al ben ik bij u niet met het lichaam, zoo ben ik nochtans met den geest bij ulieden, en ik zie met blijdschap uwe goede orde, en de vastigheid van uw geloof in Christus.

■ Gelijk gij dan den Heere Jezus Christus hebt ontvangen, blijft alzoo in hem wandelen;

7 geworteld en opgebouwd in hem, en bevestigd door het geloof hetwelk gij geleerd hebt, meer en meer daarin aanwassende door gedurige dankzegging.

8 Ziet toe dat u niemand misleide door de philosophie en ijdele bedriegerijen, die maar zijn volgens de overlevering der menschen, volgens de grondregelen der wereld, en niet volgens Christus;

9 want in hem woont wezenlijk al de volheid der Godheid.

10 En gij zijt vervuld door hem, die het hoofd is van alle prinsdommen en machten;

11 door wien gij ook besneden zijt met eene besnijdenis, niet die met handen gedaan wordt door het aftrekken van iets van het lichamelijk vleesch, maar met de besnijdenis van Christus;

12 zijnde met hem begraven geworden in het doopsel, in hetwelk gij ook met hem verreen zijt door het geloof van de kracht Gods, die hem van den dood verwekt heeft;

13 en die u ook, als gij dood waart door uwe misdaden en door de onbesnedenheid uws vleesch, met hem wederom levend gemaakt heeft, vergevende u al uwe misdaden;

14 uitwisschende het handschrift dat ons tegen was, hetzelfde gansch wegnemende en nagelende aan het kruis;

15 en de prinsdommen en machten ontwapend hebbende, heeft hij die openlijk ten toon gesteld, door zich zelven over hen triumpherende.

16 Dat u dan niemand veroordeele om spijs of om drank, of in het stuk van feestdagen, of van nieuwe maan, of sabbatdagen;

17 welke schaduwen zijn van dingen die toekomende waren, en waarvan Christus de daad is.

18 Dat u niemand bedriege, wilkende ootmoedig schijnen * door eenen gewaanden dienst der engelen, intredende in dingen die hij niet verstaat, ijdellijk opgeblazen zijnde door zijne vleeschelijke gedachten;

19 en zich niet houdende aan het hoofd, uit hetwelk het geheele lichaam door de gewrichten die de ledematen bijeenvergaderen, gevoed zijnde en samengevoegd, opwast door eenen goddelijken wasdom.

20 Indien gij dan die eerste onderwijzingen dezer wereld met Christus afgestorven zijt, waarom bindt gij u nog, alsof gij in de wereld leeftet, aan al die instellingen.

21 Raakt dat niet, proeft dat niet, roert dat niet aan?

22 alle welke dingen door hun eigen gebruik te niet gaan en bestaan in bevelen en leeringen der menschen;

23 die maar alleen eenigen

* Gr. door dienst der engelen.

schijn van wijsheid hebben in hunnen eigen godsdienst, en vernederingen, in het uitmergen van het lichaam, en in de kleine zorge die zij dragen om het vleesch te verzaden.

KAPITTEL III.

INDIEN gij dan met Christus verreezen zijt, zoo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is zittende aan de rechterhand Gods;

2 bevroedt de dingen die daarboven, en niet die op de aarde zijn.

3 Want gij zijt gestorven en uw leven is met Christus in God verborgen.

4 Als Christus die uw leven is, verschiinen zal, dan zult gij ook met hem verschiinen in glorie.

5 Doet dan sterven uwe aardse ledematen. de hoererij, onkuisheid, vuile driften, kwade begeerlijkheid, en de gierigheid die eene afgoderij is;

6 om welke dingen de gramschap Gods op de ongeloovige menschen komt;

7 in dewelke gij ook eertijds gewandeld hebt, als gij daarin leefdet.

8 Maar nu, zoo legt ook al deze dingen af, de gramschap, kornelheid, kwaadheid, lasteringen, en bant de oneerlijke woorden uit uwen mond;

9 en liegt niet tegen malkanderen; trekt den ouden mensch uit met zijne werken;

10 en trekt den nieuwen mensch aan, die vernieuwd wordt tot de kennis, volgens het beeld van dengene die hem geschapen heeft;

11 alwaar geen verschil is van heiden en Jood, besnedene en onbesnedene, barbaar of Scythiaan, slaaf of vrijen mensch; maar waar Christus alles is, en in alles.

12 Trekt dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en welbeminden, eene inborst van medelijden, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, verdueligheid;

13 verdragende malkanderen en vergevende de een aan den andere, indien iemand eenige klacht tegen een ander mocht hebben; gelijk het de Heer aan u vergeven heeft, zoo moet gij ook doen.

14 Maar boven dit alles, zoo trekt de liefde aan, die de band der volmaaktheid is.

15 En dat de vrede van Christus de overhand hebbe in uwe harten, tot denwelken gij ook geroepen zijt, om een lichaam te wezen; en weest dankbaar.

16 Dat het woord van Christus overvloediglijk in ulieden wone, met alle wijsheid; leert en vermaant malkanderen door psalmen, lofzangen en geestelijke liedekens, zingende voor God uitterharte, met aangenaamheid.

17 Al wat gij doet, hetzij in woorden of in werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus Christus, God den Vader door hem dankende.

18 Gij vrouwen! weest aan uwe mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere.

19 Mannen! bemint uwe vrouwen en weest niet bitter tegen haar.

20 Kinderen! weest uwe ouders in alles gehoorzaam; want dit is behagelijk aan den Heere.

21 Vaders! tergt uwe kinderen niet, opdat zij niet kleinmoedig worden.

22 Dienstknechten! zijt uwe lichamelijke heeren in alles onderdanig, niet alleen voor de oogen dienende als om de menschen te believen, maar met een eenvoudig hart, in de vreeze Gods.

23 Al wat gij doet, doet het uitterharte alsof gij het voor den Heere deedt, en niet voor de menschen;

24 wetende dat gij van den Heere het erfdeel zult ontvangen tot vergelding; want gij dient den Heere Christus.

25 Doch die onrecht doet, zal vergelding krijgen voor het onrecht dat hij gedaan heeft; en daar is geene uitneming van personen bij God.

KAPITTEL IV.

GIJ heeren! doet aan uwe knechten hetgeen de rechtvaardigheid en de gerechtigheid vereischen, wetende dat gij ook eenen Heer hebt in den hemel.

2 Weest gedurig in het gebed, wakende daarin met dankzegging;

3 en bidt ook voor ons, dat God ons eene deur opene om te verkondigen het woord van het mysterie van Christus, om hetwelk ik ook in de boeien ben;

4 opdat ik het bekend make, zoo gelijk ik het moet spreken.

5 Draagt u wijselijk tot degenen die buiten zijn, den tijd waarnemende.

6 Dat uwe rede altijd minzaam zij, en gemengd met het zout; zoodat gij weet hoe gij een ieder moet beantwoorden.

7 Hoe het met mijne zaken staat, zal Tychicus, de beminde broeder en getrouwe dienaar en mijn mededienaar in den Heere, u bekend maken.

8 Denwelken ik te dien einde tot u gezonden heb, opdat hij vernemen zoude hoe het al met u gelegen is, en dat hij uwe harten zoude vertroosten;

9 te zamen met Onesimus, den beminden en getrouwen broeder, die van uwent is. Zij zullen u alles wat hier omgaat, bekend maken.

10 Aristarchus, mijn medegevangene, groet ulieden; en Marcus, de neef van Barnabas, die u bevolen is. Indien hij tot u komt, ontvangt hem wel.

11 Ook groet u Jezus, die Justus genoemd wordt. Dezen zijn het alleen van de besnedenen, die mijne medewerkers zijn in het rijk Gods, en die mij tot troost geweest zijn.

12 Epaphras die van uwent is, groet u, een dienaar van Christus Jezus, die altijd voor u bezorgd is in de gebeden, opdat gij volmaakt en volkomen vast blijft in den wil Gods.

13 Want ik mag van hem getuigen dat hij eenen grooten ijver voor u heeft, gelijk ook voor die van Laodiceën en van Hiërapolis.

14 Lucas de medicijnmeester, onze welbeminde, groet u, gelijk ook Demas.

15 Groot de broeders van Laodi-

ceën, met Nymphas en zijne huisgemeente.

16 Als deze brief bij u zal gelezen zijn, zoo maakt dat hij ook in de gemeente van Laodiceën gelezen worde, en leest gijlieden ook den brief van die van Laodiceën.

17 En zegt aan Archippus: Let op de bediening die gij ontvangen hebt van den Heere, om ze te volbrengen.

18 Ik Paulus schrijf u deze groetenis met mijne eigene hand. Weest mijne boeien gedachtig. De gratie zij met ulieden. Amen.

EERSTE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

THESSALONIKEN

KAPITTEL I.

PAULUS, en Silvanus, en Timotheüs, aan de kerk van Thessaloniken, in God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus:

2 genade zij ulieden en vrede. Wij danken God gedurig voor u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden zonder ophouden;

3 gedenkende voor God onzen Vader, de werken van uw geloof, den arbeid van uwe liefde en de verduideligheid van uwe hoop op onzen Heere Jezus Christus.

4 Want wij weten, o broeders van God bemind! hoe gij uitverkoren zijt.

5 Want ons evangelie is bij u niet alleen in woorden geweest, maar ook met mirakelen, en met den Heiligen Geest, en met eene volle overtuiging; gelijk gij weet hoedanig wij onder u geweest zijn om uwentwil.

6 Gij zijt navolgers geworden van ons, en ook van den Heere, hebbende het woord aangenomen in vele verdrukking, met eene blijdschap van den Heiligen Geest;

7 zoodat gij een voorbeeld geworden zijt aan al de geloovigen van Macedoniën en Achaïen.

8 Want van u is het woord des Heeren vermaard geworden, niet alleen in Macedoniën en in Achaïen; maar ook in alle plaatsen is uw geloof in God verbreid zoodat het onnoodig is dat wij er iets van spreken;

9 want zij verhalen zelven van ons hoedanigen ingang wij tot u gehad hebben, en hoe gij van de afgoden tot God bekeerd zijt om den levenden en waren God te dienen,

10 en om van den hemel te verwachten zijnen Zoon Jezus, dien hij van den dood verwekt heeft,

en die ons verlost heeft van de toekomende gramschap.

KAPITTEL II.

WANT gij weet zelven, broeders! dat onze ingang tot u niet ijdel geweest is.

2 Maar gelijk gij weet, te voren veel lijdens en versmaadheden onderstaan hebbende te Philippen, zoo hebben wij nochtans, op onzen God betrouwende, vrijmoediglijk het evangelie Gods met veel strijdens onder ulieden verkondigd.

3 Want wij hebben u geene leering van doling, of van onzuiverheid, of van bedrog voorgesteld;

4 maar gelijk wij van God goedgekeurd zijn opdat het evangelie ons toebetrouwd zoude worden, zoo spreken wij het ook om te behagen, niet aan de menschen, maar aan God, die onze harten beproeft.

5 Want wij hebben nooit met vleiende woorden omgegaan, gelijk gij wel weet, noch met bedekte gierigheid; God is er getuige van!

6 noch eer van de menschen gezocht, hetzij van ulieden, hetzij van anderen.

7 Alhoewel wij u hadden kunnen tot last zijn als apostelen van Christus, zoo zijn wij nochtans toegevende onder u geworden, gelijk eene voedster die hare kinderen opkweekt.

8 Aldus tot u genegen zijnde, wenschten wij met groote begeerte u niet alleen het evangelie Gods, maar ons eigen leven over te geven; zoo lief waart gij ons geworden.

9 Want broeders! gij zijt onzen arbeid en moeite wel indachtig, en hoe wij, nacht en dag werkende opdat wij aan niemand van ulieden zouden tot last zijn, het evangelie Gods onder u verkondigd hebben.

10 Gij zijt getuigen, en God zelf, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk wij ons gedragden hebben tot u, die het geloof aangenomen hebt.

11 Gelijk gij weet dat wij met een ieder van u gehandeld hebben gelijk een vader met zijne kinderen;

12 u aanwakkerende, vertroostende en vermanende, dat gij een leven zoudt leven dat God waardig is, die u tot zijn rijk en glorie geroepen heeft.

13 Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat gij het woord Gods van ons gehoord en ontvangen hebbende, hetzelfde aangenomen hebt, niet als een woord van menschen, maar gelijk het waarlijk is, als het woord van God, die in u, geloovigen! krachtiglijk werkt.

14 Want, broeders! gij zijt navolgers geworden van de christelijke gemeenten Gods, die in Judeën zijn; want gij hebt dezelfde dingen geleden van uwe medeburgers, gelijk zij van de Joden;

15 die den Heere Jezus gedood hebben, en de profeten, en die ons vervolgd hebben; die aan God niet behagen, en vijanden van alle menschen zijn;

16 die ons beletten aan de heidenen tot hunne zaligheid te spreken, vervullende aldus hunne zonden; want Gods gramschap is

over hen gekomen ten einde toe.

17 Doch wij, broeders! voor eenen korten tijd van u afscheiden zijnde met het aanschijn maar niet met het harte, hebben zeoveel te vuriger getracht met groot verlangen uw aanschijn te zien.

18 Want wij hebben tot u willen komen, en ik Paulus meer dan eens; maar de booze vijand heeft het ons belet.

19 Want welke is toch onze hoop of onze vreugd of de kroon van onzen roem? Zijt gij het niet voor onzen Heere Jezus Christus, als hij komen zal?

20 Gij zijt waarlijk onze glorie en onze vreugd.

KAPITTEL III.

DAAROM, niet langer kunvende wachten, hebben wij liever gehad alleen te Athenen te blijven;

2 en hebben Timotheüs, onzen broeder, Gods dienaar en onzen medewerker in het evangelie van Christus, afgezonden, om ulieden te versterken en te vermanen wegens uw geloof;

3 opdat niemand beroerd zoude worden over deze verdrukkingen; want gij weet wel dat wij daartoe gesteld zijn.

4 Want ook als wij bij u waren, zoo voorzeiden wij u dat wij verdrukkingen zouden te lijden hebben, gelijk het ook geschied is, en gij wel weet.

5 Ik dan, niet langer kunnende wachten, heb hem gezonden om kennis te nemen van uw geloof, uit vreeze dat de bekoorder u mocht bekoord hebben, en dat

onze arbeid mocht vruchteloos geworden zijn.

6 Maar als nu Timotheüs van ■ tot ons wederkwam, en ons uw geloof en uwe liefde verhaalde en dat gij eene gedurige gedachtenis van ons hebt, verlangende om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden;

7 zoo zijn wij, broeders! hierover in u vertroost geworden in al onzen nood en verdrukking, door uw geloof;

8 want nu leven wij, als gij maar vast blijft staan in den Heere.

9 En wat dankbaarheid kunnen wij voor u aan God wedergeven, in al de blijdschap met welke wij om u wentwil verblijd zijn voor onzen God?

10 Nacht en dag zeer vuriglijk biddende, dat wij toch uw aanschijn mogen zien en voltrekken hetgeen er ontbreekt aan uw geloof.

11 Doch God geve dat hij zelf, die onze Vader is, en onze Heer Jezus Christus, onzen weg bestiere tot u;

12 en dat de Heer u doe aanwassen en overvloedig make in liefde tot malkanderen en tot alle menschen, gelijk de onze tot u is;

13 om uwe harten te bevestigen, opdat zij onberispelijk zouden zijn in heiligheid voor onzen God en Vader, in de komst van onzen Heere Jezus Christus met al zijne heiligen. Amen.

KAPITTEL IV.

VOORTS dan, broeders! bidden en vermanen wij u in den

Heere Jezus, dat, gelijk gij van ons geleerd hebt hoe gij behoort te wandelen en aan God te behagen, gij alzoo wandelt, opdat gij meer en meer moogt toenemen.

2 Want gij weet hoedanige bevelen ik u gegeven heb door den Heere Jezus.

3 Want dit is de wil Gods, dat gij heilig zoudt zijn, en u onthouden van de hoererij.

4 Dat een ieder van u wete zijn lichaam te bezitten in heiligheid en eere;

5 niet met eene drift der begeerlijkheid, gelijk de heidenen doen die God niet kennen.

6 Dat niemand zijnen broeder verdrukke of bedriege in eenigen handel; want de Heer is een wreker van al deze dingen, gelijk wij u voorzegd en betuigd hebben.

7 Want God heeft ons niet geroepen tot onzuiverheid, maar tot heiligheid.

8 Daarom, die dit veracht, veracht geen mens, maar God, die zijnen Heiligen Geest ook in ons gegeven heeft.

9 Aangaande de broederlijke liefde, het is niet noodig dat wij ulieden daarvan schrijven; want gij hebt van God zelven geleerd malkanderen te beminnen;

10 en dit doet gij ook ten opzichte van alle broeders, door geheel Macedoniën. Maar wij bidden u, broeders! dat gij er meer en meer in toeneemt,

11 en dat gij u tracht gerust te houden, uwe eigene dingen waar te nemen, en met uwe eigene handen te werken, gelijk wij u bevolen hebben;

12 en dat gij u eerlijk gedraagt

voor degenen die buiten zijn, en van niemand iets van noode hebt.

13 Doch, broeders! wij willen ulieden niet onwetende laten aangaande de overledenen, opdat gij u niet bedroeft, zelijk de anderen die geene hoop hebben.

14 Want indien wij gelooven dat Jezus gestorven en verrezen is, zoo zal ook God degenen die in Jezus overleden zijn, met hem opvoeren.

15 Want dit zeggen wij u op het woord des Heeren, dat wij die levend zullen overblijven tot de komst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen die overleden zijn.

16 Want op het roepteecken, op de stem van den aartsengel en op de trompet van God, zal de Heer zelf van den hemel afdalen, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst verrijzen.

17 Daarna zullen wij die levend overgebleven zijn, te zamen met hen opgevoerd worden in de wolken, om Christus te ontmoeten in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heere zijn.

18 vertroost dan malkanderen met deze reden.

KAPITTEL V.

DOCH wat aangaat de tijden en stonden, het is onnoodig, broeders! u daarvan te schrijven.

2 Want gij weet zelven wel dat de dag des Heeren komen zal gelijk een dief in den nacht.

3 Want als zij zullen zeggen: 't Is vrede, 't is rust; dan zal hun

onvoorziens de verderfenis overkomen, gelijk de baransnood eene bevruchte vrouw; en zij zullen het niet ontgaan.

4 Maar gijlieden, broeders! zijt niet in duisternis dat u die dag als eendief zoude kunnen bevangen.

5 Want gij zijt allen kinderen van het licht en van den dag. Wij zijn niet van den nacht noch van de duisternis.

6 Zoo laat ons dan niet slapen gelijk de anderen, maar laat ons waken en matig leven.

7 Want die slapen, slapen in den nacht, en die dronken zijn, zijn in den nacht dronken.

■ Maar wij die kinderen van den dag zijn, laat ons matig zijn, gewapend met het harnas des geloofs en der liefde, hebbende voor eenen helm de hoop der zaligheid.

9 Want God heeft ons niet geschikt tot straffe, maar om de zaligheid te bekomen door onzen Heere Jezus Christus,

10 die voor ons gestorven is, opdat wij hetzij wij waken hetzij wij slapen, altijd met hem zouden leven.

11 Daarom vertroost malkanderen en sticht de een den andere, gelijk gij ook doet.

12 Doch wij bidden u, broeders! dat gij in achtig houdt degenen die onder ulieden arbeiden, die uwe oversten zijn in den Heere, en u vermanen.

13 Dat gij ze in groote waarde

houdt en bemint om hunnen arbeid. Hebt vrede met hen.

14 Ook bidden wij u, broeders! bestraft de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, weest verduuldig tot een iegelijk.

15 Dat niemand kwaad met kwaad loone; maar tracht altijd goed te doen aan malkanderen en aan een iegelijk.

16 Weest altijd blijde.

17 Bidt zonder ophouden.

18 Dankt God in alles, want dit is de wil Gods in Christus Jezus over u allen.

19 Ziet toe dat gij den Geest niet uitbluscht.

20 En versmaadt de prophetieën niet.

21 Doch beproeft alles en houdt hetgeen goed is.

22 Onthoudt u van al wat schijn van kwaad heeft.

23 Dat de God van den vrede zelf u heilige in alles, opdat geheel uw geest, en uwe ziel en lichaam, onbevlekt bewaard worden tot de komst van onzen Heere Jezus Christus.

24 Die u geroepen heeft, is getrouw; hij zal het ook doen.

25 Broeders! bidt voor ons.

26 Groet al de broeders met eenen heiligen kus.

27 Ik bezweer u bij den Heere dat deze brief voor al de heilige broeders gelezen worde.

28 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.

TWEEDE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

THESSALONIKEN

KAPITTEL I.

PAULUS, en Silvanus, en Timotheus, aan de kerk van Thessaloniken, in God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus :

2 genade zij u, en vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus.

3 Wij moeten God altijd danken over ulieden, broeders! gelijk het betamelijk is, omdat uw geloof zeer aanwast, en dat uwe liefde tot malkanderen zeer toeneemt.

4 Zoodat ook wij zelven over u roemen in de kerken Gods, over uwe verdueligheid en geloof tusschen al uwe vervolgingen en verdrukkingen die gij verdraagt;

5 tot een bewijs van Gods rechtvaardig oordeel, opdat gij moogt waardig geacht worden te bekomen het rijk Gods, voor het welk gij ook lijdt.

6 Want het is rechtvaardig bij God, met verdrukkingen te vergelden degenen die u verdrukken;

7 en aan ulieden die verdrukt wordt, verkwikking met ons te geven, wanneer de Heere Jezus van den hemel met de macht zijner engelen verschijnen zal;

8 om met een vlamvend vuur wraak te nemen over degenen die God niet kennen, en die aan het evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzamen;

9 die gestraft zullen worden met de eeuwige verdoemenis, door het aanschijn des Heeren en door de glorie zijner macht;

10 als hij komen zal om glorie te ontvangen in zijne heiligen, en zich wonderbaar te maken in al de geloovigen; want de leering die wij onder u verkondigd hebben, zal bevestigd worden in dien dag.

11 Daarom is het dat wij ook altijd voor u bidden, opdat onze God u waardig make tot hetgeen waartoe hij u geroepen heeft, en dat hij al het welbehagen zijner goedheid, en het werk des geloofs krachtiglijk volbrengt;

12 opdat de naam van onzen Heere Jezus Christus in u verheven worde, en gij in hem, volgens de genade van onzen God en van den Heere Jezus Christus.

KAPITTEL II.

DOCH wij bidden u, broeders! door de komst van onzen Heere Jezus Christus, en door onze vereeniging met hem,

2 dat gij u niet lichtelijk laat beroeren in uw gevoelen, of u laat vervaard maken, noch door geest, noch door woorden, noch door eenigen brief, die door ons zoude afgezonden zijn, alsof de dag des Heeren nu zoo aanstaande ware.

3 Dat u niemand op eenige wijze verleide; want eerst moet de afval komen, en moet geopenbaard worden die mensch, overgegeven aan de zonde, die zoon des verderfs,

4 die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genoemd, of als God aanbeden wordt; zoo verre dat hij in den tempel Gods zal zitten, zich uitgevende alsof hij God ware.

5 En hebt gij niet onthouden, dat ik, als ik nog bij ulieden was, u deze dingen zeide?

6 En nu weet gij wel wat hem tegenhoudt, opdat hij op zijnen tijd geopenbaard worde.

7 Want het mysterie der boosheid begint van nu af te werken. Dat alleenlijk die heeft, het behoude, totdat hij weggenomen worde.

8 En dan zal die booswicht geopenbaard worden, welken de Heer Jezus zal te niet doen door het blazen zijnsmonds, en vernielen door den glans van zijne tegenwoordigheid;

9 hem, die komen zal volgens de werking van den boozen vijand, met alle kracht en teekenen en leugenachtige mirakelen;

10 en met alle boosheid, tot verleiding van degenen die verloren gaan; omdat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. Daarom

zal God hun eencuitwerking van bedriegerij toezenden, zoodat zij de leugentaal gelooven zullen;

11 opdat allen die de waarheid niet geloofd hebben, maar in de ongerechtigheid hun behagen hebben genomen, veroordeeld worden.

12 Maar wij moeten God altijd danken over ulieden, broeders! die van God bemind zijt, omdat God u van den beginne verkoren heeft ter zaligheid, door den heiligmakenden Geest, en door het geloof der waarheid;

13 waartoe hij u geroepen heeft door ons evangelie, om te bekomen de glorie van onzen Heere Jezus Christus.

14 Overzulks dan, broeders! staat vast, en houdt de overleveringen die gij geleerd hebt, hetzij door ons woord hetzij door onzen brief.

15 En dat onze Heer Jezus Christus zelf, en God onze Vader, die ons bemind heeft en ons eene eeuwige vertroosting en eene goede hoop uit genade gegeven heeft,

16 uwe harten vertrooste, en u bevestige in alle goede werken en goede leeringen.

KAPITTEL III.

VOORTS, broeders! bidt voor ons, opdat het woord Gods verspreid worde en in eere zij, gelijk bij ulieden,

2 en dat wij mogen verlost worden van de ongeregelde en kwade menschen: want het geloof is niet gemeen aan een ieder.

3 Doch God is getrouw, die u zal versterken en bewaren val het kwaad.

4 En wij betrouwen van ulieden in den Heere, dat gij doet en doet zult hetgeen wij gebieden.

5 Doch de Heer bestiere uwe harten in de liefde Gods, en in het verwachten van Christus.

6 Nu, wij bevelen u, broeders! in den naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij u afrekt van alle broeders die ongeregeld wandelen, en niet volgens de overleveringen die zij van ons ontvangen hebben.

7 Want gijlieden weet hoe gij ons behoort na te volgen; aangezien wij ons niet ongeregeld onder u gedragen hebben;

8 noch iemands brood voor niet geëten hebben, maar met arbeid en met vermoeidheid nacht en dag werkende, om niemand van ulieden te bezwaren.

9 Niet dat wij daar geene macht toe hadden, maar opdat wij ons zelve u tot een voorbeeld zouden geven, om ons na te volgen.

10 Ook verklaarden wij u, als wij bij u waren, dat zoo iemand niet wil werken, hij ook niet moet eten.

11 Want wij hebben gehoord dat

er sommigen onder ulieden zijn die ongeregeld wandelen, die niet werken, maar zich met ijdele dingen bemoeien.

12 Doch aan zoodanigen bevelen wij, en bidden hen door den Heere Jezus Christus, dat zij in stilte werkende, hun eigen brood eten.

13 Maar gij, broeders! houdt niet op van wel te doen.

14 En zoo iemand niet gehoorzaamt aan hetgeen door onzen brief bevolen wordt, let op hem en snijdt de gemeenschap met hem af, opdat hij beschaamd worde.

15 En houdt hem nochtans niet als eenen vijand, maar bestraft hem als eenen broeder.

16 De Heere van den vrede geve u eenen altijddurenden vrede in alle plaatsen. De Heer zij met u allen.

17 Ik, Paulus, schrijf u deze groetenis met mijne eigene hand. Dit is mijn teeken in alle brieven: alzoo schrijf ik.

18 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

EERSTE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN

TIMOTHEUS

KAPITTEL I.

PAULUS, apostel van Jezus Christus, volgens het bevel

van God onzen Zaligmaker, en van Jezus Christus, onze hoop;
2 aan Timotheüs, mijnen welbeminden zoon in het geloof: ge-

nade, barmhartigheid, en vrede zij u van God den Vader en Christus Jezus onzen Heere.

3 Doe gelijk ik verzocht heb als ik naar Macedoniën ging, dat gij te Ephesen zoudt blijven, opdat gij aan sommigen zoudt bevelen geene andere leering te leeren;

4 en zich niet bezig te houden met fabelen en geslachten op te rekenen zonder einde, die veel eer twistreden voortbrengen, dan goddelijke stichting, welke door het geloof komt.

5 Doch het einde der geboden is de liefde, uit een zuiver hart, uit een goed gemoed, en uit een ongeveinsd geloof.

6 Van dewelke sommigen afgedwaald zijnde, tot ijdel geklap zijn afgeweken,

7 willende leeraars der wet zijn, daar zij niet verstaan noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

8 Wij weten wel dat de wet goed is, indien iemand dezelve wettelijk gebruikt,

9 en erkent dat de wet voor den rechtvaardige niet gesteld is, maar voor onrechtvaardigen en wederspannigen, voor goddeloozen en zondaren, voor booswichten en ongoddelijken, voor moordenaars van vader of moeder, voor doodslagers,

10 hoereers, sodomiers, menschenstreelers, leugenaars en meenedigen, en voor al het andere dat strijdt tegen de goede leering;

11 dewelke overeenkomt met het glorieus evangelie van den hoogzaligen God, hetwelk mij toebetrouwd is,

12 Ik dank onzen Heere Jezus

Christus die mij versterkt heeft, dat hij mij getrouw geacht heeft, stellende mij in deze bediening;

13 mij, die te voren een lasteraar, een vervolger en een verdrukker was : maar ik heb Gods barmhartigheid verkregen, omdat ik het onwetende gedaan heb in mijne ongeloovigheid.

14 En de gratie van onzen Heere heeft mij overstroomd met geloof en liefde in Christus Jezus.

15 't Is een waarachtig woord, en teenemaal waardig aanvaard te worden, dat Jezus Christus in deze wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van dewelken ik de eerste ben.

16 Maar daarom heb ik barmhartigheid verkregen, opdat Jezus Christus in mij, die de eerste ben, alle lankmoedigheid zoude betoonen tot een voorbeeld aan degenen die in hem gelooven zullen tot het eeuwig leven.

17 Aan den Koning van alle eeuwen, aan den onsterfelijken, onzienlijken en eenigen God, zij eere en lof in alle eeuwigheid. Amen.

18 Dit bevel beveel ik u, mijn zoon Timotheüs, dat gij volgens de prophetiën die over u vordeden uitgesproken zijn, strijdt eenen kloeken strijd;

19 behoudende het geloof en eene goede consciëntie, dewelke sommigen verstootende, in het geloof schipbreuk geleden hebben.

20 Onder dewelken zijn Hymeneüs en Alexander, die ik aan den boozen vijand overgegeven heb, opdat zij leeren zouden niet meer te blasfemeeren.

KAPITTEL II.

ZOO dan vooral vermaan ik u dat er smee kingen, gebeden, verzoeken en dankzeggingen gedaan worden voor alle menschen;

2 voor de koningen en allen die in overheid gesteld zijn; opdat wij een gerust en vreedzaam leven mogen leiden, in alle gedurigheid en eerlijkheid.

3 Want dat is goed en aange naam voor God, onzen Zaligma ker;

4 die wil dat alle menschen zalig worden en tot de kennis der waarheid komen.

5 Want daar is een God en eer. Middelaar tusschen God en de menschen, Christus Jezus, die mensch is;

6 die zich zelven tot verlossing gegeven heeft voor alle menschen, en tot getuigenis op de gestelde tijden;

7 waartoe ik als verkondiger en apostel gesteld ben (ik zeg de waarheid, ik lieg niet), als leeraar der heidenen in het geloof en in de waarheid.

8 Ik wil dan dat de mannen op alle plaatsen bidden, zuivere handenophefferde, zonder grammoedigheid en twisting.

9 Desgelijks ook dat de vrouwen bidden met een zedig gewaad, zich opschikkende met schaamte en met matigheid, en niet met gekruld haar, of met goud of peerlen of kostelijke kleeding;

10 maar, gelijk het vrouwen be taamt die de godvruchtigheid belijden, door goede werken.

11 Dat eene vrouw in stilzwij-

gendheid zich late onderwijzen met alle onderdanigheid.

12 Ik laat de vrouw niet toe anderen te leeren, noch over den man gezag te gebruiken, maar dat zij zich stil houde.

13 Want Adam is eerst geschapen, daarna Eva.

14 En Adam werd niet verleid; maar de vrouw, verleid zijnde, verviel tot de overtreding.

15 Zij zal nochtans zalig worden door het opkweeken der kinderen, indien zij vast blijft in het geloof, in de liefde, in heiligheid en zedigheid.

KAPITTEL III.

HET is eene vaste waarheid, dat iemand die het bisschoppelijk ambt begeert, een goed werk begeert.

2 Eer, bisschop dan moet onberispelijk zijn, * hij mag maar eene vrouw getrouwd hebben, hij moet zijn matig, voorzichtig, zedig, kuisch; hij moet de vreemdelingen geerne ontfangen, geleerd zijn;

3 niet genegen zijn tot wijn, noch tot smijten; maar zedig, niet twistachtig, niet begeerig tot geld.

4 Die zijn eigen huisgezin wel bestiert, houdende de kinderen in onderdanigheid met alle eerbaarheid:

5 want indien iemand zijn eigen huis niet weet te bestieren, hoe zal die voor de kerk Gods zorg dragen?

6 Hij moet niet nieuwelijks bekeerd zijn, opdat hij niet, door hoovaardigheid vervoerd zijnde,

* Gr. eener vrouwe man.

in de verwijzing, gelijk de duivel, vervalle.

7 Ook moet hij eenen goeden naam hebben bij degenen die buiten zijn, opdat hij niet in verachting en in den strik van den duivel vervalle.

8 De diakenen desgelijks moeten eerlijk zijn, niet dubbel van tonge, niet tot veel wijn gene- gen, geen vuil gewin zoekende;

9 bewarende het mysterie des geloofs in een zuiver gemoed.

10 En dezen moeten ook eerst beproefd worden, en aldus de bediening aanvaarden, indien zij zonder misdaden zijn.

11 De vrouwen van 's gelijken moeten eerlijk zijn, niet achterklappig, matig, getrouw in alles.

12 Dat men diakenen neme* die maar eene vrouw getrouwd hebben, die hunne kinderen en huisgezinnen wel bestieren.

13 Want die wel zullen gediend hebben, zullen hooger opgaan en groote vrijmoedigheid bekomen in het geloof van Jezus Christus.

14 Deze dingen schrijf ik u, hoewel hopende dat ik haast bij u zal komen;

15 opdat gij, indien ik te lang vertoef, zoudt weten hoe gij u behoort te gedragen in het huis Gods, hetwelk de kerk van den levenden God is, de pilaar en de ondersteuning van de waarheid.

16 Buiten twijfel, het is een groot mysterie van godvruchtigheid, dat zich geopenbaard heeft in het vleesch, gerechtvaardigd is door den Geest, verschenen is aan de engelen, verkondigd aan de volkeren, door het geloof

aangenomen in de wereld, opgenomen in de glorie.

KAPITTEL IV.

DOCH de Geest zegt uitdrukkelijk dat er in de navolgende tijden sommigen zullen afwijken van het geloof, luisterende naar dwalende geesten en naar duivelsche leeringen.

2 van geveinsde bedriegers die eene zwartgebrandmerkte consciëntie hebben;

3 verbiedende het huwelijk, en het gebruik van spijsen, die God geschapen heeft om met dankzegging genut te worden van de geloovigen en van degenen die de waarheid kennen.

4 Want alle schepsel Gods is goed, en men moet geene dingen verwerpen, die met dankzegging genut worden;

5 want zij worden geheiligd door het woord Gods en door het gebed.

6 Indien gij deze dingen aan de broeders voorstelt, zoo zult gij een goed dienaar van Christus Jezus zijn, opgevoed met de woorden des geloofs en der goede leering, welke gij altijd gevolgd hebt.

7 Doch verwerp de ongoddelijke fabelen en oudewijvenklap; en oefen u zelve tot godvruchtigheid.

8 Want de lichamelijke oefening is van klein voordeel, maar de godvruchtigheid is nut tot alles, bezittende de belofte van het tegenwoordige en van het toekomende leven.

9 Dit is eene vaste waarheid, en teenemaal waardig aanvaard te worden.

* Gr. eener vrouwe mannen.

10 Want daarom lijden wij ongemak en opspraak, omdat wij hopen op den levenden God, die de Zaligmaker is van alle menschen, voornamelijk van de geloovigen.

11 Verkondig en leer deze dingen.

12 Dat niemand uwe jonkheid verachte; maar wees aan de geloovigen tot een voorbeeld, in 't spreken, in 't verkeereren met de menschen, in liefde, in geloove, in reinigheid.

13 Houd u bezig met lezen, met vermanen en met onderwijzen, totdat ik komen zal.

14 Zie toe dat gij de gratie die in u is, niet verzuimt, die u gegeven is door de prophetie, met oplegging van de handen der* priesteren.

15 Overpeis deze dingen, maak uw werk daarvan, opdat uw voortgang aan een ieder bekend zij.

16 Let op u zelve en op het leeren, en wees daarin volstandig; want alzoo doende, zult gij u zelve zalig maken, en degenen die u hooren.

KAPITTEL V.

EN berisp de oude mannen niet straffelijk, maar vermaan ze als vaders, en de jongelingen als broeders;

2 de oude vrouwen als moeders, de jonge als zusters, met alle reinigheid.

3 Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn.

4 Doch indien eene weduwe kinderen of kindskinderen heeft,

* Gr. ouderlingen.

dat zij eerst leere haar eigen huisgezin wel te bestieren, en den onderlingen plicht aan de ouders te bewijzen: want dit is aan God aangenaam.

5 Doch die waarlijk weduwen verlaten is. moet op God hopen, en volharden in smeeken en bidden nacht en dag.

6 Want die in de weelde leeft, is levende dood.

7 Beveel haar dit dan, opdat zij onberispelijk mogen zijn.

8 Zoo iemand geene zorg draagt voor de zijnen, en bovenal voor zijne huisgenooten, die verloochent zijn geloof, en is erger dan een ongeloovige.

9 Dat men geene weduwe aanneeme onder de zestig jaren, dat zij* maar eens getrouwd zij geweest;

10 getuigenis hebbende van deugdelijke werken; dat zij hare kinderen wel opgevoed heeft, dat zij de vreemdelingen heeft geherbergd, de voeten der heiliger gewasschen, dienst bewezen aan de bedrukten en allerhande goede werken betracht.

11 Maar de jongere weduwen zult gij niet aannemen; want nadat zij zich tot de dertelheden begeven hebben tot smaad van Christus, zoo willen zij vrouwen;

12 vallende in de verdoemenis, omdat zij de eerste trouw geschonden hebben.

13 Daarenboven leeren zij ook langs de huizen omloopen, en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig en nieuwsgierig, sprekende hetgeen niet betaamt.

* Gr. die ééns mans vrouw geweest zij.

14 Ik heb dan liever dat de jonge weduwen trouwen, kinderen kweken, haar huisgezin waarnemen, en geene oorzaak geven aan de vijanden, om ons te lasteren.

15 Want daar zijn er alreeds eenigen afgeweken, om den dwivel te volgen.

16 Zoo er iemand is van de geloovigen die weduwen heeft, dat hij ze bezorge, opdat de kerk niet belast worde, en zij genoeg moge hebben voor degenen die ware weduwen zijn.

17 Dat men aan de *priesters, die de bestiering wel waarnemen, dubbele eer bewijze, voornamelijk aan die, dewelke arbeiden in het prediken en in het leeren.

18 Want de Schriftuur zegt: Gij zult den os niet muilbanden, als hij den dorschvloer treedt. (*Deut.* 25: 4.) En: Een werkman is zijn loon waardig. (*Matt.* 10: 10.)

19 En neem tegen eenen† priester geene beschuldiging aan, tenzij onder twee of drie getuigen.

20 Bestraf degenen die zondigen, voor een iegelijk, opdat ook de anderen mogen vreezen.

21 Ik betuig u voor God en Christus Jezus, en voor de uitverkorene engelen, dat gij deze dingen onderhoudt zonder ingenomenheid, niets doende door eenzijdigheid.

22 Zie toe dat gij niemand de handen haastelijk oplegt, en maak u niet deelachtig aan eens anders zonden; houd u zelven zuiver.

23 En drink voortaan geen water

meer, maar gebruik een weinig wijn om uwe maag en uwe menigvuldige krankheden.

24 Daar zijn menschen wier zonden openbaar zijn al eer men het onderzoekt; doch die van anderen komen daarna te voorschijn.

25 Daar zijn ook desgelijks goede werken openbaar; doch die het niet zijn, kunnen nochtans niet verborgen blijven.

KAPITTEL VI.

A LLE dienstknechten die onder't juk zijn, moeten hunne heeren alle eere waardig achten, opdat de naam des Heeren, en zijne leering niet gelasterd worde.

2 En die geloovige heeren hebben, moeten ze niet verachten omdat zij broeders zijn; maar hen des te meer dienen, omdat zij geloovig zijn en liefde waardig, als zijnde dezelfde weldaad deelachtig. Leer deze dingen en vermaan.

3 Zoo iemand anders leert, en zich niet voegt naar de zalige leering van onzen Heere Jezus Christus, en naar de onderwijzing die volgens de godvruchtigheid is,

4 die is een hoovaardige, die niets weet, maar licht kweelt omtrent eenige geschillen en strijd van woorden; uit dewelke ontstaan afgunstigheden, twistigheden, lasteringen, kwade vermoedens.

5 krakeelen van menschen die het verstand bedorven hebben en van de waarheid beroofd zijn, meenende dat de godvruchtigheid tot gewin moet dienen.

* Gr. ouderlingen.

† Gr. ouderling.

6 Doch de godvruchtigheid is een groot gewin, als men met het zijne tevreden is.

7 Want wij hebben niets in deze wereld ingebracht, en 't is zeker dat wij er ook niets kunnen uitdragen.

8 Hebbende dan om ons te voeden en te dekken, zoo laat ons daarmede tevreden zijn.

9 Want die rijk willen worden, vallen in bekoringen in den strik des duivels, en in vele onnutte en schadelijke begeerlijkheden, die de menschen doen verzinken in het verderf en in de verdorrenis.

10 Want de begeerte naar geld is de wortel van alle kwaad; waartoe zich sommigen begevende, afgedwaald zijn van het geloof, en zich ingewikkeld hebben in veel verdriet.

11 Gij dan, o man Gods! vlucht deze dingen, maar betracht de rechtvaardigheid, de godvruchtigheid, het geloof, de liefde, de verdueligheid, de zachtmoedigheid.

12 Strijd treffelijk in den strijd des geloofs, bereik het eeuwig leven, waartoe gij geroepen zijt, die zoo schoone belijdenis gedaan hebt voor vele getuigen.

13 Ik beveel u voor God, die het alles levend maakt, en voor Christus Jezus, die zoo schoone getuigenis gegeven heeft onder Pontius Pilatus:

14 dat gij het bevel onbevlekt

en onberispelijk onderhoudt, tot de wederkomst van onzen Heere Jezus Christus.

15 Dewelke op haren tijd ver-toond zal worden door dengene die gelukkig en alleen machtig is, die de Koning der koningen en de Heer der heeren is;

16 hij die alleen de onsterfelijkheid bezit, en een licht bewoont waar niemand toe genaken kan; dien geen mensch ooit gezien heeft, ja ook niet zien kan; aan wien de eer en het eeuwig gebied toekomt. Amen.

17 Gebied aan de rijken van deze wereld, niet hoogmoedig te zijn, noch te betrouwen op de ongestadige rijkdommen, maar op den levenden God, die ons alles overvloediglijk verleent tot ons gebruik.

18 Dat zij weldoende zijn, rijk worden in de goede werken, geerne uitreiken, een ander mededeelen;

19 en voor zich door hunne schatten eenen vasten grond leggen voor het toekomende, opdat zij het ware leven mogen bereiken.

20 O Timotheüs! bewaar het toebetrouwde pand, vluchtende de ongoddelijke nieuwigheden van woorden, en de twistzoekingen der valschgenaamde wetenschap;

21 welke sommigen voorgevende, van het geloof vervallen zijn. De gratie zij met u. Amen.

TWEEDE BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN

TIMOTHEUS

KAPITTEL I.

PAULUS, apostel van Jezus Christus, door den wil Gods, om de belofte des levens, hetwelk in Christus Jezus is:

2 aan Timotheüs, mijnen welbeminden zoon: genade, barmhartigheid, en vrede zij u van God den Vader, en van onzen Heere Jezus Christus.

3 Ik dank God, denwelken ik dien van ouders tot ouders met een zuiver gemoed, dat ik zonder ophouden uwer gedenke in mijne gebeden nacht en dag;

4 verlangende om u te zien, uwe tranen indachtig zijnde, opdat ik met blijdschap vervuld moge worden.

5 Mij in de gedachte brengende dat ongeveinsd geloof hetwelk in u is, hetwelk ook eerst gewoond heeft in uwe grootmoeder Lois en in uwe moeder Eunice; en ik ben verzekerd dat het ook in u woont.

6 Daarom is het dat ik u vermaan, dat gij weder zoudt opwekken de gratie Gods, die in u is door de oplegging mijner handen.

7 Want God heeft ons geen geest van vreesachtigheid gegeven, maar van kloekheid, liefde en matigheid.

8 Schaam u dan niet over het belijden van onzen Heere, noch over mij, zijnen gevangene; maar arbeid mede voor het evangelie, volgens de kracht Gods;

9 die ons verlost heeft, en geroepen door zijnen heiligen roep; niet volgens onze werken, maar volgens zijn voornemen, en de gratie die ons gegeven is in Christus Jezus, voor alle eeuwen;

10 en die nu geopenbaard is door de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, die den dood heeft te niet gedaan en het leven en de onsterfelijkheid door het evangelie te voorschijn gebracht;

11 in hetwelk ik gesteld ben verkondiger, apostel en leeraar der heidenen;

12 ter welker oorzaak ik deze dingen ook lijd, maar ik schaam het mij niet; want ik weet aan wien ik mijn pand betrouwd heb, en ben verzekerd dat hij machtig is hetzelfde te bewaren tot dien dag.

13 Houd tot voorbeeld de goede leeringen die gij van mij gehoord hebt, in het geloof en in de liefde, die in Christus Jezus is.

14 Bewaar door den Heiligen Geest die in ons woont, het schoone pand, aan u toebetrouwd.

15 Gij weet wel dat allen die in Asiën zijn, van mij zijn afgekeerd; onder dewelken zijn Phygellus en Hermogenes.

16 De Heere verleene barmhartigheid aan het huis van Onesiphorus; want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich over mijne boeien niet geschaamd.

17 Maar als hij te Roomen gekomen was, heeft hij mij zorgvuldiglijk gezocht en gevonden.

18 De Heere geve hem dat hij barmhartigheid bij hem vinde in dien dag. Hoe groote diensten hij mij ook te Ephesen gedaan heeft, is u zeer wel bekend.

KAPITTEL II.

GIJ dan, mijn zoon! versterk u door de gratie, die in Christus Jezus is.

2 En hetgeen gij van mij gehoord hebt door vele getuigen, lever dat over aan getrouwe menschen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren.

3 Draag den arbeid als een kloek soldaat van Christus Jezus.

4 Niemand die in den krijg God dient, bemoeit zich met tijdelijke zaken, opdat hij moge behagen aan dengene in wiens dienst hij zich begeben heeft.

5 En ook die in den kamp strijdt, wordt niet gekroond, tenzij dat hij wettelijk gestreden heeft.

6 De akkerman moet arbeiden, en dan eerst van de vruchten genieten.

7 Let wel op hetgeen ik zeg; want de Heer zal u in alles verstand geven.

8 Wees gedachtig dat de Heer Jezus Christus, die uit het ge-

slacht van David is, van den dood verreezen is, volgens mijn evangelie;

9 om hetwelk ik verdrukking lijd tot de boeien toe, als een kwaaddoener; maar het woord Gods is niet gebonden.

10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat zij ook de zaligheid, die in Christus Jezus is, mogen bekomen, met de hemelsche glorie.

11 't Is eene vaste waarheid, dat indien wij met hem gestorven zijn, wij ook met hem zullen leven.

12 Indien wij mede verdragen, zoo zullen wij ook mede regeeren; indien wij hem verloochenen, zoo zal hij ons ook verloochenen.

13 Indien wij ongetrouw zijn, hij blijft evenwel getrouw; hij kan zich zelven niet loochenen.

14 Geef deze vermaningen, die betuigende voor den Heere. En twist niet om woorden; want het dient nergens toe, dan tot verderf van degenen die het hooren.

15 Tracht zorgvuldiglijk om u zelven loffelijk voor God te gedragen, als een arbeider die zich niet moetschamen, die het woord der waarheid oprechtelijk bedient.

16 Doch mijd de ongoddelijke en ijdele klapperijen; want zij nemen meer en meer toe in goddeloosheid.

17 En hunne rede kruipt voort als een kanker. Van dit volk zijn Hymeneüs en Philetus,

18 die van de waarheid afgevalen zijn, zeggende dat de verrijzenis alreeds geschied is; en zij hebben het geloof van sommigen omgeworpen.

19 Maar het vast grondgebouw van God blijft staan, hebbende dezen zegel : de Heer kent de zijnen; en : dat hij afstand doe van ongerechtigheid, al wie den naam des Heeren aanroept.

20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren, maar ook houten en aarden vaten; en eenige dienen tot een eerlijk, andere tot een slecht gebruik.

21 Indien iemand dan zich van die dingen zuiver houdt, die zal een vat zijn tot eerlijk gebruik geheiligd, en dienstig voor den Heere, bekwaam tot alle goede werken.

22 Vlucht de driftigheden der jonkheid, en tracht naar rechtvaardigheid, geloof, liefde en vrede, met degenen die den Heere aanroepen uit een zuiver hart.

23 Maar schuw de dwaze en onnutte vraagstukken, wetende dat zij maar twistingen baren.

24 Doch een dienaar des Heeren moet niet twisten, maar goedertieren zijn tot iedereen, bereid om ze te leeren, verdraagzaam;

25 berispende met zedigheid degenen die aan de waarheid wederstaan, of hun God eens* penitentie mocht geven, om de waarheid te kennen;

26 en dat zij mochten ontwaken uit de strikken des duivels, van wien zij gevangen gehouden worden tot zijnen wil.

KAPITTEL III.

DOCH gij moet weten dat er in de laatste dagen gevaarlijke tijden zullen komen.

* Gr. bekeering.

2 Want de menschen zullen vol zijn van eigenliefde, geldgierig, laatdunkende, hoovaardig, lasteraars, wederspanning tegen de ouders, ondankbaar, ondeugend,

3 zonder liefde, zonder trouw, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot het goede,

4 verraders, moedwillig, opgeblazen, en meer liefhebbers van de wellusten dan van God;

5 die wel eenen schijn zullen hebben van godvruchtigheid, maar de kracht daarvan verloochenen. Vlucht ook de zoodanigen.

■ Want onder dit getal zijn, die in de huizen insluipen, en gevangen leiden de vrouwlieden die met zonden beladen zijn, en door velerlei begeerlijkheden gedreven worden;

7 die altijd leeren en nooit tot de kennis der waarheid komen.

8 Doch gelijk Jannes en Mambres aan Moyses tegenstonden, zoo staan ook dezen de waarheid tegen; menschen, bedorven van verstand, verkeerd aangaande het geloof.

9 Maar zij zullen niet verder voortgaan; want hunne dwaasheid zal voor een ieder openbaar worden, gelijk ook die van de voorgenoemden geweest is.

10 Doch gij hebt wel begrepen mijne leering, mijnen omgang, mijn inzicht, geloof, lankmoedigheid, liefde, verduuldigheid,

11 mijne vervolgingen en lijden, dat mij overgekomen is te Antiochiën, te Iconiën en te Lystren; hoedanige vervolgingen ik onderstaen heb, en hoe de Heer mij uit al deze verlost heeft.

12 En ook allen die godvruchtig

willen leven in Christus Jezus, zullen vervolging lijden.

13 Doch de ondeugende menschen en verleiders zullen erger en erger worden, dwalende en in dwaling verleidende.

14 Maar gij, blijf vast in hetgeen gij geleerd hebt en hetgeen u toebetrouwd is, wetende van wien gij het geleerd hebt;

15 en dat gij van uwe kindsheid af de heilige Schriftuur geweten hebt, die u onderwijzen kan tot de zaligheid door het geloof hetwelk in Christus Jezus is.

16 Alle Schriftuur is van God ingegeven en dienstig om te leeren, om te wederleggen, om te bestraffen en om te onderwijzen in de rechtvaardigheid.

17 Opdat een man Gods volmaakt zij, bereid gemaakt zijnde tot alle goede werken,

KAPITTEL IV.

IK betuig u dan voor God en voor onzen Heere Jezus Christus, die levenden en dooden zal oordeelen, in zijne toekomst en koninklijke heerschappij:

2 predik het woord, dring het aan, tijdig en ontijdig; wederleg, vermaan, berisp, in alle verduldigheid en onderwijzing.

3 Want daar zal een tijd komen, wanneer zij de oprechte leering niet zullen verdragen; maar zoekende in de ooren geketeld te worden, zullen zij zich eenen hoop leeraars volgens hunne genegenheden vergaderen;

4 en zij zullen het gehoor afkeeren van de waarheid en zich keeren tot tabelen.

5 Maar gij, waak in alles, draag

den arbeid, doe het werk van eenen evangelischen leeraar, volbreng uw dienstdienst, wees matig.

6 Want ik sta nu haast mijn bloed te vergieten, en de tijd van mijne ontbinding is nakende.

7 Ik heb eenen goeden strijd gestreden, mijnen loop voltrokken, het geloof behouden.

8 Verder wordt voor mij de kroon der rechtvaardigheid bewaard, met dewelke mij de Heer in dien dag vergelden zal, een rechtvaardige Rechter; en niet alleen mij, maar ook degenen die zijne komst beminnen.

9 Spoed u om haastelijk bij mij te komen.

10 Want Demas heeft mij verlaten, binnende deze wereld, en is weggereisd naar Thessaloniëken. Crescens is naar Galatië, Titus naar Dalmatië.

11 Lucas is alleen bij mij. Neem Marcus met u, en breng hem mede; want hij is mij zeer nut tot de bediening.

12 Tychicus heb ik naar Ephezen gezonden.

13 Als gij komt, breng den reismandel mede, dien ik te Troas bij Carpus gelaten heb, en de boeken; doch voornamelijk de papieren.

14 Alexander, de koperslager, heeft mij veel kwaad bewezen; de Heer zal hem loonen volgens zijne werken.

15 Wacht gij u ook voor hem; want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.

16 In mijne eerste verantwoording heeft mij niemand bijgestaan, maar zij hebben mij allen verlaten. Doch dat het hun niet toegerekend worde.

17 Doch de Heer heeft mij bijgestaan, en hij heeft mij versterkt, opdat het prediken door mij voltrokken worde, en alle volkeren het zouden hooren; en ik ben verlost uit den muil van den leeuw.

18 De Heere heeft mij verlost van alle kwaad, en hij zal mij verlossen en brengen in zijn hemelsch rijk. Hem zij glorie in alle eeuwen. Amen.

19 Groet Prisca en Aquilas, en het huisgezin van Onesiphorus.

20 Erastus is te Corinthen gebleven. En Trophimus heb ik ziek te Mileten gelaten.

21 Haast u, dat gij voor den winter komt. Eubulus en Pudens en Linus en Claudia, en al de broeders groeten u.

22 De Heere Jezus Christus zij met uwen geest. De gratie zij met ulieden. Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN

TITUS

KAPITTEL I.

PAULUS, dienaar van God, en apostel van Jezus Christus, om het geloof en de waarheid die volgens de godvruchtigheid is, te doen kennen aan de uitverkorenen;

2 tot hoop van het eeuwige leven, hetwelk God, die niet liegt, beloofd heeft van voor alle eeuwen;

3 en op zijnen tijd kenbaar gemaakt heeft door 't verkondigen van zijn woord, hetwelk aan mij toebetrouwd is volgens het bevel van God, onzen Zaligmaker;

4 aan Titus, mijnen lieven zoon, naar het geloof dat ons gemeen is: genade zij u, en vrede van God den Vader, en van Christus Jezus, onzen Zaligmaker.

5 Te dezer oorzaak heb ik u in Creta gelaten, opdat gij hetgeen er nog ontbrak, zoudt ten rechte brengen, en dat gij door alle steden* priesters zoudt aanstellen, gelijk ik u bevolen heb.

6 Indien iemand onberispelijk is, maar eens getrouwd†, geloofige kinderen hebbende, dewelke men niet beschuldigen kan van wulpschheid, of niet ongehoorzaam.

7 Want een bisschop moet onberispelijk zijn, als zijnde een huismeester van God, niet hoovaardig, niet grammoedig, niet negen tot wij, tot smijten of tot vuil gewin;

* Gr. ouderlingen.

† Gr. eener vrouwe man.

8 maar hij moet de vreemdelingen geerne ontvangen, het goede beminnen, matig, rechtvaardig, heilig en zuiver zijn;

9 vasthoudende het woord dat volgens de leering des geloofs is, opdat hij machtig zij om volgens de oprechte leering te vermanen en de tegensprekers te wederleggen.

10 Want daar zijn er velen, meest onder de Joden, die wederspanning zijn, ijdele klappers en verleiders;

11 aan wie men den mond moet stoppen, die geheele huizen verkeeren, leerende hetgeen niet betaamt, uitinzicht van vuil gewin.

12 Een van hen, zijnde hun eigen propheet, heeft gezegd: Die van Creta zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.

13 Deze getuigenis is waarachtig. Daarom bestraf ze scherpelijk, opdat zij gezond worden in het geloof;

14 en niet luisteren naar joodse fabelen, en naar bevelen van menschen, die zich afkeeren van de waarheid.

15 Alles is rein aan degenen die rein zijn; doch aan besmetten en ongeloovigen is er niets rein, maar hun verstand en consciëntie zijn besmet.

16 Zij geven voor dat zij God kennen, maar met de werken loochenen zij hem, want zij gruwelijke en wederspannige menschen zijn, en ondeugend tot alle goede werken.

KAPITTEL II.

MAAR gij, leer hetgeen de oprechte leering betaamt.

2 Leer de oude mannen dat zij matig, eerlijk, voorzichtig, oprecht in 't geloof, in de liefde, in de verdueligheid moeten zijn.

3 De oude vrouwen, dat zij zich moeten gedragen gelijk het heiligen betaamt; geene achterklapsters zijn, niet onderworpen aan veel wijndrinken, maar gevende goede onderwijzing;

4 opdat zij aan de jonge vrouwen de wijsheid leeren, hare mannen te beminnen, hare kinderen lief te hebben;

5 voorzichtig, zuiver, matig te zijn, haar huisgezin wel gade te slaan, goedaardig, en aan hare mannen onderdanig te zijn, opdat het woord Gods niet gelasterd worde.

6 Vermaan de jonge mannen ook, dat zij matig moeten zijn.

7 Vertoon u zelven overal tot voorbeeld van goede werken, in het leeren, in onbedorven en zedig te zijn in uwen handel.

8 Dat uwe woorden oprecht en onberispelijk zijn, opdat onze tegenpartij beschaamd worde, en niets kwaads hebbe van ons te zeggen.

9 Vermaan de dienstknechten dat zij aan hunne heeren onderdanig moeten zijn, in alles trachten te behagen niet tegensprekende;

10 hun niets onttrekkende, maar in alles eene goede trouw bewijzende, opdat zij de leering van God, onzen Zaligmaker, in alles versieren.

11 Want de gratie van God onzen Zaligmaker, in verschenen aan alle menschen,

12 ons onderwijzende dat wij de goddeloosheid en de wereldsche

begeerlijkheden verzakende, matiglijk, en rechtvaardiglijk, en godvruchtiglijk in deze wereld zouden leven;

13 verwachtende de zaligheid, die wij hopen, en de verschijning der glorie van onzen grooten God en Zaligmaker Jezus Christus,

14 die zich zelfen voor ons gegeven heeft, om ons af te koopen van alle ongerechtigheid en ons voor zich te zuiveren tot een aangenaam volk, ijverig tot goede werken.

15 Verkondig deze dingen, vermaan en bestraf met volle gezag. Dat niemand u verachte.

KAPITTEL III.

VERMAAN hen dat zij aan de vorsten en overheden moeten onderdanig zijn, hunne bevelen gehoorzamen, tot alle goed werk bereid zijn;

2 dat zij niemand lasteren, niet twistig zijn, maar zegbaar, alle zachtmoedigheid toonende tot alle menschen.

3 Want wij waren ook eertijds onverstandig, ongehoorzaam, afdwalende, aan velerlei begeerlijkheden en wellusten onderworpen, in boosheid en afgunstigheid levende, waardig gehaat te worden, en hatende malkanderen.

4 Maar als de goedertierenheid van God onzen Zaligmaker, en zijne liefde tot de menschen geopenbaard is geworden,

5 zoo heeft hij ons, niet om de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar volgens zijne barmhartigheid zalig gemaakt, door het bad, in hetwelk wij herboren en vernieuwd zijn

geworden door den Heiligen Geest;

6 denwelken hij rijkelijk over ons uitgestort heeft, door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;

7 opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door zijne gratie, volgens onze hoop erigenamen zouden worden van het eeuwig leven.

8 Dit is eene vaste waarheid, en in deze dingen wil ik dat gij ze krachtiglijk bevestigt, opdat degenen die in God geloven, hun best doen om een ander met goede werken voor te gaan. Dit is goed en voordeelig aan de menschen.

9 Maar vlucht de dwaze geschillen, het oprekenen van afkomste, en het twisten en strijden over de wet; want dit zijn onnutte en ijdele dingen.

10 Schuw een ketterschen mensch, na hem eens en andermaal vermaand te hebben;

11 wetende dat zoodanig mensch verkeerd is, en dat hij zondigt, vermits hij door zijn eigen oordeel overtuigd is.

12 Als ik Artemas of Tychicus tot u zal gezonden hebben, zoo spoed u om te Nicopolis bij mij te komen; want aldaar heb ik geschikt te overwinteren.

13 Zend Zenas den wetgeleerde, en Apollos vooraf, en bezorg dat hun niets ontbreke.

14 Dat de onzen leeren naarstig te zijn in goede werken te bewijzen, waar het de nood vereischt, opdat zij niet zonder vruchten zijn.

15 Allen die bij mij zijn, doen u groeten. Groet degenen die ons beminnen in 't geloof. De gratie Gods zij met u allen. Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN

PHILEMON

PAULUS, gevangene om Jezus Christus, en de broeder Timotheüs, aan Philemon, onzen beminde en medehelper;

2 aan onze lieve zuster Appia, aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemcente die te uwen huize is;

3 genade zij ulieden en vrede van God onzen Vader, en van den Heere Jezus Christus.

4 Ik dank mijnen God, altijd uwer gedachtig zijnde in mijne gebeden;

5 alzooik versta uwe liefde, en het geloof hetwelk gij hebt tot den Heere Jezus, en tot al de heiligen;

6 zoodat de milddadigheid uws geloofs uitschijnt en bekend wordt door al de goede werken die gijheden doet om Christus Jezus.

7 Want ik heb groote vreugd en troost geschept in uwe liefde, omdat de harten der heiligen door u, o broeder! verkwikt zijn.

8 Daarom, hoewel ik groote vrijheid zoude kunnen gebruiken in Christus Jezus, om u te gebieden hetgeen betaamt;

9 nochtans om de liefde, zoo wil ik, omdat gij zoodanig zijt, u liever bidden, ik Paulus, een oud

man, en nu ook gevangene om Jezus Christus;

10 ik bid u voor mijnen zoon Onesimus, dien ik in mijne boeien gewonnen heb;

11 die u voordezen onnut geweest is, maar nu zeer profijtig is aan mij en aan u.

12 Ik zend hem u weder; en gij, neem hem aan als mijn eigen hart.

13 Ik had hem wel willen bij mij houden, opdat hij in uwe plaats mij zou dienen in mijne boeien voor het evangelie;

14 maar ik heb niets willen doen zonder uw goedvinden, opdat uwe goedwilligheid niet als uit bedwang, maar vrijwillig zoude zijn.

15 Want misschien is hij daarom voor eenen korten tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig zoudt wederkrijgen;

16 nu voortaan niet als een slaaf, maar die van slaaf een beminde broeder geworden is, bijzonderlijk aan mij, hoeveel te meer dan aan u, aan wien hij zoowel naar het lichaam als naar den Heere toebehoort.

17 Indien gij mij dan voor eenen bijzonderen vriend houdt, zoo ontvang hem gelijk mij zelve.

18 En zoo hij u ergens in beschuldigd heeft of iets schuldig is, stel dat op mijne rekening.

19 Ik, Paulus, heb dit met mijne eigene hand geschreven; ik zal het betalen, om u niet te zeggen dat gij ook u zelven aan mij schuldig zijt.

20 Ja, broeder! laat mij dit genoeg van u hebben in den Heere; verkwik het binnenste mijns harten in den Heere.

21 Ik schrijf u dit, betrouwende op uwe gehoorzaamheid, we-

tende dat gij ook doen zult boven hetgeen ik zeg.

22 Bereid mij daarenboven ook eene verblijfplaats; want ik hoop dat ik door uwe gebeden aan ulieden nog zal vergund worden.

23 Epaphras mijn medegevangene in Christus Jezus, groet u;

24 gelijk ook Marcus, Aristarchus, Demas, en Lucas, mijne medehelpers.

25 De gratie van onzen Heere Jezus Christus zij met uwen geest. Amen.

BRIEF VAN DEN H. APOSTEL PAULUS

AAN DE

HEBREEUWEN

KAPITTEL I.

NADAT God eertijds menigmaal en op menigerhande manieren gesproken had tot onze voorouders door de profeten, 2 zoo heeft hij in deze laatste tijden tot ons gesproken door zijnen Zoon, welken hij erfgenaam gesteld heeft van alles, door wien hij ook de wereld geschapen heeft.

3 Die, zijnde de luister zijner glorie en het afdruksel van zijn wezen, en alles ondersteunende door zijn krachtig woord, nadat hij door zich zelven de zuivering

der zonden teweeggebracht had, gezeten is in het allerhoogste, aan de rechterhand van de opperste Majesteit;

4 zijnde zoo verre boven de engelen verheven, als hij eenen meer uitstekenden naam boven hen geërfd heeft.

5 Want tot wien van de engelen heeft hij ooit gezegd: Gij zijt mijn Zoon; heden heb ik u voortgebracht? (*Psalm* 2: 7.) En elders: Ik zal zijn Vader wezen, en hij zal mijn Zoon zijn? (*II Koningen* 7: 14.)

6 En als hij wederom zijnen eerstgeboren Zoon in de wereld brengt, zoo zegt hij: Dat al de

engelen Gods hem aanbidden.
(*Psalm 96 : 7.*)

7 Van de engelen wordt er wel gezegd dat hij van de geesten zijne gezanten maakt, en de vurige vlammen tot zijnen dienst gebruikt; (*Psalm 103 : 4.*)

8 maar tot den Zoon zegt hij : Uw troon, o God ! blijft in alle eeuwigheid, de staf uws rijks is een staf van gerechtigheid.

9 Gij hebt de rechtvaardigheid bemind en de ongerechtigheid gehaat; daarom, o God ! heeft uw God u gezalfd met eene olie van vreugd, boven allen die met u deelachtig zullen zijn. (*Psalm 44 : 7, 8.*)

10 En wederom : Gij Heerel hebt van den beginne het aardrijk gegrondvest, en de hemelen zijn de werken uwer handen ;

11 zij zullen vergaan, maar gij blijft altijd ; zij zullen allen gelijk een kleed verslijten ;

12 en gij zult ze veranderen gelijk een dekkleed, en zij zullen veranderd worden; maar gij zijt altijd dezelfde, en uwe jaren zullen nooit eindigen. (*Psalm 101 : 26.*)

13 Tot wien van de engelen heeft hij ook ooit gezegd : Zitaan mijne rechterhand, totdat ik uwe vijanden stelle tot eene voetbank uwer voeten ? (*Psalm 109 : 1.*)

14 Zijn al de engelen niet dienende geesten, die afgezonden worden ten dienste dergenen die de erfenis der zaligheid zullen bekomen ?

KAPITTEL II.

DAAROM moeten wij des te meer acht nemen op hetgeen wij gehoord hebben, om niet te

zijn gelijk uitlopende vaten.

2 Want indien het woord hetwelk door de engelen gesproken is, zijne vastigheid gehad heeft, en alle overtreding en ongehoorzaamheid de rechtvaardige straffe die zij verdiende, ontvangen heeft ;

3 hoe zullen wij die ontvluchten, indien wij zoo groote zaligheid veronachtzamen ? dewelke, eerst verkondigd zijnde door den Heere, door degenen die ze van hem gehoord hadden, onder ons is bevestigd geworden ;

4 God zijne getuigenis daarbij voegende, door teekenen, mirakelen, en menigvuldige krachtige werkingen, en door de uitdeelingen des Heiligen Geestes, volgens zijn welbehagen.

5 Want God heeft de toekomstende wereld, van dewelke wij spreken, niet onderworpen aan de engelen.

6 Maar iemand heeft op eene zekere plaats betuigd, zeggende : Wat is toch de mensch, dat gij zijner gedachtig zijt ; of wat is eens menschen zoon, dat gij hem komt bezoeken ?

7 Gij hebt hem een weinig vernederd onder de engelen ; met glorie en eere hebt gij hem gekroond, en hebt hem gesteld over de werken uwer handen.

8 Alles hebt gij onderworpen onder zijne voeten. (*Psalm 8 : 5.*) Doch zeggende dat hij hem alles onderworpen heeft, zoo heeft hij niets uitgenomen hetwelk hem niet onderworpen zoude zijn. En nu zien wij wel nog niet dat hem alles onderworpen is ;

9 maar wij zien dien dien Jezus, die een weinig vernederd was onder

de engelen om het lijden des doods, met eere en glorie gekroond, hebbende God genadiglijk gewild dat hij voor alle menschen den dood zoude smaken.

10 Want het betaamde hem, om wien en door wien alle dingen zijn, dat hij, vele kinderen tot de glorie willende brengen, den opmersten uitwerker van hunne zaligheid door het lijden zoude voltrekken.

11 Want hij die heiligt en zij die geheiligd worden, komen allen uit eenen; om welke reden hij zich ook niet schaamt hen zijne broeders te noemen, zeggende :

12 Ik zal uwen naam verkondigen aan mijne broeders; in het midden der vergadering zal ik u loven. (*Psalm* 21 : 22.)

13 En wederom : Ik zal mijn betrouwen op hem stellen. (*Psalm* 17 : 2.) En nog elders : Zie hier ben ik, met de kinderen die mij God gegeven heeft. (*Isaias* 8 : 18.)

14 Aangezien dan de kinderen van vleesch en bloed waren, zoo heeft hij ook daarvan willen zijn, opdat hij door zijnen dood zoude vernielen dengene die het gebied des doods had, dat is, den duivel;

15 en hen zoude verlossen, die door de vreeze des doods het geheele leven lang in slavernij waren.

16 Want nergens heeft hij de engelen aangenomen, maar het geslacht van Abraham heeft hij aangenomen.

17 Overzulks is hij in alles aan zijne broeders gelijk moeten worden, opdat hij medelijdende zoude worden, en een oprechte Opperste Priester bij God, om de

misdadendes volkste verzoenen.

18 Want vermits hij zelf door het lijden beproefd is, zookan hij ook degenen die beproefd worden, te hulpe komen.

KAPITTEL III.

DAAROM, heilige broeders! die deel hebt in den hemelschen roep, slaat uwe oogen op Jezus, den gezant en den Opmersten Priester van het geloof dat wij belijden;

2 die getrouw is aan dengene die hem gesteld heeft, gelijk Moyses in geheel zijn huis was.

3 Want hij is zooveel meerder glorie waardig geacht boven Moyses, gelijk er aan dengene die het huis gebouwd heeft, meerder eer toekomt dan aan het huis.

4 Want elk huis wordt van iemand gebouwd; doch het is God die het alles gebouwd heeft.

5 En Moyses is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, om te verkondigen de dingen die er te zeggen waren;

6 maar Christus is als Zoon over zijn eigen huis; en dit huis zijn wij zelven, indien wij nochtans het betrouwen en de glorierijke hoop tot het einde toe standvastig behouden.

7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt : Heden, indien gij zijne stem hoort,

8 zoo verhardt uwe harten niet, gelijk geschiedde in de woestijn, in de verbittering, in den dag der terging;

9 alwaar uw voorvaderen mij getergd, mij beproefd en mijne werken gezien hebben, veertig jaren lang.

10 Daarom was ik vergramd op dit geslacht, en ik zeide: Altijd dwalen zij met het harte, en mijne wegen hebben zij niet gekend.

11 Toen heb ik in mijne gramschap gezworen dat zij in mijne rust niet zullen ingaan. (*Psalm 94: 8, etc.*)

12 Ziet toe, broeders! dat toch niemand van ulieden bevonden worde met een boos hart van ongeloovigheid, om af te wijken van den levenden God.

13 Maar wakkert malkanderen dagelijks aan, zoolang als dit heden duurt, opdat er niemand van ulieden verhard worde door de bedriegelijkheid der zonde.

14 Want wij zijn deelgenooten van Christus geworden, indien wij nochtans het wezen dat hij in ons begonnen heeft, tot het einde toe standvastig behouden;

15 terwijl er gezegd wordt: Indien gij heden zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet gelijk in die verbittering geschied is.

16 Want sommigen, als zij ze gehoord hadden, hebben hem verbitterd; alhoewel niet allen die door Moyses uit Egypte gingen zijn.

17 Doch op wie is hij vergramd geweest veertig jaren lang? Was het niet op degenen die gezondigd hadden, welker lichamen in de woestijn zijn te neder geveld?

18 En aan welken heeft hij gezworen dat zij in zijne rust niet zouden ingaan, dan aan degenen die ongeloovig geweest waren?

19 Ook zien wij dat zij er niet hebben kunnen ingaan om hunne ongeloovigheid.

KAPITTEL IV.

LAAT ons dan vreezen dat men niet iemand van ulieden, verzuimende de belofte van in te gaan in zijne rust, zie achterblijven.

2 Want aan ons is die blijde tijding zoowel verkondigd als aan hen; doch het woord dat zij gehoord hebben, heett hun geen voordeel bijgebracht, omdat het in degenen die het hoorden, met geen geloof verzaamd was.

3 Want wij die geloofd hebben, zullen ingaan in de rust, dewijl hij gezegd heeft: Ik heb gezworen in mijne gramschap, dat zij in mijne rust niet zullen ingaan! (*Psalm 94: 11.*) daar nochtans zijne werken van de schepping der wereld voltrokken waren.

4 Want hij spreekt ergens van den zevenden dag aldus: God heeft op den zevenden dag gerust van al zijne werken. (*Gen. 2: 2.*)

5 En nochtans zegt hij in deze plaats wederom: Zij zullen niet ingaan in mijne rust!

6 Aangezien er dan nog eene rust overig is, daar sommigen moeten ingaan, en dat de eersten, aan wie eerst die blijde tijding verkondigd was, daar niet ingegaan zijn om hunne ongeloovigheid;

7 zoo wijst God zekeren dag aan, dien hij door David heden noemt, zoo langen tijd daarna, gelijk hierboven gezegd is, zeggende: Heden, indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet.

8 Want indien Josuë hen in die rust gebracht had, zoo zoude hij van geen anderen rustdag

daarna meer gesproken hebben.

9 Overzulks blijft er nog een rustdag over voor het volk Gods.

10 Want die in de rust Gods ingegaan is, die rust ook van zijne werken, gelijk God van de zijne.

11 Laat ons dan naarstiglijk trachten in die rust in te gaan, opdat niemand in dergelijke ongeloofigheid vervalle.

12 Want Gods woord is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan een zwaard van beide kanten snijdende; het dringt door tot het binnenste van de ziel en van den geest, van de gewrichten en het merg der beenderen, en het weet de gedachten en de genegenheden des harten te onderscheiden.

13 Ook daar is geen schepsel aan hetzelfde verborgen; maar alle dingen zijn naakt en open voor zijne oogen, van welken wij nu spreken.

14 Aangezien wij dan Jezus, den Zoon Gods, die door de hemelen opgevaren is, voor Oppersten Priester hebben, zoo laat ons vastblijven bij hetgeen wij belijden.

15 Want wij hebben geen en oppersten priester, die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden; maar die in alles beproefd is even gelijk wij, behalve dat hij zonder zonde was.

16 Laat ons dan met betrouwen gaan tot den troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en gratie te vinden tot onze hulpe op den bekwamen tijd.

KAPITTEL V.

WANT alle opperste priester, uit de menschen genomen,

wordt voor de menschen gesteld in de dingen die God aangaan, om giften en offeranden op te dragen voor de zonden.

2 Hij moet kunnen medelijden hebben met de onwetenden en dwalenden, vermits hij zelf ook met zwakheid omringd is.

3 En daarom moet hij ook, zoo wel voor zich zelf als voor het volk, verzoenende offeranden opdragen.

4 Doch niemand mag aan zich zelf die eere toeëigenen, maar die er van God toe geroepen wordt, gelijk Aaron.

5 Daarom heeft Christus ook zich zelf de eere niet gegeven om opperste priester te worden, maar hij, die tot hem gezegd heeft: Gij zijt mijn Zoon, heden heb ik u voortgebracht. (*Psalm* 2: 7.)

6 Gelijkerwijs hij tot hem nog op eene andere plaats zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, op de wijze van Melchisedech. (*Psalm* 109: 4.)

7 Ook heeft hij ten tijde van zijn sterfelijk leven, gebeden en smeekingen met een krachtig geroep en met tranen opgeofferd aan dengene die hem uit den dood konde trekken; en hij is verhoord geweest om zijne eerbiedigheid.

8 En alhoewel hij Gods Zoon was, zoo heeft hij nochtans uit hetgeen hij geleden heeft de gehoorzaamheid geleerd.

9 En nu tot de volmaaktheid gekomen zijnde, is hij aan allen die hem gehoorzamen, eene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden;

10 zijnde van God verklaard Op-

perste Priester, op de wijze van Melchisedech.

11 Waarvan wij groote dingen te zeggen hebben, en die moeilijk zijn om uit te leggen, omdat gij zoo traag zijt om die te aanhooren.

12 Want daar gij nu al meesters behoort te zijn volgens den tijd, zoo hebt gij wederom van noode dat men u nog leere de eerste beginselen van Gods woord; en gij zijt geworden als die geene vaste spijs maar melk van noode hebben.

13 Want al die met melk gevoed wordt, is onbekwaam tot de leering der rechtvaardigheid, vermits hij nog een kind is.

14 Maar de vaste spijs is voor de volmaakten, voor degenen die door ervarenheid de zinnen geoefend hebben tot onderscheiding van goed en kwaad.

KAPITTEL VI.

OVERZULKS, daarlatende de eerste beginselen van de leering van Christus, laat ons tot volmaaktere dingen voortvaren; zonder wederom te leggen den grond van de * penitentie over de doode werken, en van het geloof in God;

2 van de leering der doopsels, alsook van de oplegging der handen, de verrijzenis der dooden, en het eeuwig oordeel.

3 Dit zullen wij dan doen, indien het God toelaat.

4 Want het is onmogelijk dat die eens verlicht zijn geweest,

die ook de hemelsche gave gesmaakt hebben en deelachtig geworden zijn aan den Heiligen Geest.

5 die ook het zoete woord Gods en de krachten van het toekomstige leven gesmaakt hebben.

6 en afgefallen zijn, wederom zouden vernieuwd worden tot bekeering, omdat zij voor zoo veel het in hen is, wederom kruisen den Zoon Gods, en openlijk ten toon stellen.

7 Want de aarde, die den regen welke dikmaals op haar nedervalt, indrinkt, en bekwame vruchten voortbrengt voor degenen van wie zij geakkerd wordt, is van God gezegend.

8 Maar die distelen en doornen voortbrengt, verdient verworpen te worden; hare vervloeking is aanstaande, en haar einde is verbrand te worden.

9 Doch wij betrouwen wat beters en zaligers van ulieden, allerliefsten! al is 't dat wij zoo spreken.

10 Want God is niet onrechtvaardig, om te vergeten uwe werken en de liefde die gij bewezen hebt in zijnen naam, door den dienst dien gij aan de heiligen gedaan hebt en nog doet.

11 Maar wij wenschen dat een ieder van u denzelfden ijver tot het einde toe bewijze, opdat uwe hoop vast en volkomen zij;

12 dat gij niet traag zoudt worden, maar navolgers zoudt zijn van degenen die door geloof en lankmoedigheid de beloften zullen beërven.

13 Want als God aan Abraham de belofte deed, omdat hij bij niemand die meerder was kondte

* Gr. bekeering.

zweeren, zoo zwoer hij bij zich zelve.

14 zeggende : Voorwaar, ik zal u overvloediglijk zegenen en u ten uiterste vermenigvuldigen. (*Gen. 22 : 16, 17.*)

15 En aldus heeft hij, lankmoediglijk verwachtende, de belofte verkregen.

16 Want gelijk de menschen zweeren bij iemand die meerder is dan zij, en dat de bevestiging door eed een einde maakt aan al hunne geschillen ;

17 zoo ook God, willende aan de erfgenen der belofte de onveranderlijkheid van zijn voornemen overvloediglijk betoonen, heeft er den eed bijgevoegd.

18 Opdat wij door twee onberoerlijke zaken, in welke het onmogelijk is dat God zoude liegen, eene zeer vaste vertroosting zouden hebben, wij die onze toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop te verkrijgen.

19 Dewelke aan onze zielen dient voor een vast en zeker anker, hetwelk ingehecht is tot in het binnenste van het heilige der heiligen.

20 Alwaar Jezus als voorganger voor ons is ingegaan, Op-
perste Priester geworden zijnde in der eeuwigheid op de wijze van Melchisedech.

KAPITTEL VII.

WANT deze Melchisedech, koning van Salem, priester van den allerhoogsten God, die Abraham, als hij wederkeerde van het slaan der koningen, te gemoet ging, en hem zeggende ;

2 aan wien ook Abraham van

alles tienden gaf, en die volgens de vertaling genoemd wordt, vooreerst koning der rechtvaardigheid, daarna ook koning van Salem, dat is koning des vredes ;

3 zonder vader, zonder moeder, zonder afkomst, noch begin noch einde des levens hebbende, maar eene afbeelding zijnde van den Zoon Gods, blijft hij priester in der eeuwigheid.

4 Aanmerkt dan hoe groot hij moest zijn, aan wien ook zelfs de patriarch Abraham tienden gaf van den buit.

5 Het is wel waar dat de kinderen van Levi, het priesterschap ontvangende, recht hebben om volgens de wet tienden te nemen van het volk, dat is, van hunne broederen, alhoewel die ook uit Abraham voortgesproten zijn.

6 Maar hij, die onder hun geslacht niet gerekend wordt, heeft tienden van Abraham ontvangen, en heeft zelfs hem gezegend die de beloften had.

7 Nu, het is buiten alle tegenspraak dat die minder is, gezegend wordt van iemand die meerder is.

8 Daarenboven die hier de tienden ontvangen, zijn sterfelijke menschen ; maar vandezen wordt er getuigd dat hij leeft.

9 Verder heeft Levi, die hier de tienden ontvangt, ook zelf, om zoo te zeggen, aldaar in Abraham de tienden gegeven ;

10 want hij was nog in Abraham, zijnen voorvader, besloten, wanneer Melchisedech dezen te gemoet ging.

11 Indien dan de volmaaktheid te bekomen was door het priesterschap van Levi, onder hetwelk

het volk ook de wet ontvangen heeft, wat was het noodig dat er nog een ander priester op de wijze van Melchisedech zou opstaan, die niet zou zijn op de wijze van Aaron?

12 Doch als het priesterschap veranderd wordt, zoo moet er ook noodzakelijk verandering der wet geschieden.

13 Want degene op wien deze dingen gezegd worden, is uit een ander geslacht, uit hetwelk niemand den autaar bediend heeft.

14 Want het is klaarblijkelijk dat onze Heer uit die van Juda gesproten is; aan welk geslacht Moyses aangaande het priesterschap niets had bevolen.

15 En het blijkt nog klaarder, aangezien dat een ander priester opstaat naar de gelijkenis van Melchisedech;

16 die niet volgens de wet der vleeschelijke afkomst gesteld is, maar volgens de kracht van een onsterfelijk leven;

17 gelijk er van hem getuigd wordt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid op de wijze van Melchisedech. (*Psalms* 109: 4.)

18 De voorgaande wet is dan te niet gedaan om hare zwakheid en onnuttigheid.

19 Want de wet heeft niets tot de volmaaktheid gebracht, maar zij was eene inleiding tot eene betere hoop, door dewelke wij tot God naderen.

20 Daarenboven voor zooveel hij het niet is geworden zonder eed:

21 (want dezen zijn priesters gesteld zonder eed, maar hij is het met eed gesteld van dengene die tot hem gezegd heeft: De Heer heeft gezworen, en het zal

hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid.)

22 zooveel te treffelijker is het verbond van hetwelk Jezus borg geworden is.

23 Ook zijn de andere priesters velen in getal geweest, omdat zij door den dood belet werden altijd te blijven;

24 maar hij, vermits hij in der eeuwigheid blijft, heeft een eeuwigdurend priesterschap.

25 Waarom hij ook te allen tijde kan zalig maken degenen die door hem tot God komen, aangezien hij altijd levende is om voor ons te bidden.

26 Want het betaamde dat wij zoodanigen Opperpriester hadden, die heilig, onnoozel, en onbesmet was; afgescheiden van de zondaars en verhevener dan de hemelen;

27 die niet van noode had gelijk de priesters, alle dagen eerst voor zijne eigene misdaden offerande te doen, en daarna voor die van het volk; want dat heeft hij eens gedaan, zich zelve opdraggende.

28 De wet dan stelt tot priesters menschen, die aan zwakheid onderworpen zijn; maar het woord, waar de eed bijgevoegd is, hetwelk na de wet gevolgd is, stelt den Zoon, die voor altijd volmaakt is.

KAPITTEL VIII.

HET kort begrip dan van hetgeen wij zeggen, is dit, dat wij zoodanigen Oppersten Priester hebben, die gezeten is in den hemel aan de rechterhand

van den troon van de opperste Majesteit;

2 die bedienaar is van het heilige der heiligen en van het ware tabernakel, hetwelk de Heer heeft opgericht, en geen mensch.

3 Want alle opperste priester wordt gesteld om giften en offeranden op te dragen; waarom het noodig was dat deze ook iets had, hetwelk hij zoude offeren.

4 Nu, indien hij 't maar ware op de aarde, zoo zou hij zelf geen priester wezen, vermits er waren die volgens de wet giften opdroegen;

5 die de bediening van het afbeeldsel en van de schaduw der hemelsche dingen waarnemen, volgens heiligen God aan Moyses zeide, als hij het tabernakel zoude opbouwen: Let er op, zeide hij, dat gij alles maakt naar het voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is. (*Exod.* 25: 40.)

6 Doch nu heeft hij zooveel betere bediening verkregen, als hij Middelaar van een beter verbond is, hetwelk op betere beloften gevestigd is.

7 Want indien aan dat eerste verbond niets had ontbroken, zoo zoude men geene plaats voor een tweede gezocht hebben.

8 Maar het gebrek aanwijzende, zegt hij tot hen: Ziet, de dagen zullen komen, zegt de Heer, dat ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;

9 niet volgens het verbond hetwelk ik met hunne vaders gemaakt heb, ten dage als ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte te leiden: want zij zijn

in mijn verbond niet gebleven, en ik heb hen ook niet geacht, zegt de Heer.

10 Maar dit is het verbond hetwelk ik na die dagen met het huis van Israël zal maken, zegt de Heer: Ik zal mijne wetten drukken in hun verstand, en zal ze in hunne harten schrijven; en ik zal hun God zijn, en zij mijn volk.

11 En dan zal niemand zijnen evennaaste en zijnen broeder leeren, zeggende: Ken den Heere; want zij zullen mij allen kennen van den minste onder hen tot den meeste toe.

12 Want ik zal hun genadig zijn over hunne ongerechtigheden, en ik zal hunne zonden niet meer gedenken. (*Jerem.* 31: 31.)

13 Nu, als hij dit verbond zegt een nieuw te wezen, zoo heeft hij het eerste verklaard verouderd te zijn. Doch hetgeen verouderd en afgaat, moet haast verdwijnen.

KAPITTEL IX.

NU, het eerste had ook wel wetten van godsdiensten en een aardsch heilig der heiligen;

2 want daar was een tabernakel gemaakt. In het eerste deel waren de kandelaars, en de tafel met de voorgestelde brooden, welk deel het heilige genoemd werd.

3 Maar achter de tweede gordijnscheiding was het tabernakel, wat het heilige der heiligen genoemd werd;

4 hebbende een gouden wierookvat, en de arke des verbonds van alle kanten met goud overdekt, in dewelke was eene gouden flesch

met manna, en de roede van Aaron, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds;

5 en boven op dezelve waren de klaarblinkende cherubijnen, overlommerende de verzoenplaats: van welke dingen het nu geen tijd is stuk voor stuk te handelen.

6 Diedan aldus toebereid zijnde, zoo gingen de priesters wel te allen tijde binnen het eerste tabernakel, om de bediening der offerande waar te nemen;

7 maar in het tweede ging alleen de opperste priester eens 'sjaars; niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zijne eigene en des volks onwetendheden

8 Gevende de Heilige Geest ons te kennen, dat de weg tot het heilige der heiligen nog niet geopenbaard was, zoolang als het eerste tabernakel nog stand had;

9 hetwelk alsdan eene afbeelding was van hetgeen in dien tijd geschiedde, in den welken giften en offeranden opgedragen werden, dewelke de consciëntie van dengene die dezen dienst aan God bewees, niet konden heiligen;

10 als bestaande alleenlijk in spijsen en dranken, en in verscheidene wasschingen en lichamelijke zuiveringen aan hen opgelegd, tot den tijd der verbetering.

11 Maar Christus, de Opperste Priester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is eens voor altijd in het heilige der heiligen ingegaan door een grooter en volmaakter tabernakel, hetwelk door geene handen, dat is, niet op de gemeene wijze gemaakt is;

12 noch met het bloed van bokken of kalveren, maar met zijn eigen bloed, hebbende eene eeuwige verlossing uitgewerkt.

13 Want indien het bloed van bokken en stieren, en de assche van eene jonge koe op de onreinen gespreoid zijnde, hen konde reinigen door eene lichamelijke zuivering;

14 hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door den Heiligen Geest zich zelven onbevlekt aan God opgedragen heeft, onze consciëntie zuiveren van doode werken, om den levenden God te dienen?

15 Daarom is hij ook Middelaar van het nieuwe testament, opdat, door zijnen dood, dewelke geschied is tot verzoening der overtredingen die onder het voorgaande testament begaan waren, degenen die geroepen zijn, de belofte der eeuwige erfenis ontvangen zouden.

16 Want alwaar een testament is, daar moet noodzakelijk de dood van dengene die het gemaakt heeft, tusschenkomen:

17 want een testament wordt door den dood bevestigd; anders is het van geene waarde, zoolang hij nog leeft, die het gemaakt heeft.

18 Daarom is ook zelfs het eerste niet zonder bloed vastgesteld.

19 Want als Moyses al de geboden der wet aan al het volk voorgelezen had, zoonam hij het bloed der kalveren en bokken, met water en purperen wol en hysope, en besproeide daarmede ook zelfs het boek en al het volk.

20 zeggende: Dit is het bloed des verbonds, hetwelk God met

u gemaakt heeft. (*Exod. 24 : 8.*)

21 En hij besproeide desgelijks het tabernakel en al de vaten tot den dienst behoorende, met het bloed.

22 Ook worden bijna alle dingen volgens de wet door bloed gezuiverd; en zonder bloedstorting geschiedt er geene vergiffenis.

23 Het was dan wel noodig dat de voorbeelden der hemelsche dingen hierdoor gezuiverd werden; maar voor de hemelsche dingen zelf, zijn er waardigere offeranden dan deze.

24 Want Jezus is niet ingegaan in een heilig der heiligen met handen gemaakt, en dat een afbeeldsel was van het waarachtige; maar in den hemel zelf, om nu voor ons te verschijnen voor het aanschijn Gods.

25 Hij is er ook niet ingegaan om zich zelven dikwijls op te offeren, gelijk de opperste priester alle jaren ingaat in het heilige der heiligen met eens anders bloed.

26 Anderszins zou hij dikwijls moeten lijden hebben van het begin der wereld af; maar nu is hij eens verschenen in de voleinding der eeuwen, om de zonde door zijne offerande te niet te doen.

27 En gelijk het aan de menschen gesteld is eens te sterven, en daarna het oordeel;

28 zoo is ook Christus eens geofferd geworden, om de zonden van velen weg te nemen; maar den tweeden keer zal hij verschijnen zonder zonde, tot de zaligheid van degenen die hem verwachten.

KAPITTEL X.

WANT de wet, hebbende maar eene schaduw der

toekomende goederen, en niet de zaak in haar zelve, kan nooit door dezelve offeranden, welke men alle jaren onophoudelijk opdraagt, tot de volmaaktheid brengen degenen die zich tot die begeven.

2 Anderszins zou men opgehouden hebben van dezelve op te offeren, omdat degenen die dezen dienst pleegden, eens gezuiverd zijnde, zich voorts aan geene zonde meer zouden schuldig bevonden hebben.

3 Daarentusschen blijft men in dezelve alle jaren gedachtenis der zonden houden.

4 Want het is onmogelijk dat door het bloed van stieren en bokken, de zonden weggenomen worden.

5 Daarom zeide hij, als hij in deze wereld kwam: Slachtoffer en offerande hebt gij niet gewild; maar gij hebt mij een lichaam toebereid;

6 brandoffers en verzoenoffers voor de zonde hebben u niet behaagd.

7 Toen zeide ik (gelijk in het begin des boeks van mij geschreven is): Zie, ik kom om uwen wil te doen, o God! (*Psalms 39 : 7.*)

8 Te voren gezegd hebbende: Slachtoffers, offeranden, brandoffers, en verzoenofferanden, voor de zonde hebt gij niet gewild, en zij hebben u niet behaagd (hetgeen dingen zijn, die volgens de wet geofferd worden);

9 zoo zegt hij er bij: Zie, ik kom, o God! om uwen wil te doen. Hij neemt het eerste weg, om het tweede vast te stellen.

10 In dezen wil zijn wij geheeligd door de offerande van he-

lichaan van Jezus Christus die eens geschied is.

11 En elke priester stond dagelijks voor God in zijnen dienst, en offerde dikwijls dezelfde offeranden op, die nooit konden de zonden wegnemen.

12 Maar hij, eene eenige offerande voor de zonde opgedragen hebbende, zit nu voor eeuwig aan de rechterhand Gods;

13 voorts nu wachtende dat zijne vijanden gesteld zullen worden tot eene voetbank zijner voeten.

14 Want door eene offerande heeft hij voor in der eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligt worden.

15 En dit getuigt ons ook de Heilige Geest; want nadat hij gezegd had :

16 Dit is het verbond, hetwelk ik na die dagen met hen zal aangaan, zegt de Heer; ik zal mijne wetten in hunne harten drukken, en ik zal ze schrijven in hun verstand;

17 en ik zal hunne zonden en ongerechtigheden niet meer gedenken. (*Jerem. 31 : 33.*)

18 Doch alwaar de zonden gegeven zijn, daar is geene offerande meer voor dezelve.

19 Zoo dan, broeders! aangezien wij eenen vrijmoedigen toegang hebben tot het heilige der heiligen door het bloed van Christus;

20 welken nieuwen en levenden weg hij ons gebaad heeft, door de gordijn, dat is door zijn vleesch;

21 en aangezien wij eenen Op- persten Priester hebben over het huis Gods;

22 zoo laat ons toegaan met een

oprecht hart, in volle verzekering des geloofs, hebbende de harten gezuiverd van zonden en de lichamen afgewasschen met zuiver water.

23 Laat ons vasthouden de belijdenis van onze hoop, zonder te wankelen; want hij is getrouw, die het beloofd heeft.

24 En laat ons op malkanderen letten, om de een den andere aan te wakkeren tot liefde en tot goede werken.

25 Zonder onze vergaderingen te verlaten, gelijk sommigen gewoon zijn te doen, maar malkanderen vertroostende; en zoo veel te meer, dat gij den dag meer ziet naderen.

26 Want zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo is er geene offerande voor de zonde meer te verwachten;

27 maar eenschrikkelijk oordeel en een brandend vuur, hetwelk de vijanden verslinden zal.

28 Zoo wie de wet van Moyses overtreedt, die wordt zonder eenige barmhartigheid gedood, op het zeggen van twee of drie getuigen.

29 Hoeveel zwaarder strafmeent gij dan, dat die verdient, die den Zoon Gods met voeten getreden, en het bloed des verbonds, door hetwelk hij geheiligt was, als onrein geacht, en den Geest der genade met versmaadheid behandeld heeft;

30 Want wij weten wie het is die gezegd heeft : Mij komt de wraak toe, en ik zal het vergelden (*Deuteron. 32 : 35*); en wederom : De Heer zal zijn volk oordeelen.

31 Het is schroomelijk te vallen in de handen van den levenden God.

32 Herdenkt toch de vorige tijden, in dewelke gij verlicht zijnde, veel strijdens en lijdens hebt onderstaan.

33 Eensdeels als gij door vermaadheden en door verdrukkingen ten toon gesteld werdt; en ten andere als gij medege-nooten waart van degenen die aldus behandeld werden.

34 Want gij hebt ook met de gevangenen medelijden gehad, en de berooving van uwe goe-deren met vreugd verdragen; we-tende dat gij een beter en vaster goed in den hemel te verwachten hebt.

35 En laat dan toch uw betrou-ven niet verloren gaan, hetwelk groote vergelding te verwachten heeft.

36 Want gij hebt verduuldigheid van noode, opdat gij den wil Gods volbrengende, de beloofde goe-deren moogt bekomen.

37 Want nog een korten tijd, en die komen moet, zal komen, en hij zal niet vertoeven.

38 Doch de rechtvaardige leeft uit het geloof; maar indien hij zich zelven daarvan onttrekt, zoo zal zijn gemoed in hem geen behagen nemen.

39 Maar wij zijn niet van dege-nen die zich onttrekken tot hunne verderfenis, maar van degenen die gelooven tot behou-den is van hunne ziel.

KAPITTEL XI.

DOCH het geloof is een vaste grond van hetgeen wij ho-

pen, een bewijs der dingen die men niet ziet.

2 Want daardoor hebben de oudvaders getuigenis bekomen.

3 Door het geloof weten wij dat de wereld opgemaakt is door Gods woord, zoodat de zienlijke dingen uit onzienlijke zijn voort-gekomen.

4 Door het geloof heeft Abel eene waardigere offerande dan Caïn aan God opgedragen; waardoor hij getuigenis beko-men heeft dat hij rechtvaardig was, gevende God getuigenis aan zijne giften; en door hetzelfde spreekt hij nog na zijn dood.

5 Door het geloof is Henoch opgevoerd, opdat hij geen dood onderstaan zoude; en men vond hem niet meer, omdat God hem opgevoerd had. Want voor de opvoering had hij getuigenis dat hij aan God behaagde.

6 Doch zonder geloof is het onmogelijk aan God te behagen. Want die tot God komt, moet gelooven dat hij is, en dat hij een vergelder is van degenen die hem zoeken.

7 Door het geloof heeft Noë, goddelijk vermaand van de din-gen die nog niet gezien werden, en bevreesd zijnde, de arke ge-bouwd tot behoudenis van zijn huisgezin; door dewelke hij ook de wereld veroordeeld heeft, en erfgenaam der rechtvaardigheid geworden is, die bestaat door het geloof.

8 Door het geloof heeft Abra-ham, geroepen zijnde, gehoor-zaamd, gaande naar de plaats die hij ten erfdeel ontvangen zoude; en hij trok uit, niet we-tende waar hij henenging.

9 Door het geloof ging hij zijn verblijf nemen in het land der belofte, als in een vreemd land, wonende in tenten met Isaac en Jacob, medeërfgenenam derzelfde belofte.

10 Want hij verwachtte de stad die vaste gronden heeft, van welke de kunstenaar en bouwmeester God zelf is.

11 Door het geloof heeft ook Sara, onvruchtbaar zijnde, kracht gekregen om eene vrucht te ontvangen, en dat, als de tijd van baren in haar al voorbij was, omdat zij geloofde dat hij getrouw was, die het beloofd had.

12 Daarom is ook uit eenen, en deze nu al van lichaam verstorven zijnde, zulk eene menigte voortgekomen, gelijk de sterren des hemels, en gelijk het zand, dat aan den oever der zee ontelbaar is.

13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, zonder de beloften ontvangen te hebben, maar dezelfde van verre aanziende en begroetende, en belijdende dat zij uitlanders en vreemdelingen waren op de aarde.

14 Want die aldus spreken, geven te kennen dat zij een vaderland zoeken.

15 Doch indien zij gedacht hadden aan hetgeen, waar zij uitgegaan waren, zij hadden immers tijd genoeg om weder te keeren.

16 Maar zij verlangden naar een beter, dat is naar een hemelsch vaderland. Daarom is ook God niet beschaamd hun God genoemd te worden, want hij voor hen eene stad bereid had.

17 Door het geloof heeft Abra-

ham, als hij beproefd werd, Isaac opgedragen, en hij offerde zijnen eenigen zoon, hij die de beloften ontvangen had.

18 tot wien gezegd was : Uit Isaac zal uwe afkomst gerekend worden (*Gen. 21 : 12*);

19 overwegende dat God ook machtig was hem van den dood te verwekken; waarom hij hem ook tot eene afbeelding wedergekregen heeft.

20 Door het geloof heeft Isaac den zegen aan Jacoben Esau gegeven, ook aangaande toekomstende dingen.

21 Door het geloof heeft Jacob, stervende, een ieder van Josephs zonen gezegend, en hij aanbad op het opperste van zijnen stok.

22 Door het geloof heeft Joseph, als hij stierf, gemeld van den uitgang der kinderen van Israël, en beval hun zijne beenderen.

23 Door het geloof werd Moyses, als hij geboren was, van zijne ouders drie maanden verborgen, omdat zij zagen dat het een schoon kind was; zonder dat zij het gebod des konings vreesden.

24 Door het geloof ontkende Moyses, nu groot geworden zijnde, dat hij de zoon van Pharaos dochter was;

25 verkiezende liever verdrukt te worden met het volk Gods, dan de tijdelijke genoegte der zonde te genieten;

26 achtende dat de smaad van Christus grooter rijkdom was dan alle schatten van Egypte; want hij aanzag de vergelding.

27 Door het geloof verliet hij Egypte, zonder de grammoedigheid des konings te vreezen; want hij was zoo standvastig,

alsof hij den Onzienlijke gezien had.

28 Door het geloof heeft hij het paaschmaal gehouden, en met het bloed de besproeiing gedaan, opdat degene die de eerstgeborenen verwoestte, hen niet zoude raken.

29 Door het geloof gingen zij door de Roode zee, als door het drooge land; hetwelk de Egyptenaars ook willende beproeven, verdronken zijn.

30 Door het geloof zijn de muren van Jericho omgevallen, na eenen omgang van zeven dagen.

31 Door het geloof ontkwam Rahab, die eene hoer was, het verderf der ongeloovigen, omdat zij de verspieters met vrede ontvangen had.

22 En wat zal ik nog meer zeggen? want de tijd zou mij ontbreken, indien ik ging verhalen van Gedeon, Barac, Samson, Jephte, David, Samuël en de profeten;

33 die door het geloof koninkrijken verwonnen hebben, de rechtvaardigheid uitgewerkt, de beloften verkregen, de muilen der leeuwen gestopt,

34 de kracht des vuurs gebluscht hebben; die de scherpsnijdende zwaarden ontkomen zijn, van hunne ziekten genezen, in den oorlog kloek geworden zijn, en de vreemde legers op de vlucht gedreven hebben.

35 Vrouwen hebben hare dooden verzezen wedergekregen; anderen zijn op pijnbanken uitgerekt, zonder de voorgestelde verlossing te willen aannemen, opdat zij eene betere verrijzenis bekomen zouden;

36 anderen hebben bespottingen en geeselingen, daarenboven ook boeien en gevangnissen onderstaan.

37 Zij zijn gesteenigd, in stukken gezaagd, gekweld, en door het zwaard ter dood gebracht; zij gingen herwaarts en derwaarts, bekleed met schaapsvelen en met geitevellen, behoeftig, verdrukt, mishandeld;

38 dewelke de wereld niet waardig was; dolende in wildernissen, in bergen, en holen, en kuilen der aarde.

39 Daarentusschen hebben al dezen, die zoo eene goede getuigenis om hun geloof gehad hebben, de beloofde goederen niet verkregen;

40 hebbende God tot onzen beste het zoo beschikt, dat zij niet zonder ons hun volle geluk zouden bekomen.

KAPITTEL XII.

AANGEZIEN wij dan met zoo eene groote wolk van getuigen omringd zijn, laat ons, ons ontlastende van alle gewicht en van de strikken der zonde, met lijdzaamheid loopen in de strijdbaan die ons voorgesteld is;

2 onze oogen sluande op den eersten aanleider en envoltrekker des geloofs, op Jezus, die, zich de vreugd voor oogen stellende, het kruis verdragen heeft, de schande versmadende, en nu zit aan de rechterhand van den troon Gods.

3 Neemt dan uw oogmerk op dengene die zoodanige tegenpraak van de zondaren tegen zich zelve verdragen heeft, op-

dat gij niet bezwijkt, gevende den moed verloren.

4 Want gij hebt nog niet wederstaan tot het vergieten uws bloeds toe, in het strijden tegen de zonde.

5 Hebt gij de troostige vermaning vergeten, die u als kinderen aldus aanspreekt : Mijn kind ! verstoot de kastijding des Heeren niet, en bezwijk niet als gij van hem bestraft wordt ;

6 want wien de Heer bemint, dien kastijdt hij, en hij geeselt elk, dien hij voor zijn kind aanneemt. (*Prov. 3: 11.*)

7 Weest standvastig in de kastijding. God handelt met ulieden als met zijne kinderen. Want wat kind is er, hetwelk de vader niet kastijdt ?

8 Indien gij dan zonder kastijding zijt, van dewelke al de anderen hun deel gekregen hebben, zoo zijt gij dan onwettige kinderen.

9 Verder, wij hebben wel onze vaders volgens het lichaam tot kastijders gehad, en wij hadden ontzag voor hen; hoeveel te meer dan zullen wij aan den Vader onzer zielen onderdanig zijn, opdat wij leven ?

10 Want zij kastijdden ons volgens hun goëddunken, en dat alleentijk ten opzichte van dezen korten tijd; maar deze kastijdt ons tot ons voordeel, opdat wij zouden deelachtig worden aan zijne heiligheid.

11 't Is waar, alle kastijding, als ze tegenwoordig is, schijnt geene zaak van vreugd, maar van verdriet te zijn; maar daarna zal zij aan degenen die er door geoëffend zijn, eene geruste vrucht

van rechtvaardigheid geven. 12 Daarom richt de slappe handen en de verzwakte knieën weder op.

13 Ziet toe, dat gij den rechten weg ingaat; die krank in het gaan is, dat hij niet afdwale, maar integendeel genezen worde.

14 Tracht naar vrede met alle menschen, en naar de heiligheid, zonder dewelke niemand God zien zal.

15 Ziet toe, dat niemand aan de gratie Gods ontbreke; dat niemand, als een bittere wortel zijne uitspruitsels uitwerpende, beroerte make, en velen jaardoor ontreinigd worden.

16 Dat er niemand hoereerder zij, of onheilig, gelijk Esau, die voor eenen schotel spijsze het recht zijner eerstgeboorte wegafgaf.

17 Want gij moet weten dat hij ook daarna, als hij den zegen begeerde te beërven, verstooten werd; want hij kongeene wederroeping verwerven, hoewel hij die met tranen verzocht had.

18 Gij zijt niet gekomen tot eenen tastelijken berg, tot een brandend vuur, tot eenen stormwind en donkerheid en onweder, 19 noch tot een trompetgeklank en geluid der woorden, hetwelk zoodanig was, dat die het hoorden, baden dat men hen niet meer zoude aanspreken.

20 Want zij konden niet verdragen hetgeen er geboden werd : Dat ook een beest dat den berg zoude raken, moest gesteenigd worden. (*Exod. 19: 12.*)

21 Ja, het gezicht was zoo vreeselijk, dat ook Moyses zeide : Ik

ben verschrikt en beef van vreeze.

22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, tot de stad van den levenden God, tot het hemelsch Jerusalem, tot de menigte van vele duizenden der engelen,

23 en tot de vergadering der eerstegeboorlingen, die opgeschreven zijn in den hemel; en tot God, den Rechter van allen, en tot de zielen der volmaakte rechtvaardigen;

24 tot Jezus, den Middelaar van het nieuw verbond, en tot de besproeiing van zijn bloed, hetwelk beter spreekt dan dat van Abel.

25 Ziet toe, dat gij dengene die daarspreekt, niet veracht. Want indien zij het niet zijn ontkomen, die hem verwierpen die hun op de aarde sprak, veel minder wij, is 't dat wij ons van hem die ons van den hemel aanspreekt, afkeeren;

26 wiens stem alsdan de aarde deed beven; maar rakende dezen tijd heeft hij beloofd, zeggende: Nog eens, en ik zal niet alleen de aarde bewegen, maar ook den hemel. (*Agg.* 2:7.)

27 Nu, dat hij zegt: Nog eens, geeft te verstaan de ophouding der veranderlijke dingen, als volbracht zijnde; opdat de dingen die onveranderlijk zijn, zouden blijven.

28 Overzulks, een onveranderlijk rijk aannemende, laat ons de gratie behouden, door dewelke wij God volgens zijn behagen mogen dienen, met vreeze en eerbiedigheid;

29 want onze God is een verblindend vuur.

KAPITTEL XIII.

DAT de broederlijke liefde in ulieden blijve.

2 En vergeet niet de vreemdelingen te herbergen; want hierdoor hebben sommigen, zonder dat zij het wisten, engelen geherbergd.

3 Weest de gevangenen indachtig, alsof gij mede gevangen waart; en de bedrukten, als die zelve ook in een lichaam woont.

4 Dat het huwelijk door een ieder eerlijk beleefd worde, en dat het huwelijksbed onbevlekt zij: want de hoereerders en overspelers zal God veroordelen.

5 Dat uw wandel zonder gierigheid zij; houdt u tevreden met het tegenwoordige, want hij heeft gezegd: Ik zal van u niet afwijken, ik zal u geenszins verlaten. (*Josua* 1:5.)

6 Zoodat wij vrijmoediglijk zeggen: De Heer is mijn helper, ik zal niet vreezen hetgeen mij de menschen mogen doen. (*Psalm* 117:6.)

7 Denkt aan uwe leidsmannen, die u het woord Gods verkondigd hebben; en uwe oogen slaande op het einde huns levens, volgt hun geloof na.

8 Jezus Christus is dezelfde, gisteren, heden en inder eeuwigheid.

9 En laat u door geene verschillende en vreemde leeringen verleiden; want het is best zijn hart door de gratie te versterken, en niet met zekere spijzen, hetwelk aan degenen die dat onderhielden, niet voordeelig geweest is.

10 Wij hebben eenen autaar

van denwelken zij die het tabernakel nog bedienen, niet kunnen eten.

11 Want de lichamen der beesten, welker bloed voor de zonde door den oppersten priester in het heilige der heiligen werd ingebracht, werden verbrand buiten de legerplaats.

12 Daarom heeft ook Jezus, opdat hij door zijn bloed het volk zoude heiligen, buiten de poort geleden.

13 Laat ons dan tot hem uitgaan buiten de legerplaats, zijne smaadheid dragende.

14 Want wij hebben hier geene blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstende.

15 Laat ons dan door hem altijd eene offerande van lof aan God opdragen, dat is te zeggen, de vrucht van onze lippen, die zijnen naam loven en danken.

16 En vergeet niet weldoende en mild te wezen; want door zoodanige offeranden behaagt men aan God.

17 Weest aan uwe bestierders gehoorzaam, en zijt hun onderdanig; opdat zij, die over uwe zielen waken als zullende rekening daarvan geven, hetzelfde met vreugd mogen doen en niet al zuchtende. want dat zoude u

geenszins tot voordeel strekken.

18 Bidt voor ons; want wij betrouwen dat wij eene oprechte consciëntie hebben, wenschende ons in alles wel te gedragen.

19 En ik verzoek u des te meer dat gij dit doen wilt, opdat ik zooveel te spoediger u moge hersteld worden.

20 Verder, de God van den vrede, die onzen Heere Jezus Christus, den grooten Herder der schapen, door het bloed van het eeuwig verbond, van den dood verwekt heeft;

21 make u bekwaam tot alle goed werk om zijnen wil te doen; werkende in ulieden hetgeen hem behagelijk is, door Jezus Christus, aan wien zij glorie in alle eeuwigheid. Amen.

22 Doch ik bid u, broeders! dat gij dit woord van vertroosting ten beste neemt; want ik heb u maar in 't kort geschreven.

23 Weet dat onze broeder Timotheüs losgelaten is, met wien ik, indien hij spoedig komt, u zal komen bezoeken.

24 Groet al uwe bestierders, en al de heiligen. De broeders van Italië doen ulieden groeten.

25 De gratie zij met u allen. Amen.

ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL JACOBUS

KAPITTEL I

JACOBUS, dienaar van God, en van onzen Heere Jezus Christus, wenscht aan de twaalf geslachten die alom verstrooid zijn, zaligheid.

2 Acht het voor de allergrootste vreugd, mijne broeders! als u velerlei beproevingen overkomen:

3 wetende dat de beproeving van uw geloof verdueligheid baart.

4 Doch de verdueligheid moet eene volmaakte oefening hebben, opdat gij volmaakt moogt zijn en gansch voltrokken, nergens in te kort blijvende.

5 En zoo iemand onder u wijsheid van noode heeft, dat hij ze van God verzoeken, die aan een ieder mildelijk geeft, zonder te verwijten; en zij zal hem gegeven worden.

6 Maar hij moet ze verzoeken met geloove, en geenszins twijfelen; want die twijfelt, is gelijk aan eene baar van de zee, die van den wind gedreven en geslingerd wordt.

7 En zoo een mensch moet niet peizen, dat hij iets van den Heere verkrijgen zal.

8 Een mensch wiens gemoed

verdeeld is, is ongestadig in al zijne wegen.

9 Dat een broeder die in nederheid is, zich verheuge in zijne verhevenheid;

10 doch de rijke in zijne nederheid; want hij zal voorbijgaan als eene bloem des velds.

11 Want daar komt eens een heete zonneshijn, en het veldkruid verdroogt, zijne bloem valt af en verliest den luister van hare schoonheid. Alzoo zal ook de rijke verstenen in zijne wegen.

12 Zalig is degene die de beproeving uitstaat, want nadat hij beproefd zal zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, die God beloofd heeft aan degenen die hem beminnen.

13 Dat niemand, als hij bekoord wordt, zegge dat hij van God bekoord wordt; want gelijk God tot geen kwaad bekoord kan worden, zoo bekoort hij ook niemand.

14 Maar een ieder wordt bekoord, als hij door zijne eigene begeerlijkheid vervoerd en verlost wordt.

15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart de zonde, en de zonde voltrokken zijnde, brengt den dood voort.

16 Wilt dan niet dolen, mijne welbeminde broeders!

17 Alle goede gifte, en alle volmaakte gave komt van hierboven, en daalt af van den Vader des lichts, bij wien geene verandering noch schaduw van verwisseling is.

18 Hij is het die ons volgens zijnen wil gebaard heeft door het woord der waarheid, opdat wij als de eerstelingen van zijne schepselen zouden zijn.

19 Zoo dan, mijne allerliefste broeders! dat alle mensch vlijtig zij om te hooren, maar traag om te spreken, en traag in gram te worden.

20 Want de gramschap van eenen man werkt niet uit hetgeen voor God rechtvaardig is.

21 Overzulks, alle onreinigheid, en overtollige boosheid afleggende, ontvangt met zachtmoedigheid het woord dat men zaait, en dat uwe zielen kan zalig maken.

22 Weest uitwerkers van het woord, en niet alleen aanhoorders, u zelven bedriegende.

23 Want zoo iemand een aanhoorder van het woord is, en geen uitwerker, die is gelijk aan eenen man die zijn natuurlijk wezen eens ziet in eenen spiegel;

24 en die zich zelven gezien hebbende, henegaat, enterstond vergeten heeft hoedanig hij was.

25 Maar die de volmaakte wet der vrijheid wel inziet, en daarin blijft, zijnde geen vergetelijke aanhoorder geworden, maareen die het uitwerkt, deze zal door zijn uitwerken zalig zijn.

26 Indien iemand zich inbeeldt dat hij godsdienstig is, daar hij

zijne tong niet betoomt, maar zijn gemoed verleidt, de godsdienst van zoodanige is ijdel.

27 De zuivere en onbevleete godsdienst bij God onzen Vader is deze: Weezen en weduwen te bezoeken in hunne bedruktheid, en zich onbesmet te bewaren van deze wereld.

KAPITTEL II.

MIJNE broeders! ziet toe dat gij, hebbende het geloof van onzen glorierijken Heere Jezus Christus, geene uitneming van personen maakt.

2 Want indien in uwe vergadering een man inkomt die eenen gouden ring aanheeft, met een kostelijk kleed, en dat er ook een arme inkomt, die slecht in de kleederen is,

3 en dat gij, uwe oogen slaande op dengene die kostelijk gekleed is, tot hem zegt: Neem gij hier deze goede plaats; doch tot den arme zegt: Sta gij daar, of, zit daar onder aan mijne voetbank; 4 is dat niet bij u zelven onderscheid maken, en in uwe oordeelen voortgaan op verkeerde gedachten?

5 Hoort toe, mijne allerliefste broeders! heeft God niet de armen van deze wereld verkoren om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen van het rijk, hetwelk God beloofd heeft aan degenen die hem liefhebben?

6 En daarentusschen gij onteert den arme. Zijn het niet de rijken die u door hunne macht verdrukken, en die u voor de rechtbank trekken?

7 Zijn zij het niet, die schande aandoen aan den waardigen

naam, naar denwelken gij genoemd wordt?

8 Indien gij niettemin de koninklijke wet volbrengt, volgens de Schriftuur: Gij zult uwen evennaaste liefhebben gelijk u zelven (*Lev. 19: 18*), zoo doet gij wel.

9 Maar indien gij uitneming van personen maakt, zoo begaat gij zonde, en gij wordt van de wet als overtreders verwezen.

10 Want zoo wie de geheele wet onderhoudt, en maar in een ding overtreedt, die is schuldig aan alles geworden.

11 Want die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, die heeft ook gezegd: Gij zult niet doodslaan. Indien gij dan wel geen overspel doet, maar nochtans iemand doodslaat, zoo zijt gij een overtreder der wet geworden.

12 Spreekt zoo en doet zoo, als die door de wet der vrijheid nu gaat geoordeeld worden.

13 Want die geene barmhartigheid gedaan heeft, zal om barmhartiglijk geoordeeld worden; maar de barmhartigheid zal het oordeel overtreffen.

14 Wat zal het iemand baten, mijne broeders! te zeggen dat hij het geloof heeft, indien hij toch de werken niet heeft? zal het geloof hem kunnen zalig maken?

15 Indien dan een broeder of zuster naakt is, en in gebrek van dagelijksche nooddrift;

16 en iemand van ulieden hun zegt: Gaat in vrede, weest warm, en wel verzaad; zonder hun te geven hetgeen aan het lichaam noodig is, waartoe zal dat helpen?

17 Aldus ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is in zich zelven dood.

18 Iemand zou dan wel mogen zeggen: Gij hebt het geloof, en ik heb de werken. Betoon mij uw geloof zonder werken, en ik zal u mijn geloof betoonen uit de werken.

19 Gij gelooft dat er een God is. 't Is wel gedaan; maar de duivelen gelooven het ook, en zij beven daarvan.

20 Doch wilt gij weten, o ijdel mensch! dat het geloof zonder de werken dood is?

21 Abraham onze vader, is hij niet door de werken gerechtvaardigd, als hij zijnen zoon Isaac offerde op eenen altaar?

22 Ziet gij wel dat het geloof met zijne werken medewerkte, en dat door de werken het geloof voltrokken werd?

23 En dat aldus de Schriftuur vervuld werd, die zegt: Abraham heeft geloofd aan God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid, en hij is Gods vriend genoemd geweest. (*Gen. 15: 6.*)

24 Gij ziet dan dat de mensch door de werken gerechtvaardigd wordt, en niet door het geloof alleen.

25 Van 's gelijken ook Rahab, de hoer, is zij niet door de werken gerechtvaardigd, als zij de uitgezonden heeft ontvangen en door eenen anderen weg uitgelaaten?

26 Want gelijk een lichaam zonder de ziel dood is, alzoo is ook het geloof zonder de werken dood.

KAPITTEL III.

MIJNE broeders! tracht niet vele meesters te wezen, wetende dat gij te zwaarder oordeel op u neemt.

2 Want wij doen allen vele mislagen. Zoo wie in 't spreken zich niet misgrijpt, die is een volmaakt man, en machtig om ook geheel het lichaam in toom te houden.

3 Ziet, wij doen de paarden den toom in den mond, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en dus wenden wij geheel hun lichaam om;

4 ziet ook hoe de schepen, hoe wel zij groot zijn en van sterke winden gedreven worden, nochtans omgevoerd worden van een zeer klein roer, waarhenen de drift des stuurmans begeert.

5 Alzoo is ook de tong wel een klein lidmaat, maar zij kan zich over groote dingen beroemen. Ziet eens wat vuurken een groot bosch in brand steekt.

6 De tong is ook een vuur, eene wereld van boosheid. Aldus de tong, die onder onze ledematen gesteld is, besmet het geheele lichaam, en zij ontsteekt den ganschen omloop van ons leven, en wordt ontstoken van de hel.

7 Want alle slach van wilde beesten, van vogels, van kruipende gedierten en van zee-monsters worden getemd en zijn getemd geweest van de menschen:

8 maar geen mensch kan de tong temmen. Zij is een onbedwingelijk kwaad, vol van doodelijk vergif.

9 Door haar loven wij God, on-

zen Vader, en door dezelve vervloeken wij de menschen, die naar Gods beeld gemaakt zijn.

10 Zegenen en vervloeken komt voort uit denzelfden mond. Mijn broeders! dit mag zoo niet geschieden.

11 Geeft eene fontein wel zoet en bitter water uit dezelfde ader?

12 Kan ook, mijne broeders! een vijgeboom wel druiven voortbrengen, of een wijngaard vijgen? Alzoo ook kan geene zoute fontein zoet water geven.

13 Is er iemand onder ulieden die wijs en verstandig is? Dat hij uit zijnen goeden wandel de werken betoone met eene zachtmoedige wijsheid.

14 Maar indien gij in uwe harten bittere nijdigheid en genegenheid tot twisten hebt, zoo beroemt u niet, en bedriegt u niet tegen de waarheid.

15 Want dat is de wijsheid niet die van hierboven komt, maar 't is eene aardsche, zinnelijke, duivelsche wijsheid.

16 Want waar nijd en twist is, daar is verwarring en alle boos bedrijf.

17 Maar de wijsheid die van hierboven is, die is vooreerst kuisch, daarna ook vreedzaam, matig, gezeggelijk, gevoegelijk in het goede, vol van barmhertigheid en goede vruchten, onpartijdig, ongeveinsd.

18 Nu, de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid, voor degenen die den vrede betrachten.

KAPITTEL IV.

VANWAAR komen de oorlogen en twistingen onder u? Is

het niet uit uwe begeerlijkheden, die strijd voeren in uwe leden?

2 Gij zijt begeerig, en gij krijgt het niet; gij zijt moorddadig en vol nijdigheid, en gij kunt het niet bekomen; gij twist en oorloogt, en nog hebt gij het niet, omdat gij het niet verzoekt.

3 Gij bidt, en gij verkrijgt niet, omdat gij kwalijk bidt, om het te verdoen in uwe begeerlijkheden.

4 Gij, overspelige menschen! weet gij niet dat de vriendschap van deze wereld eene vijandschap met God is? Zoo wie dan vriend wil zijn van deze wereld, die wordt vijand van God.

5 Of meent gij dat de Schriftuur tevergeefs zegt: De Geest die in u woont, begeert met jaloerschheid?

6 Ook geeft hij eene meerdere gratie. Daarom wordter gezegd: God wederstaat de hoovaardigen, maar hij geeft gratie aan de ootmoedigen. (*Prov. 3: 34.*)

7 Weest dan onderdanig aan God; wederstaat den duivel, en hij zal van u wegvluchten.

8 Nadert tot God, en hij zal tot u naderen. Zuivert uwe handen, gij zondaars! en reinigt uwe harten, gij die dubbelhartig zijt!

9 Weest bedrukt, treurt en weent. Dat uw lachen in treuren verandere, en uwe blijdschap in droefheid.

10 Vernedert u voor het aanschijn des Heeren, en hij zal u verheffen.

11 Broeders! spreekt niet kwalijk van malkanderen. Die van zijnen broeder kwaad zegt, en zijnen broeder veroordeelt, die spreekt tegen de wet en veroordeelt de wet. Doch als gij de wet

veroordeelt, zoo zijt gij geen volbrenger der wet, maar een rechter

12 Daar is maar een Wetgever en Rechter, die de macht heeft om te verderven en te behouden. Maar gij, wie zijt gij toch die uwen evennaaste veroordeelt?

13 En gij nu ook, die zegt: Vandaag of morgen zullen wij naar zoo eene stad gaan, en daar zullen wij een jaar verblijven, wij zullen er koophandel drijven en winst doen;

14 daar gij niet weet wat er morgen gebeuren zal. Want wat is toch uw leven? 't Is een damp, die een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt.

15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien het den Heere belieft, en zoo wij het beleven, zullen wij dat of dat doen.

16 Maar nu roemt gij in uwe laatdunkendheden. Alle dusdanige beroeming is kwaad.

17 Zoo dan, die het goede weet, dat er te doen is, en het niet doet, die is plichtig aan zonde.

KAPITTEL V.

NU gij dan, o rijken! weent en huil over de ellenden, die u gaan overkomen.

2 Uwe rijkdommen zijn verrot en uwe kleederen zijn van de motten opgeëten;

3 uw goud en zilver is verroest, en die zelfde roest zal tegen u dienen voor getuige, en zal uw vleesch verteren als een vuur. Gij hebt voor u schatten van gramschap vergaderd tegen de laatste dagen.

4 Ziet, de loon van de werklieden die uwe landerijen gemaaid

hebben, welken gij hebt achtergehouden, die roept; en hun geroep is gekomen aan de ooren van den Heederder heirkrachten.

5 Gij hebt lekker en dartel geleefd op de aarde, gij hebt u opgemest met al wat uw harte lustte, alsof het een offerfeest was.

6 Gij hebt den rechtvaardige verwezen en ter dood gebracht, zonder dat hij u wederstaan heeft.

7 Maar gij, o broeders! weest verduelig tot de komst des Heeren. Ziet, de akkerman verwacht de kostelijke vruchten der aarde, verdueliglijk aanziende totdat hij den vroegen en den laten regen ontvange.

8 Weest gijlieden dan ook verduelig en versterkt uwe harten, want de komst des Heeren is aanstaande.

9 En zucht niet tegen malkanderen, broeders! opdat gij niet veroordeeld wordt. Ziet, de Rechter staat voor de deur.

10 Neemt, broeders! tot exempel van een bittere dood, van lijden en van verdueligheid, de propheeten die in den naam des Heeren gesproken hebben.

11 Ziet, wij houden die voor gelukkig, die geleden hebben. Gij hebt de lijdzaamheid van Job gehoord en het einde des Heeren gezien; want de Heer is barmhartig en medelijdend.

12 Doch vooral, mijne broeders! zweert niet: noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch door eenigen anderen eed; maar laat uw woord zijn: ja, ja, en neen,

neen, opdat gij niet in veroordeeling vervalt.

13 Is er iemand van u in lijden? dat hij bidde. Is iemand welgemoed? dat hij eenen lofzang zinge.

14 Is iemand onder u krank? dat hij de * priesters van de kerk bij zich roepe, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren.

15 En het gebed des geloofs zal den kranke behouden, de Heer zal hem verlichting geven, en zoo hij in zonden is, die zullen hem vergeven worden.

16 Belijdt malkanderen uwe misdaden, en bidt elk voor den andere, opdat gij moogt behouden worden: want het ijverig gebed van den rechtvaardige vermag veel.

17 Elias was een sterfelijk mensch gelijk wij zijn; doch hij bad eens met ijver dat het niet zou regenen op de aarde, en het regende niet in drie jaren en zes maanden.

18 Hij bad wederom, en de hemel gaf regen en de aarde bracht hare vruchten voort.

19 Mijne broeders! indien iemand onder ulieden van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand terechtbrengt,

20 die moet weten dat degene die eenen zondaar van zijnen dwaalweg terechtbrengt, eene ziel van den dood verlost, en eene menigte van zonden zal bedekken.

* Gr. ouderlingen.

EERSTE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL PETRUS

KAPITTEL I.

PETRUS, apostel van Jezus Christus, aande vreemdelingen die verstrooid zijn door het land van Pontus, Galatiën, Capadociën, Asiën, en Bithyniën ;

2 die verkoren zijn volgens de voorkennis van God den Vader, om door den Geest geheilgd te worden, om te gehoorzamen en besproeid te worden met het bloed van Jezus Christus : de genade en vrede zij over ulieden vermenigvuldigd.

3 Geloofd zij God, de Vader van onzen Heere Jezus Christus, die volgens zijne groote barmhartigheid ons heeft doen herboren worden tot de hoop des levens, door de verrijzenis van Jezus Christus uit den dood ;

4 tot dat onbederfelijk, onbesmettelijk en onverslenselijk erfdeel, hetwelk in den hemel voor ulieden bewaard wordt ;

5 die door de kracht Gods zorgvuldiglijk beschut wordt door het geloof tot de zaligheid, welke staat om geopenbaard te worden in den laatsten tijd ;

6 waarin gij u verheugen moet, al is het noodig dat gij nu voor een weinig tijds verdrukt wordt

door velerhande beproevingen.

7 Opdat uw geloof aldus beproefd zijnde, dat veel kostelijker is dan goud dat door vuur beproefd wordt, moge bevonden worden tot lof, tot glorie en eere, in de openbaring van Jezus Christus ;

8 denwelken gij liefhebt, alhoewel gij hem niet gezien hebt ; en in wien gij nu ook, alhoewel gij hem niet ziet, geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en onovertreffelijke blijdschap.

9 bekomende * voor loon van uw geloof, de zaligheid der zielen.

10 Van welke zaligheid de propheten, die de genade voorzeggd hebben die u toegeschikt was, onderzocht en doorzocht hebben ;

11 trachtende te ontdekken welken en hoedanigen tijd de Geest van Christus die in hen was, aanwees ; voorzeggende het lijdende dat Christus moest overkomen, en de menigvuldige glorie die er op volgen zoude.

12 Aan dewelken geopenbaard werd dat zij die dingen niet voor zich zelve maar voor ulieden ^a bedienden, welke dingen u nu verkondigd zijn door degenen die

* Gr. het einde.

u het evangelie gepredikt hebben door den Heiligen Geest die van den hemel afgezonden is; waarin ook de engelen begeerig zijn in te zien.

13 Overzulks opschortende de lenden uwer ziel, en matiglijk levende, hebt eene volmaakte hoop op de genade die u aangeboden wordt in de openbaring van Jezus Christus.

14 Als gehoorzame kinderen u niet meer voegende naar de vorige begeerlijkheden uwer onwetendheid.

15 Maar gelijk degene die u geroepen heeft, heilig is, zoo maakt dat gij ook in al uwen wandel heilig zijt.

16 Want daar staat geschreven: Weest heilig, vermits ik heilig ben. (Levit. 11 : 44.)

17 En indien gij voor uwen vader aanroept dengene die zonder uitneming van personen een ieder oordeelt volgens zijne werken, zoo wandelt met vreeze gedurende den tijd van uwe pelgrimagie;

18 gedenkende dat gij niet door vergankelijke dingen, door zilver of goud, zijt afgekocht van den ijdel wandel, die u van uwe voorouders was overgeleverd;

19 maar door het dierbaar bloed van dat onbevlekt en zuiver Lam, Christus;

20 die wel voorgeschikt was van voor de schepping der wereld, maar geopenbaard is in de laatste tijden, om uwentwil,

21 die door hem gelooft in God, welke hem van den dood verwekt heeft en verheerlijkt met glorie, opdat uw geloof en

uwe hoop op God zoude zijn.

22 Uwe zielen dan gezuiverd hebbende door eene oprechte gehoorzaamheid van liefde, zoo bemint malkanderen vuriglijk uit een eenvoudig hart met eene ware broederlijke liefde.

23 Zijnde herboren, niet uit een bederfelijk, maar uit een onbederfelijk zaad, door het woord van God, die leeft en blijft in der eeuwigheid.

24 Want alle vleesch is als gras, en al zijne glorie is als eene grasbloom; het gras verdroogt en de bloem valt af.

25 Maar het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid; en dit is het woord, dat u door het evangelie verkondigd is.

KAPITTEL II.

OVERZULKS afleggende alle ergheid, bedrog, geveinsdheid, nijdigheid en achterklap;

2 weest als nieuwgeborene kinderen, verlangende naar de geestelijke en onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen ter zaligheid: 3 want gij alreeds gesmaakt hebt hoe zoet de Heer is.

4 Tot denwelken, gij, naderende als tot eenen levenden steen die wel bij de menschen verworpen maar bij God uitverkoren en kostelijk is;

5 zoo wordt gij zelve ook op hem als levende steenen gebouwd, en tot een geestelijk huis, en tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te dragen, die door Jezus Christus aangenaam zijn aan God.

6 Daarom staat er in de Schrif-

tuur: Ziet, ik stel in Sion eenen opperhoeksteen die uitgelezen en kostelijk is; al wie in hem geloofd zal niet beschaamd worden. (*Isaias 28 : 16.*)

7 Voor ulieden dan, die geloofd, is hij kostelijk; maar voor de ongeloovigen is de steen die van de bouwmeesters verworpen is, geworden de voornaamste hoeksteen,

8 tot eenen stronkelsteen, en eenen steen waar zij over vallen, zij die zich stooten aan het woord en ongeloovig zijn, daar zij ook toe gesteld zijn.

9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een aangewonnen volk; opdat gij de grootheden zoudt verkondigen van dengene die u uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht heeft geroepen.

10 Gij die eertijds zijn volk niet waart, maar nu Gods volk geworden zijt; en die eertijds geene barmhartigheid hadt verkregen, maar nu barmhartigheid verkregen hebt.

11 Allerliefst! ik vermaan u, dat gij als vreemdelingen en pelgrims u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, die oorlog voeren tegen de zielen;

12 gedraagt u eerlijk onder de heidenen, opdat, in plaats van u voor kwaaddoeners uit te maken, zij uit de goede werken die ze in u bemerken, God mogen verheerlijken in den dag der bezoeking.

13 Weest dan om God onderdanig aan alle menschenlijke overheid, hetzij aan den koning, als zijnde de opperste;

14 hetzij aan de stadhouders, als zijnde van hem gezonden om de kwaaddoeners te straffen en lof te geven aan degenen die wel doen.

15 Want dit is de wil Gods, dat gij door wel te doen, aan de onwetende en onverstandige menschen den mond zoudt stoppen.

16 Zijnde als vrije menschen, doch de vrijheid niet gebrukende tot eenen dekmantel der ondeugendheid, maar als dienaars van God.

17 Eert een iegelijk, bemint uwe broeders, vreest God, geeft den koning eere.

18 Gij dienstknechten! weest met alle eerbiedigheid onderdanig aan uwe heeren, niet alleen aan degenen die goed en beleefd zijn, maar ook aan degenen die onbeleefd zijn.

19 Want dit is God aangenaam, dat iemand, om hem te behagen, kwellingen verdraagt, ten onrechte lijdende.

20 Want wat eer is dat, indien gij de slagen verdraagt, die gij krijgt als gij misdaan hebt? Maar indien gij in lijden komt met wel te doen, en dat verdraagt, dat is Gode aangenaam.

21 Want daartoe zijt gij geroepen, vermits Christus zelf voor ons geleden heeft, u een exempel nalatende, opdat gij zijne voetstappen zoudt volgen.

22 Hij, die geene zonde gedaan had, en in wiens mond geen bedrog is gevonden.

23 Die, als hij gelasterd werd, niet tegen lasterde, als hem lijden aangedaan werd, niet dreigde; maar zich zelven overgaf aan

dergene * die hem onrechtvaardiglijk oordeelde.

24 Die zelf onze zonden in zijn lichaam tot op het kruis gedragen heeft, opdat wij aan de zonden gestorven zijnde, voor de rechtvaardigheid zouden leven. Het is door zijne wonden dat wij genezen zijn.

25 Want gij waart als dwalende schapen; maar nu zijt gij wedergekeerd tot den Herder en den Bisschop uwer zielen.

KAPITTEL III.

DAT van 's gelijken ook de vrouwen onderdanig zijn aan hare mannen; opdat, zoo er sommigen aan het woord nog niet gelooven, zij door de manier van leven van de vrouwen zonder het woord gewonnen worden.

2 aanmerkende uwen zuiveren wandel en eerbiedigheid.

3 Dat het vrouwensieraad niet zij uitwendig, in het krullen des haars, of in het omhangen van goud, of in opgepronkte kleeding;

4 maar in den verborgen mensch in het harte, door het onbederfelijk sieraad van eenen zachtmoedigen en zedigen geest, hetwelk kostelijk is voor Gods oogen.

5 Want aldus versierden zich ook eertijds de heilige vrouwen, die hare hoop op God hadden, en aan hare mannen onderdanig waren.

6 Zoo was Sara gehoorzaam aan Abraham, hem haren heer noe-

mende, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet en u door geene vrees laat ontstellen.

7 De mannen van 's gelijken moeten met haar op eene verstandige manier leven, aan het vrouwengeslacht als aan het zwakste, eere bewijzende, als die ook medeërfgenenamen zijn van de gratie des levens; opdat uwe gebeden niet verstoord worden.

8 Eindelijk, weest allen eendrachtig, medelijdende, uwe broeders beminnde, barmhartig, vriendelijk, ootmoedig;

9 geen kwaad met kwaad vergeldende, noch lastering met lastering, maar hen integendeel zegenende; want daartoe zijt gij geroepen, opdat gij den zegen zoudt beërven.

10 Want die het leven bemint en goede dagen zoekt te hebben, dat hij zijne tong bedwingen van het kwaad, en zijne lippen van bedrog te spreken.

11 Dat hij afwijke van het kwade, en het goede doe; dat hij den vrede zoeken en denzelven najagen.

12 Want de oogen des Heeren zijn op de rechtvaardigen, en zijne ooren tot hunne gebeden. Maar het gezicht des Heeren is tegen de kwaaddoeners.

13 En wie kan u toch hinderen, indien gij met ijver het goede betracht?

14 Ja zelfs, al is 't dat gij iets lijdt om de rechtvaardigheid, dat is uw geluk. Vreest dan hunne dreigementen niet, en ontstelt er u niet over;

15 maar heiligt den Heere Christus in uwe harten; en zijt altijd bereid om voldoening te geven

* Gr. die rechtvaardiglijk oordeelt.

aan een ieder die u reden zal afvragen van de hoop die in u is;

16 met zachtmoedigheid en eerbiedigheid eene goede consciëntie betoonende, opdat degenen die uwen goeden wandel in Christus lasteren, beschaamd worden als zij kwaad van u spreken.

17 Want het is beter, als Gods wil zoo is, wel doende te lijden, dan kwalijk doende.

18 Want Christus zelf heeft eens voor onze zonden den dood geleden, hij die rechtvaardig was, voor de onrechtvaardigen; opdat hij ons aan God zoude opdragen; die wel is gedood naar het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest.

19 In denwelken hij ook is gaan prediken aan de geesten die in de gevangenis waren;

20 die eertijds ongeloofig geweest waren, als God hen met verduldigheid verwachtte ten tijde van Noë, wanneer de arke gebouwd werd; waarin weinigen, dat is, acht zielen, door het water behouden werden.

21 Hetwelk eene afbeelding was van het doopsel, bestaande niet in eene afwassching van vuiligheid des lichaams, maar in de toezegging van eene goede consciëntie voor God, hetgeen ons nu ook behoudt door de verrijzenis van Jezus Christus;

22 die opgeklimmen zijnde ten hemel, is aan de rechterhand Gods; daar hem de engelen, de machten en de krachten onderdanig zijn, nadat hij den dood verstonen heeft, opdat wij er genamen zouden worden van het eeuwig leven.

KAPITTEL IV.

AANGEZIEN dan Christus in het vleesch geleden heeft, zoo wapent u ook met dezelfde gedachte, peizende, dat degene die geleden heeft in het vleesch, de zonden is afgestorven.

2 Om nu niet meer volgens de begeerlijkheden der menschen, maar volgens den wil Gods den tijd die in dit lichaam overig is, te beleven.

3 Want het is genoeg, in den voorgaanden tijd volgens de genegenheden der heidenen te werk gegaan te zijn; levende in ontuchtigheden, in wellusten, in dronkenschap, brasserijen, drinkerijen en in de gruwelijke diensten der afgoden,

4 hetwelk hun vreemd voorkomt, dat gij nu niet meer medeloopt tot dezelfde uitgestorte overdadigheid, u daarom lasterende.

5 Doch zij zullen rekening geven aan dengene die bereid staat om te oordeelen levenden en dooden.

6 Want daarom is ook het evangelie aan de dooden verkondigd, opdat zij, wel naar het lichaam voor de menschen geoordeeld zijnde, nochtans naar den geest zouden leven voor God.

7 Verder, het einde van alle dingen is aanstaande; weest dan voorzichtig en waakt in het gebed.

8 Maar vooral hebt eene vurige liefde tot malkanderen; want de liefde bedekt menigte van zonden.

9 Weest vlijtig om malkande-

ren te herbergen, zonder murmureeren.

10 Dat een ieder de gave die hij ontvangen heeft, bestede ten dienste van een ander, als goede uitdeelers van de velerhande gratie Gods;

11 indien iemand spreekt, dat hij spreke alsof het Gods woorden waren; indien iemand in bediening is, dat hij ze bediene als uit de kracht die God verleent, opdat God in alles verheerlijkt worde, door Jezus Christus, aan wiende glorie en de heerschappij toekomt in der eeuwigheid. Amen.

12 Allerliefsten! laat het u niet vreemd dunken, dat gij door het vuur beproefd wordt, alsof u iets nieuws overkwam.

13 Maar verblijdt u dat gij deelachtig zijt aan het lijden van Christus, opdat gij u ook verblijden en verheugen moogt, in de openbaring zijner glorie.

14 Gelukkig zijt gij, indien u versmading wordt aangedaan om den naam van Christus: want de eer, de glorie, de kracht Gods, en zijn Geest rust op u.

15 Doch dat niemand uwer lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een die op eens anders goed uit is;

16 maar is het als christen, dat hij het zich niet schame, maar God daarover glorie geve.

17 Want de tijd is hier, dat God zijn oordeel beginnen zal van zijn eigen huis. Doch indien hij het van ons begint, wat zal het einde zijn van degenen die aan het evangelie Gods niet gehoorzamen?

18 En indien de rechtvaardige

nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en de zondaar blijven?

19 Zoo dan, dat degenen die lijden volgens den wil Gods, hunne zielen aan hem, als aan hunnen getrouwen Schepper, door goede werken bevelen.

KAPITTEL V.

IK bid de* priesters die onder ulieden zijn, alst† medepriester en getuige van het lijden van Christus en ook deelachtig aan de glorie die eens geopenbaard zal worden:

2 bestiert de kudde Gods, die onder u is, en hebt er toezicht over, niet uit bedwang, maar gewilliglijk volgens God; noch om vuil gewin, maar uitterharte;

3 noch als heerschappij voerende over het erfdeel, maar als zijnde het voorbeeld geworden van de kudde uit een oprecht gemoed.

4 En als de Opper-Herder verschijnen zal, zult gij eene onverslenselijke kroon van glorie verkrijgen.

5 Zoo ook, gij jongelingen! weest onderdanig aan de* priesters, en gij altemaal aan malkanderen, u de ootmoedigheid indrukkende: want God wederstaat aan de hoovaardigen, maar aan de ootmoedigen geeft hij zijne gratie.

6 Vernedert u dan onder de machtige hand Gods, opdat hij u verheffe op zijnen tijd van bezoeking.

7 Werpt al uwe bekommernis op

* Gr. onderlingen.

† Gr. medeouderling.

hem, want hij is voor u bezorgd.

8 Leeft matiglijk en waakt : want uw vijand, de duivel, loopt om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij moge verslinden.

9 Wederstaat hem, versterkt door het geloof, gedenkende dat uwe broeders, die in de wereld zijn, hetzelfde te lijden hebben.

10 Doch de God van allegenade, die ons door Jezus Christus tot zijne glorie geroepen heeft, die zal ons na een weinig lijdens, voltrekken, versterken en grondig bevestigen.

11 Hem zij de glorie en de heerschappij in alle eeuwigheid. Amen.

12 Ik heb u door Silvanus, eenen getrouwen broeder, zoo ik meen, in het kort geschreven, vermanende en getuigende dat die, in dewelke gij vast staat, de waarachtige gratie Gods is.

13 De medeverkorene gemeente die in Babylon is, en Marcus, mijn zoon, doen u groeten.

14 Groet malkanderen met eenen heiligen kus. De gratie zij met u allen, die in Christus Jezus zijt.

TWEEDE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL PETRUS

KAPITTEL I.

SIMON Petrus, dienaar en apostel van Jezus Christus, aan degenen die hetzelfde geloof gelijk wij ontvangen hebben, met de rechtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker Jezus Christus;

2 genade en vrede zij ulieden vermenigvuldigd, door de kennis van God en van Christus Jezus, onzen Heere.

3 Gelijk ons van zijne goddelijke kracht alle dingen die tot het leven en de godvruchtigheid dienen, geschonken zijn, door de kennis van dengene die ons geroepen heeft door zijne eigene glorie en kracht;

4 waardoor hij ons de overgrootte en kostelijke belooft gaven geschonken heeft, opdat gij door dezelve deelachtig zoudt worden aan de goddelijke natuur, ontvluchtende de bedorvenheid die door de begeerlijkheid in de wereld is;

5 zoo tracht ook met alle naarstigheid om bij uw geloof de deugd te voegen, bij de deugd de wetenschap,

6 bij de wetenschap de matigheid, bij de matigheid de verduuldigheid, bij de verduuldigheid de godvruchtigheid,

7 bij de godvruchtigheid de broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde de liefde Gods,

8 Want zoo deze dingen bij ulie-

den te vinden zijn, en daar overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch vruchteloos laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus.

9 Want die deze dingen niet heeft, is een blinde die naar den weg moet tasten, en die vergeten heeft hoe hij van zijne oude zonden gezuiverd is.

10 Daarom, broeders! doet des te meer uw best om uwen roep en verkiezing te verzekeren* door goede werken: want zoo doende zult gij nooit in zonde vallen.

11 En zoo zal u een open ingang gebaad worden tot het eeuwig rijk van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus.

12 Overzulkzal ik niet nalaten u altijd van deze dingen te vermanen, alhoewel gij ze genoeg weet, en in de waarheid daar ik nu van spreek, bevestigd zijt.

13 Want ik acht het recht te zijn, dat ik u, zoolang ik in deze tent ben, door vermaningen opwekke.

14 Wel wetende dat ik mijne tent haast zal afleggen, gelijk onze Heere Jezus Christus mij dat ook verklaard heeft.

15 Doch ik zal zorg dragen dat gij ook geduriglijk na mijnen dood, deze dingen zult kunnen gedenken.

16 Want wij hebben geene fraai-verdichte fabelen gevolgd, als wij u de kracht en de komst van onzen Heere Jezus Christus verkondigd hebben. Maar wij zijn zelve aanschouwers

geweest van zijne majesteit.

17 Want hij ontving eer en glorie van God den Vader, als er van uit dien treffelijken glans dergelijke stem tot hem afkwam: Dit is mijn welbeminde Zoon in wien ik mijn welbehagen genomen heb, hoort naar hem! (*Matt. 17: 5.*)

18 En deze stem hoorden wij van den hemel afkomen, als wij met hem op den heiligen berg waren.

19 Ook hebben wij prophetische woorden, die vaster gaan, op dewelke gij wel doet acht te nemen, als op een licht schijnende in eene duistere plaats, totdat de dag aankome en de morgensterre opga in uwe harten.

20 Dit vooral wetende, dat geene prophetische Schriftuur door eigene verklaring uitgelegd wordt.

21 Want het is niet door den wil des menschen, dat de prophetie eertijds is aangebracht; maar het is door het ingeven van den Heiligen Geest, dat de heilige mannen Gods gesproken hebben.

KAPITTEL II.

DOCH daar zijn ook valsche propheten onder het volk geweest, gelijk er ook onder ulieden leugenachtige leeraars zullen zijn, die verderfelijke ketterijen zullen invoeren, en die den Heere, die hen gekocht heeft, verloochenende, zich een haastig verderf zullen op den hals halen.

2 En velen zullen hunne dartelheden navolgen, door dewelke de weg der waarheid zal gelasterd worden;

3 en zij zullen met gemaakte woorden van u koopmanschap

* Het grieksch heeft niet de woorden: door goede werken.

maken; maar hun oordeel is nu van overlang op weg, en hun verderf slaapt niet.

4 Want is 't dat God de engelen die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar dezelve in de hel stootende, aan de boeien der duisterheid heeft overgeleverd om gepijnigd en tot het oordeel bewaard te worden;

5 en is 't dat hij de eerste wereld niet gespaard, maar Noë, den verkondiger der rechtvaardigheid, alleen met zeven anderen bewaard heeft, als hij den vloed der wateren over de wereld der goddeloozen uitstortte;

6 heeft hij ook de steden van Sodoma en Gomorrha, in assche leggende, door eene gansche verwoesting gestraft, om een voorbeeld te stellen voor degenen die goddeloos zouden leven;

7 en heeft hij den rechtvaardigen Loth, die door den overlast en den ontuchtigen handel der booswichten verdrukt werd, daaruit verlost:

8 (want deze man, die in hooren en zien rechtvaardig was, woonde onder degenen die zijne rechtvaardige ziel van dag tot dag door hunne booze werken pijnigden)

9 zoo weet de Heer de godvruchtigen uit de kweeling te verlossen, en de boozen tot den dag des oordeels te bewaren, om gestraft te worden;

10 maar voornamelijk degenen die door vleeschelijke drift in onzuivere begeerlijkheden wandelen, die de overheid verachten, die stout zijn en eigenzinnig, en die niet schroomen sekten in te voeren, en te lasteren;

11 daar de engelen, alhoewel zij in kracht en sterkte meerder zijn, nochtans malkanderen door geene vervloeking verwijzen.

12 Maar dezen wezende als onredelijke dieren, die natuurlijk geschapen zijn tot roof en tot verderf, lasteren hetgeen zij niet verstaan, en zullen in hunne bedorvenheid verloren gaan,

13 en den loon krijgen van hunne ongerechtigheid. Zij die hunne genoegens stellen in dagelijks goede sier te maken; die kladden en schandvlekken zijn, uitgestort in weelde, als zij zijn in hunne maaltijden die ze met u houden;

14 die de oogen vol van overspel hebben, en van onophoudelijke zonden; die de ongestadige zielen verlokken; die het hart geoefend hebben in gierigheid, kinderen der vervloeking;

15 die den rechten weg verlatende, afgedwaald zijn, en involgen den weg van Balaâm, zoon van Basor, die den loon der ongerechtigheid liefhad;

16 maar die berispt werd over zijne dwaasheid; want een stom lastdragend beest de spraak van eenen mensch aannemende, bedwong de uitzinnigheid van den propheet.

17 Zij zijn waterlooze fonteinen, en wolken die van draaiwinden gedreven worden, voor wie de donkere duisternis bewaard wordt.

18 Want zeer opgeblazene en ijdele dingen sprekende, verlokken zij door de ontuchtige begeerlijkheden des vleesches, hen die kort te voren waren ontvlo-

den van degenen die in doling wandelen;

19 hun vrijheid belovende, daar zij zelven slaven der bedorvenheid zijn: want iemand is de slaaf van dengene van wien hij overwonnen is.

20 Want indien zij de besmettingen van de wereld ontvlucht zijnde door de kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus, zich wederom in dezelfde inwikkelen, laten overwonnen worden, zoo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.

21 Want het ware hun beter den weg der rechtvaardigheid niet gekend te hebben, dan denzelven gekend hebbende, weder terug te keeren van het heilig gebod dat hun was overgeleverd.

22 Doch hun is overgekomen hetgeen een waarachtig spreekwoord zegt: De hond is wedergekeerd tot zijn uitbraaksel, en de zogge, gewasschen zijnde, wederom tot het modderslijk.

KAPITTEL III.

ALLERLIEFSTEN! dit is nu de tweede brief dien ik u schrijf, in denwelken ik uw oprecht gemoed door mijne vermaningen opwek,

2 opdat gij gedenken zoudt de woorden der heilige propheten daar ik van gemeld heb, als ook de geboden die gij van ons, die uwe apostels zijn, vanwege den Heere en Zaligmaker ontvangen hebt.

3 Dit vooral wetende dat er in de laatste tijden bedriegers zullen komen, die naar hunne

eigene begeerlijkheden zullen wandelen,

4 zeggende: Waar is toch de belofte van zijne komst? want sedert dat onze voorouders overleden zijn, blijven alle dingen gelijk zij in 't begin der schepping geweest zijn.

5 Want het is willens dat zij niet weten dat er in den eerste de hemel was door Gods woord, gelijk ook de aarde, die uit het water en door het water bestond.

6 En dat door deze dingen de wereld die dan was, van het water overstroomd zijnde, vergaan is.

7 Maar de hemel en de aarde, gelijk die nu door hetzelfde woord hersteld zijn, worden bewaard tot het vuur, tegen den dag des oordeels en des verderfs der goddelooze menschen.

8 Doch dat deze eene zaak u niet onbekend zij, allerlieftsten! dat bij den Heere een dag is als duizend jaren en duizend jaren als een dag.

9 De Heer stelt zijne belofte niet uit, gelijk sommigen dat meenen; maar hij handelt lankmoediglijk om uwentwil, niet willende dat er eenigen verloren gaan, maar dat zij allen wederkomen tot * penitentie.

10 Doch de dag des Heeren zal komen als een dief, in denwelken de hemel met groot gedruisch zal vergaan, en de elementen door de hitte zullen smelten, en de aarde en de werken die er in zijn, zullen verbrand worden.

11 Aangezien dan al deze

* Gr. bekeering.

dingen vergaan moeten, hoe heilig behoort gij in uwen wandel niet te zijn, en hoe godvruchtig van leven?

12 Verwachtede en verlangende naar de komst van den dag des Heeren, in denwelken de hemel door het vuur vergaan zal en de elementen door de hitte des vuurs versmelten zullen.

13 Maar volgens zijne belofte verwachten wij eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde, in dewelke de rechtvaardigheid zal wonen.

14 Daarom, allerliefsten! deze dingen verwachtede, doet uw best dat gij onbevlekt en ongeschonden voor hem moogt bevonden worden in vrede.

15 En denkt dat de lankmoedigheid van onzen Heere uwe zaligheid is; gelijk ook onze zeer lieve

broeder Paulus, volgens de wijsheid die hem gegeven is, u geschreven heeft.

16 Gelijk hij doet in al zijne brieven, in dewelke hij van deze dingen spreekt; alwaar sommige plaatsen moeielijk om verstaan zijn, die de ongeleerde en lichtvaardige menschen verdraaien, gelijk ook andere Schriftuurplaatsen, tot hun eigen verderf.

17 Gij dan, broeders! hiervan nu onderricht zijnde, wacht u dat gij door de doling der dwaze menschen niet mede vervoerd wordt, en alzoo afvalt van uwe vastigheid.

18 Maar wast aan in de gratie en in de kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij glorie, en nu en ten eeuwig en wigen dage. Amen.

EERSTE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL JOANNES

KAPITTEL I.

HET woord des levens, hetgeen van den begiine was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij met onze oogen gezien hebben, hetgeen wij aandachtiglijk aanschouwd hebben, hetgeen wij met onze handen getast hebben:

2 Want het leven is geopenbaard

geworden, en wij hebben het gezien, en wij geven er getuigenis van, en verkondigen u dat eeuwig leven, hetwelk bij den Vader was, en ons verschenen is.)

3 Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat gij ook gemeenschap met ons zoudt hebben, en dat onze gemeenschap zij met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus.

4 En deze dingen schrijven wij u, opdat gij u zoudt verblijden, en dat uwe blijdschap zou volmaakt zijn.

5 Dit is dan hetgeen wij van hem gehoord hebben, en hetgeen wij u verkondigen, dat God het licht is, en dat er gansch geene duisternis in hem is.

6 Indien wij zeggen dat wij gemeenschap met hem hebben, en nog in de duisternis wandelen, zoo liegen wij en wij doen de waarheid niet.

7 Maar indien wij in het licht wandelen gelijk hij zelf in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met malkanderen, en het bloed van zijnen Zoon Jezus Christus zuivert ons van alle zonden.

8 Indien wij zeggen dat wij geene zonde hebben, zoo bedriegen wij ons zelven en de waarheid is in ons niet.

9 Doch indien wij onze zonden belijden, hij is getrouwen rechtvaardig om ons onze zonden te vergeven, en ons te reinigen van alle onrechtvaardigheid.

10 Indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, zoo maken wij hem leugenachtig en zijn woord is in ons niet.

KAPITTEL II.

MIJNE kinderkens! ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zoudt zondigen; doch zoo iemand gezondigd heeft, wij hebben eenen voorspreker bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige;

2 want hij is de verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook

voor die van de geheele wereld.

3 En hieruit weten wij dat wij hem kennen, indien wij zijne geboden onderhouden.

4 Die zegt dat hij hem kent, en zijne geboden niet onderhoudt, is een leugenaar, en de waarheid is in hem niet.

5 Maar die zijn woord onderhoudt, in dezen is de liefde Gods waarlijk volmaakt; en daaruit weten wij dat wij in hem zijn.

6 Die zegt dat hij in hem blijft, moet ook zelf zoo wandelen gelijk hij gewandeld heeft.

7 Allerliefsten! het is geen nieuw gebod dat ik u schrijf, maar een oud gebod, hetwelk gij van het begin af gehad hebt; en dat oud gebod is het woord dat gij gehoord hebt.

8 En niettemin is 't een nieuw gebod dat ik u schrijf, hetwelk waarachtig is, zoo in hem als in ulieden; omdat de duisternis voorbij is en het waarachtig licht nu schijnt.

9 Die zegt dat hij in het licht is en zijnen broeder haat, die is tot nog toe in de duisternis.

10 Die zijnen broeder liefheeft, blijft in het licht en hij stronkelt nergens aan.

11 Maar die zijnen broeder haat, is in de duisternis, en hij wandelt in het duister, niet wetende waar hij henegaat, omdat de duisternis zijne oogen verblind heeft.

12 Kinderkens! ik schrijf u omdat uwe zonden vergeven worden door zijnen naam.

13 Vaders! ik schrijf u omdat gij hem kent, die van den beginne geweest is. Jongelingen! ik schrijf u omdat

gij den booze overwonnen hebt.

14 Kleine kinderen! ik schrijf u omdat gij tot kennis van den Vader gekomen zijt. Ik schrijf u, jongelieden! omdat gij kloek zijt en het woord Gods in u blijft, en dat gij den booze overwonnen hebt.

15 En hebt toch de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is. Zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is in hem niet.

16 Want al wat in de wereld is, dat is of begeerlijkheid des vleesches, of begeerlijkheid der oogen, of hoovaardij des levens; al hetwelk niet is uit den Vader, maar uit de wereld.

17 Doch de wereld gaat voorbij, en ook hare begeerlijkheid; maar die den wil Gods doet, die blijft in der eeuwigheid.

18 Kinderkens! het is de laatste uur, en gelijk gij gehoord hebt dat de antichrist moet komen, zoo zijn er van nu af al vele antichristen opgestaan, waaruit wij weten dat het de laatste uur is.

19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren van de onzen niet: want indien zij van de onzen geweest waren, zoo zouden zij wel bij ons gebleven zijn; doch het is opdat het blijken zoude dat zij niet allen van de onzen zijn.

20 Maar gijlieden hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.

21 Ik heb u niet geschreven als aan degenen die de waarheid niet kennen, maar als aan degenen die ze kennen, en die weten dat geene leugentaal uit de waarheid is.

22 Wie is er een leugenaar, dan

degene die loochent dat Jezus de Christus is? Dit is een antichrist, die den Vader en den Zoon loochent.

23 Al wie den Zoon loochent, die heeft ook den Vader niet, en wie den Zoon belijdt, die heeft ook den Vader.

24 Dat dan hetgeen gij van het begin gehoord hebt, in u blijve. Indien hetgeen gij van het begin gehoord hebt, in u blijft, zoo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.

25 En dit is de belofte die hij ons zelf beloofd heeft, te weten het eeuwig leven.

26 Dit heb ik u geschreven van degenen die u verleiden.

27 Doch wat u belangt, dat de zalving die gij van hem ontvangen hebt, in u blijve; zoo hebt gij niet van noode dat iemand u leere. Maar gelijk zijne zalving u van alles leert, en dat het de waarheid is en geene leugentaal, zoo blijft dan bij hetgeen zij u geleerd heeft.

28 Nu dan, kinderkens! blijft daarbij, opdat als hij verschijnen zal, wij mogen betrouwen hebben en wij van hem niet beschaamd gemaakt worden in zijne komst.

29 Indien gij weet dat hij rechtvaardig is, zoo weet dit ook, dat degene die de rechtvaardigheid doet, uit hem geboren is.

KAPITTEL III.

ZIET eens hoe groote liefde de Vader ons bewezen heeft, dat wij Gods kinderen genoemd worden, en ook zijn. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij hem niet kent.

2 Allerliefsten! wij zijn nu kin-

deren Gods; maar 't is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Doch wij weten dat als hij verschijnen zal, wij hem zullen gelijk zijn, want wij zullen hem zien gelijk hij is.

3 En al wie deze hoop heeft op hem, die heiligt zich zelven, gelijk hij ook heilig is.

4 Al wie zonde doet, die doet ook ongerechtigheid: want de zonde is ongerechtigheid.

5 En gij weet dat hij verschenen is om onze zonden weg te nemen, en dat in hem geene zonde is.

6 Al wie in hem blijft, die zondigt niet, en al wie zondigt, die heeft hem noch gezien noch gekend.

7 Kinderkens! dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk hij ook rechtvaardig is.

8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van het begin af. Daartoe is de Zoon Gods verschenen, opdat hij de werken des duivels zoude vernielen.

9 Al wie uit God geboren is, doet geene zonde, omdat Gods zaad in hem blijft; en hij kan niet zondigen, omdat hij uit God geboren is.

10 Hieruit kent men de kinderen Gods en de kinderen des duivels; al wie niet rechtvaardig is, die is uit God niet, en ook die zijnen broeder niet bemint;

11 want dit is hetgeen u verkondigd is, en hetgeen gij van den beginne gehoord hebt, dat gij malkanderen zoudt beminnen.

12 Niet doende gelijk Caïn, die uit den booze was en zijnen broeder dood sloeg. En waarom sloeg

hij hem dood? omdat zijne werken boos, en die van zijnen broeder rechtvaardig waren.

13 En verwondert u niet, broeders! indien de wereld u haat.

14 Wij weten dat wij van den dood overgevoerd zijn tot het leven, omdat wij onze broeders beminnen. Die ze niet bemint, blijft in den dood.

15 Die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet wel dat een doodslager het eeuwig leven in zich niet blijft behouden.

16 Hieruit hebben wij de liefde Gods gekend, dat hij zijn leven voor ons ten beste heeft gegeven. Daarom moeten wij ook ons leven ten beste geven voor onze broeders.

17 Die de goederen van deze wereld heeft, en zijnen broeder ziet gebrek lijden en zijn ingewand voor hem sluit, hoe blijft de liefde Gods in hem?

18 Mijne kinderkens! laat ons niet beminnen met woorden of met de tong, maar met der daad en met der waarheid.

19 Hieruit kennen wij dat wij de waarheid toebehooren, en wij zullen onze harten daarvan overtuigen in zijne tegenwoordigheid.

20 Want indien ons hartons berispt, God is nog meerder dan ons hart, en hij weet alle dingen.

21 Allerliefsten! indien ons hart ons niet berispt, zoo hebben wij betrouwen voor God.

22 En al wat wij verzoeken, wij zullen het van hem verkrijgen, omdat wij zijne geboden onderhouden en doen hetgeen hem behagelijk is.

23 En dit is zijn gebod, dat wij

gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en dat wij malkanderen liefhebben, gelijk hij ons geboden heeft.

24 Die zijne geboden onderhoudt, blijft in God, en God in hem; en uit den Geest dien hij ons gegeven heeft, daaruit weten wij dat hij in ons blijft.

KAPITTEL IV.

ALLERLIEFSTEN! gelooft alle geesten niet, maar beproeft de geesten of zij van God zijn: want daar zijn vele valsche profeten in de wereld opgestaan.

2 Hieraan wordt de Geest die van God is, gekend: alle geest die belijdt dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God.

3 En alle geest die Jezus niet ten volle belijdt, is uit God niet; maar die is van den antichrist, van denwelken gij gehoord hebt dat hij komen moet, en die van nu af al in de wereld is.

4 Kinderkens! gijlieden zijt uit God, en gij hebt hem overwonnen; aangezien degene die in u is, grooter is dan degene die in de wereld is.

5 Zij zijn van de wereld en daarom spreken zij van de wereld, en de wereld hoort naar hen.

6 Wij zijn uit God. Die God kent, die aanhoort ons; die uit God niet is, die aanhoort ons niet. Hieraan kennen wij den geest der waarheid en den geest der doliing.

7 Allerliefsten! laat ons malkanderen beminnen, want de liefde is uit God; en al wie be-

mint, die is uit God geboren en hij kent God.

8 Die niet bemint, kent God niet, want God is liefde.

9 Hierin is de liefde Gods tot ons gebleken, dat God zijnen eeniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij door hem zouden leven.

10 Hierin bestaat de liefde, niet dat wij God bemind hadden, maar dat hij ons eerst bemind heeft, en zijnen Zoon gezonden heeft tot verzoening van onze zonden.

11 Allerliefsten! heeft God ons alzoo bemind, zoo moeten wij ook malkanderen beminnen.

12 Niemand heeft ooit God gezien. Indien wij malkanderen beminnen, zoo blijft God in ons en zijne liefde is in ons volmaakt.

13 Hieruit weten wij dat wij in hem blijven, en hij in ons, omdat hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.

14 En wij hebben het gezien, en geven getuigenis dat de Vader zijnen Zoon gezonden heeft tot eenen Zaligmaker der wereld.

15 Al wie belijdt dat Jezus de Zoon Gods is, God blijft in hem en hij in God.

16 En wij hebben de liefde gekend, die God tot ons heeft, en geloof daaraan gegeven. God is de liefde, en die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem.

17 Hierin bestaat de volmaaktheid der liefde van God tot ons, dat wij betrouwen hebben in den dag des oordeels, omdat wij in de wereld zoo zijn, gelijk hij is.

18 Daar is geene vreeze in de liefde, maar de volmaakte liefde drijft de vreeze uit: want de vreeze brengt pijn mede, en die

vreest, is in de liefde niet volmaakt.

19 Laat ons dan God beminnen, aangezien hij ons eerst bemind heeft.

20 Indien iemand zegt dat hij God bemint en zijnen broeder haat, hij is een leugenaar; want indien hij zijnen broeder dien hij ziet, niet bemint, hoe kan hij God dien hij niet ziet, beminnen?

21 Ook hebben wij dit gebod van God ontvangen, dat die God bemint, ook zijnen broeder moet beminnen.

KAPITTEL V.

AL wie gelooft dat Jezus de Christus is, die is uit God geboren; al wie bemint den Vader die voortbrengt, bemint ook den gene die uit hem geboren is.

2 Hieruit weten wij dat wij de kinderen Gods beminnen, indien wij God beminnen en zijne geboden onderhouden.

■ Want de liefde Gods bestaat daarin, dat wij zijne geboden onderhouden, en zijne geboden zijn niet zwaar.

4 Want al wie uit God geboren is, overwint de wereld; en de victorie door dewelke wij de wereld overwinnen, is ons geloof.

5 Wie is het die de wereld overwint, dan degene die gelooft dat Jezus de Zoon Gods is?

6 Hij is Jezus de Christus, die gekomen is door water en bloed, niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En het is de Geest die getuigenis geeft dat Christus de waarheid is.

7 Want daar zijn er drie die ge-

tuigenis geven in den hemel: de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn een.

8 En drie zijn er die getuigenis geven op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn een.

9 Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis van God is immers meerder. Nu, het is God zelf die deze meerdere getuigenis gegeven heeft van zijnen Zoon.

10 Die in den Zoon Gods gelooft, heeft de getuigenis Gods in zich zelve: die den Zoon niet gelooft, die maakt hem leugenachtig, omdat hij geen geloof geeft aan de getuigenis die God van zijnen Zoon gegeven heeft.

11 En dit is de getuigenis, dat God ons het eeuwig leven gegeven heeft, en dit leven is in zijnen Zoon.

12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon niet heeft, die heeft het leven niet.

13 Deze dingen schrijf ik u, opdat gij weten zoudt dat gij het eeuwig leven hebt, gij die gelooft in den naam van den Zoon Gods.

14 En dit is het betrouwen, hetwelk wij op hem hebben, dat hij ons verhoort in al hetgeen wij volgens zijnen wil verzoeken.

15 En is 't dat wij weten dat hij ons verhoort in al wat wij verzoeken, zoo weten wij ook dat wij de dingen die wij van hem verzoekt hebben, nu al bezitten.

16 Indien iemand zijnen broeder eene zonde ziet doen die ten dood niet gaat, dat hij bidde, en het leven zal hem, die niet ten dood zondigt, gegeven worden; maar daar is eene zonde die ten dood

gaat; voor die zeg ik niet dat iemand zoude bidden.

17 Alle ongerechtigheid is zonde. Doch daar is eene zonde die ten dood gaat.

18 Wij weten dat al wie uit God geboren is niet zondigt: want deze geboorte uit God bewaart hem, en de booze raakt hem niet aan.

19 Wij weten dat wij uit God

zijn, en dat de geheele wereld onder den booze gesteld is.

20 En wij weten dat de Zoon Gods gekomen is, en ons het verstand gegeven heeft om den waren God te kennen en te zijn in zijnen waarachtigen Zoon. Deze is de ware God, en het eeuwig leven.

21 Kinderken! wacht u van de afgoden. Amen.

TWEEDE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL JOANNES

DE ouderling aan mevrouw Electa en hare kinderen, die ik in de waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen die de waarheid kennen.

2 Om de waarheid, die altijd in ons blijft, en die met ons zal zijn in der eeuwigheid:

3 genade, barmhartigheid en vrede zij met ulieden van God den Vader, en van Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in de waarheid en in de liefde.

4 Ik ben zeer verblijd geweest, omdat ik er onder uwe kinderen bevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod gekregen hebben van den Vader.

5 En nu bid ik u, mevrouw! (niet

alsof ik u een nieuw gebod schreef, maar hetgeen wij van den beginne gehad hebben) dat wij malkanderen zouden beminnen.

6 Nu, daarin is de liefde gelegen, dat wij naar zijne geboden wandelen. Want dit is het gebod waarin, gelijk gij van den beginne gehoord hebt, gij moet wandelen.

7 Want daar zijn vele verleiders in de wereld opgestaan, die niet belijden dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is. Zoodanige is een verleider en een antichrist.

8 Ziet wel voor u, dat gij niet verliest hetgeen gij gearbeid hebt, maar den vollen loon moogt bekomen.

9 Al wie afwijkt en niet blijft in de leering van Christus, bezit God niet; maar die in deze leering blijft, die bezit den Vader en den Zoon.

10 Indien iemand bij u komt en deze leering niet medebrengt, ontvang hem in uw huis niet, en groet hem niet.

11 Want die hem groet, die

neemt deel aan zijne booze werken.

12 Ik had nog meer aan u te schrijven, doch ik heb het door papier en inkt niet willen doen; want ik hoop bij u te komen en u mondeling te spreken, opdat uwe vreugd volkomen zij.

13 De kinderen van uwe zuster Electa groeten u.

DERDE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL JOANNES

DE ouderling aan den allerliefsten Gajus, dien ik in de waarheid bemin.

2 Allerliefste! ik bid dat het met al uwe zaken en uwe gezondheid zoo wel moge gaan, gelijk het wel gaat met uwe ziel.

3 Ik ben zeer verblijd geweest als de broeders kwamen en getuigenis gaven van uwe oprechtheid, en hoe gij in de waarheid wandelt.

4 Niets is mij aangename, dan te hooren dat mijne kinderen in de waarheid wandelen.

5 Allerliefste! gij doet getrouwelijk in al wat gij doet aan de broeders, en dat aan de vreemdelingen,

6 die getuigenis gegeven hebben van uwe liefde in de tegenwoordigheid van de gemeente; en gij

zult wel doen hen op de reize te stellen, gelijk Gode waardig is.

7 Want het is om zijnen naam dat zij de reize hebben aangenomen, zonder van de heidenen iets te ontvangen.

8 Wij moeten dan zoodanigen wel ontvangen, opdat wij medewerkers der waarheid mogen worden.

9 Ik zou aan de gemeente wel geschreven hebben; maar Diotrophes, die onder hen den meester tracht te maken, neemt ons niet aan.

10 Daarom indien ik kom, zoo zal ik zijne werken in gedachtenis brengen, die hij aanricht, snappende tegen ons met booze woorden; en alsof hem dit nog niet genoeg ware, hij zelf ontvangt de broeders niet, en ver-

biedt het aan degenen die het willen doen, en jaagt ze buiten de gemeente.

11 Allerliefste! volg het kwade niet na, maar het goede. Die wel doet, is uit God; die kwalijk doet, kent God niet.

12 Van Demetrius geeft ieder een getuigenis, en de waarheid zelve; er wij geven van hem ook getuigenis, en gij weet dat

onze getuigenis waarachtig is. 13 Ik had u nog veel te schrijven, maar ik heb het niet willen doen met pen en inkt.

14 Want ik hoop u haast te zien, en dan zullen wij mondeling spreken.

15 Vrede zij met u. De vrienden doen u groeten. Groet de vrienden elk in 't bijzonder.

ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

H. APOSTEL JUDAS

JUDAS, dienaar van Jezus Christus, en broeder van Jacobus, aan de geroepenen, die door God den Vader bemind, en door Jezus Christus bewaard zijn:

2 barmhartigheid, vrede en liefde zij ulieden vermenigvuldigd.

3 Allerliefsten! gelijk ik ten uiterste bezorgd ben om u te schrijven rakende uw gemeene zaligheid, zoo was het noodig dat ik u schreef, om u te bidden dat gij kloekelijk strijdt voor het geloof, hetwelk eens aan de heiligen is overgeleverd.

4 Want daar zijn eenige goddelooze menschen ingekropen, die van overlang beschreven zijn

tot dit oordeel, die de genade van onzen God verkeeren in wulpschheid, en den eerigen Opperheer, onzer Heere Jezus Christus, verloochenen.

5 Doch ik wil u indachtig maken hetgeen gij voerdezen al weet, dat Jezus, het volk uit het land van Egypte verlost hebbende, daarna degenen die niet geloofden, vernield heeft.

6 En dat hij de engelen die hunne eerste heerlijkheid niet bewaard, maar hunne woonsteden verlaten hebben, in eeuwige boeien onder de duisternis heeft opgesloten, tot het oordeel van den grooten dag.

7 Gelijk ook Sodoma en Gomorra en de omliggende steden,

die op dergelijke wijze zich in onkuishheid hadden uitgestort en het vreemde vleesch waren nagelopen, tot een voorbeeld geworden zijn, van het eeuwig vuur dragende de straf.

8 Niettemin zoo onteeren dezen ook desgelijks hun vleesch, verachten de overheid en lasteren de majesteit.

9 Daar de aartsengel Michaël, als hij met den duivel in geschil was, twistende over het lichaam van Moyses, hem nochtans niet durfde door vermaledijding verwijzen, maar zeide: Dat de Heer u bedwinge!

10 Doch dezen lasteren al hetgeen zij niet verstaan, en al wat zij natuurlijk als onredelijke dieren weten, daarin worden zij bedorven.

11 Wee hun! want zij den weg van Caïn zijn ingegaan, en met Balaâm misleid zijnde, door den loon vervoerd worden; en door de oproerigheid zijn zij met Core in het verderf geraakt.

12 Het zijn de schandvlekken van de liefdemaaltijden, die ze houden, als ze met u daaraan zitten en zich opvullen zonder eer of schaamte. Het zijn waterlooze wolken, die van den wind herwaarts en derwaarts gedreven worden; het zijn verslenste boomen, die onvruchtbaar, door en door verstorven, en onworteld zijn.

13 Het zijn woeste baren van de zee, die het schuim van hunne schandelijkheden uitwerpen; het zijn dwaalsterren, voor wie eene onstuimige duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.

14 Het is ook van dezen dat

Enoch, de zevende na Adam, aldus gepropheteerd heeft: Ziet, de Heere komt met duizenden van zijne heiligen.

15 om het oordeel aan te stellen tegen een iegelijk, en alle goddeloozen te straffen over al hunne goddelooze werken, die zij goddelooslijk bedreven hebben; en over al de smadelijke woorden die de goddelooze zondaars tegen God gesproken hebben.

16 Het zijn murmureerders, die altijd klagen, die naar hunne lusten wandelen; welker mond opgeblazene dingen spreekt, en die de menschen wonderlijk verheffen uit eigen baat.

17 Maar gij, allerliefsten, weest gedachtig de woorden die door de apostelen van onzen Heere Jezus Christus voorzeggd zijn;

18 dewelke u zeiden dat er in de laatste tijden bedriegers zullen komen, die naar hunne lusten in goddeloosheden zullen wandelen.

19 Dezen zijn het die zich afscheiden, zinnelijke menschen, die den Geest niet hebben.

20 Maar gij, allerliefsten: u zelve opbouwende op uw allerheiligste geloof en biddende door den Heiligen Geest,

21 bewaart u zelve in de liefde Gods, verwachtede de barmhertigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.

22 Bestraft degenen die van nu af al veroordeeld zijn.

23 Maar behoudt de anderen, hen trekkende uit het vuur; en hebt medelijden met hen, in vreeze; hatende ook zelfs het kleed hetwelk van het vleesch besmet is.

24 Voorts aan hem die machtig is u van zonde te bewaren en u onbevlekt voor zijne majesteit te stellen met vreugde in de komst van onzen Heere Jezus Christus,

25 den eenigen God, die onze Zaligmaker is door Jezus Christus onzen Heere, zij glorie, grootachtbaarheid, heerschappij en macht voor alle tijden, en nu, en in alle eeuwigheid. Amen.

DE APOCALYPSIS OF OPENBARING

VAN DEN

H. APOSTEL JOANNES

KAPITTEL I.

DE openbaring van Jezus Christus, welke God hem gegeven heeft, om aan zijne dienaars de dingen te vertoonen die haast geschieden moeten; en de welke hij door zijnen engel, dien hij afzond, kenbaar gemaakt heeft aan zijnen dienaar Joannes.

2 die het woord Gods verkondigd heeft, en getuigenis heeft gegeven van Jezus Christus, en van al wat hij gezien heeft.

3 Zalig is nij die de woorden van deze prophetie leest en hoort, en die de dingen bewaart die daarin geschreven staan; want de tijd is aanstaande.

4 Joannes aan de zeven kerken die in Asiën zijn: genade zij ulieden en vrede van dengene die is, die was, en die komen moet, en van de zeven Geesten die voor zijnen troon zijn;

5 en van Jezus Christus, die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene onder de dooden, en de Opperheer van de koningen der aarde; die ons bemind heeft, en ons van onze zonden afgewaschen heeft in zijn bloed,

6 en die ons koningen en priesters voor God zijnen Vader gemaakt heeft; hem zij glorie en heerschappij in alle eeuwigheid. Amen.

7 Ziet, hij komt op de wolken, en alle oog zal hem zien, ook degenen die hem doorstoken hebben; en al de geslachten der aarde zullen om hem voor hunne borsten kloppen. Ja zekerlijk. Amen.

8 Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde, zegt de Heere God, die is, die was, en die komen moet, de Almogende.

9 Ik, Joannes, die uw broeder ben, en met u deel heb in de ver-

drukking, in het rijk, en in de verdueligheid van Christus Jezus, ben geweest op het eiland, genoemd Patmos, om het woord Gods en om de getuigenis voor Jezus.

10 Ik was op eenen dag des Heeren in den geest opgetogen, en ik hoorde achter mij eene sterke stem, als van eene trompet,

11 dewelke zeide: Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek en zend het aan de zeven kerken die in Asië zijn, te Ephesen, te Smyrna, te Pergamen, te Thyatiren, te Sardis, te Philadelphien, en te Laodiceën.

12 En ik keerde mij om, om te zien wat stem tot mij sprak; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren;

13 en in het midden der zeven gouden kandelaren, iemand die den Zone des menschen geleeke, gekleed met een lang kleed, en onder de borst omgord met eenen gouden sluier,

14 zijn hoofd en haar was zoo wit als witte wol, ja als de sneeuw; en zijne oogen waren gelijk eene vlamme vuurs;

15 zijne voeten gelijk het fijnste koper als het in den oven gloeit; en zijne stem was gelijk het gedruisch van vele wateren.

16 En hij had in zijne rechterhand zeven sterren, en uit zijnen mond kwam een scherp zwaard, snijdende van beide kanten, en zij aanzicht was klaarschijnend als de zon, zijnde op haar sterkste.

17 En zoo als ik hem zag, viel ik als dood voor zijne voeten; doch hij legde zijne rechterhand op mij, zeggende: Vrees niet, ik

ben de eerste en de laatste; 18 ik die leef; ik ben wel dood geweest, maar zie, ik leef nu in alle eeuwigheid, en ik heb de sleutels van den dood en van de hel.

19 Schrijf dan hetgeen gij gezien hebt, hetgeen tegenwoordig is, en hetgeen na dezen te geschieden staat:

20 dat is het geheim van de zeven sterren die gij in mijne rechterhand gezien hebt, en van de zeven gouden kandelaren. De zeven sterren zijn de engelen der zeven kerken. En de zeven kandelars zijn de zeven kerken.

KAPITTEL II.

SCHRIJF aan den engel van de kerk van Ephesen: Dit zegt degene die de zeven sterren in zijne rechterhand houdt, die daar wandelt in het midden der zeven gouden kandelaren:

2 Ik weet uwe werken, uwen arbeid en uwe verdueligheid, en dat gij de kwaden niet kunt verdragen; en gij hebt beproefd degenen die zich voor apostelen uitgeven, daar zij het niet zijn, en gij hebt hen leugenaars bevonden;

3 gij zijt verduelig, en gij hebt om mijnen naam geleden, en gij zijt niet bezweken.

4 Maar dit heb ik tegen u, dat gij van uwe eerste liefde zijt afgeweken.

5 Gedenk dan vanwaar gij gevallen zijt, * doe penitentie en herneem uwe eerste werken. Of anders kom ik zoo bij u, en zal

* Gr. bekeer u.

uwen kandelaar van zijne plaats wegnemen, indien gij * geene penitentie doet.

6 Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nicolaïeten haat, die ik ook haat.

7 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest tot de kerken zegt: Aan den verwinnaar zal ik te eten geven van den boom des levens, die in het paradijs van mijnen God staat.

8 En schrijf aan den engel van de kerk van Smyrna: Dit zegt degene die de eerste en de laatste is, die dood geweest is en nu leeft:

9 Ik weet uwe verdrukking en uwe armoede; maar gij zijt rijk, en gij wordt gelasterd van degenen die zich voor Joden uitgeven, daar zij het niet zijn, maar wel eene synagoge van den boozen vijand.

10 En vrees niets van hetgeen gij nog te lijden hebt. Ziet, de duivel zal eenigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij beproefd moogt worden; en gij zult tien dagen verdrukking hebben. Zijt getrouw tot den dood toe, en ik zal u de kroon des levens geven.

11 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest tot de kerken zegt: De verwinnaar zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.

12 En schrijf aan den engel van de kerk van Pergamen: Dit zegt degene die het zwaard heeft dat van beide kanten scherp snijdend is:

13 Ik weet waar gij woont, daar de troon is van den bozen vijand: gij behoudt mijnen naam, en gij hebt mijn geloof niet verloochend; ook zelfs niet in die dagen, als Antipas mijn getrouwe getuige, bij ulieden, daar de booze vijand woont, gedood is.

14 Maar ik heb iets weinigs tegen u; dat gij er daar hebt die de leering van Balaâm houden, die Balac leerde voor de kinderen van Israël eenen steen te stellen om over te vallen, om hen te doen eten en hoereeren. (*Num.* 22: 23, 25.)

15 Alzoo hebt gij er ook, die de leering der Nicolaïeten houden.

16 Doe dan ook * penitentie, of anderszins zal ik zoo straks bij u komen, en zal hen bestrijden met het zwaard van mijnen mond.

17 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest aan de kerken zegt: Aan den verwinnaar zal ik een verborgen manna geven, en ik zal hem eenen witten keursteen geven, en op dien steen eenen nieuwen naam geschreven, welken niemand kent dan die hem ontvangt.

18 En schrijf aan den engel van de kerk van Thyatiren: Dit zegt de Zoon Gods, die oogen heeft gelijk eene vlamme vuurs en wiens voeten gelijk het fijnste koper zijn.

19 Ik ken uwe werken, uw geloof, uwe liefde, uwe zorg voor den arme, en uwe verduldigheid, en dat uwe laatste werken de eerste te boven gaan;

20 maar ik heb iets weinigs te-

* Gr. u niet bekeert.

* Gr. Bekeer u dan ook.

zen u; dat gij het wif Jezabel, die zich voor eene prophetesse uitgeeft, toelaat te leeren en mijne dienaars te verleiden, die zij doet hoereeren, en de geof-ferde spijsze der afgoden eten.

21 Ik heb haar tijd gegeven* om penitentie te doen, maar zij wil zich niet bekeeren van hare hoerelij.

22 Zie, ik ga haar te bedde neerslaan, en die met haar boeleeren zullen in de uiterste bedruktheid komen, tenzij dat ze† penitentie doen over hunne werken.

23 Hare kinderen zal ik met den dood slaan, en al de kerken zullen weten dat ik het ben, die de nieren en de harten doorgrond; en ik zal een ieder van u loon naar werken geven.

24 Doch ik zeg tot ulieden en tot alle anderen die te Thyatiren zijn, dat ik aan u allen, dewelke deze leering niet houden, en des duivels diepe verholenheden, gelijk zij die noemen, niet kennen, geene andere zwaarigheid zal verzenden;

25 maar houdt toch vast hetgeen gij hebt, totdat ik kome.

26 Zoo wie de verwinnaar zal zijn, en mijne werken tot het einde toe onderhouden zal hebben, aan hem zal ik macht geven over de volkeren;

27 hij zal ze regeeren met eenen ijzeren staf, en gelijk een aarden vat zullen zij gemorzeld worden;

28 gelijk ik ook van mijnen Vader ontvangen heb; en ik zal hem de morgensterre geven.

* Gr. om zich te bekeeren.

† Gr. zich bekeeren van hunne werken.

29 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest aan de kerken zegt.

KAPITTEL III.

SCHRIJF ook aan den engel van de kerk van Sardis: Dit zegt degene die de zeven Geesten Gods en de zeven sterren heeft: Ik ken uwe werken; gij hebt den naam dat gij leeft, en gij zijt dood.

2 Ontwaak en versterk het overige dat stond om te sterven, want ik bevind uwe werken niet vol voor mijnen God.

3 Wees dan indachtig wat gij ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het,* en doe penitentie: want indien gij niet waakt, ik zal tot u komen als een dief, en gij zult niet weten wat ure ik tot u komen zal.

4 Gij hebt nochtans binnen Sardis eenige weinige personen die hunne kleederen niet besmet hebben; en zij zullen met mij in witte kleederen wandelen, omdat zij het waardig zijn.

5 De verwinnaar, die zal aldus in witte kleederen gekleed worden; en ik zal zijnen naam niet uitdoen uit het boek des levens, en ik zal zijnen naam belijden voor mijnen Vader en voor zijne engelen.

6 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest aan de kerken zegt.

7 En schrijf aan den engel van de kerk van Philadelphiën: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel van David heeft; die opent en niemand sluit, die sluit en niemand opent:

* Gr. en bekeer u.

8 Ik ken uwe werken. Zie, ik heb voor u eene deur opengesteld, die niemand sluiten kan; omdat gij kleine kracht hebt, en nochtans mijn woord hebt behouden en mijnen naam niet geloochend.

9 Zie, ik zal er u geven uit de synagoge van den bozen vijand, die zich voor Joden uitgeven, daar zij het niet zijn, maar zij liegen. Zie, ik zal ze zoo doen komen en u te voet vallen, en zij zullen weten dat ik u liefheb.

10 Omdat gij volgens mijn woord de verduldigheid bewaard hebt, zoc zal ik u ook bewaren van de uur van bekoring, die over de geheele wereld komen zal, om te beproeven degenen die op de aarde wonen.

11 Zie, ik zal haastelijk komen. Houd hetgeen gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme.

12 De verwinnaar, dien zal ik tot eenen pilaar stellen in den tempel van mijnen God, en hij zal er niet meer uitgaan; en ik zal den naam van mijnen God op hem schrijven, en den naam van de stad van mijnen God, van het nieuwe Jerusalem dat van mijnen God uit den hemel afdaalt, en ook mijnen nieuwen naam.

13 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest aan de kerken zegt.

14 En schrijf aan den engel van de kerk van Laodiceën: Dit zegt degene die de Waarheid zelve is, de getrouwe en waarachtige Getuige, die het Begin van het schepsel Gods is.

15 Ik weet uwe werken, en dat gij noch koud noch heet zijt. Och of gij koud of heet waart!

16 Maar omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet zijt, zoo zal

ik u gaan spuwen uit mijnen mond.

17 Want gij zegt: Ik ben rijk en wel voorzien, en ik heb niets vandoen; en gij weet niet dat gij ellendig, deerlijk, arm, blind en naakt zijt.

18 Ik raad u dat gij van mij goud koopt, dat door het vuur gezuiverd is, opdat gij rijk moogt worden; en witte kleederen om aan te doen, opdat uwe schandelijke naaktheid zich niet openbare; en ook oogenzalf om uwe oogen te bestrijken, opdat gij zien moogt.

19 Ik berisp en kastijd degenen die ik bemin. Wees dan ijverig,* en doe penitentie.

20 Zie ik sta aan de deur en ik klop. Zoo iemand mijne stem hoort en mij de deur opent, ik zal tot hem binnengaan en met hem avondmaal houden, en hij met mij.

21 De verwinnaar, dien zal ik vergunnen met mij te zitten op mijnen troon, gelijk ik ook verwonnen heb, en met mijnen Vader op zijnen troon gezeten ben.

22 Die ooren heeft, dat hij hoore wat de Geest tot de kerken zegt.

KAPITTEL IV.

DAARNA, zoo zag ik op, en daar ging eene deur open in den hemel; en de stem die ik eerst gehoord had als die van eene trompet met mij sprekende, zeide: Kom hierboven en ik zal u vertoonen hetgeen hierna te geschieden staat.

¶ En terstond werd ik in den

* Gr. en bekeer u.

geest opgetogen; en ziet, daar was een troon gesteld in den hemel, en iemand op den troon gezeten.

3 En die daar opzat, was van aanzien gelijk aan den steen jaspis en sardius; en daar was een regenboog rondom den troon, die in het aanzien gelijk was aan den steen smaragd.

4 Rondom den troon waren nog vier en twintig troonen; en op die troonen zaten vier en twintig ouderlingen, bekleed met witte kleederen, en met gouden kroonen op hunne hoofden.

5 En van den troon kwamen bliksemen uit, donderslagen en stemmen; en daar waren zeven lampen, brandende voor den troon, welke zijn de zeven Geesten Gods.

6 En voor den troon was als eene glazen zee, gelijk kristal; en in het midden en rondom den troon vier gedierten, vol oogen van voor en van achter.

7 Het eerste gedierte was gelijk aan eenen leeuw, het tweede gedierte gelijk aan een kalf, het derde gedierte had het aanzicht als van eenen mensch, en het vierde gedierte was gelijk aan eenen vliegende arend.

8 En de vier gedierten hadden elk zes vleugelen, rondom en van binnen waren zij vol oogen, en zij hielden niet op dag en nacht te zeggen: Heilig, heilig, heilig! is de Heere God, de Almachtige, die was, en die is, en die komen moet.

9 En als die gedierten glorie en eere en dankzeggingen bewezen aan dengene die op den troon zat, die leeft in alle eeuwigheid,

10 zoo vielen de vier en twintig ouderlingen neder voor dengene die op den troon zat, en zij aanbaden hem die leeft in alle eeuwigheid, en zij wierpen hunne kroonen voor den troon neder, zeggende:

11 Waardig zijt gij, o Heere, onze God! te ontvangen de glorie, de eere en de macht; want gij hebt alle dingen geschapen, en door uwen wil is het, dat zij bestaan en dat zij geschapen zijn.

KAPITTEL V.

EN ik zag in de rechterhand van dengene die op den troon gezeten was, een boek, geschreven vanbinnen en vanbuiten, toegezegeld met zeven zegelen.

2 En ik zag eenen machtigen engel uitroepen met luider stem: Wie is er waardig het boek te openen, en zijne zegels open te breken?

3 En niemand konde, noch in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, het boek openen, noch hetzelfde inzien.

4 En ik weende zeer, omdat er niemand waardig gevonden was het boek te openen of het in te zien.

5 Doch een van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet! zie, de Leeuw uit het geslacht van Juda, de spruit van David, heeft de victorie behaald, om het boek te mogen openen en zijne zeven zegelen open te breken.

6 Ik zag op, en ziet, in 't midden van den troon en van de vier gedierten, en in 't midden van de ouderlingen, stond een Lam,

zijnde als gedood, hebbende zeven hoorns, en zeven oogen; hetwelk de zeven Geesten Gods zijn, afgezonden over geheel het aardrijk.

7 En het kwam, en nam het boek uit de rechterhand van dengene die op den troon gezeten was.

8 En als het het boek geopend had, vielen de vier gedierten en de vier en twintig ouderlingen voor het Lam neder, hebbende elk harpen en goudere schalen, vol van reukwerk, hetwelk zijn de gebeden der heiligen.

9 En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Waardig zijt gij, o Heere! het boek te nemen en zijne zegelen open te doen, omdat gij zijt gedood geweest, en dat gij ons door uw bloed afgekocht hebt voor God, uit alle geslachten, talen, volkeren en natien.

10 En gij hebt ons voor onzen God tot koningen en priesters gemaakt; en wij zullen regeeren op de aarde.

11 Ik zag nog en hoorde rondom den troon, rondom de gedierten en rondom de ouderlingen eene stem van vele engelen, en hun getal was met duizend duizenden.

12 zeggende met luider stemme: Het lam dat gedood is geweest, is waardig te ontvangen de macht, de godheid, de wijsheid, de sterkte, de eere, de glorie en de dankzegging.

13 En alle schepselen die in den hemel, en op de aarde, en onder de aarde, en in de zee zijn, en al wat er in is, hoorde ik zeggen: Aan dengene die op den troon gezeten is, en aan het Lam, zijde

dankzegging, de eere, de glorie en de macht in alle eeuwigheid

14 En de vier gedierten zeiden: Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen neder op hunne aangezichten, en aanbaden dengene die leeft in alle eeuwigheid.

KAPITTEL VI.

EN ik zag dat het Lam een van de zeven zegelen opengedaan had, en ik hoorde een van de vier gedierten als met eene donderstem zeggen: Kom en zie!

2 En toen ik opzag, zoo kwam daar een wit paard te voorschijn, en die er op zat, had eenen boog; hem werd eene kroon gegeven, en hij ging als een overwinnaar uit, om nog te overwinnen.

3 Als het het tweede zegel opengedaan had, hoorde ik het tweede gedierte zeggen: Kom en zie!

4 En daar verscheen een ander paard, dat ros was; en aan dengene die er op zat, werd macht gegeven om der vrede van de aarde weg te nemen, en dat zij malkanderen zouden dooden; en hem werd een groot zwaard gegeven.

5 En als het het derde zegel opengedaan had, hoorde ik het derde gedierte zeggen: Kom en zie! En daar kwam een zwart paard te voorschijn, en die er op zat, had eene weegschaal in zijne hand.

6 En ik hoorde als eene stem in 't midden der vier gedierten zeggen: Twee pond tarwe voor eenen denaris, en zes pond gerst ook voor eenen denaris; doch beschadig den wijn en de olie niet.

7 En als het het vierde zegel

gepend had, hoorde ik eene stem van het vierde gedierte, zeggende: Kom en zie!

† En daar verscheen een bleek paard, en die er op zat, werd de dood genoemd; en de hel volgde hem na; en hem werd macht gegeven over de vier deelen der aarde, om te dooden door het zwaard, door den honger, door den dood, en door de wilde beesten.

9 En als het het vijfde zegel opengedaan had, zag ik beneden onder den altaar de zielen die gedood waren om het woord Gods, en om de getuigenis die zij behielden.

10 En zij riepen met luider stemme, zeggende: Heere! die heilig er waarachtig zijt, hoe lang verbeidt gij van recht te doen, en ons bloed te wreken over degenen die op de aarde wonen!

11 Toen werden aan ieder van hen witte lange kleederen gegeven; en hun werd gezegd dat zij nog een weinig tijds rusten zouden, totdat het getal van hunne mededienaars en broeders zoude vervuld worden, die ook gelijk zij moester omgebracht worden.

12 Ik zag ook, als het het zesde zegel opengedaan had; en straks ontstond er eene groote aardbeving; de zon werd zwart gelijk een haren zak, en de maan werd geheel als bloed;

13 en de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijne onrijpe vijgen afwerpt, als hij door eenen sterken wind geschud wordt.

14 En de hemel verdween als een rolboek, dat ineengerold wordt; en al de bergen en eilanden wer-

den van hunne plaatsen verzet.

15 En de koningen der aarde, de vorsten, en de veldoversten, de rijken, en machtigen, en allen, zoo slaven als vrijgeborenen, verborgen zich in de holen en in de rotsen der bergen;

16 en zij zeiden tot de bergen en tot de rotsen: Valt op ons, en verbergt ons voor het aanschijn van dengene die op den troon zit, en voor de gramschap van het Lam.

17 Want de groote dag van hunne gramschap is gekomen, en wie zal er kunnen bestaan?

KAPITTEL VII.

DAARNA zag ik vier engelen, die staande op de vier hoeken der aarde, de vier winden wederhielden, opdat zij niet zouden waaien op de aarde, noch op de zee, noch op eenigen boom.

2 Ook zag ik eenen anderen engel opkomen van den opgang der zon, die het merk had van den levenden God; en hij riep met luider stemme tot de vier engelen die de macht hadden om de aarde en de zee te beschadigen,

3 zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de boomen, totdat wij de dienaren van onzen God zullen geteekend hebben op hunne voorhoofden.

4 En ik hoorde het getal dergenen die geteekend waren: honderd en vier en veertig duizend waren er geteekend uit al de geslachten van de kinderen van Israël.

5 Daar waren twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Juda; twaalf duizend geteeken-

den uit het geslacht van Ruben ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Gad ;

6 twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Aser ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Nephthali ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Manasse ;

7 twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Simeon ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Levi ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Issachar ;

8 twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Zabulon ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Joseph ; twaalf duizend geteekenden uit het geslacht van Benjamin.

9 Hierna zag ik eene groote menigte die niemand konde tellen, uit alle natiën en geslachten en volkeren en talen, staande voor den troon en voor het Lam, gekleed met witte lange kleederen en met palmtakken in hunne handen.

10 En zij riepen met luider stemme, zeggende : 't Is aan onzen God dat de zaligheid toekomt, die gezeten is op den troon, en aan het Lam.

11 En al de engelen stonden rondom den troon en rondom de ouderlingen en de vier gedierten ; en zij vielen voor den troon op hunne aangezichten, en zij aanbaden God,

12 zeggende : Amen. Lof en glorie en wijsheid en dankzegging, eere en macht en sterkte zij aan onzen God in alle eeuwigheid. Amen.

13 Alsdan sprak een van de ou-

derlingen mij aldus aan : Wie zijn dezen, die daar met witte lange kleederen gekleed zijn, en vanwaar zijn zij gekomen ?

14 Ik antwoordde hem : Mijn Heer! gij weet het. Hij zeide mij : Dit zijn degenen die uit groote verdrukking gekomen zijn, en die hunne tabbaarden gewaschen, en dezelve wit gemaakt hebben in het bloed van het Lam.

15 Daarom zijn zij voor den troon Gods en dienen hem dag en nacht in zijnen tempel ; en die op den troon gezeten is zal hen als eene tent overlommeren.

16 En zij zullen noch honger noch dorst meer hebben ; en de zon of de hitte zullen hun geen leed meer doen.

17 Want het Lam, het welk in het midden van den troon is, zal hen bestieren en hen leiden tot de fontein van levende wateren ; en God zal alle tranen afvegen van hunne oogen.

KAPITTEL VIII.

ALS het Lam het zevende zegel opengedaan had, ontstond er eene stilte inden hemel, van omtrent eene halve uur.

2 En ik zag de zeven engelen, die voor Gods aanschijn stonden ; en hun werden zeven trompetten gegeven.

3 Ook kwam daar een andere engel voor den altaar rechtstaand, hebbende een gouden wierookvat ; en hem werden vele reukwerken gegeven, opdat hij* de gebeden van alle heiligen zoude offeren op den gouden altaar, dewelke voor Gods troon is.

* Gr. ze met de gebeden.

4 En de rook des reukoffers, bestaande uit * de gebeden der heiligen, ging op voor God, van de hand des engels.

5 En de engel nam het wierookvat, vervulde hetzelfde met vuur van den autaar en wierp dat op de aarde; en daar ontsonden donderslagen, gedruisch, bliksems en groote aardbeving.

6 En de zeven engelen die de zeven trompetten hadden, maakten zich bereid om die te blazen.

7 Als de eerste engel de trompet blies, zook wam er hagel, en vuur met bloed gemengd, en het werd op de aarde nedergeworpen; en het derde deel der aarde en het derde deel der boomen werd verbrand, en al het groene gewas werd verzengd.

8 Als de tweede engel de trompet blies, zoo werd er als een groote berg van vuur al brandende in de zee geworpen, en het derde deel der zee veranderde in bloed.

9 En het derde deel der schepselen die leven hadden in de zee, is gestorven; en het derde deel der schepen is vergaan.

10 Als de derde engel de trompet blies, zoo viel er eene groote ster van den hemel af, brandende als eene fakkelt; en zij viel op het derde deel der rivieren en op de fonteinen.

11 En die ster had den naam van Alsem; en het derde deel der wateren werd gelijk alsem, en vele menschen stierven van de

wateren, omdat zij bitter geworden waren.

12 Als de vierde engel de trompet blies, werd het derde deel der zon geslagen, en het derde deel van de maan, en het derde deel van de sterren; zoodat zij in haar derde deel verduisterd zijnde, de dag beroofd werd van het derde deel zijns lichts en de nacht van 's gelijken.

13 Ik zag nog, en hoorde de stem van eenen arend die door het midden des hemels vloog, en riep met eene sterke stem: Wee, wee, wee! dengenen die op de aarde wonen, vanwege de volgende trompetblazingen der drie engelen die nog blazen zullen.

KAPITTEL IX.

EN als de vijfde engel de trompet blies, zag ik eene ster die van den hemel op de aarde gevallen was, en haar werd de sleutel van den put des afgronds gegeven.

2 En zij deed den put des afgronds open; en uit den put ging een rook op, gelijk de rook van eenen grooten oven; zoodat de zon en de lucht van den rook des puts verduisterd werden.

3 En uit den rook des puts kwamen sprinkhanen voort op de aarde, aan dewelke dezelfde macht gegeven werd, die de schorpioenen der aarde hebben.

4 En hun werd geboden dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch eenig groen, noch eenigen boom, maar alleen de menschen die het merkteeken Gods op hunne voorhoofden niet hebben.

* Gr. En de rook des reukoffers met de gebeden.

5 En hun werd de macht gegeven, niet om hen te doodden, maar om hen te pijnigen vijf maanden lang; en de pijn die zij hun aandeden, is gelijk de pijniging van eenen schorpioen, als hij eenen mensch steekt.

6 In die dagen zullen de menschen den dood zoeken, maar wien niet vinden; zij zullen wenschen te sterven, en de dood zal van hen vluchten.

7 Nu, de gedaante van de sprinkhanen was gelijk aan paarden die gereed staan tot den slag; op hunne hoofden waren als kroonen die van goud schenen, en hunne aanzichten waren als menschenaanzichten.

8 Zij hadden haar als vrouwenhaar, en hunne tanden waren als leeuwentanden.

9 Zij hadden borstharnassen als van ijzer; en het gedruisch van hunne vleugelen was gelijk het gedruisch van wagens met vele paarden, die naar den strijd loopen.

10 De staarten die ze hadden, waren gelijk aan die van schorpioenen, en daar waren engels in hunne staarten; en hunne macht was de menschen te beschadigen vijf maanden lang.

11 Zij hadden tot hunnen koning den engel des afgronds, genoemd in het hebreewsch Abaddon, in het grieksch Apollyon, dat is te zeggen, Verderver.

12 De eene wee is voorbij; maar daar komen er nog twee na deze.

13 Als de zesde engel de trompet blies, zoo hoorde ik eene stem, komende uit de vier hoeken van den gouden altaar die voor Gods aanschijn staat,

14 dewelke zeide tot den zesden engel die de trompet had: Ontbind de vier engelen die op de groote rivier Euphrates gebonden zijn.

15 En de vier engelen werden ontbonden, die gereed waren tegen de uur en dag en maand en jaar, om het derde der menschen te doodden.

16 En het getal van dit leger der ruitery was twintig duizendmaal tien duizend; want ik hoorde het tellen.

17 En dus zag ik in dat visioen de paarden; die er op zaten hadden vurige, en hemelsblauwe, en solferkleurige borstharnassen; en de hoofden der paarden waren als leeuwenhoofden, en uit hunnen mond kwam vuur en rook en solfer.

18 En door deze drie plagen, het vuur, den rook en het solfer, die uit hunnen mond kwamen, werd het derde deel der menschen gedood.

19 Want de macht van die paarden is in hunnen mond en in hunne staarten; omdat hunne staarten gelijk zijn aan serpente, en dat zij hooiden hebben waarmede zij hinder doen.

20 Doch de andere menschen, die door deze plagen niet gedood zijn, hebben evenwel geene penitentie gedaan over de werken hunner handen, opdat ze niet meer zouden aanbidden de diivelen, de gouden, zilveren, koperen, steenen en houten afgoden, dewelke noch zien, noch hooren, noch gaan kunnen.

21 En zij hebben * geene peni-

* Gr. zich niet bekeerd van.

tentie gedaan over hunne doodslagen, noch over hunne tooverij, noch over hunne hoererijen, noch over hunne dieverijen.

KAPITTEL X.

IK zag eenen anderen sterken engel, die van den hemel afdaalde en gekleed was met eene wolk; een regenboog was boven zijn hoofd, en zijn aanzicht was als de zon, en zijne voeten als vurige kolommen.

2 Hij had in zijne hand een open boekken; en hij stelde zijnen rechtervoet op de zee, en zijnen linker op de aarde.

3 En hij riep met eene groote stem, gelijk als een leeuw briescht. En als hij geroepen had, lieten de zeven donderslagen hunne stemmen hooren.

4 Als de zeven donderslagen hunne stemmen gesproken hadden, zou ik ze gaan opschrijven; maar ik hoorde eene stem van den hemel tot mij zeggen: Zegel toe hetgeen de zeven donderslagen gesproken hebben, doch schrijf het niet.

5 En de engel die ik had zien staan op de zee en op de aarde, hief zijne hand op naar den hemel,

6 en hij zwoer bij dengene die leeft in alle eeuwigheid, die den hemel en al wat er in is, de aarde en al wat er in is, de zee en al wat er in is, geschapen heeft, dat er geen tijd meer zijn zou;

7 maar dat ten dage dat de zevende engel zijne stem zal laten hooren, als hij de trompet zal beghinnen te steken, als dan het mysterie Gods zou vervuld worden,

gelijk hij dat door de propheten zijne dienaren, verkondigd heeft.

8 Ook hoorde ik de stem van den hemel wederom tot mij spreken, en zeggen: Ga, en neem het open boekken uit de hand van den engel die op de zee en op de aarde staat.

9 Ik ging dan tot den engel, hem zeggende dat hij mij het boekken geven zoude. En hij zeide tot mij: Neem het boekken, en eet het op; het zal uw ingewand bitter maken, maar in uwen mond zal het zoo zoet zijn als honig.

10 Ik nam dan het boekken uit de hand van den engel, en ik at het op; en het was in mijnen mond zoo zoet als honig, doch als ik het opgeëten had, werd mijn ingewand bitter.

11 Toen zeide hij tot mij: Gij moet nog wederom propheteeren voor vele volkeren en natiën en talen en koningen.

KAPITTEL XI.

MIJ werd ook een riet gegeven, gelijk eene meetroede, en mij werd gezegd: Sta op, en meet den tempel Gods, en den altaar, en degenen die daar aanbidlen.

2 Doch het voorhof dat buiten den tempel is, laat dat daar, zonder het te meten, want het is aan de heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad met de voeten treden twee en veertig maanden lang.

3 Maar ik zal mijne twee getuigen last geven, en zij zullen propheteeren duizend tweehonderd en zestig dagen, met zakken bekleed.

4 Dit zijn de twee olijfbomen

en de twee kandelaren, die voor het aanschijn van den Heere des aardrijks staan.

5 En zoo iemand hen zal willen hinderen, zoo zal er vuur uit hunnen mond komen, en hunne vijanden verslinden: zoo wie hun wil leed doen, die moet aldus gedood worden.

6 Zij zijn het die de macht hebben om den hemel te sluiten, opdat het niet regene in de dagen hunner propheteering; en zij hebben macht over de wateren om die in bloed te veranderen, en om de aarde met allerlei plagen te slaan, zoo dikmaals als zij willen.

7 Doch als zij hunne getuigenis zullen geëindigd hebben, zal het beest hetwelk uit den afgrond opkomt, hun den oorlog aandoen, en hen overwinnen en hen dooden;

8 hunne lichamen zullen op de straten liggen van de groote stad, dewelke geestelijker wijze genoemd wordt Sodoma en Egypte, alwaar ook hun Heer gekruist is.

9 En menschen van verscheidene geslachten en volkeren en talen en landen zullen hunne lichamen drie dagen en halfzien, en zij zullen niet toelaten dat ze in het graf gelegd worden.

10 En de inwoners der aarde zullen over hen verheugd en vroolijk zijn, en malkanderen geschenken zenden, omdat die twee propheten zeer geplaagd hadden degenen die op de aarde woonden.

11 Maar na drie dagen en half kwam de geest des levens van Godswege in hen; zij stonden op

hunne voeten en daar viel eene groote vreeze op degenen die hen zagen.

12 Toen hoorden zij eene sterke stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt hier omhoog. En zij klommen ten hemel in eene wolk, daar het hunne vijanden aanzagen.

13 Terzelfder uur ontstond er eene groote aardbeving, en het tiende deel van de stad viel omverre, en in die aardbeving bleven dood zeven duizend menschen; de overigen verschrikt zijnde, gaven glorie aan den God des hemels.

14 De tweede wee is voorbij; en ziet, de derde wee zal haast komen.

15 Als de zevende engel de trompet blies, ontstonden er groote stemmen in den hemel, zeggende: Het koninkrijk van deze wereld is het rijk van onzen Heere en van zijnen Christus geworden, en hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid. Amen.

16 En de vier en twintig ouderlingen, die voor Gods aanschijn op hunne troonen zitten, vielen neder op hunne aangezichten en aanbaden God, zeggende:

17 Wij danken u, Heere, almachtige God! die zijt, die waart, en die komen moet! dat gij uwe groote macht aangetrokken en uw koninkrijk aanvaard hebt.

18 De volkeren zijn toornig geworden, en uwe gramschap is aangekomen, en de tijd om de dooden te oordeelen, en om den loon te geven aan de propheten, uwe dienaren, en aan de heiligen, en aan degenen die uwen naam vreezen, zoo kleinen als grooten;

en om degenen die het aardrijk bedierven, te verderven.

19 Dan werd de tempel Gods geopend in den hemel, en men zag de arke zijns verbonds in zijnen tempel; en daar ontstonden bliksemen, gedruisch, aardbeving en groote hagel.

KAPITTEL XII.

DAAR verscheen ook een groot teeken in den hemel: Eene vrouw bekleed met de zon, en de maan onder hare voeten, en op haar hoofd eene kroon van twaalf sterren;

2 zij was bevrucht en riep, in barensnood zijnde, en in de smarte van het baren.

3 Daar verscheen nog een ander teeken in den hemel; te weten, een groote rosse draak, hebbende zeven hoofden en tien hoorns, en op zijne hoofden zeven kroonen.

4 Hij trok met zijnen staart het derde deel van de sterren des hemels, en wierp ze op de aarde. En deze draak ging staan voor de vrouw die baren zoude, om haar kind te verslinden zoo haast zij zoude verlost zijn.

5 Zij baarde eenen mannelijken zoon, die al de volkeren regeeren zoude met eenen ijzeren staf; en haar kind werd opgenomen tot God en tot zijnen troon.

6 Doch de vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij eene plaats had die haar van God bereid was, opdat ze daar gevoed zoude worden duizend twee honderd en zestig dagen.

7 Toen ontstond er een groote strijd in den hemel: Michaël en zijne engelen streden tegen den

draak, en de draak en zijne engelen streden ook.

8 Maar zij konden er niet tegen op, en daar is voor hen geene plaats meer in den hemel te vinden.

9 Want die groote draak is nedergeworpen, dat oud serpent, die duivel genoemd wordt en Satan, die de geheele wereld verleidt, die is nedergeworpen op de aarde; en zijne engelen zijn er met hem geworpen.

10 En ik hoorde eene groote stem in den hemel zeggen: Nu is de gelukzaligheid, de kracht en het rijk van onzen God, en de macht van zijnen Christus vastgesteld; want de betichter onzer broeders, die hen voor het aanschijn Gods dag en nacht beschuldigde, is nedergeworpen.

11 Zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam, en door het woord, daar ze getuigenis aan gegeven hebben; versmaadende hun leven tot den dood toe.

12 Daarom verblijdt u, o hemelen! en gij die er in woont! Wee u, aarde en zee! want de duivel is tot u afgedaald met grooten toorn, wetende dat zijn tijd kort is.

13 De draak dan, ziende dat hij op de aarde geworpen was, ging de vrouw vervolgen, die den mannelijken zoon gebaard had.

14 En er werden aan de vrouw twee vleugelen van eenen grooten arend gegeven, om in de woestijn te vliegen naar hare plaats, daar zij eenen tijd, en tijden, en eenen halven tijd gevoed wordt, uit vreeze van het serpent.

15 Toen schoot het serpent uit zijnen mond achter de vrouw als

eenen waterstroom, om haar te doen wegrukken door den vloed.

16 Maar de aarde kwam de vrouw te hulpe, en zich opendoende, verzwolg den waterstroom die de draak uit zijnen muil gesproken had.

17 En de draak werd toornig tegen de vrouw, en hij ging den oorlog aandoen aan hare andere kinderen, die de geboden Gods onderhouden en getuigenis blijven geven aan Jezus Christus.

18 En hij ging staan op het zand der zee.

KAPITTEL XIII.

TOEN zag ik uit de zee een beest opkomen, dat zeven hoofden en tien hoorns had, en op zijne hoorns tien kroonen, en op zijne hoofden namen van blasphemie.

2 Het beest dat ik zag, was gelijk een luipaard, zijne voeten als beerenvoeten, en zijn muil als een leeuwenmuil; en de draak gaf het zijne kracht en zijne groote macht.

3 Ik zag ook dat een van zijne hoofden als doodelijk gekwetst was; doch zijne doodelijke wonde werd genezen, en geheel het aardrijk volgde het beest met verwondering.

4 En zij aanbaden den draak, die aan het beest de macht gegeven had; ook aanbaden zij het beest, zeggende: Wie is aan het beest gelijk? en wie zal tegen hetzelfde kunnen vechten?

5 Aan hetzelfde werd een mond gegeven, die groote dingen en blasphemien sprak, en het kreeg macht om zulks te doen twee en veertig maanden lang.

6 Het opende zijnen mond tot blasphemien tegen God, om zijnen naam te lasteren, en zijn tabernakel, en degenen die in den hemel wonen.

7 Ook werd hetzelfde macht gegeven om den oorlog te voeren tegen de heiligen, en om hen te overwinnen. En het kreeg macht over alle geslachten, volkeren, talen en natien.

8 Al de inwoners der aarde aanbaden hetzelfde, wier namen niet geschreven zijn in het boek des levens van het Lam, dat gedood is van het begin der wereld.

9 Zoo wie ooren heeft, dat hij hoore.

10 Die in gevangenis geleid heeft, zal in gevangenis gaan. Die door het zwaard gedood heeft, moet door het zwaard gedood worden. Hier blijkt de verduidelijking en het geloof der heiligen.

11 Ik zag nog een ander beest uit de aarde opkomen, hetwelk twee hoorns had, die gelijk waren aan die van het Lam; maar het sprak gelijk de draak.

12 En het oefende al de macht van het eerste beest in zijne tegenwoordigheid; en het maakte dat het aardrijk en die er op wonen, het eerste beest aanbaden, wiens doodelijke wonde genezen was.

13 En het deed groote teekenen, zoodat het ook het vuur van den hemel deed afdalen op de aarde, in het aanzien van de menschen.

14 En het verleidde de inwoners der aarde door de teekenen, die hetzelfde gegeven zijn te doen in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot de inwoners

der aarde, dat zij een beeld zouden oprichten aan het beest, hetwelk door het zwaard gekwetst geweest zijnde, nog in 't leven was.

15 Hetzelve werd macht gegeven om eenen geest aan het beeld van het beest te geven, opdat het beeld van het beest ook spreken zoude, en om te maken dat allen die het beeld van het beest niet aanbidden, gedood worden.

16 Ook zal het maken dat alle kleinen en grooten, rijken en armen, vrijen en slaven, een merkteeken krijgen in hunne rechterhand of op hun voorhoofd;

17 en dat niemand mag koopen of verkoopen, dan die dat merkteeken of den naam van het beest of het getal van zijnen naam heeft.

18 Hierin is de wijsheid. Die verstand heeft, rekene het getal van het beest: want het is het getal van eenen mensch; en zijn getal is zes honderd zes en zestig.

KAPITTEL XIV.

NOG zag ik, en ziet, het Lam stond op den berg Sion, en met hem honderd vier en veertig duizend, die zijnen naam en den naam zijns Vaders geschreven hadden op hunne voorhoofden.

2 Ik hoorde eene stem uit den hemel, als een gedruisch van vele wateren en als het geluid van eenen grooten donder; en de stem die ik hoorde, was als de klank van harpslagers die op hunne harpen spelen.

3 Zij zongen als een nieuw gezang voor den troon en voor de vier gedierten, en voor de ouderlingen. En niemand kon dat ge-

zang zingen, dan die honderd en vier en veertig duizend, die van de aarde zijn afgekocht.

4 Deze zijn het die met vrouwen zich niet besmet hebben, want het zijn maagden. Deze volgen het Lam alwaar het hengaat. Deze zijn uit de menschengekocht tot eene voorofferande voor God en voor het Lam.

5 Daar is in hunnen mond geene leugentaal gevonden: want zij zijn onbevlekt voor Gods troon.

6 Ook zag ik eenen anderen engel die vloog door het midden des hemels hebbende het eeuwig evangelie, om hetzelve aan alle ingezetenen der aarde, aan alle natiën, geslachten, talen, en volkeren te verkondigen;

7 zeggende met luider stemme: Vreest den Heere, en geeft hem eere: want de uur van zijn oordeel is gekomen. Aanbidt hem, die den hemel, de aarde, de zee, en de fonteinen gemaakt heeft.

8 Een ander engel volgde, en zeide: Zij is gevallen, zij is gevallen die groote stad Babylon, die van den wijn der gramschap van hare hoererijs alle volkeren heeft doen drinken.

9 En een derde engel volgde hem, zeggende met luider stemme: Zoo wie het beest of zijn beeld aanbidt, of zijn merkteeken op zijn voorhoofd of in zijne hand ontvangt,

10 die zal ook drinken van den wijn der gramschap Gods, dewelke ongemengd in den beker van zijnen toorn geschonken is; en hij zal gepijnigd worden met vuur en solfer in 't gezicht der heilige engelen, en voor het aanschijn van het Lam.

11 En de rook hunner pijniging zal opgaan in alle eeuwigheid; en noch dag noch nacht zullen zij rust hebben, die het beest en zijn beeld aanbeden hebben, en zoo wie het merkteeken van zijnen naam ontvangen heeft.

12 Hier blijkt de verduuldigheid der heiligen, die de geboden Gods en het geloof van Jezus onderhouden.

13 Toen hoorde ik eene stem uit den hemel tot mij zeggen: Schrijf zalig zijn de dooden die in den Heere sterven. Van nu voortaan, zegt de Geest, zullen zij rusten van hunnen arbeid; want hunne werken volgen hen.

14 Nog zag ik, en daar verscheen eene witte wolk, en op de wolk zat iemand die gelijk was aan den Zoon des menschen, hebbende eene gouden kroon op zijn hoofd, en in zijne hand eene scherpe zeisen.

15 Een ander engel kwam uit den tempel, en riep met luider stem tot dengene die op de wolk zat: Sla met uwe zeisen, en maai! want de uur van te maaien is gekomen, nadien de oogst der aarde rijp is.

16 Die dan op de wolk zat, sloeg met zijne zeisen op het aardrijk, en het aardrijk werd afgemaaid.

17 Nog een ander engel kwam er uit den tempel die in den hemel is, dewelke ook eene scherpe zeisen had.

18 En een ander engel kwam van uit den altaar, die macht had over het vuur; en hij riep met luider stem tot dengene die de scherpe zeisen had, zeggende: Sla met uwe scherpe zeisen, en

snijd af de druiftrossen van den wijngaard der aarde; want zijne druiven zijn rijp.

19 De engel sloeg dan met zijne scherpe zeisen op het aardrijk, en sneed de druiven van den wijngaard des aardrijks, en wierp ze in de groote wijnpers van de gramschap Gods.

20 En de wijnpers werd buiten de stad getreden, en het bloed liep uit de wijnpers, dat het tot aan de toomen der paarden stond duizend zes honderd stadiën verre.

KAPITTEL XV.

IK zag nog een ander groot en wonderbaar teeken in den hemel, zeven engelen, die de zeven laatste plagen hadden, want hiermede is de gramschap Gods geëindigd.

2 En ik zag als een glazen zee met vuur gemengd, en degenen die het beest, zijn beeld, en het getal van zijnen naam verwonnen hadden, welke rechtstonden aan die glazen zee, hebbende goddelijke harpen.

3 Zij zongen het gezang van Moyses, den dienaar Gods, en het gezang van het Lam, zeggende: Groot en wonderbaar zijn uwe werken, o Heere, almachtige God! rechtvaardig en waarachtig zijn uwe wegen, o Koning der eeuwen!

4 Wie zal u niet vreezen, o Heere! en glorie geven aan uwen naam? Want gij zijt alleen heilig; en alle volkeren zullen tot u komen en aanbidden voor uw aanschijn, omdat uwe oordeelen geopenbaard zijn.

5 Daarna zag ik nog, en ziet, de

tempel van het tabernakel der getuigenis werd geopend in den hemel.

6 En de zeven engelen die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, gekleed met zuiver blinkend lijnwaad, en aan de borstomgord met gouden sluiers.

7 Toen gaf een der vier gedierten aan de zeven engelen zeven gouden schalen, vol van de gramschap Gods, die leeft in alle eeuwigheid.

8 En de tempel werd vervuld met rook vanwege de majesteit en de kracht Gods; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.

KAPITTEL XVI.

EN ik hoorde eene sterke stem uit den tempel, zeggende tot de zeven engelen: Gaat henen, en giet de zeven schalen van de gramschap Gods over het aardrijk!

2 De eerste ging henen en goot zijne schale op de aarde; en daar kwam een kwaadaardig en boos gezweer op de menschen, die het merkteken van het beest hadden en op degenen die zijn beeld aanbadten.

3 De tweede engel goot zijne schale op de zee, en zij werd als het bloed van eenen doode; en het stierf, al wat leven had in de zee.

4 De derde goot zijne schale op de rivieren en op de fonteinen, en zij werden bloed.

5 En ik hoorde den engel der wateren zeggen: Rechtvaardig

zijt gij, Heere! gij, die zijt en die waart, heilig zijt gij, die dit geoordeeld hebt;

6 omdat zij het bloed der heiligen en der profeten vergoten hebben, zoo hebt gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.

7 Ik hoorde ook eenen anderen van uit den altaar zeggen: Ja, Heere! almachtige God! waarachtig en rechtvaardig zijn uwe oordeelen.

8 De vierde engel goot zijne schale op de zon; en haar werd macht gegeven om de menschen te plagen met eene vurige hitte.

9 En de menschen, door die groote hitte ontstoken zijnde, blasphemeerden den naam Gods, die de macht had over deze plagen; en zij deden geene penitentie*, om hem glorie te geven.

10 De vijfde engel goot zijne schale op den troon van het beest; en zijn rijk werd verduisterd: zij beten in hunne tongen van pijn;

11 en zij blasphemeerden den God des hemels, ter oorzaak van hunne pijnen en wonden, en zij deden geene penitentie over hunne werken.

12 De zesde engel goot zijne schale op de groote rivier Euphrates; en haar water droogde uit om den weg te banen aan de koningen van het Oosten.

13 Dan zag ik uit den mond van den draak, en uit den mond van het beest, en uit den mond van den valschen propheet, drie

* Gr. bekeerden zich niet.

† Gr. bekeerden zich niet van hunne werken.

onzuivere geesten uitkomen, gelijk als kikvorschen.

14 Het zijn duivelsche geesten, die wonderteekenen doen, en gaan bij de koningen van het gansche aardrijk, om hen te vergaderen tot den krijgsslag, tegen den grooten dag van den almachtigen God.

15 Ziet, ik kom als een dief. Zalig die waakt, en die zijne kleederen bewaart; opdat hij niet naakt wandele, en dat men zijne schandelijkheid niet zie!

16 En hij zal ze vergaderen ter plaatse, genoemd in het hebreuwsch Armagedon.

17 De zevende engel goot zijne schale in de lucht; en daar kwam uit den tempel, van uit den troon, eene sterke stem, zeggende: Het is gedaan!

18 En daar ontstonden bliksemen, gedruisch en donderslagen; ook onstond er zoo groote aardbeving, dat er zoodanige nooit geweest was, van dat er menschen op de aarde geweest zijn, zulk eene aardbeving en zoo groot.

19 En de groote stad scheurde in drie deelen, en de steden der heidenen vielen omverre; en God werd het groote Babylon indachtig, om aan die stad te drinken te geven den wijnbeker van de verbolgenheid zijner gramschap.

20 En al de eilanden vluchtten weg, en de bergen verdwenen.

21 En daar viel hagel, groot als een talentpond, van den hemel op de menschen; en de menschen blasphemeerden God om de plage des hagels: want het was eene zeer groote plaag.

KAPITTEL XVII.

EN een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, kwam mij aanspreken, en zeide: Kom, ik zal u het vonnis toonen van de groote hoer, die daar zit op vele wateren;

2 met dewelke de koningen der aarde gehoereerd hebben; en de inwoners der aarde zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij.

3 Hij voerde mij dan weg in den geest naar eene woestijn, en ik zag daar eene vrouw zitten op een roodscharlaken beest, dat vol was van namen van blasphemie, en zeven hoofden en tien hoorns had.

4 De vrouw was omhangen met purper en roodscharlaken, en versierd met goud, kostelijke gesteenten en perlen; en zij had in hare hand eenen gouden beker, vol van gruwel en van de onzuiverheid harer hoererij.

5 En op haar voorhoofd was deze naam geschreven: Myste-rie; het groote Babylon, de moeder van de hoererijen en van de gruwelen der aarde.

6 Ik zag ook dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed der martelaren van Jezus; en ik stond verwonderd als ik ze zag, met eene groote verwondering.

7 Toen zeide de engel tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u het mysterie zeggen van de vrouw, en van het beest dat haar draagt en de zeven hoofden en de tien hoorns heeft.

8 Het beest dat gij gezien hebt, is geweest, maar het is niet meer;

het zal opkomen uit den afgrond en geworpen worden in het verderf; en de inwoners der aarde wier namen niet geschreven zijn in het boek des levens van het begin der wereld, zullen verwonderd zijn, ziende het beest dat geweest is, en niet meer is.

4 Nu, hier is de zin die wijsheid in heeft : de zeven hoofden zijn zeven bergen, op dewelke de vrouw gezeten is. Het zijn ook zeven koningen.

10 Vijf van die zijn er gevallen; een is er nog, en de andere is nog niet gekomen; en als hij zal gekomen zijn, moet hij weinig tijd blijven.

11 Het beest dat geweest is en niet meer is, dat is zelve de achtste, en is van de zeven, en gaat naar zijnen ondergang.

12 De tien hoorns die gij gezien hebt, zijn tien koningen die hun rijk nog niet ontvangen hebben, maar zij zullen als koningen macht ontvangen voor eene uur, met het beest.

13 Deze hebben allen hetzelfde voornemen, en zij zullen hunne kracht en macht aan het beest overgeven.

14 Zij zullen tegen het Lam vechten, maar het Lam zal hen overwinnen; want het is de Heer der heeren en de Koning der koningen, en die met hem zijn, zijn de geroepenen, de uitverkorenen en de geloovigen.

15 Hij zeide mij nog : De wateren die gij gezien hebt, daar de hoer op zit, zijn volkeren, natiën en talen.

16 De tien hoorns die gij op het beest gezien hebt, die zullen de hoer haten, en zij zullen haar

verwoesten en naakt uitschudden; haar vleesch zullen zij eten, en zij zullen haar door het vuur verbranden.

17 Want God heeft hun in het harte gegeven, te doen wat hem behagelijk is, opdat zij hun rijk geven aan het beest, totdat de woorden Gods volbracht worden.

18 En de vrouw die gij gezien hebt, is de groote stad, die koninklijk gebied heeft over de koningen der aarde.

KAPITTEL XVIII.

DAARNA zag ik eenen anderen engel van den hemel afdalen, hebbende groote macht; en de aarde werd verlicht van zijne glorie.

2 Hij riep zoo sterk als hij mocht, zeggende : Zij is gevallen, zij is gevallen, die groote stad Babylon! en zij is geworden de woonstede der duivelen, de schuilplaats van alle onreine geesten en het nest van alle onrein en hatelijk gevogelte!

3 Omdat alle volkeren gedronken hebben van den wijn der gramschap van hare hoererij, en omdat de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijk geworden zijn bij de pracht van hare weelde.

4 Ik hoorde nog eene andere stem uit den hemel zeggen : Vertrekt uit haar, mijn volk! opdat gij niet deelachtig wordt aan hare misdaden, en opdat gij niet ontvangt van hare plagen.

5 Want hare zonden zijn gekomen tot aan den hemel, en de

Heer is hare ongerechtigheden indachtig geworden.

6 Handelt haar weder, gelijk zij u gehandeld heeft, en vergeldt haar dobbel naar hare werken, schenkt haar dobbel in den beker waarin zij u geschonken heeft.

7 Zoozeer als zij zich zelve verheven heeft in glorie, en in weelde uitgestort, doet haar zoo-veel pijn en droefheid aan; want zij zegt in haar hart: Ik zit als eene koningin, ik ben geene weduwe, en mij zal geene droefheid overkomen.

■ Daarom zullen hare plagen, dood, droefheid en honger, op eenen dag komen, en zij zal door het vuur verbrand worden: want God, die haar oordeelt, is machtig.

9 De koningen der aarde die met haar gehoeereerd en in weelde geleefd hebben, zullen over haar weenen en misbaar maken, als zij den rook van haren brand zullen aanschouwen,

10 en van verre staande om de vreeze van hare pijnen, zullen zij zeggen: Wee, wee, gij groote stad Babylon, gij sterke stad! uw oordeel is gekomen in eene uur.

11 De kooplieden der aarde zullen ook weenen en over haar in droefheid zijn, omdat niemand hunne koopmanschap voortaan meer koopen zal:

12 de koopmanschap van goud, en zilver, van kostelijke gesteenten, van peerlen, van sijn lijnwaad, van purper, van zijde, van scharlaken, en van allerlei welriekend hout, van allerhande quisraad van ivoor, of van kostelijken steen, van koper, van ijzer, van marmer;

13 en de kaneel, het reukwerk, de welriekende zalven, de wierrook, wijn, olie, meelbloem, tarwe, lastbeesten, schapen, paarden, karrossen, slaven, en vrije menschen.

14 De boomvruchten ook, daar gij zoo op verlust waart, zijn u ontgaan, alle lekkernijen en pracht zijn voor u te niet gegaan, en men zal ze voortaan nooit meer vinden.

15 De kooplieden dezer dingen, die bij haar rijk geworden waren, zullen van verre staan, uit vreeze van hare pijnen; en weenende en treurende,

16 zullen zij zeggen: Wee, wee, de groote stad! die gekleed ging met sijn lijnwaad, met purper en scharlaken, en die met goud, kostelijke gesteenten en peerlen was opgepronkt;

17 al die groote rijkdommen heeft zij verloren op eene uur. En alle stuurmans, en al het volk dat daar te scheep vaart, en de schippers, en die ter zee handelen, stonden van verre;

18 en zij riepen, ziende de plaats van haren brand, en zeiden: Wat stad was bij deze groote stad te vergelijken?

19 Zij wierpen stof op hunne hoofden en riepen al weenende en treurende, en zeiden: Wee, wee, die groote stad! bij dewelke allen die schepen in zee hadden, rijk geworden zijn van hare kostelijkheid; zij is verwoest op eene uur.

20 Verheugt u over haar, o hemel! en gij, heilige apostelen en propheten! want God heeft u recht gedaan over haar.

21 En een sterke engel nam

eenen grooten steen op, gelijk eenen molensteen, en wierp hem in de zee, zeggende: Aldus zal die groote stad Babylon met geweld nedergeworpen worden, en zij zal voortaan niet meer te vinden zijn.

22 En de stem van harpslagers, van zangers, van fluitspelers en van trompetters zal in u niet meer gehoord worden; en geen kustenaar van eenige kunstwerken zal in u meer gevonden worden, en het gedruisch der molens zal men in u niet hooren.

23 Het licht der kaars zal in u niet meer schijnen, en de stem van bruidegom en van bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uwe kooplieden waren de prinsen der aarde, en alle volkeren werden verleid door uwe bevoeringen.

24 Ook is het bloed der propheten en der heiligen, en van al degenen die op de aarde gedood zijn, in haar gevonden.

KAPITTEL XIX.

DAARNA hoorde ik als eene stem van vele menigten in den hemel, die zeiden: Allelufa! de gelukzaligheid, de glorie en de kracht komt onzen God toe.

2 Want zijne oordeelen zijn waarachtigen rechtvaardig; omdat hij verwezen heeft de groote hoer, die het aardrijk door hare hoererij bedorven had, en omdat hij het bloed zijner dienaren uit hare handen gewroken heeft.

3 En zij zeiden nog eens: Allelufa! En haar rook ging op in alle eeuwigheid.

4 De vier en twintig ouderlingen en de vier gedierten vielen

neder, en aanbaden God, die op den troon zat, zeggende: Amen, Allelufa!

5 En daar kwam eene stem uit den troon, die zeide: Geeft lof aan onzen God, gij allen die zijne dienaars zijt, en die hem vreest, zoo klein als groot.

6 Nog hoorde ik als de stem van eene groote menigte, en als het gedruisch van vele wateren, en als het geluid van groote donderslagen, zeggende: Allelufa! want de Heer, onze almogonde God, regeert.

7 Laat ons blijde zijn en onze vreugde toonen, en laat ons hem glorie geven: want de bruiloft van het Lam is gekomen, en zijne bruid heeft zich bereid gemaakt.

8 En haar is gegeven dat zij zich bekleede met zuiver en blinkend sijn lijnwaad: en dit sijn lijnwaad is de rechtvaardigheid der heiligen.

9 Toen zeide hij tot mij: Schrijf! zalig zijn ze, die tot het avondmaal van de bruiloft des Lams geroepen zijn. Ook zeide hij tot mij: Dit zijn de waarachtige woorden Gods.

10 En ik viel voor zijne voeten nederom hem te aanbidden; doch hij zeide tot mij: Zie toe, dat gij het niet doet: Ik ben een dienaar met u, en met uwe broeders, die de getuigenis van Jezus behouden. Aanbid God: want de geest der prophetie is de getuigenis van Jezus.

11 Toen zag ik den hemel geopend, en daar verscheen een wit paard, en die er op zat, werd genoemd de Getrouwe en de Waarachtige; hij oordeelt, en hij strijdt met rechtvaardigheid.

12 Zijne oogen waren als eene vlamme vuurs; op zijn hoofd had hij vele kroonen, en droeg daar eenen naam geschreven, dien niemand kent, dan hij zelf.

13 Hij was gekleed met een kleed dat in bloed geverwd was; en zijn naam is het Woord Gods.

14 De legers die in den hemel zijn, volgden hem op witte paarden, gekleed met wit en zuiver fijn lijnwaad.

15 Uit zijnen mond kwam een scherp zwaard, snijdende van beide kanten, om de volkeren met hetzelfde te verslaan; en hij zal ze regeren met eenen ijzeren stat. Hij treedt ook de wijnpers der verbolgene gramschap van den almachtigen God.

16 En op zijn kleed en op de dijs zijns beens heeft hij dit schrift: De Koning der koningen en de Heer der heeren.

17 En ik zag eenen engel in de zon staan, die riep met luider stemme, zeggende tot al de vogelen die door het midden des hemels vlogen: Komt en vergadert u tot het groot avondmaal van God;

18 om te eten het vleesch der koningen, het vleesch der krijgsoversten, het vleesch der machtigen, het vleesch der paarden en dergenen die er op zitten, en het vleesch van alle menschen, vrijen en slaven, kleinen en grooten.

19 Toen zag ik het beest, en de koningen der aarde, en hunne legers vergaderd om slag te leveren tegen dengene die op het paard zat en tegen zijn leger.

20 Doch het beest werd vastgegrepen, en met hetzelfde de val-

sche propheet, die wonderteekenen in zijne tegenwoordigheid gedaan had, door dewelke hij verleid had degenen die het merkteeken van het beest ontvangen en zijn beeld aanbeden hadden. Deze twee zijn levend in den poel des vuurs geworpen, die met solfer brandt.

21 De anderen werden gedood door het zwaard, dat uit den mond kwam van dengene die op het paard zat; en al de vogelen werden van hun vleesch verzaad.

KAPITTEL XX.

IK zag eenen engel van den hemel afkomen, die den sleutel des afgronds en eene groote ketting in zijne hand had.

2 En hij greep den draak vast, dat oude serpent, hetwelk de duivel en de Satan is, en hij bond hem vast voor duizend jaren.

3 Hij wierp hem in den afgrond, sloot hem toe en stelde daar een zegel op, opdat hij de volkeren niet meer verleiden zoude, totdat de duizend jaren voleindigd waren, na dewelke hij vooreen weinig tijds moet ontbonden worden.

4 Ik zag ook troonen, en eenigen die er op zaten, aan wie de macht van te oordeelen gegeven werd; en de zielen van degenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het woord Gods, en die het beest noch zijn beeld aanbeden hadden, noch zijne merkteekenen op hunne voorhoofden, of in hunne handen ontvangen hadden; en zij leefden en regeerden met Christus duizend jaren.

5 De andere dooden werden niet levend, voordat de duizend jaren

geëindigd waren. Dit is de eerste verrijzenis.

6 Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste verrijzenis; de tweede dood heeft over hen geene macht; maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en met hem duizend jaren regeeren.

7 En als de duizend jaren zullen geëindigd zijn, dan zal de Satan uit zijnen kerker ontbonden worden, en hij zal er uitgaan om de volkeren te verleiden, die op de vier hoeken der wereld zijn, den Gog en den Magog, en hij zal ze vergaderen tot den slag. Hun getal is als het zand der zee.

8 En zij trokken op over het vlakke veld, en omringden de legerplaats der heiligen en de beminde stad.

9 Doch het vuur daalde van God uit den hemel en verslond ze; en de duivel die hen verleidde, werd in den poel van vuur en solfer geworpen.

10 Alwaar ook het beest en de valsche propheet dag en nacht gepijnigd zullen worden in alle eeuwigheid.

11 Toen zag ik eenen grooten witblinkenden troon, en dengene die er op gezeten was, van wiens aanschijn de aarde en de hemel wegvluhtten, en zij werden nergens meer gevonden.

12 Ook zag ik de dooden, groot en klein, voor den troon staan, en de boeken werden geopend. Nog werd er een ander boek geopend, dat het boek des levens is. En de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven stond, volgens hunne werken.

13 De zee gaf de dooden die in haar waren; de dood en de hel ga-

ven ook hunne dooden die daarin waren; en een ieder werd geoordeeld volgens zijne werken;

14 en de hel en de dood werden geworpen in den poel des vuurs. Dit is te tweede dood.

15 En die niet gevonden werd geschreven te zijn in het boek des levens, werd geworpen in den poel des vuurs.

KAPITTEL XXI.

TOEN zag ik eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde was verdwenen, en de zee was er niet meer.

2 En ik, Joannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jerusalem, van God afdalen uit den hemel, toebe-reid als eene bruid die opgepronkt is voor haren bruidegom.

3 En ik hoorde eene groote stem uit den troon zeggen: Ziet daar het tabernakel van God met de menschen, en hij zal met hen wonen; zij zullen zijn volk zijn, en God zelf met hen wezende, zal hun God zijn.

4 En God zal al de tranen van hunne oogen afdroogen; en daar zal voortaan geen dood meer zijn, noch droefheid, noch gekrijt, noch pijn zal er meer wezen: want de eerste dingen zijn voorbijgegaan.

5 En die op den troon zat, zeide: Ziet, ik maak alles nieuw! Ook zeide hij tot mij: Schrijf! want deze woorden zijn ten uiterste getrouw en waarachtig.

6 Hij zeide mij verder: Het is gedaan! Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde. Ik zal dengene die dorst heeft te drinken geven uit de fontein des levens, voor niet.

7 Degene die overwint, zal deze dingen beërven, en ik zal zijn God zijn en hij zal mijn zoon zijn.

8 Maar aangaande de vreesachtigen, de ongeloovigen, de gruwelijken, de doodslagers, de hoerreeders, de toovenaars, de afgodisten, en alle leugenaars, hun deel zal zijn in den poel van vuur en solfer; hetwelk de tweede dood is.

9 Toen kwam een van de zeven engelen, die de schalen hadden vol van de zeven laatste plagen, en hij sprak mij aldus aan: Kom, en ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, toonen.

10 En hij voerde mij op in den geest naar eenen grooten en hoogen berg, en toonde mij de heilige stad Jerusalem, die van God uit den hemel afdaalde,

11 verlicht zijnde door de heerlijkheid Gods; en haar glans was gelijk een kostelijk gesteente, gelijk eenen jaspissteen, glinsterende als kristal.

12 Zij had eenen grooten en hoogen muur, die twaalf poorten had; en in de poorten waren twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welke de namen zijn van de twaalf geslachten der kinderen van Israël.

13 Daar waren drie poorten naar het oosten, drie poorten naar het noorden, drie poorten naar het zuiden, en drie poorten naar het westen.

14 De muur van de stad had twaalf fondamenten, waarop de twaalf namen stonden van de twaalf apostelen des Lams.

15 En die met mij sprak, had eene gouden meetroede, om de

stad, en hare poorten, en den muur te meten.

16 De stad lag in 't vierkant, zijnde in de lengte zoo groot als in de breedte. Hij mat dan de stad met de gouden meetroede op twaalf duizend stadiën. Hare lengte, hoogte en breedte waren gelijk.

17 Hij mat ook haren muur op honderd en vier en veertig cubitus naar de mate van eenen mensch, welke ook die van den engel was.

18 Haar muur was opgebouwd van jaspissteen; doch de stad zelf was van zuiver goud, gelijk aan zuiver klaar glas.

19 En de fondamenten van den muur der stad waren versierd met alle kostelijke gesteenten. Het eerste fundament was jaspissteen, het tweede saphiersteen, het derde chalcedonsteen, het vierde smaragdsteen,

20 het vijfde sardonysteen, het zesde sardiussteen, het zevende goudsteen, het achtste berylsteen, het negende topaassteen, het tiende chrysopraassteen, het elfde hyacinthsteen, het twaalfde amethyststeen.

21 De twaalf poorten waren twaalf peerlen, zoodat eike poort in 't bijzonder van eene peerle was; en de straat van de stad was zuiver goud, gelijk een helder glas.

22 En ik zag geenen tempel in dezelve: want de Heer, de almogende God, is haar tempel, en ook het Lam.

23 En die stad heeft geene zon of maan noodig om haar te verlichten, want de heerlijkheid Gods verlicht haar, en het

Lam is hare lichtende fakkel.

24 De volkeren zullen in haar licht wandelen, en de koningen der aarde zullen hunne glorie en eere daar binnenbrengen.

25 Hare poorten zullen bij dage niet gesloten worden; en wat den nacht aangaat, daar zal geen zijn.

26 En men zal de glorie en de eer der volkeren daar binnenbrengen.

27 Daar zal niets dat bevlekt is, in haar binnenkomen, noch iets dat gruwelijkheid bedrijft of leugen; maar alleenlijk degenen die geschreven staan in het boek des levens van het Lam.

KAPITTEL XXII.

Hij toonde mij ook eene rivier van levend water, zoo helder als kristal, die voortkwam uit den troon van God en van het Lam.

2 In 't midden van hare straat, en aan beide kanten van de rivier stond de boom des levens, die twaalf vruchten draagt, brengende alle maanden zijne vrucht voort; en de bladeren des booms zijn tot genezing der volkeren.

■ Daar zal geene vervloeking meer zijn, maar de troon van God en van het Lam zal daar wezen, en zijne dienaars zullen hem dienen.

4 Zij zullen zijn aanschijn zien, en zijn naam zal staan op hunne voorhoofden.

5 Daar zal geen nacht meer zijn, en zij zullen geene fakkel of zonnelicht van noode hebben: want God de Heer zal hen ver-

lichten; zij zullen regeeren in alle eeuwigheid.

6 Hij zeide tot mij ook: Deze woorden zijn ten uiterste getrouw en waarachtig. De Heer, de God van de geesten der propheten, heeft zijnen engel gezonden om aan zijne dienaren te toonen hetgeen haast geschieden moet.

7 Ziet, ik kom haastelijk. Zalig is hij, die de woorden der prophetie van dit boek bewaart.

8 Ik, Joannes, ben degene die deze dingen gehoord en gezien heb. En nadat ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder aan de voeten des engels, om hem te aanbidden, die mij deze dingen toonde.

9 Maar hij zeide tot mij: Zietoe, dat gij het niet doet: want ik ben een dienaar met u en met de propheten, uwe broeders, en met degenen die de woorden der prophetie van dit boek bewaren. Aanbid God.

10 Hij zeide tot mij verder: En zegel de woorden van de prophetie van dit boek niet, want de tijd is aanstaande.

11 Die onrecht doet, die doe het nog, en die vuil is, die worde nog vuiler, en die rechtvaardig is, dat hij nog rechtvaardiger worde, en die heilig is, dat hij nog heiliger worde.

12 Ziet, ik kom haastelijk, en mijn loon is bij mij, om een ieder te vergelden volgens zijne werken.

13 Ik ben de Alpha en de Omega, de eerste en de laatste, het begin en het einde.

14 Zalig zijn zij, die hunne kleederen wasschen in het bloed

van het Lam, opdat zij recht mogen hebben tot den boom des levens, en door de poorten in de stad mogen ingaan.

15 Weg daarbuiten de honden, de toovenaars, de hoereerders, de doodslagers, de afgodisten, en al die de leugen bemint, of daarmede te werk gaat.

16 Ik, Jezus, heb mijnen engel gezonden, om ulieden deze dingen te betuigen in de kerken. Ik ben de spruit, en de nakomeling van David, de helderblinkende morgensterre.

17 De Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, dat hij ook zegge: Kom! En die dorst heeft, dat hij kome; en die wil, dat hij ontvange het water des levens, voor niet.

18 Want ik verklaar aan al degenen die de woorden der prophetie van dit boek hooren: zoo wie tot deze dingen iets toedoet, God zal hem de plagen toezenden, die in dit boek geschreven zijn.

19 En zoo wie iets afdoet van de woorden van het boek dezer prophetie. God zal zijn deel afnemen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven staat.

20 Hij die getuigenis geeft van deze dingen, zegt: Voorwaar, ik kom haastelijk. Amen. Kom, Heere Jezus!

21 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ■ allen. Amen.

EINDE.

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.

A28152

TAFEL DER BOEKEN

VAN HET

NIEUWE TESTAMENT

	KAP.	BLAD.
Het H. Ev. volgens		
Mattheüs	28	1
Het H. Ev. volgens		
Marcus	16	53
Het H. Ev. volgens		
Lucas	24	87
Het H. Ev. volgens		
Joannes	21	144
De Werken der Apostelen	28	186

BRIEVEN VAN DEN H. PAULUS.

Aan die van Roomen.	16	242
I. Aan die van Corinthen	16	265
II. Aan die van Corinthen	13	286
Aan die van Galatiën.	6	302
Aan die van Ephesen.	6	309
Aan die van Philippen	4	317
Aan die van Colossen.	4	323
I. Aan die van Thesaloniken	5	328
II. Aan die van Thesaloniken	3	333

	KAP.	BLAD.
I. Aan Timotheüs.	6	335
II. Aan Timotheüs	4	342
Aan Titus.	3	346
Aan Philemon	1	349
Aan de Hebreëuwen.	13	350

ALGEMEENE BRIEVEN.

Brief van den H. Jacobus.	5	368
I. Brief van den H. Petrus	5	374
II. Brief van den H. Petrus	3	380
I. Brief van den H. Joannes	5	384
II. Brief van den H. Joannes.	1	390
III. Brief van den H. Joannes.	1	391
Brief van den H. Judas	1	392
De Apocalypsis of de Openbaring vanden H. Joannes	22	394

6000 *reprinted*, 1909.

PRINTED BY WILLIAM CLOWES AND SONS, LIMITED,
LONDON AND BECCLES.

BS2124 1909

Bible. N.T. Flemish. Verhulst. 1909.

Het nieuwe testament van onzen heere Je

BS Bible. N.T. Flemish. Ver
2124 Het nieuwe testament van
1909 Christus : vertaald volgens
overzetting ... -- Paris :
1909]

420p. ; 12cm.

"Met approbatiën."

An old Catholic version p
Verhulst, and first publish

I. Verhulst, P

A28152

